

III KARNOV GROUP

Lov om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven)

Dato	LOV-1997-06-13-45
Departement	Nærings- og fiskeridepartementet
Sist endret	LOV-2025-06-20-52
Ikrafttredelse	01.01.1999
Rettsområde	Selskaper, fond og foreninger ► Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper
Rettet	10.01.2023 (EØS-henvisninger)
Korttittel	Allmennaksjeloven – asal
EØS/EU/Schengen	EØS-avtalen artikkel 31 til 35, EØS-avtalen vedlegg XXII.

Innholdsfortegnelse

Lov om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven).....	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Kapittel 1. Innledende bestemmelser.....	4
I. Lovens virkeområde. Ansvarsbegrensningen	5
II. Definisjoner.....	8
III. Utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon mv.	15
Kapittel 2. Stiftelse av allmennaksjeselskap.....	19
I. Stiftelsesgrunnlaget. Aksjetegning	20
II. Forfall og oppgjør av krav på aksjeinnskudd m.v.	39
III. Melding til Foretaksregisteret	48
Kapittel 3. Selskapskapitalen.....	58
I. Bundet egenkapital	59
II. Krav til egenkapitalen.....	65
III. Utdeling.....	70
IV. Transaksjoner mellom selskapet og aksjeeiere mv.	81
V. Vesentlige avtaler mellom noterte selskaper og tilknyttede parter	95
Kapittel 4. Aksjeeierne, overgang av aksjer mv	105
I. Aksjeeieres rettigheter i selskapet	105
II. Aksjeeierregisteret	107
III. Tegningsrettsregister.....	112
IV. Overdragelse og annet eierskifte	113
V. Adgangen til å omsette og pantsette aksjer	115
VI. Vedtektsbestemmelser om samtykkekrav ved eierskifte.....	118
VII. Vedtektsbestemmelser om at en erverver eller eier av en aksje skal ha visse egenskaper	121
VIII. Vedtektsbestemmelser om forkjøpsrett	122
IX. Tvungen overføring av aksjer	126
Kapittel 5. Generalforsamlingen	130
I. Alminnelige regler.....	130
II. Generalforsamlingens møter mv.....	135
III. Innkalling til og informasjon til aksjeeierne i forbindelse med generalforsamling.....	140
IV. Møteregler	145
V. Flertallskrav mv.....	148
VI. Søksmål om ugyldige beslutninger	154
VII. Gransking.....	156
Kapittel 6. Selskapets ledelse	160
I. Krav om styre og daglig leder. Valg av styret, tjenestetid mv.....	160
II. Ledelsens oppgaver og saksbehandling mv	174
III. Selskapets forhold utad.....	192
IV. Bedriftsforsamling. Særregler for selskaper som har bedriftsforsamling	198
V. Revisjonsutvalg.....	203
Kapittel 7. Revisor	204
I. Valg av revisor	204
II. Bærekraftsrapportering	215
Kapittel 8. Utdeling av utbytte og annen anvendelse av selskapets midler.....	216
I. Utbytte og konsernbidrag	216
II. Gaver	228
III. Kreditt og sikkerhetsstillelse mv	231
Kapittel 9. Egne aksjer	254
I. Tegning av egne aksjer.....	254
II. Erverv av egne aksjer på annen måte enn ved tegning	257
Kapittel 10. Forhøyelse av aksjekapitalen.....	265
I. Kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer	265
II. Styrefullmakt om kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer.....	290
III. Kapitalforhøyelse ved fondsemisjon	297

Kapittel 11. Finansielle instrumenter	300
I. Lån med rett til å kreve utstedt aksjer	301
II. Tegningsrettsaksjer	311
III. Frittstående tegningsretter	313
IV. Lån med særlige vilkår	318
Kapittel 12. Nedsetting av aksjekapitalen	319
Kapittel 13. Fusjon (sammenslåing av selskaper).....	333
I. Virkeområde mv	335
II. Beslutning om fusjon.....	340
III. Fusjonsplanen og øvrige saksdokumenter.....	344
IV. Gjennomføringen av fusjonen	354
V. Ugyldig fusjon	364
VI. Fusjon mellom konsernselskaper	367
VII. Fusjon over landegrensene	369
Kapittel 14. Fisjon (deling av selskaper).....	373
I. Virkeområde mv	374
II. Fremgangsmåte og virkning.....	377
III. Fisjon over landegrensene.....	387
Kapittel 15. Omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselskap	388
Kapittel 16. Oppløsning og avvikling.....	390
I. Oppløsning og avvikling etter beslutning av generalforsamlingen	391
II. Oppløsning og avvikling etter kjennelse fra tingretten	402
III. Oppløsning og avvikling ved dom etter krav fra aksjeeier	405
Kapittel 17. Erstatning mv.....	406
Kapittel 18. Rettergangsregler mv	417
Kapittel 19. Straff	421
Kapittel 20. Særlige selskaper	423
I. Skipsallmennaksjeselskaper	423
II. Statsallmennaksjeselskaper.....	427
Kapittel 21. Ikrafttredelses- og overgangsregler	430

Karnov lovkommentarer: Lov om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven)

Stjernernote

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovkommentarforfattere:

[Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), [Kari Birkeland](#), [Gina Bråthen](#), [Margrethe Buskerud Christoffersen](#) og [Hedvig Bugge Reiersen](#)

Lov [13. juni 1997 nr. 45](#) om allmennaksjeselskaper (*allmennaksjeloven* eller *asal.*) hører under Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Allmennaksjeloven regulerer allmennaksjeselskapers kapitalforhold, organisering og forholdet til aksjeeierne.

Det finnes to sett opprinnelige forarbeider. Aarbakke-utvalgets arbeid med ny aksjelov resulterte i [NOU 1992: 29](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\)](#). Det ble imidlertid nødvendig med EØS-tilpasninger, og det resulterte i at det ble nedsatt et nytt utvalg som utarbeidet forslag til to lover – en aksjelov og en allmennaksjelov. De sentrale forarbeidene fra dette arbeidet er [NOU 1996: 3](#) (Selvig-utvalget) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\)](#).

Det er foretatt flere viktige lovendringer, hvorav særlig viktige endringer ble gjort i 2005, 2013, 2016 og 2021. Mange av disse implementerer EØS-regelverk.

Standardverkene er Andenæs, Mads Henry, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, 2016, elektronisk på Rettsdata, og Aarbakke, Magnus mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017, elektronisk på Juridika. Det vil bli gjort fortløpende henvisninger til behandlingen av de ulike bestemmelsene hos Andenæs. Det synes unødvendig med løpende henvisning til Aarbakke mfl., som også er en kommentarutgave, og som dermed er bygget opp med tilsvarende noter til bestemmelsene. Det vil imidlertid bli gjort henvisninger til Aarbakke mfl. der dette er kilden til ulike tolkningsalternativer. Henvisninger gjøres da til den elektroniske versjonen. Det vises i fremstillingen her til Aarbakkes noter, både til aksjeloven og allmennaksjeloven.

Aksjeloven og allmennaksjeloven er langt på vei sammenfallende, men med tilpasninger i allmennaksjeloven blant annet for å ivareta omsetningshensyn. Notene til allmennaksjeloven er basert på notene utarbeidet til aksjeloven, med nødvendige tilpasninger der det er forskjeller i reglene. Der det er sammenfallende regler, vil rettskilder knyttet til aksjeloven også være relevante for allmennaksjeloven, og det vil derfor fortløpende bli vist til slike.

Formålet med nærværende fremstilling er å gi en oversikt over allmennaksjelovens bestemmelser, med henvisning til viktige kilder. For å få en mer dyptgående forståelse av og oversikt over ulike tolkningsspørsmål er det nødvendig å supplere med standardverkene og kildene som ligger tilgjengelig på Lovdata.

Jf. lover [13 juni 1997 nr. 44](#), [29 juni 2007 nr. 75](#).

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

Karnov lovkommentarer: Kapittel 1. Innledende bestemmelser

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 1. Innledende bestemmelser

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 1](#) inneholder allmennaksjelovens innledende bestemmelser. I tillegg til en definisjon av begrepet «allmennaksjeselskap» og angivelse av lovens virkeområde slås her prinsippet om ansvarsbegrensningen fast. Videre inneholder kapittelet definisjoner av begrepene «morselskap», «datterselskap», «konsern», «nærstående», «personlig nærstående» og «møte». Kapittelet inneholder dessuten regler om utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon samt om meldinger mv.

I. Lovens virkeområde. Ansvarsbegrensningen

§ 1-1. Lovens virkeområde

(1) Denne loven gjelder allmennaksjeselskaper.

(2) Med allmennaksjeselskap forstås ethvert selskap

1. hvor ikke noen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser, udelt eller for deler som til sammen utgjør selskapets samlede forpliktelser, og
2. som i vedtektene er betegnet som allmennaksjeselskap, og
3. som er registrert som allmennaksjeselskap i Foretaksregisteret.

(3) Kongen gir forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Karnov lovkommentarer: § 1-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir lovens saklige virkeområde. Loven gjelder for allmennaksjeselskaper. Allmennaksjeselskap er definert i annet ledd.

Skillet mellom aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper ble innført ved EØS-tilpasninger i lov [22. desember 1995 nr. 80](#). Se om begrunnelsen for å innføre skillet i norsk rett [Innst. O. nr. 80 \(1996–97\) s. 5](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd fastsetter at loven gjelder allmennaksjeselskaper. Avgrensningen av lovens virkeområde må ses i sammenheng med avgrensningen av aksjelovens virkeområde, som eksplisitt unntar allmennaksjeselskaper fra aksjelovens virkeområde, se aksjeloven [§ 1-1](#) tredje ledd nr. 1.

Definisjonen av allmennaksjeselskap er gitt i bestemmelsens annet ledd. Konsekvensen av at et selskap er omfattet av lovens definisjon, er at det er underlagt lovens regler.

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-1 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd definerer hva et allmennaksjeselskap er. Det oppstilles tre kumulative vilkår for at et selskap skal anses for å være et allmennaksjeselskap.

Det første vilkåret er sammenfallende med vilkåret i aksjeloven [§ 1-1](#) annet ledd. Både aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper er selskaper hvor deltakerne har begrenset ansvar for selskapets forpliktelser.

De to vilkårene i nr. 2 og nr. 3 fastsetter hva som skiller et allmennaksjeselskap fra et aksjeselskap. Grensen mellom aksjeselskap og allmennaksjeselskap er knyttet til formelle kriterier – angivelse av selskapsformen i vedtektene og registrering i Foretaksregisteret – og aksjeeierne kan dermed velge om selskapet skal være underlagt aksjelovens eller allmennaksjelovens regler.

Et allmennaksjeselskap kan omdannes til aksjeselskap og vice versa etter reglene i allmennaksjeloven [kapittel 15](#) og aksjeloven [kapittel 15](#).

For en oversikt over hovedforskjeller mellom aksjeloven og allmennaksjeloven vises det til Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 1-1 note 3.4.

Karnov Lovkommentar 4 til § 1-1 ...selskap...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Uttrykket «selskap» brukes her som en fellesbetegnelse for selskaper med eller uten begrenset ansvar for deltakerne.

Bestemmelsen stiller ikke krav til antall deltakere, og selskapsbegrepet er altså ikke til hinder for at et allmennaksjeselskap har én deltaker, hvilket også følger forutsetningsvis av [§ 3-1](#) annet ledd første punktum. Selskapsbegrepet er altså gitt en videre betydning her enn i lov [21. juni 1985 nr. 83](#) om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (selskapsloven) [§ 1-1](#) første ledd, hvor det kreves at et selskap må ha minst to deltakere.

Uttrykket «selskap» innebærer at foreninger og stiftelser faller utenfor lovens rekkevidde. Se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 16–19 om grensedragningen mellom forening og selskap og mellom stiftelse og selskap. Utenfor begrepet «selskap» faller også det vanlige tingsrettslige sameie, jf. lov [18. juni 1965 nr. 6](#) om sameie [§ 1](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 1-1 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Et allmennaksjeselskap er for det første et selskap hvor deltakerne er uten personlig ansvar for selskapets gjeld. Dette vilkåret er sammenfallende med definisjonen av aksjeselskap i aksjeloven [§ 1-1](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 1-1 ...ikke...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir hvilke vilkår som *ikke* må være til stede for at et selskap skal anses som allmennaksjeselskap.

Karnov Lovkommentar 7 til § 1-1 ...ansvar...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «ansvar» menes ansvar i egenskap av å være aksjeeier i selskapet. Deltakernes begrensede ansvar fremgår også av [§ 1-2](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 8 til § 1-1 ...samlede forpliktelser...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Man er utenfor lovens virkeområde dersom deltakerne er ansvarlig for selskapets samlede forpliktelser. Loven er imidlertid ikke til hinder for at deltakerne er personlig ansvarlig for visse av selskapets forpliktelser, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 20.

Karnov Lovkommentar 9 til § 1-1 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For at et selskap skal være et allmennaksjeselskap, må det være betegnet som et allmennaksjeselskap i vedtektene.

Karnov Lovkommentar 10 til § 1-1 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For at et selskap skal være et allmennaksjeselskap, må det være registrert som allmennaksjeselskap i Foretaksregisteret.

Karnov Lovkommentar 11 til § 1-1 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Norsk privatrett gjelder på Svalbard, jf. lov [17. juli 1925 nr. 11](#) om Svalbard [§ 2](#). Det er blitt anført at deler av aksjeloven ikke er privatrettslig, og at det derfor er uklart om aksjeloven i sin helhet gjelder for Svalbard, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 128](#). Tilsvarende gjelder for allmennaksjeloven. Det er derfor gitt hjemmel for å fastsette forskrift om lovens anvendelse på Svalbard. Forskriftshjemmelen er pr. mai 2024 ikke benyttet.

Karnov Lovkommentar 12 til § 1-1 ...Kongen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kongens myndighet er delegert til Justisdepartementet ifølge kgl.res. [17. juli 1998 nr. 619](#).

§ 1-2. Ansvarsbegrensningen

- (1) Aksjeeierne hefter ikke overfor kreditorene for selskapets forpliktelser.
- (2) Aksjeeierne plikter ikke å gjøre innskudd i selskapet eller i tilfelle i selskapets konkursbo i større utstrekning enn det som følger av grunnlaget for aksjetegningen.

Karnov lovkommentarer: § 1-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-2

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er identisk med aksjeloven [§ 1-2](#). Bestemmelsen var ny i gjeldende aksjelover, men var i tråd med gjeldende rett også før aksjeloven og allmennaksjeloven trådte i kraft. Ansvarsbegrensningen angir et karakteristisk trekk ved allmennaksjeselskapene, og bestemmelsen er for så vidt en grunnregel i aksjeretten.

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-2 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd slår fast den grunnleggende regel om at en aksjeeier ikke hefter overfor selskapets kreditorer. Regelen har nær sammenheng med annet ledd om at en aksjeeier ikke plikter å yte innskudd utover det som følger av grunnlaget for aksjetegningen.

Bestemmelsen regulerer bare aksjeeierens ansvar overfor kreditorer som følge av selve selskapsforholdet og etablerer prinsippet om at en aksjeeier reelt sett ikke hefter med mer enn sitt aksjeinnskudd. Bestemmelsen er ikke til hinder for at aksjeeieren kan bli forpliktet på annet grunnlag, for eksempel ved at aksjeeieren stiller garanti overfor selskapets kreditor(er), jf. [NOU 1996: 3 s. 101](#). Bestemmelsen er heller ikke til hinder for at en aksjeeier kan komme i direkte ansvar etter erstatningsregelen i [§ 17-1](#) eller i spesielle tilfeller etter den ulovfestede regelen om «gjennomskjæring» av ansvarsbegrensningen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-2 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeierens ansvar er begrenset til det som følger av grunnlaget for aksjetegningen, det vil si enten stiftelsesdokumentet ved stiftelse, jf. [§ 2-1](#), eller tegningsinnbydelse ved kapitalforhøyelse, jf. [§ 10-1](#). Går selskapet konkurs, gjelder det samme overfor selskapets konkursbo, jf. [NOU 1996: 3 s. 101](#).

Aksjeeiernes begrensede ansvar fremgår også av [§ 1-1](#) annet ledd nr. 1.

II. Definisjoner

§ 1-3. Konserner

- (1) Et morselskap utgjør sammen med et datterselskap eller datterselskaper et konsern.
- (2) Et allmennaksjeselskap er et morselskap hvis det på grunn av avtale eller som eier av aksjer eller selskapsandeler har bestemmende innflytelse over et annet selskap. Et allmennaksjeselskap skal alltid anses å ha bestemmende innflytelse hvis selskapet:
 1. eier så mange aksjer eller andeler i et annet selskap at de representerer flertallet av stemmene i det andre selskapet, eller
 2. har rett til å velge eller avsette et flertall av medlemmene i det andre selskapets styre.
- (3) Et selskap som står i forhold som nevnt i annet ledd til et morselskap anses som datterselskap.
- (4) Ved beregningen av stemmerettigheter og rettigheter til å velge eller avsette styremedlemmer skal rettigheter som morselskapet og morselskapets datterselskaper innehar, regnes med. Det samme gjelder rettigheter som innehas av noen som handler i eget navn, men for morselskapets eller et datterselskaps regning.

Karnov lovkommentarer: § 1-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-3

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er identisk med aksjeloven [§ 1-3](#) og gir en legaldefinisjon av begrepene «konsern» (første ledd), «morselskap» (annet ledd) og «datterselskap» (tredje ledd).

Lovgivningen har ingen enhetlig konserndefinisjon. Dette har sammenheng med at konsernbegrepet må utformes ut fra de hensyn det skal ivareta, se [NOU 1996: 3 s. 86](#). Allmennaksjelovens konserndefinisjon hadde sin bakgrunn i EUs tidligere syvende selskapsrettsdirektiv, direktiv [83/349/EØF](#) om konsernregnskap.

Allmennaksjelovens konserndefinisjon er ikke fullt ut i overensstemmelse med konserndefinisjonen i lov [17. juli 1998 nr. 56](#) om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) [§ 1-3](#) annet ledd nr. 1, se [Ot.prp. nr. 39 \(2004–2005\) punkt 3.5.1.](#)

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-3 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd inneholder definisjonen av «konsern».

Et morselskap og ett eller flere datterselskaper utgjør til sammen et konsern. Kjernen i konsernbegrepet er at ett selskap har bestemmende innflytelse over et annet selskap, se [NOU 1996: 3 s. 87.](#)

Et konsern kan ha ett eller flere datterselskaper. Datterselskapene kan være sideordnede og/eller underordnede som datter- og datterdatterselskaper. Innenfor ett konsern kan det være ett eller flere underkonserner. Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 1-3 note 1.4.

Se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 1-3 note 1.3, Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 29 og Tore Bråthen, *Selskapsrett*, 6. utg., Gyldendal, 2019 s. 280.

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-3 ...et datterselskap eller datterselskaper...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Et datterselskap må være et selskap, men det er ikke noe krav om at et datterselskap må være et allmennaksjeselskap, jf. [NOU 1996: 3 s. 103.](#) Et datterselskap kan således være et allmennaksjeselskap, et aksjeselskap eller et annet selskap, for eksempel et ansvarlig selskap eller et utenlandsk selskap.

Karnov Lovkommentar 4 til § 1-3 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd inneholder lovens definisjon av «morselskap»: Et morselskap er et allmennaksjeselskap som har bestemmende innflytelse over et annet selskap. I annet ledd annet punktum nr. 1 og 2 er det angitt to former for innflytelse som alltid skal anses som «bestemmende innflytelse».

Karnov Lovkommentar 5 til § 1-3 ...morselskap...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven regulerer allmennaksjeselskaper, og morselskapet må være et allmennaksjeselskap for å anses som et morselskap etter loven. Dersom morselskapet er et aksjeselskap, vil det falle inn under den tilsvarende konserndefinisjonen i aksjeloven, se [NOU 1996: 3 s. 103.](#)

Det anses tilstrekkelig at «konsernspissen» er et allmennaksjeselskap, for at allmennaksjelovens konsernregler skal få anvendelse, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) aksjeloven § 1-3 note 1.3. I konserner med flere nivåer kan det altså dannes underkonserner hvor et selskap anses som morselskap selv om det ikke er et allmennaksjeselskap.

Se [§ 1-4](#), som gir enkelte av lovens regler om morselskap anvendelse også når morselskapet er aksjeselskap.

Karnov Lovkommentar 6 til § 1-3 ...på grunn av avtale eller som eier av aksjer eller selskapsan...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Den bestemmende innflytelsen må ha et rettslig grunnlag, enten avtale eller eierskap til aksjer eller selskapsandeler, se [NOU 1996: 3 s. 87](#). Det er altså ikke tilstrekkelig at et selskap rent faktisk kan utøve bestemmende innflytelse, jf. [NOU 1996: 3 s. 103](#).

Dersom den bestemmende innflytelsen bygger på avtale, må avtalen gi morselskapet en tilsvarende innflytelse over selskapet som ellers tilkommer generalforsamlingsflertallet. Det kan for eksempel være en aksjonæravtale, jf. [NOU 1996: 3 s. 103](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 1-3 ...bestemmende innflytelse...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «bestemmende» innflytelse menes at selskapet må ha en slik posisjon at det på generalforsamlingen normalt har bestemmende innflytelse over innholdet i de vedtak som treffes, jf. [NOU 1996: 3 s. 103](#). Som et utgangspunkt innebærer det et krav om alminnelig stemmeflertall på generalforsamlingen, jf. [§ 5-17](#) første ledd, som oppstiller hovedregelen om at beslutninger på generalforsamlingen krever et flertall av de avgitte stemmene.

Karnov Lovkommentar 8 til § 1-3 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det første alternativet er nok det mest praktiske, se [NOU 1996: 3 s. 87](#). Lovens hovedregel er at det gjelder et alminnelig flertallskrav for beslutninger som treffes på generalforsamling, jf. [§ 5-17](#) første ledd. Et allmennaksjeselskap som har stemmeflertall på generalforsamlingen, kan således blant annet bestemme hva som skal beslutes på generalforsamlingen, i saker hvor det gjelder et alminnelig flertallskrav, herunder godkjenning av årsregnskap og eventuell årsberetning, utdeling av utbytte, jf. [§ 5-6](#) annet ledd, samt valg og avsettelse av styremedlemmer, se [§ 6-3](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 1-3 ...eier...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Stemmeflertallet må etter annet ledd nr. 1 bygge på eierskap.

Karnov Lovkommentar 10 til § 1-3 ...aksjer eller andeler...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Datterselskapet kan være et allmennaksjeselskap eller et selskap av annen art, se [note 3](#) til [§ 1-3](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 1-3 ...flertallet av stemmene...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kreves et flertall av stemmene, og med det menes mer enn 50 prosent av stemmene. Kapitalflertall er verken nødvendig eller tilstrekkelig, se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 30–31.

Karnov Lovkommentar 12 til § 1-3 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Alternativet i annet ledd nr. 2 bygger på EUs tidligere syvende selskapsrettsdirektiv, direktiv [83/349/EØF](#) om konsernregnskap, [artikkel 1](#) nr. 1 bokstav b, se [NOU 1992: 29 s. 66](#). Etter dette alternativet anses et allmennaksjeselskap som morselskap dersom det har rett til å velge eller avsette et flertall av styremedlemmene i det andre selskapets styre. I praksis vil et selskap som har rett til å velge eller avsette styremedlemmer, nesten alltid også ha stemmeflertall og slik sett oppfylle kravet etter nr. 1. Kriteriet i nr. 2 har derfor selvstendig betydning når rettskrav på å utpeke eller avsette styremedlemmer har grunnlag i særlige vedtektsbestemmelser, aksjonæravtale mv., jf. [NOU 1996: 3 s. 87](#).

Eksempel på en situasjon hvor bestemmelsen kan få betydning, kan være i selskaper med ulike aksjeklasser, der en aksjeklasse er tillagt myndighet til å velge et flertall av styremedlemmene selv om den ikke for øvrig representerer flertallet av stemmene.

Karnov Lovkommentar 13 til § 1-3 ...rett...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

En rett til å velge eller avsette styremedlemmer kan ha sitt grunnlag i vedtektene eller for eksempel aksjonæravtale som gir morselskapet bestemmende innflytelse på valg eller avsettelse av styret. Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) aksjeloven § 1-3 note 2.3.

Karnov Lovkommentar 14 til § 1-3 ...flertall...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «flertall» menes mer enn halvparten av styremedlemmene.

Karnov Lovkommentar 15 til § 1-3 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd inneholder lovens definisjon av «datterselskap».

Karnov Lovkommentar 16 til § 1-3 ...selskap...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Et datterselskap må være et selskap, men det er ikke noe krav om at et datterselskap må være et allmennaksjeselskap. Et datterselskap kan således være et aksjeselskap, et allmennaksjeselskap eller et annet selskap, for eksempel et ansvarlig selskap eller et utenlandsk selskap.

Karnov Lovkommentar 17 til § 1-3 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd inneholder identifikasjonsregler. Ved beregning av krav til stemmeflertall mv. etter denne bestemmelsen medregnes rettighetene til både morselskapet, datterselskap og noen som handler i eget navn, men for morselskapets eller datterselskaps regning.

§ 1-4. Selskaper som er likestilt med konsernselskaper

(1) Følgende regler om morselskap gjelder også når morselskapet er aksjeselskap: [§ 3-8](#), [§ 6-5](#), [§ 6-16](#) første ledd, [§ 6-35](#) femte ledd, [§ 8-5](#), [§§ 8-7](#) til [8-10](#) og [§ 9-8](#).

(2) Følgende regler om datterselskap gjelder også for datterselskap med utenlandsk morselskap: [§ 3-8](#), [§ 4-25](#), [§ 6-16](#) første ledd, [§ 8-7](#) første og tredje ledd, [§§ 8-8](#) til [8-10](#), [§ 9-1](#) første ledd og [§ 9-8](#). Reglene i [§§ 4-25](#) og [6-16](#) gjelder ikke for utenlandsk datterselskap.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [25 jan 2002 nr. 2](#) (ikr. 15 feb 2002 iflg. [res. 25 jan 2002 nr. 65](#)), [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [18 juni 2021 nr. 137](#) (ikr. 18 juni 2021 iflg. [res. 18 juni 2021 nr. 1986](#)).

Karnov lovkommentarer: § 1-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-4

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir enkelte av allmennaksjelovens bestemmelser om konserner anvendelse på konserner hvor morselskapet er henholdsvis et aksjeselskap (første ledd) eller et utenlandsk selskap (annet ledd første punktum).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 1-4](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-4 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter [§ 1-3](#) må morselskapet være et norsk allmennaksjeselskap for å falle inn under allmennaksjelovens konserndefinisjon. Tilsvarende bestemmelse er inntatt i aksjeloven [§ 1-3](#). Det er altså morselskapets selskapsform som avgjør hvilken lov som regulerer konsernet. Er morselskapet et aksjeselskap, reguleres konsernet av aksjeloven, og er morselskapet et allmennaksjeselskap, reguleres konsernet av allmennaksjeloven. [Paragraf 1-4](#) første ledd gjør et unntak fra det nevnte prinsippet, ved at de regler i allmennaksjeloven som er nevnt, også gjelder når morselskapet er aksjeselskap.

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-4 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Flere av allmennaksjelovens konsernregler gjelder etter annet ledd også for datterselskap med utenlandsk morselskap.

Unntaket i annet ledd annet punktum har sammenheng med at norsk lovgivning ikke kan gjennomtvinges overfor utenlandske selskaper. Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 1-4 note 2.1. Se om selskapers nasjonalitet for eksempel i Tore Bråthen, *Selskapsrett*, 6. utg., Gyldendal, 2019 s. 45–46.

§ 1-5. Nærstående

(1) Som noens nærstående menes i denne loven:

1. ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold;
2. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken;
3. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt i nr 1;
4. ektefelle til, og en person som bor sammen i ekteskapsliknende forhold med, noen som er nevnt i nr 2;
5. selskap der vedkommende selv eller noen som er nevnt i nr 1 til 4, har slik bestemmende innflytelse som nevnt i [§ 1-3](#).

(2) Som noens personlig nærstående menes i denne loven:

1. ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold;
2. mindreårige barn til vedkommende selv, samt mindreårige barn til en person som nevnt i nr 1 som vedkommende bor sammen med;
3. selskap der vedkommende selv eller noen som er nevnt i nr 1 og 2, har slik bestemmende innflytelse som nevnt i [§ 1-3](#).

0 Endret ved lov [24 juni 2011 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 647](#)).

Karnov lovkommentarer: § 1-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-5

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen inneholder en legaldefinisjon av begrepene «nærstående» (første ledd) og «personlig nærstående» (annet ledd).

Bakgrunnen for bestemmelsen er at allmennaksjeloven i flere sammenhenger identifiserer en persons slektninger og selskaper vedkommende har innflytelse over, med vedkommende selv, se [NOU 1996: 3 s. 103](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 1-5](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-5 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter nr. 1 anses ektefelle og person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold, som hovedpersonens nærstående.

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-5 ...ektefelle...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. lov [4. juli 1991 nr. 47](#) om ekteskap (ekteskapsloven) [§ 1](#). «Ektefelle» omfatter en person man er separert fra, men ikke en person man er skilt fra, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 1-5 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 4 til § 1-5 ...ekteskapsliknende forhold...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «ekteskapsliknende forhold» menes i første rekke samboere, se [NOU 1996: 3 s. 104](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 1-5 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter nr. 2 anses følgende personer som hovedpersonens nærstående:

- foreldre, besteforeldre, oldeforeldre og så videre
- barn, barnebarn, oldebarn og så videre
- søsken

Som slektning anses både biologiske og adopterte slektninger, jf. [NOU 1996: 3 s. 104](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 1-5 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter nr. 3 anses følgende personer som hovedpersonens nærstående:

- foreldre, besteforeldre, oldebarn og så videre av hovedpersonens ektefelle eller samboer
- barn, barnebarn, oldebarn og så videre av hovedpersonens ektefelle eller samboer
- søsken av hovedpersonens ektefelle eller samboer

Karnov Lovkommentar 7 til § 1-5 1. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter nr. 4 anses følgende personer som hovedpersonens nærstående:

- ektefelle eller samboer til hovedpersonens foreldre, besteforeldre og så videre
- ektefelle eller samboer til hovedpersonens barn, barnebarn og så videre
- ektefelle eller samboer til hovedpersonens søsken

Karnov Lovkommentar 8 til § 1-5 1. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «selskap» menes alle typer selskaper, ikke bare allmennaksjeselskaper, se [NOU 1996: 3 s. 104](#). Avgjørende er om hovedpersonen selv eller andre personer som vedkommende kan identifiseres med etter nr. 1–4, har bestemmende innflytelse i selskapet etter [§ 1-3](#), slik at det foreligger konserntilknytning. Se kommentarene til [§ 1-3](#).

Det er ikke tilstrekkelig at hovedpersonen og personer som er nevnt i nr. 5, til sammen har bestemmende innflytelse i selskapet, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 129](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 1-5 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Begrepet «personlig nærstående» omfatter en snevrere gruppe av personer enn «nærstående».

Karnov Lovkommentar 10 til § 1-5 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til første ledd nr. 1.

Karnov Lovkommentar 11 til § 1-5 ...mindreårige...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «mindreårig» må forstås barn under 18 år, se lov [26. mars 2010 nr. 9](#) om vergemål (vergemålsloven) [§ 8](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 1-5 ...barn...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedpersonens egne barn anses som personlig nærstående enten barnet bor sammen med hovedpersonen eller ikke, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 164](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 1-5 ...som vedkommende bor sammen med...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ektefellens eller samboerens særkullsbarn anses som hovedpersonens personlige nærstående dersom hovedpersonen bor sammen med barnet.

Karnov Lovkommentar 14 til § 1-5 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 8](#) til [§ 1-5](#).

§ 1-5 a. Møte

Med møte i denne loven menes møte hvor de som deltar enten er fysisk til stede på møtet (fysisk møte), eller deltar ved bruk av elektroniske hjelpemidler (elektronisk møte).

0 Tilføyd ved lov [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 1-5a

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-5 a

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble innført ved endringslov [28. mai 2021 nr. 51](#).

Se [Prop. 140 L \(2020–2021\)](#) s. [18–20](#) om begrunnelsen for å likestille fysiske og elektroniske møter.

Bestemmelsen likestiller fysiske og elektroniske møter, både i reglene om styremøter og i reglene om generalforsamlinger og bedriftsforsamlinger. Hva som ligger i begrepet «møte», er ikke definert nærmere i loven. Normalt vil et møte forutsette tidsavgrensning, samtidig deltakelse og mulighet til umiddelbar dialog, men det stilles ikke krav om muntlighet, se [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 29](#) og [s. 75](#). En rent skriftlig behandling av saker, for eksempel ved sirkulasjon av dokumenter, faller imidlertid utenfor begrepet «møte» og må anses som en annen behandlingsmåte, se [§ 6-19](#) første ledd.

En rett etter loven til å delta på møter vil med innføringen av denne bestemmelsen ikke lenger gi rett til å kreve et fysisk møte, med mindre det er bestemt i loven, jf. [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 19](#). Det er opp til selskapene selv, ut fra deres egne individuelle forhold, å velge om møter skal gjennomføres fysisk eller elektronisk, se [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 19](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 1-5 a](#).

III. Utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon mv.

0 Overskrift tilføyd ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)). **Endres** ved lov [11 juni 2021 nr. 84](#) (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 1-6. Utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon mv.

(1) Dokumentasjon som kreves utarbeidet etter allmennaksjeloven, skal utarbeides og oppbevares på betryggende måte. Dokumentasjonen skal være i lesbar form og være tilgjengelig fra Norge.

(2) Krav i denne loven om at meldinger mv. skal være eller gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektroniske løsninger.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om oppbevaringstid for bestemte dokumenttyper, hva som anses som betryggende måte for utarbeidelse og oppbevaring, og sikkerhetsnivået for signatur.

0 Tilføyd ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 1-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-6

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble innført ved endringslov [16. juni 2017 nr. 71](#). Bestemmelsen regulerer utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon som kreves utarbeidet etter allmennaksjeloven.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 1-6](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-6 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret er ansvarlig for forvaltningen av selskapet etter aksjeloven [§ 6-12](#) og dermed for at reglene i bestemmelsen overholdes.

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-6 ...Dokumentasjon som kreves utarbeidet etter allmennaksjeloven...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven har ingen legaldefinisjon av hvilken dokumentasjon som kreves utarbeides etter allmennaksjeloven. I kjernen av begrepet ligger aksjeeierboken, stiftelsesdokumenter, generalforsamlingsprotokoller og styreprotokoller, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 21](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 1-6 ...betryggende måte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I dette ligger det blant annet at dokumentasjonen skal være sikret mot urettmessig endring, ødeleggelse og tap, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 103](#). Kravet skal også ivareta behovet for notoritet, aktørenes mulighet til signering på hensiktsmessig måte og videreformidling av dokumentasjon.

Karnov Lovkommentar 5 til § 1-6 ...lesbar form...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Loven inneholder ingen legaldefinisjon av begrepet «lesbar form». Tradisjonell utarbeidelse og oppbevaring av papirdokumentasjon oppfyller lovens krav, forutsatt at dokumentasjonen oppbevares på en betryggende måte. Elektronisk lagring av dokumenter oppfyller lovens krav. Lydavspilling, videopptak eller lignende vil ikke oppfylle kravet, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 103](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 1-6 ...tilgjengelig fra Norge...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret bestemmer selv oppbevaringssted, men det stilles krav om at dokumentasjonen må være tilgjengelig fra Norge. Dokumentasjonen må være eller gjøres tilgjengelig etter forespørsel fra parter med innsynsrett, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 103](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 1-6 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av annet ledd at elektronisk dokumentasjon skal være sidestilt med papirdokumentasjon, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 23](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 1-6 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir hjemmel for at det i forskrift kan fastsettes nærmere bestemmelser om oppbevaringstid for enkelte dokumenttyper som er påkrevd utarbeidet etter allmennaksjeloven, om hva som anses som en betryggende måte for utarbeidelse og oppbevaring, og om hvilket sikkerhetsnivå som skal gjelde for elektronisk signatur.

Forskriftshjemmelen er pr. mai 2024 ikke benyttet.

§ 1-7. Meldinger mv.

(1) Selskapets meldinger mv. til aksjeeierne etter denne loven gis på den måten styret bestemmer. Styret skal informere aksjeeierne i rimelig tid før ny kommunikasjonsmåte tas i bruk. Meldinger mv. skal gis på en betryggende og hensiktsmessig måte.

(2) Aksjeeiernes meldinger mv. til selskapet etter denne loven kan alltid sendes til selskapets forretningsadresse, og til digital adresse og postadresse som selskapet har oppgitt.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til meldinger mv. mellom selskapet og aksjeeierne.

0 Tilføyd ved lov [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 jan 2022 iflg. [res. 17 des 2021 nr. 3657](#)).

Karnov lovkommentarer: § 1-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-7

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [11. juni 2021 nr. 84](#) og erstatter den tidligere [§ 18-5](#). Den tilsvarer aksjeloven [§ 1-7](#).

Bestemmelsen regulerer kommunikasjonsmåten mellom selskapet og aksjeeierne og innebærer en teknologinøytral hovedregel om kommunikasjon.

Selskaper med noterte aksjer kan være underlagt andre regler som stiller krav til kommunikasjonsmåten, så for slike selskaper må den praktiske betydningen av bestemmelsen vurderes i lys av andre regelsett.

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-7 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer selskapets kommunikasjon med aksjeeierne.

Etter den tidligere [§ 18-5](#) måtte aksjeeierne uttrykkelig godta selskapets bruk av elektronisk kommunikasjon når det skulle gi meldinger mv. til aksjeeierne. Etter gjeldende bestemmelse er det imidlertid opp til styret å bestemme hvordan meldinger mv. til aksjeeierne skal gis. Styret kan altså velge den kommunikasjonsformen styret anser mest hensiktsmessig, så lenge kommunikasjonsformen anses betryggende, og aksjeeierne er informert i rimelig tid før ny kommunikasjonsmåte tas i bruk.

Begrunnelsen for innføringen av regelen er at elektronisk kommunikasjon er den vanligste kommunikasjonsformen i næringslivet og det offentlige, og at det er mer tids- og kostnadseffektivt med elektronisk kommunikasjon enn kommunikasjon på papir, se [Prop. 136 LS \(2020–2021\) s. 48](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-7 ...meldinger mv...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «meldinger mv.» menes ifølge forarbeidene all kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne som gis i medhold av allmennaksjeloven, blant annet varsler, informasjon, meldinger, dokumenter, underretninger og lignende, se [Prop. 136 LS \(2020–2021\) s. 80](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 1-7 ...etter denne loven...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapene kan være underlagt andre regler som stiller krav til kommunikasjon med aksjeeierne. For eksempel må selskaper med noterte aksjer innhente uttrykkelig samtykke fra aksjeeierne dersom elektronisk kommunikasjon skal benyttes, jf. verdipapirhandelloven [§ 5-9](#) sjette ledd. For slike selskaper vil derfor allmennaksjelovens teknologinøytrale hovedregel ikke få praktisk betydning.

Karnov Lovkommentar 5 til § 1-7 ...styret bestemmer...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er opp til styret å bestemme selskapets kommunikasjonsform med aksjeeierne. Generalforsamlingen kan imidlertid i kraft av sin alminnelige instruksjonsmyndighet bestemme noe annet, se [Prop. 136 LS \(2020–2021\) s. 81](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 1-7 ...betryggende og hensiktsmessig...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret må sørge for at meldinger mv. gis på en betryggende og hensiktsmessig måte. Hensiktsmessighetskravet ivaretar hensynet til selskapet. For selskapet står behovet for fleksibilitet sentralt. Kravet om at kommunikasjonsmåten skal være betryggende, er i første rekke er ment å ivareta notoritet og hensynet til aksjeeierne, jf. [Prop. 136 LS \(2020–2021\) s. 49](#). At kommunikasjonsmåten er betryggende, er viktig for at aksjeeierne skal kunne ivareta sine interesser. Ved vurderingen av om en melding anses gitt på en betryggende og hensiktsmessig måte, vil meldingens innhold være av betydning, jf. [Prop. 136 LS \(2020–2021\) s. 49](#) og [s. 81](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 1-7 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer aksjeeiernes kommunikasjonsmåte med selskapet.

Karnov Lovkommentar 8 til § 1-7 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftshjemmelen er pr. mai 2024 ikke benyttet.

§ 1-8. Meldinger mv. til eiere av forvalterregistrerte aksjer

(1) Selskapets meldinger mv. til eiere av forvalterregistrerte aksjer etter denne loven skal sendes forvalteren. Dette gjelder ikke dersom meldingen er sendt direkte til slik eier. Tredjepersoner som etter denne loven plikter å sende melding mv. til eiere av forvalterregistrerte aksjer, kan kreve at selskapet bistår med dette.

(2) Forvaltere og andre formidlere som definert i [verdipapirsentralloven § 4-5](#) første ledd, skal uten opphold videreformidle meldinger mv. mellom selskapet og eiere av forvalterregistrerte aksjer.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til meldinger mv. mellom selskapet og eiere av forvalterregistrerte aksjer, herunder om format og tidsfrister, samt om videreformidling av meldinger mv. etter annet ledd.

0 Tilføyd ved lov [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1527](#)).

Karnov lovkommentarer: § 1-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-8

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 04.08.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [11. juni 2021 nr. 84](#) og trådte ifølge kgl.res. [2. september 2022 nr. 1527](#) i kraft 1. juli 2023.

Bestemmelsen regulerer kommunikasjon mellom selskapet og eiere av forvalterregistrerte aksjer og er innført for å gjennomføre direktivkrav etter direktiv [\(EU\) 2017/828](#) Shareholder Rights Directive (SRD II) artikkel 3b (se direktivets [artikkel 1](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-8 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 04.08.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd første punktum fastsetter at selskapets meldinger mv. etter allmennaksjeloven til eiere av forvalterregistrerte aksjer skal sendes til forvalteren. Med «meldinger» menes for eksempel innkalling til generalforsamling.

Det er etter annet punktum ikke nødvendig å sende meldinger mv. til forvalteren dersom meldingen er sendt direkte til eieren av de forvalterregistrerte aksjene.

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-8 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 04.08.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom det er flere formidlere i en formidlerkjede mellom selskapet og aksjeeieren, har hver enkelt formidler plikt til å videreformidle meldingen uten opphold til neste formidler i kjeden eller til aksjeeier, se [Prop. 136 LS \(2020–2021\) s. 81](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 1-8 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftshjemmelen er pr. mai 2024 ikke benyttet.

Kapittel 2. Stiftelse av allmennaksjeselskap

Karnov lovkommentarer: Kapittel 2. Stiftelse av allmennaksjeselskap

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 2. Stiftelse av allmennaksjeselskap

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Et allmennaksjeselskap skal stiftes etter reglene i allmennaksjeloven [kapittel 2](#). [Kapittel 2](#) omfatter stiftelsen i vid forstand, herunder registreringen av allmennaksjeselskapet i Foretaksregisteret. Loven bruker imidlertid også uttrykket «stiftelse» om det egentlige stiftelsestidspunktet, se [§ 2-9](#).

Et sentralt formål med stiftelsesreglene er å sikre at selskapets egenkapitalgrunnlag ved stiftelsen svarer til aksjekapitalen, se for eksempel [NOU 1996: 3 s. 114](#). Reglene om stiftelsen er ment å ivareta både stifternes og kreditorenes interesser i at det tegnede aksjeinnskuddet virkelig blir tilført selskapet.

Bestemmelsene i [kapittel 2](#) må ses i sammenheng med direktiv [\(EU\) 2017/1132](#) artikkel [3](#) til [6](#) og artikkel [46](#) til [55](#).

I. Stiftelsesgrunnlaget. Aksjetegning

§ 2-1. *Stiftelsesdokument*

- (1) For å stifte et allmennaksjeselskap skal den eller de som skal tegne aksjer i selskapet (stifterne), opprette et stiftelsesdokument. Stiftelsesdokumentet skal inneholde selskapets vedtekter (§ 2-2) og de bestemmelser som er nevnt i [§ 2-3](#).
- (2) Dersom aksjeinnskudd skal kunne gjøres med andre eiendeler enn penger, noen skal gis særskilte rettigheter i forbindelse med stiftelsen eller selskapet skal dekke utgifter ved stiftelsen, må også dette være bestemt i stiftelsesdokumentet, jf [§§ 2-4](#) og [2-5](#).
- (3) Stiftelsesdokumentet skal oppbevares i hele selskapets levetid.

0 Endret ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Utarbeidelse av stiftelsesdokument med vedlegg er første skritt i stiftelsesprosessen. Stiftelsesdokumentet skal alltid inneholde selskapets vedtekter og de minstekrav som følger av [§ 2-3](#). Dersom noen skal gis særskilte rettigheter ved stiftelsen, skal også dette fremgå av stiftelsesdokumentet, jf. [§ 2-4](#). Dersom selskapet skal dekke stiftelsesutgifter, skal dette fremgå av stiftelsesdokumentet, jf. [§ 2-5](#).

[Paragraf 2-1](#) er ment å gi en innledende oversikt over de krav som stilles til stiftelsesdokumentet, blant annet for å få frem skillet mellom ubetingede og betingede krav til stiftelsesdokumentet i henholdsvis første og annet ledd, jf. [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 130](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For å stifte et allmennaksjeselskap skal den eller de som skal tegne aksjer i selskapet, det vil si stifterne, opprette et stiftelsesdokument med et nærmere angitt innhold.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-1 ...stifterne...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Stifterne er den eller de som undertegner stiftelsesdokumentet som aksjetegnere, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 84. Det kan være én eller flere stiftere.

Stifterne kan være fysiske eller juridiske personer. En stifter kan opptre ved fullmektig, jf. [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 23](#).

Allmennaksjeloven inneholder ikke krav til stifterne. En umyndig person kan etter vergemålslovens regler ikke være stifter. En person i konkurskarantene kan være avskåret fra å være stifter, jf. lov [8. juni 1984 nr. 58](#) om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) [§ 142](#) tredje ledd.

Selskapet kan ikke tegne egne aksjer, jf. [§ 9-1](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-1 ...vedtekter...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Når selskapet meldes for registrering i Foretaksregisteret, vil vedtektene følge som et vedlegg til stiftelsesdokumentet. Gjenpart av stiftelsesdokument skal sendes Foretaksregisteret sammen med registreringsmeldingen, jf. lov [21. juni 1985 nr. 78](#) om registrering av foretak (foretaksregisterloven) [§ 4-4](#) bokstav a. Det følger av foretaksregisterloven [§ 3-1](#) første ledd nr. 1 at Foretaksregisteret blant annet skal inneholde opplysninger om selskapets vedtekter.

Sammenholdt med [§ 2-9](#) innebærer bestemmelsen at vedtekter må være fastsatt før selskapet kan stiftes. Vedtektene er en obligatorisk del av selskapets stiftelsesgrunnlag.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-1 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller tilleggskrav om angivelse av særvilkår i stiftelsesdokumentet. I tre grupper av tilfeller må stiftelsesdokumentet inneholde ytterligere bestemmelser: hvis aksjeinnskudd skal kunne gjøres med andre eiendeler enn penger, hvis noen skal gis særskilte rettigheter i forbindelse med stiftelsen, eller hvis selskapet skal dekke utgifter ved stiftelsen.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-1 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd ble tilføyd ved lov [16. juni 2017 nr. 71](#). Stiftelsesdokumentet skal oppbevares i selskapets levetid. Bestemmelsen er en lovfesting av tidligere gjeldende rett, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 25](#). Bestemmelsen må ses i sammenheng med [§ 1-6](#), som oppstiller krav til hvordan dokumentet skal oppbevares.

§ 2-2. Minstekrav til vedtektene

(1) Vedtektene skal minst angi:

1. at selskapet skal være et allmennaksjeselskap;
2. selskapets foretaksnavn;
3. den kommune i riket hvor selskapet skal ha sitt forretningskontor;
4. selskapets virksomhet;
5. aksjekapitalens størrelse, jf. [§ 3-1](#);
6. aksjenes pålydende (nominelle beløp), jf. [§ 3-1](#);
7. antallet aksjer;

8. antallet eller laveste og høyeste antall styremedlemmer, jf [§ 6-1](#);
9. om selskapet skal ha flere daglige ledere eller om styret eller bedriftsforsamlingen skal kunne bestemme at selskapet skal ha flere daglige ledere, samt i så fall om flere daglige ledere skal fungere som kollektivt organ;
10. hvilke saker som skal behandles på den ordinære generalforsamlingen, jf [§ 5-6](#).
11. hvilken verdipapirsentral aksjene er registrert i

(2) Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

0 Endret ved lover [5 sep 2003 nr. 91](#) (ikr. 1 mars 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1118](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-2 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven [§ 2-2](#) stiller minstekrav til vedtektenes innhold. Vedtektene skal som et minimum angi opplysninger nevnt i [§ 2-2](#) første ledd. Dersom minimumsopplysningene ikke er regulert i vedtektene, skal selskapet nektes registrert i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven [§ 5-1](#) og [§ 5-2](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-2 ...Vedtektene...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtektene skal inneholde bestemmelser av mer permanent betydning for selskapet. Vedtektene har dermed betydning for selskapet utover stiftelsesprosessen.

Vedtektene utformes og fastsettes for det enkelte selskap. At et spørsmål er regulert i vedtektene, har betydning for aksjeeierne på den måten at vedtektene bare kan endres av aksjeeierne selv gjennom generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#).

Selskapet har plikt til å registrere vedtektene og endringer i disse i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven [§ 3-1](#) første ledd nr. 1 jf. [§ 4-1](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-2 ...minst...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Enkelte spørsmål krever vedtektsregulering dersom man skal fravike lovens normalordning, se §§ [2-2](#), [4-1](#), [4-2](#), [4-3](#), [4-15](#), [4-15 a](#), [4-16](#), [4-17](#), [4-18](#), [4-19](#), [4-23](#), [5-3](#), [5-4](#), [5-8](#), [5-8 b](#), [5-9](#), [5-10](#), [5-11 a](#), [5-11 b](#), [5-12](#), [5-17](#), [5-18](#), [6-2](#), [6-3](#), [6-6](#), [6-16 a](#), [6-24](#), [6-25](#), [6-26](#), [6-31](#), [6-35](#), [6-37](#), [6-40](#), [6-42](#), [8-2](#), [10-4](#), [10-23](#), [12-7](#), [20-1](#) og [20-4](#).

Det er anledning til å innta også andre bestemmelser i vedtektene.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-2 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal fremgå av vedtektene at selskapet skal være et allmennaksjeselskap. Dette fremgår også av [§ 1-1](#) annet ledd nr. 2. Mangler vedtektene en angivelse av at selskapet er et allmennaksjeselskap, er selskapet å anse som et aksjeselskap.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-2 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets foretaksnavn er dets «offisielle navn», jf. lov [21. juni 1985 nr. 79](#) om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. (foretaksnavneloven) [§ 1-1](#) annet ledd første punktum. Foretaksnavneloven oppstiller nærmere krav til foretaksnavn, se foretaksnavneloven [§ 2-1](#), og etter foretaksnavneloven [§ 2-2](#) femte ledd kreves det at foretaksnavnet for et allmennaksjeselskap inneholder ordet «allmennaksjeselskap» eller forkortelsen «ASA».

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-2 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtektene skal angi i hvilken norsk kommune selskapet skal ha sitt forretningskontor.

Bestemmelsen er ment å ivareta behovet til aksjeeierne, andre private interesser og offentlige myndigheter, som skal vite i hvilken kommune det er etablert et forretningskontor hvor de kan henvende seg til selskapet, jf. [Rt-1991-943](#).

Generalforsamlingen skal som hovedregel holdes i den kommunen der selskapet har sitt forretningskontor, jf. [§ 5-8](#) tredje ledd bokstav a.

Et allmennaksjeselskap vil ha alminnelig verneting der det har sitt forretningskontor, jf. tvisteloven [§ 4-4](#) tredje ledd.

At et allmennaksjeselskap skal ha sitt forretningskontor i Norge, er verken til hinder for at selskapet driver næringsvirksomhet i et annet land, eller for at selskapets administrative senter er i et annet land, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika), Innledende bestemmelser, punkt 7.2 (interlegale regler).

Se Aarbakke mfl. (Juridika), Innledende bestemmelser, punkt 7.3 for en nærmere redegjørelse for hvilket tilknytningskriterium som legges til grunn ved vurderingen av om et selskap skal bli underlagt norsk aksjelovgivning.

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-2 1. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets vedtektsbestemte virksomhet fastsetter den ytre grensen for hva selskapet kan drive med. Beskrivelsen i vedtektene kan gjøres nokså generell, jf. [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 28](#), men den må angi en grense for hva selskapet skal drive med, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) aksjeloven § 2-2 note 1.3. Ofte fastsettes vedtektsbestemmelsen om selskapets virksomhet såpass vidt at den i realiteten gir selskapsledelsen stor frihet til å bestemme hva selskapet skal drive med.

[Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse](#) punkt 2 anbefaler at selskapets vedtekter tydelig angir den virksomheten selskapet skal drive.

Virksomhetsangivelsen har særlig betydning for styrets myndighet og for hva generalforsamlingen kan beslutte med alminnelig flertall. Om angivelsen av virksomheten i vedtektene som grense for allmennaksjeselskapers virksomhet se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 48 og 53–55 og Filip Truyen, *Aksjonærenes myndighetsmisbruk*, Cappelen Akademisk Forlag, 2005 s. 117–122.

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-2 1. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjekapitalen skal angis med et bestemt beløp og være på minst en million norske kroner, se [§ 3-1](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-2 1. ledd nr. 6.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjenes pålydende er lik aksjekapitalen dividert med antall aksjer. Alle aksjene i selskapet skal ha samme pålydende verdi, se [§ 3-1](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-2 1. ledd nr. 7.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtektene skal angi antallet aksjer i selskapet. Bestemmelsen må sies å tilfredsstille bestemmelsen i direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 4](#) bokstav b. Se [Ot.prp. nr. 39 \(1996–97\)](#) s. [5–6](#), hvor det fremgår at bestemmelsen ble ansett å tilfredsstille dagjeldende direktiv [77/91/EØF artikkel 3](#) bokstav b.

Karnov Lovkommentar 11 til § 2-2 1. ledd nr. 8.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Antallet styremedlemmer kan angis som et eksakt antall eller som et laveste og høyeste antall. Styret skal bestå av minst tre medlemmer, jf. [§ 6-1](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 12 til § 2-2 1. ledd nr. 9.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen har sin bakgrunn i direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 3](#) bokstav e om at vedtektene eller stiftelsesdokumentet skal angi regler som bestemmer antallet og fremgangsmåten ved utnevnelsen av medlemmer til ledelsesorganet, med mindre dette følger av loven.

Et allmennaksjeselskap skal alltid ha en daglig leder, jf. [§ 6-2](#) første ledd. [Paragraf 2-2](#) første ledd nr. 9 forutsetter at et allmennaksjeselskap kan ha flere daglige ledere.

Det kan angis i vedtektene at selskapet skal ha flere daglige ledere, alternativt kan vedtektene angi at det overlates til styret eller bedriftsforsamlingen å bestemme at selskapet skal ha flere daglige ledere.

Når et selskap har flere daglige ledere, er det opp til selskapet å fastsette hvordan arbeidet skal organiseres, jf. [NOU 1996: 3 s. 207](#). Det følger av ordlyden at det må angis i vedtektene dersom flere daglige ledere skal fungere som kollektivt organ.

Karnov Lovkommentar 13 til § 2-2 1. ledd nr. 10.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av [§ 5-6](#) hvilke saker som alltid skal behandles på ordinær generalforsamling. For allmennaksjeselskaper skal det også angis i vedtektene hvilke saker som skal behandles på den ordinære generalforsamlingen. Det er antatt at en generell henvisning i vedtektene til [§ 5-6](#) ikke er tilstrekkelig, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-2 note 1-8.

Karnov Lovkommentar 14 til § 2-2 1. ledd nr. 11.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Nr. 11 ble innført i forbindelse med vedtakelse av lov [15. mars 2019 nr. 6](#) om verdipapirsentraler og verdipapiroppgjør mv. (verdipapirsentralloven) og trådte i kraft 1. januar 2020. Se [Prop. 7 L \(2018–2019\) s. 236](#).

Det skal angis i vedtektene hvilken verdipapirsentral aksjene er registrert i. Det fremgår av [§ 4-4](#) hvilke verdipapirsentraler utstederen kan velge mellom.

Karnov Lovkommentar 15 til § 2-2 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det normale er at selskapet skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, og vedtektene trenger ikke si noe om det. Dersom selskapet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, må vedtektene presisere dette nærmere. Allmennaksjeloven inneholder ingen begrensning i selskapets disposisjonsfrihet i så måte.

Bestemmelsen tilsvare aksjeloven [§ 2-2](#) annet ledd. Selvig-utvalget mente det i praksis ville være uaktuelt at et allmennaksjeselskap ikke har til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, og foreslo på det grunnlag å utelate bestemmelsen fra allmennaksjeloven, jf. [NOU 1996: 3 s. 207](#). I høringsrunden ble det imidlertid anført at «flere 'lokale tiltak som bygging av bomveier og oppføring av grendehus m.v. har vært organisert ved innhenting av kapital fra allmennheten'», og departementet valgte å videreføre bestemmelsen, jf. [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 187](#).

Vedtektsendring som innebærer at selskapet ikke lenger skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, krever enstemmighet blant aksjeeierne, se [§ 5-20](#) første ledd nr. 5.

§ 2-3. Minstekrav til stiftelsesdokumentet ellers

Stiftelsesdokumentet skal dessuten angi:

1. stifternes navn eller foretaksnavn, adresse og fødselsnummer eller organisasjonsnummer;
2. antallet aksjer som skal tegnes av hver av stifterne;
3. det beløpet som skal betales for hver aksje (aksjeinnskudd);
4. tidspunktet for oppgjør av aksjeinnskudd, jf [§ 2-11](#);
5. hvem som skal være medlemmer av selskapets styre, og hvem som skal være selskapets revisor.

0 Endret ved lov [5 sep 2003 nr. 91](#) (ikr. 1 mars 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1118](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-3

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-3](#), men slik at allmennaksjeloven [§ 2-3](#) nr. 5 svarer til aksjeloven [§ 2-3](#) nr. 5 og nr. 6.

Som det fremgår av [§ 2-1](#), skal stifterne av et allmennaksjeselskap utarbeide et stiftelsesdokument. Stiftelsesdokumentet skal alltid inneholde selskapets vedtekter og bestemmelser som nevnt i [§ 2-3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-3 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Stiftelsesdokumentet skal angi opplysninger av betydning ved stiftelsen, men som ikke har den permanente karakter som vedtektsbestemmelser normalt har.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-3 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen tilfredsstiller kravet i direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 4](#) bokstav i.

For fysiske personer skal det angis navn, adresse og fødselsnummer. For utenlandske stiftere som ikke har personnummer, er det tilstrekkelig å angi fødselsdato, jf. [Ot.prp. nr. 4 \(1995–96\) s. 19](#). For juridiske personer skal det angis foretaksnavn, adresse og organisasjonsnummer.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-3 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven forutsetter at alle stifterne skal tegne aksjer i selskapet, se [note 3](#) til [§ 2-1](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-3 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens fravelige regel er at aksjeinnskudd skal gjøres opp i penger. Dersom aksjeinnskuddet skal bestå av andre eiendeler enn penger (tingsinnskudd), skal det fremgå av stiftelsesdokumentet, jf. [§ 2-4](#) første ledd nr. 1.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-3 ...beløpet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beløpet kan ikke settes lavere enn aksjenes pålydende, jf. [§ 2-12](#) første ledd. Det er imidlertid ingenting i veien for at beløpet settes høyere enn aksjenes pålydende (overkurs), og overkursen vil i så fall inngå i selskapets frie egenkapital. Se nærmere om bundet og fri egenkapital i [note 1](#) til [kapittel 3](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-3 1. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Oppgjørstidspunktet skal fremgå av stiftelsesdokumentet. Dette tidspunktet kan ikke være senere enn det tidspunktet selskapet meldes til Foretaksregisteret, se §§ [2-11](#) og [2-18](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-3 1. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Krav til selskapets styre fremgår av [§ 6-1](#). Det er antatt at også styreleder og eventuelle varamedlemmer kan bestemmes i stiftelsesdokumentet, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-3 note 1.5. Om situasjonen der ansatte skal velge medlemmer til styret, og der selskapet skal ha bedriftsforsamling allerede fra stiftelsen, se Aarbakke mfl. (Juridika) § 2-3 note 1.7 og 1.8.

Allmennaksjeselskaper skal ha revisor, jf. [§ 7-1](#) første ledd første punktum, og det skal fremgå av stiftelsesdokumentet hvem som skal være selskapets revisor.

§ 2-4. Bestemmelser om særskilte rettigheter

(1) Stiftelsesdokumentet skal inneholde enhver avtale eller annen bestemmelse om

1. at aksjer skal kunne tegnes med rett eller plikt til å gjøre innskudd med andre eiendeler enn penger, at innskuddet skal kunne gjøres opp ved motregning, eller at aksjer skal kunne tegnes på andre særlige vilkår. Det skal i så fall angis hvilke eiendeler det gjelder, innskytternes navn og adresse, hvor mange aksjer selskapet skal yte for innskuddet, og hvilke vilkår som skal gjelde;
2. at selskapet skal overta andre eiendeler enn penger mot vederlag i annet enn aksjer. Det skal i så fall angis hvilke eiendeler det gjelder, overdragerens navn og adresse, det vederlaget som selskapet skal yte, og hvilke vilkår som skal gjelde;
3. at selskapet skal bli part i en avtale, eller at noen skal ha særskilte rettigheter overfor eller fordeler av selskapet. I så fall skal det angis hvilke vilkår som skal gjelde, og navn og adresse på den som er tilgodesett.

(2) I stedet for å innta avtalen eller bestemmelsen i stiftelsesdokumentet, kan det i stiftelsesdokumentet henvises til avtalen eller bestemmelsen eller til redegjørelse etter [§ 2-6](#). I så fall skal hovedpunktene i avtalen eller redegjørelsen gjengis i stiftelsesdokumentet, og avtalen skal vedlegges stiftelsesdokumentet.

(3) En avtale eller bestemmelse som ikke er tatt inn i stiftelsesdokumentet etter første ledd eller gjengitt i stiftelsesdokumentet etter annet ledd, kan ikke gjøres gjeldende mot selskapet.

Karnov lovkommentarer: § 2-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-4

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-4](#).

Bestemmelsen stiller tilleggskrav om angivelse av særvilkår i stiftelsesdokumentet. Tre grupper av bestemmelser må inntas i og spesifiseres i stiftelsesdokumentet: bestemmelser om at aksjer skal kunne tegnes med rett eller plikt til å gjøre innskudd med andre eiendeler enn penger («tingsinnskudd»), at innskuddet skal kunne gjøres opp ved motregning, eller at aksjer skal kunne tegnes på andre særlige vilkår. Bestemmelsen suppleres av [§ 2-6](#) om redegjørelse for tingsinnskudd og andre former for avtaler eller bestemmelser som omfattes av [§ 2-4](#), og av [§ 2-7](#) om hva slags eiendeler som kan brukes som innskudd, og om verdsettelsen av innskuddet.

I selskapets melding til Foretaksregisteret skal det angis om stiftelsesdokumentet inneholder noen bestemmelse som nevnt i [§ 2-4](#), jf. foretaksregisterloven [§ 3-1 a](#) nr. 8.

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-4 ...skal...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Rettsvirkningen av at formkravene i første eller annet ledd ikke er iaktatt, fremgår av bestemmelsens tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-4 ...avtale...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «avtale» menes en skriftlig avtale. En muntlig avtale må inntas i selve stiftelsesdokumentet, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 89.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-4 ...annen bestemmelse...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

En ensidig bestemmelse, her ment som motsetning til avtale mellom selskapet og den som skal ha fordelen, se [NOU 1992: 29 s. 75](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-4 ...at aksjer skal kunne tegnes med rett eller plikt til å gjøre...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens utgangspunkt er at aksjeinnskudd skal bestå av penger. Dersom aksjeinnskudd skal bestå av andre eiendeler enn penger, må dette formelt fremgå av stiftelsesdokumentet. Det må i tillegg utarbeides en redegjørelse etter [§ 2-6](#). Materielle regler om innskudd i andre eiendeler enn penger fremgår av [§ 2-7](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-4 ...andre eiendeler enn penger...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Såkalt tingsinnskudd eller apportinnskudd. Eiendelen kan være en fast eiendom, aksjer, en maskin eller lignende. Også innskudd av en virksomhet som helhet omfattes, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 88. Se også Margrethe Buskerud Christoffersen, «Mangler og ugyldighet knyttet til virksomheter som benyttes som tingsinnskudd», *Tidsskrift for forretningsjus*, 2008, s. 304–321 ([TFF-2008-304](#)).

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-4 ...motregning...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selv om det er bestemt i stiftelsesdokumentet at kravet kan dekkes opp ved motregning, er et slikt oppgjør ikke frigjørende så langt motregningen kan være til skade for selskapet eller dets kreditorer, se [§ 2-12](#) annet ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-4 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I motsetning til ved tingsinnskudd skal selskapets vederlag bestå av annet enn aksjer.

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-4 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Nr. 3 omfatter tilfeller der selskapet skal bli part i en avtale, eller noen skal ha særskilte rettigheter overfor eller fordeler av selskapet, se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 88–89. Reglene omfatter for eksempel en fortrinnsrett til levering av varer eller tjenester til selskapet, jf. Tore Bråthen, *Selskapsrett*, 6. utg., Gyldendal, 2019 s. 93.

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-4 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Formkravene i første ledd kan oppfylles ved at stiftelsesdokumentet gjengir hovedpunktene i avtalen eller bestemmelsen eller redegjørelse etter [§ 2-6](#). Avtalen skal i så fall vedlegges stiftelsesdokumentet.

Karnov Lovkommentar 11 til § 2-4 ...hovedpunktene...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvilke krav som stilles til omfanget av den informasjonen som gis om avtalen, vil avhenge av avtalens omfang og kompleksitet. Det sentrale vil være at aksjetegner skal få et inntrykk av de sentrale elementer i avtalen og kan gjøre seg opp en formening av hva avtalen har å si for selskapet, uten å måtte lese avtalen i sin helhet, jf. [NOU 1996: 3 s. 108](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 2-4 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan i så fall erklære seg ubundet av avtalen, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 89.

§ 2-5. Stiftelsesutgifter som dekkes av selskapet

(1) Selskapet kan dekke utgifter ved stiftelsen i den utstrekning utgiftene ikke overstiger aksjeinnskuddet. I stiftelsesdokumentet skal det angis hvilke utgifter det gjelder, hvordan de er beregnet, og navn og adresse på den som er tilgodesett.

(2) For en avtale eller bestemmelse som nevnt i første ledd gjelder [§ 2-4](#) annet og tredje ledd tilsvarende.

0 Endret ved lov [16 des 2011 nr. 63](#) (ikr. 1 jan 2012 iflg. [res. 16 des 2011 nr. 1260](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-5

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble endret ved endringslov [16. desember 2011 nr. 63](#), slik at aksjekapitalen skal kunne brukes til å dekke stiftelsesutgiftene, se [Prop. 148 L \(2010–2011\) s. 22](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-5](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-5 ...kan...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er skattemessig gunstig at selskapet dekker utgifter ved stiftelsen, siden selskapet har rett til fradrag for stiftelsesutgiftene, jf. skatteloven [§ 6-1](#) første ledd, jf. [Rt-1926-179](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-5 ...utgifter ved stiftelsen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan dekke utgifter som har sammenheng med stiftelsen av selskapet. Det må være tale om reelle stiftelsesutgifter, se [Prop. 148 L \(2010–2011\) s. 22](#). I hovedsak gjelder det de utgifter som er påløpt i forbindelse med utarbeidelsen av stiftelsesdokumentet, herunder utgifter knyttet til utarbeidelsen av selskapets vedtekter, eventuelt utarbeidelse av redegjørelse etter [§ 2-6](#). Gebyr for registrering av selskapet i Foretaksregisteret anses også som en stiftelsesutgift, jf. [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 131](#). Videre anses utgifter forut for selve stiftelsen, for eksempel rådgivning om valg av selskapsform, som stiftelsesutgifter. Se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 131](#) om hvorvidt utgifter knyttet til en aksjonæravtale kan klassifiseres som stiftelsesutgifter.

Stiftelsesutgiftenes omfang kan være usikkert, og det er antatt at stiftelsesutgiftene kan angis som et maksimumsbeløp, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 90 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-5 note 1.3.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-5 ...aksjeinnskuddet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Stiftelsesutgiftene kan dekkes av selskapets aksjekapital, se [Prop. 148 L \(2010–2011\) s. 22](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-5 ...skal...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det må fremgå av stiftelsesdokumentet at selskapet skal dekke utgiftene ved stiftelsen, se [Prop. 148 L \(2010–2011\) s. 28](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-5 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen til [§ 2-4](#) annet ledd innebærer at det i stiftelsesdokumentet kan henvises til avtale eller bestemmelse om at stiftelsesutgifter skal dekkes av selskapet. Henvisningen til [§ 2-4](#) tredje ledd innebærer at en bestemmelse om at selskapet skal dekke stiftelsesutgiftene, ikke kan gjøres gjeldende mot selskapet uten at den er tatt inn i stiftelsesdokumentet.

§ 2-6. Redegjørelse om aksjeinnskudd med andre eiendeler enn penger og særskilte rettigheter

(1) Skal selskapet overta eiendeler eller bli part i en avtale som nevnt i [§ 2-4](#), skal det utarbeides en redegjørelse som minst inneholder

1. en beskrivelse av hvert innskudd, erverv eller avtale. Hvis en bestående virksomhet skal overtas, skal årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for virksomheten for de tre siste år tas inn i eller vedlegges redegjørelsen. Det skal gis opplysning om resultatet av driften i tiden etter den seneste balansedagen. Foreligger ikke årsregnskap for virksomheten, skal det gis opplysning om resultatet av driften i de tre siste år;
2. opplysning om de prinsipper som er fulgt ved vurderingen av de eiendeler selskapet skal overta;
3. opplysning om de forhold som kan være av betydning for bedømmelsen av en avtale eller bestemmelse om at selskapet skal overta eiendeler eller bli part i en avtale;
4. erklæring om at de eiendeler selskapet skal overta, har en verdi som minst svarer til det avtalte vederlaget, herunder pålydende av de aksjer som skal utstedes som vederlag, med tillegg av eventuell overkurs. Tidspunktet for verdsettelsen kan tidligst være fire uker før stiftelsen, jf. [§ 2-9](#). Verdsetting av immaterielle eiendeler som skal overtas som aksjeinnskudd, skal særskilt begrunnes.

(2) Stifterne skal sørge for at redegjørelsen blir utarbeidet av én eller flere uavhengige sakkyndige. Som uavhengig sakkyndig skal benyttes revisor. Departementet kan i forskrift bestemme at også andre yrkesgrupper kan benyttes som uavhengige sakkyndige. Reglene om revisors undersøkelsesrett mv. i [revisorloven § 2-2](#) gjelder tilsvarende.

(3) Redegjørelsen skal vedlegges stiftelsesdokumentet.

(4) Kongen kan i forskrift gjøre unntak fra første til tredje ledd for tilfeller der aksjer tegnes mot innskudd i omsettelige verdipapirer eller pengemarkedsinstrumenter eller mot innskudd med andre eiendeler enn penger når verdien av innskuddet fremgår av et revidert, lovpålagt årsregnskap.

0 Endret ved lover [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [20 des 2022 nr. 122](#).

Karnov lovkommentarer: § 2-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-6

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Stifterne skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse om aksjeinnskudd ved andre eiendeler enn penger og særskilte rettigheter som selskapet overtar i forbindelse med stiftelsen.

Bestemmelsen svarer i stor grad til aksjeloven [§ 2-6](#). For allmennaksjeselskaper er det imidlertid et krav om at redegjørelsen skal utarbeides av én eller flere uavhengige sakkyndige. For aksjeselskaper er det tilstrekkelig at redegjørelsen bekreftes av en revisor.

Bestemmelsen gjennomfører direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 49](#) og går noe lenger enn direktivet, siden direktivet er begrenset til å regulere redegjørelse ved innskudd med andre eiendeler enn penger.

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-6 ...Skal...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen kommer til anvendelse hvis selskapet skal overta eiendeler eller bli part i en avtale som nevnt i [§ 2-4](#).

Rettsvirkningene av at redegjørelse ikke er utarbeidet, er ikke regulert i loven. Sanksjoner kan bestå i registreringsnektelse, erstatning og straff, se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 91.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-6 ...skal det utarbeides...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Stifterne skal sørge for at redegjørelsen blir utarbeidet, jf. annet ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-6 ...beskrivelse...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Redegjørelsen skal inneholde en beskrivelse av hva som skytes inn, og dets verdi for selskapet, for eksempel gjenstandens alder og hvilken stand den er i, jf. [NOU 1992: 29 s. 77](#), som sitert i [NOU 1996: 3 s. 109](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-6 ...Hvis en bestående virksomhet skal overtas, skal årsregnskap,...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

I så fall kan det normalt ikke kreves noen ytterligere beskrivelse, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 90.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-6 ...tre siste år...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Eventuelt for den tid selskapet har eksistert, dersom det er kortere tid enn tre år, jf. [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 132](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-6 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal for eksempel opplyses om det er bruksverdien eller realisasjonsverdien, og på hvilket grunnlag verdien er beregnet, jf. [NOU 1996: 3 s. 109](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-6 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med bestemmelsen er å sikre at alle opplysninger som kan ha betydning for vurderingen, blir fremlagt, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-6 note 1.5.

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-6 1. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Erklæringen skal angi at eiendelene minst svarer til vederlaget. Bestemmelsen må ses i sammenheng med [§ 2-12](#) om forbud mot tegning av aksjer til underkurs og [§ 2-7](#) om hva som kan benyttes som aksjeinnskudd. Det stilles ikke krav om at eiendelenes antatte verdi angis.

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-6 ...Tidspunktet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Regulering av tidspunktet for verdsettelse av tingsinnskudd ble tilføyet ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#) og var ment å innebære en tydeligere regulering, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 38](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 2-6 ...stiftelsen, jf. § 2-9...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet anses stiftet når alle stifterne har signert stiftelsesdokumentet, se [§ 2-9](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 2-6 ...sørge for...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Redegjørelsen skal utarbeides av én eller flere uavhengige sakkyndige. Det er ikke krav om at det er selskapets revisor som utarbeider redegjørelsen, selv om det nok er det mest praktiske, se [Prop. 51 L \(2010–2011\) s. 63](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 2-6 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med hjemmel i fjerde ledd er det gjort unntak fra kravet til redegjørelse om aksjeinnskudd med andre eiendeler enn penger, se forskrift [26. oktober 2013 nr. 1271](#).

Forskriften fastsetter unntak fra kravet om redegjørelse i [§ 2-6](#) for «tilfeller der aksjer tegnes mot innskudd i omsettelige verdipapirer eller pengemarkedsinstrumenter eller mot innskudd med andre eiendeler enn penger når verdien av innskuddet fremgår av et revidert, lovpålagt årsregnskap». Se nærmere Gudmund Knudsen, «Forenkling og modernisering av aksjeloven», *Revisjon og Regnskap*, nr. 2, 2011, s. 14–17 ([ROR-2011-2-14](#)) på [s. 15](#).

§ 2-7. Innskudd med andre eiendeler enn penger

Eiendeler som ikke kan balanseføres etter regnskapsloven, kan ikke brukes som aksjeinnskudd. En plikt til å utføre et arbeid eller en tjeneste for selskapet kan ikke i noe tilfelle brukes som aksjeinnskudd. Eiendeler som selskapet mottar som aksjeinnskudd, skal vurderes til virkelig verdi, med mindre det følger av regnskapsloven at innskuddet skal videreføres til balanseførte verdier.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-7

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen må ses i sammenheng med direktiv ([EU](#)) 2017/1132 [artikkel 46](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-7](#) og inneholder materielle regler om innskudd i andre eiendeler enn penger. Bestemmelsen stiller krav til eiendeler som benyttes som aksjeinnskudd, og hvordan de skal verdsettes, og må særlig ses i sammenheng med [§ 2-12](#) første ledd første punktum og [§ 2-6](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-7 ...Eiendeler som ikke kan balanseføres etter regnskapsloven, ka...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen forutsetter at enhver eiendel kan brukes som aksjeinnskudd, forutsatt at den kan balanseføres etter regnskapsloven (lov [17. juli 1998 nr. 56](#)). Eiendelen som benyttes som innskudd, må ha en verdi for selskapet. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 106 nevner som eksempel at dersom selskapet skal overta en forskuddsbetalt leiekontrakt som innskudd, er det bare den del av forskuddsbetalingen som gjelder for tiden etter selskapets stiftelse, som utgjør en verdi for selskapet, og som således kan benyttes som aksjeinnskudd. Eventuell forskuddsbetalt leie for tidspunktet frem til stiftelsestidspunktet utgjør derimot ingen verdi for selskapet.

Som aksjeinnskudd kan benyttes alle slags realobjekter (fast eiendom og løsøre) og alle slags finansobjekter (penger, fordringer, selskapsandeler mv.), jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-7 note 1.1. Aksjeinnskuddet kan være til eie eller bruk for selskapet, jf. [Rt-1973-1010](#). Dersom aksjeinnskuddet er en bestående virksomhet, anses virksomheten som ett innskudd, jf. Andenæs (2016) s. 106.

Programvare til datamaskin kan være aksjeinnskudd, jf. [Rt-1995-441](#). Ulike former for immaterielle eiendeler kan balanseføres og dermed benyttes som aksjeinnskudd, se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 2-7 note 1.1. Antakelig godtas det at aksjetegneren overtar gjeld svarende til innskuddet, forutsatt at ansvarsovertakelsen er godtatt av kreditor, jf. Aarbakke mfl. (Juridika) § 2-7 note 1.1.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-7 ...En plikt til å utføre et arbeid eller en tjeneste for selska...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette kan også utledes av første punktum, men det ble ansett å være en fordel at det kom til uttrykk direkte i lovteksten, jf. [NOU 1992: 29 s. 107](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-7 ...virkelig verdi...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Begrepet «virkelig verdi» må ses som en henvisning til begrepet «virkelig verdi» slik dette er benyttet i regnskapsloven (lov [17. juli 1998 nr. 56](#)). Se nærmere om verdsettelsen i Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 107–108.

§ 2-8. (Opphevet)

⁰ Endret ved lover [25 jan 2002 nr. 2](#) (ikr. 15 feb 2002 iflg. [res. 25 jan 2002 nr. 65](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)), [16 des 2011 nr. 63](#) (ikr. 1 jan 2012 iflg. [res. 16 des 2011 nr. 1260](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), opphevet ved lov [15 des 2017 nr. 105](#) (ikr. 1 jan 2018 iflg. [res. 15 des 2017 nr. 2041](#), med virkning for regnskapsår

avsluttet 31 desember 2017 eller senere).

Karnov lovkommentarer: § 2-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-8

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstilte tidligere krav om at stifterne måtte utarbeide, datere og underskrive en åpningsbalanse der aksjeinnskuddet skulle gjøres med andre eiendeler enn penger, der selskapet skulle bli part i en avtale, eller der selskapet skulle gi noen særskilte rettigheter som nevnt i [§ 2-4](#).

Bestemmelsen ble opphevet ved lov [15. desember 2017 nr. 105](#). Opphevingen er nærmere begrunnet i [Prop. 160 L \(2016–2017\)](#) s. [35–36](#).

§ 2-9. Stiftelse av selskapet

Stifterne skal datere og signere stiftelsesdokumentet. Når alle stifterne har signert stiftelsesdokumentet, er aksjene tegnet og selskapet stiftet.

0 Endret ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-9

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av bestemmelsen at selskapet anses stiftet når stiftelsesdokumentet er signert.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-9](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-9 ...Stifterne...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Loven oppstiller ingen øvre grense for antall stiftere. Stifterne kan gi noen fullmakt til å undertegne på deres vegne. Fullmakten bør da vedlegges stiftelsesdokumentet, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-9 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-9 ...signere...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordet «undertegne» ble ved lov [16. juni 2017 nr. 71](#) endret til «signere» for å gjøre bestemmelsen teknologinøytral. Elektronisk signatur er sidestilt med fysisk underskrift, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\)](#) s. [29](#).

Ved å signere godtar og forplikter stifterne seg til de vilkår og bestemmelser som er tatt inn i stiftelsesdokumentet. Signeringen innebærer videre den formelle gjennomføringen av avtalen om å stifte selskapet, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-9 note 1.1.

Det stilles ikke krav om at stifterne må underskrive stiftelsesdokumentet i møte der alle er til stede. Selskapet kan således stiftes ved at stiftelsesdokumentet sendes på sirkulasjon, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 94 og Aarbakke mfl. (Juridika) § 2-9 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-9 ...alle...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

En gyldig selskapsstiftelse forutsetter at alle stifterne signerer stiftelsesdokumentet. Dersom stifterne ikke signerer stiftelsesdokumentet samtidig, anses selskapet stiftet på tidspunktet for den siste underskriften, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 94 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-9 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-9 ...tegnet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjetegningen skjer i og med signeringen av stiftelsesdokumentet. Ved signeringen tegner den enkelte stifter seg for det antall aksjer som fremgår av stiftelsesdokumentet etter [§ 2-3](#) første ledd nr. 2. Ved aksjetegningen påtar tegneren seg en forpliktelse til å gjøre innskudd i selskapet i samsvar med [§ 2-3](#) første ledd nr. 3. Innskuddsforpliktelsen er individuell og påhviler den enkelte tegner, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-9 note 1.5, som påpeker at flere kan tegne aksjer i fellesskap, med den følge at de eier aksjene i sameie etter [§ 4-3](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-9 ...stiftet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «stiftet» menes her stiftelse av aksjeselskapet i snever forstand, altså den egentlige selskapsstiftelse.

Selskapets status som selvstendig rettssubjekt inntreffer ved stiftelsen, jf. [Rt-1993-902](#). Registrering i Foretaksregisteret er med andre ord ikke et vilkår for selskapets rettssubjektivitet, men foretaksregistrering har betydning for omfanget av selskapets rettsevne og rettslige handleevne, se [§ 2-20](#).

§ 2-10. Aksjetegning som ikke er bindende

(1) Tegning av aksje på annen måte enn fastsatt i [§ 2-9](#) er ikke bindende for selskapet eller for tegneren. Det samme gjelder tegning av aksje med forbehold som ikke stemmer med tegningsgrunnlaget. Tegningen blir likevel bindende dersom selskapet blir registrert uten at selskapet eller tegneren har varslet Foretaksregisteret om at tegningen ikke anses bindende.

(2) Bestemmelsen i første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende når aksjetegningen er ugyldig etter alminnelige regler for formuesrettslige disposisjoner. Registreringen gjør likevel ikke tegningen bindende når den er falsk, forfalsket, foretatt under grov tvang eller er i strid med vergemålsloven.

(3) Er en aksjetegning ikke bindende, kan styret nedsette aksjekapitalen og slette aksjen, med mindre dette ville være i strid med [§ 3-1](#) første ledd. Blir aksjekapitalen nedsatt etter første punktum, kan styret skaffe tilsvarende dekning for aksjekapitalen ved særskilt beslutning om nytegning. [Kapittel 12](#) om nedsetting av aksjekapitalen gjelder ikke for styrets beslutning om å sette ned aksjekapitalen etter dette leddet.

Karnov lovkommentarer: § 2-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-10

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer ugyldig aksjetegning ved selskapets stiftelse. Bestemmelsen kommer tilsvarende til anvendelse ved kapitalforhøyelse, se [§ 10-7](#) tredje ledd.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-10](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-10 ...Tegning av aksje på annen måte enn fastsatt i § 2-9 er ikke...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 2-10](#) første ledd første punktum anses ikke å ha selvstendig betydning ved stiftelse av selskap. Som det fremgår av [note 4](#) til [§ 2-9](#), forutsetter en gyldig selskapsstiftelse at samtlige stiftere undertegner stiftelsesdokumentet. Et selskap kan dermed ikke anses gyldig stiftet samtidig som en aksjetegning anses ugyldig fordi den er foretatt i strid med [§ 2-9](#), se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-10 note 1-1 og Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 97.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-10 ...Det samme gjelder tegning av aksje med forbehold som ikke st...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjetegning er ikke bindende dersom det er tatt forbehold som det ikke er dekning for i stiftelsesdokumentet, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-10 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-10 ...likevel bindende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom selskapet blir registrert i Foretaksregisteret, anses tegningen bindende, og forbeholdet blir uten virkning for selskapet, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 97 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-10 note 1.5.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-10 ...varslet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet eller tegneren må varsle Foretaksregisteret om eventuelle feil ved tegningen. Foretaksregisteret har ingen selvstendig plikt til å tillegge feil ved tegningen virkning. Foretaksregisteret må imidlertid vurdere om samtlige stiftere har signert stiftelsesdokumentet, slik at selskapet er gyldig stiftet, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-10 note 1.4.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-10 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer adgangen til å gjøre gjeldende andre ugyldighetsgrunner. Første punktum gjelder svake ugyldighetsgrunner, mens annet punktum gjelder sterke ugyldighetsgrunner.

Ugyldighet etter annet ledd kan påberopes av både tegneren, selskapet og øvrige aksjeeiere, jf. [Rt-2001-1513](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-10 ...Bestemmelsen i første ledd tredje punktum gjelder tilsvarend...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «ugyldig etter alminnelige regler for formuerettslige disposisjoner» tas det særlig sikte på svake ugyldighetsgrunner etter avtaleloven [kapittel 3](#). Også villfarelse og bristende forutsetninger omfattes, se [NOU 1992: 29 s. 87](#). Disse ugyldighetsgrunnene avskjæres hvis de ikke påberopes før registreringen. Regelen er begrunnet i hensynet til å beskytte selskapets registrerte aksjekapital, se for eksempel [HR-2018-111-A avsnitt 46](#). Se Margrethe Buskerud Christoffersen, «Mangler og ugyldighet knyttet til virksomheter som benyttes som tingsinnskudd», *Tidsskrift for forretningsjus*, 2008, s. 304–321 ([TFF-2008-304](#)).

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-10 ...Registreringen gjør likevel ikke tegningen bindende når den...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Sterke ugyldighetsgrunner, altså ugyldighetsgrunner som kan gjøres gjeldende også overfor godtroende adressat, kan påberopes også etter registreringen.

§ 2-10 a. Avtale om etterfølgende erverv av eiendeler fra stifter mv.

(1) En avtale om erverv av eiendeler fra en aksjeeier eller stifter som ikke er angitt i stiftelsesdokumentet etter reglene i [§ 2-4](#), jf. [§ 2-6](#), skal godkjennes av generalforsamlingen dersom:

1. ervervet skjer etter stiftelsen og innen to år etter at selskapet er registrert i Foretaksregisteret, og
2. selskapets ytelse har en virkelig verdi som utgjør over en tidel av samlet pålydende og overkurs på de aksjene som selskapet har utstedt på tidspunktet for ervervet.

(2) Likestilt med en aksjeeier eller stifter etter første ledd er:

1. nærstående til en aksjeeier eller stifter,
2. noen som handler etter avtale med en aksjeeier eller stifter.

(3) Styret skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse for avtalen etter reglene i [§ 2-6](#) første og annet ledd. Styret skal avgi en erklæring om at avtalen er i selskapets interesse, at det er rimelig samsvar mellom verdien av det vederlaget selskapet skal yte og verdien av det vederlaget selskapet skal motta, og at kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet i [§ 3-4](#) vil være oppfylt. Erklæringen skal dateres og signeres av samtlige styremedlemmer, med unntak av styremedlemmer som var inhabile etter [§ 6-27](#) ved styrets behandling av saken. Har en som skal signere, innvendinger mot erklæringen, skal vedkommende signere med påtegnet forbehold og gjøre rede for innvendingene i erklæringen.

(4) Redegjørelsen og erklæringen etter tredje ledd skal vedlegges innkallingen til generalforsamlingen og skal uten opphold sendes til Foretaksregisteret.

(5) Avtale inngått i strid med første og annet ledd er ikke bindende for selskapet om selskapet godtgjør at medkontrahenten forsto eller burde ha forstått at generalforsamlingen ikke har godkjent avtalen. Oppfyllelse i henhold til avtale som ikke binder selskapet, skal tilbakeføres. [§ 3-7](#) annet ledd gjelder tilsvarende.

(6) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder ikke:

1. avtale som inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet og som er grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper,
2. avtale om overdragelse av omsettelige verdipapirer som nevnt i [verdipapirhandelloven § 2-4](#) første ledd til pris i henhold til kursnotering på et regulert marked,
3. avtale som er godkjent av Finanstilsynet etter reglene i [finansforetaksloven kapittel 20](#).

(7) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innsending av redegjørelse og erklæring etter tredje ledd til Foretaksregisteret, offentliggjøring av informasjon i redegjørelsen og erklæringen, gebyr for å registrere redegjørelsen og erklæringen, samt gebyr for innsyn.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-10a

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-10 a

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 2-10 a](#) ble tilføyd ved lov [6. desember 2019 nr. 77](#) i forbindelse med endringer i [§ 3-8](#).

Bestemmelsen regulerer såkalt etterstiftelse og gjennomfører direktiv ([EU](#)) 2017/1132 [artikkel 52](#), som oppstiller visse saksbehandlingskrav for visse avtaler med en aksjeeier som blir inngått i løpet av en viss tid etter stiftelsen.

Det fremgår av forarbeidene at bestemmelsen skal hindre omgåelse av de strengere reglene om vurdering og kontroll av eiendeler som skytes inn som aksjekapital eller overtas på annen måte ved stiftelsen, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 108](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-10a 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen skal godkjenne avtale om erverv av eiendeler fra en aksjeeier eller stifter dersom avtalen ikke er angitt i stiftelsesdokumentet etter reglene i [§ 2-4](#) jf. [§ 2-6](#) dersom (1) ervervet skjer etter stiftelsen og innen to år etter at selskapet er registrert i Foretaksregisteret, og (2) selskapets ytelse overstiger terskelverdien i nr. 2.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-10a ...aksjeeier...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Både den som har vært eier av aksjer i selskapet fra stiftelsen, og den som har ervervet aksjer i selskapet senere, omfattes, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 108](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-10a 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd utvider anvendelsesområdet for første ledd til også å gjelde erverv fra en nærstående til en aksjeeier eller stifter, og noen som handler etter avtale med en aksjeeier eller en stifter.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-10a 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse for avtalen etter [§ 2-6](#) første og annet ledd. Det vises til kommentarene til [§ 2-6](#) første og annet ledd. Henvisningen til [§ 2-6](#) innebærer blant annet at redegjørelsen skal utarbeides av revisor.

Om kravene til styrets erklæring om avtalen og til signering av redegjørelsen og erklæringen vises det til kommentarene til [§ 3-8](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-10a 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styret som har ansvar for utsending, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-10a ...uten opphold...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [§ 3-8 note 25](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-10a ...til Foretaksregisteret...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [§ 3-8 note 28](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-10a 5. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 3-8](#) sjette ledd.

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-10a 6. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Sjette ledd gjør unntak fra saksbehandlingsreglene i [§ 2-10 a](#) for tre typer avtaler. Unntakene gjennomfører direktiv ([EU](#)) 2017/1132 [artikkel 52](#) nr. 2.

Karnov Lovkommentar 11 til § 2-10a 6. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 3-8](#) syvende ledd nr. 1.

Karnov Lovkommentar 12 til § 2-10a 6. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 3-8](#) syvende ledd nr. 5.

Karnov Lovkommentar 13 til § 2-10a 6. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 3-8](#) syvende ledd nr. 8.

Karnov Lovkommentar 14 til § 2-10a 7. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftshjemmelen er pr. mai 2024 ikke benyttet.

II. Forfall og oppgjør av krav på aksjeinnskudd m.v.

§ 2-11. Forfallstid for selskapets krav på aksjeinnskudd

Selskapets krav på innskudd oppstår ved aksjetegningen og forfaller på det tidspunktet som er fastsatt i stiftelsesdokumentet. Dette tidspunktet kan ikke være senere enn det tidspunktet selskapet meldes til Foretaksregisteret, jf [§ 2-18](#).

Karnov lovkommentarer: § 2-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-11

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer forfallstiden for selskapets krav på aksjeinnskudd og svarer til aksjeloven [§ 2-11](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-11 ...krav...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fra dette tidspunktet kan altså selskapet gjøre gjeldende sitt krav på aksjeinnskuddet.

For at selskapet skal ha et krav mot aksjetegneren, må aksjetegningen være bindende, jf. [§ 2-10](#), se [NOU 1996: 3 s. 113](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-11 ...innskudd...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «innskudd» menes aksjenes pålydende samt eventuell overkurs, jf. [§ 2-3](#) første ledd nr. 3.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-11 ...aksjetegningen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets krav på innskudd oppstår ved aksjetegningen. Dette tidspunktet er bestemt angitt i loven, se [§ 2-9](#), som bestemmer at aksjene anses tegnet ved stifternes signering av stiftelsesdokumentet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-11 ...fastsatt...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Stifterne bestemmer forfallstidspunktet innenfor de grenser som følger av annet punktum.

§ 2-12. Oppgjør av krav på innskudd

(1) Aksjeinnskudd kan ikke være lavere enn aksjens pålydende. Blir en aksje tegnet mot et lavere vederlag, skal aksjens pålydende likevel skytes inn.

(2) Avtale om å gjøre opp kravet på innskudd på andre måter enn fastsatt i stiftelsesdokumentet frigjør ikke innskyteren. Selv om det er bestemt i stiftelsesdokumentet at kravet kan dekkes opp ved motregning, er et slikt oppgjør ikke frigjørende så langt motregningen kan være til skade for selskapet eller dets kreditorer.

Karnov lovkommentarer: § 2-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-12

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-12](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-12 ...Aksjeinnskudd kan ikke være lavere enn aksjens pålydende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Tegning av aksjer til underkurs er forbudt. Prinsippet om at aksjeinnskuddet ikke kan være lavere enn aksjens pålydende, gjelder for hver enkelt aksje, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 105.

Aksjene kan godt tegnes til overkurs, altså slik at innskuddsplikten er høyere enn aksjenes pålydende, se [§ 2-3](#) nr. 3.

Bestemmelsen er mest praktisk når aksjeinnskuddet består av andre eiendeler enn penger (tingsinnskudd), se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget,

2017 (Juridika) § 2-12 note 1.3. Ved tingsinnskudd anses aksjen tegnet til underkurs hvis tingsinnskuddet har en lavere verdi enn aksjenes pålydende, se Andenæs (2016) s. 105.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-12 ...Blir en aksje tegnet mot et lavere vederlag, skal aksjens på...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom tegningen har skjedd til underkurs, må den som har tegnet aksjene, skyte inn verdier tilsvarende aksjenes pålydende, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 105.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-12 ...Avtale...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Innskyteren kan ikke gjøre opp innskuddet på andre måter enn det som er fastsatt i stiftelsesdokumentet. Dette gjelder selv om annen oppgjørsmåte godtas av selskapet, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-12 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-12 ...andre måter enn fastsatt i stiftelsesdokumentet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeinnskuddet skal altså betales i penger, med mindre det er fastsatt i stiftelsesdokumentet at aksjeinnskuddet kan gjøres opp i andre verdier, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#). Det følger av [§ 2-6](#) første ledd nr. 1 at det i så tilfelle skal angis hvilke verdier innskyteren kan gjøre opp innskuddet med.

Innskyteren har motregningsrett bare dersom dette er fastsatt i stiftelsesdokumentet, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-12 note 2.2.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-12 ...motregning...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Motregningsretten er begrenset sammenlignet med motregningsretten etter alminnelige obligasjonsrettslige regler, jf. Aarbakke mfl. (Juridika) § 2-12 note 2.2.

Spørsmålet er om aksjetegneren kan gjøre opp sitt aksjeinnskudd ved å motregne med fordringer på selskapet. Motregning av aksjeinnskudd har størst praktisk betydning ved kapitalforhøyelse, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 108.

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-12 ...ikke frigjørende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom samtykke er gitt, men motregningen ennå ikke er foretatt, må samtykket anses ugyldig. Er motregningen allerede foretatt, må man se bort fra denne, og oppgjøret må foretas på vanlig måte, jf. [NOU 1992: 29 s. 89](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-12 ...kan være...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kreves ikke at motregning faktisk vil være til skade for selskapet. En usikkerhet om hvorvidt skade vil kunne inntre, er tilstrekkelig, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-12 ...skade...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det må legges til grunn at selskapet eller kreditorene kan skades ved motregningen dersom motkravet ikke er verd innskuddsforpliktelsen, jf. [NOU 1992: 29 s. 89](#). Motregning må anses å være til skade for selskapet dersom selskapet er insolvent på motregningstidspunktet, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 109 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-12 note 2.2.

§ 2-13. Forsinket oppgjør av krav på innskudd

- (1) Ved forsinket oppgjør av krav på innskudd i penger plikter aksjeeieren å betale rente fra forfallstidspunktet etter lov om renter ved forsinket betaling mm.
- (2) Ved forsinket oppgjør av krav på innskudd i andre eiendeler enn penger plikter aksjeeieren å erstatte selskapet rente regnet av innskuddets verdi ved stiftelsen, jf. [§ 2-9](#).
- (3) Ved forsinkelse med oppgjøret av krav på innskudd skal styret gi aksjeeieren melding om at innskuddet må gjøres opp innen syv dager regnet fra avsendelsen av meldingen. Styret skal benytte en betryggende metode for å sikre at aksjeeieren mottar meldingen. I meldingen skal aksjeeieren gjøres kjent med følgene av at fristen oversittes, jf. femte ledd. Har aksjeeieren ikke kjent adresse, skal betalingsoppfordringen kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon.
- (4) Vet selskapet at aksjen har skiftet eier eller er pantsatt, skal rettighetshaveren varsles på samme måte som i tredje ledd. Det samme gjelder dersom det er tatt utlegg eller arrest i aksjen.
- (5) Blir oppgjør ikke foretatt innen den fastsatte fristen, kan styret la en annen tegne aksjen mot å påta seg innskuddsforpliktelsen. Dersom det ikke er rimelig utsikt til at det skyldige beløpet kan inndrives, eller inndrivingskostnadene ikke står i rimelig forhold til beløpets størrelse, kan styret i stedet nedsette aksjekapitalen og slette aksjen, med mindre sletting vil være i strid med [§ 3-1](#) første ledd. Er aksjekapitalen nedsatt etter annet punktum, kan styret innen seks måneder etter at selskapet er registrert, skaffe tilsvarende dekning for aksjekapitalen ved særskilt beslutning om nytegning. For styrets beslutning om å sette ned aksjekapitalen etter dette leddet gjelder ikke [kapittel 12](#).

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), [15 des 2017 nr. 105](#) (ikr. 1 jan 2018 iflg. [res. 15 des 2017 nr. 2041](#), med virkning for regnskapsår avsluttet 31 des 2017 eller senere).

Karnov lovkommentarer: § 2-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-13

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-13](#) og regulerer virkningene av forsinket oppgjør av krav på aksjeinnskudd. Bestemmelsen skal sikre at selskapet får dekket sitt tap ved forsinket oppgjør.

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-13 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd gjelder forsinket oppgjør av krav på aksjeinnskudd (pålydende og eventuell overkurs) i penger. Skyldneren plikter å betale rente fra forfallstidspunktet. Forfallstidspunktet skal fremgå av stiftelsesdokumentet, se [§ 2-3](#) nr. 4.

At skyldneren skal betale rente, følger av lov [17. desember 1976 nr. 100](#) om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven). [Paragraf 2-13](#) første ledd har således ingen selvstendig betydning, men er ment som en klargjøring eller påminnelse, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#).

Henvisningen til lov om renter ved forsinket betaling m.m. må forstås slik at også lovens øvrige bestemmelser gjelder for forsinket betaling av aksjeinnskudd, jf. [NOU 1996: 3 s. 114–115](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-13 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd gir uttrykkelig hjemmel for erstatning ved forsinket oppgjør av krav på aksjeinnskudd i andre eiendeler enn penger. Lov om renter ved forsinket betaling gjelder bare pengekrav og hjemler derfor ikke krav på erstatning ved forsinket oppgjør av krav på innskudd i andre eiendeler enn penger. Ansvar er ikke betinget av skyld, se [NOU 1996: 3 s. 115](#).

Tidligere skulle rente regnes av innskuddets verdi etter åpningsbalansen. Plikten til å utarbeide åpningsbalanse ble imidlertid opphevet ved lov [15. desember 2017 nr. 105](#), og renten skal nå regnes av innskuddets verdi ved stiftelsen.

Om erstatning for annet enn rentetap se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 109.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-13 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved forsinket oppgjør kan selskapet inndrive kravet etter alminnelige regler om tvangsfullbyrdelse, jf. forutsetningen i [§ 2-13](#) femte ledd annet punktum. Den korte innbetalingsfristen i [§ 2-18](#) kan imidlertid medføre at selskapet ikke rekker å inndrive kravet etter de alminnelige regler. Bestemmelsene i tredje til femte ledd gir selskapet ytterligere beføyelser, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-13 note 3.1. Beføyelsene, med unntak av kapitalforhøyelse etter femte ledd tredje punktum, må være gjennomført før registrering, jf. [§ 2-18](#) annet ledd, se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 2-13 note 3.2.8.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-13 ...melding...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved lov [16. juni 2017 nr. 71](#) ble kravet om bruk av rekommandert brev erstattet av den mer teknologinøytrale ordlyden «melding», se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 104](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-13 ...innen syv dager...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

At fristen er så kort som syv dager, henger sammen med kravet i [§ 2-18](#) om at selskapet skal være meldt til Foretaksregisteret innen tre måneder etter stiftelsen, og at aksjeinnskuddet da skal være fullt innbetalt, se [NOU 1996: 3 s. 115](#). Disse reglene medfører et behov for rask avklaring av oppgjøret.

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-13 ...betryggende metode...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Kravet vil for eksempel være oppfylt dersom melding sendes til adresse oppgitt av mottakeren, eller dersom det kan verifiseres at adressen er i bruk av mottakeren, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 104](#), hvor det også fremgår at ordlyden ikke er til hinder for at betalingsoppfordringen sendes i rekommandert brev. Se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-13 note 3.3, som antyder at lovens krav om betryggende metode muligens må tolkes slik at selskapet må påse at aksjeeieren virkelig kan nås på den oppgitte adressen.

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-13 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Eventuell ny eier, utleggshaver eller arresthaver skal varsles på samme måte som i tredje ledd. Trolig må bestemmelsen forstås slik at varselet skal gis også til den som står oppført som eier i aksjeeierboken, selv om selskapet vet at aksjen er overdratt, i tilfeller der den nye eieren ikke har meldt ervervet etter [§ 4-12](#), jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-13 note 4.1.

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-13 5. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Femte ledd regulerer følgen av at oppgjør ikke blir foretatt innen den fastsatte fristen.

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-13 ...tegne...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

I og med at selve aksjetegningen finner sted ved undertegningen av stiftelsesdokumentet, er det riktigere å si at en annen overtar aksjen ved eierskifte, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-13 note 5.1.

Karnov Lovkommentar 11 til § 2-13 ...innskuddsforpliktelsen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Den tidligere eieren er solidarisk ansvarlig for innskuddet, jf. [§ 2-16](#), se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 110 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-13 note 5.1.

Karnov Lovkommentar 12 til § 2-13 ...ikke er rimelig utsikt til at det skyldige beløpet kan inndr...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er tilstrekkelig at beløpet etter styrets skjønn ikke lar seg inndrive, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 § 2-13 note 5.2.

Karnov Lovkommentar 13 til § 2-13 ...nedsette aksjekapitalen og slette aksjen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Et grunnvilkår for at styret skal kunne nedsette aksjekapitalen og slette aksjen, er at aksjekapitalen ikke blir mindre enn det lovbestemte minimum i [§ 3-1](#) første ledd. I tillegg stilles det vilkår om at det ikke er rimelig utsikt til at det skyldige beløpet kan inndrives, eller at inndrivingskostnadene ikke står i rimelig forhold til beløpets størrelse.

Dersom noe av innskuddet er betalt, skal det som er betalt, tilbakebetales til aksjetegneren, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-13 note 5.2.

Karnov Lovkommentar 14 til § 2-13 ...særskilt beslutning...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutning om forhøyelse av aksjekapitalen kan treffes av styret og gjør således unntak fra det alminnelige kravet om at kapitalforhøyelse skal besluttet av generalforsamlingen. For øvrig gjelder de

alminnelige reglene om kapitalforhøyelse, herunder regelen om aksjeeiernes fortrinnsrett, jf. [NOU 1992: 29 s. 90](#).

Karnov Lovkommentar 15 til § 2-13 ...For styrets beslutning om å sette ned aksjekapitalen etter d...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Sletting av aksje er en særlig form for kapitalnedsettelse som kan besluttes av styret uten at de alminnelige reglene for kapitalnedsettelse kommer til anvendelse.

§ 2-14. Mangler ved innskudd i andre eiendeler enn penger

(1) Hefter det ved overføringen en faktisk eller rettslig mangel ved et innskudd i andre eiendeler enn penger, plikter aksjeeieren å erstatte selskapet dets tap ved mangelen.

(2) Er en rettslig mangel til hinder for overføring, plikter aksjeeieren å gjøre opp innskuddet i penger.

Karnov lovkommentarer: § 2-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-14

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-14](#).

Regelen i [§ 2-14](#) går som spesialbestemmelse foran [§ 17-1](#), jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 110.

Bestemmelsen er behandlet i Margrethe Buskerud Christoffersen, «Mangler og ugyldighet knyttet til virksomheter som benyttes som tingsinnskudd», *Tidsskrift for forretningsjus*, 2008, s. 304–321 ([TFF-2008-304](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-14 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd hjemler erstatningsplikt for faktisk eller rettslig mangel ved tingsinnskudd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-14 ...faktisk...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved vurderingen av om det foreligger en faktisk mangel, vil et utgangspunkt for vurderingen være beskrivelsen av innskuddsobjektet i redegjørelsen som skal utarbeides etter [§ 2-6](#). Beskrivelsen i redegjørelsen kan imidlertid ikke være ubetinget avgjørende, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#), hvor det fremgår at det må kunne legges en viss vekt på hvilke forventninger det er naturlig å ha til vedkommende type innskuddsobjekt, med mindre det fremgår uttrykkelig av beskrivelsen at objektet lider av den aktuelle mangelen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-14 ...rettslig mangel...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

«Rettslig mangel» må forstås som vanhjemmel, for eksempel at tegneren mangler eiendomsrett, eller at det hviler en heftelse på objektet, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-14 ...tap ved mangelen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kreves årsakssammenheng mellom mangelen og tapet, men ansvaret er ikke betinget av skyld, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#). Utmålingen beror på alminnelige erstatningsrettslige regler, jf. [NOU 1992: 29 s. 91](#). I utgangspunktet kan selskapet kreve erstatning for oppfyllelesesinteressen, se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 111

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-14 ...til hinder for overføring...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvorvidt mangelen er til hinder for overføring, beror på vanlige formuesrettslige regler, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-14 ...innskuddet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved verdsettelsen av det opprinnelig avtalte innskuddet er det naturlig å ta utgangspunkt i verdiangivelsen i stiftelsesdokumentet, jf. [NOU 1996: 3 s. 114](#).

§ 2-15. Bortfall av krav på innskudd ved preklusjon

Faller selskapets krav på innskudd bort ved preklusjon, skal styret treffe beslutning om nedsetting av aksjekapitalen og sletting av aksjen samt i tilfelle også om nyttegning. Reglene i [§ 2-10](#) tredje ledd gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 2-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-15

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen omhandler innskuddskravets bortfall ved preklusjon og svarer til aksjeloven [§ 2-15](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-15 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen innebærer at de generelle reglene for proklama gjelder også for aksjeinnskudd. Et proklama vil derfor innebære at selskapet mister sin rett på aksjeinnskudd, jf. [NOU 1996: 3 s. 115](#), hvor det videre fremgår at aksjeinnskudd normalt vil være ytt før proklamafristen utløper, og at problemstillingen derfor er lite aktuell.

§ 2-16. Ansvar for innskudd ved eierskifte til aksje

Skifter en aksje eier før kravet på innskudd er gjort opp, blir den nye og den tidligere eieren solidarisk ansvarlige for kravet når aksjeervertet er meldt til selskapet.

Karnov lovkommentarer: § 2-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-16

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen omhandler ansvar for innskudd dersom aksje skifter eier før kravet på innskudd er gjort opp. Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-16](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-16 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen skal hindre at betalingsplikten går over på en lite betalingsdyktig erverver, med frigjørende virkning for tidligere eier, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 111.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-16 ...Skifter en aksje eier...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette gjelder all eiendomsovergang, også ved tvangssalg, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-16 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-16 ...solidarisk ansvarlige...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette må forstås som et prinsipielt solidaransvar, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-16 note 1.2. Tidligere eier vil ha regress mot erververen hvis hun må dekke innskuddsforpliktelsen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-16 ...aksjeervervet er meldt...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Erververens medansvar er betinget av at ervervet er meldt til selskapet, jf. [§ 4-12](#).

§ 2-17. Selskapets rådighet over krav på innskudd mv

Selskapets krav på innskudd kan ikke overdras. Det kan heller ikke stilles som sikkerhet eller tas til utlegg for gjeld.

Karnov lovkommentarer: § 2-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-17

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen setter forbud mot at selskapets krav på innskudd overdras, stilles som sikkerhet eller tas til utlegg for gjeld. Begrunnelsen for regelen har vært at selskapets krav på innbetaling av aksjeinnskudd skal tjene som dekningsobjekt for alle selskapets fordringshavere, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 112, som presiserer at regelen hadde større praktisk betydning tidligere, da selskapene hadde større adgang til å la aksjeinnskudd stå uinnbetalt.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-17](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-17 ...krav på innskudd...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder selskapets rådighet over aksjeinnskudd som ikke er innbetalt. Etter at aksjeinnskudd er innbetalt, har selskapet samme rådighet over aksjeinnskuddet som over selskapets eiendeler ervervet gjennom virksomhet, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 112.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-17 ...overdras...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan ikke frivillig overdra krav på aksjeinnskudd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-17 ...stilles som sikkerhet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan ikke frivillig stille krav på aksjeinnskudd som sikkerhet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-17 ...utlegg...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Kreditorer kan ikke ved enkeltforfølgning ta beslag i selskapets krav på aksjeinnskudd. Kreditorer kan ikke rette krav direkte mot aksjeeierne, jf. [§ 1-2](#). Kreditorer kan bare få dekning i aksjeinnskudd som ikke er innbetalt, ved å begjære selskapet konkurs, slik at konkursboet kan gjøre selskapets rett gjeldende, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 112.

III. Melding til Foretaksregisteret

§ 2-18. Melding av selskapet til Foretaksregisteret

(1) Selskapet skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er signert.

(2) Før selskapet meldes til Foretaksregisteret skal aksjeinnskudd være ytet fullt ut. Herunder skal resultatet av teknisk bistand, forsknings- og utviklingsarbeider mv være stilt til rådighet for selskapet. I meldingen til Foretaksregisteret skal det opplyses om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene. Dette skal bekreftes av revisor. Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak i Norge eller i en EØS-stat, en advokat eller en statsautorisert regnskapsfører.

(3) Er selskapet ikke meldt til Foretaksregisteret innen fristens utløp, kan registrering ikke finne sted. Forpliktelser etter stiftelsesdokumentet er da ikke lenger bindende. Det samme gjelder om registreringen nektes på grunn av feil som ikke kan rettes.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [16 des 2011 nr. 63](#) (ikr. 1 jan 2012 iflg. [res. 16 des 2011 nr. 1260](#)), [10 apr 2015 nr. 17](#) (ikr. 1 jan 2016 iflg. [res. 10 apr 2015 nr. 350](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 2 mai 2018 iflg. [res. 27 apr 2018 nr. 637](#), gjelder annet ledd femte punktum), [16 des 2022 nr. 90](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 des 2022 nr. 2255](#)), [16 juni 2023 nr. 67](#) (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 24 nov 2023 nr. 1896](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-18

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-18

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen må ses i sammenheng med direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 48](#), men har strengere krav enn det som følger av direktivet. Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-18](#).

Plikten til å melde selskapet til Foretaksregisteret følger også av foretaksregisterloven [§ 2-1](#) første ledd nr. 2. Plikten påhviler styret, jf. foretaksregisterloven [§ 4-2](#) første ledd nr. 4.

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-18 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd fastslår at selskapet skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er signert. Dette følger også av foretaksregisterloven [§ 4-1](#) første ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-18 ...meldes...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er meldingen som må finne sted innen tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er signert; innføringen i registeret (registreringen) kan skje senere. Hva som skal til for at selskapet skal anses «meldt» til Foretaksregisteret, er ikke klart. Det er ikke avklart om selskapets skal anses «meldt» fra meldingen er kommet frem til Foretaksregisteret, eller om selskapet skal anses «meldt» når meldingen er sendt, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-18 note 1.1 og § 18-4 note 0.2, hvor det fremgår at Foretaksregisteret visstnok i utgangspunktet praktiserer fristbestemmelsene slik at meldingen må være journalført innen fristen, men at de i tilfeller der fristoversittelse kan ha alvorlige konsekvenser, som etter [§ 2-18](#) første ledd, aksepterer meldinger som er kommet inn etter fristen, dersom det dokumenteres at meldingen er sendt innen fristen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-18 ...innen tre måneder...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fristen er absolutt, se tredje ledd første punktum, hvor det fremgår at registrering ikke kan finne sted dersom selskapet ikke er meldt innen fristen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-18 ...signert...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved lov [16. juni 2017 nr. 71](#) ble «undertegnet» endret til «signert» for å gjøre bestemmelsen teknologinøytral, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 104](#). Både elektronisk signatur og fysisk underskrift godtas, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 29](#).

Allmennaksjeloven regulerer ikke hvilket sikkerhetsnivå elektronisk signatur skal ha, men det er inntatt en forskriftshjemmel i [§ 1-6](#) tredje ledd for å regulere sikkerhetsnivået for elektronisk signatur. Noen slik forskrift er pr. mai 2024 ikke gitt.

Se [§ 2-9](#), hvor det fremgår at stiftelsesdokumentet er signert når alle stifterne har signert dokumentet.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-18 ...skal...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Et vilkår for å kunne melde selskapet til Foretaksregisteret, er at aksjeinnskudd skal være ytet fullt ut.

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-18 ...aksjeinnskudd...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «aksjeinnskudd» menes aksjekapital og eventuell overkurs.

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-18 ...fullt ut...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hele aksjekapitalen må være innbetalt før registrering, se [NOU 1996: 3](#) s. [111–112](#). For eiendom må det være utstedt skjøte, men det er ikke et vilkår at selskapet har oppnådd rettsvern for ervervet, jf.

[NOU 1996: 3 s. 112](#). Dersom aksjeinnskudd består av ikke-registrerbart løsøre, må selskapet ha fått det overlevert til seg uten forbehold, se nærmere Kari Birkeland, «[Revisors ansvar for aksjekapital som er bekreftet innbetalt i forbindelse med stiftelse av selskap](#)», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, 2007 nr. 1, s. 55 flg. (på s. 61–62).

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-18 ...stilt til rådighet for selskapet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Slike ytelser anses ikke for å være stilt til rådighet dersom de skal ytes i fremtiden, jf. [NOU 1996: 3 s. 112](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-18 ...mottatt...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [§ 2-19](#) første ledd om at styrets medlemmer er ansvarlig for det som måtte mangle av aksjeinnskudd. Styrets melding til Foretaksregisteret er altså en personlig garanti for at selskapet har mottatt aksjeinnskuddet, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 116.

Det fremgår ikke av loven hva som kreves for at aksjeinnskuddet skal anses mottatt av selskapet, bortsett fra at det skal være ytet fullt ut, jf. [§ 2-18](#) annet ledd første punktum. Hva som kreves for at aksjeinnskudd skal anses mottatt, vil variere ut fra hvilken formuesgjenstand det dreier seg om, se [note 8](#) til [§ 2-18](#). Dersom aksjeinnskuddene består av penger, må den som avgir bekreftelsen, forvisse seg om at beløpet virkelig står til disposisjon for selskapet, jf. [Rt-1998-1924](#).

[LB-2013-91517](#) gir eksempel på at et aksjeinnskudd kan være mottatt av selskapet selv om det betales før beslutning om kapitalforhøyelse er foretatt av generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 11 til § 2-18 ...bekreftes...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det som skal bekreftes, er opplysningen i registermeldingen om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene, jf. [§ 2-18](#) annet ledd tredje punktum. Bekreftelsen som skal avgis, må derfor knyttes til det beløpet som i henhold til stiftelsesdokumentet skal innbetales til selskapet som aksjeinnskudd, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 104](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 2-18 ...revisor...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For å kontrollere at revisor som bekrefter innbetaling av aksjeinnskudd, faktisk er revisor, utfører Foretaksregisteret maskinell kontroll mot Finanstilsynets register over godkjente revisorer og revisjonsselskap (Revisorregisteret), jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 89](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 2-18 ...utelukkende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare når aksjeinnskuddet utelukkende skal gjøres opp i penger, at et finansforetak, en advokat eller en autorisert regnskapsfører kan gi bekreftelse.

Karnov Lovkommentar 13a til § 2-18 ...penger...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «penger» menes norske kroner, se [Prop. 76 LS \(2022–2023\) s. 33](#).

Karnov Lovkommentar 14 til § 2-18 ...bekreftelsen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det må fremgå av bekreftelsen at den er en bekreftelse etter [§ 2-18](#) annet ledd. Det som skal bekreftes, er opplysningen i registermeldingen om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 104](#). Bekreftelsen som skal avgis, må derfor knyttes til det beløpet som i henhold til stiftelsesdokumentet skal innbetales til selskapet som aksjeinnskudd, jf. [Prop. 148 L \(2010–2011\) s. 28](#) og [Prop. 76 LS \(2022–2023\) s. 87](#).

De som velger å bekrefte aksjeinnskuddene, vil bli underlagt solidaransvaret etter aksjeloven [§ 2-19](#) og må ta ansvaret i betraktning når bekreftelse eventuelt avgis. Forsettlig uriktig attestasjon vil omfattes av bestemmelsene om bedrageri i lov [20. mai 2005 nr. 28](#) om straff (straffeloven) [kapittel 30](#), se også kommentarene til [§ 19-1](#).

Karnov Lovkommentar 15 til § 2-18 ...finansforetak...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se lov [10. april 2015 nr. 17](#) om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) [§ 1-3](#).

Karnov Lovkommentar 15a til § 2-18 ...i Norge eller i en EØS-stat...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom aksjeinnskuddet utelukkende gjøres opp i penger, det vil si norske kroner, kan også et finansforetak i en EØS-stat bekrefte aksjeinnskuddet, se [Prop. 76 LS \(2022–2023\) s. 33](#).

Karnov Lovkommentar 16 til § 2-18 ...advokat...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Innbetaling foretatt til klientkonto kan ikke anses å innebære at aksjeinnskuddet er ytt uten at midlene særskilt merkes som tilhørende selskapet under stiftelse og unntas motregningsrett frem til registrering er foretatt, jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 89](#).

Karnov Lovkommentar 17 til § 2-18 ...fristens utløp...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fristens utløp er tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er signert, se første ledd.

Karnov Lovkommentar 18 til § 2-18 ...kan registrering ikke finne sted...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Registrering er en gyldighetsbetingelse, og virkningen av at selskapet ikke er meldt til Foretaksregisteret innen fristens utløp, er at selskapet ikke kan registreres.

Karnov Lovkommentar 19 til § 2-18 ...ikke lenger bindende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Både selskapet og den enkelte tegner kan hevde seg ubundet. Se nærmere om tilfeller hvor tegner forsettlig misligholder sin tegningsforpliktelse, i Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 115.

Karnov Lovkommentar 20 til § 2-18 ...Det samme...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

At registrering nektes på grunn av feil som ikke kan rettes, er likestilt med at selskapet ikke er meldt til Foretaksregisteret innen fristens utløp. Registrering kan da ikke skje, og forpliktelser etter stiftelsesdokumentet er ikke lenger bindende.

Karnov Lovkommentar 21 til § 2-18 ...registreringen nektes...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se foretaksregisterloven [§ 5-2](#).

Karnov Lovkommentar 22 til § 2-18 ...feil som ikke kan rettes...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «feil som ikke kan rettes» menes tilsidesettelse av lovens regler om stiftelsen, jf. Andenæs s. 115. Slike feil kan referere seg til det materielle grunnlaget for registreringsmeldingen eller til den formelle fremgangsmåten ved stiftelsen, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-18 note 3.2.

Feil som kan rettes, er feil som består i at selve meldingen er mangelfull, se Aarbakke mfl. (Juridika) § 2-18 note 3.2. Dersom feilen er av en slik art at den lar seg rette, skal registerføreren gi selskapet en passende frist til å rette feilen, jf. foretaksregisterloven [§ 5-2](#) annet ledd.

§ 2-19. Ansvar for melding om innbetalt aksjekapital

(1) Styrets medlemmer og den som har avgitt bekreftelse etter [§ 2-18](#) annet ledd, er solidarisk ansvarlig for det som måtte mangle av aksjeinnskudd som i meldingen til Foretaksregisteret er oppgitt og bekreftet innbetalt eller gjort opp på annen måte. Dette gjelder selv om det ikke er voldt skade.

(2) Ansvar etter første ledd gjelder ikke mangler som skriver seg fra verdsettingen av innskudd i andre eiendeler enn penger.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [16 des 2011 nr. 63](#) (ikr. 1 jan 2012 iflg. [res. 16 des 2011 nr. 1260](#)), [10 apr 2015 nr. 17](#) (ikr. 1 jan 2016 iflg. [res. 10 apr 2015 nr. 350](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 2 mai 2018 iflg. [res. 27 apr 2018 nr. 637](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-19

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer ansvaret styrets medlemmer og revisor har for at aksjeinnskuddet er innbetalt slik som angitt i meldingene til Foretaksregisteret. Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-19](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-19 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forsettlig uriktig attestasjon vil uansett omfattes av bestemmelsene om bedrageri i straffeloven [kapittel 30](#), jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 89](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-19 ...Styrets medlemmer...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlemmenes ansvar bygger på at de i meldingen til Foretaksregisteret skal opplyse om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene, jf. [§ 2-18](#) annet ledd tredje punktum.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-19 ...den som har avgitt bekreftelse etter § 2-18 annet ledd...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvar for revisor, finansforetak, advokat eller autorisert regnskapsfører bygger på at vedkommende skal bekrefte at selskapet har mottatt aksjeinnskuddet, jf. annet ledd fjerde og femte punktum.

Det er kun de som har avgitt bekreftelsen eller underskrevet meldingen, som kan bli erstatningsansvarlig. Senere valgte styremedlemmer eller revisorer kan ikke bli ansvarlig, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) 2-19 note 1.2.

Praksis viser at det primært er revisor som saksøkes, og saksøker er som oftest konkursboet. Dette har trolig sammenheng med revisors forsikringsdekning, se Kari Birkeland, «[Revisors ansvar for aksjekapital som er bekreftet innbetalt i forbindelse med stiftelse av selskap](#)», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, nr. 1, 2007, s. 55 flg. (på s. 55 og s. 59).

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-19 ...solidarisk ansvarlig...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvar er ikke betinget av skyld; bestemmelsen pålegger styrets medlemmer og den som har avgitt bekreftelse etter [§ 2-18](#) annet ledd, et garantiansvar for innmeldte og bekreftede aksjeinnskudd, se [Rt-2009-1032 avsnitt 42](#).

Det kan rettes et direkte krav mot det enkelte styremedlem og den som har avgitt bekreftelse etter annet ledd, om å dekke det som måtte mangle av den bekreftet innbetalte aksjekapitalen.

Solidaransvaret viser seg blant annet ved at en revisorerklæring ikke vil være ansvarsbefriende for styremedlemmene når den ikke stemmer med de faktiske forhold, se Kari Birkeland, «[Revisors ansvar for aksjekapital som er bekreftet innbetalt i forbindelse med stiftelse av selskap](#)», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, 2007 nr. 1, s. 55 flg. (s. 58).

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-19 ...det som måtte mangle...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvar knytter seg til om aksjeinnskuddet er mottatt eller ikke. Omfanget av ansvaret er differansen mellom det innmeldte og registrerte aksjeinnskudd og det aksjeinnskudd som faktisk ble stilt til rådighet for selskapet, se [Rt-2007-220 avsnitt 33](#).

Ansvar dekker ikke de økonomiske realiteter bak innbetalingen, men er begrenset til det rent oppgjørstekniske – om de aktuelle pengebeløp er gjort opp med frigjørende virkning overfor selskapet, se [Rt-2009-1032 avsnitt 44](#) og [45](#), som gjaldt den tilsvarende ansvarsregelen for kapitalforhøyelse i [§ 10-9](#) annet ledd femte punktum.

Det fritar ikke for ansvar om det blir stilt tingsinnskudd til rådighet for selskapet, dersom det følger av stiftelsesdokumentet at aksjeinnskuddet skal gjøres opp i penger, og det er dette som er bekreftet innbetalt, jf. [Rt-2007-220 avsnitt 36–37](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-19 ...aksjeinnskudd...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvar omfatter både aksjekapital og overkurs, jf. [Prop. 148 L \(2010–2011\) s. 28](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-19 ...innbetalt...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det som skal bekreftes, er at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene. Ved innskudd i penger skal det altså bekreftes at innskuddet er innbetalt på selskapets konto. Den som avgir bekreftelsen, skal ikke bekrefte at innskuddene er på konto ved registreringen, jf. [Prop. 148 L \(2010–2011\) s. 25](#). At aksjeinnskuddet ikke fremstår som reelt, etablerer altså ikke ansvar etter bestemmelsen, se [Rt-2009-1032](#), som gjaldt den tilsvarende ansvarsregelen ved kapitalforhøyelse i [§ 10-9](#) annet ledd fjerde punktum. Dersom det er bekreftet at aksjeinnskudd er innbetalt eller gjort opp til tross for at aksjeinnskuddet aldri er mottatt av selskapet, vil den som har avgitt bekreftelse etter bestemmelsen, være ansvarlig, se Stig Berge og Lars Eirik Gåseide Røsås, «[Aksjekapital som er bekreftet innbetalt](#)», *Revisjon og Regnskap*, nr. 8, 2009, s. 13 flg.

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-19 ...ikke er voldt skade...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvaret er ikke betinget av at selskapet har lidt tap.

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-19 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Verdsettelse av tingsinnskudd kan by på vanskelige vurderinger av skjønnsmessig karakter, og et objektivt ansvar ville derfor kunne ramme for hardt, se [Rt-2007-220 avsnitt 32](#). Verdsettelsesfeil faller derfor utenfor [§ 2-19](#), og feil i forbindelse med erklæring som skal avgis av revisor etter [§ 2-6](#) første ledd nr. 4, eller revisors bekreftelse etter [§ 2-6](#) annet ledd skal vurderes etter den alminnelige erstatningsregelen i [§ 17-1](#) og lov [20. november 2020 nr. 128](#) om revisjon og revisorer (revisorloven) [§ 11-1](#).

§ 2-20. Rettigheter og forpliktelser før registrering i Foretaksregisteret

- (1) Før allmennaksjeselskapet er registrert, kan selskapet som sådant ikke erverve andre rettigheter og pådra seg andre forpliktelser overfor tredjepersoner, enn dem som følger av stiftelsesdokumentet eller av lov.
- (2) For forpliktelser som er pådratt i selskapets navn før registreringen, og som selskapet ikke hefter for etter første ledd, er de som har pådratt forpliktelsen, personlig og solidarisk ansvarlig når ikke noe annet må anses avtalt med kreditor. Ved registreringen overtar selskapet forpliktelsen.
- (3) Er det før registreringen inngått en avtale som ikke binder selskapet etter første ledd, og visste den annen part i avtalen at selskapet ikke var registrert, kan denne gå fra avtalen dersom selskapet ikke er meldt til Foretaksregisteret innen fristen i [§ 2-18](#) eller meldingen blir avvist innen fristens utløp. Var parten ukjent med at selskapet ikke var registrert, kan han eller hun gå fra avtalen frem til selskapet registreres. Bestemmelsene i dette leddet kan fravikes ved avtale.

Karnov lovkommentarer: § 2-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-20

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer registreringens betydning for henholdsvis selskapet (første ledd), de som har pådratt forpliktelsen (annet ledd), og medkontrahentene (tredje ledd).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 2-20](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-20 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer registreringens betydning for selskapet.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-20 ...registrert...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Registreringen i Foretaksregisteret er skjæringstidspunktet for når selskapet oppnår full rettsevne og full rettslig handleevne. Med «registrering» menes selve innføringen i Foretaksregisteret, se foretaksregisterloven [§ 6-1](#).

Før selskapet er registrert i Foretaksregisteret, er selskapets rettsevne og rettslige handleevne sterkt begrenset.

Når selskapet er registrert i Foretaksregisteret, får det rettsevne (selskapet kan ha rettigheter og plikter) og rettslig handleevne (selskapet kan erverve rettigheter eller pådra seg forpliktelser) utover rettigheter og forpliktelser som følger av stiftelsesdokumentet eller av lov.

Karnov Lovkommentar 4 til § 2-20 ...som sådant...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan altså ikke i eget navn erverve rettigheter og forpliktelser, jf. [Rt-1994-1487](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 2-20 ...rettigheter...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Et uregistrert selskap kan ikke erverve rettigheter, se [Rt-1994-1487](#). Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-20 note 1.1, som påpeker at rettigheter overhodet ikke erverves av noen dersom de er basert på avtale med et uregistrert selskap.

Karnov Lovkommentar 6 til § 2-20 ...forpliktelser...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Før registrering kan selskapet som sådant ikke pådra seg forpliktelser overfor tredjepersoner. Det har vært reist spørsmål om hvorvidt det kan oppstilles unntak for gjensidig bebyrdende avtaler. [Rt-2006-26](#) gjaldt konkursbegjæring mot et uregistrert aksjeselskap. Grunnlaget for konkursbegjæringen var krav på skyldig lønn og feriepengar. Kjæremålsutvalget antydte at det etter forarbeider og juridisk teori kan oppstilles et snevert unntak for visse gjensidig bebyrdende avtaler: Der aksjeselskapet selger et produkt og mottar forskuddsbetaling i henhold til kjøpekontrakten, kan ikke selskapet beholde kjøpsgjensstanden og unnlåte å betale kjøpesummen. Det fremgår imidlertid klart at det ikke kan oppstilles noen alminnelig regel om at et uregistrert selskap hefter for forpliktelser som ledd i gjensidig bebyrdende avtaler. I den konkrete saken måtte derfor arbeidstakeren rette sitt krav mot dem som pådro forpliktelsen.

Karnov Lovkommentar 7 til § 2-20 ...tredjepersoner...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen i første ledd gjelder bare rettigheter og forpliktelser overfor «tredjepersoner» og således ikke rettigheter og forpliktelser overfor selskapets aksjonærer, ledelse og revisor, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 117.

Det er uten betydning om medkontrahenten var ukjent med den manglende registreringen, jf. [Rt-2006-26](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 2-20 ...stiftelsesdokumentet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Et selskap som er stiftet, men ikke registrert, kan erverve rettigheter og pådra seg forpliktelser som følger av stiftelsesdokumentet, jf. §§ [2-1](#) og [2-4](#).

For de rettigheter som er unntatt fra hovedregelen, er stillingen som for et registrert selskap, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 117.

Karnov Lovkommentar 9 til § 2-20 ...lov...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan for eksempel ansette daglig leder og inngå avtale med revisor, jf. [§ 2-3](#) nr. 5. Erstatningskrav mot ledelsen etter [§ 17-1](#) flg. forutsetter heller ikke at selskapet er registrert.

For de rettigheter som er unntatt fra hovedregelen, er stillingen som for et registrert selskap, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 117, som fremhever at et uregistrert selskap kan gå konkurs, være eget prosesssubjekt, eget skattesubjekt, hjemmelshaver i grunnboken mv.

Karnov Lovkommentar 10 til § 2-20 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer registreringens betydning for dem som pådrar selskapets forpliktelser.

Karnov Lovkommentar 11 til § 2-20 ...før registreringen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer tilfeller hvor selskapet er stiftet, men ikke registrert. Utenfor [§ 2-20](#) annet ledd faller forpliktelser som er pådratt på vegne av et ikke-stiftet selskap. I slike tilfeller vil eventuelt personlig ansvar bero på alminnelige avtalerettslige regler, jf. blant annet [Rt-1934-532](#) og [Rt-1933-481](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 2-20 ...de som har pådratt forpliktelsen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette vil typisk være styret som sådant, styremedlem eller daglig leder. Se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 118.

Karnov Lovkommentar 13 til § 2-20 ...personlig og solidarisk ansvarlig...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at de som har pådratt forpliktelsen, er personlig og solidarisk ansvarlige for forpliktelsen.

Karnov Lovkommentar 14 til § 2-20 ...avtalt...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er krav om særlig avtale for å utelukke personlig ansvar. I [Rt-2003-566](#) var det spørsmål om det var tilstrekkelig at avtale ble inngått med «AS X under stiftelse». Høyesterett viste i et *obiter dictum* til at det i norsk selskapsrettslig litteratur er antatt at en slik avtale er tilstrekkelig til å utelukke et personlig ansvar. Høyesterett uttalte at det «kan tenkes at dette synspunktet er hevdet med en for bred penn og noe unyansert» ([avsnitt 48](#)). En konkret vurdering med utgangspunkt i avtalemotpartens subjektive forhold kan lede til personlig ansvar tross et slikt forbehold. Høyesterett antydte at det ikke var personlig ansvar i dette tilfellet, men saken ble avgjort på annet grunnlag.

Karnov Lovkommentar 15 til § 2-20 ...registreringen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved registreringen går ansvaret etter avtalen over på selskapet. Det er antatt at en forutsetning for selskapets ansvar er at avtalen er av en slik art at selskapet ville være bundet etter de alminnelige regler som gjelder for rettshandler på selskapets vegne, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 164–165 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 2-20 note 2.2. En forutsetning for at ansvaret skal gå over på selskapet, er således at den opptredende har vært berettiget eller legitimert til å representere selskapet.

Karnov Lovkommentar 16 til § 2-20 ...overtar...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fra samme tidspunkt bortfaller det personlige ansvaret etter annet ledd første punktum.

Karnov Lovkommentar 17 til § 2-20 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd regulerer medkontrahentens rett til å gå fra en avtale han eller hun har inngått med et uregistrert aksjeselskap. Hvorvidt medkontrahenten har rett til å gå fra slik avtale, avhenger av hvorvidt vedkommende på avtaletidspunktet visste at selskapet var uregistrert. Utgangspunktet fremgår av tredje ledd annet punktum, som sier at en medkontrahent som var ukjent med at selskapet ikke var registrert, kan fraga avtalen frem til selskapet registreres.

Karnov Lovkommentar 18 til § 2-20 ...visste...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom medkontrahenten visste at selskapet var uregistrert på avtaletidspunktet, kan vedkommende som hovedregel ikke gå fra avtalen.

Karnov Lovkommentar 19 til § 2-20 ...ikke er meldt til Foretaksregisteret innen fristen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er en forutsetning for medkontrahenten at selskapet registreres, slik at det blir forpliktet. Dersom selskapet ikke blir registrert, har medkontrahenten rett til å gå fra avtalen.

Karnov Lovkommentar 20 til § 2-20 ...ukjent med...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom medkontrahenten på avtaletidspunktet ikke visste at selskapet var uregistrert, har vedkommende en ubetinget hevingsrett frem til selskapet registreres. I slike tilfeller har medkontrahenten inngått avtalen under forutsetning av at selskapet er registrert, og at selskapet ikke er registrert, er i slike tilfeller en relevant forutsetningssvikt.

Karnov Lovkommentar 21 til § 2-20 ...registreres...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Retten til å gå fra avtalen gjelder frem til selskapet registreres. Retten til å gå fra avtalen kan imidlertid gjøres gjeldende også etter registrering, forutsatt at avtalen av andre grunner var fragått før registreringen, jf. [Rt-1992-1430](#) (dissens 3–2).

Karnov Lovkommentar 22 til § 2-20 ...avtale...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Slik avtale er lite aktuelt, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 120.

Kapittel 3. Selskapskapitalen

Karnov lovkommentarer: Kapittel 3. Selskapskapitalen

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 3. Selskapskapitalen

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjelovens regler om selskapets kapitalforhold har nær sammenheng med de grunnleggende prinsippene om allmennaksjeselskapet som selvstendig juridisk person og aksjeeiernes begrensede ansvar for selskapets forpliktelser, jf. [§ 1-2](#). En konsekvens av den juridiske personligheten er at det går et skille mellom selskapets formue (kapital) og aksjeeiernes formue, og at selskapet er subjekt for rettigheter og forpliktelser. På grunn av ansvarsbegrensningen hefter ikke aksjeeierne for selskapets forpliktelser. Et utslag av disse grunnleggende prinsippene er behov for lovregler som beskytter selskapets kapital, og som ved slik beskyttelse støtter opp under selskapskreditorenes dekningsinteresse og aksjeeiernes avkastningsinteresse.

Allmennaksjeloven gir ingen definisjon av uttrykket «selskapskapitalen». Selskapets kapital omfatter selskapets egenkapital og selskapets fremmedkapital (gjeld). Selskapets egenkapital og fremmedkapital fremgår av selskapets balanse, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) bokstav C (egenkapital) og D (gjeld).

Egenkapital er den delen av selskapets kapital som tilhører selskapet. Den består av innskutt egenkapital og opptjent egenkapital. Innskutt egenkapital er kapital tilført av aksjeeierne ved stiftelsen av selskapet eller ved senere kapitalforhøyelse. Opptjent egenkapital er kapital som selskapet har tjent opp som ledd i den forretningsmessige virksomheten.

Etter allmennaksjeloven kan kapital som utgangspunkt bare tilføres (skytes inn i) selskapet som aksjeinnskudd, bestående av aksjekapital med tillegg av eventuell overkurs. Aksjekapital er den delen av et aksjeinnskudd som tilsvarer aksjens pålydende (se [note 2](#) til [§ 3-1](#)), mens overkurs tilsvarer verdien av eventuelt innskudd på aksjen ut over pålydende. Etter regnskapsloven [§ 6-2](#) bokstav C I nr. 1–3 skal innskutt egenkapital regnskapsføres som enten selskapskapital, overkurs eller som annen innskutt egenkapital. Posten «selskapskapital» i regnskapsloven [§ 6-2](#) bokstav C I nr. 1 omfatter aksjekapital i allmennaksjeselskaper. Uttrykket «selskapskapital» anvendes således der i snever betydning.

Overkurs skal etter regnskapsloven [§ 6-2](#) bokstav C I nr. 2 regnskapsføres som overkurs. Tidligere var overkurs et bundet fond etter allmennaksjeloven. Ordningen ble opphevet ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#) om endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger), se om bakgrunnen for lovendringen [Prop. 111 L](#)

[\(2012–2013\)](#) *Endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger)* [punkt 5.3](#). Selv om innbetalt overkurs skal regnskapsføres som overkurs etter regnskapsloven, inngår overkurs altså ikke lenger i selskapets bundne egenkapital.

[Kapittel 3](#) gir sentrale regler om selskapets egenkapital. Kapitlet er delt opp i fem deler, som omhandler henholdsvis bundet egenkapital, krav til egenkapitalen, utdeling, transaksjoner mellom selskapet og aksjeeiere mv. og vesentlige avtaler mellom noterte selskaper og tilknyttede parter. Felles for reglene er at de har som formål å beskytte selskapets kapital av hensyn til selskapets kreditorer og aksjeeiere.

I. Bundet egenkapital

Karnov lovkommentarer: I. Bundet egenkapital

Karnov Lovkommentar 1 til I. Bundet egenkapital

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gis i allmennaksjeloven ingen egentlig definisjon av uttrykket «bundet egenkapital». Det følger likevel av §§ [3-1](#) til [3-3](#) at selskapets aksjekapital og eventuelle fond for urealiserte gevinster og fond for vurderingsforskjeller utgjør bundet egenkapital etter allmennaksjeloven. Som nevnt i [kapittelnoten](#) til [kapittel 3](#) utgjorde overkurs tidligere et bundet fond etter allmennaksjeloven, men gjør det ikke lenger. Betydningen av at en nærmere bestemt del av selskapets egenkapital er «bundet» i allmennaksjelovens forstand, er at denne delen av selskapets egenkapital ikke kan deles ut til aksjeeierne som utbytte etter [§ 8-1](#) eller for øvrig disponeres over til fordel for aksjeeierne. Selskapets bundne egenkapital fungerer i så måte som en «utdelingssperre». Den delen av egenkapitalen som kan deles ut til aksjeeierne som utbytte etter allmennaksjeloven [§ 8-1](#), omtales gjerne som «fri egenkapital». Tidligere inngikk uttrykket «fri egenkapital» i ordlyden i [§ 8-1](#), men det forsvant ut av loven med lovendring ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#). I dag brukes uttrykket «fri egenkapital» i [§ 8-7](#), [§ 9-3](#), [§ 10-20](#) og [§ 12-2](#).

§ 3-1. Aksjekapital

- (1) Et allmennaksjeselskap skal ha en aksjekapital på minst en million norske kroner.
- (2) Aksjekapitalen skal være fordelt på én eller flere aksjer som rettighetene som aksjeeier knytter seg til. Aksjene skal lyde på like stort beløp.

Karnov lovkommentarer: § 3-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-1

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-1](#) er [NOU 1996: 3 s. 34](#) flg. og [s. 98](#) flg., [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 30](#) flg. og [s. 134](#) flg., [NOU 1992: 29 s. 37](#) og [s. 84–85](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 50](#) og [s. 172](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-1 ...aksjekapital...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets aksjekapital er den delen av selskapets egenkapital som er skutt inn i selskapet av aksjeeierne i forbindelse med aksjetegning. Selskapets aksjekapital skal angis som et bestemt beløp i selskapets vedtekter, jf. [§ 2-2](#) nr. 5, og fremgå av selskapets balanse, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) bokstav C I nr. 1.

Aksjekapitalen er alltid lik summen av antall utstedte aksjer i selskapet multiplisert med aksjenes pålydende. Dersom det for eksempel er utstedt 3 000 000 aksjer i selskaper, og aksjenes pålydende er 1 krone, vil selskapets aksjekapital måtte angis i vedtektene som 3 000 000 kroner.

Etter allmennaksjeloven kan en aksje i selskapet bare utstedes mot at aksjetegneren gjør et innskudd i selskapet med en økonomisk verdi som minst svarer til den tegnede aksjens pålydende (nominelle beløp), jf. [§ 2-12](#). Innskuddet kan gjøres med penger eller med andre eiendeler enn penger, jf. [§ 2-7](#) og [§ 10-12](#) første ledd.

En rekke av reglene i allmennaksjeloven [kapittel 2](#) om selskapets stiftelse har som formål å sikre at verdien av aksjeinnskudd tilsvarer summen av pålydende av de aksjer som tegnes. Reglene anvendes tilsvarende ved kapitalforhøyelse. Plikten til å skyte inn aksjeinnskuddet oppstår ved aksjetegningen, jf. [§ 2-11](#) og [§ 10-12](#) tredje ledd. I forbindelse med selskapets stiftelse betyr dette at i det øyeblikket alle tegnerne har signert stiftelsesdokumentet, og aksjene således er tegnet, vil selskapet ha en egenkapital som minst tilsvarer selskapets aksjekapital slik denne fremgår av vedtektene. Tilsvarende gjelder ved aksjetegning ved kapitalforhøyelse. Dette er også årsaken til at selskapets balanseførte aksjekapital etter regnskapsloven [§ 6-2](#) bokstav C I nr. 1 alltid tilsvarer det beløpet som i vedtektene er angitt som selskapets aksjekapital i samsvar med [§ 2-2](#) nr. 5. Etter aksjetegningen er størrelsen på aksjekapitalen likevel kun av historisk interesse, fordi det beløpet som i selskapets vedtekter/balanse er oppgitt som aksjekapital, ikke sier noe om hva som er selskapets reelle egenkapital. Når selskapet er stiftet og registrert, oppstiller således ikke allmennaksjeloven krav om at selskapet skal ha eiendeler som minst tilsvarer (gir dekning for) selskapets aksjekapital. Aksjekapitalen som er skutt inn som egenkapital, anvendes derfor som ledd i selskapets virksomhet og kan gå tapt. Aksjekapitalen har likevel en funksjon som bundet egenkapital (se [note 1](#)) og dermed som såkalt utdelingssperre. Aksjekapitalen er således en regnskapsmessig post som begrenser adgangen til å dele ut selskapets egenkapital til aksjeeierne, jf. [§ 8-1](#) første ledd. Det følger av regelen der at selskapet aldri kan dele ut som utbytte en større andel av selskapets egenkapital enn at selskapet har tilbake egenkapital som minst tilsvarer («gir dekning for») selskapets aksjekapital og bundet egenkapital for øvrig, se nærmere [note 2](#) til [§ 8-1](#).

Etter [§ 3-5](#) første ledd annet punktum har styret en særskilt aktivitetsplikt der det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen etter [§ 3-1](#) første ledd, se nærmere notene til [§ 3-5](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-1 ...minst en million norske kroner...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det lovbestemte kravet til minste aksjekapital i allmennaksjeselskaper er én million (1 000 000) norske kroner. Minstekravet gjelder i hele selskapets levetid. Ved senere nedsetting av aksjekapitalen, jf. [kapittel 12](#), er én million kroner som hovedregel det laveste beløpet kapitalen kan settes ned til, se nærmere [note 3](#) til [§ 12-3](#), der det også vises til at det gjelder unntak fra denne hovedregelen dersom generalforsamlingen samtidig beslutter en kapitalforhøyelse med et beløp som gjør at aksjekapitalen igjen blir minst én million kroner.

For aksjeselskaper er det lovbestemte kravet til minste aksjekapital 30 000 norske kroner, jf. aksjeloven [§ 3-1](#) første ledd. Forskjellen i aksjelovens og allmennaksjelovens regulering har blant annet sammenheng med at det i direktiv ([EU](#)) 2017/1132 (EUs generelle selskapsrettsdirektiv) [kapittel IV artikkel 45](#) oppstilles krav til en viss minstekapital. Direktivets minstekrav er 25 000 euro.

Fra lovgivers side har kravet om en minimums aksjekapital tradisjonelt vært begrunnet i aksjeeiernes begrensede ansvar for selskapets forpliktelser. Betydningen av kravet er at selskapet blir tilført en viss egenkapital ved stiftelsen og ved senere kapitalforhøyelser, av hensyn til selskapskreditorene. Det

stilles i loven likevel ingen krav om at aksjekapitalens størrelse skal gjenspeile virksomhetens egentlige kapitalbehov, og i selskaper med en aksjekapital tilsvarende lovens minimumskrav vil aksjekapitalen etter omstendighetene bare i begrenset grad bidra til en reell beskyttelse av kreditorenes dekningsinteresse. I dag er i stedet reglene i allmennaksjeloven §§ [3-4](#) og [3-5](#) sentrale for beskyttelsen av kreditorenes dekningsinteresser.

Aksjekapitalen skal angis i vedtektene som et beløp i norske kroner. I lovforarbeidene påpekes det at bestemmelsen ikke er til hinder for at selskapet også angir beløpet i en annen valuta, men at slik angivelse ikke vil ha rettslig betydning, se [NOU 1992: 29 s. 85](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-1 ...én eller flere aksjer...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjekapitalen skal etter [§ 3-1](#) annet ledd første punktum være fordelt på én eller flere aksjer. Formuleringen gir uttrykk for at hver aksje i selskapet representerer en ideell andel av selskapets aksjekapital. Andelen svarer til forholdet mellom aksjens pålydende og aksjekapitalen. Dersom aksjekapitalen er én million norske kroner, og det er utstedt 100 000 aksjer à NOK 10, representerer hver aksje 1/100 000 av aksjekapitalen på én million. Rettighetene som aksjeeier knytter seg etter bestemmelsen til aksjer, slik at hver aksjeeiers forholdsmessige rettigheter i selskapet tilsvarer forholdet mellom antall aksjer aksjeeieren eier, og aksjekapitalen.

Bestemmelsen forutsetter at det kan være utstedt bare én aksje i selskapets aksjekapital. Allmennaksjeloven tillater i samsvar med dette at selskapet har én aksjeeier, i motsetning til hva som gjelder for eksempel for ansvarlige selskaper, der selskapsloven stiller vilkår om at selskapet må ha minst to deltakere, jf. selskapsloven [§ 1-1](#) første ledd. At allmennaksjeloven ikke er til hinder for allmennaksjeselskaper med én aksjeeier, enten ved at det bare er utstedt én aksje i aksjekapitalen, eller ved at samtlige aksjer i selskapet er samlet på én hånd, er i samsvar med direktiv [2009/102/EF](#) (enkelpersonselskapsdirektivet) som direkte bare gjelder for aksjeselskaper, jf. [artikkel 1](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-1 ...like stort beløp...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «lyde på like stort beløp» at hver aksje skal ha et pålydende angitt som et bestemt beløp i kroner, og at dette beløpet skal være likt for alle aksjene. Dette gjelder selv om det er opprettet aksjeklasser i selskapet. Pålydende skal være det samme for aksjene i de ulike klassene.

Regelen om at aksjene skal lyde på et bestemt beløp, innebærer at aksjenes pålydende (nominelle beløp) skal angis i selskapets vedtekter, jf. [§ 2-2](#) første ledd nr. 6. Det følger av [§ 3-1](#) annet ledd annet punktum sett i sammenheng med [§ 3-1](#) annet ledd første punktum at summen av antall utstedte aksjer multiplisert med pålydende er lik aksjekapitalen. Loven oppstiller ikke nærmere krav til størrelsen på pålydende, verken i form av krav til et minste eller et høyeste pålydende. Her står derfor stifterne av selskapet etter allmennaksjeloven fritt. For allmennaksjeselskaper notert på Oslo Børs kan Oslo Børs' utstederregler ha betydning for pålydende av selskapets aksjer, se [Oslo Børs Regelbok II](#) punkt 4.1.

Ved tegning av aksje ved stiftelsen eller ved senere kapitalforhøyelse må tegneren betale et beløp per aksje (aksjeinnskudd) som minst tilsvarer aksjens pålydende, jf. [§ 2-12](#) første ledd. Tidligere ble det gjerne henvist til at aksjen ble tegnet til «pari» eller «pari kurs» når den ble tegnet mot et innskudd lik pålydende, men dette er i dag ikke alminnelig uttrykksmåte. Eventuelt innskudd på aksjen utover pålydende er overkurs, se nærmere i [note 1](#) til [kapittel 3](#).

Etter stiftelsen kan pålydende endres ved vedtektsendring etter [§ 5-18](#) første ledd. Økning av pålydende skjer ved såkalt aksjespleis. Det vil si at én utstedt aksje slås sammen med («spleises») med

én annen aksje, med det resultat at den sammenslåtte aksjens pålydende blir dobbelt så høyt som aksjenes pålydende forut for spleisen, og antall utstedte aksjer i selskapet reduseres. Pålydende kan økes ytterligere ved å spleise aksjer i flere omganger. Reduksjon av pålydende skjer ved såkalt aksjesplitt. Det vil si at hver utstedt aksje i selskapet deles opp («splittes») i flere aksjer, med det resultat at aksjenes pålydende reduseres forholdsmessig ut fra det antall aksjer hver aksje deles i, og antall utstedte aksjer i selskapet økes.

§ 3-2. *Fond for urealiserte gevinster*

(1) Selskapet skal ha et fond for urealiserte gevinster. Dersom selskapet vurderer eiendeler til virkelig verdi, skal det sette av til fondet en positiv differanse mellom balanseført verdi av hver enkelt eiendel eller gruppe av eiendeler og deres anskaffelseskost under hensyn til effekten av utsatt skatt. Dette gjelder tilsvarende ved vurdering av gjeld til virkelig verdi. Selskapet skal avsette til fondet på samme måte som etter annet punktum dersom det ved verdiregulering eller på annen måte regnskapsfører eiendeler til en verdi som overstiger anskaffelseskost.

(2) Plikten til å avsette til fond for urealiserte gevinster omfatter ikke differanser etter første ledd knyttet til vurdering av:

1. finansielle instrumenter i samsvar med [regnskapsloven § 5-8](#),
2. pengeposter i utenlandsk valuta,
3. andre poster når det er fastsatt i forskrift gitt av departementet.

(3) Fondet kan løses opp når og i den grad grunnlaget for avsetningen ikke lenger er til stede.

(4) Departementet kan i forskrift gi regler om beregning av differansen etter første ledd.

0 Tilføyd ved lov [10 juni 2005 nr. 46](#) (ikr. 1 juli 2005 iflg. [res. 10 juni 2005 nr. 531](#)), endret ved lov [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), tidligere § 3-3 a.

Karnov lovkommentarer: § 3-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-2

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 3-2](#). Allmennaksjelovens regel om fond for urealiserte gevinster ble opprinnelig tilføyd ved endringslov [10. juni 2005 nr. 46](#) som ny § 3-3 a («Fond for urealiserte gevinster»). De sentrale forarbeidene til bestemmelsen er [Ot.prp. nr. 39 \(2004–2005\) s. 165–166](#).

Regelen ble ved endringslov [14. juni 2013 nr. 40](#) flyttet til [§ 3-2](#) og gitt sitt nåværende paragrafnummer, som følge av at endringsloven opphevet overkursfond som bundet fond. Allmennaksjeloven hadde inntil endringsloven en [§ 3-2](#) om overkursfond. Da dette ble opphevet, ble således [§ 3-2](#) «ledig», og regelen om fond for urealiserte gevinster ble flyttet dit.

Innføringen av en bestemmelse i allmennaksjeloven om fond for urealiserte gevinster var en konsekvens av adgangen til å utarbeide selskapsregnskap i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder. IFRS (International Financial Reporting Standards) tillater eller pålegger i større grad enn regnskapslovens regler selskapene å vurdere visse eiendeler og gjeldsposter til virkelig verdi i balansen og til en form for oppskrivning av anleggsmidler som kalles verdiregulering. Der et selskap vurderer en eiendel til virkelig verdi i balansen, oppstår det en urealisert gevinst tilsvarende differansen mellom eiendelens anskaffelseskost og virkelige verdi. Formålet med selskapets plikt til å ha et fond for urealiserte gevinster som inngår i selskapets bundne egenkapital i slike tilfeller, er å forhindre at urealiserte gevinster deles ut til aksjeeierne, se [Ot.prp. nr. 39 \(2004–2005\) s. 8](#) og nærmere samme sted [s. 155](#) flg.

I [NOU 2016: 22 punkt 7.7](#) foreslås det endringer i [§ 3-2](#) tilsvarende regnskapslovsutvalgets endringsforslag i [NOU 2016: 11](#). Forslaget er pr. 9. oktober 2022 ikke fulgt opp.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-2 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Betydningen er at urealiserte gevinster som følge av anvendelsen av virkelig verdi og oppskrivning etter IFRS inngår i selskapets bundne egenkapital, slik at gevinsten ikke kan deles ut til aksjeeierne som utbytte, jf. [§ 8-1](#) første ledd første punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-2 ...fond for urealiserte gevinster...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fondet er en regnskapsmessig avsetning som fremgår av selskapets balanse, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) første ledd C II nr. 1 («Fond»), som omfatter summen av fond etter §§ [3-2](#) og [3-3](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-2 ...utsatt skatt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Utsatt skatt (skattegjeld) er en regnskapsmessig avsetning for en fremtidig forpliktelse for selskapet, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) første ledd D I nr. 2. Der det som følge av at selskapet vurderer eiendeler til virkelig verdi i balansen, oppstår en urealisert gevinst, vil det oppstå en skatteøkende forskjell som vil gi et fremtidig skattepliktig resultat for selskapet. For å få riktig periodisert skattekostnad må det på grunn av resultatforskjeller mellom regnskapsmessig resultat og skattemessig resultat beregnes en utsatt skatt ved vurdering av eiendeler til virkelig verdi i balansen. Effekten av utsatt skatt skal ikke tas hensyn til ved avsetning til fond for urealiserte gevinster.

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-2 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd avgrenser plikten til å sette av til fondet mot urealiserte gevinster knyttet til visse eiendeler.

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-2 2. ledd nr. 2

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. regnskapsloven [§ 5-9](#) om utenlandsk valuta. Regnskapslovens vurderingsregel for pengeposter (obligasjoner, fordringer, bankinnskudd, kontanter og lignende, se [Ot.prp. nr. 42 \(1997–98\) s. 134](#)) i utenlandsk valuta er at pengeposter skal vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Selskapet har etter unntaket i [§ 3-2](#) annet ledd nr. 2 ikke plikt til å sette av til fond for urealiserte gevinster som følge av regnskapsføringen av slike pengeposter.

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-2 2. ledd nr. 3

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er pr. 9. oktober 2022 ikke fastsatt noen forskrift med hjemmel i bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 8 til § 3-2 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er pr. 9. oktober 2022 ikke fastsatt noen forskrift med hjemmel i bestemmelsen.

§ 3-3. Fond for vurderingsforskjeller

Selskapet skal ha et fond for vurderingsforskjeller. Dersom selskapet regnskapsfører selskapsinvesteringer i datterselskap, tilknyttet selskap eller felleskontrollert virksomhet etter egenkapitalmetoden eller bruttometoden, skal selskapet sette av til fondet en positiv differanse mellom investeringenes balanseførte verdi og deres anskaffelseskost. En forskjell som skyldes gevinst ved transaksjon mellom investor og et selskap regnskapsført etter egenkapitalmetoden, kan selskapet unnlate å avsette til fondet. En slik forskjell skal til enhver tid ikke være større enn investors gjenværende urealiserte gevinst.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [21 des 2000 nr. 108](#) (ikr. 1 jan 2001), [10 juni 2005 nr. 46](#) (ikr. 1 juli 2005 iflg. [res. 10 juni 2005 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-3**Karnov Lovkommentar 1 til § 3-3**

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 3-3](#) og regulerer plikten til å ha et fond for vurderingsforskjeller. Plikten ble tatt inn i aksjelovgivningen med vedtakelsen av aksjelovene av 1997. Aksjelovutvalgets utkast inneholdt ikke noen bestemmelse om fond for vurderingsforskjeller. Departementet foreslo likevel regelen på grunnlag av daværende forslag til ny regnskapslov i [NOU 1995: 30](#). De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-3](#) er [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 135](#).

Opprinnelig lød [§ 3-3](#) slik: «Selskapet skal ha et fond for vurderingsforskjeller. Til fondet skal avsettes inntektsført resultatandel ut over utbytte etter regnskapsloven § 6-2.» Formulert slik reguleres selskapets plikt til å gjøre avsetninger til fondet av regnskapsloven. Henvisningen til regnskapsloven [§ 6-2](#) ble senere (ved endringslov [2. juli 1999 nr. 59](#)) erstattet av en henvisning til regnskapsloven [§ 5-17](#) tredje ledd nr. 4. Bestemmelsen ble så justert ved endringslov [21. desember 2000 nr. 108](#), da regnskapslovens regler om plikt til å gjøre avsetninger til fondet ble endret.

Ved lov [10. juni 2005 nr. 46](#) ble bestemmelsen igjen endret, denne gang slik at plikten til å gjøre avsetninger til fondet ble regulert direkte i aksjeloven [§ 3-3](#). Forarbeidene til endringsloven er [Ot.prp. nr. 39 \(2004–2005\)](#) og [NOU 2003: 23 kapittel 10](#).

Selskapets plikt til å ha et fond for vurderingsforskjeller har sammenheng med regnskapsloven [§ 5-17](#), som gir vurderingsregler for investering i tilknyttet selskap og datterselskap, og [§ 5-18](#), som gir vurderingsregler for deltakelse i felleskontrollert virksomhet.

I likhet med [§ 3-2](#) er formålet med [§ 3-3](#) å sikre utbytteneutralitet. Formålet med plikten til å ha et fond for vurderingsforskjeller er således å sikre at utbyttegrunnlaget ikke skal øke som følge av at investeringer i andre foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

I [NOU 2016: 22 Aksjelovgivning for økt verdiskaping punkt 7.7](#) foreslås endringer i [§ 3-3](#) tilsvarende regnskapslovsutvalgets endringsforslag i [NOU 2016: 11 Regnskapslovens bestemmelser om årsberetning mv. kapittel 12](#). Forslaget er pr. 9. oktober 2022 ikke fulgt opp.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-3 ...fond...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fondet er en regnskapsmessig avsetning som fremgår av selskapets balanse, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) første ledd C II nr. 1 («Fond»), som omfatter summen av fond etter [§§ 3-2](#) og [3-3](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-3 ...datterselskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-3](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-3 ...tilknyttet selskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Et tilknyttet selskap er et foretak hvor en investor har betydelig innflytelse, som ikke er datterselskap eller felles kontrollert virksomhet, jf. regnskapsloven [§ 1-4](#). Betydelig innflytelse anes normalt å foreligge når en investor har 20 prosent eller mer av stemmeberettiget kapital i et selskap.

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-3 ...felleskontrollert virksomhet etter...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Felleskontrollert virksomhet er økonomisk virksomhet regulert ved avtale mellom to eller flere deltakere slik at disse har felles kontroll over virksomheten, jf. regnskapsloven [§ 5-18](#) første ledd første punktum.

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-3 ...egenkapitalmetoden eller bruttometoden...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. regnskapsloven §§ [5-17](#) og [5-18](#). Egenkapitalmetoden er vurderingsregel som beskrives nærmere i [NRS\(F\) Investering i tilknyttet selskap og deltakelse i felleskontrollert virksomhet](#).

II. Krav til egenkapitalen

§ 3-4. Krav om forsvarlig egenkapital og likviditet

Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

0 Endret ved lov [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-4

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 3-4](#). Den oppstiller alminnelige krav til selskapets egenkapital og likviditet og kom inn i aksjelovgivningen med vedtakelsen av aksjelovene 1997. De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-4](#) er [NOU 1996: 3 s. 42](#) flg. og s. [101–102](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 49](#) flg. og s. [135](#), [NOU 1992: 29 s. 38](#) flg. og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 67](#) flg.

Bestemmelsens ordlyd ble justert ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#), som trådte i kraft 1. juli 2013. Justeringen gikk ut på å tilføye ordlyden «og en likviditet». Forarbeidene til endringsloven er [Prop. 111 L \(2012–2013\)](#), hvor bestemmelsen omtales i de alminnelige motivene i [punkt 5.10](#) og i spesialmotivene i [punkt 8.1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-4 ...Selskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

«Selskapet» er pliktsubjekt etter bestemmelsen. Styret har det overordnede ansvaret for selskapets forvaltning og har det overordnede ansvaret for at selskapet oppfyller plikten. Formålet med

bestemmelsen er å presisere styrets plikt til løpende å vurdere selskapets økonomiske stilling, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 68](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-4 ...til enhver tid...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «til enhver tid» tilsier at selskapet på ethvert stadium av selskapets liv skal ha forsvarlig egenkapital og likviditet, og innebærer en plikt til løpende å vurdere selskapets økonomiske stilling. I tillegg til at selskapet har en alminnelig plikt til å ha en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig, har styret en særlig plikt til å påse at kravet om forsvarlig egenkapital og likviditet er oppfylt ved visse disposisjoner på selskapets vegne, jf. [§ 3-8](#) (selskapets avtaler med en tilknyttet part), [§ 8-1](#) fjerde ledd (utdeling av utbytte) og [§ 8-10](#) sjette ledd (finansiell bistand til erverv av aksjer i selskapet).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-4 ...egenkapital...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Verdien av selskapets eiendeler fratrukket selskapets fremmedkapital (gjeld) utgjør selskapets egenkapital. Selskapets egenkapital vises i balansen, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) første ledd bokstav C. Regnskapsrettslig deles egenkapitalen, som nevnt i [kapittelnoten](#) til [kapittel 3](#), opp i innskutt egenkapital og opptjent egenkapital, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) første ledd C I og II. Lovens ordlyd «Egenkapital» i [§ 3-4](#) omfatter både innskutt og opptjent egenkapital. Egenkapitalens størrelse slik den fremgår av balansen, har sammenheng med hvilke vurderingsregler selskapet følger ved balanseføringen av eiendelene. Allmennaksjeselskaper har i utgangspunktet plikt til å utarbeide selskapsregnskapet etter regnskapsloven, men har en viss adgang til å rapportere etter IFRS (International Financial Reporting Standards). Norske børsnoterte allmennaksjeselskaper (jf. allmennaksjeloven [§ 1-1](#) annet ledd) skal rapportere etter IFRS i konsernregnskapet. Norge har som EØS-medlem gjennomført IFRS-forordningen i norsk rett.

Selskapets egenkapital slik den fremgår av balansen, omtales gjerne som selskapets «balanseførte egenkapital». Den virkelige verdien av selskapets eiendeler kan som følge av regnskapsrettslige vurderingsregler være lavere eller høyere enn verdien eiendelene er ført inn i balansen med. I så fall vil det være en negativ eller positiv differanse mellom *eiendelenes* balanseførte verdi og virkelige/reelle verdi. Det vil gi seg utslag i at det vil være en negativ eller positiv differanse mellom selskapets balanseførte *egenkapital* og *egenkapitalens* virkelige eller reelle verdi. Vurderingen av selskapets egenkapital etter [§ 3-4](#) skal skje på grunnlag av den reelle egenkapitalen, se [NOU 1996: 3 s. 146](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 52](#) og [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 19](#). Det understrekes i lovforarbeidene at selskapets (styrets) vurdering av at egenkapitalen er høyere enn den balanseførte egenkapitalen, må ha et forsvarlig grunnlag, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 52](#). I [note 6](#) vises det til at domstolene vil ha kompetanse til å tilsidesette styrets vurdering der denne vurderingen ikke hviler på et forsvarlig grunnlag.

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-4 ...likviditet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «likviditet» ble tatt inn ved endringslov [14. juni 2013 nr. 40](#). Formålet med endringen var å tydeliggjøre at bestemmelsen i [§ 3-4](#) innebærer en plikt til å foreta en helhetsvurdering av selskapets samlede økonomiske stilling, herunder av likviditeten. Ordlyden «likviditet» vil ifølge departementet gi en viktig påminnelse om at selskapet må ha tilstrekkelig likviditet til å dekke sine forpliktelser, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 77](#). Departementet legger i bestemmelsens alminnelige motiver til grunn at ledelsens plikt til å påse at selskapet har en forsvarlig likviditet, allerede følger av ledelsens alminnelige plikt til å sørge for en forsvarlig forvaltning av selskapet, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 77](#). Departementet antar derfor at utvidelsen av [§ 3-4](#) først og fremst har pedagogisk betydning.

I regnskapsrettslig sammenheng er likviditet som uttrykk for selskapets betalingsevne, det vil si selskapets evne til å dekke forpliktelsene sine ved forfall, én av flere måter å beregne selskapers likvidtetsgrad på og omtales som «likviditetsgrad 1».

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-4 ...forsvarlig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller et krav om at forholdet mellom på den ene siden selskapets egenkapital og likviditet og på den annen side risikoen ved og omfanget av selskapets virksomhet er «forsvarlig». Forarbeidene presiserer ikke uttrykkelig hva det vil si at egenkapitalen og likviditeten skal være «forsvarlig». Temaet for forsvarlighetsvurderingen må fastlegges sett hen til blant annet formålet med bestemmelsen. Det er sentralt at bestemmelsen har som formål å unngå at selskapets kreditorer utsettes for uakseptabel risiko for tap, se [NOU 1992: 29 s. 38](#). I lys av dette er det nærliggende å legge til grunn at *temaet* for styrets vurdering av om selskapet har en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig, konkret er om selskapets samlede økonomiske stilling utsetter selskapets kreditorer for *en alminnelig forretningsrisiko* ut fra selskapets virksomhet, eller om selskapets samlede økonomiske stilling i stedet utsetter selskapets kreditorer for en risiko som strekker seg utover dette. Det er nærliggende å anse egenkapitalen som forsvarlig dersom selskapets samlede økonomiske stilling utsetter kreditorene for en alminnelig forretningsmessig risiko. Motsatt vil egenkapitalen og likviditeten måtte anses som uforsvarlig dersom risikoen for tap strekker seg ut over en alminnelig forretningsrisiko. Det kan utledes av Høyesterett dom i [HR-2016-1440-A](#) at egenkapitalen og likviditeten ikke er forsvarlig etter [§ 3-4](#) dersom det ikke er «et realistisk håp» om at selskapet vil være i stand til å dekke forpliktelsene sine, se [avsnitt 49](#).

Forsvarlighetsvurderingen skal skje ut fra forholdene slik de er på vurderingstidspunktet, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) punkt 8.1](#). I lovforarbeidene blir det understreket at det likevel inngår i den skjønnsmessige helhetsvurderingen å se hen til en forventet fremtidig utvikling, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) punkt 8.1](#).

Vurderingen skal skje ut fra en forutsetning om fortsatt drift dersom det er grunnlag for dette etter regnskapsrettslige regler, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 52](#).

Forsvarlighetsvurderingen er utpreget skjønnsmessig og skal skje konkret for det enkelte selskap, se [HR-2016-1440-A avsnitt 44](#). Domstolene vil normalt være tilbakeholdne med å overprøve styrets vurdering av forsvarligheten, se [HR-2016-1440-A](#). I samsvar med alminnelige prinsipper for domstolenes prøving av styrets forretningsmessige vurderinger må domstolene kunne sette til side selskapets vurdering der vurderingen hviler på et uforsvarlig grunnlag, se [HR-2016-1440-A avsnitt 46](#) med videre henvisninger. Se også [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 68](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-4 ...risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forsvarlighetsvurderingen er som nevnt i [note 6](#) en skjønnsmessig helhetsvurdering av selskapets samlede økonomiske stilling. Det følger av ordlyden at styret i skjønnsutøvelsen skal legge vekt på risikoen ved den virksomheten selskapet driver, se også [NOU 1996: 3 s. 146](#). Et selskap som driver risikoutsatt virksomhet, bør ha et mer solid egenkapitalgrunnlag enn ett med liten tapsrisiko. Også omfanget av selskapets virksomhet er etter ordlyden et relevant moment. Det påpekes i forarbeidene at styret i et selskap som er i ekspansjon, bør følge opp med en økning i egenkapitalgrunnlaget, se [NOU 1996: 3 s. 146](#). Av andre momenter fremheves det samme sted hvilken fase selskapet er i. Det legges til grunn at det etter omstendighetene kan være forsvarlig å akseptere underskudd og synkende egenkapital i en overgangsperiode, inntil selskapet kommer over i en normalisert og lønnsom driftssituasjon, se [NOU 1996: 3 s. 146](#). Momentet må likevel avveies mot andre forhold. Det følger

således av ordlyden at heller ikke et selskap i oppstartsfasen kan utsette kreditorene for en uforsvarlig tapsrisiko. Andre momenter som i lovforarbeidene trekkes frem som relevante, er sammensetningen av selskapets gjeld og den likviditetsbelastningen betjening av gjelden representerer, risikoen for at selskapet pådrar seg erstatningsansvar, og hva slags type eiendeler egenkapitalen er satt sammen av, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 52](#). I praksis er særlig selskapets ordresreserve og fremtidige inntjeningsutsikter et sentralt moment.

§ 3-5. Handleplikt ved tap av egenkapital

(1) Hvis det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, skal styret straks behandle saken. Det samme gjelder hvis det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen. Styret skal innen rimelig tid innkalle generalforsamlingen og gi den en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling. Dersom selskapet ikke har en forsvarlig egenkapital i samsvar med [§ 3-4](#), skal styret på generalforsamlingen foreslå tiltak for å rette på dette. I tilfeller som nevnt i annet punktum, skal generalforsamlingen innkalles senest innen seks måneder.

(2) Hvis styret ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak som nevnt i første ledd fjerde punktum, eller slike tiltak ikke lar seg gjennomføre, skal det foreslå selskapet oppløst.

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-5

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen fastslår styrets aktivitetsplikt i to situasjoner: der det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig, og der det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen. Alternativet knyttet til aksjekapitalen ble tatt ut av aksjeloven [§ 3-5](#) ved lovendring [16. juni 2017 nr. 71](#), se om bakgrunnen [Prop. 112 L \(2016–2017\) punkt 6.2.5](#).

De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-5](#) er [NOU 1996: 3 s. 42](#) flg. og [s. 145](#) flg., [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 52](#) flg. og [s. 135](#), [NOU 1992: 29 s. 38](#) flg. og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 68](#) flg. og [s. 172](#) flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-5 ...egenkapitalen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrets handleplikt er etter ordlyden knyttet til selskapets egenkapital og utløses når denne må antas å være «lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet». Ordlyden «egenkapital» skal forstås tilsvarende som i [§ 3-4](#), se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 54](#), hvor det uttrykkelig vises til at selskapet også etter [§ 3-5](#) kan ta hensyn til merverdier utover balanseførte verdier. Bestemmelsens ordlyd ble ikke endret i forbindelse med endringen i ordlyden i [§ 3-4](#) ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#), da «likviditet» ble tilføyd. Det følger av lovforarbeidene at dette var et bevisst valg, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 78](#). Departementet viser der til at utvidelsen av [§ 3-4](#) ved å ta inn en uttrykkelig henvisning til selskapets likviditet ikke samtidig skulle medføre en utvidelse av styrets handleplikt. Avgjørende for styrets handleplikt er etter dette om selskapet ut fra en skjønnsmessig helhetsvurdering av selskapets samlede økonomiske grunnlag har en forsvarlig egenkapital, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 54](#) og [s. 55](#) med henvisning til [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 51](#) og [52](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-5 ...straks...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «straks» tilsier at styret skal behandle saken uten unødig opphold. Det er i denne sammenheng grunn til å merke seg at det ikke gjelder noen absolutt innkallingsfrist for styremøter, jf.

[§ 6-19](#) annet ledd første punktum. Det vil i første rekke være opp til styreleder å sørge for å kalle inn styret for å behandle selskapets økonomiske stilling i samsvar med [§ 3-5](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-5 ...behandle...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrets behandling forutsettes først og fremst å bestå i å klarlegge situasjonen og vurdere selskapets stilling. Styret vil ha anledning til på egen hånd å iverksette tiltak for å gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Avhengig av omstendighetene vil således for eksempel reforhandling av selskapets gjeld, betalingsutsettelse eller lignende være tilstrekkelig til å gi selskapet forsvarlig egenkapital. Dersom styrets vurdering er at slike tiltak er tilstrekkelige til å gi selskapet en forsvarlig egenkapital, antas det at styret ikke vil ha plikt til å kalle inn generalforsamlingen, se tilsvarende Aarbakke mfl. (Juridika) § 3-5 note 1.6. Styrets adgang til å håndtere situasjonen på egen hånd, uten å involvere generalforsamlingen, begrenses av plikten etter [§ 3-5](#) første ledd tredje punktum til å innkalle generalforsamlingen «innen rimelig tid». Der styret ikke på egen hånd klarer å bringe egenkapitalen opp på et forsvarlig nivå, har styret plikt til å kalle inn generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-5 ...selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aks...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret har en selvstendig aktivitetsplikt der det må antas at selskapet egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen. Aksjekapitalen fremgår av selskapets vedtekter, jf. [§ 2-2](#) første ledd nr. 5. Aktivitetsplikten er absolutt og gjelder uavhengig av om styret til tross for at halvparten av aksjekapitalen antas å være tapt, mener egenkapitalen er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 21](#).

Dette grunnlaget for styrets aktivitetsplikt gjennomfører direktiv [\(EU\) 2017/1132](#) (det generelle selskapsdirektivet) [artikkel 58](#) (tidligere annet selskapsdirektiv [artikkel 17](#)). Styrets plikt til å kalle inn generalforsamlingen på grunnlag av dette alternativet gjelder selv om styret vurderer egenkapitalen som forsvarlig, se [Ot.prp. nr. 55 \(2006–2006\) s. 21](#). Dette følger av Norges forpliktelse til å gjennomføre direktiv [\(EU\) 2017/1132](#) (det generelle selskapsdirektivet) [artikkel 58](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-5 ...rimelig tid...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hva som konkret må anses som «rimelig tid», må vurderes ut fra den tiden det er rimelig at styret trenger for å klarlegge situasjonen og vurdere selskapets stilling og på dette grunnlaget utarbeide en redegjørelse med de forslag styret mener generalforsamlingen bør tiltre, se [NOU 1996: 3 s. 43–44](#).

I situasjonen der det må antas at selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av aksjekapitalen, er innkallingsfristen seks måneder, jf. [§ 3-5](#) første ledd siste punktum.

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-5 ...foreslå tiltak...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom selskapet etter styrets vurdering ikke har forsvarlig egenkapital etter [§ 3-4](#), har det etter [§ 3-5](#) første ledd fjerde punktum plikt til å foreslå tiltak for å rette på selskapets egenkapitalsituasjon. Det følger av ordlyden at der generalforsamlingen er innkalt fordi det antas at mer enn halvparten av aksjekapitalen er tapt (jf. [§ 3-5](#) første ledd annet punktum), har ikke styret plikt til å foreslå tiltak dersom det må antas at selskapets egenkapital likevel er forsvarlig.

Formålet med tiltakene skal i samsvar med dette være å gi selskapet en forsvarlig egenkapital, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 168](#), jf. [s. 162](#). Aktuelle tiltak vil typisk kunne være slike som retter seg direkte mot egenkapitalsituasjonen. Kapitalforhøyelse med tilførsel av ny kapital er et nærliggende eksempel, jf. [§ 10-1](#). Utfisjonering av en tapsbringende del av virksomheten eller fusjon er andre eksempler. Det kan også dreie seg om tiltak som gjelder for eksempel omlegging av virksomheten, enten en omlegging innenfor eksisterende formålsangivelse (jf. [§ 2-2](#) første ledd nr. 2) eller en omlegging som forutsetter en endring av formålsangivelsen.

Karnov Lovkommentar 8 til § 3-5 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret har plikt til å foreslå selskapet oppløst i de to situasjonene bestemmelsen nevner. Bestemmelsen har sammenheng med første ledd og forutsetter at styret har behandlet saken etter første ledd første punktum og kalt inn generalforsamlingen etter første ledd annet punktum. Dersom styret, på grunnlag av saksbehandlingen, kommer til at det enten ikke er grunnlag for å foreslå tiltak som kan gi en forsvarlig egenkapital, eller at slike tiltak ikke er gjennomførbare, har styret plikt til å foreslå for generalforsamlingen at selskapet oppløses. Et typisk eksempel på at tiltak ikke lar seg gjennomføre, er at aksjeeierne eller andre ikke ønsker å skyte inn frisk kapital i selskapet, eller at et foreslått tiltak ikke får tilstrekkelig flertall i generalforsamlingen. Generalforsamlingen vil ikke ha plikt til å stemme for oppløsning, men det vil etter omstendighetene kunne gi grunnlag for ansvar ikke å stemme for styrets forslag, jf. [§ 3-4](#) jf. §§ [17-1](#) og [19-1](#). Se også Aarbakke mfl. (Juridika) § 3-5 note 2.4.

III. Utdeling

§ 3-6. Utdeling fra selskapet mv.

- (1) Utdeling fra selskapet kan bare skje etter reglene om utbytte, kapitalnedsetting, fusjon eller fisjon av selskaper, og tilbakebetaling etter oppløsning.
- (2) Som utdeling regnes enhver overføring av verdier som direkte eller indirekte kommer aksjeeieren til gode. Verdien skal beregnes etter virkelig verdi på dagen for overføringen.
- (3) Når bestemmelser i denne loven setter beløpsmessige begrensninger for adgangen til utdeling fra selskapet, er det en eiendels balanseførte verdi som er bestemmende ved vurderingen av om verdien ligger innenfor begrensningene. Departementet kan i forskrift fastsette at en annen verdi kan legges til grunn i forhold til nærmere angitte utdelinger.
- (4) Departementet kan i forskrift gi regler om beregning av fri og bundet egenkapital når årsregnskapet er ført i en annen valuta enn norske kroner.

0 Endret ved lover [10 des 2004 nr. 81](#) (ikr. 1 jan 2005 iflg. [res. 10 des 2004 nr. 1610](#)), [29 apr 2005 nr. 22](#) (ikr. 1 mai 2005 iflg. [res. 29 apr 2005 nr. 366](#), nytt tredje ledd gjelder når beslutningen om utdeling treffes etter at endringsloven har trådt i kraft), [10 juni 2005 nr. 46](#) (ikr. 1 juli 2005 iflg. [res. 10 juni 2005 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-6

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 3-6](#). Bestemmelsen fastslår den grunnleggende aksjerettslige regelen om at selskapets midler bare kan deles ut til aksjeeierne etter reglene om utbytte mv. De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-6](#) er [NOU 1996: 3 s. 102](#) flg., [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 135](#), [NOU 1992: 29 s. 91](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 175](#).

I det generelle selskapsdirektivet, direktiv ([EU](#) 2017/1132, reguleres tilbakeføring av ulovlige utdelinger i [artikkel 57](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-6 ...Utdeling...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens ordlyd «utdeling» defineres i [§ 3-6](#) annet ledd første punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-6 ...bare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Enhver disposisjon som er «utdeling fra selskapet», kan bare skje med særlig hjemmel i reglene om utbytte, kapitalnedsetting, fusjon eller fisjon av selskaper og tilbakebetaling etter oppløsning. Disse reglene innebærer materielle og formelle begrensninger i selskapets adgang til å foreta utdeling. Selskapets ledelse og aksjeeiere har som følge av bestemmelsen begrenset frihet til å foreta disposisjoner som etter [§ 3-6](#) annet ledd regnes som «utdeling». Bestemmelsen har som formål å beskytte selskapskapitalen. Utdeling som skjer uten å følge reglene om utbytte, kapitalnedsetting, fusjon eller fisjon av selskaper eller tilbakebetaling etter oppløsning, er ulovlig og skal tilbakeføres etter [§ 3-7](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-6 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir en legaldefinisjon av uttrykket «utdeling» slik det brukes i [§ 3-6](#) første ledd og [§ 3-7](#). Utdelingsbegrepet i aksje- og allmennaksjeloven er behandlet av Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovens utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget, 2014.

Definisjonen kan etter ordlyden i annet ledd deles inn i to kumulative vilkår: ett økonomisk vilkår («overføring av verdier») og ett vilkår som gjelder begrepets personelle rekkevidde («som direkte eller indirekte kommer aksjeeieren til gode»). I tillegg må det på grunnlag av rettspraksis oppstilles et tredje vilkår, som knytter seg til disposisjonens karakter eller formål. Etter rettspraksis er det bare disposisjoner som skjer «på aksjer», som er utdeling etter annet ledd, jf. [Rt. 1995 s. 1026](#) (på [s. 1033](#)). Avgjørelsen oppstiller et krav om årsakssammenheng mellom verdioverføringen og aksjeeierskapet. Se også [Rt. 2008 s. 385](#) avsnitt [71](#) og [72](#). Det følger av årsaksvilkåret at det ikke nødvendigvis dreier seg om en utdeling selv om en disposisjon innebærer en verdioverføring fra selskapet som kommer en aksjeeier til gode. På grunnlag av den nevnte rettspraksis kan grensen mellom utdelinger og alminnelige forretningsdisposisjoner trekkes ut fra om disposisjonen har som formål å ivareta selskapets interesse eller aksjeeierens særinteresse, se også [Rt. 2000 s. 2033](#) og nærmere Bugge Reiersen s. 274 og s. 275, der det vises til at en verdioverføring som skjer i selskapets interesse, *ikke* har sammenheng med aksjeeierskapet, slik at årsaksvilkåret ikke er oppfylt.

Der en disposisjon inneholder en verdioverføring fra selskapet til fordel for en aksjeeier, må det stilles strenge krav til sannsynligheten for at det *ikke er* årsakssammenheng mellom verdioverføring og aksjeeierskapet, se [Rt. 1995 s. 1026](#) (på [s. 1034](#)) og [Rt. 2008 s. 385](#) avsnitt [72](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-6 ...regnes...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «regnes» at uttrykket «utdeling» er et materielt begrep. Selskapets disposisjoner som har et innhold som innebærer verdioverføring som direkte eller indirekte kommer aksjeeieren til gode, er derfor «utdeling» i bestemmelsens forstand, uavhengig av om disposisjonen har grunnlag i en formell generalforsamlingsbeslutning om utdeling, om det var meningen å overføre

verdier som ledd i disposisjonen, eller lignende. Utdeling kan etter dette skje skjult, som ledd i noe som fremstår som en alminnelig forretningsmessig disposisjon. Utdeling uten forankring i et formelt vedtak av generalforsamlingen omtales gjerne som «skjult» eller «maskert» utdeling eller lignende. Typiske eksempler på skjult utdeling er gjensidig bebyrdende disposisjoner mellom selskap og aksjeeier som går ut på at selskapet enten betaler overpris for en ytelse fra aksjeeieren, eller at aksjeeieren betaler underpris for en ytelse fra selskapet. Eksempler er at selskapet kjøper en eiendel fra aksjeeieren til en pris som ligger over markedspris, eller at selskapets vederlag for bruk av aksjeeierens eiendel overstiger markedsmessig vederlag. Andre eksempler er at selskapet betaler rente på et lån fra aksjeeieren som overstiger markedsrente, eller at en aksjeeier stiller sikkerhet for selskapets gjeld mot en garantiprovisjon som ikke er markedsmessig. Utdelingsbegrepets materielle karakter gjør at begrepet omfatter alle typer disposisjoner (kjøp, salg, leie, bruk, ensidige overføringer, tjenester etc.). Utdeling som skjer uten å følge et av regelsettene som nevnes i første ledd, er ulovlig og skal tilbakeføres til selskapet etter [§ 3-7](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-6 ...overføring av verdier...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En disposisjon er en utdeling hvis den innebærer «overføring av verdier». Vilkåret knytter seg til selskapets verdier og er oppfylt hvis selskapets verdier reduseres som følge av disposisjonen, se Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovenes utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget, 2014, s. 72. Verdien av overføringen etter [§ 3-6](#) annet ledd annet punktum skal derfor beregnes på grunnlag av den virkelige verdien av reduksjonen i selskapets verdier, se nærmere [note 8](#). Disposisjoner som innebærer en økonomisk fordel for aksjeeieren uten samtidig å redusere selskapets verdier, er i samsvar med dette ikke utdeling i bestemmelsens forstand. Allmennaksjelovens utdelingsbegrep skiller seg her fra skattelovens utbyttebegrep, jf. skatteloven [§ 10-11](#) annet ledd jf. første ledd. Verdioverføringsvilkåret i skatteloven [§ 10-11](#) annet ledd er oppfylt der selskapets disposisjoner innebærer en fordel for aksjeeieren i skatterettslig forstand, se nærmere Bugge Reiersen s. 76 med videre henvisning. Forskjellen mellom allmennaksjelovens utdelingsbegrep og skattelovens utbyttebegrep vil i praksis som utgangspunkt neppe ha særlig betydning, men kan etter omstendighetene ha det der aksjeeieren for eksempel bruker selskapets eiendeler uten å betale vederlag, se nærmere Bugge Reiersen s. 77. Forskjellen innebærer at det ikke uten videre kan legges avgjørende vekt på skatterettslige kilder ved vurderingen av om en ytelse er en utdeling etter allmennaksjeloven [§ 3-6](#) annet ledd.

Ordlyden «overføring av verdier» omfatter alle typer økonomiske verdier: kontanter og andre eiendeler, bruksretter og tjenester. Alle typer eiendeler kan være gjenstand for utdeling, se [NOU 1996: 3 s. 102](#) og [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 186](#). Bruksretter omfatter bruk av ting, som bruk av fast eiendom og løsøre, og pengelån. Tjenester omfatter alle disposisjoner og handlinger som utføres av selskapet til fordel for aksjeeier, og disposisjoner og handlinger utført av aksjeeier til fordel for selskapet. Også sikkerhetsstillelse (garantier, pantstillelser, kausjoner, endossementsansvar mv.) omfattes.

Ved overføring av kontanter og såkalte kontantekvivalenter er verdien av overføringen lik den nominelle verdien. Ved overføring av andre eiendeler, og der verdioverføring består i bruksretter, tjenester, kreditt og sikkerhetsstillelse etc., må verdien av overføringen beregnes etter [§ 3-6](#) annet ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-6 ...direkte eller indirekte kommer aksjeeieren til gode...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare verdioverføringer som kommer en aksjeeier i selskapet «til gode», som er utdeling i allmennaksjelovens forstand. Verdioverføringer som kommer en tredjeperson til gode, er ikke utdeling, men kan være en gave, jf. [§ 8-6](#), og/eller rammes av de alminnelige reglene om

myndighetsmisbruk, jf. §§ [5-21](#) og [6-28](#). Verdioverføring til personer som ikke formelt sett er aksjeeiere på tidspunktet for overføringen, men som enten har vært aksjeeiere forut for overføringen eller blir det i etterkant av overføringen, reiser særlige spørsmål. I slike situasjoner må det vurderes konkret om verdioverføringen har sammenheng med stillingen som forhenværende eller kommende aksjeeier, se nærmere Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovenes utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget, 2014, s. 243 flg. I [Rt. 2000 s. 2033](#) la Høyesterett i forbindelse med verdioverføring til forhenværende aksjeeiere til grunn at det avgjørende er om overføringen mottas i egenskap av tidligere aksjeeier. Se også Andenæs punkt 33.1.3.

Etter ordlyden kan verdioverføringen komme en aksjeeier enten «direkte» eller «indirekte» til gode. En verdioverføring kommer aksjeeieren «direkte» til gode når overføringen direkte (umiddelbart) øker aksjeeierens formuesstilling. Når aksjeeieren selv er mottaker av en verdioverføring, kommer overføringen aksjeeieren direkte til gode. Typisk er at selskapet overfører et pengebeløp eller en annen eiendel til aksjeeieren. Slike overføringer øker umiddelbart aksjeeierens formuesstilling. En overføring kan imidlertid også komme aksjeeieren direkte til gode der det ikke er aksjeeieren selv, men en tredjeperson som er direkte mottaker av overføringen. Et eksempel er at selskapet betaler en forpliktelse som påhviler aksjeeieren, direkte til aksjeeierens kreditor. Aksjeeieren fritas for forpliktelsen overfor kreditor, og selskapets ytelse innebærer av den grunn en direkte økning i aksjeeierens formuesstilling. Et annet eksempel er der selskapet overfører verdier til en tredjeperson som opptre som aksjeeierens mellommann.

En verdioverføring kommer aksjeeieren «indirekte» til gode der overføringen indirekte (middelbart) innvirker på aksjeeierens formuesstilling. Et eksempel er at det skjer en verdioverføring fra selskap A til et annet selskap (B) som helt eller delvis eies av de samme aksjeeierne: Her øker verdien av aksjene i selskap B som en konsekvens av overføringens innvirkning på formuesstillingen til selskap B. Overføringen kommer derfor indirekte aksjeeierne i selskap A til gode. Se [Rt. 2008 s. 385](#).

Verdioverføring fra datterselskap til morselskapets aksjeeier er etter omstendighetene en utdeling fra datter til mor, se Bugge Reiersen punkt 12.3.3 og Andenæs punkt 33.1.3.

Også verdioverføring mellom søsterselskaper vil som utgangspunkt måtte anses for å komme morselskapet til gode, se Bugge Reiersen punkt 12.3.4 og Andenæs punkt. 33.1.3.

Ved overføring til aksjeeierens nærstående (jf. [§ 1-5](#)) må det vurderes konkret om overføringen kommer aksjeeieren til gode, se Bugge Reiersen punkt 12.3.5 og 33.1.3.

Ved anvendelsen av tilbakeføringsregelen i [§ 3-7](#) første ledd har det etter omstendighetene betydning om verdioverføringen kommer aksjeeieren direkte eller indirekte til gode, se [note 5](#) til [§ 3-7](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 3-6 ...virkelig verdi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Begrepet «virkelig verdi» defineres ikke i allmennaksjeloven. Forarbeidene til [§ 3-6](#) annet ledd forutsetter at virkelig verdi skal «avgjøres utfra vanlige regnskapsmessige prinsipper», se [NOU 1996: 3 side 102](#). Virkelig verdi tilsvarer derfor i utgangspunktet markedsverdi, definert som det beløp som kan oppnås dersom eiendelen eller tjenesten skulle selges i markedet, eventuelt som estimert (anslått) markedsverdi, se nærmere Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovenes utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget, 2014, s. 96. Markedsverdi er et objektivt måleprinsipp og forutsetter at det ikke skal tas hensyn til individuelle omstendigheter. Det har betydning for eksempel der en eiendel har en særlig bruksverdi for selskapet, og et salg av eiendelen til en aksjeeier kan redusere selskapets fremtidige inntekter. Som følge av at virkelig verdi er en objektiv måleregul, er det uten betydning ved verdsettelsen etter [§ 3-6](#) annet ledd annet punktum. Forholdet bør likevel vurderes etter de alminnelige

misbruksreglene, jf. §§ [5-21](#) og [6-28](#), og vil også ha betydning i vurderingen av eventuelt ansvar, jf. [§ 17-1](#).

Verdsettingsregelen «virkelig verdi» i [§ 3-6](#) annet ledd første punktum gir grunnlag for å oppstille en alminnelig hovedregel når det gjelder allmennaksjelovens krav til vilkårene i transaksjoner mellom selskap og aksjeeier: Selskap og aksjeeier skal handle med hverandre på tilsvarende vilkår som selskap og utenforstående. Regelen innebærer ikke som sådan et forbud mot at selskap og aksjeeier handler med hverandre på vilkår som avviker fra markedsvilkår. Den innebærer i stedet at slike disposisjoner helt eller delvis bare kan skje etter utdelingsreglene, jf. [§ 3-6](#) første ledd.

Begrepet «virkelig verdi» anvendes også i [§ 3-2](#) første ledd og [§ 4-17](#) femte ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 3-6 ...dagen for overføringen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovforarbeidene presiserer ikke nærmere hvilket tidspunkt som i ulike utdelingssituasjoner skal anses som «dagen for overføringen». Spørsmålet er ikke behandlet i rettspraksis. I juridisk litteratur synes det å være enighet om at «dagen for overføringen» skal forstås som tidspunktet aksjeeieren får en ubetinget rett til ytelse fra selskapet, se Aarbakke mfl. (Juridika) § 3-6 note 2.4. Ved utdeling på grunnlag av en generalforsamlingsbeslutning om utdeling av utbytte, utdeling i forbindelse med kapitalforhøyelse etc., er dette tidspunktet for generalforsamlingens beslutning. Ved skjult utdeling, se [note 4](#), er avtaletidspunktet avgjørende. Se nærmere Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovenes utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget, 2014, s. 218–220 om betydningen av verdiendringer etter beslutningstidspunktet/avtaletidspunktet.

Karnov Lovkommentar 10 til § 3-6 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [29. april 2005](#) nr. 22 og regulerer verdsetting av eiendeler ved tingsuttak (utdeling av andre eiendeler enn penger) i forbindelse med vurderingen av om utdelingen ligger innenfor rammen av beløpet som kan deles ut (jf. for eksempel [§ 8-1](#) (utbytte), [§ 12-2](#) annet ledd (kapitalnedsetting) og [§ 14-3](#) tredje ledd (fisjon)). Etter bestemmelsen er det den balanseførte verdien av eiendeler som deles ut, som beløpsmessig skal ligge innenfor rammene av utdelingsgrunnlaget. Bestemmelsen har ikke betydning for om det foreligger en utdeling etter [§ 3-6](#) annet ledd, se [Ot.prp. nr. 29 \(2004–2005\) s. 37](#). Den vurderingen skal skje på grunnlag av eiendelens/bruksrettens/tjenestens virkelige verdi, jf. [§ 3-6](#) annet ledd annet punktum. Tilsvarende gjelder for verdsettelsen i forbindelse med prinsippet om likebehandling av aksjeeierne på grunnlag av [§ 4-1](#) og [§ 5-21](#), se [Ot.prp. nr. 29 \(2004–2005\) s. 37](#) med henvisning til [Ot.prp. nr. 65 \(1998–99\) s. 21](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 3-6 ...bestemmelser...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 8-1](#) (utbytte), [§ 12-2](#) annet ledd (kapitalnedsetting) og [§ 14-3](#) (fisjon).

Karnov Lovkommentar 12 til § 3-6 ...balanseførte verdi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Skillet mellom virkelig verdi og balanseført verdi behandles i [note 4](#) til [§ 3-4](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 3-6 ...ved vurderingen av om verdien ligger innenfor begrensningene...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen er det de utdelte eiendelenes balanseførte verdi som beløpsmessig må ligge innenfor rammene for utdelingsadgangen, altså innenfor selskapets frie egenkapital.

Karnov Lovkommentar 14 til § 3-6 ...i forskrift fastsette...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lovendring [10. juni 2005 nr. 46](#). Den gir departementet hjemmel til å fastsette forskrift om at en annen verdi enn balanseført verdi kan legges til grunn i forhold til nærmere angitte utdelinger. Forskriftshjemmelen har sammenheng med innføringen av regnskapslovens regler som gir aksjeselskaper anledning til å bruke internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) i selskapsregnskapet, se [Ot.prp. nr. 39 \(2004–2005\) s. 166](#). IFRS utvider adgangen til regnskapsmessig vurdering av visse eiendeler til virkelig verdi. Departementet skriver i [Ot.prp. nr. 39 \(2004–2005\) s. 166](#) at det er en risiko for at formålet med regelen i [§ 3-6](#) tredje ledd første punktum ikke vil bli tilstrekkelig ivare tatt ved tingsuttak av eiendeler som vurderes til virkelig verdi ved anvendelse av IFRS i selskapsregnskapet, og som gir bidrag til fond for urealiserte gevinster. Det er ikke gitt forskrift i medhold av bestemmelsen pr. 9. oktober 2022.

§ 3-7. Ulovlige utdelinger

(1) Er det skjedd utdeling fra selskapet i strid med bestemmelsene i loven, skal mottakeren tilbakeføre det som er mottatt. Ved utdeling av utbytte eller tilbakebetaling etter kapitalnedsetting, fusjon, fisjon eller oppløsning gjelder dette likevel ikke dersom mottakeren, da utdelingen ble mottatt, verken forsto eller burde ha forstått at den var ulovlig.

(2) Den som på selskapets vegne medvirker til en beslutning om eller gjennomføring av ulovlig utdeling, og som forsto eller burde ha forstått at utdelingen er ulovlig, er ansvarlig for at utdelingen blir tilbakeført til selskapet. Ansvar et kan lempes etter [lov om skadeserstatning § 5-2](#).

Karnov lovkommentarer: § 3-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-7

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 3-7](#) og regulerer plikten til å tilbakeføre ulovlige utdelinger til selskapet. De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-7](#) er [NOU 1996: 3 s. 149](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 135](#), [NOU 1992: 29 s. 91](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 175](#). I det generelle selskapsdirektivet, direktiv [\(EU\) 2017/1132](#), reguleres tilbakeføring av ulovlige utdelinger i [artikkel 57](#).

Rettsvirkningene av ulovlige utdelinger er utførlig behandlet av Thomas Keiserud, «Rettsvirkningene av ulovlig utdeling fra aksjeselskaper», *Konkursrådet*, [16. januar 2000](#).

Det er selskapet som har krav på tilbakeføring. Det hører i utgangspunktet under selskapets styre å fremme tilbakeføringskrav etter bestemmelsen. Etter [§ 17-7](#) annet ledd gjelder [§ 17-4](#) og [§ 17-5](#) tilsvarende for selskapets krav på tilbakeføring. Selskapets konkursbo trer inn i selskapets krav, jf. dekningsloven [§ 2-2](#) og [Rt. 2008 s. 385](#).

Det gjelder etter ordlyden ikke noe forbud mot å overdra selskapets krav på tilbakeføring. Høyesterett legger i [Rt. 2008 s. 385](#) til grunn at tilbakeføringskravet kan avhendes, se [Rt. 2008 s. 385 avsnitt 59](#) flg. Det antas i samsvar med dette at selskapet også for eksempel kan dele ut tilbakeføringskravet som utbytte til en aksjeeier, som deretter kan gjøre tilbakeføringskravet gjeldende.

Foreldelse av selskapets krav reguleres ikke særskilt i [§ 3-7](#). Foreldelse må derfor avgjøres på grunnlag av en tolkning av ordlyden «fordring på penger eller andre ytelser» i foreldelsesloven [§ 1](#). Selskapets krav mot medvirkeren etter [§ 3-7](#) annet ledd er utvilsomt et krav på penger som foreldes etter foreldelsesloven. Når det gjelder selskapets krav mot mottakeren om tilbakeføring etter [§ 3-7](#) første ledd, er spørsmålet mer tvilsomt. Sett hen til at selskapets verdier urettmessig er kommet i mottakerens besittelse, er det således grunn til å vurdere om selskapets krav i stedet er et vindikasjonskrav, som ikke er gjenstand for foreldelse. I [Rt. 1998 s. 1042](#) la Høyesterett uten videre til grunn at selskapets tilbakeføringskrav mot mottakeren foreldes etter den alminnelige fristen i foreldelsesloven [§ 2](#), se avgjørelsen på [s. 1058](#). Avgjørelsen gjelder et tilfelle der et selskap ved dets konkursbo fremmet tilbakesøkingskrav mot selskapets aksjeeiere i deres egenskap av mottakere av ulovlig utdeling fra selskapet på grunnlag av aksjeloven 1976 [§ 12-8](#) første ledd, som tilsvarer [§ 3-7](#) første ledd. I juridisk teori legger Andenæs s. 443 til grunn at selskapets krav foreldes etter foreldelseslovens alminnelige regler så langt det er et krav på tilbakeføring av penger. Andenæs forutsetter altså at selskapets krav på tilbakeføring av andre eiendeler enn penger er et vindikasjonskrav som *ikke* er gjenstand for foreldelse. Se tilsvarende Marte Kjørven mfl., *Foreldelse av fordringer*, Universitetsforlaget, 2011, s. 77, som legger til grunn at krav «på tilbakeføring av bestemte gjenstander i forbindelse med restitusjon ved ugyldighet» som et utgangspunkt må anses som et vindikasjonskrav som ikke er gjenstand for foreldelse.

Der selskapets tilbakeføringskrav etter [§ 3-7](#) første ledd foreldes etter foreldelsesloven, er foreldelsesfristen tre år, jf. foreldelsesloven [§ 2](#). Utgangspunktet for foreldelsesfristen er etter foreldelsesloven [§ 3](#) nr. 1 den dag selskapet tidligst kan gjøre tilbakeføringskravet gjeldende ovenfor debitor. Når selskapet fremmer krav om tilbakeføring mot «mottakeren» etter [§ 3-7](#) første ledd, begynner foreldelsesfristen i samsvar med dette å løpe når utbetalingen finner sted, jf. [Rt. 1998 s. 1042](#) på [s. 1058](#). Se tilsvarende Kjørven mfl. s. 108.

Når selskapet fremmer krav om tilbakeføring mot medvirkeren etter [§ 3-7](#) annet ledd, følger det av foreldelsesloven [§ 3](#) nr. 1 at utgangspunktet for foreldelsesfristen er et senere tidspunkt enn tidspunktet da utbetalingen fra selskapet fant sted. Medvirkeransvaret etter [§ 3-7](#) annet ledd er således subsidiært i forhold til mottakerens tilbakeføringsansvar etter første ledd, se [note 10](#), og er betinget av at medvirkeren ikke oppfyller tilbakeføringsplikten etter [§ 3-7](#) første ledd. Det er derfor uten videre klart at selskapet ikke allerede fra utbetalingstidspunktet kan fremme krav mot medvirkeren. Det presiseres likevel ikke nærmere i verken aksjelovenes eller foreldelseslovens forarbeider hvilket tidspunkt som er utgangspunktet for fristen for foreldelse av krav mot medvirkeren. I teorien legger Andenæs til grunn at utgangspunktet for foreldelse her kommer an på hvor sterkt medvirkerens såkalte beneficium (fordel) er, se Andenæs s. 443. Andenæs gir uttrykk for at en rimelig løsning er at prinsippet i gjeldsbrevloven [§ 2](#) tredje ledd annet punktum legges til grunn, slik at utgangspunktet er 14 dager etter at påkrav er sendt til mottakeren av den ulovlige utdelingen på grunnlag av [§ 3-7](#) første ledd. Et slikt utgangspunkt er i samsvar med det som i sin alminnelighet gjelder for foreldelse av betingende fordringer, se Kjørven mfl. s. 107 flg.

I teorien er det antatt at tilleggsfristen i foreldelsesloven [§ 12](#) nr. 1 bokstav b gjelder for selskapets krav etter [§ 3-7](#) første og annet ledd når kravet er rettet mot personer som er enten aksjeeier eller medlem av styret eller annet ledelsesorgan, se Andenæs s. 443. Bestemmelsen i foreldelsesloven [§ 12](#) nr. 1 bokstav b gir en tilleggsfrist hvor det består et særlig forhold mellom skyldneren (den tilbakeføringsansvarlige) og fordringshaveren (selskapet), og det av den grunn ikke kan forventes at fordringen (selskapets krav på tilbakeføring) gjøres gjeldende. Tilleggsfristen etter foreldelsesloven [§ 12](#) nr. 1 bokstav b løper fra tidspunktet for opphør av status som aksjeeier eller medlem av et selskapsorgan og ender ett år etter opphøret. Tilleggsfristen gjelder etter ordlyden for «ansvar vedkommende har pådratt seg» i egenskap av å være enten aksjeeier eller medlem av et selskapsorgan. Det kan ikke være tvilsomt at tilbakeføringsansvar etter [§ 3-7](#) første og annet ledd pådras nettopp i slik egenskap. I foreldelseslovens forarbeider står det at tilleggsfristen «vil få praktisk betydning for

aksjeselskap når en aksjonær har en dominerende innflytelse i selskapet», se [Ot.prp. nr. 38 \(1977–1978\) s. 65](#). Det siterte kan ikke forstås slik at tilleggsfristen bare får anvendelse for krav mot majoritetsaksjeeier eller lignende, se tilsvarende Andenæs s. 443. Unntak fra tilleggsfristen gjelder etter foreldelsesloven [§ 12](#) nr. 1 annet punktum når den som kan gjøre kravet gjeldende, før status som aksjeeier eller medlem av selskapsorgan opphører, er blitt kjent med de faktiske omstendighetene som ligger til grunn for tilbakeføringskravet (for eksempel at det er overført midler fra selskapet i strid med [§ 3-6](#) annet jf. første ledd).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-7 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir hovedregelen for tilbakeføring av ulovlige utdelinger: at mottakeren av den ulovlige utdelingen har et objektivt tilbakeføringsansvar, jf. første punktum. Ansvarer gjelder uten unntak ved skjulte utdelinger (se [note 4](#) til [§ 3-6](#)). For ulovlige åpne utdelinger modifiseres hovedregelen av bestemmelsens annet punktum, som oppstiller et vilkår om ond tro for mottakerens tilbakeføringsansvar. Medvirkerens tilbakeføringsansvar etter [§ 3-7](#) annet ledd er subsidiært i forhold til mottakerens tilbakeføringsansvar etter første ledd, se nærmere [note 10](#) til [§ 3-7](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-7 ...utdeling...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

«Utdeling» defineres i [§ 3-6](#) annet ledd første punktum. Det er i juridisk litteratur antatt at bestemmelsen i [§ 3-7](#) første ledd første punktum får analogisk anvendelse ved ulovlige gaver, se Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovens utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget, 2014, s. 285, Aarbakke mfl. (Juridika) § 8-6 note 0.6 og Andenæs punkt 35.4.

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-7 ...i strid med bestemmelsene i loven...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden er vid og antas å omfatte ethvert brudd på allmennaksjelovens bestemmelser i forbindelse med en utdeling. En utdeling vil i samsvar med dette være ulovlig når den er skjedd uten å følge de materielle og formelle reglene om utbytte, kapitalnedsetting, fusjon, fisjon eller tilbakebetaling etter oppløsning, jf. [§ 3-6](#) første ledd. En utdeling vil også være ulovlig når den er skjedd i strid med allmennaksjelovens alminnelige regler, for eksempel uten at [§ 5-21](#) og [§ 6-28](#) er overholdt.

Beregning av fri egenkapital etter [§ 8-1](#) skjer med utgangspunkt i selskapets årsregnskap (jf. [§ 8-1](#) første ledd annet punktum) eller en mellombalanse (jf. [§ 8-2](#)). Reglene forutsetter at årsregnskapet er riktig satt opp. En utdeling på grunnlag av et ulovlig regnskap eller en ulovlig mellombalanse faller derfor inn under ordlyden «i strid med bestemmelsene i loven», slik også Thomas Keiserud, «Rettsvirkningene av ulovlig utdeling fra aksjeselskaper», Konkursrådet, [16. januar 2000](#), punkt 2.22.

Brudd på allmennaksjelovens saksbehandlingsregler medfører ikke uten videre ugyldighet. Det er i rettspraksis lagt til grunn at det gjelder et kausalitetskrav. Det nærmere innholdet i kausalitetskravet kan formuleres på ulike måter og være forskjellig alt etter hva slags feil en står overfor, se [Rt. 2003 s. 1501](#) avsnitt 47 og 48. Saken gjelder et tilfelle der allmennaksjelovens regler for innkalling av generalforsamlingen ble vesentlig tilsidesatt. Høyesterett uttaler at «når det gjelder tilsidesettelse av regler som er vesentlige for at aksjonærer skal kunne ivareta sine interesser på generalforsamlinger, må det oppstilles en sterk presumsjon for at feilen har hatt betydning» ([Rt. 2003 s. 1501](#) avsnitt 48).

Keiserud legger til grunn at overtredelse av regler i selskapets vedtekter eller i generalforsamlingsbeslutning også kan gi grunnlag for tilbakeføringsansvar, se Keiserud punkt 2.22.

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-7 ...mottakeren...**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tilbakeføringsansvaret påhviler «mottakeren». Normalt vil det være aksjeeieren selv som er mottaker av en ulovlig utdeling fra selskapet og ansvarlig for å tilbakeføre det som er mottatt, til selskapet. Der en ulovlig utdeling ikke er mottatt av aksjeeieren selv, men av en utenforstående tredjeperson, er det et spørsmål om aksjeeieren eller tredjepersonen skal anses som «mottakeren» etter bestemmelsen. Det fremgår ikke direkte av ordlyden, og lovforarbeidene gir heller ikke et entydig svar på dette.

Høyesterett synes i [Rt. 2008 s. 385](#) å forutsette at tredjepersons tilbakeføringsansvar etter [§ 3-7](#) første ledd første punktum som utgangspunkt skal avgrenses med utgangspunkt i om den ulovlige utdelingen kommer aksjeeieren direkte eller indirekte til gode etter [§ 3-6](#) annet ledd første punktum. Høyesterett uttaler i avgjørelsen at det «harmoniserer ... best med ordlyden og med aksjelovens system at restitusjonsplikten påligger aksjeeieren» der en overføring skjer direkte til tredjeperson, men likevel kommer aksjeeieren direkte til gode ([Rt. 2008 s. 385 avsnitt 83](#)). I [Rt. 2008 s. 385](#) ble resultatet – til tross for at den ulovlige utdelingen medførte en direkte formuesøkning for aksjeeieren og kom aksjeeieren direkte til gode – at en tredjeperson ble holdt ansvarlig for selskapets krav på tilbakeføring. Årsaken var de spesielle omstendighetene som forelå i saken. Høyesterett fremhever at det var et sterkt interessefellesskap mellom aksjeeieren som ble tilgodesett ved den ulovlige utdelingen, og tredjepersonen som mottok utdelingen fra selskapet. Interessefellesskapet var av en slik karakter at retten begrunner resultatet med identifikasjonssynspunkter, se [Rt. 2008 s. 385 avsnitt 84](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-7 ...tilbakeføre det som er mottatt...**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Mottakeren skal etter ordlyden «tilbakeføre» det som er mottatt. Det følger av ordlyden «tilbakeføre» at midler som er delt ut ulovlig, skal føres tilbake dit de kom fra, med andre ord til selskapet. Tilbakeføringskravet tilkommer i samsvar med dette selskapet. Selskapets konkursbo trer inn i selskapets krav. Selskapets krav er i samsvar med ordlyden et tilbakeføringskrav og ikke et erstatningskrav, jf. [NOU 1996: 3 s. 149](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 135](#) og [Rt. 2009 s. 572 avsnitt 25](#).

Tilbakeføringsplikt omfatter «det» som er mottatt. Når gjenstanden for ulovlig utdeling er kontanter, reiser ikke bestemmelsen særlige tolkningsspørsmål. Det må i slike tilfeller uten videre være klart at «det» som skal tilbakeføres, er et kontantbeløp krone for krone tilsvarende kontantbeløpet mottakeren har mottatt. Det skal beregnes forsinkelsesrente på selskapets tilbakeføringskrav, jf. forsinkelsesrenteloven [§ 3](#).

Når gjenstanden for ulovlig utdeling er en eiendel, er utgangspunktet at eiendelen skal tilbakeføres. Der eiendelene ikke lenger finnes, følger det av sammenhengen med [§ 3-6](#) annet ledd første punktum at «det» som skal tilbakeføres, er en verdi tilsvarende virkelig verdi av eiendelen mottakeren har mottatt som ulovlig utdeling. Det er således den ulovlige verdioverføringen etter [§ 3-6](#) annet ledd jf. første ledd som er tilbakeføringskravets gjenstand, og formålet med tilbakeføringsplikten er å gjenopprette status quo forut for den ulovlige utdelingen. En slik regel støtter også opp under bestemmelsens formål, som er å beskytte selskapskapital i samsvar med kreditorenes dekningsinteresse og aksjeeiernes avkastningsinteresse. Det skal beregnes forsinkelsesrente på selskapets tilbakeføringskrav, jf. forsinkelsesrenteloven [§ 3](#). Der eiendelen ikke lenger finnes, vil selskapets tilbakeføringskrav således være et «pengekrav» etter forsinkelsesrenteloven [§ 1](#).

Tilsvarende må «det» som skal tilbakeføres etter bestemmelsen der den ulovlige utdelingen består i en bruksrett eller en tjeneste, være virkelig verdi av bruksretten eller tjenesten. Lovforarbeidene omtaler ikke situasjonen, men dette må antas å følge av sammenhengen med [§ 3-6](#) annet ledd jf. første ledd. Det skal beregnes forsinkelsesrente på selskapets tilbakeføringskrav, jf. forsinkelsesrenteloven [§ 3](#). Selskapets krav på tilbakeføring vil således være et «pengekrav» etter forsinkelsesrenteloven [§ 1](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-7 ...mottakeren...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 5](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 3-7 ...da utdelingen ble mottatt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Vurderingstidspunktet er «da utdelingen ble mottatt». Felles for de ulovlige utdelingene som omfattes av bestemmelsen i annet punktum, er at de har grunnlag i en formell generalforsamlingsbeslutning om utdeling. Tidspunktet for god tro-vurdering er etter ordlyden mottakstidspunktet og ikke beslutningstidspunktet. Mottakstidspunktet må vurderes konkret. Ved utdeling av kontanter må mottakstidspunktet være tidspunktet når utdelingsbeløpet er kommet inn på den kontoen selskapet har overført beløpet til. Ved utdeling av andre eiendeler enn kontanter er det nærliggende å anse mottakstidspunktet som det tidspunktet mottakeren har fått rett til å disponere over eiendelene. Ved utdeling av bruksretter og tjenester synes det riktig å anse tidspunktet da mottakeren har rett til å starte opp bruken eller benytte seg av tjenesten, som mottakstidspunktet.

Karnov Lovkommentar 9 til § 3-7 ...verken forsto eller burde ha forstått at den var ulovlig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Mottakeren har ikke tilbakeføringsplikt når vedkommende verken forsto eller burde ha forstått at utdelingen var ulovlig. I disse tilfellene får mottakeren med andre ord beholde det utbetalte beløpet / en tingsutdeling uansett hva feilen besto i. God tro-vurderingen knytter seg til utdelingens lovlighet og således de forhold som gjør utdelingen ulovlig. Forarbeidene omtaler ikke nærmere hvilke forhold som er relevante i vurderingen av om mottakeren var i aktsom god tro med hensyn til utdelingens lovlighet. Avgjørende er formentlig om det ut fra en samlet og helhetlig vurdering var forsvarlig av mottakeren å legge til grunn at utdelingen var lovlig.

Karnov Lovkommentar 10 til § 3-7 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvarsregelen er ikke en regel om erstatningsansvar, men pålegger et ansvar for selskapets krav på tilbakeføring av det beløp som er ulovlig utdelt, se [NOU 1996: 3 punkt 13.6.2](#). Medvirkeransvaret er betinget av at mottakeren ikke oppfyller tilføringsplikten etter [§ 3-7](#) første ledd, og er således subsidiært i forhold til mottakerens tilbakeføringsansvar, se Andenæs s. 441. Bestemmelsen i [§ 3-7](#) annet ledd gjelder tilsvarende ved tilbakeføring på grunnlag av [§ 3-8](#) femte ledd og [§ 8-11](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 11 til § 3-7 ...Den...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter ordlyden gjelder det ingen grense for hvilke personer som kan ilegges ansvar på grunnlag av [§ 3-7](#) annet ledd første punktum. Enhver person som på selskapets vegne medvirker til enten beslutningen om eller gjennomføringen av en ulovlig utdeling, kan derfor holdes ansvarlig. I praksis vil ansvar typisk kunne være aktuelt for styremedlemmer, daglig leder, aksjeeier og revisor.

Karnov Lovkommentar 12 til § 3-7 ...på selskapets vegne...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvar forutsetter at den ansvarlige har medvirket «på selskapets vegne». Ordlyden ble tatt inn i forslag til aksjeloven i [NOU 1996: 3](#), men lovforarbeidene presiserer ikke nærmere når en person skal anses for å ha medvirket «på selskapets vegne». Thomas Keiserud, «Rettsvirkningene av ulovlig

utdeling fra aksjeselskaper», Konkursrådet, [16. januar 2000](#), punkt 4.34.1, forutsetter på grunnlag av reelle hensyn at det gjelder et krav om at medvirkeren har et formelt grunnlag for å opptre på selskapets vegne. Se tilsvarende Aarbakke mfl., note 2.1 til § 3-7 annet ledd, som skriver at

«[d]et ligger ... nær å forstå vilkåret slik at en utenforstående tredjemann ikke kan holdes ansvarlig etter annet ledd, selv om han har medvirket til beslutningen eller gjennomføringen av den ulovlige utdelingen. Et ansvar må i så tilfelle grunnes på vanlige erstatningsregler ...».

Karnov Lovkommentar 13 til § 3-7 ...medvirker til...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Medvirkningshandlingen omtales ikke nærmere i lovforarbeidene eller i rettspraksis. Typiske eksempler på medvirkningshandlinger er at aksjeeier eller styremedlem stemmer for en ulovlig beslutning om utbytte, daglig leder eller styremedlemmer opptre på selskapets vegne ved inngåelse av avtale som innebærer ulovlig utdeling, selskapets revisor gir råd om, går god for eller legger på annen måte til rette for en ulovlig utdeling, eller en annen rådgiver gir råd om eller legger på annen måte til rette for en ulovlig utdeling etc.

Karnov Lovkommentar 14 til § 3-7 ...forsto eller burde ha forstått...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Medvirkeren kan bare holdes ansvarlig dersom han eller hun enten «forsto» eller «burde ha forstått» at «utdelingen var ulovlig». Medvirkeren må i samsvar med dette ha opptrådt uaktsomt i forbindelse med den ulovlige utdelingen. Temaet for god tro-vurderingen knytter seg etter ordlyden til utdelingens lovlighet. Medvirkeren er i samsvar med dette i god tro etter bestemmelsen dersom han eller hun er aktsomt uvitende om at han eller hun medvirket til en utdeling i strid med allmennaksjeloven. I samsvar med alminnelige prinsipper er det den enkelte medvirkers opptreden som skal vurderes.

Verken lovforarbeidene eller rettspraksis presiserer god tro-kravet nærmere. Generelt gjelder at det må foretas en helhetlig og skjønnsmessig vurdering av den konkrete situasjonen. Sett hen til utdelingsreglenes sentrale plass i allmennaksjelovens kapitalbeskyttelsessystem, og at ansvarssituasjonen etter [§ 3-7](#) annet ledd er et utslag av at disse reglene er brutt, er det nærliggende å legge til grunn en streng aktsomhetsnorm. Det vil også virke inn på normen at medvirkeren er medlem av styret eller daglig leder eller har bistått selskapet som profesjonell rådgiver eller revisor. Ansvarsnormen etter [§ 3-7](#) annet ledd er antakelig sammenfallende med ansvarsnormen etter [§ 17-1](#), se notene til [§ 17-1](#). I underrettspraksis om bestemmelsens forgjenger i aksjeloven 1976 [§ 12-8](#), jf. [RG 1992 s. 707](#), har lagmannsretten i samsvar med slike alminnelige synspunkter det her er gitt uttrykk for, lagt til grunn at det i utgangspunktet gjelder en streng ansvarsnorm. Ved ulovlige skjulte utdelinger må det være avgjørende om medvirkeren forsto eller burde ha forstått at en disposisjon på selskapets vegne innebar en ulovlig utdeling.

Karnov Lovkommentar 15 til § 3-7 ...utdelingen blir tilbakeført til...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Omfanget av medvirkerens tilbakeføringsansvar avgrenses i ordlyden ved hjelp av henvisningen til «utdelingen». Omfanget tilsvarende «det som er mottatt» etter [§ 3-7](#) første ledd første punktum. Medvirkeransvaret er derfor ikke et erstatningsansvar, som er betinget av at selskapet har lidt et tap, se [NOU 1996: 3 s. 149](#), hvor det står at «[a]nsvarsregelen er ikke en regel om erstatningsansvar, men pålegger et ansvar for selskapets krav på tilbakeføring av det beløp som er ulovlig utdelt». Andenæs s. 442 og Thomas Keiserud, «Rettsvirkningene av ulovlig utdeling fra aksjeselskaper», Konkursrådet, [16. januar 2000](#), punkt 4.21, omtaler i samsvar med dette ansvaret som et «restitusjonssvikt-ansvar». I

strid med det som står skrevet i lovforarbeidene omtaler Aarbakke mfl. (Juridika) i note 2.1 til § 3-7 annet ledd ansvaret som et erstatningsansvar.

Der utdelingen er delvis tilbakeført etter [§ 3-7](#) første ledd, vil mottakeren være ansvarlig for den gjenstående delen av utdelingen. Der flere personer ilegges ansvar etter [§ 3-7](#) annet ledd, er de solidarisk ansvarlige i samsvar med alminnelige regler om samskyld.

IV. Transaksjoner mellom selskapet og aksjeeiere mv.

Karnov lovkommentarer: IV. Transaksjoner mellom selskapet og aksjeeiere mv.

Karnov Lovkommentar 1 til IV. Transaksjoner mellom selskapet og aksjeeiere mv.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjelovens regulering av avtaler mellom selskapet og en tilknyttet part ble endret ved lov [6. desember 2019 nr. 77](#). Inntil lovendringen gjaldt [§ 3-8](#) for alle allmennaksjeselskaper. Med endringsloven ble det innført en særlig regulering av slike avtaler for noterte allmennaksjeselskaper, jf. §§ [3-10](#) til [3-19](#). For alle andre (unoterte) allmennaksjeselskaper ble gjeldende regulering i [§ 3-8](#) i all hovedsak ble videreført, jf. [§ 3-8](#). Den særlige reguleringen for noterte allmennaksjeselskaper gjennomfører endringsdirektiv [\(EU\) 2017/828](#) (som endrer aksjonærrettighetsdirektivet, direktiv [2007/36/EF](#), artikkel 9c), se nærmere notene til §§ [3-10](#) flg.

0 Overskriften endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

§ 3-8. Avtaler mellom unoterte selskaper og aksjeeiere eller medlemmer av selskapets ledelse mv.

- (1) Denne paragrafen gjelder for selskap som ikke har aksjer tatt opp til handel på regulert marked. Departementet kan i forskrift fastsette at paragrafen ikke skal gjelde for selskaper med aksjer tatt opp til handel på tilsvarende marked utenfor EØS eller på andre typer handelsplasser.
- (2) Styret skal godkjenne avtaler mellom selskapet og en aksjeeier, en aksjeeiers morselskap, et styremedlem eller daglig leder der selskapets ytelse på tidspunktet for inngåelse av avtalen har en virkelig verdi som er større enn 2,5 prosent av balansesummen i selskapets sist godkjente årsregnskap. Det samme gjelder avtaler mellom selskapet og:
 1. en nærstående til noen som nevnt i første punktum,
 2. en som handler etter avtale med noen som nevnt i første punktum.
- (3) Terskelverdien etter annet ledd første punktum kan bygge på en mellombalanse etter [§ 8-2 a](#) første ledd som er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret. Har selskapet ikke fastsatt et årsregnskap eller en mellombalanse, er terskelverdien 2,5 prosent av samlet pålydende og overkurs på de aksjene som selskapet har utstedt.
- (4) Styret skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse for avtalen etter reglene i [aksjeloven § 2-6](#) første og annet ledd. Styret skal avgi en erklæring om at avtalen er i selskapets interesse, at det er rimelig samsvar mellom verdien av det vederlaget selskapet skal yte og verdien av det vederlaget selskapet skal motta, og at kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet i [§ 3-4](#) vil være oppfylt. Redegjørelsen og erklæringen skal dateres og signeres av samtlige styremedlemmer, med unntak av styremedlemmer som var inhabile etter [§ 6-27](#) ved styrets behandling av saken. Har en som skal signere, innvendinger mot redegjørelsen eller erklæringen, skal vedkommende signere med påtegnet forbehold og gjøre rede for innvendingene i redegjørelsen.
- (5) Redegjørelsen og erklæringen etter fjerde ledd skal uten opphold sendes til alle aksjeeiere med kjent adresse og til Foretaksregisteret.

(6) Avtale inngått i strid med annet ledd er ikke bindende for selskapet om selskapet godtgjør at medkontrahenten forsto eller burde ha forstått at styret ikke har godkjent avtalen. Oppfyllelse i henhold til avtale som ikke binder selskapet, skal tilbakeføres. [§ 3-7](#) annet ledd gjelder tilsvarende.

(7) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder ikke:

1. avtale som inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet og som er grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper,
2. avtale der selskapets ytelse på tidspunktet for inngåelse av avtalen har en virkelig verdi som utgjør mindre enn 100 000 kroner,
3. avtale inngått i samsvar med reglene i [§ 2-4](#), jf. [§ 2-6](#), [§ 2-10 a](#) og [§ 10-2](#),
4. avtale om lønn og godtgjørelse til daglig leder og avtale som nevnt i [§ 6-10](#),
5. avtale om overdragelse av omsettelige verdipapirer som nevnt i [verdipapirhandelloven § 2-4](#) første ledd til pris i henhold til kursnotering på et regulert marked,
6. avtale som omfattes av [§ 8-7](#) fjerde ledd første punktum nr. 2 og 3, jf. annet punktum, dersom morselskapet eller den juridiske personen eier samtlige aksjer i selskapet,
7. avtale inngått i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av [§ 8-10](#),
8. avtale som er godkjent av Finanstilsynet etter reglene i [finansforetaksloven kapittel 20](#).

(8) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innsending av redegjørelse og erklæring etter fjerde ledd til Foretaksregisteret, offentliggjøring av informasjon i redegjørelsen og erklæringen, gebyr for å registrere redegjørelsen og erklæringen, samt gebyr for innsyn.

0 Endret ved lover [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [9 mai 2014 nr. 16](#) (ikr. 1 juli 2014 iflg. [res. 9 mai 2014 nr. 625](#)), [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#), med unntak av tredje ledd), [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#), gjelder tredje ledd), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)). Endres ved lov [20 juni 2025 nr. 106](#) (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

Karnov lovkommentarer: § 3-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-8

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen i [§ 3-8](#) var ny i aksjelovene av 1997. I [aksjeloven 1976](#) ble det ved lov [22. desember 1995 nr. 80](#) tilføyd en ny [§ 2-9 a](#) om såkalt etterstiftelse. Bakgrunnen var EUs annet selskapsdirektiv (direktiv [77/91/EØF](#)) [artikkel 11](#), som gjaldt for «allmenne aksjeselskaper», jf. tilsvarende aksjeloven 1976 [§ 2-9 a](#) første ledd. Bestemmelsen der gikk ut på at selskapets avtaler om erverv av eiendeler fra en aksjeeier eller stifter som ikke var angitt i stiftelsesdokumentet, måtte godkjennes av generalforsamlingen for å være bindende dersom ervervet skjedde etter stiftelsen og innen to år etter selskapets registrering, og vederlaget utgjorde minst ti prosent av selskapets aksjekapital. Det skulle etter bestemmelsen utarbeides en redegjørelse for ervervet, som skulle meldes til Foretaksregisteret. «Forretningsavtaler på vanlige vilkår» og «erverv av verdipapirer til pris i henhold til offentlig kursnotering» var unntatt fra bestemmelsen. Bestemmelsen slik den ble vedtatt, ble foreslått i [NOU 1996: 3](#) (se [forslaget til § 6-7](#)), som i all hovedsak ble fulgt opp i [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\)](#) (se [forslaget til 3-8](#)). Forslaget innebar en utvidelse av anvendelsesområdet sammenlignet med aksjeloven 1976 [§ 2-9 a](#). Utvidelsen besto i at bestemmelsens særregler gjaldt uavhengig av tidspunktet for avtaleinngåelsen, slik at regelen ikke var begrenset til «etterstiftelse». De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-8](#) er [NOU 1996: 3 s. 50](#) og s. [149–150](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 44](#) flg. og s. [135](#), [NOU 1992: 29 s. 80–81](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 170–171](#), s. [208–209](#) og s. [224](#). .

Etter vedtakelsen av aksjeloven 1997 er regelen endret en rekke ganger. Vesentlige endringer ble først gjort ved lov [15. desember 2006 nr. 88](#) om endringer i aksjelovgivningen mv. Med den ble virkeområdet utvidet til ikke bare å omfatte avtaler mellom selskapet og en *aksjeeier*, men også avtaler med et *styremedlem*, *daglig leder* og *aksjeeiers morselskap* («bestemor») og nærstående til

disse. Det ble også inntatt en presisering i ordlyden som tydeliggjorde at alle slags avtaler var omfattet av bestemmelsen, ikke bare avtaler der selskapet yter vederlag i penger. Endelig ble det innført et minstebeløp for når allmennaksjeloven [§ 3-8](#) får anvendelse, og en presisering av henvisningen til [§ 2-6](#).

Bestemmelsen ble deretter på ny vesentlig endret ved lov [6. desember 2019 nr. 77](#) om endringer i aksjelovgivningen mv. (langsiktig eierskap i noterte selskaper mv.). Med endringsloven ble bestemmelsens personelle anvendelsesområde innskrenket, ved at den ikke lenger gjelder for noterte allmennaksjeselskaper. For noterte allmennaksjeselskaper innførte endringsloven egne regler, se §§ [3-10](#) til [3-19](#). I tillegg ble blant annet den personelle kompetansen til å godkjenne avtaler som omfattes av bestemmelsen, flyttet fra generalforsamlingen til styret. Endringene for øvrig omtales fortløpende i de videre notene til denne paragrafen.

En monografi om [§ 3-8](#) er skrevet av Stig Berge og Lars Eirik Gåseide Røsås, *Avtaler med aksjeeiere mv. Aksjeloven/allmennaksjeloven § 3-8 i praksis*, Den norske Revisorforening, 2014. Boken er ikke oppdatert etter siste lovendringene, men gir en bred omtale av en hel rekke problemstillinger som oppstår ved anvendelsen av [§ 3-8](#), som fortsatt er relevante.

[Paragraf 3-8](#) annet til åttende ledd tilsvarer i all hovedsak aksjeloven [§ 3-8](#) første til sjuende ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-8 ...regulert marked...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «regulert marked» tilsvarer definisjonen i verdipapirhandelloven [§ 2-7](#) fjerde ledd, som gjennomfører definisjonen i direktiv [\(EU\) 2014/65 artikkel 4](#) nr. 1 punkt 21, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 109](#). Dette er i tråd med direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) [artikkel 2](#) bokstav a som endret ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#) nr. 2 bokstav a.

I Norge er Oslo Børs og Euronext Expand regulerte markeder.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-8 ...forskrift...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftshjemmelen er pr. 9. oktober 2022 ikke anvendt.

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-8 ...Styret...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den interne beslutningskompetansen for selskapets avtaler med en tilknyttet part ligger hos styret. Kompetansen til å treffe beslutning om slike avtaler unntas med andre ord fra daglig leders kompetanse etter aksjeloven [§ 6-14](#) / allmennaksjeloven [§ 6-14](#), og styrets godkjenningskompetanse kan ikke delegeres til daglig leder. Styrets beslutningskompetanse vil for flere av de avtalene som omfattes av bestemmelsen, ikke innebære noen endring i kompetent beslutningsorgan, idet beslutningsmyndigheten på grunn av avtalens art og omfang ([§ 3-8](#) vil i praksis bare omfatte avtaler som for selskapet er av uvanlig art eller av stor betydning, jf. unntakene i sjette ledd) uansett ville ha ligget hos styret.

Lovens krav om styregodkjenning må som utgangspunkt forstås som et krav om formell styrebehandling, i den forstand at et beslutningsdyktig styre behandler og godkjenner avtalen i møte eller på en annen måte, jf. aksjeloven [§ 6-19](#) første ledd / allmennaksjeloven [§ 6-19](#) første ledd. Det er et spørsmål om kravet om en slik formell styrebehandling gjelder ubetinget. Forut for lovendringene, da beslutningskompetansen lå hos generalforsamlingen, ble det lagt til grunn i underrettspraksis at

kravet om formell behandling av generalforsamlingen ikke gjaldt ubetinget, jf. [LG-2017-122024](#) og [LH-2018-25384](#). Lagmannsretten la i avgjørelsene til grunn at det ikke var nødvendig med formell generalforsamling i tilfeller der avtalene var godkjent av de personer som var selskapets aksjeeiere utenfor formell generalforsamling. Etter lagmannsrettens syn forelå det «implisitt godkjenning av selskapets generalforsamling». Lagmannsretten fant det utvilsomt at eventuell fremleggelse av avtalene for de samme personene som deltakende aksjeeiere i en formell generalforsamling ville hatt samme utfall, se [LG-2017-122024](#) og [LH-2018-25384](#). Tilsvarende er det nærliggende å legge til grunn at en implisitt styregodkjenning etter omstendighetene er tilstrekkelig. For allmennaksjeselskaper vil dette neppe ha særlig praktisk betydning.

For noterte allmennaksjeselskaper ligger godkjenningskompetansen hos generalforsamlingen, jf. [§ 3-13](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-8 ...godkjenne...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjelder etter ordlyden ikke særlige flertallskrav, og alminnelig flertall er tilstrekkelig, jf. [§ 6-25](#) første ledd. Særlige flertallskrav kan følge av vedtektene, jf. [§ 6-25](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-8 ...aksjeeier...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder ubetinget ved avtaler mellom selskapet og en aksjeeier, uten hensyn til størrelsen på aksjeeierens aksjeinnehav. Eierskap til én aksje i selskapet er derfor tilstrekkelig til at aksjeeieren anses som en tilknyttet part. Hvem som er aksjeeier i selskapet, fremgår som utgangspunkt av aksjeeierboken eller aksjeeierregisteret. Det må likevel antas å følge av ordlyden «aksjeeier» at det reelle eierskapet på avtaletidspunktet er avgjørende, slik at innføring i aksjeeierboken / registrering i aksjeeierregisteret ikke i seg selv er avgjørende. I samsvar med allmennaksjelovens alminnelige prinsipper (jf. allmennaksjeloven [§ 4-2](#) første ledd første punktum) må anvendelsen av [§ 3-8](#) i forbindelse med eierskifte til aksjer avgrenses ut fra om selskapets medkontrahent har ervervet aksje(r) i selskapet som ikke hindres av omsetningsbegrensninger etter vedtektene.

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-8 ...aksjeeiers morselskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-3](#) annet ledd. Betydningen er at [§ 3-8](#) i konsernforhold gjelder avtaler selskapet inngår med morselskapets morselskap (målselskapets «bestemor»).

Karnov Lovkommentar 8 til § 3-8 ...styremedlem...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

For avtaler mellom selskapet og et styremedlem er det i utgangspunktet avgjørende om generalforsamlingen på avtaletidspunktet har truffet beslutning om valg av vedkommende som styremedlem. Registrerte opplysninger om styremedlemmer i Foretaksregisteret antas i samsvar med alminnelige prinsipper ikke å være avgjørende. Varamedlemmer og observatører til styret omfattes av ordlyden «styremedlem», jf. allmennaksjeloven [§ 6-9](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 3-8 ...daglig leder...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Avgjørende må være om den aktuelle personen på avtaletidspunktet er tilsatt som daglig leder eller faktisk fungerer som daglig leder. Registrerte opplysninger om daglig leder i Foretaksregisteret antas i samsvar med alminnelige prinsipper ikke å være avgjørende.

Karnov Lovkommentar 10 til § 3-8 ...inngåelse av avtalen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Skjæringstidspunktet «inngåelse av avtalen» må være tidspunktet for når avtale er inngått i henhold til avtalerettens regler. Dette vil typisk være partenes signering av avtalen. Signerer partene elektronisk eller ved sirkulasjon av signaturer per e-post, vil inngåelsestidspunktet som utgangspunkt være tidspunktet da avtalen er signert av både selskapet og medkontrahenten. Der avtalen slutes muntlig, vil tidspunktet da selskapet og medkontrahenten de facto oppnår enighet, være avgjørende.

Karnov Lovkommentar 11 til § 3-8 ...virkelig verdi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Begrepet «virkelig verdi» omtales i [note 4](#) til [§ 3-4](#) og i [note 8](#) til [§ 3-6](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 3-8 ...balansesummen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Terskelen for anvendelse av [§ 3-8](#) er fastsatt med utgangspunkt i forholdet mellom virkelig verdi av selskapets ytelse og selskapets balansesum (summen av eiendelene etter balansen). Avgjørende er om virkelig verdi av selskapets ytelse på avtaletidspunktet er større enn 2,5 prosent av balansesummen i selskapets sist godkjente årsregnskap, jf. [§ 3-8](#) første ledd første punktum. Balansesummen er summen av postene som utgjør balansens eiendelsside etter regnskapsloven [§ 6-2](#) A og B.

Etter annet ledd kan terskelverdien bygge på en mellombalanse, se [note 17](#) til [§ 3-8](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 3-8 ...sist godkjente årsregnskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er generalforsamlingen som har kompetanse til å godkjenne selskapets årsregnskap, jf. allmennaksjeloven [§ 5-6](#) annet ledd nr. 1. Ordlyden «godkjent» i [§ 3-8](#) første ledd første punktum omfatter i samsvar med dette årsregnskap som er godkjent av generalforsamlingen i samsvar med disse bestemmelsene.

Karnov Lovkommentar 14 til § 3-8 ...nærstående...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-5](#).

Karnov Lovkommentar 15 til § 3-8 ...handler etter avtale med...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens virkeområde ved slike avtaler er begrunnet i hensynet til å hindre omgåelse av bestemmelsen og å effektivisere bestemmelsens formål, se [NOU 1996: 3 s. 150](#). Som utgangspunkt omfatter bestemmelsen tilfeller der selskapets medkontrahent er en utenforstående tredjeperson som har inngått avtale (skriftlig eller muntlig) med en aksjeeier, en aksjeeiers morselskap, et styremedlem eller daglig leder som går ut på at tredjepersonen skal være selskapets medkontrahent, men hvor den reelle kontraktsinteressen ligger hos aksjeeieren, aksjeeierens morselskap, styremedlemmet eller daglig leder. Et praktisk eksempel er kommisjonsforhold, der kommisjonæren opptrer i eget navn,

men for kommittentens (oppdragsgiverens) regning, jf. kommisjonsloven [§ 4](#) første ledd. Et annet eksempel er at selskapet der person A er styremedlem og person B er daglig leder, inngår en avtale med et annet selskap der person A og person B er henholdsvis styreleder og styremedlem og kontrollerer styrets beslutninger. Uavhengig av om det her er inngått skriftlig avtale mellom A og B på den ene siden og selskapets medkontrahent på den annen side, må det antas at slike arrangementet bygger på en overenskomst mellom A/B og selskapets medkontrahent.

I praksis kan det etter omstendighetene være uklart om tredjeperson – som er selskapets medkontrahent – «opptrer etter avtale med» en aksjeeier, en aksjeeiers morselskap, et styremedlem eller daglig leder. Det gis i lovforarbeidene ingen eksempler på situasjoner som omfattes av ordlyden.

Karnov Lovkommentar 16 til § 3-8 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir alternative grunnlag for beregning av terskelverdien.

Karnov Lovkommentar 17 til § 3-8 ...mellombalanse etter § 8-2 a første ledd...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Terskelverdien kan etter [§ 3-8](#) annet ledd første punktum «bygge på en mellombalanse etter [§ 8-2 a](#) første ledd som er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret». Mellombalanse vil i denne forbindelse neppe ha stor praktisk betydning, men kan tenkes å ha det der selskapets balansesum har økt etter sist godkjente årsregnskap. I et slikt tilfelle vil økningen i balansesum kunne føre til at en avtale som ut fra terskelverdien beregnet på grunnlag av selskapets sist godkjente årsregnskap falt inn under [§ 3-8](#)s anvendelsesområde, likevel ikke omfattes av [§ 3-8](#) ut fra terskelverdien beregnet på grunnlag av en mellombalanse. I så fall vil avtalen heller ikke måtte godkjennes av styret etter reglene i [§ 3-8](#). Tvert imot vil den interne godkjenningskompetansen kunne ligge hos daglig leder.

Karnov Lovkommentar 18 til § 3-8 ...samlet pålydende og overkurs på de aksjene som selskapet har...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

For nyetablerte selskaper, som verken har fastsatt sitt første årsregnskap eller utarbeidet en mellombalanse, er forholdet mellom virkelig verdi av selskapets ytelse etter avtalen og samlet pålydende og overkurs på de aksjene som selskapet har utstedt, bestemmende for om en avtale omfattes av [§ 3-8](#), jf. [§ 3-8](#) annet ledd annet punktum. Terskelverdien skal etter dette alternativet beregnes på grunnlag av samlet aksjeinnskudd i selskapet ved stiftelsen og eventuelle senere forhøyelser av aksjekapitalen, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 104](#).

Karnov Lovkommentar 19 til § 3-8 ...etter reglene i aksjeloven § 2-6 første og annet ledd...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen til aksjeloven [§ 2-6](#) første og annet ledd innebærer blant annet at redegjørelsen skal bekreftes av revisor, jf. [§ 2-6](#) annet ledd annet punktum. Kravet om revisorbekreftelse gjelder også for selskaper som har truffet beslutning om å unnlate revisjon av årsregnskapet etter [§ 7-6](#), se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#). Det er ikke et krav at redegjørelsen skal *utarbeides* av revisor, slik kravet tidligere var.

Karnov Lovkommentar 20 til § 3-8 ...avgi en erklæring...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret har i samsvar med bestemmelsen plikt til å utarbeide en separat erklæring for den aktuelle avtalen i tillegg til redegjørelsen etter [§ 3-8](#) tredje ledd første punktum. Erklæringen skal etter ordlyden omfatte tre forhold: at avtalen er i selskapets interesse, at det er rimelig samsvar mellom verdien av det vederlaget selskapet skal yte, og verdien av det vederlaget selskapet skal motta, og at kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet i [§ 3-4](#) vil være oppfylt etter at avtalen er inngått. Frem til endringen ved lov [6. desember 2019 nr. 77](#) (i kraft fra 1. januar 2020), omfattet erklæringen bare at det var rimelig samsvar mellom verdien av det vederlaget selskapet skal yte, og verdien av det vederlaget selskapet skal motta.

Karnov Lovkommentar 21 til § 3-8 ...selskapets interesse...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven gir ingen definisjon av selskapsinteressen, og lovforarbeidene gir få konkrete omtaler av begrepet. Selskapsinteressen er likevel nødvendigvis individuell for det enkelte selskap, og den er dynamisk i den forstand at den må vurderes konkret fra situasjon til situasjon. Det lar seg derfor ikke gjøre å gi én allmenn og entydig definisjon av aksjerettens begrep «selskapsinteressen».

Alle aksjeselskaper har likevel noen særlige fellestrekk som gir grunnlag for å definere en fast kjerne i «selskapsinteressen». Denne kjernen må fastlegges med utgangspunkt i at selskapsinteressen – ut fra sin funksjon som overordnet forvaltningsnorm for styret og daglig leder – må forstås som en samlebetegnelse for de interesser som beskyttes av aksjelovene, og som styret alltid er forpliktet til løpende å følge opp. Plikten har sammenheng med at det vil lede til selskapets opphør som juridisk person dersom styret ikke løpende ser hen til disse interessene. Interessene det her siktes til, er selskapskreditorenes dekningsinteresse og aksjeeiernes avkastningsinteresse. Disse gir grunnlag for å definere selskapsinteressens alminnelige kjerne som selskapets interesse i verdiskaping.

Verdiskaping er en forutsetning for å bevare og øke selskapets eksisterende verdier og dermed også for selskapets evne til å overleve som juridisk person på kort og lang sikt. Verdiskaping er derfor en forutsetning for at selskapets virksomhet kan generere arbeidsplasser, og for at virksomheten kan drives med et langsiktig og bærekraftig perspektiv.

Selskapsinteressen innebærer etter dette en generell plikt for selskapsledelsen til å se hen til hvilken virkning disposisjoner og handlinger på selskapets vegne har for verdiskapingen i selskapet.

Vilkåret om at styret skal erklære at avtalen er i selskapets interesse, innebærer ikke en utvidelse av styrets plikter utover det som følger av styrets alminnelige plikt til å vurdere selskapets disposisjoner ut fra selskapets interesse i den enkelte disposisjon. Videre gir ikke lovforarbeidene ([Prop. 135 L \(2018–2019\)](#)) holdepunkter for at lovens ordlyd kan tas til inntekt for at styrets medlemmer ved å avgi erklæringen avgir en garanti for at avtalen rent faktisk er i selskapets interesse, og at styremedlemmene i ettertid skal kunne holdes ansvarlig på objektivt grunnlag dersom avtalen av en eller annen grunn viste seg å påføre selskapet et tap og således rent faktisk ikke *var* i selskapets interesse. Sammenhengen med styrets alminnelige plikt til å ivareta selskapsinteressen gjør at vi her må falle tilbake på den alminnelige regelen om at styret bare kan holdes ansvarlig dersom det er mangler ved *styrets vurdering* av selskapets interesse i avtalen. Også i forbindelse med selskapets avtaler med en tilknyttet part gjelder den alminnelige regelen om at det er *fraværet av forsvarlig vurdering* som etter omstendighetene kan gi grunnlag for styrets medlemmer, derimot ikke *feilvurderinger*. Sml. [Rt. 1991 s. 119](#) (Laly).

Karnov Lovkommentar 22 til § 3-8 ...kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet i § 3-4 vil...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forsvarlighetsvurderingen omtales i notene til [§ 3-4](#). I spesialmotivene til [§ 3-8](#) tredje ledd vises det til enkelte av de alminnelige prinsippene som gjelder for forsvarlighetsvurderingen, herunder til at vurderingen skal ta utgangspunkt i forholdene på vurderingstidspunktet og ta hensyn til forventet fremtidig utvikling, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#).

Karnov Lovkommentar 23 til § 3-8 ...signeres av...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «signere» er teknologinøytral, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) punkt 4.2](#). Styret bestemmer selv hva som konkret er en hensiktsmessig måte å signere på. Det er ingenting i veien for at styremedlemmene signerer på ulike måter, for eksempel slik at noen signerer på papir og andre elektronisk.

Karnov Lovkommentar 24 til § 3-8 ...samtlige styremedlemmer...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at samtlige styremedlemmer skal signere, herunder styremedlemmer som er uenig i redegjørelsen eller erklæringen, eller som har stemt imot avtalen, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#). I forbindelse med utskiftninger i styret er det avgjørende for plikten til å signere om vedkommende har trådt i funksjon som styremedlem. Tidspunktet for registrering i Foretaksregisteret er ikke avgjørende.

Styremedlemmer som har innvendinger mot redegjørelsen eller erklæringen, skal signere med påtegnet forbehold og gjøre rede for innvendingene i redegjørelsen, jf. [§ 3-8](#) tredje ledd fjerde punktum. Det følger av [§ 6-9](#) at varamedlemmer som har trådt i funksjon som styremedlem i forbindelse med utarbeidelse av erklæringen, skal signere, se også [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#).

Fra hovedregelen gjelder det etter bestemmelsen unntak for styremedlemmer som var inhabile etter [§ 6-27](#) ved styrets behandling av saken.

Det følger av spesialmotivene til bestemmelsen at ordlyden «samtlige styremedlemmer» etter omstendighetene skal tolkes innskrenkende i tilfeller der «ordinære styremedlemmer [har] langvarig fravær», se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#). Etter forarbeidene er det et vilkår for slik innskrenkende tolkning at vedkommende styremedlem ikke har hatt mulighet til å opprettholde kunnskap om selskapets virksomhet, for eksempel ved sykdom, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#). Der styremedlemmet har hatt mulighet til å holde seg orientert, er det ifølge departementets uttalelser i spesialmotivene ikke grunnlag for slik innskrenkende tolkning, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#). I lovforarbeidene trekkes situasjonen med ferie eller arbeid frem som eksempel. Departementets uttalelser synes å forutsette at styremedlemmer som ikke har deltatt i behandlingen av redegjørelsen og erklæringen som følge av gyldig fravær, i utgangspunktet har plikt til å signere erklæringen, men at unntak altså kan gjelde som følge av langvarig fravær.

Karnov Lovkommentar 25 til § 3-8 ...uten opphold...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet er å sikre notoritet om avtalen og gi aksjeeierne informasjon om avtalen, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 76](#). Ansvaret for utsending ligger hos styret, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#). Det fremgår ikke av ordlyden hvilket tidspunkt som danner utgangspunktet for styrets plikt. Departementet skriver i spesialmotivene at dokumentene skal sendes uten opphold «etter at dokumentene er utarbeidet», se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#). Det er nærliggende

å forstå uttalelsen slik at dokumentene skal sendes uten opphold etter at de er signert av samtlige personer som har plikt til å signere etter tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 26 til § 3-8 ...sendes til...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden er teknologinøytral, og redegjørelsen og erklæringen kan gis på den måten styret bestemmer, jf. [§ 1-7](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 27 til § 3-8 ...kjent adresse...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeierens digitale adresse, forretningsadresse eller bostedsadresse og eventuell postadresse skal fremgå av aksjeeierboken, jf. [§ 4-5](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 28 til § 3-8 ...til Foretaksregisteret...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Sendes som samordnet registermelding, se Brønnøysundregistrene – [Samordnet registermelding](#). Det vil bli kunngjort på selskapets blad i Foretaksregisteret at registeret har mottatt redegjørelse og erklæring om avtale som omfattes av [§ 3-8](#), og hvem avtalen er inngått med.

Karnov Lovkommentar 29 til § 3-8 6. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer virkningen av at en avtale som faller inn under anvendelsesområdet til allmennaksjeloven [§ 3-8](#), og som av den grunn skal godkjennes av styret etter første ledd, likevel ikke er godkjent. Første punktum regulerer spørsmålet om når overtredelse medfører at en avtale er ugyldig, mens annet punktum gir regler om tilbakeføring av partenes ytelse mv. der avtalen er ugyldig. En spesialartikkel om ugyldighetsvirkningen er gitt av Gina Bråthen, se «Ugyldighetsvurderingen etter aksjeloven § 3-8», i Tore Bråthen mfl., red., *Hvor din skatt er, vil også ditt hjerte være. Festskrift til Ole Gjems-Onstad 70 år*, Cappelen Damm Akademisk, 2020, s. 117–134.

Karnov Lovkommentar 30 til § 3-8 ...i strid med annet ledd...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden at det bare er overtredelse av kravet om styregodkjenning av avtalen som kan medføre at en avtale er ugyldig etter sjette ledd. Dette er også uttrykkelig lagt til grunn i bestemmelsens spesialmotiver, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#). Etter ordlyden har overtredelse av kravet til redegjørelse og erklæring etter fjerde ledd, samt plikten etter femte ledd til å sende disse dokumentene til aksjeeierne og Foretaksregisteret, ikke ugyldighetsvirkning etter bestemmelsen. Dette skriver departementet også uttrykkelig i spesialmotivene, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#) jf. [punkt 8.1](#). I juridisk teori er det likevel forutsatt at overtredelse av disse pliktene utgjør feil ved styrets saksbehandling som på grunnlag av alminnelige aksjerettslige prinsipper om betydningen av saksbehandlingsfeil for beslutningens gyldighet kan føre til at styrets beslutning er ugyldig, se nærmere nedenfor.

En avtale vil være inngått i strid med annet ledd der det overhodet ikke foreligger en styrebeslutning som godkjenner avtalen. Avtalen er for eksempel inngått på selskapets vegne av daglig leder eller styremedlem med signaturrett, men uten at den er forankret i styrebeslutning. Selv om det ikke fremgår uttrykkelig av ordlyden i annet ledd første punktum, og ikke er omtalt i lovforarbeidene, må

det uten videre være klart at [§ 3-8](#) første ledd første punktum forutsetter at styrebeslutningen er gyldig etter alminnelige regler og prinsipper som gjelder for gyldigheten av styrets beslutninger. Det er således naturlig å forstå ordlyden «godkjenne» i [§ 3-8](#) annet ledd med forbehold om at godkjenningen er gyldig. Dersom beslutningen som godkjenner en avtale etter [§ 3-8](#) annet ledd, er ugyldig som følge av manglende overholdelse av regler som gjelder for styrebehandlingen, er avtalen i samsvar med dette inngått «i strid med første ledd». I så fall er avtalen ugyldig dersom god tro-kravet er oppfylt. Tilsvarende må gjelde der styrets beslutning etter alminnelige regler er ugyldig fordi beslutningens innhold er i strid med for eksempel myndighetsmisbruksregelen i [§ 6-28](#).

Allmennaksjeloven inneholder ingen alminnelig regel om betydningen av overtredelse av regler som gjelder for styrets saksbehandling, jf. for eksempel [§ 6-19](#), [§ 6-22](#), [§ 6-24](#) og [§ 6-27](#), og således når en styrebeslutning er ugyldig som følge av slike feil. Det antas i sin alminnelighet at det gjelder et tilsvarende krav for styrebeslutninger som for generalforsamlingsbeslutninger, om at disse bare er ugyldige som følge av saksbehandlingsfeil der feilen har eller kunne ha virket inn på beslutningens innhold. For generalforsamlingsbeslutninger er dette forutsatt i lovforarbeidene (se [NUT 1970:1 s. 138](#)) og slått fast av Høyesterett i [Rt. 2003 s. 1501](#), se [avsnitt 47](#). For styrebeslutninger er et slikt kausalitetskrav lagt til grunn i blant annet eldre rettspraksis om virkningene av overtredelse av inhabilitetsreglene, jf. [Rt. 1893 s. 186](#), [Rt. 1932 s. 262](#) og [Rt. 1957 s. 257](#). Tilsvarende prinsipp gjelder i forvaltningsretten, jf. forvaltningsloven [§ 41](#).

Det er et spørsmål om unnlatelse av å utarbeide redegjørelse og erklæring og/eller unnlatelse av å distribuere disse dokumentene til aksjonærene og/eller Foretaksregisteret kan føre til at styrets beslutning er ugyldig, se Olav Fr. Perland, «Endringer av aksjelovens § 3-8», *Revisjon og regnskap*, 2019, nr. 7, s. 30–33, på s. 32 og Gina Bråthen, «Ugyldighetsvurderingen etter aksjeloven § 3-8», i Tore Bråthen mfl., red., *Hvor din skatt er, vil også ditt hjerte være. Festskrift til Ole Gjems-Onstad 70 år*, Cappelen Damm Akademisk, 2020, s. 117–134 på s. 123. Spørsmålet oppstår også der det er mangler ved redegjørelsen og erklæringen. En forutsetning for at slike forhold kan gi grunnlag for ugyldighet, er at styrets plikter til å utarbeide og distribuere redegjørelse og erklæring anses som særlige saksbehandlingsregler som gjelder for styrets behandling av avtalen. Bråthen legger det til grunn, og at manglende/mangelfull redegjørelse og erklæring er saksbehandlingsfeil som kan gjøre styrets beslutning ugyldig etter de alminnelige prinsippene som gjelder for dette, se Bråthen s. 123.

Karnov Lovkommentar 31 til § 3-8 ...ikke bindende...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «ikke bindende» vil si at avtalen blir ugyldig, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#) jf. [punkt 8.1](#).

Karnov Lovkommentar 32 til § 3-8 ...godtgjør...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Om det nærmere innholdet i beviskravet forutsetter departementet i lovforarbeidene at det er tilstrekkelig at selskapet etter alminnelige regler sannsynliggjør at medkontrahenten ikke var i aktsom god tro, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#).

Karnov Lovkommentar 33 til § 3-8 ...forsto eller burde ha forstått at styret ikke har godkjent

a...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ugyldighet er etter bestemmelsen betinget av at medkontrahenten har vært i ond tro med hensyn til manglende eller mangelfull styregodkjenning av avtalen. Vurderingen av om medkontrahenten *burde* ha forstått, er en aktsomhetsvurdering. Departementet synes i bestemmelsens spesialmotiver å legge til

grunn at aktsomhetsvurderingen er sammenfallende med god tro-vurderingen etter [§ 6-33](#), slik at momenter som i forarbeidene til og rettspraksis om den bestemmelsen har relevans også ved god tro-vurderingen etter [§ 3-8](#) femte ledd. Departementet skriver således i spesialmotivene at momenter i god tro-vurderingen blant annet er medkontrahentens tilknytning til selskapet, og om medkontrahenten har hatt noen undersøkelsesplikt eller ikke, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#) jf. [punkt 8.1](#). Når det særlig gjelder undersøkelsesplikten, viser departementet til at prinsippene nedfelt av Høyesterett i [Rt. 2005 s. 268 avsnitt 39](#) for god tro-vurderingen etter [§ 6-33](#) «bør» legges til grunn for [§ 3-8](#) sjette ledd, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.1](#). I lys av Høyesteretts uttalelser i [Rt. 2005 s. 268](#) må det antakelig legges til grunn som et alminnelig utgangspunkt at selskapets medkontrahent (som er en tilknyttet part) har plikt til å undersøke at avtalen er godkjent av styret. Utgangspunktet for god tro-vurderingen er således at avtalen som er inngått for selskapets del er uvanlig, enten fordi den ikke omfattes av selskapets vanlige virksomhet eller fordi den ikke er inngått på markedsmessige vilkår (jf. [§ 3-8](#) sjuende ledd nr. 1, se nærmere [note 33](#)). I tillegg er selskapets medkontrahent en tilknyttet part, og avtalens verdi er høyere enn 100 000 kroner (jf. allmennaksjeloven [§ 3-8](#) sjuende ledd nr. 2). Gina Bråthen, «Ugyldighetsvurderingen etter aksjeloven § 3-8», *Hvor din skatt er, vil også ditt hjerte være. Festskrift til Ole Gjems-Onstad 70 år*, Cappelen Damm Akademisk, 2020, s. 117–134 behandler aktsomhetsvurderingen nærmere på s. 127–130.

Det fremgår ikke av lovens ordlyd hvilket tidspunkt som er relevant for vurderingen av medkontrahentens gode tro. Det er heller ikke omtalt i lovforarbeidene. Som alminnelig utgangspunkt må det være riktig å legge avtaletidspunktet til grunn, se tilsvarende Bråthen s. 131, som også vurderer om det etter omstendighetene kan legges vekt på etterfølgende ond tro.

Karnov Lovkommentar 34 til § 3-8 ...tilbakeføres...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen i sjette ledd annet punktum er en videreføring av tidligere [§ 3-8](#) tredje ledd, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.2](#), jf. [punkt 8.1](#). Den oppstiller en tilbakeføringsplikt i tilfeller der avtalen er ugyldig etter første punktum, og selskapet og/eller medkontrahenten har oppfylt sine forpliktelser etter avtalen. Andenæs s. 419 legger til grunn at bestemmelsen svarer til tilbakeføringskravet ved ulovlig utdeling etter [§ 3-7](#) første ledd første punktum og må fortolkes på samme måte, se kommentarene til denne bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 35 til § 3-8 7. ledd nr. 1.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller et praktisk viktig unntak fra anvendelsesområdet til [§ 3-8](#) og innebærer at [§ 3-8](#) i praksis bare gjelder for avtaler som sett fra selskapets ståsted er uvanlige. Bestemmelsen oppstiller to vilkår for å unnta en avtale fra [§ 3-8](#): For det første må avtalen «inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet», og for det andre må avtalen være «grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper». Avtaler som omfattes av vilkårene, må anses som «ordinære avtaler» som er «legitime transaksjoner», se departementets formuleringer i [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 6.4.2](#), slik at hensynene som begrunner særregelen i [§ 3-8](#), ikke slår til.

Karnov Lovkommentar 36 til § 3-8 ...inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden omfatter avtaler som inngås i tilknytning til selskapets kjernevirksomhet (bilfabrikken selger biler), og avtaler selskapet har behov for å inngå for å kunne utøve virksomheten sin (avtale om leie av kontorlokaler, regnskapstjenester, etc.), se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 6.4.2](#). Ordlyden «vanlig virksomhet» tilsier at vurderingen knytter seg til den virksomheten selskapet faktisk driver, se Aarbakke mfl. (Juridika) [§ 3-8 note 6.2](#) og Andenæs s. 417. Selskapets vedtektsfestede virksomhet er

på den annen side ikke avgjørende. Aarbakke mfl. legger samme sted til grunn at avtaler som omfattes av daglig leders myndighetsområde etter [§ 6-14](#) første jf. annet ledd, omfattes av unntaket.

Karnov Lovkommentar 37 til § 3-8 ...er grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsippe...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret fikk sin nåværende formulering med lovendring [6. desember 2019 nr. 77](#) og erstatter det tidligere vilkåret om at «avtalen inneholder pris og andre vilkår som er vanlige for slike avtaler». Begrepet «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» brukes også i [§ 3-9](#) og i [§ 8-10](#) første ledd. I bestemmelsens spesialmotiver ([Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 8.1](#)) er det lagt til grunn at uttrykket skal forstås i samsvar med aksjelovutvalgets fremstilling i [NOU 1996: 3 s. 192](#), der utvalget skriver at det i vilkåret om at avtalen skal være basert på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper,

«ligger et krav om at det skal være likevekt i kontraktsforholdet når det gjelder partenes ytelse og vilkår ellers. Det som fremstår som en forretningsmessig transaksjon mellom konsernselskaper, skal ikke innebære en ensidig verdioverføring fra ett selskap til et annet som ikke er forretningsmessig begrunnet».

Ifølge lovforarbeidene er temaet for vurderingen av om en avtale er grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper, om avtalen er «forretningsmessig begrunnet», se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 5.7.3.6](#). Normalt innebærer det at kjøp eller salg av formuesgoder må skje til markedsvilkår, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 5.7.3.6](#). Typisk for markedsmessige vilkår er at det er likevekt mellom verdien av partenes ytelser. Departementet utelukker likevel ikke at en avtale kan være «grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» i bestemmelsens forstand også i tilfeller der det ikke er likevekt mellom verdien av ytelsene, slik at avtalen isolert sett innebærer en verdioverføring fra selskapet til selskapets medkontrahent. Departementet skriver således i lovforarbeidene at

«[e]n avtale som reelt sett innebærer en tapping av selskapet fordi det foreligger en særlig risiko for at avtalemotparten ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etter avtalen, eller at avtalen på annen måte ikke er i selskapets interesse, vil kunne være i strid med vilkåret om forretningsmessige vilkår og prinsipper», se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 5.7.3.6](#).

Videre trekker departementet frem selskapets behov for avtalen og om avtalen er i selskapets/konsernets interesse, som relevante momenter i vurderingen av om avtalen er «grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» og således er forretningsmessig begrunnet, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) punkt 5.7.3.6](#). Sett i sammenheng betyr departementets uttalelser om bestemmelsen at avtalevilkår som innebærer en ensidig verdioverføring fra selskapet, anses som «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» etter bestemmelsen, forutsatt at verdioverføringen er begrunnet i selskapets interesse.

I forlengelsen av departementets henvisning til at selskapets «behov» for avtalen er relevant i vurderingen, er det grunn til å merke seg at unntaksbestemmelsen, som følge av vilkåret om at avtalen «inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet», nettopp bare omfatter avtaler selskapet har behov for å inngå, se [note 35](#).

Hvorvidt en avtale anses for å være i selskapets interesse, er en utpreget skjønnsmessig vurdering, som styret eller daglig leder er nærmest til å foreta. Det antas at domstolene vil være tilbakeholdne med å overprøve ledelsens vurdering av om en avtale anses for å være i selskapets interesse, se i den forbindelse Høyesteretts uttalelser i [Rt. 2013 s. 241 avsnitt 49](#), som konkret gjelder overprøving av

selskapets vurdering av samtykke ved erverv av aksjer, men som er av interesse også for domstolskontrollen av selskapets interesse i en konkret avtale.

Oppsummert forutsetter ordlyden «grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» at det er likevekt mellom verdien av avtalepartenes ytelser, slik at disse er markedsmessige, eventuelt at mangelfull likevekt er begrunnet i selskapets interesse.

Karnov Lovkommentar 38 til § 3-8 ...virkelig verdi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Uttrykket «virkelig verdi» omtales i [note 4](#) til [§ 3-4](#) og [note 8](#) til [§ 3-6](#).

Karnov Lovkommentar 39 til § 3-8 7. ledd nr. 6.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved endringslov [14. desember 2018 nr. 95](#) ble det tatt inn et nytt annet ledd i [§ 8-7](#). Endringen trådte i kraft 1. januar 2021. Som en konsekvens av dette ble henvisningen i [§ 3-8](#) sjuende ledd nr. 6 endret tilsvarende, slik at den tidligere henvisningen i bestemmelsen til [§ 8-7](#) tredje ledd ble erstattet av en henvisning til [§ 8-7](#) fjerde ledd, se [Prop. 140 L \(2020–2021\) punkt 14.3](#). Endringen trådte i kraft 1. juni 2021.

Karnov Lovkommentar 40 til § 3-8 7. ledd nr. 8.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Unntaket kom inn i bestemmelsen ved endringslov [6. desember 2019 nr. 77](#).

Karnov Lovkommentar 41 til § 3-8 8. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Per 3. juni 2022 er forskriftshjemmelen ikke brukt.

§ 3-9. Konserninterne transaksjoner

- (1) Transaksjoner mellom selskaper i samme konsern skal grunnes på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Vesentlige avtaler mellom konsernselskaper skal foreligge skriftlig.
- (2) Kostnader, tap, inntekter og gevinster som ikke kan henføres til noe bestemt konsernselskap, skal fordeles mellom konsernselskapene slik god forretningsskikk tilsier.
- (3) Utdeling av utbytte og konsernbidrag fra et konsernselskap til morselskapet og andre selskaper i konsernet skal i et enkelt regnskapsår samlet ikke overstige grensen etter [§ 8-1](#).

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-9

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 3-9](#). Den lovfester prinsipper for fordeling av rettigheter og plikter, inntekter og utgifter i konsernforhold. Bestemmelsen bygger på en forutsetning om at konsernselskaper har samme frihet som andre aksjeselskaper til å inngå gjensidig bebyrdende avtaler seg imellom. De sentrale lovforarbeidene til [§ 3-9](#) er [NOU 1996: 3 s. 50](#) og [s. 87](#) flg. og [s. 192](#) flg. og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 135](#) flg.

Tore Bråthen har skrevet en spesialartikkel om «konsernerne transaksjoner i aksjeselskapsretten», inntatt i Tore Bråthen mfl., red., *Hvor din skatt er, vil også ditt hjerte være. Festskrift til Ole Gjems-Onstad 70 år*, Cappelen Damm Akademisk, 2020, s. 141–165.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-9 ...konsern...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-3](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-9 ...grunnes på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Begrepet «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» brukes også i [§ 3-8](#) og i [§ 8-10](#) første ledd. Om ordlyden skriver Aksjelovutvalget at det i vilkåret om at avtalen skal være grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper,

«ligger et krav om at det skal være likevekt i kontraktsforholdet når det gjelder partenes ytelse og vilkår ellers. Det som fremstår som en forretningsmessig transaksjon mellom konsernselskaper, skal ikke innebære en ensidig verdioverføring fra ett selskap til et annet som ikke er forretningsmessig begrunnet», se [NOU 1996: 3 punkt 13.14.2](#).

Se om ordlyden [note 37](#) til [§ 3-8](#). Det er ikke gitt særlige sanksjonsregler mot avtaler som inngås i strid med bestemmelsen. Avtaler som ikke er grunnet på forretningsmessige vilkår og prinsipper, vil i samsvar med det siterte fra lovforarbeidene inneholde ulovlig verdioverføring fra selskapet som kan gi grunnlag for tilbakeføringskrav etter [§ 3-7](#) og/eller erstatningskrav etter [§ 17-1](#), se [NOU 1996: 3 punkt 13.14.2](#) og [HR-2020-1947-A](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-9 ...Vesentlige...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Avtaler som «med hensyn til art og omfang fremstår som helt ordinære innenfor selskapenes virksomhet», skal ifølge lovforarbeidene ikke anses som «vesentlige» i bestemmelsens forstand, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) kapittel 15](#). Forarbeidene synes å forutsette at konsernkontoordninger generelt skal anses som vesentlige og foreligge skriftlig, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) kapittel 15](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-9 ...skriftlig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Skriftlighetskravet er ifølge lovforarbeidene ikke et gyldighetsvilkår, men forutsettes å kunne være et viktig bevis for at det er inngått avtale mellom konsernselskaper som overfører eiendeler mv. internt i konsernet, se [NOU 1996: 3 punkt 13.14.2](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) kapittel 15](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-9 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen forutsetter at konsernselskapenes midler holdes atskilt fra hverandre og identifiseres, se [NOU 1996: 3 punkt 13.14.2](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-9 ...god forretningsmessig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med [§ 3-9](#) tilsier at uttrykket «god forretningsskikk» forstås slik at fordelingen i tilfeller hvor det ikke lar seg gjøre å henføre tap, inntekter og gevinster til et bestemt konsernselskap, skjer ut fra hensynet til å unngå verdioverføringer mellom konsernselskapene i strid med aksjerettslige regler, og at ikke ett konsernselskap tappes på bekostning av andre, se også [NOU 1996: 3 punkt 13.14.2](#) og Aarbakke mfl. (Juridika) § 3-9 note 2.3.

Karnov Lovkommentar 8 til § 3-9 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen må ses i sammenheng med [§ 8-1](#) tredje ledd om at det ved beregning av utbyttegrunnlag skal gjøres fradrag for «andre disposisjoner etter balansedagen som etter loven skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte», se nærmere notene til [§ 8-1](#). Etter den bestemmelsen og bestemmelsen i [§ 3-9](#) tredje ledd skal utbytte og konsernbidrag ses under ett ved vurderingen av utbyttegrunnlaget, se også [NOU 1996: 3 punkt 13.14.2](#).

V. Vesentlige avtaler mellom noterte selskaper og tilknyttede parter

Karnov lovkommentarer: V. Vesentlige avtaler mellom noterte selskaper og tilknytted...

Karnov Lovkommentar 1 til V. Vesentlige avtaler mellom noterte selskaper og tilknytted...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 3 del V](#) kom inn i loven ved endringslov [6. desember 2019 nr. 77](#). Reguleringen har som formål å gjennomføre [artikkel 9c](#) i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#).

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)).

§ 3-10. Virkeområde

Bestemmelsene i [§§ 3-11](#) til [3-18](#) gjelder når et selskap med aksjer tatt opp til handel på regulert marked i eller med virksomhet i EØS skal inngå en vesentlig avtale med en tilknyttet part. Departementet kan i forskrift fastsette at bestemmelsene også skal gjelde for selskaper med aksjer tatt opp til handel på tilsvarende marked utenfor EØS eller på andre typer handelsplasser. Bestemmelsene i § 3-19 gjelder når et datterselskap til et selskap som nevnt i første punktum eller i forskrift inngår en vesentlig avtale med en tilknyttet part til morselskapet.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-10 ...regulert marked...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «regulert marked» tilsvarer definisjonen av «regulert marked» i verdipapirhandelloven [§ 2-7](#) fjerde ledd. Dette er i samsvar med direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#) nr. 2 bokstav a.

I Norge er Oslo Børs og Euronext Expand regulerte markeder.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-10 ...tilknyttet part...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 3-12](#).

§ 3-11. Hva som er en vesentlig avtale

(1) Med vesentlig avtale menes avtale der selskapets ytelse på tidspunktet for inngåelse av avtalen har en virkelig verdi som er større enn 2,5 prosent av balansesummen i selskapets sist godkjente årsregnskap.

(2) Terskelverdien etter første ledd kan bygge på en mellombalanse etter [§ 8-2 a](#) første ledd som er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret. Har selskapet ikke fastsatt et årsregnskap eller en mellombalanse, er terskelverdien 2,5 prosent av samlet pålydende og overkurs på de aksjene som selskapet har utstedt.

(3) Ved vurderingen av om en avtale er vesentlig etter første ledd skal avtaler som selskapet eller et annet foretak i samme konsern eller foretaksgruppe, jf. [§ 8-7](#) fjerde ledd nr. 3, har inngått med samme tilknyttet part i samme regnskapsår, regnes sammen. Avtale som nevnt i [§ 3-16](#) nr. 1 og nr. 3 til 10 som selskapet eller foretak som nevnt i første punktum har inngått, skal ikke regnes med.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#), unntatt annet ledd), endret ved lover [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#), gjelder annet ledd), [18 juni 2021 nr. 137](#) (ikr. 18 juni 2021 iflg. [res. 18 juni 2021 nr. 1986](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-11

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Paragrafen definerer uttrykket «vesentlig avtale» og gjennomfører [artikkel 9c](#) nr. 1 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#). Etter direktivbestemmelsen skal «vesentlig avtale» avgrenses ut fra ett eller flere kvantitative kriterier basert på disposisjonens innvirkning på selskapets finansielle stilling eller andre finansielle kriterier, eller ut fra disposisjonens art og den tilknyttede partens stilling.

Sammen med [§ 3-12](#), som angir hvem som skal regnes som «tilknyttet part», bestemmer [§ 3-11](#) anvendelsesområdet for reglene i [§ 3-12](#) flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-11 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen tilsvare [§ 3-8](#) annet ledd første punktum, og det vises til note [10](#), [11](#), [12](#) og [13](#) til [§ 3-8](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-11 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen tilsvare [§ 3-8](#) tredje ledd, og det vises til notene til denne bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-11 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er ment å gjennomføre [artikkel 9](#) c nr. 8 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet). Formålet med bestemmelsen er å hindre omgåelse av særreglene om generalforsamlingens godkjennelse på grunnlag av en særlig saksbehandling i [§ 3-12](#) flg. ved at selskapet selv inngår en rekke mindre avtaler med tilknyttede parter, eller ved at avtaler legges i ulike selskaper i konsernet eller i foretaksgruppen.

§ 3-12. *Hvem som er tilknyttet part*

Med tilknyttet part menes noen som er angitt som nærstående part i [regnskapsloven § 7-30b](#) eller i forskrift gitt i medhold av bestemmelsen.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-12

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen definerer uttrykket «tilknyttet part» og er ment å gjennomføre direktiv (EU) 2017/828 (endringsdirektivet) [artikkel 1](#) bokstav h, som fastslår at uttrykket «nærstående part» (tilknyttet part) skal anvendes i samme betydning som i de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt i henhold til forordning ([EF](#)) nr. 1606/2002 (IFRS-forordningen). Resultatet av dette er en nokså vanskelig tilgjengelig definisjon av «tilknyttet part» sammenlignet med definisjonen i [§ 3-8](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-12 ...regnskapsloven § 7-30b eller i forskrift gitt i medhold av b...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I regnskapsloven [§ 7-30b](#) defineres «nærstående part» ved en henvisning til forskrift [7. september 2006 nr. 1062](#) til utfylling og gjennomføring mv. av regnskapsloven av 17. juli 1998 nr. 56.

«Nærstående parter» er definert i forskriftens [§ 7-30b-1](#), og denne definisjonen er etter [§ 3-12](#) sammenfallende med definisjonen av «tilknyttet part» i [§ 3-12](#).

Etter forskriftens [§ 7-30b-1](#) kan både fysiske og juridiske personer være en tilknyttet part til selskapet, jf. [§ 7-30b-1](#) første ledd bokstav a og annet ledd (fysiske personer) og [§ 7-30b-1](#) første ledd bokstav b (juridiske personer).

§ 3-13. *Godkjenning av avtalen*

En vesentlig avtale mellom selskapet og en tilknyttet part skal godkjennes av generalforsamlingen. Ved avstemningen kan stemmerett ikke utøves for aksjer som eies av den tilknyttede parten eller av et annet foretak i samme konsern eller foretaksgruppe, jf. [§ 8-7](#) fjerde ledd nr. 3, som den tilknyttede parten.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)), endret ved lov [18 juni 2021 nr. 137](#) (ikr. 18 juni 2021 iflg. [res. 18 juni 2021 nr. 1986](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-13 ...vesentlig avtale...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 3-11](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-13 ...tilknyttet part...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 3-12](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-13 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er etter ordlyden ufravikelig. Det er etter ordlyden ikke et vilkår at generalforsamlingens godkjenningskrav skal foreligge før avtalen inngås. Avtalen kan derfor inngås og iverksettes av styret med forbehold om generalforsamlingens godkjenning, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 110](#). Dersom styret unnlater å ta slikt forbehold, kan styremedlemmene etter omstendighetene pådra seg erstatningsansvar, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 110](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-13 ...godkjennes...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens utgangspunkt er at det alminnelige flertallskravet i [§ 5-17](#) første ledd første punktum gjelder.

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-13 ...Ved avstemningen kan stemmerett ikke utøves for aksjer som e...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er ment å gjennomføre [artikkel 9c](#) nr. 4 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endningsdirektivet) [artikkel 1](#) og er en regel om inhabilitet for aksjonærer i generalforsamlingen.

§ 3-14. Redegjørelse for avtalen mv.

(1) Styret skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse for avtalen etter reglene i [§ 2-6](#) første og annet ledd. Styret skal avgi en erklæring om at avtalen er i selskapets interesse, at det er rimelig samsvar mellom verdien av det vederlaget selskapet skal yte og verdien av det vederlaget selskapet skal motta, og at kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet i [§ 3-4](#) vil være oppfylt. Erklæringen skal dateres og signeres av samtlige styremedlemmer, med unntak av styremedlemmer som var inhabile etter [§ 6-27](#) ved styrets behandling av saken. Har en som skal signere, innvendinger mot erklæringen, skal vedkommende signere med påtegnet forbehold og gjøre rede for innvendingene i erklæringen.

(2) Redegjørelsen og erklæringen etter første ledd skal vedlegges innkallingen til generalforsamlingen, og skal uten opphold sendes til Foretaksregisteret.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innsending av redegjørelse og erklæring etter første ledd til Foretaksregisteret, offentliggjøring av informasjon i redegjørelsen og erklæringen, gebyr for å registrere redegjørelsen og erklæringen, samt gebyr for innsyn.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)). Endres ved lov [20 juni 2025 nr. 106](#) (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

Karnov lovkommentarer: § 3-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-14

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er ment å gjennomføre [artikkel 9c](#) nr. 3 og nr. 7 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endningsdirektivet) [artikkel 1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-14 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er i all hovedsak lik [§ 3-8](#) fjerde ledd. Dette gjelder ikke hvem som kan utarbeide redegjørelsen. I [§ 3-8](#) fjerde ledd henvises det til aksjeloven [§ 2-6](#), som innebærer at styret selv kan utarbeide redegjørelsen. I [§ 3-14](#) første ledd henvises det til (allmennaksjeloven) [§ 2-6](#) første og annet

ledd, som innebærer at redegjørelsen skal utarbeides av én eller to uavhengige sakkyndige, som skal være revisor (jf. [§ 2-6](#) annet ledd annet punktum) og [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 110](#).

Når det gjelder vilkåret om styrets erklæring, vises det til kommentarene til [§ 3-8](#) fjerde ledd.

§ 3-15. Offentliggjøring av melding om avtalen

(1) Styret skal sørge for at det utarbeides en melding om avtalen som minst skal opplyse om:

1. den tilknyttede parts navn, relasjonen mellom selskapet og den tilknyttede part, datoen for inngåelse av avtalen og verdien av avtalen,
2. forhold som kan være av betydning for å vurdere om avtalen er i selskapets interesse, og
3. forhold som kan være av betydning for å vurdere om avtalen er rimelig for aksjeeiere som ikke er part i avtalen.

Meldingen skal dateres og signeres av samtlige styremedlemmer, med unntak av styremedlem som var inhabil etter [§ 6-27](#) ved styrets behandling av saken. Har en som skal signere innvendinger mot meldingen, skal vedkommende signere med påtegnet forbehold.

(2) Meldingen skal offentliggjøres på selskapets nettsider uten opphold etter at avtalen er inngått. Selskapet kan utsette offentliggjøringen av meldingen etter reglene i [verdipapirhandelloven § 5-3](#). Meldingen skal forbli offentlig på nettsiden så lenge avtalen varer, men likevel ikke kortere enn fem år. I stedet for offentliggjøring på selskapets nettsider kan meldingen offentliggjøres etter reglene i [verdipapirhandelloven kapittel 5](#) avsnitt I.

(3) Dersom melding etter første og annet ledd skyldes at avtaler er regnet sammen etter [§ 3-11](#) tredje ledd, skal meldingen inneholde opplysninger om samtlige av disse avtalene. Dette gjelder likevel ikke avtale som tidligere er offentliggjort etter annet ledd.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-15

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen gjennomfører [artikkel 9c](#) nr. 2 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#). Etter regelen skal det utarbeides en melding om avtalen, som i utgangspunktet skal offentliggjøres på selskapets nettsider uten opphold etter at avtalen er inngått. Selskapet kan etter lovens ordlyd utsette offentliggjøring av meldingen etter reglene i verdipapirhandelloven [§ 5-3](#) om utsatt offentliggjøring. Verdipapirhandelloven [§ 5-3](#) ble ved lov [21. juni 2019 nr. 41](#) opphevet og erstattet av markedsmisbruksforordningen ([EØS-avtalen vedlegg IX](#) forordning [\(EU\) nr. 596/2014](#)) [artikkel 17](#) nr. 4 og 5. Allmennaksjeloven er ikke endret tilsvarende. Reguleringen av utsatt offentlighet i markedsmisbruksforordningen antas å tilsvare den tidligere reguleringen i verdipapirhandelloven [§ 5-3](#). Inntil allmennaksjeloven [§ 3-15](#) annet ledd er oppdatert, knytter det seg likevel en viss usikkerhet til vilkårene for utsatt offentlighet etter bestemmelsen.

Tilsvarende gjelder for offentliggjøring på annen måte enn på selskapets nettsider i situasjoner som tidligere var dekket av verdipapirhandelloven [kapittel 5 avsnitt I](#), jf. [§ 3-15](#) annet ledd fjerde punktum.

§ 3-16. Unntak

Bestemmelsene i [§§ 3-13](#) til [3-15](#) gjelder ikke for:

1. avtale som inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet og som er grunnet på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper,
2. avtale der selskapets ytelse på tidspunktet for inngåelse av avtalen har en virkelig verdi som utgjør mindre enn 250 000 kroner,

3. avtale inngått i samsvar med reglene i [§ 2-4](#), jf. [§ 2-6](#), [§ 2-10 a](#) og [§ 10-2](#),
4. avtale som nevnt i [§§ 6-10](#) og [6-16 a](#),
5. avtale om overdragelse av omsettelige verdipapirer som nevnt i [verdipapirhandelloven § 2-4](#) første ledd til pris i henhold til kursnotering på et regulert marked,
6. avtale som omfattes av [§ 8-7](#) fjerde ledd første punktum nr. 2 og 3, jf. annet punktum, dersom morselskapet eller den juridiske personen eier samtlige aksjer i selskapet,
7. avtale inngått i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av [§ 8-10](#),
8. avtale inngått med et heleid datterselskap,
9. avtale inngått med et deleid datterselskap, dersom ingen av selskapets tilknyttede parter har en interesse i datterselskapet,
10. avtale som er godkjent av Finanstilsynet etter reglene i [finansforetaksloven kapittel 20](#).

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)), endret ved lov [18 juni 2021 nr. 137](#) (ikr. 18 juni 2021 iflg. [res. 18 juni 2021 nr. 1986](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-16

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir unntak fra reglene i §§ [3-13](#) (krav om generalforsamlingens godkjenning), [3-14](#) (krav om redegjørelse og erklæring) og [3-15](#) (krav om offentliggjøring). Den tilsvarende et stykke på vei [§ 3-8](#) sjuende ledd nr. 1 til 8, men med følgende unntak:

For det første er terskelen 250 000 kroner for unntak på grunnlag av [§ 3-16](#) nr. 2 (og ikke 100 000 kroner, som i [§ 3-8](#) sjuende ledd nr. 2). Terskelen på 250 000 kroner har sammenheng med [artikkel 9c](#) nr. 1 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#), se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 111](#). Avtaler under denne terskelen anses for ikke å være vesentlige.

For det andre omfatter unntaket i [§ 3-16](#) nr. 4 avtale som nevnt i både [§ 6-10](#) (avtale om godtgjørelse til styremedlemmer, varamedlemmer til styret og observatører til styret) og [§ 6-16 a](#) (avtale om godtgjørelse til ledende personer).

For det tredje gjelder et generelt unntak for avtaler med heleid datterselskap, jf. [§ 3-16](#) nr. 8.

For det fjerde gjelder et generelt unntak for avtaler med deleid datterselskap, forutsatt at ingen av selskapets tilknyttede parter har en interesse i datterselskapet, jf. [§ 3-16](#) nr. 9.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-16 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjennomfører [artikkel 9c](#) nr. 5 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#) og må sees i sammenheng med [§ 3-17](#) om periodisk vurdering av om vilkårene for unntak er oppfylt. I lovforarbeidene blir det forutsatt at bestemmelsen har tilsvarende rekkevidde som [§ 3-8](#) sjuende ledd nr. 1. Det vises i samsvar med dette til noten til [§ 3-8](#) sjuende ledd nr. 1.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-16 1. ledd nr. 8.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare avtaler med heleide datterselskaper som omfattes av unntaket i [§ 3-16](#) nr. 8. Videre er det grunn til å være oppmerksom på at datterselskapet skal være fullt ut direkteid, slik at konsolideringsregelen i [§ 1-3](#) fjerde ledd ikke gjelder. I forarbeidene ([Prop. 135 L \(2018–2019\)](#) s. 112) skriver således departementet:

«Selskapet må eie samtlige aksjer i datterselskapet for at unntaket skal komme til anvendelse. Det er ikke tilstrekkelig at selskapet bare eier de aksjer det knytter seg stemmerett til. Eierskapet må også være direkte. Eier selskapet datterselskapet indirekte gjennom et mellomliggende holdingselskap, gjelder ikke unntaket.»

Regelen er ment å gjennomføre [artikkel 9c](#) nr. 6 bokstav a første alternativ i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endningsdirektivet) [artikkel 1](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-16 1. ledd nr. 9.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er ment å gjennomføre [artikkel 9c](#) nr. 6 bokstav a annet alternativ i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endningsdirektivet) [artikkel 1](#).

§ 3-17. Periodisk vurdering av avtaler som inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet

Styret skal i årsrapporten og halvårsrapporten etter [verdipapirhandelloven §§ 5-5](#) og [5-6](#) opplyse om en avtale som var omfattet av § 3-16 nr. 1 ved inngåelse av avtalen, ikke lenger oppfyller vilkårene for unntak.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-17

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjennomfører [artikkel 9c](#) nr. 5 annet og tredje punktum i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endningsdirektivet) [artikkel 1](#). Etter bestemmelsen skal det vurderes med jevne mellomrom om vilkårene for unntak etter [§ 3-16](#) nr. 1 er oppfylt. For avtaler som er unntatt fra særreglene i §§ [3-13](#) til [3-15](#) fordi avtalen ble inngått som ledd i selskapets vanlige virksomhet til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper, innebærer kravet om periodisk vurdering at begge disse forholdene jevnlig skal vurderes. Etter [§ 3-17](#) skal avtalene vurderes i forbindelse med selskapets utarbeidelse av årsrapporten og halvårsrapporten etter verdipapirhandelloven §§ [5-5](#) og [5-6](#).

§ 3-18. Rettsvirkning av overtredelse

(1) Avtale inngått i strid med [§ 3-13](#) er ikke bindende for selskapet om selskapet godtgjør at medkontrahenten forsto eller burde ha forstått at generalforsamlingen ikke har godkjent avtalen.

(2) Oppfyllelse i henhold til avtale som ikke binder selskapet etter første ledd, skal tilbakeføres. [§ 3-7](#) annet ledd gjelder tilsvarende.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-18

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-18 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til [§ 3-8](#) sjette ledd første punktum. Det vises til kommentarene til denne bestemmelsen i [note 29](#) til [note 34](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-18 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til [§ 3-8](#) sjette ledd annet punktum. Det vises til kommentarene til denne bestemmelsen i [note 29](#) til [note 34](#).

§ 3-19. Offentliggjøring av melding om vesentlige avtaler inngått mellom selskapets datterselskaper og selskapets tilknyttede parter

- (1) Denne paragrafen gjelder der datterselskap til et selskap med aksjer tatt opp til handel på regulert marked inngår vesentlig avtale med tilknyttet part til morselskapet som nevnt i [§ 3-12](#). Departementet kan i forskrift fastsette at paragrafen også skal gjelde for datterselskaper til et selskap med aksjer tatt opp til handel på tilsvarende marked utenfor EØS eller på andre typer handelsplasser.
- (2) Med vesentlig avtale i denne paragrafen menes avtale der datterselskapets ytelse på tidspunktet for inngåelse av avtalen har en virkelig verdi som er større enn 2,5 prosent av balansesummen i morselskapets sist godkjente årsregnskap. Terskelverdien etter første punktum kan bygge på mellombalanse som morselskapet har fått utarbeidet i henhold til reglene i [§ 8-2 a](#) første ledd og som er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret. Har morselskapet ikke fastsatt et årsregnskap eller en mellombalanse, er terskelverdien 2,5 prosent av samlet pålydende og overkurs på de aksjene som morselskapet har utstedt.
- (3) Ved vurderingen av om en avtale er vesentlig etter annet ledd skal avtaler som datterselskapet eller et annet foretak i samme konsern eller foretaksgruppe, jf. [§ 8-7](#) fjerde ledd nr. 3, har inngått med samme tilknyttet part i samme regnskapsår, regnes sammen. Avtale som nevnt i [§ 3-16](#) nr. 1 og nr. 3 til 10 som datterselskapet eller foretak som nevnt i første punktum har inngått, skal ikke regnes med.
- (4) Styret i morselskapet skal sørge for at det utarbeides en melding om avtalen, som minst skal opplyse om:
 1. hvem som er avtaleparter, relasjonen mellom morselskapet og den tilknyttede parten, datoen for inngåelse av avtalen og verdien av avtalen,
 2. forhold som kan være av betydning for å vurdere om avtalen er i morselskapets interesse, og
 3. forhold som kan være av betydning for å vurdere om avtalen er rimelig for aksjeeiere i morselskapet som ikke er part i avtalen.

Meldingen skal dateres og signeres av samtlige styremedlemmer i morselskapet, med unntak av styremedlem som var inhabil etter [§ 6-27](#) ved styrets behandling av saken. Har en som skal signere, innvendinger mot meldingen, skal vedkommende signere med påtegnet forbehold.
- (5) Meldingen skal offentliggjøres på morselskapets nettsider uten opphold etter at avtalen er inngått. Morselskapet kan utsette offentliggjøringen av meldingen etter reglene i [verdipapirhandelloven § 5-3](#). Meldingen skal forbli offentlig på nettsiden så lenge avtalen varer, men likevel ikke kortere enn fem år. I stedet for offentliggjøring på morselskapets nettsider, kan meldingen offentliggjøres av morselskapet etter reglene i [verdipapirhandelloven kapittel 5](#) avsnitt I.
- (6) Dersom melding etter fjerde og femte ledd skyldes at avtaler er regnet sammen etter tredje ledd, skal meldingen inneholde opplysninger om samtlige av disse avtalene. Dette gjelder likevel ikke avtale som tidligere er offentliggjort etter femte ledd.
- (7) Fjerde og femte ledd gjelder ikke for avtale som nevnt i [§ 3-16](#) som datterselskapet inngår.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#), unntatt annet ledd annet og tredje punktum), endret ved lover [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#), gjelder annet ledd annet og tredje punktum), [18 juni 2021 nr. 137](#) (ikr. 18 juni 2021 iflg. [res. 18 juni 2021 nr. 1986](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-19

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder der et notert selskap er morselskap, jf. [§ 1-3](#) annet ledd. Noterte morselskaper har på visse vilkår etter bestemmelsen plikt å offentliggjøre vesentlige avtaler som *ikke* selskapet selv er part i, men som morselskapets datterselskap er part i. Vilkåret er at datterselskapet har inngått en vesentlig avtale med en part som er tilknyttet part til morselskapet. Hvem som er morselskapets tilknyttede parter, fremgår av [§ 3-12](#). Ved vurderingen av om datterselskapets avtale er «vesentlig» i bestemmelsens forstand, er det selskapets balanse som i utgangspunktet er målestokken, jf. [§ 3-19](#) annet ledd.

Bestemmelsen gjelder ikke behandlingen av avtalen i datterselskapet.

For at det noterte selskapet skal være i stand til å overholde sine forpliktelser etter bestemmelsen, er det nødvendig med rutiner for datterselskapets rapportering til morselskapet om avtaler som inngås mellom datterselskapet og en part som er tilknyttet morselskapet, se også [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 112](#). Dette kan for eksempel fastsettes i instruksen for styret og daglig leder eller gjøres til et fast punkt på agendaen for eierdialogen mellom mor- og datterselskap.

Bestemmelsen gjennomfører [artikkel 9c](#) nr. 7 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endningsdirektivet) [artikkel 1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-19 ...datterselskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-3](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-19 ...regulert marked...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 1](#) til [§ 3-10](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-19 ...vesentlig avtale...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «vesentlig avtale» omfatter avtale der datterselskapets ytelse på tidspunktet for inngåelse av avtalen har virkelig verdi som er større enn visse kriterier knyttet til morselskapet, se annet ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-19 ...morselskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

«Morselskap» defineres i [§ 1-3](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-19 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Vurderingen av om datterselskapets avtale er vesentlig etter første ledd, knytter seg etter annet ledd til det noterte morselskapets forhold. Det vises for øvrig til [note 4](#) til [note 18](#) til [§ 3-8](#) annet ledd første punktum og tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-19 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen skal alle avtaler datterselskapet eller et annet foretak i samme konsern eller foretaksgruppe (som definert i [§ 8-7](#) fjerde ledd nr. 3) har inngått med samme tilknyttet part i samme regnskapsår, regnes sammen ved vurderingen av vesentlighetskriteriet i [§ 3-19](#) annet ledd.

Vilkåret om sammenregning omfatter som hovedregel ikke avtaler som er unntatt fra §§ [3-13](#) til [3-15](#) etter [§ 3-16](#). Unntak gjelder for avtaler med verdi under 250 000 kroner. Disse skal altså regnes med, med mindre de er unntatt etter noen av de andre unntakene.

Sammenregningsregelen gjennomfører [artikkel 9c](#) nr. 8 i direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) som innført ved direktiv [\(EU\) 2017/828](#) (endringsdirektivet) [artikkel 1](#).

Dersom offentliggjøringsplikten inntreffer på grunnlag av sammenregningsregelen, skal morselskapets melding omfatte samtlige avtaler, se [§ 3-19](#) sjette ledd, med unntak av avtaler som tidligere er offentliggjort.

Formålet med bestemmelsen er å forhindre omgåelse, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 113](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 3-19 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen legger plikten til å melde på styret i morselskapet. Meldingen skal oppfylle minstevilkårene i nr. 1 til 3.

Kravene til signering av meldingen tilsvarer [§ 3-14](#) første ledd tredje og fjerde punktum og [§ 3-8](#) fjerde ledd tredje og fjerde punktum. Det vises til [note 23](#) og [note 24](#) til [§ 3-8](#) fjerde ledd tredje og fjerde punktum.

Karnov Lovkommentar 9 til § 3-19 ...minst...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Morselskapets styre avgjør om meldingen skal inneholde flere opplysninger om avtalen enn minstekravene i første punktum, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 113](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 3-19 5. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen stiller nærmere krav til morselskapets offentliggjøring av meldingen om avtalen(e) datterselskapet har inngått. Meldingen skal offentliggjøres på morselskapets nettsider uten opphold etter at avtalen er inngått. «Uten opphold» må antakelig forstås som «straks», slik at meldingen må offentliggjøres så snart som praktisk mulig. Der offentliggjøringsplikten oppstår på grunnlag av sammenregningsregelen i [§ 3-19](#) tredje ledd, oppstår antakelig offentliggjøringsplikten straks etter at vesentlighetstestskelen er passert.

Morselskapet kan utsette offentliggjøring i samsvar med verdipapirhandellovens regler om utsatt offentliggjøring. Verdipapirhandelloven [§ 5-3](#) er avløst av markedsmisbruksforordningens ([EØS-avtalen vedlegg IX](#) forordning [\(EU\) nr. 596/2014](#)) [artikkel 17](#) nr. 4 og 5, uten at [§ 3-19](#) femte ledd er oppdatert tilsvarende. Det antas at utsatt offentliggjøring i samsvar med markedsmisbruksforordningen er i samsvar med [§ 3-19](#) femte ledd, men dette får først sin endelige avklaring med en endring av [§ 3-19](#) femte ledd.

Karnov Lovkommentar 11 til § 3-19 ...ikke kortere enn fem år...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 09.10.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Meldingen skal være tilgjengelig på det noterte selskapets nettsider i minst fem år. Dersom avtalen etter fem år ikke lenger gjelder, kan meldingen tas vekk fra nettsiden.

Kapittel 4. Aksjeeierne, overgang av aksjer mv

I. Aksjeeieres rettigheter i selskapet

§ 4-1. Likhetsgrunnsetningen/aksjeklasser

(1) Alle aksjer gir lik rett i selskapet. I vedtektene kan det likevel bestemmes at det skal være aksjer av ulike slag (flere aksjeklasser). Vedtektene skal i så fall angi hva som skiller aksjeklassene, og aksjenes samlede pålydende innen hver klasse.

(2) I vedtektene kan det bestemmes at aksjer i én aksjeklasse skal kunne byttes med aksjer i en annen klasse.

Karnov lovkommentarer: § 4-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-1

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Likhetsgrunnsetningen nedfelt i [§ 4-1](#) er et grunnleggende aksjerettslig prinsipp, med stor vekt både i utforming av lovbestemmelser og i praksis. Et utslag er [§ 4-22](#) første ledd første punktum, hvor det bestemmes at forkjøpsrett følger antall aksjer. Et eksempel fra praksis er [Rt-2013-241](#) (Stangeskovene), der Høyesterett la vekt på likhetsprinsippet i tolkningen av kravet til saklig grunn for samtykkenektelse i aksjeloven [§ 4-16](#). Bestemmelsen behandles i Andenæs (2016) s. 127.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-1 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Rettigheter i aksjeselskaper er knyttet til aksjene, og en aksje skal som et utgangspunkt gi like rettigheter til eierne. En aksjeeier som har flere aksjer, vil imidlertid kunne få bedre rettigheter enn aksjeeiere med én aksje.

Likhetsprinsippet kan fravikes i vedtektene, og det kan eksempelvis vedtas stemmerettsbegrensninger som innebærer at det ikke er adgang til å stemme for alle aksjer. Prinsippet kan også fravikes hvis det er i selskapets interesse, se Andenæs (2016) s. 129 flg. Andenæs angir som eksempel at en beslutning om å fravike bestemte eldre aksjeeieres fortrinnsrett ved generalforsamling kan være gyldig. Vedtak fra selskapsorganene i strid med likhetsprinsippet i [§ 4-1](#) kan være lovstridig og dermed ugyldig. Slike vedtak kan også utgjøre myndighetsmisbruk, jf. allmennaksjeloven §§ [5-21](#) og [6-28](#), se nærmere Truyen, Filip, *Aksjonærenes myndighetsmisbruk*, Cappelen akademisk forlag, 2005, s. 97 flg.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-1 ...aksjeklasser...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

I vedtektene kan det bestemmes at det opprettes ulike aksjeklasser som har ulike rettigheter, gjerne kalt A-aksjer, B-aksjer etc. Det kan typisk bestemmes at en aksjeklasse ikke skal ha stemmerett på generalforsamling, jf. også [§ 5-1](#) første ledd. Aksjene kan likevel få betydning ved avstemninger hvor det i tillegg til et visst stemmeflertall kreves tilslutning fra kapital som er representert på generalforsamling, slik som etter allmennaksjeloven [§ 5-18](#), jf. [§ 5-3](#) annet ledd. Eiere av aksjer i aksjeklasser uten stemmerett beskyttes av loven og grunnleggende prinsipper selv om de ikke har

mulighet til å påvirke stemmegivningen. Det illustreres ved [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding). Høyesterett kom her til at det forelå myndighetsmisbruk overfor eier av stemmeløse aksjer når det ikke var vedtatt å dele ut utbytte i flere år (utsulting).

Se Erlend Eriksen Gjeins monografi om aksjeklasser, *Aksjeklasser – adgangen til å regulere aksjeeiers rettigheter og forpliktelser i aksjeklasser*, Universitetsforlaget, 2020.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-1 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd gir hjemmel for å bestemme i vedtektene at aksjer i en aksjeklasse kan være konverterbare, altså at de kan gjøres om til aksjer i en annen klasse. Det kan avtales at dette skjer etter krav fra aksjeeier eller generalforsamlingen, se Andenæs (2016) s. 131.

§ 4-2. Innføring i aksjeeierregisteret som vilkår for å utøve aksjeeierrettigheter

(1) Erververen av en aksje kan bare utøve de rettigheter som tilkommer en aksjeeier når ervervet er innført i aksjeeierregisteret, eller når ervervet er meldt og godtgjort uten at det hindres på grunn av bestemmelsene i [§§ 4-16](#) til [4-23](#). Dette gjelder likevel ikke retten til utbytte og andre utdelinger og retten til nye aksjer ved kapitalforhøyelse.

(2) Ved eierskifte kan erververen og avhenderen avtale at avhenderen kan utøve rettigheter som aksjeeier frem til disse går over til erververen.

0 Endret ved lover [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1527](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-2 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer vilkår for å utøve aksjeeierrettigheter. Etter [§ 4-2](#) første ledd første alternativ vil erverver av aksjer kunne utøve aksjeeierrettigheter når han har fått innført ervervet i aksjeeierregisteret. Bestemmelsen må ses i sammenheng med erververs plikt til å melde et aksjeerverv i [§ 4-12](#), og med [§ 4-7](#), som angir tidligere eiers plikt til å sende melding til verdipapirsentralen om eierskiftet. Det følger videre av [§ 4-2](#) første ledd første punktum annet alternativ at erverver kan få rettigheter uten slik innføring i aksjeeierregisteret hvis ervervet er meldt, jf. [§ 4-12](#), og godtgjort, og det ikke foreligger omsetningsbegrensninger etter [§ 4-16](#) flg. Det skal altså ikke gå ut over erverver at ervervet ikke blir registrert når vilkårene ellers er oppfylt.

Rett til utbytte og andre utdelinger samt rett til nye aksjer ved kapitalforhøyelse inntreffer allerede fra eierskifte er gjennomført, jf. første ledd annet punktum. Dette er rettigheter som kan skilles fra aksjen, og som ikke nødvendigvis krever at ervervet er meldt. Retten til utbytte er for øvrig regulert av kjøpsloven [§ 80](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-2 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Erverver og avhenderen av aksjer kan avtale at avhenderen kan utøve rettigheter som aksjeeier frem til disse går over til erververen. Dette vil være praktisk i en periode fra aksjekjøpsavtale er inngått, til det er avklart om omsetningsbegrensninger hindrer gjennomføring av kjøpet. Selger vil ha en lojalitetsplikt etter aksjekjøpsavtalen som kan medføre en plikt til å ivareta kjøpers interesser ved

utøvelsen av disse rettighetene, se Christoffersen, Margrethe Buskerud, *Kjøp og salg av virksomhet*, Gyldendal, 2008, s. 264. Dette vil gjelde selv om det ikke er nedfelt i avtalen mellom partene.

Bestemmelsen avviker fra aksjeloven [§ 4-2](#) annet ledd, hvorav det følger at avhender har rett til å utøve aksjeeierrettigheter uten at det er avtalt mellom partene.

Det er omdiskutert i teorien hva som gjelder hvis det ikke avtales noe om avhender av aksje i allmennaksjeselskaps rett til å utøve aksjeeierrettigheter frem til disse er gått over til erverver. Det ble lagt til grunn i [Rt-1966-1120](#) (Polaris) at avhender ikke hadde stemmerett i denne perioden, og mange anfører at det fortsatt er slik at de organisatoriske rettighetene ikke kan skilles fra aksjen med mindre det er avtalt, slik Andenæs s. 156 med videre henvisninger. Se også inngående drøftelse hos Aarbakke mfl. note 1.4 og 2.1. Forfatterne argumenterer også for at Polaris-dommen fortsatt må legges til grunn der ikke annet kan utledes av salgavtalen, med henvisning til [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\)](#) s. 168–169.

Avhender er i perioden frem til erverver har overtatt aksjeeierrettighetene, ikke legitimert, slik også Aarbakke mfl. note 1.2 til allmennaksjeloven [§ 4-2](#).

§ 4-3. Aksjer i sameie

Eier flere en aksje i sameie, må de oppnevne en enkelt sameier til å opptre som aksjeeier overfor selskapet, hvis ikke noe annet er bestemt i vedtektene.

Karnov lovkommentarer: § 4-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-3

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen behandles i Andenæs (2016) s. 125. Rettigheter og forpliktelser til aksjer må utøves enhetlig, ved en representant. Unntak gjelder hvis det er fastsatt i vedtektene at sameierne har en brøkdel av rettighetene hver og typisk kan stemme for et antall aksjer hver.

II. Aksjeeierregisteret

§ 4-4. Krav til aksjeeierregister

(1) Når et allmennaksjeselskap er stiftet, skal styret uten opphold sørge for at det opprettes et aksjeeierregister for selskapet i en verdipapirsentral som har tillatelse etter eller er anerkjent etter verdipapirsentralforordningen (forordning [\(EU\) nr. 909/2014](#)). Opprettes aksjeeierregisteret før selskapet er registrert i Foretaksregisteret, skal dette angis. Når selskapet er registrert i Foretaksregisteret, skal styret straks melde dette til verdipapirsentralen.

(2) Aksjeeierregisteret skal inneholde opplysning om:

1. selskapets navn;
2. selskapets aksjekapital;
3. aksjenes pålydende;
4. aksjeeiernes navn, fødselsdato, digital adresse og bostedsadresse, eller – for juridiske personer – foretaksnavn, organisasjonsnummer eller lignende identifikasjonsnummer, digital adresse, forretningsadresse og eventuelt postadresse;
5. antall aksjer som eies av den enkelte aksjeeier, og i tilfelle hvilken aksjeklasse aksjene tilhører;
6. dersom det er flere aksjeklasser i selskapet, hvilke særregler som gjelder for aksjene i de klasser som er undergitt særregler;
7. om retten til å omsette eller pantsette aksjer er innskrenket ved vedtektsbestemmelse;

8. om aksjene kan innløses uten aksjeeierens samtykke;
9. om det er særlige plikter knyttet til aksjene ut over betaling av aksjeinnskuddet.

(3) Den som er innført i aksjeeierregisteret har rett til å kreve at ufullstendige eller uriktige opplysninger blir rettet.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [5 sep 2003 nr. 91](#) (ikr. 1 mars 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1118](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 jan 2022 iflg. [res. 17 des 2021 nr. 3657](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-4

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble endret etter vedtakelsen av ny verdipapirsentrallov i 2019 ([Prop. 7 L \(2018–2019\) s. 236](#)). Det er krav om registrering av aksjer i allmennaksjeselskaper i en verdipapirsentral, mens dette er frivillig for aksjer i aksjeselskaper.

Det er styret som har plikt til å sørge for at det opprettes et aksjeeierregister i en verdipapirsentral med nødvendig tillatelse i henhold til verdipapirsentralforordningen. Finanstilsynet gir slik tillatelse i Norge. Se nærmere om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 141 flg.

Det fremgår direkte av annet ledd hvilke opplysninger som skal registreres.

§ 4-5. Innsynsrett i aksjeeierregisteret

(1) Aksjeeierregisteret skal være tilgjengelig for enhver. Dette gjelder likevel ikke opplysninger om digitale adresser.

(2) Enhver kan be selskapet om innsyn i hvem som er eiere av forvalterregistrerte aksjer i selskapet, og hvor mange aksjer hver enkelt eier. Selskapet kan kreve å få dekket sine faktiske kostnader i forbindelse med innsynskravet.

(3) Selskapet skal oppbevare opplysninger om aksjeeiere som er innhentet for å oppfylle innsynsretten etter annet ledd, i ti år. Dersom en offentlig myndighet krever det, plikter selskapet å utlevere opplysningene.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om innsynsrett etter første og annet ledd, herunder om frist for å gi innsyn og om betaling av gebyr. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om oppbevaring av opplysninger etter tredje ledd.

(5) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om plikt for selskaper til periodisk å offentliggjøre en oversikt over aksjeeiere i selskapet som skal være kostnadsfritt tilgjengelig for allmennheten. I forskriften kan det blant annet gis regler om hvilke opplysninger som skal offentliggjøres, hvordan og hvor ofte disse skal offentliggjøres, varighet for offentliggjøringen, begrensninger i offentliggjøringsplikten, samt oppbevaring av opplysninger.

0 Endret ved lov [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 jan 2022 iflg. [res. 17 des 2021 nr. 3657](#), gjelder første, tredje, fjerde og femte ledd), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 feb 2025 iflg. [res. 10 jan 2025 nr. 19](#), gjelder annet ledd).

Karnov lovkommentarer: § 4-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-5

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Andenæs (2016) s. 140. Alle skal kunne få tilgang til opplysninger i aksjeeierregisteret, uavhengig av motivet for kravet. Nærmere regler om innsynsretten følger fortsatt av forskrift [4. november 1976 nr. 1](#) om aksjebokens offentlighet i aksjeselskaper og kommandittaksjeselskaper.

§ 4-6. Opplysningsplikt ved vedtektsendringer

Blir vedtektene endret slik at det som er registrert, blir villedende på en måte som kan føre til tap eller ulempe, skal styret straks sørge for at opplysningene blir endret.

Karnov lovkommentarer: § 4-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-6

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det finnes ikke noen tilsvarende bestemmelse i aksjeloven. Bestemmelsen konkretiserer styrets alminnelige plikt til å sørge for at aksjeeierregisteret er oppdatert, og er i forarbeidene antatt å være særlig relevant for omsetningsbegrensninger, se [NOU 1996: 3 s. 210](#). Legitimasjonsvirkninger ved sen registrering er regulert i allmennaksjeloven [§ 4-13](#).

§ 4-7. Eierskifte

Tidligere eier skal sørge for at det straks etter eierskifte sendes melding til verdipapirsentralen om dette.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-7

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen omhandler avhenders plikt til å innføre ny eier av aksjer i aksjeeierregisteret. I aksjeselskaper påhviler plikten selskapet, men det er avhender som kan melde endringer i henhold til verdipapirsentralloven [§ 5-1](#). Se nærmere Andenæs (2016) s. 142.

§ 4-8. Kapitalforhøyelse

(1) Ved kapitalforhøyelse skal de nye aksjene registreres fra det tidspunktet de gir rettigheter i selskapet.

(2) Er kapitalforhøyelsen ikke registrert i Foretaksregisteret, skal aksjeeierregisteret angi dette. Når registrering i Foretaksregisteret er foretatt, skal styret straks melde dette til verdipapirsentralen.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-8 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved kapitalforhøyelse skal de nye aksjene registreres fra det tidspunkt de gir rettigheter i selskapet, jf. også [§ 10-11](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-8 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det fremgår av bestemmelsen at aksjeeiere kan få rettigheter før kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret.

§ 4-9. Aksjebevis

- (1) Når en aksjeeier er registrert i aksjeeierregisteret, skal selskapet gi aksjeeieren melding om dette.
- (2) Meldingen skal dateres og angi det som er registrert om aksjeeieren og dennes aksjeinnehav. Blir det som er registrert endret, skal aksjeeieren ha melding om dette.
- (3) Mottar aksjeeieren meldingen direkte fra den verdipapirsentralen hvor aksjen er registrert, er melding fra selskapet som nevnt i første og annet ledd ikke nødvendig.

0 Endret ved lov [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-9

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En aksjeeiers bevis for aksjeinnehavet består i melding fra selskapet jf. første ledd, eventuelt fra Verdipapirsentralen jf. tredje ledd. Om registerets plikt til å sende melding til erverver se verdipapirsentralloven [§ 5-5](#) første ledd.

Selskapet plikter å gi aksjeeieren melding både om innføring av erverv og om senere endringer jf. annet ledd.

§ 4-10. Forvalterregistrering

- (1) En bank eller annen forvalter som er godkjent av Kongen, kan føres inn i aksjeeierregisteret i stedet for en utenlandsk aksjeeier når aksjene er tatt opp til handel på norsk regulert marked. Som utenlandsk aksjeeier regnes selskap registrert i utlandet, med mindre selskapets hovedkontor befinner seg her i riket, samt utenlandsk statsborger som ikke er bosatt her i riket. Kongen kan samtykke i forvalterregistrering av aksjer som tilhører utenlandske aksjeeiere også i andre tilfeller enn nevnt i første punktum. En annen verdipapirsentral kan etter forskrift gitt av Kongen opprette et delregister som føres inn i aksjeeierregisteret på vegne av aksjeeier. [§ 4-5](#) gjelder tilsvarende for delregisteret. Selskapet kan vedtektsfeste at aksjene i selskapet ikke skal kunne forvalterregistreres.
- (2) Aksjeeierregisteret skal inneholde opplysninger om forvalterens navn, organisasjonsnummer eller lignende identifikasjonsnummer, digitale adresse, forretningsadresse og eventuelt postadresse og at denne er forvalter av aksjene. Det skal også fremgå hvor mange aksjer forvalteroppdraget til enhver tid omfatter.
- (3) En forvalter kan ikke utøve andre rettigheter i selskapet enn retten til å motta utbytte eller andre utdelinger på de aksjer forvalteroppdraget omfatter, herunder tildeling av nye aksjer ved kapitalforhøyelse. Forvalteren har fullmakt til å motta slike utdelinger.
- (4) Dersom selskapet eller en offentlig myndighet krever det, plikter forvalteren uten opphold å innhente og utlevere opplysninger om:
 - a. aksjeeiernes navn, digital adresse og bostedsadresse, eller – for juridiske personer – foretaksnavn, organisasjonsnummer eller lignende identifikasjonsnummer, digital adresse, forretningsadresse og eventuelt postadresse;
 - b. antall aksjer som eies av den enkelte aksjeeier; og
 - c. i den utstrekning det anmodes om det, eventuell aksjeklasse og ervervsdato.Dersom det er flere ledd med formidlere, skal anmodning og opplysninger etter første punktum videreformidles uten opphold mellom formidlerne. Selskapet og offentlige myndigheter kan i anmodningen kreve at opplysningene utleveres direkte av den formidleren som besitter opplysningene.
- (5) Selskapet, forvaltere og formidlere kan oppbevare personopplysninger som er innhentet etter fjerde ledd, i inntil tolv måneder etter at de ble klar over at vedkommende ikke lenger er aksjeeier, med mindre annet følger av lov eller forskrift med hjemmel i lov. Aksjeeiere som er juridiske personer, kan kreve innsyn i opplysninger

selskapet har innhentet etter fjerde ledd, og kan kreve at ufullstendige eller uriktige opplysninger blir rettet. For aksjeeiere som er fysiske personer, gjelder [personopplysningslovens](#) bestemmelser om innsyn og retting.

(6) Kongen kan gi forskrift om forvalterregistrering, herunder om forvalterens plikt til å gi selskapet og offentlig myndighet opplysning om eierforholdene til de aksjer som forvaltes, og plikt til å rapportere periodisk om eierforholdene til selskapet, offentlig myndighet eller til andre. Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om formidleres plikter etter fjerde ledd, herunder format, tidsfrister og gebyr.

(7) Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om tvangssalg av finansielle instrumenter registrert på en forvalterkonto der kontoen forvaltes av noen uten godkjennelse etter første ledd, eller der forvalteren ikke oppfyller sin plikt til å gi opplysninger etter fjerde ledd eller etter forskrift gitt i medhold av sjette ledd.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [16 mars 2007 nr. 11](#) (ikr. 16 mars 2007 iflg. [res. 16 mars 2007 nr. 272](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1527](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-10

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjøres unntak fra regelen om at aksjeeierregisteret skal angi reelle aksjeeiere, ved at det kan opprettes en forvalterkonto for aksjer eiet av utenlandske aksjeeiere, hvor forvalteren angis i stedet for aksjeeieren. Se nærmere om ordningen Andenæs (2016) s. 144 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-10 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et vilkår for forvalterregistrering av utenlandsk aksjeeier at aksjen er opptatt til handel på norsk regulert marked. Det kan også gis samtykke av Finanstilsynet til forvalterregistrering i andre tilfeller. Forvalteren må under enhver omstendighet være godkjent av Finanstilsynet, se nærmere Andenæs (2016) s. 145.

Hva som menes med “utenlandsk“, er presisert i første ledd annet punktum.

Det følger av første ledd fjerde punktum at en verdipapirsentral kan opprette et delregister som føres inn i selskapets aksjeeierregister. Regelen ble vedtatt etter at det ble tillatt i Norge å opprette flere verdipapirregistre, se Andenæs (2016) s. 147.

Det kan inntas en bestemmelse i vedtektene om at aksjene ikke skal kunne forvalterregistreres. For øvrig er bestemmelsen ufravikelig.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-10 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeierregisteret skal angi forvalterens navn og adresse og hvor mange aksjer forvalteroppdraget omfatter.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-10 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forvalteren får ikke fulle aksjeeierrettigheter selv om han er innført i registeret; han er bare en representant for aksjeeier, se Andenæs (2016) s. 145. Etter tredje ledd kan imidlertid forvalteren utøve økonomiske rettigheter, altså motta utbytte eller andre utdelinger, herunder nye aksjer ved kapitalforhøyelse.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-10 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forvalteren har opplysningsplikt overfor offentlige myndigheter når det gjelder hvem som faktisk eier aksjene. Verdipapirsentralloven [§ 4-4](#) fjerde ledd pålegger også forvalteren en sanksjonert opplysningsplikt.

III. Tegningsrettsregister

§ 4-11. Tegningsrettsregister

- (1) Selskapet skal ha et tegningsrettsregister i den verdipapirsentralen selskapets aksjer er registrert i.
- (2) I tegningsrettsregisteret skal innføres:
 1. fortrinnsrett som tilkommer en aksjeeier når aksjekapitalen skal forhøyes ved nytegning;
 2. rett til å kreve utstedt aksje som tilkommer en fordringshaver i henhold til avtale om lån til selskapet;
 3. rett til å kreve utstedt aksje som tilkommer en aksjeeier som følge av nytegning av aksje i selskapet;
 4. rett til å kreve utstedt aksje som tilkommer innehaveren av særskilt tegningsrett utstedt av selskapet.
- (3) Tegningsrett som nevnt skal også registreres på konto som rettighetshaveren har i en verdipapirsentral. [§ 4-10](#) gjelder tilsvarende.
- (4) Tegningsrettsregisteret skal inneholde opplysninger om:
 1. selskapets navn;
 2. rettighetshaverens navn, fødselsdato og adresse, eller – for juridiske personer – foretaksnavn, organisasjonsnummer og adresse;
 3. antall aksjer tegningsretten omfatter, eller hvor mange tegningsretter som kreves for tegning av en aksje;
 4. den aksjeklasse de nye aksjer skal tilhøre dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet;
 5. hvorvidt tegningsretten er knyttet til aksje eller fordring, og om rettighetshaveren i så fall skal kunne skille tegningsretten fra aksjen eller fordringen.
- (5) Innsynsretten etter [§ 4-5](#) gjelder tilsvarende for tegningsrettsregisteret.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [5 sep 2003 nr. 91](#) (ikr. 1 mars 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1118](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-11 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal opprettes et register som viser hvem som til enhver tid har tegningsrettigheter i selskapet, i den samme verdipapirsentral som selskapets aksjer er registrert i.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-11 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens annet ledd angir hvilke rettigheter som skal innføres i tegningsrettsregisteret. Plikten til å opprette registeret oppstår når de aktuelle rettighetene er stiftet, se Aarbakke mfl. note 0.2.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-11 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

De angitte rettighetene skal i tillegg til å registreres i tegningsrettsregisteret registreres på rettighetshavers konto i verdipapirsentralen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-11 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd angir hvilke opplysninger som skal registreres i tegningsrettsregisteret.

IV. Overdragelse og annet eierskifte

§ 4-12. Særlig meldeplikt for styret, ledende ansatte mv

(1) De enkelte medlemmer av styret, revisor, daglig leder og andre ledende ansatte skal omgående gi styret melding om både egne og personlig nærstående salg eller erverv av aksjer eller andre verdipapirer i selskapet. Meldingen skal innføres i en særskilt protokoll.

(2) Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende for salg og erverv av aksjer eller andre verdipapirer i andre selskaper i samme konsern.

(3) Kongen kan gi nærmere regler om meldeplikt etter denne paragrafen.

Karnov lovkommentarer: § 4-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-12

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det oppstilles en meldeplikt for styrets medlemmer, revisor og ledende ansatte når de erverver aksjer i selskapet. Bestemmelsen har sammenheng med regler om innsidehandel.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-12 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

De meldepliktige skal gi melding om både erverv og salg av aksjer, både egne og personlig nærstående transaksjoner. «Personlig nærstående» er definert i aksjeloven [§ 1-5](#) annet ledd. Varamedlemmer og observatører omfattes også, se Andenæs (2016) s. 165.

Det skal opprettes en særlig protokoll for meldingene.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-12 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av annet ledd at meldeplikten også gjelder for salg og erverv av aksjer og andre verdipapirer i andre selskaper i samme konsern. Meldeplikten gjelder overfor det selskap den enkelte har tilknytning til. Om tolkningsspørsmål der konsernet består av både allmennaksjeselskap og aksjeselskap, se Andenæs (2016) s. 167.

Ved transaksjoner knyttet til børsnoterte aksjer vil det også følge meldeplikt av verdipapirhandeloven [kapittel 4](#).

§ 4-13. Legitimasjons- og rettsvernsregler ved eierskifte

(1) Om rettsvirkninger av registrering i en verdipapirsentral med Norge som hjemstat, jf. [verdipapirsentralloven § 1-2](#) første ledd, gjelder reglene i [verdipapirsentralloven §§ 7-3, 7-4](#) og [7-6](#). Dersom aksjene er registrert i en

verdipapirsentral som ikke knytter rettsvernsvirkninger til registrering i verdipapirsentralen, gjelder reglene i [aksjeloven § 4-13](#) om legitimasjons- og rettsvernsvirkninger ved eierskifte tilsvarende.

(2) Erververen av en aksje får ikke bedre rett enn avhenderen til utbetaling av utbytte og andre utdelinger fra selskapet. Annen utdeling enn utbytte er likevel bare frigjørende i forhold til en senere godtroende erverver dersom den er registrert på aksjeeierens konto i en verdipapirsentral.

(3) Vedtektene er bindende for erververen selv om aksjeeierregisteret inneholder uriktige eller ufullstendige opplysninger. Begrensning i retten til å omsette eller pantsette aksjer som ikke er registrert, kan likevel bare gjøres gjeldende mot erververen dersom:

1. erververen kjente eller burde ha kjent til begrensningen da ervervet ble registrert, eller
2. unnlatt registrering skyldes feil i en verdipapirsentral.

(4) Opplysninger som gjelder rettsvirkninger av registrering, skal være offentlig tilgjengelig. Det samme gjelder fremgangsmåten for å få registrert rettigheter til aksjene.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-13

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan oppstå rettighetskollisjoner ved overdragelse av aksjer som ved overdragelse av andre formuesgoder. Allmennaksjeloven [§ 4-13](#) har regler om legitimasjon og rettsvern, og disse omhandler både dobbeltsuksesjon og hjemmelskonflikter. Som følge av at aksjene i allmennaksjeselskap skal registreres i verdipapirregister, jf. allmennaksjeloven [§ 4-4](#), avviker reglene fra aksjeloven [§ 4-13](#).

Se Andenæs (2016) s. 158 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-13 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

For aksjer som er registrert i en verdipapirsentral i Norge, gjelder verdipapirsentrallovens regler om legitimasjons- og rettsvernsvirkninger ved eierskifte. Det følger av verdipapirsentralloven [§ 7-3](#) at registrerte rettigheter går foran uregistrerte, med noen modifikasjoner. Eldre rettigheter går foran yngre dersom det siste ervervet skjedde ved avtale, og erververen kjente til eller burde kjent til den eldre rettigheten (annet ledd). Den eldre rettigheten går også foran dersom den nye rettigheten ble ervervet ved arv (tredje ledd). Bestemmelsen omfatter utlegg og konkurs.

Det følger av verdipapirsentralloven [§ 7-4](#) at det ikke kan gjøres gjeldende overfor en avtaleerverver i god tro at avhenderens rett ikke var i samsvar med registerets innhold. Disse reglene for dobbeltsuksesjon og hjemmelskonflikter tilsvarer regler for andre registrerte formuesgoder.

Se nærmere om forståelsen av god tro-kravet i de nevnte bestemmelsene i situasjoner hvor erverver vet at avhender mangler aksjer, men har grunn til å tro at han vil skaffe dem, Aarbakke mfl. note 1.2 med videre henvisninger.

Verdipapirsentralloven [§ 7-6](#) regulerer situasjonen der noen betaler til den som er berettiget i henhold til registeret, og denne likevel ikke hadde rett til å motta betaling. Betalingen er frigjørende med mindre betaleren kjente eller burde kjent til mottakers manglende rett.

For andre aksjer enn de som reguleres av verdipapirsentralloven, altså aksjer regulert i verdipapirsentral utenfor Norge, gjelder reglene i aksjeloven [§ 4-13](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-13 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer retten til utbytte og andre utdelinger særskilt. Det følger av bestemmelsens første punktum at erverver av aksje ikke får bedre rett enn avhender. Dersom selskapet betaler til avhender, er således betalingen frigjørende.

Det gjøres imidlertid unntak for andre utdelinger enn utbytte, og slike utdelinger er frigjørende overfor godtroende erverver dersom utbetalingen er registrert på dennes konto i en verdipapirsentral.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-13 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forholdet mellom selskapet og aksjeeier reguleres av vedtektene, ikke av registeret. Vedtektene er således bindende, selv om innholdet er et annet enn det som fremgår av registeret. Det gjelder imidlertid modifikasjoner for uregistrerte omsetningsbegrensninger. Slike kan bare gjøre gjeldende mot erverver dersom han kjente eller burde kjent til dem, eller dersom unnlatt registrering skyldes en feil i verdipapirsentralen. Det er her relevant at en erverver kan forutsettes å kjenne vedtekter som er registrert i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven [§ 10-1](#) første ledd, se Andenæs (2016) s. 162. Erverver vil dermed ikke være i god tro dersom den aktuelle vedtektsbestemmelsen er registrert i Foretaksregisteret, men ikke aksjeeierregisteret. Styret har for øvrig plikt til å sørge for registrering av omsetningsbegrensninger jf. allmennaksjeloven [§ 4-4](#) første ledd og annet ledd nr. 7.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-13 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet må sørge for at aksjeeiere og erververe kan gjøre seg kjent med hvordan man oppnår beskyttelse mot konkurrerende rettighetshavere.

§ 4-14. Tegningsrett til aksjer

Bestemmelsene i [§§ 4-7, 4-12](#) og [4-13](#) gjelder tilsvarende for tegningsrett til aksjer.

0 Endret ved lov [26 juni 1998 nr. 46](#).

Karnov lovkommentarer: § 4-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-14

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen supplerer [§ 4-11](#).

V. Adgangen til å omsette og pantsette aksjer

0 Overskriften endret ved lov [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)).

§ 4-15. Adgangen til å omsette aksjer

(1) Aksjer kan skifte eier ved overdragelse og på annen måte for så vidt annet ikke er bestemt i lov, selskapets vedtekter eller avtale mellom aksjeeierne.

(2) Er det fastsatt i vedtektene at erverv av aksje er betinget av samtykke, at aksjeeier eller erverver av aksje skal ha bestemte egenskaper, eller at en aksjeeier eller annen skal ha rett til å overta en aksje som har skiftet eier eller som ønskes overført, gjelder bestemmelsene i [§§ 4-16 til 4-23](#).

(3) For omsetningsbegrensninger som er fastsatt i vedtektene eller avtale mellom aksjeeierne, gjelder [avtaleloven § 36](#) tilsvarende.

(4) Bestemmelsene i første til tredje ledd, jf [§§ 4-16 til 4-23](#), gjelder tilsvarende for tegningsrett til aksjer.

(5) Det kan ikke vedtektsfestes andre begrensninger i aksjeeiernes rett til å overdra aksjer i perioden fra registreringsdatoen etter [§ 5-2](#) første ledd og frem til generalforsamlingen enn det som gjelder ellers.

0 Endret ved lover [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1527](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-15

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et grunnleggende aksjerettslig prinsipp at aksjer er fritt omsettelige, med de begrensninger som følger av lov, vedtekter eller avtale. Allmennaksjeloven [§ 4-15](#) slår fast de rettslige utgangspunktene som gjelder i allmennaksjeselskaper, og disse utdypes videre i bestemmelsen og i de påfølgende bestemmelsene.

Utgangspunktet i allmennaksjeloven er at det ikke gjelder omsetningsbegrensninger, slik at disse må inntas i vedtektene. Dette er motsatt utgangspunkt fra aksjeloven, hvor fri omsetning er mindre viktig.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-15 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd slår fast det alminnelige prinsippet om at aksjer, som er et formuesgode, kan overdras med mindre annet følger av lov, selskapets vedtekter eller avtale mellom aksjeeierne. Lovens ordning er at salg av aksjer er den måten et aksjeeierforhold normalt skal avsluttes på, i motsetning til selskapslovens ordning, hvor en deltaker uten nærmere vilkår kan kreve utløsning fra selskapet ([§ 2-28](#)). Det er således i aksjeeiers interesse at han kan tre ut når han ønsker det. Hensynet til selskapet og andre aksjeeiere kan imidlertid tale for at det er enkelte begrensninger.

Begrensninger kan følge av lov, herunder allmennaksjeloven selv. Erverv av aksjer kan også være regulert i andre lover, se oversikt i Aarbakke mfl. note 1.1.

Det følger direkte av ordlyden at unntak fra omsettelighet kan følge av avtale mellom aksjeeiere, typisk aksjeeieravtaler. Andenæs antar at det er en forglemmelse at ikke omsetningsbegrensninger som følger av tegningsvilkår, kan gjøres gjeldende overfor aksjeeiere, se Andenæs (2016) s. 152. Det må være riktig. Tegningsvilkår vil følge av en tegningsavtale mellom tegneren og selskapet og vil på samme måte som andre avtaler være forpliktende for partene, se [HR-2018-111-A](#) (Ree Minerals). Det er ingen grunn til at en slik avtale ikke skal være like bindende for aksjeeier som en avtale mellom aksjeeierne.

Når det gjelder innholdet av omsetningsbegrensninger, er to praktiske former regulert i allmennaksjeloven selv, nemlig forkjøpsrett og samtykkekrav. Det kan også tenkes andre reguleringer, som tilbudsplikt, medsalgsrett og andre mekanismer for å avslutte aksjeeierforhold. Se nærmere Aarbakke mfl. note 1.6.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-15 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

De omsetningsbegrensningene som omhandles i loven, er vedtektsfestede krav om at selskapet skal samtykke til aksjeerverv, at aksjeeiere skal ha bestemte egenskaper, eller at andre aksjeeiere skal ha forkjøpsrett. Uten slik vedtektsbestemmelse gjelder det ikke omsetningsbegrensninger.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-15 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Omsetningsbegrensninger fastsatt i vedtekter eller avtale som er urimelig for en part, kan sensureres med hjemmel i avtaleloven [§ 36](#). Dette følger direkte av avtalerettslige regler for så vidt gjelder aksjeeieravtaler. Det er imidlertid mer uklart om avtaleloven [§ 36](#) gjelder vedtekter. I forarbeidene til avtaleloven [§ 36](#) er det antatt at det er mange hensyn som taler mot at bestemmelsen får anvendelse på vedtekter generelt, og det legges til grunn at den bare får analogisk anvendelse, se [Ot.prp. nr. 5 \(1982–83\) s. 20](#) flg. Synspunktet er kritisert i juridisk teori, se oversikt i Christoffersen, Margrethe Buskerud, *Aksjeeiers lojalitetsplikt*, Gyldendal, 2019, s. 101 flg. Når det gjelder omsetningsbegrensninger i vedtektene, er det altså lovfestet at bestemmelsen får anvendelse, til tross for prinsipielle betenkeligheter. Et særtrekk ved omsetningsbegrensninger er at de gjelder forholdet mellom aksjeeier og selskapet og således ikke berører kreditorer direkte. Regelen kan derfor forklares med at vedtektsbestemmelser om omsetningsbegrensninger har et større avtalepreg enn bestemmelser som gjelder kapitalforhold og andre forhold som berører kreditorene direkte.

Terskelen for sensur er høy i avtaler mellom næringsdrivende, slik aksjeeieravtaler og vedtekter normalt vil være. Det skal foretas en avveining mellom hensynet til en aksjeeier som ønsker å komme ut av selskapet, og selskapets behov for omsetningsbegrensningen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-15 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan også avtales omsetningsbegrensninger for tegningsretter, og i så fall gjelder de samme reglene som for aksjer.

Karnov Lovkommentar 6 til § 4-15 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen implementerer aksjonærrettighetsdirektivet, direktiv [2007/36/EF artikkel 7](#) nr. 1 bokstav b, i norsk rett.

§ 4-15a. Pantsettelse av aksjer

Aksjer kan pantsettes når annet ikke er fastsatt i vedtektene. Pant i aksjer registrert i verdipapirsentral med Norge som hjemstat får rettsvern etter reglene i verdipapirsentralloven. Avtalen kan bestemme at utbytte skal utbetales til panthaveren uten de begrensninger som følger av [§ 8-3](#) annet ledd. Dersom aksjene er registrert i en verdipapirsentral som ikke knytter rettsvernsvirkninger til registrering i verdipapirsentralen, gjelder reglene i [aksjeloven § 4-8](#) annet og tredje ledd om pant i aksjer tilsvarende.

0 Tilføyd ved lov [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), endret ved lov [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-15a

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-15a 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens ordning er at det må vedtektsfestes hvis aksjer ikke skal kunne pantsettes frivillig. En slik vedtektsbestemmelse forhindrer ikke kreditorbeslag i aksjene.

Rettsvernreglene for pant i aksjer registrert i norsk verdipapirsentral følger av verdipapirsentralloven, jf. annet punktum. For andre aksjer gjelder aksjeloven [§ 4-8](#) annet og tredje ledd, jf. fjerde punktum.

Det kan avtales at panthaver skal få utbetalt utbytte, jf. også panteloven [§ 1-6](#). Avtalen kan gjelde for en lengre periode enn to år, uavhengig av forbudet mot dette som følger av allmennaksjeloven [§ 8-3](#) annet ledd.

VI. Vedtektsbestemmelser om samtykkekrav ved eierskifte

§ 4-16. Styrets beslutning

- (1) Dersom erverv av aksje etter vedtektene er betinget av samtykke, hører det under styret å avgjøre om samtykke skal nektes, hvis ikke vedtektene bestemmer noe annet. Styret skal snarest mulig etter at ervervet er meldt til verdipapirsentralen, avgjøre om samtykke skal gis.
- (2) Samtykke kan ikke nektes ved eierskifte ved arv når erververen er den tidligere eiers nærstående. For øvrig kan samtykke bare nektes når det foreligger saklig grunn for det. I vedtektene kan det fastsettes nærmere vilkår for å nekte samtykke.
- (3) Erververen skal uten opphold underrettes om avgjørelsen. Gis det ikke samtykke, skal begrunnelsen angis, og erververen skal dessuten orienteres om hva som er påkrevd for å bringe forholdet i orden, jf. [§ 4-17](#).
- (4) Er erververen ikke underrettet om at samtykke er nektet, innen to måneder etter at melding om ervervet kom inn til verdipapirsentralen, anses samtykke å være gitt.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-16

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer situasjoner hvor det følger av vedtektene at selskapet skal samtykke til aksjeoverdragelse. Det er hensynet til selskapet og de øvrige aksjeeierne som kan begrunne at det inntas et slikt krav om samtykke i vedtektene. Det kan være uheldig for selskapsinteressen om det kommer inn en ny aksjeeier med andre interesser og egenskaper enn overdrageren, eksempelvis en konkurrent som vil redusere selskapets virksomhet. Samtidig er det viktig å ivareta overdragerens behov for å disponere over sitt formuesgode, og reglene i §§ [4-16](#) og [4-17](#) søker å balansere disse hensynene. Reglene om samtykkekrav kommer til anvendelse på eierskifte, herunder ved overtakelse av aksjer ved bruk av forkjøpsrett, se [Rt-2008-298](#) (Halden Arbeiderblad).

Bestemmelsen gjelder selskapets beslutning om hvorvidt samtykke skal gis til et erverv etter at tidligere eier har sendt melding til verdipapirsentralen om overdragelsen jf. allmennaksjeloven [§ 4-7](#). Første og annet ledd oppstiller vilkårene for samtykkenektelse, mens tredje og fjerde ledd gjelder underretning til erverver.

Andenæs (2016) s. 174 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-16 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer rammene for selskapets stillingstagen til samtykkespørsmålet. Det er styret som skal avgjøre om samtykke skal gis, hvis ikke annet er bestemt i vedtektene. Dette henger sammen med at det er styret som har øverste forvalteransvar, jf. allmennaksjeloven [§ 6-12](#).

Avgjørelsen tas så snart som mulig etter at ervervet er meldt til verdipapirsentralen. Det er i alle involvertes interesse med en rask avklaring av aksjeeierforholdene.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-16 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av annet ledd første punktum at samtykke ikke kan nektes ved overdragelse gjennom arv til personlig nærstående. Begrepet «personlig nærstående» er definert i allmennaksjeloven [§ 1-5](#) annet ledd og omfatter fysiske personer som ektefeller/samboere og mindreårige barn og selskaper der aksjeeier eller noen i de nevnte grupper har bestemmende innflytelse.

I andre tilfeller er det et krav for å nekte samtykke at det foreligger saklig grunn jf. annet punktum. Dette er en viktig begrensning i styrets skjønnsutøvelse, av hensyn til aksjeeier som ønsker å overdra aksjen. Hvorvidt det foreligger saklig grunn, skal avgjøres ut fra en vurdering av hva som er selskapets interesse. De sentrale dommene her er [Rt-1999-1682](#) (Østlendingen) og [Rt-2013-241](#) (Stangeskovene). Sistnevnte dom viser at aksjerettslige grunnprinsipper kan få betydning for om den anførte grunnen er saklig. Styrets samtykkenektelse innebar forskjellsbehandling av aksjeeiere, noe som utgjorde brudd på likhetsprinsippet i allmennaksjeloven [§ 4-1](#). Det forelå dermed ikke saklig grunn. Dommen viser også at i utgangspunktet skal det foretas en avveining mellom hensynet til selskapet og overdragerens interesse i å komme ut av selskapet, men hvis erverver allerede er aksjeeier, skal det også tas hensyn til ham.

Det følger av de to nevnte høyesterettsdommene at domstolene skal være varsomme med å overprøve styrets vurdering av om det foreligger saklig grunn for samtykkenektelsen. Dette har sammenheng med at styret anses nærmest til å foreta forretningsmessige beslutninger. Men som i Stangeskovendommen ([Rt. 2013 s. 241](#)) er det adgang til å prøve om styret har basert seg på korrekt faktum. Klar og utvilsom urimelighet kan det også gripes inn overfor, se Andenæs (2016) s. 178–179.

Aktuelle nektelsesgrunner er at ervervet innebærer at vedkommende aksjeeier får en så stor post at han blir dominerende eller oppnår negativ kontroll, jf. [Rt-1999-1682](#) (Østlendingen). At erverver er en konkurrent som dermed får innsyn i selskapets virksomhet, er også en relevant nektelsesgrunn. Se nærmere analyse av nektelsesgrunner i Andenæs (2016) s. 179 flg.

Det følger av bestemmelsens tredje punktum at det kan fastsettes i vedtektene hva som er saklig grunn for samtykke.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-16 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd omhandler informasjon som skal gis erverver. Han skal uten opphold underrettes om avgjørelsen, og hvis samtykke nektes, har han krav på begrunnelse og orientering om mulighetene han har etter [§ 4-17](#). Bestemmelsen har ikke noe motstykke i aksjeloven, og forskjellen kan begrunnes med omsetningserververens særlige interesser ved kjøp av aksjer på markedsplasser.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-16 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd inneholder en preklusjonsregel, for å sikre erververens forutberegnelighet. Dersom han ikke får orientering fra selskapet om hvorvidt samtykke er gitt, senest to måneder etter at ervervet er meldt til verdipapirsentralen, anses samtykke å være gitt. Heller ikke denne regelen har motstykke i aksjeloven.

§ 4-17. Virkningen av at samtykke blir nektet

(1) Nekter styret å gi samtykke til ervervet, kan erververen

1. omgjøre avtalen med avhenderen, hvis ikke noe annet er fastsatt i avtalen;
2. avhende aksjen;
3. reise søksmål om gyldigheten av nektelsen.

(2) Tiltak etter første ledd må være iverksatt innen to måneder etter at erververen mottok underretning om at samtykke til ervervet var nektet, hvis ikke vedtektene har lengre frist. Oversittes fristen, kan styret kreve aksjen solgt gjennom namsmyndighetene etter reglene om tvangssalg. Bestemmelsene i [tvangsfullbyrdelsesloven § 10-6](#), jf [§ 8-16](#) om det minste bud som kan godtas, gjelder ikke ved salget. Er det reist søksmål om gyldigheten av en nektelse, kan tvangssalg tidligst finne sted to måneder etter at rettskraftig dom foreligger.

Karnov lovkommentarer: § 4-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-17

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Nektelse av samtykke til et aksjeerverv innebærer at en inngått avtale om overdragelse av aksjer ikke kan gjennomføres. Det er derfor behov for regler som løser opp i situasjonen, på en måte som ivaretar ulike involverte interesser, både selskapets, overdragers og erververs. Det kan være ulike løsninger som fremstår som mest hensiktsmessig ut fra aksjeeierforholdene i det enkelte selskap.

Allmennaksjeloven [§ 4-17](#) første ledd oppstiller derfor tre ulike alternativer som erververen kan velge mellom. Vilklårene knyttet til de ulike alternativene følger av de øvrige leddene i bestemmelsen.

Andenæs (2016) s. 189 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-17 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd angir erververens handlingsalternativer hvis samtykke nektes. Bestemmelsen tilsvarer aksjeloven [§ 4-17](#) første ledd, med det unntak at erverver av aksje i allmennaksjeselskap ikke kan kreve innløsning ved samtykkenektelse.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-17 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Erverver kan for det første omgjøre kjøpsavtalen, med mindre annet følger av denne avtalen. Det vil si at partene kan velge at erverver skal ta risikoen for at samtykke gis, slik at han må benytte seg av et av de andre alternativene i [§ 4-17](#) dersom samtykke nektes

Når det vises til «avtalen», må dette forstås som avtalens innhold fastlagt i samsvar med alminnelige obligasjonsrettslige prinsipper. I [Rt-2004-1256](#) hadde partene avtalt samme løsning som følger av [§ 4-17](#) første ledd nr. 1, nemlig at kjøper av en aksje i et boligaksjeselskap kunne gå fra avtalen dersom styret nektet å samtykke. Etter avslag fra styret ga kjøperen likevel selger rett til å forsøke å fremskaffe samtykke, og Høyesterett kom da til at det ville være i strid med lojalitetsplikten dersom kjøper erklærte seg ubundet før selger hadde forhandlet ferdig med styret.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-17 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Erververen kan velge å selge aksjen videre, noe som kan være aktuelt hvis det er et marked for aksjen.

Dersom også dette ervervet nektes godkjent av styret, vil den nye erververen kunne påberope seg reglene i [§ 4-17](#). Det fremgår av avgjørelsene knyttet til Energiselskapet Buskeruds kjøp av aksjer i Flesberg Elektrisitetsverk, [Rt-2004-150](#) (Høyesteretts kjæremålsutvalg – kjennelse) og [Rt-2007-1392](#) (Flesberg). Den førstnevnte kjennelsen viser at det løper en ny frist for å gå til søksmål for den nye erververen. Det innebærer at det kan ta tid før det bringes klarhet i aksjeeierforholdene, noe som kan være uheldig for selskapet. Utnyttelse av denne situasjonen ved videresalg til erververe som det antas ikke vil bli godkjent, vil kunne rammes av misbruksprinsipper, se Aarbakke mfl. note 1.2.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-17 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det tredje alternativet er å bestride gyldigheten av avslaget ved å gå til søksmål mot selskapet. I [Rt-1999-1682](#) (Østlendingen) og [Rt-2013-241](#) (Stangeskovene) gikk erverver til søksmål og anførte at styrevedtaket hvor samtykke ble nektet, var ugyldig, fordi det ikke forelå saklig grunn til å nekte, jf. aksjeloven [§ 4-16](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 4-17 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovgiver har gitt erverver ulike alternativer for å løse opp i situasjonen ved samtykkenektelse, men det er også viktig å ivareta hensynet til selskapet. Det er derfor oppstilt en frist på to måneder etter at erverver mottok underretning om nektelsen, med mindre lengre frist er avtalt i vedtektene. Ved fristoversittelse kan styret i selskapet begjære aksjene tvangssolgt. Det samme gjelder hvis det går to måneder etter en rettskraftig dom knyttet til gyldighet av samtykkenektelsen eller innløsningskrav.

VII. Vedtektsbestemmelser om at en erverver eller eier av en aksje skal ha visse egenskaper

§ 4-18. Vedtektsbestemmelser om at en erverver eller eier av en aksje skal ha visse egenskaper

Er det fastsatt i vedtektene at en erverver eller eier av en aksje skal ha visse egenskaper, kan styret gi en erverver eller eier som ikke tilfredsstiller vilkårene, en frist på minst tre måneder for å bringe forholdet i orden. Har eieren ikke innen fristen

1. omgjort avtalen,
 2. avhendet aksjene, eller
 3. reist søksmål for å få avgjort om kravene i vedtektene er tilfredsstilt,
- gjelder reglene om tvangssalg i [§ 4-17](#) annet ledd.

Karnov lovkommentarer: § 4-18

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-18 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder såkalte personklausuler som stiller krav til aksjeeiers egenskaper.

Se Andenæs (2016) s. 198 flg. Lovgiver har valgt ulik regulering for aksjer i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper.

Første ledd er hjemmel for at det kan fastsettes i vedtektene at aksjeeiere må ha visse egenskaper. Dette kan være både kvalitative krav, eksempelvis om yrkesbakgrunn eller geografisk tilhørighet, og kvantitative krav. Det kan være vage grenser mellom slike krav og krav som må oppfattes som vilkår for å gi samtykke, slik at de omfattes av allmennaksjeloven [§ 4-16](#). Når det gjelder kvantitative krav, som at ingen aksjeeiere kan ha mer enn 10 prosent av aksjene, må det tas stilling til om aksjeeiere som er nærstående, skal identifiseres. Tolkningsspørsmål må løses på samme måte som for stemmerettsbegrensninger, se [Rt-2012-1628](#) (Nordavis) og Andenæs (2016) s. 199.

Ved overdragelse av aksjer til en som ikke oppfyller vilkårene for å være aksjeeier, skal han få en frist på tre måneder for å bringe forholdet i orden.

Dersom forholdet ikke bringes i orden innen fristen ved hjelp av alternativene angitt i allmennaksjeloven [§ 4-17](#), gjelder reglene om tvangssalg i [§ 4-17](#) annet ledd.

VIII. Vedtektsbestemmelser om forkjøpsrett

§ 4-19. Forkjøpsrett

Det kan fastsettes i vedtektene at en aksjeeier eller en annen skal ha rett til å overta en aksje som har skiftet eier, eller som ønskes overført. Er det fastsatt slike vedtektsbestemmelser, gjelder bestemmelsene i [§§ 4-20](#) til [4-23](#), hvis ikke noe annet er fastsatt i vedtektene.

Karnov lovkommentarer: § 4-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-19 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan fastsettes i vedtektene at en aksjeeier eller andre har rett til å overta aksjer som har skiftet eier eller skal skifte eier. I så fall gjelder bestemmelsene i [del VIII](#) i allmennaksjeloven [kapittel 4](#), med mindre noe annet følger av vedtektene. Det kan eksempelvis avtales forkjøpsrett bare til enkelte av selskapets aksjer.

Forkjøpsrett kan også reguleres i aksjeeieravtale. Lovens bestemmelser har ikke direkte betydning for slike rettigheter, men de kan likevel tillegges betydning ved tolkning av aksjeeieravtalene.

Reglene gjelder altså når eierskifte har inntrådt, typisk at det er inngått avtale om overdragelse, eller dersom en aksje ønskes overført.

§ 4-20. Varsel til rettighetshaverne

Når verdipapirsentralen mottar melding etter [§ 4-7](#), skal den straks varsle selskapet. Selskapet skal straks varsle rettighetshaverne skriftlig. Det samme gjelder dersom en aksjeeier underretter selskapet om at aksjer er avhendet eller ønskes avhendet.

⁰ Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-20

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens ordning er at erverver av aksjer må gi melding til verdipapirsentralen, jf. allmennaksjeloven § 4-7. Sentralen skal da straks varsle selskapet, jf. § 4-20 første ledd første punktum.

Styret skal etter mottatt melding straks varsle forkjøpsrettsberettigede skriftlig. Tilsvarende gjelder dersom aksjeeier får underretning fra aksjeeier om at han har solgt eller ønsker å selge aksjene

Det antas at meldingen om eierskifte må inneholde opplysninger om erverver og andre opplysninger som er nødvendig for å ta stilling til om forkjøpsretten ønskes utøvd, se Andenæs (2016) s. 214.

§ 4-21. Når foreligger forkjøpsrett

- (1) Forkjøpsretten utløses ved enhver form for eierskifte, når annet ikke er bestemt ved lov.
- (2) Retten kan gjøres gjeldende overfor enhver erverver, unntatt en erverver som er den tidligere eiers personlig nærstående eller slektning i rett oppstigende eller nedstigende linje.
- (3) Forkjøpsrett kan ikke utøves for et mindre antall aksjer enn det antall retten kan gjøres gjeldende for. Ved sammenhengende avhending av flere aksjeposter fra samme eier eller flere eiere må retten gjøres gjeldende i forhold til alle aksjene under ett.

Karnov lovkommentarer: § 4-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-21 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret for utløsning av forkjøpsrett er at det har skjedd et eierskifte. Reglene omfatter altså mer enn tradisjonelle salg, slik som gaver.

Det kan fastsettes andre rammer for hvilke overdragelser som utløser forkjøpsrett i vedtektene, se [Rt-1998-1584](#) til illustrasjon av tolkningsspørsmål. Fisjon og fusjon vil normalt ikke kunne anses som eierskifte som utløser forkjøpsrett, se Andenæs (2016) s. 207. Tilsvarende ble det lagt til grunn i [HR-2017-1664-A](#) at en avtalt forkjøpsrett ved «salg» av en eiendom ikke ble utløst ved fusjon.

I [HR-2023-1128-A](#) (Kvinnherad Energi) tok Høyesterett utgangspunkt i at fusjon og fisjon ikke utløser forkjøpsrett etter loven, med henvisning til kontinuitetsprinsippet som gjelder ved fisjon og fusjon. Saken gjaldt tolkningen av en avtale mellom aksjeeierne hvor det fremgikk at forkjøpsrett ble utløst ved «overføring» av aksjer. En aksjepost hadde skiftet eier ved en sammensatt transaksjon som både omfattet fusjon og fisjon. Høyesteretts flertall på fire dommere tolket avtalen slik at dette utløste forkjøpsrett i den konkrete situasjonen. En dommer presiserte at det krevdes særlige holdepunkter for å fravike det klare utgangspunktet om at forkjøpsretten ikke blir utløst ved fisjon og fusjon, og at dette forelå i denne saken. En dommer fant at forkjøpsretten ikke var utløst, ved å legge mer vekt på kontinuitetsprinsippet. Se kommentar til dommen, Tore Bråthen, «HR-2023-1128-A (Kvinnherad Breiband): Utløses forkjøpsrett til aksjer av fusjon og fisjon?», *Nytt i Privatretten*, 2023-3.

Eierskifte i selskapets morselskap vil ikke utløse forkjøpsrett til aksjene i datterselskapet, det er ingen tilsvarende regel som i lov om løysingsrettar § 11 i aksjeloven. Etter denne bestemmelsen utløses forkjøpsrett til eiendom ved slikt aksjesalg i selskapet som eier eiendommen, som innebærer at «styringsretten i selskapet kjem på andre hender». Begrepet tolkes i [HR-2023-1250-A](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-21 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd oppstiller unntak fra forkjøpsretten for to grupper: personlig nærstående, jf. allmennaksjeloven § 1-5 annet ledd, og slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje.

«Personlig nærstående» omfatter både fysiske personer, som ektefeller og barn mv., og selskaper hvor aksjeeier eller hans nærstående har bestemmende innflytelse. Overdragelse av aksjer til datterselskap utløser således ikke forkjøpsrett.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-21 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det at andre aksjeeiere utøver forkjøpsrett, skal ikke være noen unødvendig belastning for overdrager. Det følger derfor at utøvelse av forkjøpsrett må omfatte alle aksjene som skal overdras.

§ 4-22. Hvem har forkjøpsrett

- (1) Alle aksjeeiere har samme prioritet i forhold til retten til å overta aksjen eller aksjene.
- (2) Når forkjøpsretten utøves av flere aksjeeiere i selskapet, fordeles aksjene i forhold til det antall aksjer i selskapet disse aksjeeierne har fra før. Er det flere aksjeklasser i selskapet, har aksjeeiere i samme aksjeklasse fortrinnsrett i forhold til aksjeeiere i andre klasser.
- (3) Aksjer som ikke kan fordeles likelig etter reglene i første og annet ledd, skal fordeles mellom rettighetshaverne ved loddtrekning.

Karnov lovkommentarer: § 4-22

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-22 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Likhetsprinsippet i allmennaksjeloven [§ 4-1](#) gjelder også ved utøvelse av forkjøpsrett, og alle aksjeeiere har samme prioritet. Det kan imidlertid avtales i vedtektene at bare enkelte aksjeeiere skal ha slik rett, hvis de utgjør en aksjeklasse, jf. allmennaksjeloven [§ 4-1](#) første ledd annet punktum.

Allmennaksjeloven [§ 4-2](#) regulerer overgangen av rettigheter til aksje ved aksjesalg. Etter første ledd vil en erverver av aksje få aksjerettigheter etter at ervervet er ført inn i aksjeeierboken, eller tidligere dersom vilkårene for innføring er til stede. Det er imidlertid holdepunkter i teori og praksis for at retten til å utøve forkjøpsrett overføres allerede når aksjene er ervervet, se [note 2](#) til [§ 4-2](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-22 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er ikke upraktisk at flere aksjeeiere ønsker å utøve forkjøpsrett, og det følger av annet ledd at aksjene i så fall skal fordeles forholdsmessig.

Ved flere aksjeklasser er det imidlertid bare aksjeeiere innenfor samme aksjeklasse som de solgte aksjene som har forkjøpsrett. Likhetsprinsippet praktiseres dermed bare innenfor samme aksjeklasse.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-22 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis det ikke lar seg gjøre å fordele alle aksjene likt mellom dem som har utøvd forkjøpsrett, må aksjene fordeles ved loddtrekning. Regelen bryter med likhetsprinsippet, men aksjeeierne som ønsker det, får i hvert fall muligheten til å erverve aksjer.

§ 4-23. Utøvelse av forkjøpsrett

(1) Forkjøpsrett gjøres gjeldende ved melding til selskapet. Meldingen må være kommet frem til selskapet senest to måneder etter at verdipapirsentralen eller i tilfelle selskapet fikk melding om eierskiftet som nevnt i [§ 4-20](#).

(2) Innløsningssummen skal fastsettes etter aksjens virkelige verdi på det tidspunktet kravet er fremsatt. En bestemmelse i vedtektene som angir beløpet eller hvordan innløsningssummen skal beregnes, kan lempes etter [avtaleloven § 36](#). Rettighetshaveren må innen fristen på to måneder i første ledd ha gjort det som er nødvendig for å få innløsningssummen bindende fastsatt etter en fremgangsmåte som er angitt i vedtektene eller i tilfelle ved å kreve skjønn. Oppnås det ikke enighet om innløsningssummen, skal dette avgjøres ved skjønn om ikke annet blir avtalt.

(3) Innløsningssummen skal betales innen en måned etter at kravet om forkjøpsrett ble fremsatt eller i tilfelle innen to uker etter at tvist om innløsningssummen er bindende avgjort.

(4) Fristene i denne paragrafen kan ikke forlenges ved vedtektsbestemmelse.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-23

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-23 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er selskapet som skal orientere rettighetshaverne om forkjøpsrett, jf. [§ 4-20](#). Melding om utøvelse av forkjøpsrett skal også sendes til selskapet.

Fristen for å gjøre forkjøpsrett gjeldende er to måneder etter at verdipapirsentralen eller selskapet fikk melding om eierskiftet, jf. [§ 4-20](#). Fristen avbrytes når meldingen kommer frem til selskapet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-23 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens ordning er at det ikke nødvendigvis er den avtalte pris som den forkjøpsrettsberettigede skal betale for aksjen. Vederlaget anses som en innløsningssum, som skal fastsettes etter aksjenes virkelige verdi på det tidspunkt kravet fremsettes. Begrepet «virkelig verdi» kan både ses på som aksjens omsetningsverdi og som en andel av selskapets underliggende verdier (se [note 9](#) til aksjeloven [§ 4-17](#)). Hvordan virkelig verdi skal fastlegges, må avgjøres ut fra de hensyn som begrunner forkjøpsrettsreglene, se [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding). Siden det er en aksjeoverdragelse som utløser innløsningen, synes det mest nærliggende å avklare aksjenes omsetningsverdi med utgangspunkt i den avtalte prisen. Tilsvarende Andenæs (2016) s. 216 og Aarbakke mfl. note 2.1.

Det kan fastsettes i vedtektene hvordan innløsningssummen skal beregnes, eventuelt ved angivelse av et bestemt beløp. Det følger av annet punktum at en slik bestemmelse kan lempes etter [avtaleloven § 36](#).

Det følger av [§ 4-23](#) annet ledd tredje punktum at rettighetshaver må ta nødvendige skritt innen tomånedersfristen for å få innløsningssummen bindende fastsatt. Hvis den forkjøpsrettsberettigede ønsker å betale det samme som var avtalt mellom overdrager og erverver, vil det være tilstrekkelig å presisere dette i meldingen til selskapet, se Andenæs (2016) s. 217. Ved uenighet om innløsningssum må det begjæres skjønn for å få fastlagt denne.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-23 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Betalingsfristen for innløsningssummen er en måned, eventuelt to uker etter at skjønnsavgjørelsen foreligger.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-23 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er stor avtale- og vedtektsfrihet knyttet til omsetningsbegrensninger, men ikke når det gjelder fristene for betaling av innløsningssum. Disse kan ikke forlenges i vedtektene.

IX. Tvungen overføring av aksjer

§ 4-24. Innløsning av små aksjeposter

(1) Selskapet kan fremsette tilbud om å overta de aksjene som eies av aksjeeiere som hver for seg har så få aksjer i selskapet at den samlede verdi av aksjene regnet etter kursen på tilbudsdagen ikke overstiger fem hundre kroner. Tilbud som angir løsningssummen pr aksje og fristen til å godta tilbudet, skal sendes skriftlig til alle aksjeeiere med kjent adresse som omfattes av tilbudet. Ervervet skjer etter reglene om erverv av egne aksjer i [§§ 9-2](#) til [9-8](#).

(2) Har selskapet fremsatt tilbud etter første ledd uten at alle aksjer tilbudet omfatter, er blitt overtatt av selskapet, kan departementet gi selskapet tillatelse til tvungen overtakelse av resten av aksjene.

(3) Når selskapet har truffet beslutning om tvungen overtakelse i henhold til tillatelse fra departementet, skal selskapet innføres som eier av aksjene i verdipapirsentralen. Dette gjelder likevel ikke aksjene til aksjeeiere som etter at tilbudet etter første ledd er fremsatt, har fått registrert erverv av så mange aksjer at de ikke lenger omfattes av tilbudet.

(4) [§ 4-25](#) annet, tredje og fjerde ledd om fastsettelse av løsningssummen gjelder tilsvarende.

(5) Skjønnet holdes i den rettskrets hvor selskapet har sitt forretningskontor. Alle aksjeeiere skjønnet angår kan innstevnes som part. Kostnadene ved skjønnet dekkes av selskapet.

0 Endret ved lov [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-24

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-24

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder selskapets rett til å innløse små aksjeposter i allmennaksjeselskaper notert på markedsplass som Oslo Børs. Det finnes ingen tilsvarende mulighet i aksjeloven. Formålet med bestemmelsen er at selskapet skal kunne bli kvitt småaksjeeiere som utgjør en belastning for selskapet, se [NOU 1996: 3 s. 214–215](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-24 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 4-24](#) første ledd regulerer situasjonen hvor selskapet fremsetter tilbud om innløsning, og dette blir akseptert av aksjeeierne frivillig. Vilåret for å kunne fremsette tilbud er at den samlede verdien av aksjene, basert på dagens kurs, ikke overstiger kr 500.

Tilbudet skal angi løsningssummen og sendes skriftlig til alle aksjeeiere som har en så lav verdi av aksjene som angitt. Dersom tilbudet ikke aksepteres, kan det bli aktuelt med tvungen overtakelse etter reglene i annet til femte ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-24 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

En tvangsovertakelse krever tillatelse fra departementet, nå Nærings- og fiskeridepartementet.

Departementet skal ta stilling til om tilbudet reflekterer aksjenes verdi fullt ut, se [NOU 1996: 3 s. 215](#). Det er altså ikke tilstrekkelig å tilby børskurs hvis denne ligger under aksjenes verdi. Hvorvidt tilbudet skal gjenspeile aksjenes omsetningsverdi eller en andel av selskapets underliggende verdier, er omdiskutert, se Aarbakke mfl. note 2.1. I [Rt-2003-713](#) (Norway Seafoods) ble det lagt til grunn at ved tvangsinnløsning etter aksjeloven [§ 4-25](#) har de innløste aksjeeierne krav på en andel av de underliggende verdier. Dette ble blant annet begrunnet med minoritetsvernet. I [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding) ble det imidlertid lagt til grunn at ved innløsning etter aksjeloven [§ 4-24](#) har aksjeeier krav på å få ut en andel av underliggende verdier. Det ble med henvisning til [Rt-2007-1392](#) (Flesberg) presisert at det er hensynene bak den aktuelle bestemmelsen som avgjør hvordan innløsningssummen skal beregnes. Spørsmålet må anses uavklart for allmennaksjeloven [§ 4-24](#), men siden det er tale om eksisterende aksjeeiere som motvillig må gi fra seg aksjene, synes gode grunner å tale for at de har krav på en andel av underliggende verdier. De argumenter som i Flesbergdommen [avsnitt 44](#) trekkes frem for å begrunne hvorfor en omsetningsserverver som nektes samtykke til ervervet, bare skal få omsetningsverdien, slår ikke til ved selskapets tvangsinnløsning av småaksjeeiere.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-24 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis departementet godkjenner tvangsovertakelse, skal selskapet innføres som ny eier i verdipapirsentralen.

En aksjeeier kan unngå tvangsovertakelse ved å erverve flere aksjer, slik at man ikke lenger er omfattet av tilbudet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-24 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Innløsningssummen ved tvungen overtagelse skal fastsettes i henhold til reglene om tvungen overføring av aksjer til en aksjeeier som har mer enn 90 prosent av aksjene, jf. [§ 4-25](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 4-24 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fastsettelsen av innløsningssummen skal skje ved skjønnsprosess, på selskapets bekostning.

§ 4-25. Tvungen overføring av aksjer i datterselskap mv

(1) Eier et allmennaksjeselskap alene eller gjennom datterselskap ni tideler eller mer av aksjene i et datterselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan styret i morselskapet beslutte at morselskapet skal overta de øvrige aksjene i datterselskapet. Hver av de øvrige aksjeeierne i datterselskapet har rett til å kreve at morselskapet overtar aksjene.

(2) Løsningssummen fastsettes i mangel av minnelig overenskomst eller aksept av tilbud etter tredje ledd tredje punktum ved skjønn på morselskapets kostnad. Når særlige grunner taler for det, kan det bestemmes at utgiftene helt eller delvis skal dekkes av den annen part. Skjønnsforretningen holdes i den rettskrets der selskapet har sitt forretningskontor.

(3) Morselskapet skal gi aksjeeierne et tilbud om løsningssum. Dersom tilbudet rettes skriftlig til hver enkelt aksjeeier, kan det fastsettes en frist for den enkelte aksjeeier til å komme med innsigelser mot eller avslå tilbudet. Dersom det skal fastsettes en frist som nevnt i annet punktum og ikke alle aksjeeierne har kjent adresse, må tilbudet i tillegg kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon. Dersom innsigelse etter annet punktum ikke kommer frem til selskapet innen utløpet av fristen, anses aksjeeieren for å ha akseptert tilbudet. Fristen kan ikke settes kortere enn to måneder. I meldingen med tilbudet om løsningssum og i kunngjøringen skal aksjeeierne gjøres oppmerksom på fristen og følgene av å oversitte den.

(4) Selv om en aksjeeier anses bundet etter tredje ledd fjerde punktum, kan retten etter påstand fra aksjeeieren sette avtalen til side etter reglene i [avtaleloven § 36](#). Selskapet skal bære utgiftene ved saken. Annet ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.

(5) Når et morselskap har besluttet å overta aksjer etter første ledd, skal morselskapet innføres som eier av aksjene i verdipapirsentralen. Samtidig skal morselskapet innbetale det samlede tilbudsbeløpet på særskilt konto i en bank som kan drive virksomhet her i riket.

(6) Bestemmelsene i første til femte ledd gjelder tilsvarende når en aksjeeier som ikke er allmennaksjeselskap, eier en så stor del av aksjene i et allmennaksjeselskap som fastsatt i første ledd.

(7) Ved tvungen innløsning i forbindelse med tilbudsplikt og frivillig tilbud etter [verdipapirhandelloven kapittel 6](#) gjelder det særlige regler i [verdipapirhandelloven § 6-22](#).

0 Endret ved lover [21 des 2001 nr. 117](#) (ikr. 1 jan 2002 iflg. [res. 21 des 2001 nr. 1475](#)), [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [29 juni 2007 nr. 75](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 29 juni 2007 nr. 752](#)), [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)), [14 juni 2013 nr. 41](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 638](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-25

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-25

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir en majoritetsaksjeeier som eier mer enn 90 prosent av aksjene, rett til å innløse minoritetsaksjeeierne mot sin vilje og minoritetsaksjeeierne en tilsvarende rett til å kreve seg innlöst. Bakgrunnen for bestemmelsen er at situasjonen med en så dominerende aksjeeier kan være utfordrende for begge parter: Mindretallet har begrensede muligheter til å ivareta sine interesser, og majoritetsaksjeeieren kan ha legitim interesse i å slippe å ta hensyn til minoriteten.

Det er særlig spørsmålet om beregning av innløsningssum som blir gjenstand for tvister.

Se Andenæs (2016) s. 222 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-25 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedvilkåret for innløsning etter [§ 4-25](#) første ledd første punktum er at en aksjeeier eier mer enn ni tideler av aksjene i selskapet, direkte eller indirekte. Aksjeeieren må etter denne regelen være et allmennaksjeselskap, og det skal skje en konsolidering med datterselskaps aksjer. Det gjelder ikke noe alminnelig identifikasjonsprinsipp mellom mor- og datterselskap i norsk selskapsrett, men her er dette særskilt fastsatt. Dersom to søsterselskap har mer enn 90 prosent av aksjene til sammen, vil deres morselskap være det selskapet som oppfyller lovens krav for å kreve tvangsinnløsning. Det er videre et vilkår at aksjeeieren har en tilsvarende del av stemmene på generalforsamlingen. Det er således ikke tilstrekkelig med stemmeløse aksjer for å oppfylle flertallskravet.

Beslutning om å foreta tvangsinnløsning treffes av styret hos hovedaksjeeieren som øverste organ for forvaltningen av selskapet, jf. allmennaksjeloven [§ 6-12](#). Et vedtak om tvangsinnløsning må gjelde alle aksjer.

Hvis vilkårene for tvangsinnløsning er til stede etter første ledd første punktum, følger det av annet punktum at de øvrige aksjeeierne kan kreve at hovedaksjeeieren innløser deres aksjer. Begge parteres interesser er dermed ivaretatt.

Bestemmelsen kan fravikes ved avtale, i aksjeeieravtale, tegningsvilkår eller andre avtaler, se Andenæs (2016) s. 230.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-25 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Et krav om tvangsinnløsning skal inneholde et tilbud om løsningssum jf. tredje ledd. Hvis dette ikke aksepteres, følger det av annet ledd at løsningssummen skal fastsettes ved skjønn, som hovedaksjeeieren som hovedregel skal bekoste. Det kan fastsettes annen kostnadsfordeling når særlige grunner taler for det.

Det er ikke angitt prinsipper for beregning av innløsningssummen i [§ 4-25](#). I [Rt-2003-713](#) (Norway Seafoods) ble det lagt til grunn at utgangspunktet er aksjenes virkelige verdi, og at denne skal baseres på underliggende verdier i selskapet og ikke på aksjenes omsetningsverdi. Det ble videre lagt til grunn at verdsettelsen skal baseres på at alle aksjer i samme aksjeklasse har samme verdi, det vil si at det ikke skal gjøres fradrag for det forhold at aksjene er en minoritetspost. Dette er bare rettslige utgangspunkter, og hvilken verdsettelsesmetode som skal benyttes, må ifølge dommen avgjøres konkret ut fra hva slags virksomhet selskapet driver. Tidspunktet for verdsettelsen er da innløsningskravet ble fremsatt, men etterfølgende forhold kan tjene som bevis.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-25 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedaksjeeier skal gi tilbud om løsningssum, jf. tredje ledd første punktum, og Andenæs (2016) s. 233 legger til grunn at dette må være et reelt tilbud basert på virksomhetens virkelige verdier.

Tredje ledd inneholder ellers regler om at hovedaksjeeier kan sette en frist for å komme med innsigelser eller avslå tilbudet, og dersom dette ikke skjer innen fristen, anses tilbudet akseptert. Dette forutsetter at aksjeeierne har fått informasjon om tilbudet og fristen, på kjent adresse eller gjennom Brønnøysundregistrene.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-25 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom en aksjeeier blir bundet til en avtale om tvangsinnløsning gjennom passivitet, jf. tredje ledd tredje punktum, kan denne vise seg å være urimelig. For å beskytte minoritetsaksjeeieren er det inntatt en egen bestemmelse i fjerde ledd om at avtalen kan sensureres med hjemmel i avtaleloven [§ 36](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 4-25 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedaksjeeierens forpliktelser etter beslutning om tvangsinnløsning og fremsettelse av tilbud er å overføre tilbudsbeløpet til en særskilt bankkonto. Selskapet plikter fra samme tidspunkt å innføre

hovedaksjeeier som ny eier av de tvangsinnløste aksjene. Dette gjelder altså selv om innløsningssummen ikke er akseptert eller endelig fastsatt, jf. Andenæs (2016) s. 238.

Karnov Lovkommentar 7 til § 4-25 6. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I sjette ledd utvides anvendelsesområdet fra at det er et allmennaksjeselskap som kan kreve innløsning, til at en aksjeeier som ikke er allmennaksjeselskap, eier ni tideler av et allmennaksjeselskap.

Karnov Lovkommentar 8 til § 4-25 7. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Verdipapirhandelloven [kapittel 6](#) inneholder regler om tilbudsplikt og frivillig tilbud, og ved tvungen innløsning i forbindelse med slike prosesser, gjelder særlige regler i verdipapirhandelloven [§ 6-22](#).

Kapittel 5. Generalforsamlingen

Karnov lovkommentarer: Kapittel 5. Generalforsamlingen

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 5. Generalforsamlingen

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Mens [kapittel 4](#) regulerer den enkelte aksjeeiers rettsstilling, regulerer [kapittel 5](#) generalforsamlingen, som er det organ aksjeeierne utøver sine stemmerettigheter gjennom. Generalforsamlingen er ikke et fast organ, men aksjeeierne må innkalles til generalforsamling gjennom særskilte regler. Først når det er innkalt til generalforsamling etter lovens regler, og generalforsamlingen er åpnet på lovlig vis som et møte, kan det treffes vedtak ved at aksjeeierne utøver sin stemmerett. Vedtak som ikke er truffet i henhold til lovens detaljerte regler, kan på nærmere vilkår kjennes ugyldig. Avholdelse av generalforsamling er obligatorisk, og generalforsamlingen er tillagt myndighet til å treffe viktige avgjørelser for selskapet.

Reglene om generalforsamlingen behandles i Andenæs (2016) s. 264 flg.

I. Alminnelige regler

Karnov lovkommentarer: I. Alminnelige regler

Karnov Lovkommentar 1 til I. Alminnelige regler

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene i [del I](#) i [kapittel 5](#) inneholder overordnede regler om generalforsamlingens rolle, hvem som kan delta, og hvem som kan stemme, og en angivelse av ulike former for generalforsamling med saksbehandlingsregler.

§ 5-1. Generalforsamlingens myndighet

(1) Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i selskapet.

(2) Generalforsamlingen kan likevel ikke overprøve bedriftsforsamlingens beslutning etter [§ 6-37](#) første og fjerde ledd eller styrets beslutning etter [§ 6-37](#) fjerde ledd annet punktum. Kongen kan i det enkelte tilfellet gjøre unntak fra første punktum når selskapet er et datterselskap og de ansatte i datterselskapet har rett til representasjon i styret eller bedriftsforsamlingen etter beslutning som nevnt i [§ 6-5](#) eller [§ 6-35](#) femte ledd, eller en vedtektsbestemmelse med tilsvarende innhold.

Karnov lovkommentarer: § 5-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-1 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 5-1](#) første ledd er en av allmennaksjelovens viktigste bestemmelser. Den angir at aksjeeierne gjennom sin deltakelse på generalforsamlingen utøver selskapets øverste myndighet. Det innebærer at styret og andre organer plikter å følge generalforsamlingens vedtak og instruks, og at vedtak disse organene treffer som er i strid med generalforsamlingens vedtak, kan bli ugyldige. Videre kan generalforsamlingen overprøve styrets vedtak. Dette er naturlig, siden aksjeeierne har skutt inn kapital i selskapet og har direkte interesser i selskapets utvikling. Se nærmere Aarbakke mfl. note 1.3 til aksjeloven § 5-1.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-1 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis selskapet har bedriftsforsamling i henhold til reglene i [§ 6-35](#) flg., gjøres det unntak i [§ 5-1](#) annet ledd fra regelen i første ledd om at generalforsamlingen utøver øverste myndighet, for visse beslutninger truffet av bedriftsforsamlingen. Slike beslutninger kan ikke generalforsamlingen overprøve. Se nærmere om forholdet mellom generalforsamling og bedriftsforsamling i Andenæs (2016) s. 285.

Det gjøres unntak i annet punktum, slik at generalforsamlingen i datterselskap på nærmere vilkår kan overprøve bedriftsforsamlingens vedtak med tillatelse fra departementet. Det innebærer at morselskapet ved å stemme på generalforsamlingen i datterselskapet kan overprøve bedriftsforsamlingen i datterselskapets beslutninger. Morselskapet utøver således øverste myndighet. Se nærmere Aarbakke mfl. note 0.1.

§ 5-2. Aksjeeiernes rett til å delta på generalforsamlingen. Fullmektig

(1) Bare den som er aksjeeier fem virkedager før generalforsamlingen (registreringsdatoen), har rett til å delta og stemme på generalforsamlingen.

(2) Aksjeeieren har rett til å delta selv eller ved fullmektig etter eget valg. Retten til å delta på generalforsamlingen kan ikke begrenses i vedtektene.

(3) Fullmektigen skal legge frem skriftlig fullmakt. Fullmakten skal være signert og datert. Fullmakten anses å gjelde bare for førstkommande generalforsamling hvis det ikke går tydelig frem at noe annet er ment. Aksjeeieren kan når som helst kalle tilbake fullmakten. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for tilbakekall av fullmakten.

(4) Aksjeeiere har rett til å delta med rådgiver, og kan gi talerett til én rådgiver.

0 Endret ved lover [21 des 2001 nr. 117](#) (ikr. 1 jan 2002 iflg. [res. 21 des 2001 nr. 1475](#)), [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1527](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-2 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Retten til å delta på generalforsamling er en grunnleggende organisatorisk rettighet for aksjeeiere. Det er her aksjeeierne har krav på informasjon, det er her de har talerett, og med mindre det er avtalt stemmerettsbegrensninger i vedtektene, er det her de kan utøve sin stemmerett. Retten til å delta på generalforsamling kan ikke begrenses i vedtektene.

Se nærmere Kåre I. Moljord, «Om møterett, talerett og stemmerett i aksjeselskapers generalforsamling», *Lov og Rett*, 1986, s. 375 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-2 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer bruk av fullmektig på generalforsamling, og det er krav om at det fremlegges skriftlig fullmakt. Skriftkravet kan ikke fravikes ved avtale, slik den kan i aksjeselskaper jf. aksjeloven [§ 5-2](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-2 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiere har rett til å være bistått av en rådgiver på generalforsamling, typisk advokat. Denne retten sikrer muligheten for å ivareta aksjeeiers interesser.

§ 5-3. Forhåndsmelding til selskapet for å delta på generalforsamlingen

(1) Eiere av forvalterregistrerte aksjer som vil delta på generalforsamlingen, må gi selskapet melding om dette på forhånd. I vedtektene kan det fastsettes at også øvrige aksjeeiere som vil delta på generalforsamlingen, må gi selskapet slik melding.

(2) Melding etter første ledd må være mottatt av selskapet senest to virkedager før generalforsamlingen. Styret kan, før det er sendt innkalling til generalforsamlingen, fastsette en senere frist for meldingen.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om melding etter første ledd, herunder krav til format og innhold.

0 Endret ved lov [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1527](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-3

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan besluttes i vedtektene at aksjeeiere før møtet tar til, plikter å opplyse til selskapet om de vil stille på generalforsamling. Dette vil bidra til forutberegnelighet for selskapet og kan lette kontrollen ved fremmøte. Det finnes ingen tilsvarende regel i aksjeloven.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-3 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Korteste frist for å melde at man stiller på generalforsamling, er fem dager før generalforsamlingen.

§ 5-4. Stemmerett. Inhabilitet

- (1) Hver aksje gir én stemme når noe annet ikke følger av loven eller vedtektene. Vedtektene kan inneholde bestemmelser om stemmerettsbegrensning som er knyttet til person. I vedtektene kan det også fastsettes at aksjene i en aksjeklasse ikke skal gi stemmerett eller skal ha begrenset stemmevekt. Slik vedtektsbestemmelse skal godkjennes av departementet dersom det samlede pålydende av aksjer i selskapet med slike stemmerettsbegrensninger skal utgjøre mer enn halvparten av aksjekapitalen i selskapet.
- (2) En stemmerettsbegrensning som er knyttet til en aksje eller person, er uten betydning i forhold til bestemmelser i denne loven som gir rettigheter til hver aksjeeier eller til aksjeeiere som eier eller representerer en viss del av aksjekapitalen. Det samme gjelder i forhold til bestemmelser som – for at en beslutning skal være truffet – krever tilslutning fra en viss del av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen.
- (3) Stemmerett kan ikke utøves for en aksje som tilhører selskapet selv eller et datterselskap. En slik aksje skal ikke regnes med når en beslutning krever samtykke fra samtlige aksjeeiere eller en viss del av aksjekapitalen, eller når en rett kan utøves bare av eierne av en viss del av selskapets aksjekapital.
- (4) Ingen kan selv eller ved fullmektig eller som fullmektig delta i en avstemning på generalforsamlingen om søksmål mot seg selv eller om eget ansvar overfor selskapet, og heller ikke om søksmål mot andre eller om andres ansvar dersom han eller hun har en vesentlig interesse i saken som kan være stridende mot selskapets.

Karnov lovkommentarer: § 5-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-4

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer utøvelse av aksjeeieres stemmerett. Det er bare aksjeeiere som har stemmerett, med unntak for situasjoner med stemmelikhet, hvor møteleders standpunkt teller med, jf. allmennaksjeloven [§ 5-17](#) første ledd annet punktum.

Se nærmere om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 287 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-4 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Stemmerett er knyttet til aksjen, det vil si at hver aksje gir én stemme hvis ikke annet er avtalt i vedtektene eller følger av lov. Det er naturlig at størrelsen på innskudd i selskapet påvirker stemmeretten.

Begrensningen av stemmerett kan være knyttet til person, noe som omfatter størrelsen på den enkelte aksjeeiers aksjepost. Det kan typisk være inntatt en vedtektsbestemmelse om at ingen kan stemme for mer enn 10 prosent av aksjene, for å unngå at noen aksjeeiere får en dominerende stilling. Det gjelder ingen alminnelig regel om konsolidering av aksjer tilhørende aksjeeiere som har en relasjon, typisk familiemedlemmer eller konsernselskaper. Hvis aksjer er spredt med det siktemål å omgå en avtalt stemmerettsbegrensning, kan imidlertid lojalitetshensyn og rettsmisbruksprinsipper medføre at vedtektene må tolkes slik at aksjeeiere blir identifisert. Dette var tilfelle i [Rt-2012-1628](#) (Nordavis). Se Andenæs (2016) s. 290 og Aarbakke mfl. note 1.7. Brudd på stemmerettsbegrensninger i vedtekter vil lede til ugyldighet. Aksjeeiere kan også velge å regulere utøvelse av stemmerett i aksjeeieravtaler, men brudd på slike bestemmelser får ikke betydning for gyldigheten av vedtak. Avtaledebruddet kan imidlertid lede til alminnelige misligholdsbeføyelser, se Aarbakke mfl. note 1.3.

Stemmerettsbegrensninger kan videre være knyttet til aksjeklasser, slik at enkelte klasser er såkalt stemmesvake aksjer. Se nærmere Eriksen Gjein, Erlend, *Aksjeklasser*, Universitetsforlaget, 2020.

Det følger av bestemmelsens tredje punktum at vedtektsbestemmelse om stemmerettsbegrensninger må godkjennes av departementet dersom den gjelder mer enn halvparten av aksjekapitalen i selskapet. En tilsvarende regel finnes ikke i aksjeloven.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-4 2. ledd**Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selv om det følger av vedtektene at en aksje er stemmeløs, er aksjen relevant for bestemmelser som gir rettigheter til hver aksjeeier eller til dem som eier eller representerer en viss del av kapitalen. Dette vil typisk gjelde reglene om flertallskrav i aksjeloven §§ [5-18](#) flg. Videre vil aksjeeiernes individualrettigheter og mindretallsrettigheter bestå, typisk retten til å kreve granskning jf. aksjeloven [§ 5-25](#). Se nærmere angivelse av aktuelle bestemmelser Aarbakke mfl. note 2.1 og mer generelt om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 292.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-4 3. ledd**Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis selskapet eier egne aksjer, jf. lovens [kapittel 9](#), kan ingen stemme for disse. Aksjene teller heller ikke med i reglene om kapitalrepresentasjon, jf. [§ 5-3](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-4 4. ledd**Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Den klare hovedregel er at det ikke gjelder krav til aksjeeiers habilitet ved avstemning på generalforsamling, slik det gjør for andre organer, jf. §§ [6-27](#) og [6-35](#). Aksjeeier kan fritt ivareta egne interesser. [Paragraf 5-3](#) fjerde ledd er et unntak og gjelder situasjoner hvor det skal tas stilling til om selskapet skal gå til søksmål mot aksjeeieren eller om aksjeeierens ansvar overfor selskapet. Tilsvarende vil aksjeeier kunne erklæres inhabil til å stemme over saker som gjelder andres ansvar, dersom aksjeeier har en vesentlig interesse i saken som kan stride mot selskapets. Den inhabile aksjeeieren kan delta i diskusjoner forut for vedtaket, men ikke i avstemningen.

Se Andenæs (2016) s. 294 og Bråthen, Tore, «Inhabilitet på generalforsamlingen i aksjeselskaper», i Harald Benestad Anderssen og Tore Bråthen, *Moderne forretningsjus III*, Fagbokforlaget, 2016, s. 47 flg.

§ 5-5. Ledelsens rett og plikt til å delta på generalforsamlingen

(1) Styrelederen, daglig leder og lederen for bedriftsforsamlingen skal delta på generalforsamlingen. Blir generalforsamlingen holdt som fysisk møte, skal disse delta fysisk. Ved gyldig forfall skal det utpekes en stedfortreder. Andre styremedlemmer og andre medlemmer av bedriftsforsamlingen kan delta på generalforsamlingen. Disse kan delta elektronisk dersom generalforsamlingen blir holdt som fysisk møte.

(2) Styremedlemmene, daglig leder og medlemmene av bedriftsforsamlingen har rett til å uttale seg på generalforsamlingen.

0 Endret ved lov [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-5**Karnov Lovkommentar 1 til § 5-5 1. ledd****Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styreleder og daglig leder har møteplikt når generalforsamlingen avholdes som møte, med mindre samtlige aksjeeiere samtykker til å avstå fra møte. Hvis de har gyldig forfall, kan det velges en stedfortreder som møter i stedet. Øvrige styremedlemmer har også rett til å delta på generalforsamling. Aksjeeierne kan ikke vedta at styremedlemmer eller daglig leder ikke får møte på generalforsamling, se Aarbakke mfl. note 1.4 til aksjeloven [§ 5-4](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-5 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Verken styremedlemmer eller daglig leder har stemmerett på generalforsamling, men de har talerett. De har således krav på å fremsette informasjon som kan være relevant for de vedtak som skal treffes av aksjeeierne.

II. Generalforsamlingens møter mv.

0 Overskriften endret ved lov [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)).

§ 5-6. Ordinær generalforsamling

- (1) Innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår skal selskapet holde ordinær generalforsamling.
- (2) På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:
 1. godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte;
 2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.
- (3) I allmennaksjeselskaper som plikter å utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer etter [§ 6-16 a](#), skal den ordinære generalforsamlingen godkjenne retningslinjene.
- (4) I allmennaksjeselskaper som plikter å utarbeide rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer etter [§ 6-16 b](#), skal den ordinære generalforsamlingen også behandle denne rapporten. Det skal holdes en rådgivende avstemning over rapporten.
- (5) I allmennaksjeselskaper som plikter å gi en redegjørelse for foretaksstyring etter [regnskapsloven § 3-3 b](#), skal den ordinære generalforsamlingen også behandle denne redegjørelsen.
- (6) Årsregnskapet, årsberetningen, revisjonsberetningen, bedriftsforsamlingens uttalelse etter [§ 6-37](#) tredje ledd, rapporten etter [§ 6-16 b](#) og eventuelt forslag til retningslinjer etter [§ 6-16 a](#) skal senest en uke før generalforsamlingen sendes til hver aksjeeier med kjent adresse.

0 Endret ved lover [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [25 juni 2010 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2010 iflg. [res. 25 juni 2010 nr. 980](#)), [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 11 des 2020 nr. 2712](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-6

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet plikter å avholde generalforsamling årlig, såkalt ordinær generalforsamling. Allmennaksjeloven [§ 5-6](#) angir når ordinær generalforsamling skal avholdes (første ledd), og hvilke saker som skal behandles der (annet til femte ledd). Videre reguleres aksjeeieres rett på nødvendig informasjon før generalforsamlingen i sjette ledd.

Se nærmere Andenæs (2016) s. 265 flg

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-6 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordinær generalforsamling skal avholdes innen seks måneder etter utgangen av regnskapsåret, altså innen 30. juni hvert år hvis regnskapsåret følger kalenderåret, se regnskapsloven [§ 1-7](#). Kravet har sammenheng med at godkjenning av årsregnskap er en sentral oppgave for den ordinære generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-6 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen skal behandle og godkjenne årsregnskap og eventuell årsberetning. Små selskaper er ikke pliktig å utarbeide årsberetning, jf. regnskapsloven [§ 3-1](#) annet ledd annet punktum.

Det er styret som utarbeider forslag til årsregnskap og eventuell årsberetning, og hvis generalforsamlingen ikke vil godkjenne disse, må styret utarbeide nytt forslag. Se nærmere Aarbakke mfl. note 2.1 og 2.2 og Andenæs (2016) s. 266–267.

Generalforsamlingen skal også vedta eventuelt utbytte, jf. også allmennaksjeloven [§ 8-2](#). Styret skal fremme forslag til utbyttebetaling, jf. allmennaksjeloven [§ 8-3](#), og generalforsamlingen kan ikke vedta høyere utbytte enn hva som følger av styrets forslag.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-6 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Andre saker som skal behandles på ordinær generalforsamling, vil typisk være styrevalg og fastsettelse av styrets godtgjørelse.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-6 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Noterte selskaper plikter å utarbeide retningslinjer for fastsettelse av lederlønninger, og disse skal godkjennes av generalforsamlingen. Bestemmelsen er i tråd med EUs rekommendasjon om lederlønnfastsettelse ([2004/913/EF](#)). Se nærmere [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 169](#) og Aarbakke mfl. note 3.2.

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-6 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen i noterte selskaper skal behandle rapporten om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer utarbeidet av styret jf. [§ 6-16 b](#). Generalforsamlingens vedtak er imidlertid bare rådgivende og ikke bindende for styret, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 113](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 5-6 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Se om håndtering av foretaksstyring i [NOU 2008: 16 s. 37](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 5-6 6. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er krav om at aksjeeierne skal få tilgang til relevant dokumentasjon for å kunne godkjenne årsregnskap, og selskapet plikter å sende ut informasjonen senest en uke før generalforsamlingen. Se dog [§ 5-11 a](#), som alternativt gir mulighet for å tilgjengeliggjøre informasjon på selskapets internettside.

§ 5-7. Ekstraordinær generalforsamling

(1) Styret, bedriftsforsamlingen eller lederen for bedriftsforsamlingen kan bestemme at det skal innkalles til ekstraordinær generalforsamling.

(2) Styret skal innkalle til ekstraordinær generalforsamling når revisor som reviderer selskapets årsregnskap eller aksjeeiere som representerer minst en tjuedel av aksjekapitalen, skriftlig krever det for å få behandlet et bestemt angitt emne. Styret skal sørge for at generalforsamlingen holdes innen en måned etter at kravet er fremsatt.

0 Endret ved lov [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-7

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Andre generalforsamlinger enn de som avholdes i henhold til allmennaksjeloven [§ 5-5](#), omtales som «ekstraordinær generalforsamling». Mange av reglene vil være felles, typisk for stemmegivning, men [§ 5-6](#) inneholder egne regler om innkalling. Det kan være omfattende arbeid å avholde generalforsamling, og derfor er det særlige vilkår for hvem som kan kreve at det avholdes ekstraordinær generalforsamling.

Se Andenæs (2016) s. 265 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-7 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret er øverste ansvarlige for selskapets forvaltning og vil kunne være nærmest til å vurdere behovet for ekstraordinær generalforsamling. Et typisk eksempel kan være at selskapets egenkapital ikke er forsvarlig, jf. [§ 3-4](#), og styret foreslår kapitalforhøyelse. Styret har derfor rett til å treffe vedtak om at det skal kalles inn til generalforsamling etter [§ 5-6](#) første ledd, altså uten at noen aksjeeiere har krevet dette. Se andre alternativer for hvorfor styret kan ønske å kalle inn til ekstraordinær generalforsamling, i Aarbakke mfl. note 1.2.

I tillegg kan bedriftsforsamlingen og leder for bedriftsforsamlingen kalle inn til ekstraordinær generalforsamling.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-7 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selv om ikke styret selv treffer vedtak om å kalle inn til generalforsamling etter første ledd, kan styret ha en slik plikt hvis det fremsettes krav fra aksjeeiere som representerer minst 5 prosent av aksjekapitalen, eller fra selskapets valgte revisor. Kravet må skyldes at det er et bestemt tema som ønskes behandlet. Dette må anses å være en viktig del av minoritetsvernet for aksjeeiere. Selskapets revisor kan på sin side ha legitime grunner til å kreve at det avholdes generalforsamling, særlig ved svikt i økonomien.

Styret plikter til å kalle inn til generalforsamling slik at denne holdes innen en måned etter at kravet ble fremsatt.

§ 5-8. Gjennomføring av generalforsamling

- (1) Generalforsamlingen skal holdes som møte. Styret bestemmer møteformen. Styrets myndighet etter annet punktum kan begrenses i vedtektene.
- (2) Styret skal sørge for en forsvarlig gjennomføring av generalforsamlingen.
- (3) Blir generalforsamlingen holdt som fysisk møte, gjelder følgende regler:
 - a. Generalforsamlingen skal holdes i den kommune der selskapet har sitt forretningskontor, med mindre annet

er fastsatt i vedtektene. Generalforsamlingen kan holdes et annet sted hvis det er nødvendig av særlige grunner.

- b. Aksjeeierne har rett til å delta elektronisk, med mindre styret finner at det foreligger saklig grunn for å nekte. Reglene i fjerde ledd gjelder tilsvarende.

(4) Blir generalforsamlingen holdt som elektronisk møte, skal styret sørge for at det foreligger systemer som sikrer at lovens krav til generalforsamling er oppfylt. Systemene må sikre at deltakelsen og stemmegivningen kan kontrolleres på en betryggende måte, og det må benyttes en betryggende metode for å autentisere avsenderen. I vedtektene kan det fastsettes nærmere krav til elektronisk deltakelse på generalforsamlingen.

(5) Innkaller tingretten eller annen offentlig myndighet til generalforsamling, bestemmer disse møteformen.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om elektronisk deltakelse på generalforsamlingen.

0 Endret ved lover [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), tidligere § 5-9, [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-8

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble i 2021 endret og utvidet som følge av et ønske om å øke bruken av elektroniske møter i foretak, se [Prop. 140 L \(2020–2021\)](#), særlig [kapittel 6](#) og [merknadene til § 5-8](#). Reglene avløste midlertidige regler som ble innført under covid-19-pandemien, hvor det ikke lot seg gjøre å avholde fysiske generalforsamlinger innenfor gjeldende smittevernregler. Formålet med de nye reglene var å gi foretakene frihet til å velge den møteformen som det enkelte foretak vurderer som hensiktsmessig. Loven er også forsøkt utformet slik at den åpner for fremtidige teknologiske løsninger.

Forslaget møtte sterk motbør i høringsrunden, se proposisjonen [punkt 6.3](#). Lovgiver fant derfor grunn til å lovfeste det grunnleggende ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-8 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen skal avholdes som møte. Det er fastslått i allmennaksjeloven [§ 1-5 a](#) at fysiske møter og møter hvor noen deltar ved bruk av elektroniske hjelpemidler, sidestilles. I [Prop. 140 L \(2020–2021\) punkt 14.3](#) er det utdypet hva som menes med «møte» i loven, og et utgangspunkt er at det foreligger samtidig deltakelse og mulighet for dialog. Det er ikke krav om muntlighet, men det følger av kriteriene at en ren sirkulasjon av dokumenter er ikke et møte.

Det følger av [§ 5-8](#) første ledd annet punktum at det er styret som bestemmer møteformen, med mindre annet er bestemt i vedtektene.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-8 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret har fått et særlig ansvar for å sørge for forsvarlig gjennomføring av generalforsamling. Dette kan forankres i at styret har øverste forvalteransvar, jf. allmennaksjeloven [§ 6-12](#). Et brudd på plikten kan lede til erstatningsansvar etter allmennaksjeloven [§ 17-1](#), som for andre pliktbrudd.

Kravet om forsvarlig gjennomføring av generalforsamlingen er utdypet i [Prop. 140 L \(2020–2021\) punkt 6.4](#). Det fremgår her at kjernen i kravet etter departementets syn er at aksjeeier kan utøve sine aksjeeierrettigheter på generalforsamlingen, herunder retten til å delta og stemme. Aksjeeierne skal

også kunne få tilstrekkelig informasjon og kunne delta ved fullmektig eller rådgiver. Forsvarlighetskravet innebærer også at lovens vilkår som gjelder andre enn aksjeeiere, skal kunne oppfylles, noe som også presiseres i bestemmelsens fjerde ledd. Forsvarlighetskravet må ses i sammenheng med allmennaksjeloven [§ 5-11 b](#), som stiller ytterligere krav til elektronisk deltakelse

Som påpekt i forarbeidene, jf. [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 6](#), gjelder det et alminnelig ulovfestet prinsipp om forsvarlig saksbehandling i selskapets organer. Det må derfor legges til grunn at også aksjeeiere har et visst ansvar for å overholde dette kravet.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-8 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd bokstav a viderefører den tidligere regelen i allmennaksjeloven [§ 5-8](#) før endringene i 2021 når det gjelder sted for avholdelse av fysisk generalforsamling. Dette skal skje i den kommune der selskapet har sitt forretningskontor.

Det følger av tredje ledd bokstav b at aksjeeierne har rett til å delta elektronisk på en fysisk generalforsamling, med mindre styret finner at det foreligger saklig grunn for å nekte. Regelen fantes tidligere i allmennaksjeloven [§ 5-11 b](#) første ledd første punktum, og kravet til saklig grunn er behandlet i [Prop. 112 L \(2016–2017\) Endringer i aksjelovgivningen mv. \(modernisering og forenkling\) punkt 5.1.3.5](#). Også her fremgår det at styrende for hva som er saklig grunn, er om aksjeeier har mulighet for å ivareta sine aksjeeierrettigheter. Videre fremgår det at det sjelden vil være saklig grunn til å nekte elektronisk deltakelse i selskaper med få aksjeeiere, mens det motsetningsvis vil kunne være problematisk i selskaper med mange aksjeeiere. Et praktisk problem kan være å identifisere aksjeeieren. Rimelige kostnader vil ikke være slik saklig grunn.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-8 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I fjerde ledd utdypes kravet til forsvarlig saksbehandling ved at styret skal sørge for at det foreligger systemer som sikrer at lovens krav til generalforsamling kan oppfylles. Både deltakelse fra ulike aktører og stemmegivning skal skje på en betryggende måte, og avsender av informasjon må kunne autentiseres. Det stilles således krav til de tekniske løsninger som tilbys deltakerne.

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-8 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I tilfeller hvor andre enn styret kaller inn til generalforsamling, som når tingretten kaller inn etter allmennaksjeloven [§ 5-9](#), [§ 5-28](#) eller [§ 7-9](#), skal det aktuelle organet bestemme møteform. Plikten til å sørge for forsvarlig gjennomføring ligger likevel på styret, jf. annet ledd.

Karnov Lovkommentar 7 til § 5-8 6. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er foreløpig ikke gitt forskrift her, men en slik forskrift kan typisk utdype kravene til tekniske løsninger.

§ 5-8 a. Bekreftelse av elektronisk stemmegivning

(1) Ved elektronisk stemmegivning på generalforsamlingen skal selskapet elektronisk bekrefte mottak av stemmen til den som har avgitt stemmen. En aksjeeier kan innen fire uker etter generalforsamlingen kreve

bekreftelse fra selskapet på at stemmen er gyldig registrert og medregnet, med mindre opplysningene allerede er tilgjengelige for aksjeeieren.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om bekreftelse av elektronisk stemmegivning, herunder format og tidsfrister.

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), endret ved lov [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-8a

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-8 a

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd gjennomfører direktiv [2007/36/EF](#) artikkel 3 c nr. 2 første avsnitt og andre avsnitt første punktum som tilføyd ved direktiv [\(EU\) 2017/828 artikkel 1](#). Se nærmere [Prop. 140 L \(2020–2021\)](#).

Forskriftshjemmelen i annet ledd kan blant annet brukes for å fastsette regler om format og tidsfrister.

§ 5-8 b. Skriftlig stemmegivning før generalforsamlingen

Det kan fastsettes i vedtektene at aksjeeierne skal kunne avgi sin stemme skriftlig, herunder ved bruk av elektronisk kommunikasjon, i en periode før generalforsamlingen. For slik stemmegivning skal det benyttes en betryggende metode for å autentisere avsenderen. I vedtektene kan det fastsettes nærmere krav til slik stemmegivning. Reglene i [§ 5-8 a](#) gjelder tilsvarende.

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), endret ved lov [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-8b

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-8 b

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer forhåndsstemming. Se nærmere Aarbakke mfl. note 0.2 om kravet om at dette må fastsettes i vedtektene. Det gjelder samme regler som for stemmegivning på generalforsamling når forhåndsstemmene avgis elektronisk.

III. Innkalling til og informasjon til aksjeeierne i forbindelse med generalforsamling

0 Overskriften endret ved lov [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)).

§ 5-9. Myndighet til å innkalle til generalforsamling

(1) Generalforsamlingen innkalles av styret. I selskap med bedriftsforsamling kan det bestemmes i vedtektene at generalforsamlingen skal innkalles av bedriftsforsamlingens leder.

(2) Dersom styret eller bedriftsforsamlingens leder ikke innkaller generalforsamling som skal holdes etter loven, vedtektene eller tidligere beslutning av generalforsamlingen, skal tingretten gjøre dette snarest når det kreves av et styremedlem, et medlem av bedriftsforsamlingen, daglig leder, revisor som reviderer selskapets årsregnskap eller en aksjeeier. Utgiftene dekkes av selskapet.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), tidligere § 5-8, [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-9 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styrets oppgave å kalle inn til generalforsamling, noe som kan ses som en del av forvalteransvaret i allmennaksjeloven [§ 6-12](#). Det er styret som organ som har innkallingskompetansen, slik at det kreves styrevedtak. Det kan i tillegg fastsettes i vedtektene at bedriftsforsamlingens leder kan kalle inn til generalforsamling.

Innkalling er nødvendig for at generalforsamlingen skal åpnes og bli et organ.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-9 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamling er helt nødvendig for at aksjeeier skal kunne utøve sine rettigheter, og dersom styret eller bedriftsforsamlingens leder ikke kaller inn etter første ledd, kan personer tilknyttet selskapet kreve at tingretten gjør dette snarest. Krav for tingretten kan også fremsettes dersom styret ikke har truffet nødvendig vedtak om innkalling, se [Rt-2001-132](#) (Høyesteretts kjæremålsutvalg – kjennelse) og Andenæs (2016) s. 268.

§ 5-10. Krav til innkallingen

(1) Generalforsamlingen innkalles ved skriftlig henvendelse til alle aksjeeiere med kjent adresse. Innkallingen skal angi tid og sted for møtet. Det skal opplyses om tidspunktet for registreringsdato, jf. [§ 5-2](#) første ledd, og at det bare er de som er aksjeeiere på registreringsdatoen, som har rett til å delta og stemme på generalforsamlingen. Frist for forhåndsmelding etter [§ 5-3](#) skal fremgå av innkallingen. Selskapet kan ikke kreve noen form for godtgjøring for utsendelsen av innkallingen.

(2) Innkalling til generalforsamlingen skal være sendt senest to uker før møtet skal holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist. En slik vedtektsbestemmelse gjelder ikke ved innkalling som foretas på bakgrunn av krav etter [§ 5-7](#) annet ledd.

(3) Innkallingen skal opplyse om møteformen, og eventuelt om fremgangsmåten for å delta og stemme elektronisk.

(4) Innkallingen skal i et forslag til dagsorden bestemt angi de saker som skal behandles på generalforsamlingen. Innkallingen skal også angi hvem styret har utpekt til å åpne generalforsamlingen, eller hvem som skal åpne generalforsamlingen etter bestemmelse i vedtektene, jf. [§ 5-12 første ledd](#). Forslag om å endre vedtektene skal gjengis i innkallingen. Styret skal utarbeide forslag til dagsorden i samsvar med det som er bestemt i loven og vedtektene.

(5) I selskaper som åpner for stemmegivning før generalforsamlingen etter [§ 5-8 b](#), skal innkallingen opplyse om fremgangsmåten for dette. I selskaper med vedtektsbestemmelse som nevnt i [§ 5-11 a](#) skal innkallingen opplyse om internettadressen og annen informasjon aksjeeierne må ha for å få tilgang til dokumentene på selskapets nettsider, samt informasjon om hvor aksjeeierne kan henvende seg for å få tilsendt dokumentene.

(6) For selskaper som omfattes av [verdipapirhandelloven § 5-4](#), gjelder i tillegg kravene i [verdipapirhandelloven § 5-9](#) annet og tredje ledd.

(7) Når endringen gjelder i hvilken verdipapirsentral aksjene registreres, skal forslaget inneholde opplysninger om de viktigste virkningene endringen vil ha, herunder hvordan aksjeeierne får etablert konto i den foreslåtte verdipapirsentralen, og hvilke rettsvernsregler som vil gjelde etter et skifte av verdipapirsentral.

0 Endret ved lover [29 juni 2007 nr. 75](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 29 juni 2007 nr. 752](#)), [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1527](#)), [12 april 2024 nr. 17](#) (i kraft 1 juli 2024 iflg.

[res. 12 april 2024 nr. 602](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-10

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Kravene til innkalling ble tilpasset [artikkel 5](#) i direktiv [2007/36/EF](#) ved lov [19. juni 2009 nr. 77](#) og [Ot.prp. nr. 46 \(2008–2009\)](#).

Bestemmelsen stiller detaljerte krav til innkallingen, se Andenæs (2016) s. 269 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-10 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Innkallingen skal som et utgangspunkt sendes skriftlig, jf. første ledd, men elektronisk kommunikasjon likestilles med skriftlig innkalling, jf. allmennaksjeloven [§ 1-6](#) annet ledd. Se nærmere om kravet til skriftlig innkalling Aarbakke mfl. note 1.1 og 1.2.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-10 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Innkallingsfristen er to uker etter loven, men det kan avtales lengre frist i vedtektene.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-10 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I 2021 ble det innført et nytt vilkår i tredje ledd om at det i innkallingen skal opplyses om møteformen og eventuelt om fremgangsmåten for å delta og stemme elektronisk, se lov [28. mai 2021 nr. 51](#). Dette kan være nødvendig informasjon for at aksjeeier skal kunne utøve sine aksjeeierrettigheter.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-10 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

En sak må som hovedregel være angitt i innkallingen for å kunne bli behandlet på generalforsamling, jf. [§ 5-14](#). Det er i tillegg et eksplisitt krav i [§ 5-10](#) fjerde ledd om at saker skal angis i innkallingen. Reglene sikrer at aksjeeier kan forberede seg for å ivareta sine rettigheter. En vedtektsendring har stor betydning, og hvis det er foreslått endring av vedtektene, skal selve forslaget til ny tekst angis i innkallingen. Regnskapsmateriale skal sendes ut før generalforsamlingen, jf. [§ 5-5](#) tredje ledd. For øvrig er det ikke krav om at det utarbeides underlagsmateriale til de saker som skal behandles, se Andenæs (2016) s. 270, med henvisning til [Rt-2011-181](#) (Høyesteretts kjæremålsutvalg – kjennelse).

Etter tredje punktum skal det angis hvem styret har utpekt til å åpne generalforsamlingen, noe som må ses i sammenheng med [§ 5-12](#) annet ledd og retten til å be om tingrettens hjelp.

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-10 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første punktum gjennomfører direktiv [2007/36/EF](#) (aksjonærrettighetsdirektivet) [artikkel 5](#) nr. 3 bokstav b punkt iii.

Det kan bestemmes i vedtektene at det er tilstrekkelig å tilgjengeliggjøre dokumentasjon knyttet til de saker som skal behandles, på selskapets internettsider jf. [§ 5-11 a](#), i stedet for å sende ut

dokumentasjonen til aksjeeierne. For disse tilfellene følger det av [§ 5-10](#) femte ledd annet punktum at det skal angis i innkallingen hvor dokumentasjonen kan finnes.

I tredje punktum reguleres situasjonen at det er bestemt i vedtektene at man bare kan delta og stemme på generalforsamling hvis ervervet er innført i aksjeeierregisteret den femte virkedagen før generalforsamlingen jf. [§ 4-2](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 7 til § 5-10 6. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen presiserer at for selskap med aksjer som er opptatt til handel på regulert marked jf. verdipapirhandeloven [§ 5-4](#), gjelder også reglene om informasjon til aksjeeiere i verdipapirhandeloven [§ 5-9](#) knyttet til deres rettigheter.

Karnov Lovkommentar 8 til § 5-10 7. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Syvende ledd gjelder kravet til informasjon når det foreslås å endre hvilken verdipapirsentral aksjene skal være registrert i.

§ 5-11. Aksjeeieres rett til å få saker behandlet på generalforsamlingen

En aksjeeier har rett til å få behandlet spørsmål på generalforsamlingen. Spørsmålet skal meldes skriftlig til styret innen syv dager før fristen for innkalling til generalforsamling sammen med et forslag til beslutning eller en begrunnelse for at spørsmålet settes på dagsordenen. Har innkallingen allerede funnet sted, skal det foretas en ny innkalling dersom fristen for innkalling til generalforsamling ikke er ute. En aksjeeier har også rett til å fremsette forslag til beslutning.

0 Endret ved lov [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-11

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiere har rett til å få saker behandlet på generalforsamlingen. Det skal fremgå av innkallingen hvilke saker som skal behandles, jf. [§ 5-10](#) fjerde ledd, og andre saker kan som et utgangspunkt ikke behandles, jf. [§ 5-14](#). På den bakgrunn er fristen for å sende inn saker til styret syv dager før styrets frist for å kalle inn til generalforsamling. Denne er minst to uker, jf. allmennaksjeloven [§ 5-10](#) annet ledd.

§ 5-11 a. Unntak fra krav om utsendelse for dokumenter som er lagt ut på selskapets internettsider

Det kan fastsettes i vedtektene at når dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen, er gjort tilgjengelige for aksjeeierne på selskapets internettsider, gjelder ikke lovens krav om at dokumentene skal sendes til aksjeeierne. Dette gjelder også dokumenter som etter lov skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. En aksjeeier kan likevel kreve å få tilsendt dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen. Selskapet kan ikke kreve noen form for godtgjøring for å sende dokumentene til aksjeeierne.

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-11a

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-11 a

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan fastsettes i vedtektene at underlagsmateriale til sakene som skal behandles på generalforsamling, kan legges ut på selskapets internettside i stedet for å sendes alle aksjeeierne. Dette omfatter blant annet regnskapsdokumentasjon, jf. allmennaksjeloven [§ 5-6](#) sjette ledd.

Det følger imidlertid av bestemmelsens tredje og fjerde punktum at en aksjeeier kan kreve å få tilsendt dokumenter selv om noe annet er bestemt i vedtektene, på selskapets bekostning.

§ 5-11 b. Særregler om innkalling og informasjon til aksjeeierne om generalforsamlingen i selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked mv.

For selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked, jf. [verdipapirhandelloven § 2-7](#) fjerde ledd, som ligger i eller har virksomhet i EØS-området, gjelder følgende særregler:

1. Innkallingsfristen etter [§ 5-10](#) annet ledd første punktum er 21 dager, om ikke vedtektene setter en lengre frist, jf. likevel [verdipapirhandelloven § 6-17](#) sjette ledd.
2. Innkallingen skal i tillegg til kravene etter [§ 5-10](#) oppfylle kravene etter forskrift fastsatt av Kongen til gjennomføring av direktiv [2007/36/EF artikkel 5](#) nr. 3.
3. Informasjon og skjemaer som gjelder generalforsamlingen, skal være tilgjengelig for aksjeeierne på selskapets internettsider etter regler i forskrift fastsatt av Kongen til gjennomføring av direktiv [2007/36/EF artikkel 5](#) nr. 4 og [artikkel 14](#) nr. 2.
4. Selskapet skal innen 15 dager etter generalforsamlingen offentliggjøre fortegnelsen over aksjeeiere som har deltatt på generalforsamlingen, jf. [§ 5-13](#), på sine internettsider. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om offentliggjøring av fortegnelsen.

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), endret ved lover [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)), [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 jan 2022 iflg. [res. 17 des 2021 nr. 3657](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-11b

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-11b 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene gjelder innkalling til generalforsamling i allmennaksjeselskaper som er opptatt til notering på regulert marked, jf. [verdipapirhandelloven § 2-7](#) fjerde ledd, med tilknytning til EØS-området. Det gjelder enkelte særregler for slike.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-11b 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Innkallingsfristen er minst 21 dager, altså en uke mer enn for øvrige selskaper. Det gjelder likevel en tre ukers frist etter [verdipapirhandelloven § 6-17](#) sjette ledd hvis det er fremsatt tilbud til aksjeeierne jf. [verdipapirhandelloven kapittel 6](#).

Det følger også et unntak av annet punktum, for selskaper der aksjeeierne kan stemme elektronisk på generalforsamlingen. Der kan generalforsamlingen med to tredjedels flertall bestemme at det bare skal være to ukers frist for innkalling til ekstraordinær generalforsamling i perioden frem til neste ordinære generalforsamling. Bestemmelsen implementerer direktiv [2007/36/EF artikkel 5](#) nr. 1 første ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-11b 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Se forskrift [6. juli 2009 nr. 983 § 2](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-11b 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Se om tilgjengeliggjøring av informasjon på selskapets internettside, forskrift [6. juli 2009 nr. 983 § 3](#).

IV. Møterealer

§ 5-12. Åpning av møtet. Møteleder

(1) Generalforsamlingen åpnes av styrets leder eller av den styret har utpekt. Har selskapet bedriftsforsamling, åpnes generalforsamlingen av bedriftsforsamlingens leder eller en annen person som er utpekt av bedriftsforsamlingen. Er det fastsatt i vedtektene hvem som skal være møteleder, jf tredje ledd annet punktum, åpnes generalforsamlingen i stedet av møtelederen. Blir generalforsamlingen holdt som fysisk møte, skal den som åpner møtet delta fysisk.

(2) Tingretten skal utpeke den som skal åpne generalforsamlingen dersom dette senest sju dager før generalforsamlingen kreves av aksjeeiere som representerer mer enn en tjuedel av aksjekapitalen. Det samme gjelder når generalforsamlingen er innkalt av retten. Rettens avgjørelse kan ikke ankes.

(3) Generalforsamlingen skal velge en møteleder, som ikke behøver å være aksjeeier. Vedtektene kan fastsette hvem som skal være møteleder. Blir generalforsamlingen holdt som fysisk møte, skal møtelederen delta fysisk. Velger generalforsamlingen møteleder, må denne velges blant dem som er fysisk til stede på generalforsamlingen.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [17 juni 2005 nr. 90](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 26 jan 2007 nr. 88](#)) som endret ved lov [26 jan 2007 nr. 3](#), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-12 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer hvem som skal åpne generalforsamlingen. Aksjeeierne kan avtale i vedtektene hvem som skal være møteleder, og i så fall er det møteleder som også åpner møtet. I andre tilfeller skal styreleder eller den styret utpeker, åpne møtet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-12 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiere som representerer mer enn 5 prosent av aksjekapitalen, kan senest 7 dager før generalforsamlingen kreve at tingretten utpeker den som skal åpne generalforsamlingen.

Hvis det er tingretten som har kalt inn til generalforsamlingen, skal tingretten utpeke den som skal åpne generalforsamlingen, jf. annet punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-12 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd regulerer hvem som skal være møteleder. Denne skal velges av generalforsamlingen, med mindre det følger av vedtektene hvem som skal være møteleder.

I forbindelse med åpningen for elektronisk deltakelse på fysisk generalforsamling ble det vedtatt at den som åpner generalforsamlingen, skal være fysisk til stede, jf. tredje punktum.

Den som åpner møtet, skal påse at generalforsamlingen er lovlig innkalt, se Aarbakke mfl. note 1.2. Videre skal han eller hun lage fortegnelsen over aksjeeierne, jf. [§ 5-13](#).

§ 5-13. Fortegnelse over aksjeeierne på møtet

Den som åpner møtet, skal før første avstemning opprette en fortegnelse over de aksjeeiere som deltar, enten selv eller ved fullmektig. Fortegnelsen skal angi hvor mange aksjer og stemmer hver av dem representerer. Fortegnelsen skal anvendes inntil den måtte bli endret av generalforsamlingen.

0 Endret ved lov [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-13

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den som åpner møtet, skal lage en fortegnelse over de aksjeeiere som deltar, enten fysisk eller elektronisk, herunder over hvor mange aksjer de representerer. Dette danner utgangspunktet for avstemningene.

§ 5-14. Saker utenfor dagsordenen

(1) Saker som ikke er meddelt aksjeeierne etter reglene om innkalling av generalforsamlingen, kan ikke avgjøres på møtet uten at alle aksjeeiere samtykker.

(2) At saken ikke er angitt i innkallingen, er likevel ikke til hinder for at

1. den ordinære generalforsamling avgjør saker som etter loven eller vedtektene skal behandles på møtet;
2. den ordinære generalforsamling avgjør forslag om gransking etter [§ 5-25](#) første ledd;
3. det vedtas å innkalle til ny generalforsamling for å avgjøre forslag fremsatt i møtet.

Karnov lovkommentarer: § 5-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-14 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den klare hovedregelen er at generalforsamlingen bare kan behandle saker som er inntatt i innkallingen. Regelen er først og fremst til for å beskytte aksjeeierne, og derfor er det gjort unntak for tilfeller hvor alle aksjeeiere samtykker.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-14 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er enkelte særskilte unntak fra regelen om at generalforsamlingen bare kan behandle saker angitt i innkallelsen. Det gjelder for det første saker som etter [§ 5-6](#) eller vedtekter skal behandles på ordinær generalforsamling hvert år. Se Aarbakke mfl. note 2.2 til aksjeloven.

For det annet kan den ordinære generalforsamlingen behandle forslag om gransking fremsatt etter [§ 5-25](#) første ledd eller forslag om forenklet revisorkontroll. Hele poenget med reglene om gransking er at dette kan kreves av minoritetsaksjeeiere som har minst 10 prosent av aksjene på generalforsamling, og det er en viktig del av minoritetsvernet.

For det tredje kan det vedtas innkalling til ny generalforsamling for å avgjøre forslag fastsatt i møtet.

§ 5-15. Ledelsens opplysningsplikt

(1) En aksjeeier kan kreve at styremedlemmer, medlemmer av bedriftsforsamlingen og daglig leder på generalforsamlingen gir tilgjengelige opplysninger om forhold som kan innvirke på bedømmelsen av

1. godkjenningen av årsregnskapet og årsberetningen;
2. saker som er forelagt aksjeeierne til avgjørelse;
3. selskapets økonomiske stilling, herunder om virksomheten i andre selskaper som selskapet deltar i, og andre saker som generalforsamlingen skal behandle, med mindre de opplysninger som kreves, ikke kan gis uten uforholdsmessig skade for selskapet.

(2) Dersom det må innhentes opplysninger, slik at svar ikke kan gis på generalforsamlingen, skal det utarbeides skriftlig svar innen to uker etter møtet. Svaret skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne på selskapets kontor og sendes alle aksjeeiere som har bedt om opplysningen. Dersom svaret må anses å være av vesentlig betydning for bedømmelsen av forhold som nevnt i første ledd, skal svaret sendes alle aksjeeiere med kjent adresse.

Karnov lovkommentarer: § 5-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-15 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret og daglig leder er ansvarlig for forvaltningen av selskapet, jf. allmennaksjeloven §§ [6-12](#) og [6-14](#), og besitter dermed mye informasjon om selskapets forhold. Den enkelte aksjeeier har ingen alminnelig innsynsrett i selskapets forhold, men kan kreve tilgjengelige opplysninger som er relevante for saker som skal behandles på generalforsamling, av styremedlemmer og daglig leder, jf. [§ 5-15](#) første ledd. Opplysningsplikten gjelder innenfor regler og avtaler om taushetsplikt.

Generalforsamlingen som sådan kan som øverste organ kreve alle opplysninger av ledelsen, ikke bare opplysninger som gjelder saker som skal behandles der, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven § 5-15. Hvorvidt slik informasjon skal kreves, må avgjøres ved avstemning med vanlig flertallskrav, jf. allmennaksjeloven [§ 5-17](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-15 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan forekomme at styremedlemmer og daglig leder har tilstrekkelig innsikt til å kunne besvare aksjeeiernes krav på opplysninger, og i så fall skal slik informasjon gis aksjeeiere som har bedt om denne, innen to uker etter generalforsamlingen. Andre aksjeeiere har bare krav på informasjonen om den anses å være av vesentlig betydning.

§ 5-16. Protokoll

(1) Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll for generalforsamlingen.

(2) Protokollen skal angi tid for generalforsamlingen og møteform. I protokollen skal generalforsamlingens beslutning inntas med angivelse av utfallet av avstemningene. Protokollen skal angi antallet avgitte stemmer, og hvor mange aksjer og hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer, samlet og for og mot den enkelte beslutningen, i den utstrekning dette er relevant for utfallet av avstemningen. Fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i [§ 5-13](#) skal inntas i eller vedlegges protokollen.

(3) Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som deltar. Protokollen og fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i [§ 5-13](#), skal oppbevares på betryggende måte i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet.

0 Endret ved lover [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-16 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er møtelederens ansvar å sørge for at det føres protokoll. Protokollen kan være enten på papir eller elektronisk, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 23](#) og allmennaksjeloven [§ 1-6](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-16 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd ble endret i 2021 ved lov [28. mai 2021 nr. 51](#), i forbindelse med innføringen av elektronisk møte, se [Prop. 140 L \(2020–2021\)](#). Protokollen skal angi møteform og tid for generalforsamlingen.

Protokollen skal videre angi beslutninger som ble truffet, og relevante stemmetall. Disse kravene er basert på direktiv [2007/36/EF artikkel 14](#) nr. 1 første punktum.

Fortegnelsen over aksjeeiere som ble utarbeidet etter [§ 5-13](#), skal vedlegges protokollen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-16 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Protokollen skal signeres av møteleder og en annen person valgt av generalforsamlingen.

Generalforsamlingens vedtak kan legge føringer for virksomheten i selskapet, og den skal derfor oppbevares betryggende i selskapets levetid og holdes tilgjengelig for aksjeeierne.

V. Flertallskrav mv

Karnov lovkommentarer: V. Flertallskrav mv

Karnov Lovkommentar 1 til V. Flertallskrav mv

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Del V](#) regulerer for det første krav til stemmeflertall for at ulike beslutninger skal være gyldig truffet. De fleste beslutninger kan treffes med alminnelig flertall etter [§ 5-17](#), men jo mer inngripende beslutningene er i aksjeeiernes rettigheter, desto strengere flertall kreves. Reglene kan i stor utstrekning fravikes i selskapets vedtekter.

For det annet inneholder [del V](#) den viktige bestemmelsen i [§ 5-21](#) om forbudet mot myndighetsmisbruk, et annet gyldighetskrav. Reglene utgjør en del av minoritetsvernet, hvor reglene om kvalifisert flertall er et formelt vern, og forbudet mot myndighetsmisbruk er et materielt vern.

§ 5-17. Alminnelig flertallskrav

(1) En beslutning av generalforsamlingen krever flertall av de avgitte stemmer, om ikke noe annet er bestemt i loven. Står stemmetallet likt, gjelder det som møtelederen slutter seg til, også når denne ikke har stemmerett.

(2) Ved valg eller ansettelse anses den eller de valgt som får flest stemmer. Generalforsamlingen kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt, treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

(3) I vedtektene kan det fastsettes flertallskrav som avviker fra det som følger av paragrafen her, og gis avvikende regler om følgen av stemmelikhet.

Karnov lovkommentarer: § 5-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-17

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder alle beslutninger hvor det ikke følger særlige krav til flertall av loven.

Se Andenæs (2016) s. 297 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-17 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at et vedtak treffes med flertall av de avgitte stemmer, altså mer enn 50 prosent av stemmene, såkalt simpelt flertall. Formålet med ikke å ha strengere krav som hovedregel er å sikre beslutningsdyktighet. Aksjer uten stemmerett er således uten betydning. Hvis aksjer ikke er representert på generalforsamling, reduseres antallet som er nødvendig for å få flertall.

Det følger av annet punktum at dersom stemmetallet står likt, vil møtelederens syn være avgjørende. Møtelederen trenger ikke å være aksjeeier; regelen gjelder uansett.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-17 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved beslutninger som gjelder valg eller ansettelser, typisk av styremedlemmer, kan det være flere kandidater, slik at ingen får mer enn 50 prosent av stemmene. Denne situasjonen reguleres særskilt i annet ledd, og den som får flest stemmer, anses valgt. Unntak gjelder hvis generalforsamlingen på forhånd har bestemt at det er nødvendig med mer enn 50 prosent av stemmene for å bli valgt. Hvis kandidatene får like mange stemmer, avgjøres saken ved loddtrekning.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-17 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 5-17](#) kan fravikes i vedtektene, det vil si at det kan fastsettes avvikende flertallskrav for ulike beslutninger. Det kan også vedtektsfestes andre regler for å løse situasjonen ved stemmelikhet, noe som kan være konfliktforebyggende. Se nærmere Andenæs (2016) s. 298–299.

§ 5-18. Vedtektsendring

(1) Beslutning om å endre vedtektene treffes av generalforsamlingen, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov. Beslutningen krever tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen.

(2) Beslutning om vedtektsendring som forringer en hel aksjeklasses rett, må tiltres av eiere av to tredeler av den representerte kapital i denne klassen. Dessuten må minst halvdelen av stemmene fra de aksjeeiere som ikke eier aksjer i noen annen klasse, være avgitt for forslaget.

(3) I vedtektene kan det fastsettes strengere flertallskrav enn det som følger av paragrafen her.

Karnov lovkommentarer: § 5-18

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-18

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtektene trekker opp rammen for selskapets virksomhet og oppstiller normalt rettigheter og forpliktelser for aksjeeierne. Det gjelder derfor skjerpede krav for vedtektsendringer.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-18 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare generalforsamlingen som kan endre vedtektene hvis ikke annet følger av loven, noe som er naturlig, siden det er stifterne som opprinnelig bestemte vedtektenes innhold.

Det følger av første ledd annet punktum at endring av vedtektene krever tilslutning fra to tredeler både av avgitte stemmer og av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen. Det siste vilkåret får betydning hvis selskapet har en klasse med stemmeløse aksjer, jf. [§ 4-1](#) første ledd annet punktum. Eierne av stemmeløse aksjer kan således bidra til at en vedtektsendring ikke kan gjennomføres selv om den har tilstrekkelig flertall blant de avgitte stemmene.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende hvis generalforsamlingen vil fravike vedtektene i en enkeltsak, se Andenæs (2016) s. 299 med videre henvisninger.

Vedtektene skiller seg her fra ordinære avtaler med flere parter, som endres ved enstemmighet.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-18 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom det følger av vedtektene at selskapet skal ha flere aksjeklasser, slik det er forutsatt i allmennaksjeloven [§ 4-1](#) første ledd, må en beslutning som reduserer rettighetene til alle aksjeeiere i en klasse, tiltres av minst to tredeler av den representerte kapital i denne klassen. Det vil si at selv om ikke aksjeeiere i en klasse har stemmerett, må de slutte seg til beslutningen for at den skal være lovlig.

Hvis den aktuelle aksjeklassen har stemmerett, og noen aksjeeiere har aksjer i andre klasser, må dessuten halvdelen av stemmene fra de aksjeeierne som ikke eier aksjer i andre klasser, være avgitt for forslaget om å redusere klassens rettigheter.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-18 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan avtales strengere, men ikke lempeligere, flertallskrav for vedtektsendring i vedtektene.

§ 5-19. Kvalifisert flertallskrav

(1) Det kreves tilslutning fra eiere av aksjer som utgjør mer enn ni tideler av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen, og dessuten flertall som for vedtektsendring, for en beslutning som for utgitte aksjer innebærer at aksjeeiernes rett til utbytte eller til selskapets formue reduseres på annen måte enn ved bestemmelse som nevnt i [§ 2-2](#) annet ledd.

(2) I et selskap hvor aksjene kan skifte eier uten samtykke fra selskapet etter [§ 4-15](#) annet ledd, jf. [§§ 4-16](#) og [4-17](#), kreves det flertall som nevnt i første ledd også for en beslutning som innebærer at utgitte aksjer bare kan erverves med samtykke fra selskapet. I et selskap hvor aksjene kan skifte eier uhindret av regler om forkjøpsrett etter [§ 4-15](#) annet ledd, jf. [§§ 4-19](#) til [4-23](#), gjelder det samme flertallskravet for en beslutning som for utgitte

aksjer innebærer at aksjeeierne skal ha rett til å overta en aksje som har skiftet eller skal skifte eier (forkjøpsrett). Flertallskravet i annet ledd gjelder dessuten for en beslutning som for utgitte aksjer innebærer at aksjeerververe eller aksjeeiere skal ha visse egenskaper, jf. [§ 4-18](#).

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [24 juni 2011 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 647](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-19

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiernes vinningsformål og aksjeeiernes økonomiske rettigheter er grunnleggende prinsipper i aksjeselskapsretten. Aksjelovgivningen er basert på en forutsetning om at aksjeeierne har investert i selskapet med det formål å oppnå økonomisk gevinst i form av utbytte eller salgsvederlag, se eksempelvis [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding) [avsnitt 97](#). Beslutninger som reduserer utbytterettighetene eller begrenser omsetningsmulighetene, krever derfor kvalifisert flertall.

Se nærmere om bestemmelsen i Aarbakke (2016) s. 302.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-19 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En beslutning som innebærer at aksjeeiernes rett til utbytte eller selskapets formue reduseres, krever for det første tilslutning fra mer enn 90 prosent av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen. I tillegg kreves flertall som for vedtektsendringer, det vil si to tredeler av avgitte stemmer.

Dersom beslutningen går så langt som at selskapet ikke skal ha som formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, jf. allmennaksjeloven [§ 2-2](#) annet ledd, kreves det tilslutning fra samtlige aksjeeiere, jf. [§ 5-20](#) første ledd nr. 5.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-19 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer innføring av omsetningsbegrensninger i vedtektene, altså bestemmelser som kan gjøre det vanskeligere for aksjeeierne å selge aksjene og dermed oppnå fortjeneste. Her oppstilles det samme kvalifiserte flertallskravet som etter første ledd, altså ni tideler av representerte aksjer og to tredeler av avgitte stemmer. Dette gjelder ved innføring av samtykkekrav ved overdragelse av aksjer, forkjøpsrett for øvrige aksjeeiere og personklausuler. Omsetningsbegrensningene reguleres av §§ [4-16](#) flg., [4-19](#) flg. og [4-18](#).

§ 5-20. Krav om enstemmighet mv

(1) En beslutning krever tilslutning fra samtlige aksjeeiere når den for utgitte aksjer innebærer

1. at aksjeeiernes forpliktelser i forhold til selskapet økes;
2. at retten til å overdra eller erverve aksjer i selskapet innskrenkes på annen måte enn nevnt i [§ 5-19](#) annet ledd;
3. at aksjer kan være gjenstand for tvungen innløsning;
4. at rettsforholdet mellom tidligere likestilte aksjer endres;
5. at aksjeeiernes rett til utbytte eller til selskapets formue reduseres ved bestemmelse som nevnt i [§ 2-2](#) annet ledd.

(2) Dersom en slik beslutning bare berører en del av aksjeeierne, krever beslutningen tilslutning fra samtlige berørte aksjeeiere og dessuten flertall som for vedtektsendring.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-20

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Noen beslutninger er så inngripende for aksjeeiers rettigheter at de bare kan treffes med tilslutning fra samtlige aksjeeiere. Det kreves altså enstemmighet fra alle aksjeeiere, uavhengig av om de har stemmerett, og om de er representert på generalforsamling eller ikke.

Se Andenæs (2016) s. 304 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-20 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd angir hvilke beslutninger som krever enstemmighet.

Aksjeeiernes ansvarsbegrensning, slik det kommer til uttrykk i allmennaksjeloven [§ 1-2](#), er et bærende prinsipp i aksjeselskapsretten. Aksjeeier hefter ikke for selskapets forpliktelser og plikter ikke å gjøre innskudd utover hva som følger av tegningsgrunnlaget. Prinsippet har stor samfunnsmessig betydning, se [Rt-2010-306](#) (Hempel) [avsnitt 69](#). Det er bakgrunnen for at det kreves enstemmighet hvis en beslutning innebærer at aksjeeiers forpliktelser økes.

Videre kreves det enstemmighet ved innføring av andre omsetningsbegrensninger enn de som er regulert i [§ 5-19](#) annet ledd, og når aksjer kan bli gjenstand for tvungen innløsning.

Det kreves også enstemmighet hvis rettsforholdet mellom likestilte aksjer endres, det vil i praksis si at enkelte aksjer blir lagt i en egen aksjeklasse, se Andenæs (2016) s. 306–307.

Endelig kreves det enstemmighet hvis beslutningen innebærer at selskapet ikke lenger skal ha som formål å sikre aksjeeierne økonomisk avkastning, jf. allmennaksjeloven [§ 2-2](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-20 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis bestemmelser som angitt i første ledd bare gjelder en del av aksjeeierne, kreves det tilslutning fra alle disse, samt flertall som for vedtektsendring, jf. [§ 5-18](#) første ledd.

§ 5-21. Misbruk av generalforsamlingens myndighet

Generalforsamlingen kan ikke treffe noen beslutning som er egnet til å gi visse aksjeeiere eller andre en urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning.

Karnov lovkommentarer: § 5-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-21

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven [§ 5-21](#) oppstiller et forbud mot myndighetsmisbruk, og beslutninger i strid med forbudet kan kjennes ugyldige. Aksjeeierne kan som et utgangspunkt ivareta egne interesser på generalforsamling, men det går en grense hvis beslutningen gir aksjeeiere eller andre en urimelig fordel på selskapets eller andre aksjeeieres bekostning. Forbudet, eller generalklausulen, er en viktig materiell skranke for generalforsamlingens myndighet, som springer ut av lojalitetsprinsipper, og som verner likhetsprinsippet og aksjeeiernes vinningsformål. Se nærmere om forholdet til likhetsprinsippet Aarbakke mfl. note 1.1.

Det er lagt til grunn i teorien at [§ 5-21](#) må suppleres av uskrevne misbruksprinsipper, se Andenæs (2016) s. 309 og Aarbakke mfl. note 1.2. Se ellers drøftelse av aksjeeieres alminnelige lojalitetsplikt som supplement til forbudet mot myndighetsmisbruk i Christoffersen, Margrethe Buskerud, *Aksjeeiers lojalitetsplikt*, Gyldendal, 2019, s. 64 og s. 77 flg.

Se omfattende analyse av bestemmelsen i Truyen, Filip, *Aksjonærenes myndighetsmisbruk*, Cappelen Damm, 2005. De mest sentrale dommene som belyser innholdet av bestemmelsen, er [Rt-1995-1026](#) (Sandakergården) og [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding). En tilsvarende bestemmelse for selskapets ledende organer finnes i allmennaksjeloven [§ 6-28](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-21 ...egnet...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er ikke krav om at noen faktisk får en urimelig fordel som følge av vedtaket; det er tilstrekkelig at vedtaket er egnet til å gi en fordel.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-21 ...visse aksjeeiere eller andre...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er aktuell enten det er aksjeeiere eller andre som oppnår en urimelig fordel.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-21 ...urimelig fordel...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er ikke enhver fordel som leder til ugyldighet; fordelene må anses urimelig. Se nærmere om urimelighetskriteriet i Aarbakke mfl. note 1.5.

[Rt. 1995 s. 1026](#) (Sandakergården) gjaldt et familieaksjeselskap, hvor datteren i familien hadde fått en leierett til selskapets eiendom i 99 år, på fordelaktige vilkår. Høyesterett fant at leiekontrakten begunstiget henne på selskapets og brorens bekostning på en urimelig måte, og styrets vedtak om å inngå leiekontrakten ble kjent delvis ugyldig.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-21 ...bekostning...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den urimelige fordelene må skje på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning.

I [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding) drøftet Høyesterett om hovedaksjeeiers unnlattelse av å stemme for utbytte (utsulting) utgjorde myndighetsmisbruk som ga rett til oppløsning av selskapet i henhold til aksjeloven [§ 16-19](#) eller innløsning av aksjer etter aksjeloven [§ 4-24](#) første ledd nr. 1. Begge bestemmelser har som vilkår at det foreligger brudd på §§ [5-21](#) eller [6-28](#). Høyesterett konkluderer ikke klart om hvorvidt utsulting i seg selv kan utgjøre myndighetsmisbruk etter aksjeloven [§ 5-21](#), og utfordringen er at manglende utbytte får samme konsekvens for alle aksjeeiere (se drøftelse i [avsnitt 77](#) flg.) Men i den aktuelle saken, hvor hovedaksjeeier finansierte en

utbyttebetaling pålagt av tingretten med en kapitalforhøyelse, og det var vedvarende lavt eller intet utbytte på tross av betydelige verdier og inntjening i konsernet, fant Høyesterett at det forelå myndighetsmisbruk som var relevant både for kravet om oppløsning og innløsning av aksjeeier ([avsnitt 125](#)). Høyesterett viste også til at det er støtte i teorien for at utsulting rammes av [§ 5-21](#). Det er etter dommen klart at vedtak som hindrer utbyttebetaling, kan være å anse som myndighetsmisbruk, enten direkte etter allmennaksjeloven [§ 5-21](#) eller etter ulovfestede misbruksprinsipper.

VI. Søksmål om ugyldige beslutninger

§ 5-22. Myndighet til å reise søksmål om ugyldighet

En aksjeeier, et styremedlem, et medlem av bedriftsforsamlingen eller daglig leder kan reise søksmål med påstand om at en beslutning av generalforsamlingen er ugyldig, fordi den er blitt til på ulovlig måte eller for øvrig er i strid med loven eller selskapets vedtekter. Slikt søksmål kan også reises av et flertall av de ansatte eller alternativt fagforeninger som omfatter to tredeler av de ansatte.

Karnov lovkommentarer: § 5-22

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-22

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer direkte kompetansen til å reise ugyldighetssøksmål knyttet til generalforsamlingens beslutninger. Både aksjeeier, styremedlem og daglig leder, samt et flertall av de ansatte og fagforeninger som omfatter to tredeler av ansatte, har slik søksmålskompetanse. Bestemmelsen er en særregel som innebærer at søksmål kan reises uavhengig av om vilkårene i tvisteloven [§ 1-3](#) er oppfylt, se [Rt-2015-613](#) ([avsnitt 20](#)) og drøftelse i [HR-2019-1954-A](#). Særlig aksjeeiere anses å ha en nærliggende interesse i at lov og vedtekter overholdes. Medlem av bedriftsforsamling har tilsvarende kompetanse etter allmennaksjeloven [§ 5-22](#), jf. aksjeloven [§ 6-35](#).

Se nærmere om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 310 flg.

Forutsetningsvis kan det også utledes av [§ 5-22](#) at generalforsamlingens beslutninger i strid med lov eller vedtekter kan kjennes ugyldig. Dette må anses å være et alminnelig selskapsrettslig prinsipp, men det er her det kommer til uttrykk i loven. Se nærmere om ugyldighet Andenæs (2016) s. 312 flg.

§ 5-23. Frist for å reise søksmål

- (1) Søksmål om gyldigheten av en beslutning etter [§ 5-22](#) må reises innen tre måneder etter at den ble truffet. Ellers er beslutningen gyldig.
- (2) Reglene i første ledd gjelder ikke når
 1. beslutningen er av en slik art at den ikke kan treffes selv med samtykke av alle aksjeeierne;
 2. lov eller vedtekter krever at samtlige eller visse aksjeeiere må samtykke i beslutningen og slikt samtykke ikke er gitt;
 3. innkalling til generalforsamlingen ikke har skjedd, eller reglene om innkalling har vært vesentlig satt til side;
 4. søksmål reises innen to år etter utløpet av fristen i første ledd og retten finner at saksøkeren har hatt rimelig grunn for sin fristforsømmelse, og at det ville føre til åpenbart urimelig resultat om beslutningen måtte anses gyldig.

Karnov lovkommentarer: § 5-23

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-23 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av [§ 5-23](#) første ledd at det gjelder en relativ kort frist for å fremsette søksmål om ugyldighet av generalforsamlingsbeslutninger: innen tre måneder fra beslutningen ble truffet. Hvis det ikke ble avholdt møte, regnes fristen fra dagen protokollen ble sendt til aksjeeierne.

Se Andenæs s. 314 flg.

Det oppstilles viktige unntak i annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-23 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det første unntaket gjelder beslutninger som etter sin art ikke kan treffes selv om alle aksjeeiere samtykker. Dette kan typisk gjelde vedtak i strid med tredjemannsinteresser, som kreditorinteresser, se Aarbakke mfl. note 2.1 til aksjeloven [§ 5-23](#).

De to neste unntakene gjelder situasjoner hvor visse grunnleggende lovskrav ikke er overholdt: Hvis det kreves samtykke av visse aksjeeiere, og dette ikke er gitt, og hvis innkalling til generalforsamlingen mangler eller lider av vesentlige mangler. I disse tilfellene, typisk ved manglende samtykke etter [§ 5-20](#), er det ikke rimelig med en kort frist for ugyldighetssøksmål.

Det siste unntaket gjelder situasjoner hvor saksøkeren har rimelig grunn for fristforsømmelsen, og det vil lede til et åpenbart urimelig resultat om beslutningen anses gyldig. Dette fanger opp tilfeller av konkret urimelighet.

§ 5-24. Dom om ugyldighet

- (1) En dom som fastslår at en beslutning av generalforsamlingen er ugyldig, eller som endrer beslutningen, har virkning for alle som har rett til å reise søksmål etter [§ 5-22](#).
- (2) Dommen kan bare gå ut på endring av beslutningen dersom det nedlegges påstand om det, og retten kan fastslå det innhold beslutningen skulle ha hatt.
- (3) Er beslutningen meldt til Foretaksregisteret, skal dommen meldes og registreres der. Selskapet bærer utgiftene.

Karnov lovkommentarer: § 5-24

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-24

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Et ugyldighetssøksmål rettes mot selskapet, slik at en fellende dom vil bli bindende for selskapet. Det følger av [§ 5-24](#) første ledd at selv om bare én aksjeeier eller ett styremedlem reiser ugyldighetssøksmål, vil en fellende dom få virkning for alle med søksmålskompetanse etter allmennaksjeloven [§ 5-22](#), altså alle aksjeeiere og selskapets ledelse. Overfor tredjemann må virkningene av en dom om ugyldighet avgjøres etter allmennaksjeloven [§ 6-33](#) om legitimasjonsvirkninger for selskapets representanter, se [Rt-1995-1026](#) (Sandakergården).

En fellende dom mot selskapet innebærer at vedtaket settes til side som ugyldig, men det kan også endres. Slik endring kan bare besluttet dersom det er utvilsomt hva som er rettmessig vedtak.

Mange vedtak meldes til Foretaksregisteret, og hvis det er et slikt vedtak som kjennes ugyldig, skal også dommen meldes og registreres for selskapets regning.

VII. Gransking

Karnov lovkommentarer: VII. Gransking

Karnov Lovkommentar 1 til VII. Gransking

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene om at aksjeeiere kan kreve gransking av selskapets forhold, er en viktig del av minoritetsvernet. Aksjeloven har flere regler som skal bidra til at det føres kontroll med selskapets virksomhet, særlig når det gjelder styrets plikter etter allmennaksjeloven [§ 6-12](#), se nærmere Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 5-25](#). I tilfeller hvor aksjeeiere ikke har tillit til styret, eller samarbeidsforholdet ellers fungerer dårlig, kan imidlertid ekstern gransking være nødvendig for å ivareta aksjeeiernes rettigheter.

Se Bråthen, Tore: «Nye norske regler om gransking i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, 2010, nr. 3–4 s. 19 flg.

§ 5-25. Forslag om gransking

- (1) En aksjeeier kan fremsette forslag om gransking av selskapets stiftelse, forvaltning eller nærmere angitte forhold ved forvaltningen eller regnskapene. Forslaget kan fremsettes på en ordinær generalforsamling eller på en generalforsamling der det fremgår av innkallingen at sak om slik gransking skal behandles.
- (2) Får forslaget tilslutning av aksjeeiere som har minst en tidel av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen, kan enhver aksjeeier innen en måned etter generalforsamlingen kreve at tingretten ved kjennelse beslutter gransking.

0 Endret ved lov [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-25

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-25 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En aksjeeier kan fremsette forslag om gransking på ordinær generalforsamling uten at det er angitt i innkallingen, og på ekstraordinær generalforsamling dersom det er angitt i innkallingen.

Forslaget skal gjelde gransking av selskapets stiftelse, forvaltning eller spesifikke forhold ved forvaltning eller regnskap. Det skal således gjelde faktiske forhold og ikke rent juridiske forhold. Angivelsen av hva granskningen kan gjelde, må ses i sammenheng med vilkåret i [§ 5-26](#) første ledd om at tingretten bare skal ta til følge krav om gransking dersom den finner at kravet har saklig grunn.

Granskningsbegjæringen kan som et utgangspunkt bare gjelde det selskap aksjeeieren har aksjer i. Det er imidlertid uttalt i forarbeidene til bestemmelsen, [NOU 2008: 16 pkt. 7.1.2](#) og [Prop. 117 L \(2009–2010\) pkt. 7.2.4](#) at en begjæring om gransking av morselskapet kan omfatte heleide datterselskap. I [LH-2017-115901](#) ble det lagt til grunn at begjæringen om gransking også omfattet selskap der hovedselskapet eide 90 prosent av aksjene, og konsernets virksomhet hovedsakelig skjedde i datterselskapene.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-25 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom minst 10 prosent av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen, gir sin tilslutning til granskingsforslaget, kan enhver aksjeeier kreve at tingretten ved kjennelse beslutter granskning, jf. [§ 5-26](#). Regelen fraviker både det alminnelige flertallskravet i [§ 5-17](#) og utgangspunktet om at det bare er stemmeberettigede aksjer som teller med i avstemninger. Styret kan også fremme krav for tingretten når granskingsforslaget har fått tilstrekkelig tilslutning, se [Rt-2006-664](#).

Fristen for å fremme krav for tingretten er en måned etter generalforsamlingen. Dersom generalforsamlingen er avholdt uten møte etter [§ 5-7](#), er det antatt i teorien at fristen løper fra det tidspunkt protokollen ble sendt aksjeeierne, se Aarbakke mfl. note 2.2 til aksjeloven [§ 5-25](#) med videre henvisninger.

§ 5-26. Tingrettens avgjørelse

- (1) Tingretten skal ta til følge et krav om granskning etter [§ 5-25](#) annet ledd, dersom retten finner at det har saklig grunn.
- (2) Før avgjørelsen treffes, skal retten gi selskapet og i tilfelle den som granskingen ellers vil omfatte, anledning til å uttale seg.
- (3) Retten oppnevner én eller flere granskere. Det som er bestemt om revisor i [revisorloven § 8-1](#) til § 8-7 og [§ 10-1](#) første og tredje til femte ledd, samt andre ledd bokstav a, c og d, gjelder tilsvarende for granskere.
- (4) Retten fastsetter godtgjørelse for granskerne ved kjennelse. Kostnadene ved granskingen bæres av selskapet. Retten bestemmer ved kjennelse om granskeren kan kreve at selskapet på forhånd skal deponere et passende beløp. Retten bestemmer i tilfelle også beløpets størrelse.

0 Endret ved lover [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [25 juni 2010 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2010 iflg. [res. 25 juni 2010 nr. 980](#)), [20 nov 2020 nr. 128](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 20 nov 2020 nr. 2420](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-26

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-26 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret for at tingretten skal ta granskingsbegjæring til følge, er at den finner at det foreligger saklig grunn. Vilkåret ble tatt inn i loven i 2010, og meningen var å senke terskelen for åpning av granskning fra det tidligere vilkåret «rimelig grunn», se [Prop. 117L \(2009–2010\) s. 105](#) og [Rt-2012-851](#). I denne saken tok lagmannsretten utgangspunkt i «en vurdering av arten av de forhold granskningen gjelder, herunder de involverte verdier og hvorvidt den kritikk som begrunner granskningen er forankret i tilstrekkelig konkrete forhold» (dommens avsnitt 16). Det fremgår av [Prop. 117 L \(2009–2010\) s. 105](#) at tingretten må foreta en vurdering av aksjeeiers behov for innsyn og ulempene for selskapet med at det gjennomføres granskning, herunder kostnader. Det vil typisk foreligge saklig grunn dersom rekvirenten sannsynliggjør at det vil bli avdekket kritikkverdige eller lovstridige forhold, men vilkåret vil også kunne være oppfylt i andre tilfeller. Se Aarbakke mfl. note 1.3 for relevante kilder knyttet til vilkåret om «saklig grunn».

Kravet om saklig grunn må ses i sammenheng med angivelsen av hva det kan fremsettes krav om granskning av i [§ 5-25](#) første ledd: selskapets stiftelse, forvaltning og regnskapsforhold.

Saksbehandlingsregler følger av allmennaksjeloven [§ 18-3](#), som viser til arveloven [§ 169](#). Tingrettens avgjørelse kan påankes, jf. [§ 18-3](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-26 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet skal få anledning til å uttale seg før tingretten treffer sin avgjørelse, og normalt vil det være styret i selskapet som uttaler seg. Andre personer som omfattes, typisk andre aksjeeiere, vil også kunne uttale seg.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-26 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er tingretten som oppnevner granskerne, og dette kan typisk være advokater eller revisorer. Uansett gjelder revisorlovens regler om habilitet og taushetsplikt for granskerne.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-26 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Retten skal fastsette godtgjørelsen granskerne skal ha. Godtgjørelsen skal bæres av selskapet sammen med øvrige kostnader ved granskningen. De samlede kostnadene kan bli svært høye. Selve granskningsprosessen, ved å stille både dokumenter og ansatte til disposisjon over en lengre periode, vil også være belastende og kostnadskrevende for selskapet.

Dersom noen enkeltpersoner kan bebreides for at granskningen kom i stand, kan selskapet kreve erstatning etter allmennaksjeloven [§ 17-1](#), som i [LB-2015-16484](#), der styremedlemmer ble holdt ansvarlig. Se tolkningsspørsmål for omfanget av selskapets ansvar i Aarbakke mfl. note 4.2 og Gudmund Knudsen, «Gransking etter aksjeloven. Selskapets ansvar for kostnadene», *Lov og Rett*, 2015, nr. 5 s. 259 flg.

Retten kan bestemme at selskapet skal deponere et bestemt beløp på forhånd.

§ 5-27. Granskeres rett til opplysninger

(1) Selskapets ledende ansatte, medlemmer av styre og bedriftsforsamling, revisor og eventuelle statsautoriserte regnskapsførere etter [regnskapsførerloven](#) skal på forespørsel og uten hinder av taushetsplikt gi granskeren alle opplysninger de er kjent med, som kan være av betydning for de temaene som granskes. Opplysningsplikten etter denne bestemmelsen gjelder tilsvarende for personer som tidligere har hatt stillinger eller verv som nevnt i første punktum.

(2) Selskapet skal videre gi granskeren adgang til å foreta de undersøkelser granskeren finner nødvendig, og skal utlevere de opplysninger denne krever for utførelsen av sitt oppdrag. Krav om utlevering av opplysninger skal fremsettes skriftlig overfor selskapet, og selskapet skal gis en oppfyllelsesfrist på minst én uke.

(3) Granskerens krav etter annet ledd som gjelder dokumenter eller andre gjenstander som kan inneholde informasjon av betydning for granskningen, og som selskapet ved lov er pålagt å utarbeide eller oppbevare, er særlig tvangsgrunnlag etter [tvangsfullbyrdelsesloven § 13-2](#) første ledd.

(4) Selskapets bankforbindelser skal uten hinder av taushetsplikt gi granskeren adgang til opplysninger om selskapets kundeforhold i banken.

0 Tilføyd ved lov [25 juni 2010 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2010 iflg. [res. 25 juni 2010 nr. 980](#)), endret ved lover [20 nov 2020 nr. 128](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 20 nov 2020 nr. 2420](#)), [16 des 2022 nr. 90](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 des 2022 nr. 2255](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-27

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-27

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Granskeren er avhengig av tilgang til informasjon for å kunne utøve sin oppgave, og [§ 5-27](#) regulerer hans rett til å få opplysninger, og tilsvarende selskapet og tilknyttede personers plikt til å gi informasjon.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-27 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd gjelder særlige personer tilknyttet selskapet sin plikt til å gi opplysninger de er kjent med, til granskeren, hvis de kan være av betydning for temaene som granskes. Dette gjelder selskapets ledende ansatte, medlemmer av styre og bedriftsforsamling, revisor og autoriserte regnskapsførere. Opplysningsplikten gjelder tilsvarende for tidligere innehavere av de angitte stillinger og verv.

Aarbakke mfl. note 1.2 forutsetter at det er granskeren selv som skal avgjøre om en opplysning kan være av betydning, og at det krever at det foreligger en viss saklig sammenheng. På den annen side plikter de aktuelle personene å fremkomme med opplysninger på eget initiativ. Informasjon skal gis uavhengig av taushetsplikt.

En granskningsbegjæring gjelder som et utgangspunkt ett selskap, men det følger av [Prop. 117 L \(2009–2010\) s. 106](#) at opplysninger knyttet til andre konsernselskaper kan være relevante hvis de eksempelvis gjelder transaksjoner mellom selskapene. Som vist i [note 1](#) til [§ 5-25](#) kan også granskingsbegjæringen omfatte datterselskaper, og i så fall følger opplysningsplikten allerede av mandatets omfang.

Manglende etterlevelse av ledelsens opplysningsplikt vil kunne være et pliktbrudd som leder til erstatningsansvar etter allmennaksjeloven [§ 17-1](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-27 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd retter seg mot selskapet og pålegger selskapet en plikt til å gi granskeren adgang til å foreta nødvendige undersøkelser og utlevere opplysninger granskeren krever. Slike krav på opplysninger skal fremsettes skriftlig, med oppfyllelsesfrist på en uke. Innholdet av selskapets plikt vil langt på vei bero på granskerens vurdering av hva som er hensiktsmessig, se [RG 2013 s. 34](#).

Selskapets plikt innebærer en plikt til å gi granskeren mulighet til å få forklaringer fra ansatte i selskapet, se Aarbakke mfl. note 2.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-27 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Krav om utlevering av konkrete dokumenter eller gjenstander er særlig tvangsgrunnlag, jf. tvangsfullbyrdelsesloven [§ 13-2](#) første ledd, altså uten at det kreves dom.

§ 5-28. Granskingsberetningen

(1) Granskerne skal avgi skriftlig beretning om granskingen til tingretten.

(2) Retten innkaller generalforsamlingen til behandling av granskingsberetningen. Beretningen skal senest en uke før møtet sendes til hver aksjeeier med kjent adresse.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [25 juni 2010 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2010 iflg. [res. 25 juni 2010 nr. 980](#)), tidligere § 5-27.

Karnov lovkommentarer: § 5-28**Karnov Lovkommentar 1 til § 5-28****Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Granskerne skal utarbeide en egen rapport om granskningen og resultatene, som sendes tingretten.

Tingretten skal kalle inn til generalforsamling etter reglene i allmennaksjeloven [§ 5-10](#) og fremlegge rapporten. Vurderinger i rapporten er ikke bindende for noen, men de kan danne grunnlag for senere søksmål og krav. Rapporten kan også tjene som bevis, som i saken om gyldigheten av styrevedtak om samtykkenektelse til kjøp av aksjer, se [Rt-2013-101](#).

Kapittel 6. Selskapets ledelse

Karnov lovkommentarer: Kapittel 6. Selskapets ledelse**Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 6. Selskapets ledelse****Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven bygger på et system hvor eierinteresser og forvalteransvaret for selskapet er delt mellom aksjeeiere og selskapets valgte ledelse. Aksjeeierne utøver den øverste myndighet i selskapet gjennom generalforsamlingen, jf. allmennaksjeloven [§ 5-1](#), mens selskapet skal forvaltes gjennom styret som selskapet plikter å ha etter [§ 6-1](#), daglig leder og eventuelt bedriftsforsamling. Generalforsamlingen kan til en viss grad instruere ledelsen, og aksjeeier kan velges inn i styret og ansettes som daglig leder, men prinsipielt sett er det ledelsen som forvalter selskapet. Det er også ledelsen som representerer selskapet utad.

[Kapittel 6](#) oppstiller regler for valg av styremedlemmer og ansettelse av daglig leder, avholdelse av styremøter og ledelsens oppgaver internt og eksternt. Lovens regler retter seg mot styret som organ og stiller få krav til styrets enkelte medlemmer. Loven må derfor suppleres med ulovfestet rett for å fastlegge styremedlemmers rettsstilling. Det er lagt til grunn i teori og praksis at styremedlemmer ved å påta seg vervet får en lojalitetsplikt overfor selskapet, altså en plikt til å ivareta selskapets interesser. Dette innebærer for det første en plikt til å arbeide for at styret overholder lovens krav knyttet til forvaltningen av selskapet. For det annet får styremedlemmene en plikt til å avstå fra skadelig adferd, typisk ved å overholde taushetsplikt og konkurranseforbud. Se analyse av styremedlemmers lojalitetsplikt i Andenæs (2016) s. 347, Östberg, Jessica, *Styrelseledamöters lojalitetsplikt*, Stockholm: Jure, 2016, og Knudsen, Gudmund, «Styremedlemmers taushetsplikt», *Lov og Rett*, 2015 s. 363–380. Styremedlemmer som ikke overholder sine plikter, kan holdes erstatningsansvarlig etter allmennaksjeloven [§ 17-1](#).

I tillegg inneholder kapittelet regler om selskapets bedriftsforsamling.

Se analyse av ledende organer i Andenæs (2016) s. 320 flg.

I. Krav om styre og daglig leder. Valg av styret, tjenestetid mv

§ 6-1. Styret

(1) Selskapet skal ha et styre med minst tre medlemmer. I et selskap som har bedriftsforsamling, skal styret ha minst fem medlemmer.

(2) Styret velger selv sin leder når denne ikke er valgt av generalforsamlingen, jf likevel [§ 6-37](#). Styret skal alltid velge sin leder hvis det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, jf [§ 6-35](#) annet ledd.

(3) Daglig leder kan ikke være medlem av styret.

0 Endret ved lov [25 juni 2010 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2010 iflg. [res. 25 juni 2010 nr. 980](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-1 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Alle selskaper plikter å ha et styre, og loven pålegger styret sentrale oppgaver både knyttet til virksomheten som utøves, og til aksjeeiernes rettigheter. Det må være minst tre styremedlemmer, men i selskap med bedriftsforsamling må det minst være fem styremedlemmer. Utover dette er det opp til aksjeeierne å bestemme hvor mange styremedlemmer som skal velges. Det kan fastsettes i vedtektene hvor mange styremedlemmer selskapet skal ha.

Det følger av allmennaksjeloven [§ 2-3](#) at det skal fremgå av stiftelsesdokumentet hvem som skal være medlemmer av selskapets styre, og oppdraget starter i det øyeblikk stiftelsesdokumentet er undertegnet og selskapet er stiftet, jf. allmennaksjeloven [§ 2-9](#). Navn på styremedlemmer skal registreres i Foretaksregisteret, jf. Foretaksregisterloven [§ 3-1](#) første ledd nr. 4 jf. [§ 3-7](#) annet ledd. Styremedlemmer velges deretter normalt av generalforsamlingen jf. allmennaksjeloven [§ 6-3](#) første ledd, men ansatte har på nærmere vilkår rett til å velge styremedlemmer, se allmennaksjeloven §§ [6-4](#) og [6-5](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-1 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlemmer velges av aksjeeiere eller ansatte, se [§ 6-3](#), og styret velger selv sin leder. Det kan imidlertid fastsettes i vedtektene at generalforsamlingen skal utpeke styrets leder. Hvis styret bare består av én person, påhviler styreleders oppgaver dette styremedlemmet. Vervet som styreleder følger normalt styremedlemmets funksjonstid, se Aarbakke mfl. note 2.5.

Loven inneholder noen spredte bestemmelser som pålegger styreleder oppgaver, se oversikt i Aarbakke mfl. note 2.6, hvorav den viktigste antakelig er oppgaven med å lede styremøter, jf. [§ 6-19](#) tredje ledd og sørge for forberedelsen av møtet sammen med daglig leder, jf. [§ 6-21](#) første ledd. I praksis leder dette gjerne til at styreleder får bedre innsikt i selskapets virksomhet enn øvrige styremedlemmer, særlig i større selskaper. Dette kan få betydning for erstatningsansvaret, jf. allmennaksjeloven [§ 17-1](#). Se analyse i Altern, Kristine, «Styreleders erstatningsansvar i aksjeselskaper», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, 2015, nr. 1, s. 1 flg. og Andenæs (2016) s. 326–327.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-1 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Daglig leder i allmennaksjeselskap kan, i motsetning til hva som gjelder for aksjeselskap, ikke velges som styremedlem.

§ 6-2. Daglig leder

(1) Selskapet skal ha en daglig leder.

(2) Daglig leder tilsettes av styret. I vedtektene kan styrets myndighet likevel legges til bedriftsforsamlingen, eller til generalforsamlingen dersom selskapet ikke har bedriftsforsamling. Dersom det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, jf [§ 6-35](#) annet ledd, skal myndigheten ligge hos styret.

Karnov lovkommentarer: § 6-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-2 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal ansettes en daglig leder i allmennaksjeselskap, i motsetning til i aksjeselskap, hvor dette er frivillig. Daglig leder har ansvaret for daglig ledelse av virksomheten, jf. [§ 6-14](#) første ledd. Oppgavene inngår som et utgangspunkt i styrets forvalteransvar, men det vil være hensiktsmessig at en ansatt følger opp selskapets virksomhet på daglig basis.

Daglig leder er et selskapsorgan som pålegges oppgaver i allmennaksjeloven. Daglig leder er imidlertid også en ansatt i selskapet, og både arbeidsrettslige og aksjerettslige regler er bestemmende for daglig leders rettsstilling. Daglig leder har ikke samme stillingsvern som andre ansatte, fordi det er avgjørende at generalforsamlingen og styret har nødvendig tillit til daglig leder som selskapsorgan, se nærmere analyse i Smith Ulseth, Terese, *Daglig leders stillingsvern*, Universitetsforlaget, 2006. Aksjeloven gjelder bare daglig leder som er tilsatt som dette etter aksjelovens regler, og ikke ansatte som bare har «daglig leder» som stillingsbetegnelse. Eksempel på det siste finner vi i [Rt-2011-410](#), hvor avtalebindingsspørsmålet dermed ble løst etter avtalerettslige og ikke selskapsrettslige regler.

Se om daglig leders rolle Andenæs (2016) s. 341 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-2 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan fastsettes i vedtektene at bedriftsforsamlingen skal ansette daglig leder, eventuelt generalforsamlingen hvis selskapet ikke har bedriftsforsamling. Hvis dette ikke er gjort, er det styrets oppgave å ansette daglig leder. I tilfeller hvor det er avtalt at selskap med mer enn 200 ansatte ikke skal ha bedriftsforsamling, jf. [§ 6-35](#) annet ledd, skal styret velge daglig leder

§ 6-3. Valg av styremedlemmer

- (1) Medlemmene av styret velges av generalforsamlingen, som også bestemmer om det skal velges varamedlemmer.
- (2) Første ledd gjelder ikke styremedlemmer som de ansatte i selskapet skal velge etter [§ 6-4](#), eller som skal velges av bedriftsforsamlingen etter [§ 6-37](#).
- (3) Det kan fastsettes i vedtektene at generalforsamlingens valgtrett etter første ledd skal overføres til andre. Mer enn halvdelen av styrets medlemmer skal likevel velges av generalforsamlingen, hvis ikke valgtretten overføres til et vedtektsfestet selskapsorgan. Valgtrett kan ikke overføres til styret eller til et medlem av styret.

0 Endret ved lov [26 juni 1998 nr. 46](#).

Karnov lovkommentarer: § 6-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-3 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Delingen av eierinteresser og forvalteransvar innebærer at aksjeeiere som skyter inn kapital i et selskap, som et utgangspunkt mister rådigheten over verdiene. Det er derfor avgjørende for investeringsviljen at aksjeeierne har mulighet til å påvirke hvem som velges som styremedlemmer, og

av den grunn er det generalforsamlingen som velger styremedlemmer hvis ikke annet følger av lov, se annet og tredje ledd. Generalforsamlingen bestemmer også om det skal velges varamedlemmer.

Det er ikke adgang til å bestemme i vedtektene hvem som skal være styremedlemmer, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 6-3](#). Valgfriheten tilligger generalforsamlingen etter loven, herunder friheten til å avsette styremedlemmer etter allmennaksjeloven [§ 6-7](#).

Selv om det ikke fremgår av loven, må enhver kunne takke nei til et valg som styremedlem. Man er således ikke automatisk valgt selv om generalforsamlingen treffer vedtak om dette. Styrevervet er således et oppdrag som er basert på en avtale mellom partene. Dersom styremedlemmer velges på generalforsamling, og en tredjeperson bekrefter styrevalget ved misbruk av BankID overfor Foretaksregisteret, kan ikke styrevervet anses akseptert. Se nærmere om problemstillingen i Marte Eidsand Kjørven og Margrethe Buskerud Christoffersen, «Formuerettslige konsekvenser av digitale identitetskrenkelser i selskapsforhold», i *Juss og Mangfold. Festskrift til Geir Woxholth*, Gyldendal 2023.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-3 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Unntak fra regelen om at generalforsamlingen velger styremedlemmer, gjelder selskaper der det er så mange ansatte at disse har rett til å velge styremedlemmer, jf. allmennaksjeloven [§ 6-4](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-3 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Retten til å velge styremedlemmer kan også overføres til andre, på særskilte vilkår.

§ 6-4. Ansattes rett til å velge styremedlemmer

- (1) Når et selskap med flere enn 30 ansatte ikke har bedriftsforsamling (jf [§ 6-35](#)), kan et flertall av de ansatte kreve at ett styremedlem og en observatør med varamedlemmer velges av og blant de ansatte.
- (2) Når et selskap med flere enn 50 ansatte ikke har bedriftsforsamling (jf [§ 6-35](#)), kan et flertall av de ansatte kreve at inntil en tredel og minst to av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte.
- (3) Når et selskap har flere enn 200 ansatte og det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling (jf [§ 6-35](#) annet ledd), skal de ansatte velge ett styremedlem med varamedlem eller to observatører med varamedlemmer i tillegg til den representasjon som følger av annet ledd.
- (4) Kongen kan gi forskrift om beregningen av antall ansatte, herunder om bruk av gjennomsnittstall. Kongen kan også gi forskrift om valget, herunder om vilkår for stemmerett og valgbarhet, valgmåten og om avgjørelse av tvister om valget, samt om bortfall av verv som styremedlem. Kongen kan gjøre unntak fra første, annet eller tredje ledd.

0 Endret ved lov [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-4

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Regler om ansattes representasjon i allmennaksjeselskapers styrende organer er lovfestet i allmennaksjeloven §§ [6-4](#) og [6-5](#) med tilhørende forskrift [24. august 2017 nr. 1277](#) om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. (representasjonsforskriften).

Allmennaksjelovens hovedregel er at styremedlemmene velges av generalforsamlingen, jf. [§ 6-3](#) første ledd. Reglene om ansattes rett til representasjon i styret utgjør således et unntak fra denne hovedregelen.

[Paragraf 6-4](#) hjemler rett for de ansatte til å kreve representasjon i selskapets styre. Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 6-4](#). Bestemmelsen skiller mellom to situasjoner: Første og annet ledd regulerer når de ansatte kan *kreve* representasjon i styret, mens tredje ledd regulerer når de ansatte *skal ha* representasjon i styret.

Se nærmere Tor Olav Carlsen, «[Ansattes styrerepresentasjon – en oversikt over reglene](#)», *Arbeidsrett* 2017 nr. 1, s. 51–79 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) kapittel 6.2, «De ansattes representasjon i selskapets ledende organer».

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-4 ...selskap...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førstemanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Rett til representasjon i styret gjelder for alle allmennaksjeselskaper unntatt selskaper som driver bank- og finansieringsvirksomhet, forsikringsvirksomhet, forlegging av aviser og formidling av nyheter og annet stoff til presse, kringkasting mv. (nyhetsbyråer), jf. representasjonsforskriften [§ 2](#) første ledd. For statsaksjeselskaper se allmennaksjeloven [§ 20-4](#) nr. 1.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-4 ...flere enn 30 ansatte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førstemanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

For selskaper med 30 eller færre ansatte er det ikke lovhjemmel for å kreve ansatterepresentasjon i styret. For slike selskaper kan det imidlertid vedtektsfestes at ansatte skal ha rett til å velge styremedlemmer etter allmennaksjeloven [§ 6-3](#) tredje ledd.

Etter gjeldende lov er det antallet ansatte på tidspunktet for fremsettelse av kravet om styrerepresentasjon som er avgjørende. Det er altså ikke lenger slik at ansattes krav på representasjon i styret er avhengig av at det har vært et bestemt gjennomsnittlig antall ansatte i selskapet over en periode på tre år.

Ved beregning av antall ansatte telles hver ansatt i deltidsstilling som en halv ansatt, jf. representasjonsforskriften [§ 1](#) bokstav c. Deltidsstilling er samme sted definert som arbeidsforhold hvor det skal arbeides gjennomsnittlig mindre enn 50 prosent av arbeidstiden for ansatte i heltidsstilling som utfører arbeid av samme art.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-4 ...ansatte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førstemanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Innholdet i begrepet «ansatt» avgjør blant annet hvem som har stemmerett og kan velges som ansattevalgt styremedlem.

«Ansatt» er i representasjonsforskriften [§ 1](#) bokstav a definert som «person som arbeider i selskapet eller er i lovfestet permisjon. Ferievikarer anses likevel ikke som ansatt».

Både heltidsansatte og deltidsansatte omfattes av forskriftens definisjon av «ansatt». Det oppstilles ingen grense for hvor stor stillingsbrøken må være for å ha rettigheter som «ansatt», se nærmere Tor Olav Carlsen, «[Ansattes styrerepresentasjon – en oversikt over reglene](#)», *Arbeidsrett*, nr. 1, 2017, s. 62.

Det fremgår av ordlyden at en ansatt er en person som «arbeider» i selskapet. Det fremgår ikke av definisjonen om innleide arbeidstakere skal anses å «arbeide» i selskapet, men det antas at innleide ikke omfattes av begrepet «ansatt», se nærmere Carlsen (2017) s. 62.

Forskriftens ordlyd innebærer videre at midlertidig ansatte anses som «ansatt», med unntak av ferievikarer, som er uttrykkelig unntatt. «Ferievikar» er ikke definert i forskriften eller i arbeidsmiljøloven, men den mest nærliggende fortolkningen er at ferievikar omfatter arbeidstaker som er midlertidig ansatt etter arbeidsmiljøloven [§ 14-9](#) annet ledd bokstav b for arbeidstaker som avvikler ferie. At ferievikarer er unntatt, må være begrunnet med at de typisk arbeider i kortere perioder mens arbeidstakere har ferie, og derfor vil anses å ha for løs tilknytning til selskapet til å ha stemmerett og være valgbare.

Personer som er i lovfestet permisjon, skal etter forskriften anses som ansatte og er altså valgbare og har stemmerett. Regler om lovfestet permisjon finnes i arbeidsmiljøloven [kapittel 12](#) og omfatter blant annet svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon og foreldrepermisjon. Ansatte som er i permisjon som bygger på annet grunnlag enn lov, anses derimot etter definisjonen ikke som «ansatt».

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-4 ...kreve...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansatterepresentasjon er ikke obligatorisk etter første ledd, men det kan kreves av et flertall av de ansatte når et selskap har flere enn 30 ansatte og ikke har bedriftsforsamling.

Krav om styrerepresentasjon må støttes av et flertall av de ansatte og rettes skriftlig til selskapets styre, jf. representasjonsforskriften [§ 4](#).

Representasjonens omfang avhenger av antall ansatte, se [§ 6-4](#) første til tredje ledd.

Selskapet og et flertall av de ansatte, eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte, kan inngå skriftlig avtale om unntak fra reglene om ansatterepresentasjon etter representasjonsforskriften [§ 44](#). Slikt unntak kan gjelde for inntil to år. Unntak utover dette krever vedtak av Tvisteløsningsnemnda. I så fall må selskapet, et flertall av de ansatte eller lokal fagforening søke Tvisteløsningsnemnda om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer etter representasjonsforskriften [§ 46](#), jf. [§ 47](#). Tvisteløsningsnemnda kan gi helt eller delvis unntak fra reglene om ansatterepresentasjon dersom reglene vil medføre «vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon», jf.

representasjonsforskriften [§ 46](#) første ledd. Før 1. januar 2018 var det Bedriftsdemokratinemnda som behandlet disse sakene, og nemnda var tilbakeholden med å gjøre unntak fra lovens regler om ansatterepresentasjon, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) kapittel 6 note 2.4.

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-4 ...styremedlem...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansattevalgte styremedlemmer har samme rettigheter, plikter og ansvar som de øvrige medlemmene av styret. Det er ikke uttrykkelig regulert i norsk rett, men det er ikke tvilsomt, se for eksempel [Rt-2011-562 avsnitt 44](#).

Plikten til å ivareta og fremme selskapets interesse gjelder for samtlige styremedlemmer, både aksjonærvalgte og ansattevalgte. Dette ble uttrykt av departementet allerede i forbindelse med innføring av regler om ansattevalgte styremedlemmer i 1972:

«[D]e ansattes representanter i deres egenskap av tillitsmenn i selskapets organer, vil ha plikt til å varetta selskapets interesser på like [sic] linje med de andre medlemmer av det samme organ», jf. [Ot.prp. nr. 7 \(1971–72\) s. 43–44](#).

Synspunktet er senere fulgt opp av departementet i forbindelse med forenklingene av aksjeloven som trådte i kraft i 2017: «Per i dag har alle styremedlemmer den samme forpliktelsen til å ivareta selskapets interesser», jf. [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 53](#).

Se også Terese Smith Ulseth, «Taushetsplikt for ansattevalgte styremedlemmer», *Lov og Rett*, nr. 1, 2014, s. 45–60 ([LOR-2014-45](#)) på s. 60, som konkluderer med at ved motstrid mellom hensynet til de ansatte og selskapet må styremedlemmet la hensynet til selskapet som helhet gå foran hensynet til de ansatte.

Hva angår erstatningsansvar, fremgår det av [§ 17-1](#) at «styremedlem» er erstatningsansvarlig for forsettlig eller uaktsomt voldt skade. Erstatningsansvaret er personlig, og bestemmelsen skiller ikke mellom styremedlemmer valgt av henholdsvis aksjeeiere og ansatte.

Karnov Lovkommentar 7 til § 6-4 ...velges...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Valget skal i utgangspunktet foregå som flertallsvalg, jf. representasjonsforskriften [§ 7](#) tredje ledd. Ved flertallsvalg vinner den eller de personer som får flest stemmer.

Dersom minst en femtedel av dem som har stemmerett, eller lokale fagforeninger som representerer minst en femtedel av dem som har stemmerett, skriftlig krever det senest seks uker før valgdagen, skal valget foregå som forholdstallsvalg, jf. representasjonsforskriften [§ 7](#) fjerde ledd. Gjennomføring av forholdstallsvalg er regulert i representasjonsforskriften §§ [15](#) og [16](#).

Stemmerett tilkommer dem som er ansatt i selskapet på valgdagen, jf. representasjonsforskriften [§ 8](#) første ledd. Se [note 4](#) til [§ 6-4](#) om hvem som anses som «ansatt».

Ved valg har ansatte i hovedstilling en hel stemme og ansatte i deltidsstilling en halv stemme, jf. representasjonsforskriften [§ 8](#) annet ledd. Hovedstilling og deltidsstilling er definert i representasjonsforskriften [§ 1](#) bokstav b og c.

Karnov Lovkommentar 8 til § 6-4 ...blant de ansatte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Representasjonsforskriften [§ 9](#) oppstiller nærmere krav til valgbarhet: Den som velges, må være ansatt i selskapet på valgdagen, jf. representasjonsforskriften [§ 9](#) første ledd. Se [note 4](#) til [§ 6-4](#) om hvem som anses som «ansatt». Videre stilles det krav om at man må være myndig og ikke i konkurskarantene for å kunne bli valgt, jf. representasjonsforskriften [§ 9](#) annet ledd. Et ansattvalgt styremedlem kan ikke være ansatterepresentant i flere selskapers styrende organer samtidig, med mindre det dreier seg om selskaper i samme konsern eller gruppe av foretak, jf. [§ 9](#) tredje ledd. Daglig leder som er styremedlem på aksjeeiernes vegne, og ansatte som eier mer enn 10 prosent av aksjekapitalen i selskapet, er heller ikke valgbare, jf. representasjonsforskriften [§ 9](#) fjerde ledd, jf. [§ 8](#) fjerde ledd.

Et spørsmål som ikke er direkte regulert i allmennaksjeloven eller representasjonsforskriften, er om det kan fastsettes ytterligere krav for valgbarhet i vedtektene, for eksempel krav til alder, ansiennitet, eller om at den ansattes prøvetid er utløpt. Representasjonsforskriften må nok forstås slik at vilkårene for valgbarhet er uttømmende angitt, slik at spørsmålet må besvares benektende.

Tjenestetiden for ansattevalgte styremedlemmer er fastsatt i representasjonsforskriften [§ 20](#), hvor det fremgår at valg skal foretas hvert annet år, og styremedlemmenes funksjonstid skal være fra valget og frem til utløpet av den ordinære generalforsamlingen det året valgperioden utløper.

Karnov Lovkommentar 9 til § 6-4 ...flere enn 50 ansatte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd gjelder for selskap som har flere enn 50, men ikke over 200, ansatte, jf. tredje ledd.

Ved beregning av antall ansatte telles ansatt i deltidsstilling som en halv, jf. representasjonsforskriften [§ 1](#) bokstav c.

Karnov Lovkommentar 10 til § 6-4 ...inntil en tredel og minst to...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvor mange styrerepresentanter de ansatte kan kreve, avhenger av det totale antallet styremedlemmer. Består styret for eksempel av seks medlemmer, har de ansatte rett til å kreve to styremedlemmer. Dersom styret består av fire medlemmer, vil minstekravet på to ansattevalgte styremedlemmer medføre at de ansatte får like mange representanter i styret som aksjeeierne. I selskaper hvor de ansatte har rett til styrerepresentasjon etter annet ledd, vil styret derfor ofte bestå av minst fem medlemmer, slik at de aksjeeiervalgte styremedlemmene får flertall i styret, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 6-4 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 11 til § 6-4 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom et selskap har flere enn 200 ansatte, er lovens utgangspunkt at selskapet skal ha bedriftsforsamling, se allmennaksjeloven [§ 6-35](#). Etter [§ 6-35](#) annet ledd kan det imidlertid inngås avtale mellom selskapet og et flertall av de ansatte, eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte, om at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, se representasjonsforskriften [§ 41](#). Dersom det er inngått slik avtale om at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, har selskapet en plikt til å sørge for at de ansatte får representasjon i styret. De ansatte skal da velge enten ett styremedlem med varamedlem eller to observatører med varamedlemmer i tillegg til den representasjonen som følger av annet ledd. Det skal fremgå av avtalen hvilken representasjon de ansatte skal ha, jf. representasjonsforskriften [§ 41](#) tredje ledd.

Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 6-4 note 3.1.

Karnov Lovkommentar 12 til § 6-4 ...forskrift...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskrift [24. august 2017 nr. 1277](#) om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. (representasjonsforskriften).

§ 6-5. Ansattes rett til å velge styremedlemmer i konsernforhold

(1) Når et selskap tilhører et konsern, kan det inngås skriftlig avtale mellom konsernet og et flertall av dets ansatte, eller mellom konsernet og én eller flere lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte i konsernet, om at de ansatte i konsernet ved anvendelse av [§ 6-4](#) skal regnes som ansatt i selskapet.

(2) Når et selskap tilhører et konsern, og det ikke er inngått avtale etter første ledd, kan Kongen etter søknad fra konsernet, et flertall av dets ansatte eller én eller flere lokale fagforeninger som representerer et flertall av de

ansatte i konsernet, bestemme at de ansatte i konsernet ved anvendelse av [§ 6-4](#) skal regnes som ansatt i selskapet.

(3) Første og andre ledd gjelder tilsvarende når et selskap tilhører en gruppe av foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse.

(4) Kongen kan bestemme at paragrafen her skal gjelde for deler av et konsern eller slik gruppe.

0 Endret ved lov [20 juni 2014 nr. 25](#) (ikr. 1 juli 2014).

Karnov lovkommentarer: § 6-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-5

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer ansattes valg av styremedlemmer i konsern, såkalt konsernordning. Bestemmelsen ble endret ved lov [20. juni 2014 nr. 25](#), se [Prop. 73 L \(2013–2014\)](#), og svarer til aksjeloven [§ 6-5](#). Hovedregelen er at ansatte kun har rett til representasjon i selskapet der de er ansatt. Siden viktige beslutninger i et konsern ofte treffes i morselskapet, har imidlertid de ansatte en interesse i å være representert i morselskapets styre.

Avtaler om konsernordning er nærmere regulert i representasjonsforskriften §§ [42](#) og [43](#).

Konsernordning skal i alminnelighet etableres ved avtale etter første ledd, men dersom det ikke oppnås enighet om avtale, kan Tvisteløsningsnemnda beslutte konsernordning etter søknad i henhold til reglene i annet ledd.

Se Christina Lyngtveit, «[Bedriftsdemokrati i konserner](#)», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS)*, 2006 nr. 4, s. 74–86.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-5 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

I praksis er det representasjon i konsernets morselskap som er det vanlige, men de ansatte kan også gis representasjon i ett eller flere andre konsernselskaper, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 6-5 note 1.1. En såkalt konsernordning innebærer at ansatte i hele konsernet er valgbare og stemmeberettigede ved valg til morselskapets (eventuelt annet konsernselskaps) styre, og at de skal regnes som ansatt i morselskapet (eventuelt annet konsernselskap) ved beregningen av antall ansatte som utløser rett til ansatterepresentasjon.

Konsernordninger gir de ansatte medbestemmelses- og påvirkningsmuligheter der viktige avgjørelser av betydning for de ansatte fattes, og konsernordning kommer i utgangspunktet i tillegg til styrerepresentasjon i selskapet der de er ansatt, jf. representasjonsforskriften [§ 42](#) tredje ledd annet punktum. Unntak følger av representasjonsforskriften [§ 43](#), om at det kan avtales såkalt gjennomgående styrerepresentasjon, altså at de som velges til styrerepresentanter, observatører og varamedlemmer i morselskapet, også anses valgt til tilsvarende verv i andre konsernselskaper der de ansatte skal ha styrerepresentasjon, se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 6-5 note 1.2. Det kan videre avtales at valget til konsernrepresentasjonen skal skje i valgkretser, jf. representasjonsforskriften [§ 43](#) første ledd bokstav b.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-5 ...skriftlig avtale...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En avtale om konsernrepresentasjon skal være skriftlig, jf. representasjonsforskriften [§ 42](#) tredje ledd, hvor det videre fremgår at avtalen skal angi hvem som har inngått avtalen. Avtalens varighet er ikke regulert, men konsernordningens varighet bør allikevel angis, herunder hvilke omstendigheter som skal føre til at avtalen skal reforhandles eller opphøre, se [Prop. 73 L \(2013–2014\) s. 25](#). Eksempelvis kan det være hensiktsmessig med en klausul om at avtalen skal reforhandles eller opphøre dersom hele eller deler av konsernet skifter eiere, se Tor Olav Carlsen, «[Ansattes styrerepresentasjon – en oversikt over reglene](#)», *Arbeidsrett*, 2017 nr. 1, s. 69.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-5 ...konsernet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter ordlyden skal avtalen inngås av konsernet, men siden et konsern ikke er en rettslig selvstendig enhet, må avtalen inngås av morselskapet, eventuelt et annet selskap der den felles representasjonen skal være, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 6-5 note 1.3.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-5 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Myndigheten til å beslutte konsernordning er delegert til Tvisteløsningsnemnda, jf. representasjonsforskriften [§ 45](#), jf. [§ 49](#). Forutsetningen for at Tvisteløsningsnemnda kan beslutte konsernkonto etter annet ledd, er at det ikke er inngått avtale etter første ledd. Nærmere regler om søknaden til Tvisteløsningsnemnda er inntatt i representasjonsforskriften §§ [49](#) til [51](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-5 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Retten til konsernordning gjelder tilsvarende for grupper av foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse. Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) kapittel 6 note 2.7.

§ 6-6. Styremedlemmers tjenestetid

- (1) Styremedlemmer tjenestegjør i to år. I vedtektene kan tjenestetiden settes kortere eller lengre, men ikke til mer enn fire år. Ved suppleringsvalg kan kortere tjenestetid fastsettes.
- (2) Tjenestetiden regnes fra valget når noe annet ikke er bestemt. Den opphører ved avslutningen av den ordinære generalforsamling i det året tjenestetiden utløper.
- (3) Selv om tjenestetiden er utløpt, skal styremedlemmet bli stående i vervet inntil nytt medlem er valgt.
- (4) Første og annet ledd gjelder ikke styremedlem som er valgt etter [§ 6-4](#), jf. [§ 6-5](#).

Karnov lovkommentarer: § 6-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-6 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlemmer velges for to år, med mindre kortere eller lengre tid er fastsatt i vedtektene. Ved suppleringsvalg etter allmennaksjeloven [§ 6-8](#) kan styret også fastsette kortere tjenestetid.

Se nærmere om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 254 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-6 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis ikke annet er bestemt, skjer oppnevnelsen fra valget og frem til avslutning av den ordinære generalforsamlingen det året tjenestetiden utløper. Det nye styret er således operativt med en gang.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-6 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er helt avgjørende at selskapet har et styre, og dersom det ikke velges nye styremedlemmer, er utgangspunktet at tjenestetiden til de tidligere styremedlemmene forlenges til nye er på plass. Dette gjelder ikke hvis styremedlemmet trekker seg, jf. [§ 6-7](#) første ledd, da det må være mulig å komme ut av et styre eksempelvis hvis man ikke har tillit til selskapet eller ledelsen, og vil unngå ansvar. Se øvrige tilbaketredelesgrunner i Aarbakke mfl. note 2.3 til aksjeloven [§ 6-6](#) og Andenæs (2016) s. 357.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-6 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene gjelder bare styremedlemmer valgt av generalforsamlingen, altså ikke ansattevalgte styremedlemmer.

§ 6-7. Tilbaketreden og avsetting før tjenestetiden opphører

(1) Et styremedlem har rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Styret og den som har valgt styremedlemmet, skal gis rimelig forhåndsvarsel.

(2) Et styremedlem kan avsettes av den som har valgt styremedlemmet. Dette gjelder ikke et styremedlem som er valgt etter [§ 6-4](#), jf [§ 6-5](#).

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-7 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Oppdraget som styremedlem kan utvikle seg annerledes enn forventet, enten av personlige grunner eller som følge av selskapets forhold, og styremedlemmet har derfor en rett til å trekke seg før tjenestetiden er ute. Det må gis rimelig varsel. Dette må anses å være i samsvar med alminnelige obligasjonsrettslige prinsipper i oppdragsforhold.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-7 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den som har valgt styremedlemmet, kan avsette dette, uten nærmere grunn. Det er ikke krav om saklig grunn; det er tilstrekkelig at styremedlemmet ikke lenger er ønsket. Denne fleksibiliteten for generalforsamlingen er nødvendig fordi det er avgjørende at aksjeeiere har tillit til dem som er valgt til å forvalte selskapet.

Unntak gjelder ansatterepresentanter.

Se Andenæs (2016) s. 356–357.

§ 6-8. Suppleringsvalg

- (1) Ophører vervet for et styremedlem før tjenestetiden er ute, og det ikke finnes varamedlem, skal resten av styret sørge for valg av nytt styremedlem for resten av tjenestetiden. Det samme gjelder hvis et styremedlem blir fratatt rettslig handleevne eller blir satt i konkursskarantene etter [konkursloven §§ 142 og 143](#).
- (2) Hører valget under generalforsamlingen, kan det utstå til neste ordinære generalforsamling dersom styret fortsatt er vedtaksført.

0 Endret ved lover [29 juni 2007 nr. 81](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 23 nov 2007 nr. 1287](#)), [26 mars 2010 nr. 9](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 5 apr 2013 nr. 338](#)) som endret ved lov [5 apr 2013 nr. 12](#).

Karnov lovkommentarer: § 6-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-8 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis et styremedlem fratrer før tjenestetiden er ute, og det ikke er valgt varamedlemmer, har styret plikt til å sørge for at det velges et nytt styremedlem for resten av tjenestetiden. Styret må således innkalle til generalforsamling eller sørge for at bedriftsforsamling eller andre som har valgett foretar valg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-8 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis styret har tilstrekkelige styremedlemmer til å være vedtaksført, jf. [§ 6-24](#), kan valget av nytt styremedlem utstå til neste ordinære generalforsamling.

§ 6-9. Varamedlemmer og observatører

Lovens bestemmelser om styremedlemmer gjelder tilsvarende for varamedlemmer og observatører så langt de passer.

Karnov lovkommentarer: § 6-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-9

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er valgfritt om det skal bestemmes i vedtektene at det skal velges varamedlemmer, men hvis det først er valgt varamedlemmer, gjelder reglene for ordinære styremedlemmer. Se nærmere om betydningen i Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 6-9](#) og om varamedlemmers stilling generelt i Andenæs (2016) s. 325 flg.

Varamedlemmer kan vurderes på samme måte som ordinære styremedlemmer også i relasjon til ansvarsreglene i allmennaksjeloven [§ 17-1](#).

Dersom det er valgt observatører av de ansatte, jf. allmennaksjeloven [§ 6-4](#) første og tredje ledd, gjelder reglene for styremedlemmer valgt av ansatte også for disse. Se nærmere Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven [§ 6-9](#) og Andenæs (2016) s. 324.

§ 6-10. Godtgjørelse

Godtgjørelse til styremedlemmer, varamedlemmer og observatører fastsettes av generalforsamlingen, men av bedriftsforsamlingen for styremedlemmer valgt av denne. Ved konkurs bortfaller retten til godtgjørelse fra konkursåpningen.

Karnov lovkommentarer: § 6-10**Karnov Lovkommentar 1 til § 6-10 1. ledd****Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er generalforsamlingen som fastsetter godtgjørelsen til styremedlemmer, varamedlemmer og observatører. Det samme gjelder bedriftsforsamlingen, jf. allmennaksjeloven [§ 6-38](#) tredje ledd første punktum. Godtgjørelse til daglig leder kan derimot fastsettes av styret eller det organ som tilsatte daglig leder.

Det er ikke pliktig å gi styremedlemmer godtgjørelse, men dette er et oppdrag som kan innebære mange ansvarsbelagte plikter, og særlig i større selskaper vil styremedlemmer normalt kreve godtgjørelse. Se nærmere om størrelsen på godtgjørelsen i Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven [§ 6-10](#).

Regelen må ses i sammenheng med [§ 6-17](#), som oppstiller et forbud mot godtgjørelse fra andre enn selskapet for å sørge for at ledelsen arbeider for selskapets interesser.

§ 6-11. Krav til styremedlemmer og daglig leder

(1) Daglig leder og minst halvdelen av styrets medlemmer skal være bosatt i en EØS-stat, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland eller Konføderasjonen Sveits. Departementet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra første punktum.

(2) Bare myndige personer kan være styremedlemmer.

0 Endret ved lover [29 juni 2007 nr. 81](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 23 nov 2007 nr. 1287](#)), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 des 2021 iflg. meddelelse [1 des 2021 nr. 3309](#), jf. [res. 23. juni 2021 nr. 2064](#)), [16 juni 2023 nr. 67](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 16 juni 2023 nr. 905](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-11**Karnov Lovkommentar 1 til § 6-11 1. ledd****Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bostedskravet innebærer at daglig leder og minst halvparten av styremedlemmene må være bosatt i Norge eller i en EØS-stat, Storbritannia eller Nord-Irland, med mindre departementet gir unntak. Myndigheten tilligger nå Nærings- og fiskeridepartementet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-11 2. ledd**Forfatter:** [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et vilkår at styremedlemmer er myndige, det vil si at de må være over 18 år og ikke kan være umyndiggjort.

Ytterligere kvalifikasjonskrav oppstilles ikke, og i prinsippet kan alle myndige personer velges som styremedlem. At et styremedlem mangler nødvendige kvalifikasjoner for å skjøtte styrevervet, eksempelvis regnskapsforståelse eller innsikt i den virksomhet selskapet driver, vil imidlertid ikke være ansvarsbefriende i culpavurderingen etter allmennaksjeloven [§ 17-1](#). Det er således både i selskapets og styremedlemmets interesse at styremedlemmet har nødvendige kvalifikasjoner til å kunne bidra til at styret oppfyller sine plikter etter lov, vedtekter og ulovfestede prinsipper.

§ 6-11 a. Krav til kjønns sammensetning i styret

(1) Kjønnssammensetningen i styret skal oppfylle følgende krav:

1. Har styret tre eller fire medlemmer, kan maksimalt to styremedlemmer ha samme kjønn.
2. Har styret fem eller seks medlemmer, kan maksimalt tre styremedlemmer ha samme kjønn.
3. Har styret syv medlemmer, kan maksimalt fire styremedlemmer ha samme kjønn.
4. Har styret åtte medlemmer, kan maksimalt fem styremedlemmer ha samme kjønn.
5. Har styret ni eller flere medlemmer, kan maksimalt 60 prosent av styremedlemmene ha samme kjønn.

(2) Første ledd gjelder tilsvarende for varamedlemmer.

(3) For styremedlemmer som de ansatte skal velge etter [§ 6-4](#) eller som skal velges blant de ansatte etter [§ 6-37 første ledd](#), gjelder kravene til kjønnssammensetning i [§ 6-11 b](#).

0 Tilføyd ved lov [19 des 2003 nr. 120](#) (ikr. 1 jan 2006 iflg. [res. 9 des 2005 nr. 1429](#), for allmennaksjeselskaper som er stiftet og registrert i Foretaksregisteret før 1 jan 2006, skal styret være sammensatt i samsvar med loven innen to år), endret ved lov [20 des 2023 nr. 114](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 6-11a

Karnov Lovkommentar a-1 til § 6-11 a

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble endret med virkning fra 1. januar 2024, og endringen er nærmere begrunnet i [Prop. 131 LS \(2022–2023\) s. 67](#) flg. Bestemmelsen gjelder bare styremedlemmer valgt av aksjeeierne, mens de ansattevalgte reguleres av [§ 6-11 b](#). Bestemmelsen gjelder også varamedlemmer jf. Annet ledd.

Formålet med bestemmelsen om representasjon av begge kjønn i styret er å styrke likestillingen i styrer i viktige selskap. Se nærmere om bestemmelsen A.C. Sundby, «[Nye norske regler om representasjon av begge kjønn i allmennaksjeselskapers styre](#)», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, 2004, s. 173–181.

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-11a 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd angir hvor mange styremedlemmer som maksimalt kan være av hvert kjønn ut fra antall styremedlemmer selskapet skal ha. Antall personer av hvert kjønn skal beregnes ut fra deres juridiske kjønn, jf. lov [17. juni 2016 nr. 46](#) om endring av juridisk kjønn [§ 6](#) første ledd første punktum. Kravene kan ikke fravikes, og selskap som ikke oppfyller dem, skal tvangsoppløses, se Aarbakke mfl. note 0.3.

§ 6-11 b. *Krav til kjønnssammensetning for styremedlemmer valgt av og blant de ansatte*

(1) Når det skal velges to eller flere styremedlemmer etter [§ 6-4](#), kan ikke alle disse styremedlemmene ha samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Første og annet punktum gjelder ikke dersom mer enn 80 prosent av samlet antall ansatte i selskapet på det tidspunkt valget skjer, har samme kjønn.

(2) For selskaper med flere enn 200 ansatte, skal kjønnssammensetningen blant styremedlemmer som velges av og blant de ansatte etter [§ 6-4](#) eller blant de ansatte etter [§ 6-37 første ledd](#), oppfylle kravene i [§ 6-11 a første](#) og [annet ledd](#), likevel slik at dersom det skal velges to styremedlemmer av og blant de ansatte, kan ikke disse styremedlemmene ha samme kjønn. Antall ansatte etter første punktum skal beregnes på samme måte som etter [§ 6-4](#).

0 Tilføyd ved lov [20 des 2023 nr. 114](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 6-11b

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-11 b

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2024 og har sin bakgrunn i [Prop. 131 LS \(2022–2023\)](#). Den utvider kravet til kjønnsrepresentasjon til å også å gjelde ansattevalgte styremedlemmer.

Bestemmelsen må suppleres med representasjonsforskriften [24. august 2017 nr. 1277](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-11b 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kreves at begge kjønn skal være representert i selskaper hvor det skal velges to eller flere styremedlemmer og varamedlemmer blant de ansatte. Unntak gjelder i selskaper hvor det er svært skjev kjønnsfordeling blant de ansatte, nemlig når 80 prosent av samlet antall ansatte har samme kjønn.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-11b 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

I selskaper med flere enn 200 ansatte, og hvor de ansatte skal velge flere enn to styremedlemmer, skal kjønnsrepresentasjonen blant de ansattevalgte følge [§ 6-11 b](#), som gjelder styremedlemmer valgt av aksjeeierne.

II. Ledelsens oppgaver og saksbehandling mv

§ 6-12. Forvaltningen av selskapet

- (1) Forvaltningen av selskapet hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.
- (2) Styret skal fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet. Styret kan også fastsette retningslinjer for virksomheten.
- (3) Styret skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å påse at dets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.
- (4) Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver. Styret skal iverksette slike undersøkelser dersom dette kreves av ett eller flere av styremedlemmene.
- (5) Hvis det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, jf [§ 6-35](#) annet ledd, har styret den myndighet som fremgår av [§ 6-37](#) fjerde ledd.

Karnov lovkommentarer: § 6-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-12

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen, og da særlig første ledd første punktum om at forvaltningen av selskapet hører under styret, er helt grunnleggende i fordelingen av plikter og ansvar i aksjeselskapsretten. Det at forvaltningen av selskapet hører under styret, innebærer at styret pålegges omfattende forpliktelser, og at styrets medlemmer på nærmere vilkår kan holdes erstatningsansvarlig dersom forpliktelsene ikke overholdes. Begrepene «plikt» og «ansvar» blandes ofte, og selv om det tales om styrets «forvalteransvar» og «tilsynsansvar», menes det rettslig sett at styret har forpliktelser knyttet til forvaltning og tilsyn etter [§ 6-12](#) og [§ 6-13](#). Hvorvidt styrets medlemmer kan holdes erstatningsansvarlig, reguleres av allmennaksjeloven [kapittel 17](#).

Styret pålegges forpliktelser i andre deler av loven, som handleplikten i allmennaksjeloven [§ 3-5](#), men disse kan langt på vei sies å springe ut av de alminnelige pliktene knyttet til forvaltningen av selskapet.

Det kan også utledes av allmennaksjeloven [§ 6-12](#) at det er styret som har intern kompetanse til å treffe vedtak knyttet til forvaltningen av selskapet, med mindre annet er bestemt i lov eller vedtekter. Det er også utslag av dette prinsippet andre steder i loven, som reglene i allmennaksjeloven [§ 4-16](#), hvor styret pålegges kompetanse til å vurdere om samtykke skal gis til erverver av aksjer.

Se om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 364 flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-12 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et grunnleggende prinsipp at forvaltningen av selskapet hører under styret. Det er ikke åpenbart hva som menes med «forvaltning», men det fremgår av sammenhengen at det er ganske altomfattende, slik at styret er øverste ansvarlige for selskapets virksomhet, aksjeeiernes rettsforhold og andre selskapsforhold. Det gis en del presiseringer av hva som inngår i styrets forvaltningsansvar, videre i [§ 6-12](#) og [§ 6-13](#), men oppregningen her er ikke uttømmende.

Styret vil ha ansvaret for at selskapet overholder allmennaksjeloven og annen lovgivning, vedtekter og ulovfestet rett. Styret vil således være ansvarlig for å arbeide for aksjeeiernes vinningsformål, ivareta ulike interesser knyttet til selskapet og for øvrig for at det drives i tråd med virksomhetsangivelsen i vedtektene, se Aarbakke mfl. note 1.1. Dette kan formuleres som en plikt til å ivareta selskapets interesse, se Andenæs (2016) s. 344.

Styrets rolle vil bero på hvor stor organisasjon selskapet har, og da særlig om selskapet har en daglig leder, og om det er en stor administrasjon og ledergruppe. I større selskaper vil styrets rolle i mange sammenhenger bestå i å føre tilsyn med administrasjonen og ledergruppa, og styret vil måtte basere mange avgjørelser på innlegg fra dem. I selskaper med færre ansatte vil styret måtte ta mer direkte del i selskapets virksomhet.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-12 ...organisering...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det første undertemaet av forvaltning som er angitt i [§ 6-12](#), er at styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten. I dette ligger både at strukturen skal fungere, og at det er tilstrekkelig med stillinger til at viktige arbeidsoppgaver kan utføres på en god måte. Ved behov kan styret måtte gripe inn. Se Aarbakke mfl. note 1.2 og Andenæs (2016) s. 365.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-12 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Andre og tredje ledd innebærer at styret har plikter knyttet til økonomistyringen i selskapet. Bestemmelsene må ses i sammenheng med daglig leders plikter knyttet til økonomien, jf. [§ 6-14](#) fjerde ledd. Dersom selskapet har daglig leder, vil styrets oppgaver bli mer avledet.

Det er styrets oppgave å fastsette planer og budsjetter for selskapets virksomhet, altså trekke opp rammene for fremtidig virksomhet. Se nærmere Aarbakke mfl. note 0.1 til allmennaksjeloven [§ 6-12](#) og note 2.1 til aksjeloven [§ 6-12](#), med blant annet henvisninger til [NOU 1996: 3 s. 136](#), som utdyper kravet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-12 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Særlig i større selskaper vil det være ansatte som har oppgaver knyttet til økonomi og regnskap. Styrets rolle blir dermed mer avledet, og et første element er å holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling. Det vil naturlig innebære å få jevnlig rapporter både om historiske tall og budsjetter. Plikten er utdypet i allmennaksjeloven §§ [3-5](#) og [3-4](#), som oppstiller en handleplikt for styret hvis selskapet ikke har forsvarlig egenkapital.

Styret plikter også å påse at selskapets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er underlagt betryggende kontroll. Det siktes her til internkontroll, se Aarbakke mfl. note 3.2. Ansvar for å sørge for at formuesforvaltningen er under betryggende kontroll, påhviler daglig leder, jf. [§ 6-14](#) fjerde ledd.

Bestemmelsen må suppleres med styrets plikter knyttet til revisors arbeid. Styret skal undertegne årsregnskap og årsberetning, og det vil normalt være nødvendig å ha møter med revisor i forkant for å få direkte informasjon om selskapets økonomiske forhold. Det følger også av [§ 7-5 a](#) at styret skal avholde årlig møte med revisor uten administrasjonen til stede. Styret vil dessuten ofte være engasjert i valg av revisor, selv om dette skjer endelig av generalforsamlingen, jf. [§ 7-1](#). Revisors plikter knyttet til kontroll med selskapets virksomhet er regulert av revisorloven, se særlig [§ 9-4](#). Se for øvrig merknader til [kapittel 7](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-12 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret har både rett og plikt til å iverksette undersøkelser som er nødvendige for å kunne sikre en forsvarlig forvaltning av selskapet, eventuelt etter krav fra enkeltstyremedlemmer. Dette innebærer at mangel på informasjon ikke nødvendigvis er ansvarsbefriende i en ansvarsvurdering etter allmennaksjeloven [§ 17-1](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 6-12 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom vilkårene for at selskapet skal ha bedriftsforsamling, er oppfylt, men det er inngått avtale om å la være, vil styret ha kompetansen bedriftsforsamlingen skulle hatt etter allmennaksjeloven [§ 6-37](#) fjerde ledd. Dette gjelder ved rasjonalisering eller omlegging av driften, se Andenæs (2016) s. 367.

§ 6-13. Styrets tilsynsansvar

- (1) Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig.
- (2) Styret kan fastsette instruks for den daglige ledelse.
- (3) I selskaper som bare har én aksjeeier, skal styret sørge for at avtaler mellom selskapet og aksjeeieren nedtegnes skriftlig.

Karnov lovkommentarer: § 6-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-13

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En plikt til å føre tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet for øvrig er en del av selskapets forvalteransvar, men det er likevel presisert i [§ 6-13](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-13 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tilsynsansvaret gjelder overfor daglig leder og virksomheten for øvrig, det vil si alt som skjer i virksomheten. Dette kan innebære en plikt til å gripe inn overfor daglig leder, se Andenæs (2016) s. 366. Se ellers om pliktens innhold i Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 6-13](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-13 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret har som øverste forvaltningsorgan instruksjonsmyndighet overfor daglig leder, og det er lovfestet i annet ledd at dette innebærer en rett til å utarbeide instruks for daglig leder. Dette kan gjelde i en enkeltsak eller mer generelt, se Aarbakke mfl. note 2.2 til aksjeloven [§ 6-13](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-13 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger krav til saksbehandlingen knyttet til avtaler mellom selskapet og aksjeeier i allmennaksjeloven [§ 3-8](#) og mellom konsernselskaper i [§ 3-9](#). [Paragraf 6-13](#) tredje ledd er en særbestemmelse for selskap med bare én aksjeeier, og her plikter styret å sørge for at avtaler med aksjeeieren inngås skriftlig. Dette er imidlertid ikke noe gyldighetskrav, se Aarbakke mfl. note 3.2 og 3.3.

§ 6-14. Daglig ledelse

- (1) Daglig leder står for den daglige ledelse av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt.
- (2) Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning.
- (3) Daglig leder kan ellers avgjøre en sak etter fullmakt fra styret i det enkelte tilfellet eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for selskapet. Styret skal snarest underrettes om avgjørelsen.
- (4) Daglig leder skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Karnov lovkommentarer: § 6-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-14

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av allmennaksjeloven [§ 6-2](#) at allmennaksjeselskaper skal ha en daglig leder, i motsetning til aksjeselskaper, hvor dette er valgfritt. Daglig leders plikter og kompetanse følger av allmennaksjeloven [§ 6-14](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-14 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven [§ 6-14](#) første ledd første punktum bestemmer både at daglig leders oppgave er å stå for daglig ledelse, og at daglig leder er underlagt styrets instruksjonsmyndighet. Daglig leder har således kompetanse til å treffe vedtak innenfor daglig ledelses og styrets instruksjoner, samtidig som han har plikt til å stå for daglig ledelse og å følge styrets retningslinjer og pålegg. Det følger av dette at selv om styret har den overordnede forvaltningsmyndighet, er det lovens system at daglig ledelse skal overlates til daglig leder, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 6-14](#).

Hva som utgjør daglig ledelse, følger forutsetningsvis av annet ledd. Det vil kunne være andre ansatte i virksomheten som bistår med oppgaver som inngår i den daglige ledelse, eksempelvis økonomidirektør, HR-direktør og IT-ansvarlig. Dette fritar ikke daglig leder for plikten til å forestå daglig ledelse, se Aarbakke mfl. note 1.3 til aksjeloven [§ 6-14](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-14 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I annet ledd er daglig leders ansvarsområde, daglig ledelse, avgrenset negativt: Det omfatter ikke saker av uvanlig art eller saker som er av stor betydning ut fra selskapets forhold. Det innebærer at hvis det skal vurderes om et tiltak er å anse som daglig ledelse, må det vurderes om det er uvanlig eller av stor betydning ut fra selskapets vedtekter, typen virksomhet, størrelse på kapital, antall ansatte, omsetning mv. Lovgiver har dermed stilt opp en fleksibel avgrensning som kan benyttes på ulike selskaper. Se nærmere Andenæs (2016) s. 369 og Aarbakke mfl. note 2.1 for rettspraksis og utfyllende synspunkter.

Lovens oppbygning innebærer at daglig leder har intern kompetanse til å treffe vedtak innenfor daglig ledelse. I saker som faller utenfor daglig ledelse, må styret treffe beslutning for at vedtaket skal være gyldig.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-14 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd utvider daglig leders kompetanse utenfor daglig ledelse i to situasjoner: For det første kan styret velge å delegerer myndighet til daglig leder i en konkret sak. For det annet kan daglig leder treffe beslutning utenfor daglig ledelse hvis det vil være en vesentlig ulempe for selskapet å vente på styrets beslutning.

Daglig leder må underrette styret raskt etter at han eller hun har truffet den aktuelle avgjørelsen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-14 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd pålegger daglig leder særlige plikter knyttet til selskapets økonomi. Daglig leder skal for det første sørge for at regnskapene er i samsvar med lov og forskrifter. For det annet skal daglig leder sørge for at formuesforvaltningen i selskapet er ordnet på en betryggende måte. Dette er viktige forhold for å kunne holde kontroll med selskapets virksomhet og ivareta kreditorinteresser, og styret har en særskilt plikt til å føre tilsyn med at dette skjer, jf. [§ 6-12](#) tredje ledd.

Høyesterett fant i [HR-2017-2375-A](#) (Ulvesund Elektro) at daglig leder hadde brutt sine plikter etter aksjeloven [§ 6-14](#) fjerde ledd fordi regnskaps- og rapporteringsrutinene var mangelfulle. Dette hadde ledet til at verken daglig leder eller selskapets øvrige ledelse var i stand til «å forvalte selskapets interesser på en forsvarlig måte», og gjorde det «i realiteten umulig for dem å ivareta hensynet til selskapets kreditorer» i forbindelse med selskapets insolvens ([avsnitt 44](#)). Daglig leder ble holdt erstatningsansvarlig etter aksjeloven [§ 17-1](#).

§ 6-15. Daglig leders plikter overfor styret

(1) Daglig leder skal minst hver måned gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

(2) Styret kan til enhver tid kreve at daglig leder gir styret en nærmere redegjørelse om bestemte saker. Slik redegjørelse kan også kreves av det enkelte styremedlem.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-15 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Daglig leder sitter normalt tettere på selskapets virksomhet enn det styret gjør. For at styret skal kunne utføre sine plikter som øverste ansvarlig for selskapets forvaltning, vil det ha behov for informasjon fra daglig leder. Dette er bakgrunnen for kravet i allmennaksjeloven [§ 6-15](#) første ledd om at daglig leder minst hver måned skal gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-15 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret kan ha behov for hyppigere og mer detaljert informasjon enn det daglig leder forbereder, og det følger av annet ledd at styret og enkelte styremedlemmer når som helst kan kreve at daglig leder gir styret en nærmere redegjørelse om bestemte saker.

§ 6-16. Datterselskaps forhold til morselskapet

(1) Styret i et datterselskap plikter å gi styret i morselskapet opplysninger som er nødvendige for å kunne vurdere konsernets stilling og resultatet av konsernets virksomhet.

(2) Morselskapet skal underrette styret i et datterselskap om forhold som kan ha betydning for konsernet som helhet. Morselskapet skal også underrette datterselskapets styre om beslutninger som kan ha betydning for datterselskapet, før endelig beslutning treffes.

Karnov lovkommentarer: § 6-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-16

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjelovene inneholder få regler om konsernselskapers stilling. Definisjonen av konsern finnes i allmennaksjeloven [§ 1-3](#), og her defineres også mor- og datterselskap. Konserner er av ulik karakter, men ofte vil det være et mål å skape størst mulig økonomisk gevinst for konsernet samlet. Slik også Normann, Kristin, «Medvirkeransvaret i aksjeloven og allmennaksjeloven 17-1 (2)», i Knudsen, Gudmund mfl. (red.), *Selskap, kontrakt, konkurs og rettskilder, Festskrift til Mads Henry Andenæs*, Gyldendal Akademisk, 2010, s. 242.

Allmennaksjeloven [§ 3-9](#) oppstiller krav om at avtaler mellom selskaper i samme konsern skal inngås på forretningsmessige vilkår, men for øvrig er det få regler som gjelder konsernselskaper. Som et utgangspunkt gjelder aksjelovens regler for det enkelte konsernselskap, det vil si at krav til organisasjon og kapitalforhold skal vurderes særskilt for hvert selskap. Det kan være grunnlag for modifikasjoner, som i vurderingen av om det er grunnlag for utbytte, jf. [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding) [avsnitt 109](#), og omfanget av aksjeeiers lojalitetsplikt, jf. [HR-2020-1947-A](#) (Akademiet) [avsnitt 48–51](#).

Allmennaksjeloven [§ 6-16](#) er en av få bestemmelser i loven som legger til rette for styring av konsernet som en enhet, ved en gjensidig opplysningsplikt mellom mor- og datterselskap. Opplysningsplikten kan forankres i den alminnelige kontraktsrettslige opplysningsplikten, som er særlig sterk i samarbeidsforhold. Selskaper som samarbeider for å oppnå høyest mulig samlet gevinst,

kan anses som samarbeidsparter. Et morselskap vil dessuten ha styringsmuligheter overfor datterselskapet, ved å ha bestemmende innflytelse på generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-16 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd oppstiller en opplysningsplikt for styret i datterselskap overfor styret i morselskapet om opplysninger som er nødvendige for å vurdere sentrale forhold for konsernet som helhet. Aksjeeiere har ingen slik alminnelig opplysningsplikt overfor selskapets styre, men når selskaper skal drives som en enhet, skapes det et særlig behov for informasjonsflyt.

Opplysningsplikten er ikke nødvendigvis så omfattende, men gjelder opplysninger som er nødvendige for å vurdere konsernets stilling og resultatet av konsernets virksomhet. Den har sammenheng med morselskapets plikt til å føre konsernregnskap, se Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven [§ 6-16](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-16 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter annet ledd plikter også morselskapets styre å underrette datterselskapets styre om forhold som kan ha betydning for konsernet som helhet. Bestemmelsen må ses i sammenheng med allmennaksjeloven [§ 5-15](#), som gir aksjeeier rett til å få informasjon fra selskapet på visse vilkår. [Paragraf 6-16](#) annet ledd utviderplikten i konsernforhold.

Endelig skal morselskapet underrette datterselskapet om betydningsfulle beslutninger før disse treffes. Enkelte beslutninger må morselskapet treffe på datterselskapets generalforsamling for at de skal bli bindende, typisk hvis styret skal instrueres til å foreta handlinger. Det finnes imidlertid beslutninger som påvirker datterselskapet mer indirekte, eksempelvis hvis det skal igangsettes virksomhet som påvirker datterselskapets virksomhet.

§ 6-16 a. Retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i noterte selskaper

- (1) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked. Departementet kan i forskrift fastsette at bestemmelsene også skal gjelde for selskaper med aksjer tatt opp til handel på tilsvarende marked utenfor EØS eller på andre typer handelsplasser.
- (2) Styret skal utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til de enkelte medlemmene av styret og bedriftsforsamlingen, daglig leder og andre ledende personer. I vedtektene kan det fastsettes at retningslinjene skal utarbeides av et annet organ.
- (3) Retningslinjene skal være tydelige og forståelige, og bidra til selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne.
- (4) Styret kan under særlige omstendigheter midlertidig fravike retningslinjene, forutsatt at retningslinjene angir de prosessuelle betingelsene for å fravike retningslinjene og hvilke deler av retningslinjene det er adgang til å fravike. Første punktum gjelder tilsvarende ved generalforsamlingens fastsettelse av godtgjørelse til styrets medlemmer etter [§ 6-10](#).
- (5) Retningslinjene skal behandles og godkjennes av generalforsamlingen ved enhver vesentlig endring og minst hvert fjerde år. Dersom generalforsamlingen ikke godkjenner retningslinjene, skal ytelse utbetales i samsvar med gjeldende godkjente retningslinjer, eller om slike ikke finnes, i samsvar med selskapets praksis. Styret skal senest ved neste generalforsamling fremme forslag til retningslinjer.
- (6) Retningslinjer som er godkjent av generalforsamlingen og resultatet av avstemningen samt dato, skal uten opphold offentliggjøres på selskapets nettside. Gjeldende retningslinjer skal være gratis og offentlig tilgjengelig.
- (7) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innholdet i retningslinjene.

0 Tilføyd ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), endret ved lover [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 11 des 2020 nr. 2712](#)), [12 april 2024 nr. 17](#) (i kraft 1 juli 2024 iflg. [res. 12 april 2024 nr. 602](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-16a

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-16a 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Plikten til å fastsette retningslinjer for lederlønninger gjelder selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked i EØS-området. Departementet kan fastsette at reglene også skal gjelde selskaper med aksjer notert på markeds plass utenfor EØS. Reglene ble endret ved [Prop. 135 L \(2018–2019\)](#), som omhandler langsiktig eierskap i noterte selskaper, og suppleres av forskrift [11. desember 2020 nr. 2730](#) om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer. Bestemmelsen implementerte opprinnelig EUs rekommendasjon 14. desember 2004 ([2004/913/EF](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-16a 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styret som plikter å utarbeide retningslinjene for lønn og annen godtgjørelse til nærmere angitte ledende ansatte, med mindre noe annet er fastsatt i vedtektene. Det følger av allmennaksjeloven [§ 5-6](#) tredje ledd at disse skal godkjennes av generalforsamlingen.

Hva som menes med «annen godtgjørelse», er definert i forskrift [11. desember 2020 nr. 2730](#) om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer [§ 2](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-16a 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med reglene fremgår av tredje ledd, ved at det stilles krav om at retningslinjene skal bidra til selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne. Disse hensynene må således ivaretas ved fastsettelse av lederlønninger. I tillegg settes det krav om at retningslinjene skal være tydelige og forståelige.

Kravene utdypes i forskrift [11. desember 2020 nr. 2730](#) om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer [§ 4](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-16a 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Retningslinjene kan fravikes på to vilkår: For det første må de prosessuelle betingelsene for dette fremgå av retningslinjene selv. For det annet må det foreligge særlige omstendigheter.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-16a 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen skal godkjenne reglene. Slik godkjennelse er vilkår for at noen har krav på utbetaling i henhold til retningslinjene. Bestemmelsen regulerer prosessen hvis generalforsamlingen ikke godkjenner styrets forslag til retningslinjer.

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-16a 6. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er krav om offentliggjøring av godkjente retningslinjer, herunder av resultatet av avstemningen på generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 7 til § 6-16a 7. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Se forskrift [11. desember 2020 nr. 2730](#) om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer.

§ 6-16 b. Rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer i noterte selskaper

- (1) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked. Departementet kan i forskrift fastsette at bestemmelsene også skal gjelde for selskaper med aksjer tatt opp til handel på tilsvarende marked utenfor EØS eller på andre typer handelsplasser.
- (2) Styret skal for hvert regnskapsår sørge for at det utarbeides en rapport som gir en samlet oversikt over utbetalt og inntæktende lønn og godtgjørelse som omfattes av retningslinjene i [§ 6-16 a](#). Generalforsamlingen skal avholde en rådgivende avstemning over rapporten.
- (3) Styret skal i rapporten for det etterfølgende regnskapsår forklare hvordan resultatet fra generalforsamlingens avstemning etter [§ 5-6](#) fjerde ledd er hensyntatt.
- (4) Revisor skal før rapporten behandles i generalforsamlingen kontrollere at rapporten inneholder opplysninger som kreves etter denne bestemmelsen og forskrift gitt i medhold av bestemmelsen.
- (5) Rapporten skal uten opphold offentliggjøres på selskapets nettside etter at ordinær generalforsamling er avholdt. Rapporten skal forbli offentlig tilgjengelig og gratis i en periode på ti år. Dersom selskapet velger å la rapporten være offentlig tilgjengelig ut over dette, skal personopplysninger tas ut av rapporten.
- (6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innholdet i rapporten etter annet ledd.

0 Tilføyd ved lov [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 11 des 2020 nr. 2712](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-16b

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-16b 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Plikten til å rapportere om lederlønninger gjelder selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked i EØS-området. Departementet kan fastsette at reglene også skal gjelde selskaper med aksjer notert på markedsplass utenfor EØS. Reglene ble endret ved [Prop. 135 L \(2018–2019\)](#), som omhandler langsiktig eierskap i noterte selskaper, og utdypes i forskrift [11. desember 2020 nr. 2730](#) om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer. Bestemmelsen implementerte opprinnelig EUs rekommandasjon 14. desember 2004 ([2004/913/EF](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-16b 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret er ansvarlig for utarbeidelse av rapporten, som skal gi en samlet oversikt over utbetalt og inntæktende lønn og godtgjørelse til ledende personer. Rapporteringsplikten gjelder samme personer og ytelser som er omfattet av retningslinjer jf. [§ 6-16 a](#).

Hvilke godtgjørelser som skal medtas, følger av forskrift [11. desember 2020 nr. 2730](#) om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer [§ 2](#). Det følger av samme forskrift [§ 3](#) at personopplysninger ikke skal medtas. I forskriftens [§ 6](#) angis det hvilke krav som stilles til rapportens innhold.

Generalforsamlingen skal behandle rapporten og gi en rådgivende uttalelse, jf. allmennaksjeloven [§ 5-6](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-16b 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens behandling av saken er rådgivende, jf. [§ 5-6](#) fjerde ledd, men styret plikter å forklare hvordan resultatet er hensyntatt i den påfølgende rapporten.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-16b 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Revisor er pålagt å kontrollere at rapporten oppfyller krav i lov og forskrifter før den fremlegges for generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-16b 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Rapporten skal offentliggjøres etter ordinær generalforsamling.

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-16b 6. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Se forskrift [11. desember 2020 nr. 2730](#) om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer.

§ 6-17. Godtgjørelse fra andre enn selskapet

(1) Et styremedlem, daglig leder eller noen ansatt i selskapet må ikke i anledning av rettshandel for selskapet ta imot godtgjørelse fra andre enn selskapet. Dette gjelder også godtgjørelse som en medkontrahent eller hans eller hennes representant har betinget seg hos selskapet.

(2) Godtgjørelse som styremedlem eller daglig leder ikke kan motta, kan heller ikke mottas av deres nærstående.

(3) Godtgjørelse som er avtalt eller mottatt i strid med forbudet i første eller annet ledd, tilfaller selskapet. Det samme gjelder avkastning av og eiendeler som er kommet i stedet for godtgjørelsen.

(4) Paragrafen her er ikke til hinder for at styremedlem som ikke deltar i den daglige ledelse, kan opptre som mellommann overfor selskapet mot vanlig mellommannsgodtgjørelse dersom

1. styremedlemmet ikke også representerer selskapet, og
2. forretningen inngår i mellommannsvirksomhet som styremedlemmet driver som næring.

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-17 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ledelsen har en plikt til å ivareta selskapets interesser. Av den grunn oppstilles det et forbud mot å ta imot godtgjørelse fra andre enn selskapet i forbindelse med en rettshandel. En ytelse fra selskapets medkontrahent kan trekke lojaliteten til vedkommende i tvil. Bestemmelsen må ses i sammenheng med bestemmelsen om inhabilitet i [§ 6-27](#) og bestemmelsen om myndighetsmisbruk i [§ 6-28](#).

Se Andenæs (2016) s. 353.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-17 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forbudet mot å ta imot ytelser fra andre for styremedlem og daglig leder gjelder også nærstående, jf. definisjonen av «nærstående» i [§ 1-5](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-17 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Godtgjørelse mottatt i strid med forbudet i første eller annet ledd tilfaller selskapet. Det samme gjør avkastning og eiendeler som erstatter mottatte gjenstander. Bestemmelsen innebærer at godtgjørelsen ikke kan frafalles, se Aarbakke mfl. note 3.1 til aksjeloven [§ 6-17](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-17 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Et styremedlem som ikke inngår i den daglige ledelsen, kan på visse vilkår opptre som mellommann og få godtgjørelse i den forbindelse.

§ 6-18. Begjæring om gjelds- og konkursbehandling

- (1) Begjæring om gjeldsforhandling eller konkursbehandling for selskapet kan bare fremsettes av styret.
- (2) Under konkursbehandling representerer styret selskapet som konkursskyldner.

Karnov lovkommentarer: § 6-18

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-18 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det å begjære oppbud inngår i forvaltningen av selskapet, men [§ 6-18](#) første ledd bestemmer at det bare er styret som kan fremsette begjæring om gjeldsforhandling eller konkurs. Styret har således intern og ekstern kompetanse til å begjære oppbud, men også en erstatningssanksjonert plikt, jf. allmennaksjeloven [§ 17-1](#). Plikten er omhandlet i [HR-2017-2375-A](#) (Ulvesund Elektro) [avsnitt 42](#). Den straffesanksjonerte plikten til å begjære oppbud følger av straffeloven [§ 407](#).

Se ellers Andenæs (2016) s. 639.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-18 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Når det er åpnet konkurs i et selskap, vil konkursboet tre inn i selskapets sted, under ledelse av bostyrer. Konkurslovgivningen pålegger boets forgjenger, omtalt som «konkursskyldner», rettigheter og forpliktelser. Det er det tidligere styret som representerer selskapet som konkursskyldner. Se om ytterligere rettsspørsmål etter konkursåpning Aarbakke mfl. note 2.1 til aksjeloven [§ 6-18](#) og Andenæs (2016) s. 640.

§ 6-19. Styrets saksbehandling

- (1) Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen måte. Behandlingsmåten skal være betryggende.

(2) Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av de saker som blir behandlet. Hvert styremedlem og daglig leder kan kreve at saken blir behandlet i møte. Dersom en sak skal behandles i møte, bestemmer styrets leder møteformen. Mer enn halvdelen av styrets medlemmer kan likevel kreve at møtet blir holdt som fysisk eller elektronisk møte.

(3) Styrebehandlingen ledes av styrelederen. Deltar verken styrelederen eller varalederen, velger styret en leder for styrebehandlingen.

(4) Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg, med mindre annet er bestemt av styret i den enkelte sak.

0 Endret ved lover [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-19

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen omhandler rammen for saksbehandlingen og ble sist endret i 2021 i forbindelse med at elektroniske og fysiske møter ble likestilt, se [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 21](#) flg.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-19 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at styret skal behandle saker i møte. Her er fysisk og elektronisk møte likestilt, jf. [§ 1-5a](#). Se nærmere om møtebegrepet i [note 2](#) til [§ 5-8](#), hvor det fremgår at møte normalt fordrer samtidig deltakelse og mulighet for diskusjon. Formålet med å likestille elektroniske og fysiske møter er å skape fleksibilitet i styrets arbeid, og lovgiver legger til grunn at elektroniske styremøter er en egnet møteform og kan bidra til forenkling og effektivisering av selskapsstyringen, se [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 25](#).

Unntak fra hovedregelen om at saker skal behandles i møte, gjelder hvis styreleder finner at saken kan behandles på en annen betryggende måte, eksempelvis ved at han eller hun ringer rundt og snakker med styremedlemmene enkeltvis. Det at styreleder gis kompetanse til å treffe avgjørelsen, har sammenheng med at styreleder etter allmennaksjeloven §§ [6-20](#) og [6-21](#) skal sørge for at saker blir behandlet i styret, og forberede dem i samråd med daglig leder. Han vil derfor ha kjennskap til hvilke saker som skal behandles.

At behandlingsmåten skal være betryggende, innebærer at den skal sikre forsvarlig saksbehandling i styret, jf. [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 26](#). Det fremgår her at styreleder må ta hensyn til styremedlemmenes behov for å kunne diskutere saken, og sørge for at alle styremedlemmer har praktisk mulighet til å delta og fremme sitt synspunkt. Styreleder bør også høre på øvrige medlemmers innspill.

Hvilken saksbehandlingsform som er mest hensiktsmessig, kan ha en side til spørsmålet om hvorvidt styremedlemmer har taushetsplikt. Dette er omdiskutert, se Aarbakke mfl. note 2.5 til aksjeloven [§ 6-19](#) med videre henvisninger. En viss taushetsplikt vil kunne forankres i styremedlemmers lojalitetsplikt, se Andenæs (2016) s. 348.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-19 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Premissene for styreleders valgrett utdypes i annet ledd. Det oppstilles et materielt kriterium, ved at styreleder plikter å sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i samlet behandling av de

saker som behandles, noe som sikrer muligheten for diskusjon. Styreleder må derfor vurdere møteform ut fra behovet for at styremedlemmene kan møtes.

Det følger av annet punktum at hvert styremedlem samt daglig leder kan kreve at det avholdes møte, det vil si selv om styreleder finner en annen form for behandling betryggende. Enten det er styreleders valg, eller det er fremsatt krav om møte, velger som et utgangspunkt styreleder om det skal være fysisk eller elektronisk møte. Mer enn halvdelen av styrets medlemmer kan imidlertid kreve at det enten skal være fysisk eller elektronisk møte. Denne siste regelen er omdiskutert i forarbeidene, og den kom inn ved næringskomiteens innstilling, [Innst. 418 L \(2020–2021\) s. 3](#). Departementet ønsket ikke at styremedlemmer skulle kunne kreve fysisk eller elektronisk behandling i strid med styreleders valg, til tross for skepsis blant høringsinstansene, se [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 26–27](#). Regelen er blant annet begrunnet med at styremedlemmene kan bli erstatningsansvarlig for beslutninger tatt i styremøte, og at deres stemme bør bli hørt dersom de er uenige i styreleders valg av møteform.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-19 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrebehandlingen ledes av styrelederen, eventuelt varaleder. Hvis heller ikke varalederen deltar, må styret velge en leder.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-19 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Daglig leder har både rett og plikt til å delta i styrets saksbehandling, herunder til å uttale seg. Styret kan imidlertid bestemme at daglig leder ikke skal delta i en enkelt sak, eksempelvis av konfidensialitetshensyn. Styret kan også tillate andre å være til stede i møte, eksempelvis andre fra ledergruppe eller konsulenter.

§ 6-20. Krav om styrebehandling mv

- (1) Styrelederen skal sørge for behandling av aktuelle saker som hører inn under styret.
- (2) Styremedlemmene og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker.

Karnov lovkommentarer: § 6-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-20 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret skal sørge for at det behandler saker som er innenfor dets kompetanseområde, jf. allmennaksjeloven [§ 6-12](#), og mer konkrete oppgaver, som [§ 3-5](#), samt at arbeidet skjer innenfor lovens regler.

Se nærmere Andenæs (2016) s. 330.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-20 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlem og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker. Dette har sammenheng med at styremøte kan være nødvendig for at styremedlemmenes plikter overholdes, og de har derfor en legitim interesse i at saksbehandling skjer.

§ 6-21. Forberedelsen av saker

- (1) Daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder.
- (2) En sak skal forberedes og fremlegges slik at styret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Karnov lovkommentarer: § 6-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-21 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Daglig leder sitter tett på virksomheten og er ansvarlig for forberedelse av saker som skal behandles av styret sammen med styreleder. Plikten til å forberede saken må ses i lys av kravet i annet ledd om at styret skal ha et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-21 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Kravet om at styret skal ha et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag, innebærer at styremedlemmene skal få nødvendig informasjon til å kunne treffe vedtak på et opplyst grunnlag. Styremedlemmene kan risikere erstatningsansvar som følge av vedtak som treffes, og de må kunne forvente å få saken opplyst. Opplysningene kan komme fra dem som kjenner saken best, eksempelvis ledende ansatte. Dokumentasjonen må sendes ut i så god tid at det er mulig å forberede seg. Se nærmere om krav til saksforberedelsen Aarbakke mfl. note 2.1 til aksjeloven [§ 6-21](#) og Andenæs (2016) s. 331.

§ 6-22. Varsel om styrebehandling

Styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.

Karnov lovkommentarer: § 6-22

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-22

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlemmene skal få nødvendig varsel om styrebehandling, noe som stiller krav både til kommunikasjonsform og frist. Det er ikke krav om at det sendes ut dagsorden, men manglende angivelse og mangelfull forberedelse av viktige saker kan være i strid med det ulovfestede prinsipp om forsvarlig saksbehandling.

§ 6-23. Styreinstruks

- (1) I selskaper hvor de ansatte har representasjon i styret, skal styret fastsette en styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling.
- (2) Instruksen skal blant annet inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles og daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret. Instruksen skal også inneholde regler for innkalling og møtebehandling.
- (3) Kongen kan gi forskrift om styreinstruks.

Karnov lovkommentarer: § 6-23

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-23 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Plikten til å utarbeide styreinstruks påhviler selskaper omfattet av allmennaksjeloven §§ [6-4](#) og [6-5](#) om ansatterepresentasjon. Det er imidlertid ikke noe krav om at instruksen fokuserer på ansattevalgtes interesser. Styreleder har plikt til å ta initiativ til utarbeidelsen, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 6-23](#).

Se nærmere om styreinstruks Andenæs (2016) s. 333.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-23 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd angir hvilke forhold som skal reguleres, men uten at det angis hvilke regler som skal gjelde. Det vil bero på selskapets størrelse og egenart hvilke regler som er hensiktsmessige.

§ 6-24. Når kan styret treffe beslutning

- (1) Styret kan treffe beslutning når mer enn halvdelen av medlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen, om ikke strengere krav er fastsatt i vedtektene.
- (2) Styret kan likevel ikke treffe beslutning uten at alle styremedlemmene så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandlingen av saken.
- (3) Har noen forfall og det finnes varamedlem, skal varamedlemmet innkalles.

Karnov lovkommentarer: § 6-24

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-24 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 6-24](#) stiller krav til når styret er vedtaksført eller beslutningsdyktig. Etter første ledd må minst halvparten av styrets medlemmer delta i styrebehandlingen, med mindre det er stilt strengere krav i vedtektene. Beregningen skal gjøres ut fra det antall styremedlemmer som er fastsatt på generalforsamling eller bedriftsforsamling, innenfor rammen av hva som måtte være bestemt i vedtektene, se Aarbakke mfl. note 1.1.

Se nærmere om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 333–334.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-24 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selv om det ikke er et vilkår at alle styremedlemmer er til stede, er det et vilkår at de har fått anledning til å delta. I dette ligger et krav om at møtetidspunktet må søkes satt slik at alle kan delta.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-24 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Varamedlemmer skal innkalles når et styremedlem melder forfall.

§ 6-25. Alminnelig flertallskrav

- (1) En beslutning av styret krever at flertallet av de styremedlemmer som deltar i behandlingen av en sak, har stemt for. Ved stemmelikhet gjelder det som møtelederen har stemt for. De som har stemt for et forslag som innebærer en endring, må likevel alltid utgjøre mer enn en tredel av samtlige styremedlemmer.
- (2) Strengere stemmeregler kan fastsettes i vedtektene.

Karnov lovkommentarer: § 6-25

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-25 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd oppstiller ulike krav for at en beslutning skal anses fattet. Som hovedregel gjelder et krav om simpelt flertall blant styremedlemmer som deltar i behandlingen. I tilfeller av stemmelikhet vil møtelederens stemme være avgjørende. Dette er normalt styreleder, eventuelt varastyreleder eller den som er valgt spesifikt til møtet, jf. [§ 6-19](#) tredje ledd. Hvis beslutningen innebærer en endring, kreves minst en tredel av samtlige styremedlemmer. Her teller altså styremedlemmer som ikke er til stede, med.

Ytterligere unntak ved valg og ansettelse følger av [§ 6-26](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-25 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan bare fastsettes strengere, ikke lempeligere stemmekrav i vedtektene.

§ 6-26. Flertallskrav ved valg og ansettelse

(1) Ved valg og ansettelse anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. Styret kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer.

(2) Står stemmetallet likt ved valg av styreleder eller møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning. I andre tilfeller av stemmelikhet gjelder det som møtelederen har stemt for.

(3) Strengere stemmeregler kan fastsettes i vedtektene.

Karnov lovkommentarer: § 6-26

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-26 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved valg og ansettelse kan det være flere enn to kandidater, og i så fall er det ikke sikkert at noen får mer enn halvdel av stemmene. I slike situasjoner er den som fikk flest stemmer, valgt, med mindre annet er bestemt på forhånd av styret.

Bestemmelsen tilsvarende allmennaksjeloven [§ 5-17](#) annet ledd for tilsvarende beslutninger på generalforsamling.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-26 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved likt stemmetall avgjør møteleder, med mindre valget nettopp gjelder styreleder eller møteleder. Da avgjøres saken ved loddtrekning.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-26 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Strengere, men ikke lempeligere, regler kan fastsettes i vedtektene.

§ 6-27. Inhabilitet

- (1) Et styremedlem må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme gjelder for daglig leder.
- (2) Et styremedlem eller daglig leder må heller ikke delta i en sak om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.

Karnov lovkommentarer: § 6-27

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-27 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlemmer og daglig leder har en overordnet plikt til å ivareta selskapets interesser. I situasjoner hvor de har særinteresser i en sak som behandles, er det en risiko for at de ikke ivaretar selskapets interesser på en tilfredsstillende måte. Det er bakgrunnen for regelen i allmennaksjeloven [§ 6-27](#) om inhabilitet. Styremedlem og daglig leder kan ikke delta i behandlingen av en sak hvis spørsmålet i saken har slik ”særlig betydning” for vedkommende eller dennes nærstående at han må anses å ha en fremtredende ”personlig eller økonomisk særinteresse” i saken. «Nærstående» er definert i allmennaksjeloven [§ 1-5](#) og kan omfatte både fysiske personer og selskaper styremedlemmet eller daglig leder har interesser i.

Personlig interesse kan innebære private fordeler for styremedlemmet eller daglig leder. Økonomiske særinteresser kan typisk gjelde hvor det er tale om å inngå en avtale mellom selskapet og et selskap styremedlemmet har eierinteresser i. Lovens vilkår innebærer at det er en viss terskel for inhabilitet; det er ikke slik at enhver interesse i utfallet leder til at man ikke kan delta i saksbehandlingen. Med «fremtredende» menes at interessen er egnet til å virke motiverende på vedkommendes standpunkt, se Andenæs (2016) s. 337 med videre henvisninger. For hva som kan utgjøre «særlig betydning», se Andenæs samme sted og Aarbakke mfl., særlig note 1.1 til aksjeloven [§ 6-27](#).

Det kan fastsettes strengere krav til inhabilitet i vedtektene, men det antas at det ikke kan stilles lempeligere krav, se Aarbakke mfl. note 1.9 til aksjeloven [§ 6-27](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-27 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved spørsmål om lån, kreditt eller sikkerhetsstillelse overfor styremedlem eller daglig leder er vedkommende inhabil uten at det må vurderes om de skjønsmessige kriteriene i første ledd er oppfylt.

§ 6-28. Misbruk av posisjon i selskapet mv

- (1) Styret og andre som etter [§§ 6-30](#) til [6-32](#) representerer selskapet, må ikke foreta noe som er egnet til å gi visse aksjeeiere eller andre en urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning.
- (2) Styret og daglig leder må ikke etterkomme noen beslutning av generalforsamlingen eller et annet selskapsorgan hvis beslutningen strider mot lov eller mot selskapets vedtekter.

Karnov lovkommentarer: § 6-28

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-28 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Forbudet mot myndighetsmisbruk er et grunnleggende prinsipp i aksjeselskapsretten og gjelder både for generalforsamlingen (§ 5-21) og ledelsen (§ 6-28). Denne siste bestemmelsen gjelder styret, daglig leder eller fimategnere etter allmennaksjeloven § 6-31. Se [note](#) til § 5-21 for generelle synspunkter.

Myndighetsmisbruksforbudet for ledelsen har sammenheng med den alminnelige lojalitets- og aktsomhetsplikten som gjelder for ledelsen, samt likhetsprinsippet og prinsippet om å arbeide for selskapets interesser, herunder aksjeeiernes vinningsformål. Se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven § 6-28. Bestemmelsen må derfor ses i sammenheng med likhetsprinsippet i verdipapirhandelloven § 5-14.

Høyesterett fant i [Rt-1995-1026](#) (Sandakergården) at styret hadde handlet i strid med forbudet mot myndighetsmisbruk i aksjeloven § 6-28. Styret hadde her inngått avtale med en aksjeeier, hvor hun fikk leierett til selskapets lokaler i 99 år til gunstig leie, noe som ble ansett som en urimelig fordel på den andre aksjeeierens (brorens) bekostning.

For et styremedlem eller en daglig leder som deltar i beslutning i strid med allmennaksjeloven § 6-28, kan det bli aktuelt med erstatningsansvar etter § 17-1.

Se Andenæs (2016) s. 346.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-28 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selv om generalforsamlingen er selskapets øverste organ, jf. allmennaksjeloven § 5-1, med instruksjonsrett overfor ledelsen, gjelder dette ikke hvis styret eller daglig leder i så fall må treffe beslutninger i strid med lov eller vedtekter. Styret har en alminnelig plikt til å følge lov og vedtekter, og denne plikten går således foran generalforsamlingens instruksjonsmyndighet.

§ 6-29. Styreprotokoll

(1) Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Den skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Det skal fremgå at saksbehandlingen oppfyller kravene i § 6-24.

(2) Er styrets beslutning ikke enstemmig, skal det angis hvem som har stemt for og imot. Styremedlem og daglig leder som ikke er enig i en beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.

(3) Protokollen skal signeres av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen. Har styret minst fem medlemmer, og er beslutning truffet i møte, kan styret velge to til å signere. I så fall skal kopi sendes samtlige styremedlemmer med frist for merknader, som i tilfelle kan kreves inntatt i protokollen.

(4) Protokollen skal oppbevares i hele selskapets levetid.

0 Endret ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-29

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-29 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Protokoll fra styremøte sikrer notoritet og kan brukes til å dokumentere styrets arbeid i ettertid, se Andenæs (2016) s. 332. Styreleder plikter å sørge for at lovens regler om protokoll blir oppfylt, jf. allmennaksjeloven § 6-19 tredje ledd. Den skal inneholde opplysninger som gjør at det kan kontrolleres at vedtak er truffet i tråd med lovens krav. Styreprotokoller kan også benyttes som bevis i erstatningssaker, både mot selskapet og mot styremedlemmene. Se om rett til innsyn Aarbakke mfl. note 1.3 til aksjeloven § 6-29.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-29 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Stemmetall skal noteres, og stemmetallet kan være relevant i et senere søksmål mot styremedlemmene. Det er adgang til å kreve protokollført om man er uenig i beslutningen, og eventuelt avvikende synspunkter.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-29 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Samtlige styremedlemmer skal som et utgangspunkt signere protokollen, med mindre det er flere enn fem styremedlemmer, og det treffes en beslutning om at bare to undertegner. I sistnevnte tilfelle skal de som ikke signerer, få anledning til å kreve merknader inntatt i protokollen. Signering kan skje elektronisk.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-29 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet plikter å oppbevare styreprotokoller, noe som kan være viktig både for selskapet og det enkelte styremedlem. Det er ulike regler om oppbevaring av selskapsdokumentasjon, og Aarbakke mfl. note 4.1 til aksjeloven § 6-29 legger til grunn at regelen [§ 6-29](#) fjerde ledd ikke får noen betydning, fordi det følger av regler om oppløsning, fisjon og fusjon, som går lenger. Etter [§ 16-10](#) tredje ledd skal styret sørge for at dokumentasjon oppbevares i ti år etter oppløsning.

III. Selskapets forhold utad

Karnov lovkommentarer: III. Selskapets forhold utad

Karnov Lovkommentar 1 til III. Selskapets forhold utad

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 6 del II](#) oppstiller regler som gjelder intern kompetanse til å forplikte selskapet, altså vilkårene for å treffe gyldige vedtak. [Del III](#) gjelder den eksterne kompetansen til å forplikte selskapet, altså retten til å representere selskapet utad. Reglene bygger på hverandre, slik at både styret og daglig leder som et utgangspunkt har samme interne og eksterne kompetanse. Personene tildelt intern kompetanse kan være legitimert utover sin rett, jf. allmennaksjeloven [§ 6-33](#).

Reglene må suppleres med prokuraloven (lov [21. juni 1985 nr. 80](#)) og avtalerettslige fullmaktsregler.

Se Aarbakke mfl. note 3 til kapittel 6 og Andenæs (2016) s. 375 flg.

§ 6-30. Representasjon utad

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Karnov lovkommentarer: § 6-30

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-30

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styret som har øverste forvaltningsmyndighet etter allmennaksjeloven [§ 6-12](#), og det er derfor nærliggende at styret også har den alminnelige retten til å representere selskapet utad og tegne dets firma. Det vil si at det er styret som har kompetanse til å treffe vedtak om å inngå en avtale og til å inngå og signere selve avtalen med tredjemann. Firmategningsretten gjelder retten til å signere for selskapet i alle sammenhenger uten å skrive «på vegne av» eller tilsvarende, jf. foretaksnavneloven [§ 7-1](#).

Representasjonsretten tilligger styret som organ, så hvis det ikke er bestemt annet i vedtektene eller av styret selv, må et beslutningsdyktig styre, jf. [§ 6-24](#), representere og signere. Dette vil være upraktisk i større styrever, og det er ikke uvanlig at enkeltmedlemmer alene eller sammen med en annen gis representasjonsrett etter [§ 6-31](#). Styremedlemmer som har stemt mot et vedtak eller ikke har deltatt i beslutningen, plikter likevel å signere på dokumenter som sikrer gjennomføring av vedtaket, se Andenæs (2016) s. 376.

Det kan gjelde særlige representasjonsregler i annen lovgivning, som i domstolloven [§ 191](#) annet ledd, som gir styreleder rett til å motta forkynnelser og meddelelser. Se nærmere Aarbakke mfl. note 1.7 til aksjeloven [§ 6-30](#).

§ 6-31. Fullmakt til å tegne selskapets firma

- (1) Styret kan gi styremedlemmer, daglig leder eller navngitte ansatte rett til å tegne selskapets firma. Slik fullmakt kan fastsettes i vedtektene, som også kan begrense styrets myndighet til å gi rett til å tegne selskapets firma.
- (2) Retten til å tegne selskapets firma kan når som helst tilbakekalles. Vedtektsfestet fullmakt kan tilbakekalles av styret når generalforsamlingens beslutning ikke kan avvertes uten skade for selskapet.
- (3) Bestemmelsene om daglig leder i [§ 6-27](#) gjelder tilsvarende for firmategner som ikke er daglig leder eller medlem av styret.

Karnov lovkommentarer: § 6-31

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-31 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan være upraktisk at hele styret må signere dokumenter, og det er derfor mulig å gi fullmakt til enkeltpersoner til å tegne firma, jf. foretaksnavneloven [§ 7-1](#). En firmategningsfullmakt kan enten gis av styret eller i vedtektene. Fullmakten må registreres i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven [§ 3-1](#) første ledd nr. 6.

Det er bare persongruppene angitt i bestemmelsen som kan få slik fullmakt. Når det gjelder ansatte, må fullmakten gjelde navngitt ansatt. Ellers er det tilstrekkelig å angi at styremedlemmer eller daglig leder får representasjonsrett, for deres navn vil allerede være registrert i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven [§ 3-1](#) første ledd nr. 4 og 5.

Hvem som helst kan imidlertid få fullmakt til å signere dokumenter i bestemte saker eller områder, men dette må i så fall reguleres gjennom avtalerettslige regler.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-31 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret kan tilbakekalle firmategningsfullmakter når som helst. Hvis fullmakten er inntatt i vedtektene, må vedtektene som et utgangspunkt endres av generalforsamlingen etter reglene i allmennaksjeloven [§ 5-18](#). Hvis slik beslutning ikke kan avvertes uten skade for selskapet, kan styret trekke den tilbake.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-31 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Habilitetsregelen i allmennaksjeloven [§ 6-27](#) gjelder tilsvarende for firmategner.

§ 6-32. Daglig leders representasjon utad

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som inngår i den daglige ledelse.

Karnov lovkommentarer: § 6-32

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-32

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Daglig leder treffer vedtak innenfor daglig ledelse og kan etter allmennaksjeloven [§ 6-32](#) også representere selskapet utad i samme saker. Hva som utgjør daglig ledelse her, må fastlegges ut fra kriteriene i [§ 6-14](#) annet ledd.

Daglig leder får ikke firmategningsrett i [§ 6-32](#); den retten tilligger styret, jf. [§ 6-30](#). Daglig leder kan imidlertid bli tildelt firmategningsrett etter reglene i [§ 6-31](#). Selv om ikke daglig leder har fått den alminnelige firmategningsretten som er regulert i foretaksnavneloven [§ 7-1](#), kan det av representasjonsretten følge en rett til å signere dokumenter innenfor daglig ledelse av selskapet.

§ 6-33. Overskridelse av myndighet

Har noen som representerer selskapet utad etter reglene i [§§ 6-30](#) til [6-32](#) ved disposisjon på selskapets vegne gått ut over sin myndighet, er disposisjonen ikke bindende for selskapet når selskapet godtgjør at medkontrahenten forsto eller burde ha forstått at myndigheten ble overskredet, og det ville stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende.

Karnov lovkommentarer: § 6-33

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-33

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er mange kompetanseregler i allmennaksjeloven som angir hvilket organ som har kompetanse til å treffe beslutninger på vegne av selskapet, særlig [§§ 6-12](#) til [6-14](#), som gjelder styrets og daglig leders interne kompetanse. For å kunne forplikte selskapet utad må en person også ha ekstern kompetanse. Denne reguleres av allmennaksjeloven [§§ 6-30–6-32](#). For at selskapet skal bli bundet av en rettshandel etter selskapsrettslige regler, er det rettslige utgangspunktet at den som forestår en rettshandel på vegne av selskapet, må ha intern og ekstern kompetanse til å treffe beslutning om å forestå rettshandelen og representere selskapet utad. Motsatt blir ikke selskapet bundet dersom en som opptrer på vegne av selskapet i en rettshandel, mangler intern eller ekstern kompetanse.

Allmennaksjeloven [§ 6-33](#) oppstiller et unntak fra dette utgangspunktet. Dersom noen som har kompetanse til å forplikte selskapet utad etter [§§ 6-30–6-32](#), går utenfor sin interne kompetanse, blir selskapet likevel bundet med mindre selskapet kan godtgjøre at medkontrahenten var i ond tro, og at det vil stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende. Det underliggende synspunkt er at dersom noen selskapet har utstyrt med legitimasjon, går utenfor sin interne kompetanse, er selskapet nærmest til å bære risikoen, dersom medkontrahenten er i god tro. Det er således hensynet til omsetningslivet som begrunner regelen.

Se nærmere om bestemmelsen i Andenæs (2016) s. 378 flg., Bråthen, Tore, «Ugyldighet når styret, firmategner eller daglig leder i aksjeselskapet overskrider sin myndighet – betydningen av 'redelighetskravet' i aksjeloven § 6-33», i Erling Hjelmeng (red.), *Minnebok for Viggo Hagstrøm*, Fagbokforlaget, 2016, s. 107–126, Woxholth, Geir, *Selskapsrett*, Gyldendal, 2021, s. 261 flg., og Myklestad, Johannes Meyer, «Rett og legitimasjon i aksjeselskapsretten». *Jussens Venner*, 2012, s. 346–362. Aksjeloven [§ 6-33](#) og allmennaksjeloven [§ 6-33](#) må anses å ha samme innhold, slik at teori og praksis knyttet til aksjeloven [§ 6-33](#) også er relevant for tolkningen av allmennaksjeloven [§ 6-33](#).

Regelen er basert på Europaparlaments- og rådsdirektiv [2009/101/EF](#) (publisitetsdirektivet) [artikkel 9](#). Den norske lovgiveren har imidlertid valgt en annen oppbygning og et noe annet innhold enn hva som følger av direktivet. Dette reiser enkelte tolkningsspørsmål, som ikke kan anses endelig avklart, se Woxholth, Geir, *Selskapsrett*, Gyldendal, 2021, s. 267 flg. Høyesterett drøftet publisitetsdirektivet i [Rt-2015-600](#) (Inkognitogaten), uten at direktivet fikk avgjørende betydning for tolkningen av [§ 6-33](#).

De selskapsrettslige reglene om avtalebinding må suppleres med avtalerettslige fullmaktsregler. Det er ikke upraktisk at ansatte har stillingsfullmakt, jf. avtaleloven [§ 10](#), eller andre fullmaktstyper som gir rett og legitimasjon til å forplikte selskapet. I [Rt-2011-410](#) (Optimogården) ble reglene om kombinasjonsfullmakt avgjørende for spørsmålet om hvorvidt en ledende ansatt hadde inngått leieavtale på vegne av selskapet. Han hadde stillingsbetegnelsen «daglig leder», men var ikke utpekt som organet «daglig leder» i aksjelovens forstand, og dermed var ikke aksjeloven [§ 6-33](#) aktuell.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-33 ...noen som representerer...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Et inngangsvilkår for at allmennaksjeloven [§ 6-33](#) skal få anvendelse, er at den som har handlet på vegne av selskapet, er innenfor en bestemt personkrets – en som har representasjonsrett eller er firmategner etter allmennaksjeloven §§ [6-30–6-32](#). Det er tilstrekkelig at personen inngår i denne personkretsen; det er ikke et vilkår at vedkommende har handlet innenfor den angitte kompetansen. Bestemmelsen får således anvendelse selv om daglig leder har handlet utenfor daglig ledelse i tilfeller hvor representasjonsretten følger av [§ 6-32](#). Et enkelt styremedlem vil imidlertid ikke være omfattet dersom styret har flere medlemmer, og vedkommende ikke har fått fullmakt etter [§ 6-31](#). Det er styret som sådan som har representasjonsrett, jf. [§ 6-30](#).

Det følger av foretaksregisterloven [§ 10-1](#) annet ledd at meldepliktige forhold som ikke er registrert, ikke kan påberopes overfor tredjemann i aktsom god tro. Det innebærer at den personen som er registrert i Foretaksregisteret, er legitimert for å sikre registerets troverdighet. Endringer i styresammensetning, stillingen som daglig leder eller hvem som har [§ 6-31](#)-fullmakt, bør derfor registreres så snart som mulig.

Se Andenæs (2016) s. 378.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-33 ...disposisjon...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven [§ 6-33](#) gjelder en «disposisjon», noe som typisk vil være en avtaleinngåelse. I [Rt-2005-268](#) (Panfish) ble det presisert at begrepet omfattet en situasjon hvor daglig leder løftet et styreforbehold.

Hvis noen misbruker en selskapsrepresentants BankID til å inngå avtaler på vegne av selskapet, kan det spørres om dette er en disposisjon som reguleres av aksjeloven [§ 6-33](#). Hvis selskapsrepresentanten ikke har vært involvert overhodet, kan det vanskelig ses slik at denne har foretatt en disposisjon. Annerledes blir det hvis representanten har overlatt BankID-en til en

tredjeperson for at denne skal gjennomføre en bestemt disposisjon. Se nærmere om problemstillingen i Marte Eidsand Kjørven og Margrethe Buskerud Christoffersen, «Formuerettslige konsekvenser av digitale identitetskrenkelser i selskapsforhold», i *Juss og Mangfold. Festskrift til Geir Woxholth*, Gyldendal, 2023.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-33 ...myndighet...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er videre et vilkår for avtalebinding etter allmennaksjeloven [§ 6-33](#) at representanten har gått ut over sin myndighet. Dette omfatter interne kompetanseoverskridelser, typisk ved at et selskapsorgan har truffet vedtak om å foreta den aktuelle disposisjonen uten å ha tilstrekkelig kompetanse etter lov eller vedtekter. Daglig leder kan ha truffet beslutning utenfor daglig ledelse, jf. allmennaksjeloven [§ 6-14](#), handlingen kan være i strid med vedtektenes virksomhetsangivelse, jf. allmennaksjeloven [§ 2-2](#), eller styret kan ha truffet vedtak i strid med reglene i [kapittel 6](#), som forbudet mot myndighetsmisbruk, se [Rt-1995-1026](#) (Sandakergården).

I [Rt-2015-600](#) (Inkognitogaten) slo Høyesterett fast at [§ 6-33](#) også kan få anvendelse i situasjoner hvor styret har truffet vedtak i strid med preseptoriske regler som legger kompetanse til generalforsamlingen. Den aktuelle saken gjaldt eierseksjonsloven, men retten drøfter aksjelovens bestemmelser. Det er imidlertid vanskelig å se for seg at medkontrahenten vil være i god tro hvis eksempelvis styret treffer beslutning om å gjennomføre kapitalforhøyelse og tilbyr aksjer i selskapet. Høyesterett åpner imidlertid for at dette ikke gjelder i alle tilfeller, slik at enkelte kompetanseregler kan anses som særregler som gjør at myndighetsoverskridelser ikke kan repareres etter [§ 6-33](#). Hva som ligger i dette forbeholdet, må anses uavklart, se Aarbakke mfl. note 1.4 til aksjeloven [§ 6-33](#). I aksjeloven [§ 3-8](#) er det nå inntatt en egen legitimasjonsregel i femte ledd, og virkninger av brudd på enkelte andre regler er bestemt i [§ 3-7](#). Aksjeloven [§ 6-33](#) får dermed ikke anvendelse ved overskridelse av [§ 3-8](#). Innholdet av aksjeloven [§ 6-33](#) og allmennaksjeloven [§ 6-33](#) må her anses å være sammenfallende.

Som nevnt i [note 1](#) til [§ 6-33](#) er bestemmelsen delvis basert på publisitetsdirektivet, [68/151 EØF](#), [artikkel 9](#). En bestemmelse med samme innhold er nå inntatt i Europaparlament- og Rådsdirektiv [2009/101/EF artikkel 10](#). En hovedforskjell er at direktivbestemmelsen deler inn myndighetsoverskridelsene i tre kategorier, som underkastes hver sin regulering:

[Artikkel 9](#) nr. 1 første ledd bestemmer at et annet organ enn det som er tildelt kompetanse etter loven, aldri kan binde selskapet. Her beskyttes selskapet fullt ut, og det gjelder ikke noe forbehold for godtroende medkontrahent, som i allmennaksjeloven [§ 6-33](#).

Motsatt bindes selskapet uavhengig av medkontrahentens tro når det inngås avtaler i strid med kompetansebegrensninger i vedtektene, og når et selskapsorgan handler i strid med interne instruksjoner fastsatt av andre organer ([artikkel 9](#) nr. 2). Her beskyttes altså medkontrahenten uavhengig av hva han kjente eller burde kjent til.

Handlinger i strid med selskapsformålet utgjør en mellomgruppe, for her blir selskapet bundet med mindre selskapet godtgjør at tredjemann kjente til eller ikke kunne være uvitende om formålsoverskridelsen ([artikkel 9](#) første ledd nr. 2). Denne løsningen for handlinger i strid med selskapsformålet ligger strukturelt ganske tett på den norske løsningen, men med en litt avvikende ordlyd.

Det kan spørres om direktivstriden får den betydning at de norske reglene må tolkes slik at de er i tråd med [artikkel 9](#) ut fra harmoniseringsprinsipper, eller om Norge står fritt til å velge en annen løsning enn hva som følger av direktivet. Lovgiver synes å ha vært av den oppfatning at medlemsstatene

hadde betydelig frihet, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 15](#) og [NOU 1996: 3 s. 141](#). Høyesterett fant i [Rt-2015-600](#) (Inkognitogaten) at brudd på preseptoriske kompetanseregler er underlagt legitimasjonsregelen i aksjeloven [§ 6-33](#), slik at selskapet ikke er like beskyttet som det ville vært etter direktivets [artikkel 9](#) nr. 1 første ledd. Høyesterett valgte altså en løsning i strid med direktivet, uten at det ble ansett problematisk. Geir Woxholth, *Selskapsrett*, Gyldendal, 2021, s. 267 flg. legger til grunn at det her foreligger direktivstrid på flere punkter, og finner dette problematisk når det gjelder den førstnevnte kategorien, at det er brudd på lovens kompetanseregler. Han argumenterer for at det derfor må opereres med et strengt god tro-krav ved brudd på slike regler, altså at det skal veldig mye til før selskapet likevel blir bundet. Denne løsningen synes å være i samsvar med forarbeidene og med resultatet i [Rt-2015-600](#) (Inkognitogaten) samt med alminnelige tolkningsprinsipper. Tore Bråthen argumenterer for at redelighetskravet har selvstendig betydning og medfører at den norske regelen ikke strider mot direktivet, se Bråthen, Tore, «Ugyldighet når styret, firmategner eller daglig leder i aksjeselskapet overskrider sin myndighet – betydningen av ‘redelighetskravet’ i aksjeloven § 6-33», i Erling Hjelmeng (red.), *Minnebok for Viggo Hagstrøm*, Fagbokforlaget, 2016, s. 107–126 (særlig s. 118).

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-33 ...forsto eller burde ha forstått...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven [§ 6-33](#) oppstiller to krav til medkontrahentens subjektive forhold, og selskapet har bevisbyrden for at disse er oppfylt, jf. «godtgjør». Det første subjektive vilkåret er at medkontrahenten forsto eller burde forstått at myndigheten ble overskredet.

Formuleringen «burde forstått» innebærer ikke at det påhviler medkontrahenten noen undersøkelsesplikt. Det følger av [Rt-2005-268](#) (Panfish), hvor det uttales at medkontrahenten kan legge til grunn at selskapsinterne forhold er i orden, med mindre det foreligger særlig grunn til mistanke. Bakgrunnen er at selskapet er nærmest til å bære risikoen for at slike forhold ikke er i orden.

Det følger av foretaksregisterloven [§ 10-1](#) første ledd at opplysninger som er registrert, forutsettes kjent, det vil si at medkontrahenten «forsto» at myndigheten ble overskredet, dersom dette fremgår av Foretaksregisteret. Dette gjelder typisk når selskapsrepresentantens verv er avsluttet, og dette fremgår av registeret. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig for å avskjære god tro knyttet til at en handling er i strid med virksomhetsangivelsen i vedtektene, at vedtektene er registrert i Foretaksregisteret. Hvorvidt en disposisjon ligger innenfor virksomhetsangivelsen, kan bero på en tolkning av vedtektene, og her kan både objektive og subjektive momenter være relevante, se om vedtektstolkning Christoffersen, Margrethe Buskerud, *Aksjeeiers lojalitetsplikt*, Gyldendal, 2019, s. 107 flg. Det kan ikke forventes at en medkontrahent tar stilling til vanskelige tolkningsspørsmål, slik at han ikke nødvendig burde forstått at disposisjonen var i strid med vedtektene selv om det skulle vise seg å være slik.

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-33 ...redelighet...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det andre forholdet som selskapet må godtgjøre, er at det er i strid med redelighet av den ondetroende medkontrahenten om denne fastholder avtalen. Dette vilkåret vil normalt være oppfylt – dersom en medkontrahent forsto eller burde forstått at selskapsrepresentanten manglet intern kompetanse, vil det i de aller fleste tilfeller stride mot redelighet å gjøre avtalen gjeldende. Unntak kan tenkes hvis det har gått lang tid fra avtaleinngåelsen til spørsmålet kommer opp, eller medkontrahenten av andre grunner har innrettet seg på at forholdene er i orden.

Det er uklart hvor stor selvstendig betydning redelighetsvilkåret har, se Andenæs (2016) s. 382 og Aarbakke mfl. note 1.6. Det er ikke holdepunkter i rettspraksis for at vilkåret har hatt avgjørende betydning for avtalebindingsspørsmålet. Tore Bråthen anfører at redelighetskravet er det sentrale

vilkåret, se Bråthen, Tore, «Ugyldighet når styret, firmategner eller daglig leder i aksjeselskapet overskrider sin myndighet – betydningen av 'redelighetskravet' i aksjeloven § 6-33», i Erling Hjelmeng (red.), *Minnebok for Viggo Hagstrøm*, Fagbokforlaget, 2016, s. 107–126.

§ 6-34. Mangler ved valg av styremedlem eller tilsetning av daglig leder

Etter at valg av styremedlem eller tilsetning av daglig leder er registrert i Foretaksregisteret, kan mangler ved valget eller tilsettingen ikke påberopes overfor en tredjeperson, med mindre selskapet godtgjør at tredjepersonen kjente til mangelen.

Karnov lovkommentarer: § 6-34

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-34

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hensynet til omsetningslivet tilsier at tredjeparter kan stole på opplysningene i Foretaksregisteret. Det er derfor bestemt i allmennaksjeloven [§ 6-34](#) at dersom et styremedlem eller daglig leder er registrert i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven [§ 3-1](#) første ledd nr. 4 og 5, og tredjeperson har innrettet seg, kan ikke mangler ved utnevnelsen gjøres gjeldende av selskapet i god tro. Bestemmelsen er i samsvar med foretaksregisterloven [§ 10-1](#) om betydningen av registrerte opplysninger.

IV. Bedriftsforsamling. Særregler for selskaper som har bedriftsforsamling

§ 6-35. Bedriftsforsamling. Valg av medlemmer til bedriftsforsamlingen

- (1) I selskaper med flere enn 200 ansatte skal det velges en bedriftsforsamling på 12 medlemmer eller et høyere antall, delelig med tre, som fastsettes av generalforsamlingen.
- (2) Det kan avtales mellom selskapet og et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte, at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, jf. [§ 6-4](#) tredje ledd. Kongen kan gi nærmere regler om inngåelse av en slik avtale og avtalens innhold.
- (3) To tredeler av bedriftsforsamlingens medlemmer med varamedlemmer velges av generalforsamlingen. I vedtektene kan valgetten overføres til andre, også til de ansatte i selskapet eller i et konsern eller en gruppe som selskapet tilhører. Valgrett etter annet punktum kan ikke overføres til bedriftsforsamlingen selv eller styret, eller til medlemmer av disse organene. Mer enn halvdel av bedriftsforsamlingens medlemmer skal velges av generalforsamlingen.
- (4) En tredel av bedriftsforsamlingens medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Et flertall av de ansatte eller lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte, kan beslutte at det i tillegg skal velges observatører og varamedlemmer. Antallet observatører kan utgjøre inntil en halvdel av de ansattes medlemmer.
- (5) Tilhører et selskap et konsern eller en annen gruppe foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, kan det inngås skriftlig avtale mellom konsernet eller gruppen og et flertall av de ansatte, eller mellom konsernet eller gruppen og én eller flere lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte i konsernet eller gruppen, om at de ansatte i konsernet eller gruppen ved anvendelse av første ledd skal regnes som ansatt i selskapet, og at valg etter fjerde ledd skal foretas av og blant de ansatte i konsernet eller gruppen.
- (6) Tilhører et selskap et konsern eller en annen gruppe foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, og det ikke er inngått avtale etter femte ledd, kan Kongen etter søknad fra konsernet eller gruppen, eller et flertall av de ansatte i konsernet eller gruppen eller én eller flere lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte i konsernet eller gruppen, bestemme at de ansatte i konsernet eller gruppen ved anvendelse av første ledd skal regnes som ansatt i selskapet, og at valg etter fjerde ledd skal foretas av og blant de ansatte i konsernet eller gruppen.

(7) Kongen kan ved forskrift, eller ved vedtak i det enkelte tilfelle, gjøre unntak fra bestemmelsene i første og fjerde ledd eller bestemme at sjette ledd skal anvendes overfor deler av konsernet eller gruppen. Kongen kan også gi utfyllende forskrifter til første, fjerde, femte og sjette ledd, herunder om vilkår for stemmerett og valgbarhet, valgmåten, om avgjørelse av tvister om valget og om bortfall av verv som medlem av bedriftsforsamlingen. Kongen kan dessuten gi forskrifter om beregning av antallet ansatte og om bruk av gjennomsnittstall.

0 Endret ved lover [20 juni 2014 nr. 25](#) (ikr. 1 juli 2014), [22 juni 2018 nr. 45](#) (ikr. 1 jan 2019 iflg. [res. 22 juni 2018 nr. 945](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-35

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-35

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bedriftsforsamlingen er et felles behandlings- og beslutningsorgan for aksjeeierne og de ansatte. En av bedriftsforsamlingens viktigste oppgaver er å velge styrets medlemmer og styrets leder. I tillegg skal bedriftsforsamlingen føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet, treffe avgjørelse i saker som gjelder investeringer av betydelig omfang i forhold til selskapets ressurser, og treffe avgjørelser i saker som gjelder rasjonalisering eller omlegging av driften som vil medføre større endring eller omdisponering av arbeidsstyrken, jf. allmennaksjeloven [§ 6-37](#). Se nærmere om bedriftsforsamlingens oppgaver i Tore Bråthen, *Styremedlem og aksjonær*, 2. utg., Fagbokforlaget, 2009, s. 228–232.

Da reglene om bedriftsforsamlingen ble innført i 1972, var hensikten å styrke de ansattes innflytelse i spørsmål som kunne ha stor betydning for selskapet og selskapets ansatte. Erfaringen viste imidlertid at det var sterkt motstridende synspunkter på verdien av bedriftsforsamling, og det ble senere åpnet for at selskapet kunne inngå avtale om at bedriftsforsamling ikke skulle opprettes, se [Ot.prp. nr. 24 \(1987–88\) s. 17](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-35 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Utgangspunktet er at det skal velges bedriftsforsamling i selskaper med flere enn 200 ansatte. Etter bestemmelsen har altså selskaper med flere enn 200 ansatte en plikt til å sørge for at det opprettes bedriftsforsamling.

Bedriftsforsamlingen skal ha minst tolv medlemmer. Dersom bedriftsforsamlingen skal ha et høyere antall medlemmer, må antallet være delelig med tre. Det fremgår av allmennaksjeloven [§ 6-35](#) fjerde ledd at en tredel av bedriftsforsamlingens medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte. De ansatte skal altså velge minimum en tredel og minst fire representanter til bedriftsforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-35 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd gir hjemmel for å avtale at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling.

Kravet til lokale fagforeningers representasjonsgrad ble endret fra to tredeler til et flertall av de ansatte ved lov [22. juni 2018 nr. 45](#), se om begrunnelsen [Prop. 73 L \(2013–2014\) s. 24–25](#). Selskapet og lokale fagforeninger som representerer et flertall av de ansatte, kan altså avtale at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, se [Prop. 57 L \(2017–2018\) s. 41](#).

Dersom vilkårene for at selskapet skal ha bedriftsforsamling, er oppfylt, men det er inngått avtale om å la være, vil styret ha kompetansen bedriftsforsamlingen skulle hatt etter allmennaksjeloven [§ 6-37](#) fjerde ledd, se [§ 6-12](#) femte ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-35 ...Kongen kan gi nærmere regler om inngåelse av en slik avtale...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Avtale om ikke å ha bedriftsforsamling skal være skriftlig, jf. representasjonsforskriften [§ 41](#). Det fremgår videre samme sted at avtalen skal angi hvem som har inngått avtalen, og hvilken representasjon de ansatte skal ha etter allmennaksjeloven [§ 6-4](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-35 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens utgangspunkt er at to tredeler av bedriftsforsamlingens medlemmer velges av generalforsamlingen. Dersom valgetten skal overføres til andre, skal det fastsettes i vedtektene.

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-35 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

De ansatte skal være representert med en tredel av medlemmene med varamedlemmer.

Kravet til lokale fagforeningers representasjonsgrad ble endret fra to tredeler til et flertall av de ansatte ved lov [22. juni 2018 nr. 45](#). Se om begrunnelsen [Prop. 73 L \(2013–2014\)](#) s. [24–25](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 6-35 ...observatører...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Observatørene skal ha tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett, se [Ot.prp. nr. 24 \(1987–88\)](#) s. [20](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 6-35 5. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Femte ledd ble tilføyd ved lov [20. juni 2014 nr. 25](#), se [Prop. 73 L \(2013–2014\)](#) s. [28–29](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 6-35 6. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I forbindelse med at femte ledd ble tilføyd, ble det presisert at det kun kan søkes om konsernordning dersom det ikke er inngått avtale om dette, se [Prop. 73 L \(2013–2014\)](#) s. [28](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 6-35 ...forskrift...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskrift [24. august 2017 nr. 1277](#) (representasjonsforskriften).

§ 6-36. Krav til bedriftsforsamlingens medlemmer mv

(1) Om tjenestetid og opphør av verv som medlem av bedriftsforsamlingen gjelder [§§ 6-6](#), [6-7](#) og [§ 6-8](#) tilsvarende. [§ 6-6](#) første og annet ledd om tjenestetidens lengde og [§ 6-7](#) annet ledd første punktum om avsetting av et medlem gjelder ikke for et medlem som er valgt av de ansatte etter [§ 6-35](#) fjerde og femte ledd.

(2) Medlemmer av og observatører i styret og daglig leder kan ikke være medlem av eller observatør i bedriftsforsamlingen. Minst halvdelen av bedriftsforsamlingens medlemmer skal være bosatt i en EØS-stat, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland eller Konføderasjonen Sveits. Departementet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra annet punktum.

(3) Lovens bestemmelser om bedriftsforsamlingens medlemmer gjelder for observatører og varamedlemmer så langt de passer.

(4) Bedriftsforsamlingen velger selv en leder blant sine medlemmer.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 des 2021 iflg. meddelelse [1 des 2021 nr. 3309](#), jf. [res. 23. juni 2021 nr. 2064](#)), [16 juni 2023 nr. 67](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 16 juni 2023 nr. 905](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-36

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-36

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer tjenestetid og opphør av verv som medlem av bedriftsforsamlingen, krav til bedriftsforsamlingens medlemmer, mv.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for aksjeselskaper som har bedriftsforsamling, jf. aksjeloven [§ 6-35](#) første ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-36 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 11.07.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I utgangspunktet gjelder allmennaksjelovens regler om tjenestetid og opphør av verv som styremedlem tilsvarende for verv som medlem av bedriftsforsamlingen. Annet punktum presiserer at de særlige reglene som gjelder for ansattevalgte styremedlemmer, gjelder tilsvarende for ansattevalgte medlemmer av bedriftsforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 2a til § 6-36 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd ble endret ved lov [16. juni 2023 nr. 67](#), som ifølge res. [16. juni 2023 nr. 905](#) trådte i kraft 1. juli 2023.

Minst halvdelen av bedriftsforsamlingens medlemmer skal være bosatt i en stat som er part i [EØS-avtalen](#), Storbritannia eller Sveits. Tidligere krav til nasjonalitet er opphevet. Om begrunnelsen for bostedskravet og for opphevelse av krav til nasjonalitet se [Prop. 76 LS \(2022–2023\) punkt 11.6](#).

En person skal regnes som bosatt der vedkommende regelmessig tar sin døgnhvile, jf. folkeregisterloven [§ 5-1](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-36 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 04.08.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bedriftsforsamlingens leder skal velges av bedriftsforsamlingen selv. Det er ikke anledning til å vedtektsfeste at bedriftsforsamlingens leder skal velges av generalforsamlingen, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 115](#).

§ 6-37. Bedriftsforsamlingens oppgaver

(1) Det hører under bedriftsforsamlingen å velge medlemmer til styret og styrets leder. En tredel av bedriftsforsamlingens medlemmer kan kreve nyvalg av medlemmer til styret og at valg til styret skal skje som forholdstallsvalg. Inntil en tredel, likevel minst to av styrets medlemmer med varamedlemmer, skal velges blant selskapets ansatte dersom en tredel av bedriftsforsamlingens medlemmer krever det. Halvdelen av de medlemmene som er valgt av og blant de ansatte, kan kreve at styrets medlemmer velges av de aksjonærvalgte og de ansattevalgte gruppevis. Dersom særlige grunner tilsier det, kan Kongen i det enkelte tilfellet gjøre unntak fra bestemmelsene i dette leddet. Kongen kan også gi utfyllende regler om styrevalget.

(2) Bedriftsforsamlingen skal føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet. Hvert av medlemmene og observatørene kan på møte i bedriftsforsamlingen kreve opplysninger om selskapets drift i den utstrekning de finner det nødvendig. Bedriftsforsamlingen kan selv eller ved utvalg iverksette undersøkelser.

(3) Bedriftsforsamlingen skal gi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til resultatregnskap og balanse, eventuelt også konsernresultatregnskap og konsernbalanse, bør godkjennes, og om styrets forslag om anvendelse av overskudd eller dekning av tap. Styrets forslag og revisjonsberetningen skal sendes bedriftsforsamlingens medlemmer senest en uke før saken skal behandles. Bedriftsforsamlingen kan også gi uttalelse til generalforsamlingen om styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte etter [§ 6-16 a](#). Annet punktum gjelder tilsvarende for erklæringen.

(4) Etter forslag fra styret treffer bedriftsforsamlingen avgjørelse i saker som gjelder:

1. Investeringer av betydelig omfang i forhold til selskapets ressurser.
2. Rasjonalisering eller omlegging av driften som vil medføre større endring eller omdisponering av arbeidsstyrken.

Dersom det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling, skal styret treffe avgjørelser som nevnt i første punktum, jf [§ 6-12](#) femte ledd. Vedtektene kan dessuten bestemme at det til visse arter forretninger som ikke hører under den daglige ledelse, skal kreves samtykke av bedriftsforsamlingen. Kongen kan gi forskrifter om den nærmere avgrensning av bedriftsforsamlingens myndighet etter første punktum og om saksbehandlingen i bedriftsforsamlingen.

(5) Bedriftsforsamlingen kan vedta anbefalinger til styret om hvilken som helst sak.

(6) Andre beføyelser kan ikke legges til bedriftsforsamlingen uten at loven gir særlig hjemmel for det.

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

§ 6-38. Saksbehandlingsregler mv

(1) Bedriftsforsamlingens leder skal innkalle til møte så ofte som nødvendig, og dessuten når minst en seksdel av medlemmene eller styret krever det. Behandlingsmåten skal være betryggende. Om ikke bedriftsforsamlingen for det enkelte tilfellet bestemmer noe annet, har styremedlemmer, observatører og daglig leder rett til å delta og til å uttale seg på møter i bedriftsforsamlingen. Styrets leder og daglig leder har plikt til å delta hvis ikke dette er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall. I det sistnevnte tilfellet skal det utpekes en stedfortreder. Om møteledelse og protokollering gjelder [§ 6-19](#) tredje ledd og [§ 6-29](#) tilsvarende. Om vedtaksførhet og avstemninger gjelder [§§ 6-24](#) til [6-26](#) tilsvarende.

(2) [§ 6-27](#) om inhabilitet og [§ 6-28](#) om misbruk av posisjon i selskapet gjelder også for medlemmene av og observatørene i bedriftsforsamlingen.

(3) Godtgjørelsen fastsettes av generalforsamlingen. Om godtgjørelse som mellommann mv gjelder [§ 6-17](#) tilsvarende.

0 Endret ved lov [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

§ 6-39. Gransking

De ansattes representanter i bedriftsforsamlingen kan be om at tingretten ved kjennelse oppnevner én eller flere granskere for å bringe på det rene om opplysningsplikten etter [§ 6-37](#) annet ledd er oppfylt og for å få frem de rette opplysningene. [§ 5-26](#) gjelder tilsvarende. Når beretningen er avgitt til retten, skal den sendes til

bedriftsforsamlingens leder. Bedriftsforsamlingen skal innkalles til møte hvor beretningen deles ut og leses opp.

0 Endret ved lov [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

§ 6-40. Bedriftsforsamling etter bestemmelse i vedtektene

(1) Det kan bestemmes i vedtektene at selskapet skal ha bedriftsforsamling selv om vilkårene i [§ 6-35](#) ikke foreligger. Bestemmelser om bedriftsforsamlingen som er gitt i eller i medhold av loven, gjelder da tilsvarende, hvis ikke vedtektene fastsetter noe annet.

(2) Tilhører selskapet et konsern eller en gruppe foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, kan det bestemmes i vedtektene at ansatte i konsernet eller gruppen skal ha stemmerett og være valgbare ved valg av medlemmer til bedriftsforsamlingen.

V. Revisjonsutvalg

0 Overskriften tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 60](#) (ikr. 1 juli 2009 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 706](#)).

§ 6-41. Revisjonsutvalg

(1) I selskaper som er foretak av allmenn interesse etter [revisorloven § 1-2](#) sjette ledd, skal det velges et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret.

(2) Første ledd gjelder ikke selskaper som siste regnskapsår oppfylte minst to av følgende tre kriterier:

1. gjennomsnittlig antall ansatte på under 250,
2. balansesum på mindre enn 300 millioner kroner ved utgangen av regnskapsåret,
3. nettoomsetning på mindre enn 350 millioner kroner.

I selskaper som er unntatt fra kravet om revisjonsutvalg etter første punktum, skal styret utføre de oppgavene som er lagt til revisjonsutvalget. Når styret utfører slike oppgaver, kan styreleder som er ledende ansatt i selskapet ikke delta i møtet.

(3) Første ledd gjelder ikke for heleid datterselskap dersom det i morselskapet er etablert et revisjonsutvalg som oppfyller de kravene som stilles til revisjonsutvalg i datterselskapet.

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 60](#) (ikr. 1 juli 2009 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 706](#)), endret ved lov [20 nov 2020 nr. 128](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 20 nov 2020 nr. 2420](#)).

§ 6-42. Valg av revisjonsutvalg og dets sammensetning

(1) Revisjonsutvalgets medlemmer velges av og blant styrets medlemmer. Styremedlemmer som er ledende ansatte i selskapet kan ikke velges til medlemmer av revisjonsutvalget.

(2) Revisjonsutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra selskapets organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Minst ett av medlemmene i revisjonsutvalget skal være uavhengig av virksomheten og ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon.

(3) Det kan i vedtektene fastsettes at det samlede styret skal fungere som selskapets revisjonsutvalg dersom styret til enhver tid oppfyller kravene etter første ledd annet punktum og annet ledd.

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 60](#) (ikr. 1 juli 2009 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 706](#)).

§ 6-43. Revisjonsutvalgets oppgaver

(1) Revisjonsutvalget skal:

- a. informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen og attestasjonen av pliktig bærekraftsrapportering, forklare hvordan revisjonen og attestasjonen bidro til regnskapsrapportering og

bærekraftsrapportering med integritet og revisjonsutvalgets rolle i den prosessen,

- b. forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og prosessen for bærekraftsrapporteringen, inkludert den digitale rapporteringsprosessen og prosessen for å identifisere informasjonen som er rapportert i henhold til standardene for bærekraftsrapportering, og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet,
- c. for så vidt gjelder selskapets regnskapsrapportering og bærekraftsrapportering, overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og internrevisjon uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle,
- d. ha løpende kontakt med selskapets valgte revisorer om revisjonen av årsregnskapet og attestasjonen av bærekraftsrapporteringen, herunder særlig overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold Finanstilsynet har påpekt i henhold til revisjonsforordningen artikkel 26 nr. 6,
- e. vurdere og overvåke revisors uavhengighet etter [revisorloven](#) og revisjonsforordningen, særlig at tjenester er levert i samsvar med revisjonsforordningen artikkel 5 og [revisorloven § 12-4 a](#),
- f. vurdere revisors bekreftelse av uavhengighet og gjennomføre drøfting, som angitt i revisjonsforordningen artikkel 6 nr. 2,
- g. ha ansvaret for å forberede selskapets valg av revisor og gi sin anbefaling i samsvar med revisjonsforordningen artikkel 16.

(2) Første ledd gjelder tilsvarende der en uavhengig tilbyder av attestasjonstjenester er valgt til å attestere bærekraftsrapporteringen, jf. [§ 7-6 første ledd](#).

0 Tilføyd ved lov [19 juni 2009 nr. 60](#) (ikr. 1 juli 2009 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 706](#)), endret ved lover [20 nov 2020 nr. 128](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 20 nov 2020 nr. 2420](#)), [21 juni 2024 nr. 42](#) (i kraft 1 nov 2024 iflg. [res. 11 okt 2024 nr. 2454](#)).

Kapittel 7. Revisor

Karnov lovkommentarer: Kapittel 7. Revisor

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 7. Revisor

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Revisor er allmennhetens tillitsperson ved utførelse av lovfestet revisjon. Revisors sentrale oppgave er å bekrefte selskapers finansielle informasjon (årsregnskapet, årsberetningen og eventuelt bærekraftsrapportering) samt forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet, jf. lov [20. november 2020 nr. 128](#) om revisjon og revisorer (revisorloven) [§ 9-1](#). Revisors rolle bidrar til å øke tilliten til den finansielle informasjonen som selskapene offentliggjør. Med «revisor» menes det revisjonsselskapet som er valgt revisor for revisjon av årsregnskapet eller attestasjon av bærekraftsrapportering, og den statsautoriserte revisoren som er utpekt som oppdragsansvarlig revisor, jf. revisorloven [§ 1-2](#) første ledd.

Lov [20. november 2020 nr. 128](#) om revisjon og revisorer (revisorloven) regulerer kravene til revisor, som blant annet kvalifikasjonskrav, uavhengighet, taushetsplikt, revisors rett og plikt til å fratre og innholdet og utførelsen av lovfestet revisjon. For foretak av allmenn interesse kommer i tillegg revisjonsforordningen til anvendelse, se revisorloven [kapittel 12](#) og forordning [\(EU\) nr. 537/2014](#).

Allmennaksjeloven [kapittel 7](#) regulerer valg og opphør av revisor fra selskapets ståsted, revisors rett og plikt til å møte på generalforsamlingen og revisors årlige møte med styret.

I. Valg av revisor

Karnov lovkommentarer: I. Valg av revisor

Karnov Lovkommentar 1 til I. Valg av revisor

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeselskap er revisjonspliktige, jf. revisorloven [§ 2-1](#) annet ledd bokstav b.

§ 7-1. Generalforsamlingens valg av revisor

(1) Generalforsamlingen skal velge en eller flere revisorer, og kan velge en eller flere vararevisorer. Bedriftsforsamlingen skal fremsette forslag. Dersom foretaket plikter å ha revisjonsutvalg etter [§ 6-41](#), skal revisjonsutvalgets uttalelse om forslaget til revisor forelegges generalforsamlingen før valget.

(2) Revisors godtgjørelse skal godkjennes av generalforsamlingen.

0 Endret ved lov [19 juni 2009 nr. 60](#) (ikr. 1 juli 2009 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 706](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-1

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen samsvarer med aksjeloven [§ 7-1](#), med to unntak. I aksjeselskap skal styret fremsette forslag om valg av revisor, med unntak av aksjeselskaper som har bedriftsforsamling, jf. aksjeloven [§ 6-35](#) første ledd. Aksjeselskaper har ikke plikt til å ha revisjonsutvalg, og bestemmelsen om revisjonsutvalgets uttalelse gjelder dermed ikke for aksjeselskaper.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-1 ...Generalforsamlingen...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bakgrunnen for at kompetansen er lagt til generalforsamlingen, er for å sikre uavhengighet mellom revisor og ledelsen i selskapet, se nærmere Bror Petter Gulden, *Den eksterne revisor*, 9. utg., Gyldendal, 2015 s. 89–107. Generalforsamlingens kompetanse kan ikke delegeres til andre organ i selskapet, se nærmere Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven § 7-1 og Lovavdelingen 27. april 2000 jnr. 2000/03386 E AS/ATV ([JDLOV-2000-3386](#)). Generalforsamlingens vedtak treffes ved alminnelig flertallskrav, jf. [§ 5-17](#). Det er imidlertid styret som har kompetanse til å inngå oppdragsavtalen med revisor. Lov [20. november 2020 nr. 128](#) om revisjon og revisorer (revisorloven) [§ 2-3](#) hjemler forbud mot begrensinger i det frie revisorvalget. Avtale eller vedtektsbestemmelse om at revisjonspliktige må velge et spesielt revisjonsforetak eller velge revisjonsforetak fra en liste, vil være ugyldig.

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-1 ...skal velge en eller flere revisorer, og kan velge en eller f...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeselskap har revisjonsplikt, jf. revisorloven [§ 2-1](#) annet ledd bokstav b, se nærmere Roger Kjelløkken mfl., *Revisorloven og revisjonsforordningen*, Fagbokforlaget, 2021 s. 45 flg. Revisjonsplikten gjelder fra selskapet er stiftet, og valgt revisor må fremgå av stiftelsesdokumentet, jf. [§ 2-3](#) nr. 5. Det er kun revisjonsforetak og statsautoriserte revisorer som utfører lovfestet revisjon i eget navn (enkelpersonforetak) som kan velges som revisor, jf. revisorloven [§ 1-2](#) annet ledd. «Revisor» må forstås på samme måte som i ny revisorlov; med revisor menes det revisjonsselskapet som er valgt revisor, og den statsautoriserte revisoren som er utpekt som oppdragsansvarlig revisor, jf. revisorloven [§ 1-2](#) første ledd. Revisjonsselskapet skal utpeke en oppdragsansvarlig revisor, jf. revisorloven [§ 9-3](#) første ledd. Valgt revisor skal registreres i Foretaksregisteret, jf. lov [21. juni 1985 nr. 78](#) om registrering av foretak (foretaksregisterloven) [§ 3-7](#) første ledd nr. 2. Både

revisjonsselskapet og den oppdragsansvarlige revisoren må være godkjent av Finanstilsynet, jf. revisorloven §§ [3-1](#) og [4-1](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 7-1 ...Bedriftsforsamlingen skal fremsette forslag...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder også for aksjeselskaper som har bedriftsforsamling, jf. aksjeloven [§ 6-35](#). Generalforsamlingen er ikke bundet av bedriftsforsamlingens forslag om revisor. Dersom bedriftsforsamlingen ikke er gitt anledning til å utale seg, er valget ikke lovlig, se Tore Bråthen, kommentarene til allmennaksjeloven § 7-1, Norsk Lovkommentar, Gyldendal Rettsdata.

Karnov Lovkommentar 5 til § 7-1 ...Dersom foretaket plikter å ha revisjonsutvalg etter § 6-41,...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjennomfører EUs revisjonsdirektiv [2006/43/EF artikkel 39](#) nr. 6 bokstav f (se endringsdirektiv [2014/56/EU artikkel 1](#)). Revisjonsutvalget har særlige gode forutsetninger for å vurdere hvilke krav som må stilles til ny revisor, se [Ot.prp. nr. 78 \(2008–2009\) s. 77](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 7-1 2. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Revisors godtgjørelse beror på oppdragsavtalen mellom revisor og selskapet. Ifølge Aarbakke mfl. note 2.2 til aksjeloven § 7-1 er det kun honorar for lovfestet revisjon generalforsamlingen skal godkjenne. Revisors honorar skal fremgå av selskapets årsregnskap (noteopplysning) og være fordelt på honorar for lovfestet revisjon og øvrige tjenester, jf. lov [17. juli 1998 nr. 56](#) om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) [§ 7-31a](#). Det kan ikke avtales betinget honorar eller at honoraret bestemmes eller påvirkes av levering av andre tjenester enn revisjon, jf. revisorloven [§ 8-7](#).

§ 7-1 a. Særlige plikter ved revisjon av foretak av allmenn interesse – revisjonsforordningen

For selskaper som er foretak av allmenn interesse etter [revisorloven § 1-2](#) sjette ledd, gjelder reglene i revisjonsforordningen, jf. [revisorloven § 12-1](#).

0 Tilføyd ved lov [20 nov 2020 nr. 128](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 20 nov 2020 nr. 2420](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-1a

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-1 a

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjennomfører forordning [\(EU\) nr. 537/2014](#) (revisjonsforordningen). Foretak av allmenn interesse er allmennaksjeselskap som har utstedt omsettelige verdipapirer som er tatt opp til handel på et regulert marked i et EØS-land, banker, kredittforetak og forsikringsforetak, jf. revisorloven [§ 1-2](#) sjette ledd. Se [NOU 2017: 15 s. 244](#) og [Prop. 37 LS \(2019–2020\) s. 212](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-1a ...For selskaper som er foretak av allmenn interesse etter revi...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen presiserer at forordning [\(EU\) nr. 537/2014](#) kommer til anvendelse på foretak av allmenn interesse. Revisjonsforordningen regulerer blant annet plikter for det reviderte foretaket, som bestemmelser om valg av ny revisor ([artikkel 16](#)), revisjonsoppdragets varighet og oppdragsrevisors varighet samt rotasjon av medarbeidere ([artikkel 17](#) og [§ 7-2](#)).

§ 7-2. Opphør av revisors oppdrag

(1) Revisor tjenestegjør inntil en annen revisor er valgt. Selskaper som er foretak av allmenn interesse etter [revisorloven § 1-2](#) sjette ledd, kan etter revisjonsforordningen artikkel 17 nr. 1 annet avsnitt velge et bestemt revisjonsselskap for en sammenhengende oppdragsperiode på høyst ti år. Oppdragsperioden kan utvides til høyst:

- a. 20 år på de vilkår om gjennomføring av en anbudsprosess som er angitt i revisjonsforordningen artikkel 17 nr. 4 bokstav a, jf. [revisorloven § 12-1](#).
- b. 24 år på de vilkår om valg av flere revisorer som er angitt i revisjonsforordningen artikkel 17 nr. 4 bokstav b, jf. [revisorloven § 12-1](#).

(2) Selskapet kan ikke avsette revisor før utløpet av tjenestetiden uten saklig grunn. Uenighet vedrørende regnskapsmessig behandling eller revisjonshandlinger anses ikke som saklig grunn for avsettelse.

(3) Opphører revisors oppdrag før utløpet av tjenestetiden, skal styret uten opphold sørge for valg av ny revisor. Det samme gjelder dersom revisor ikke lenger fyller vilkårene for å kunne velges til revisor i selskapet.

(4) Selskapet skal uten ugrunnet opphold gi melding til Foretaksregisteret om at revisors oppdrag er avsluttet. Hvis foretaket valgte ny revisor på ekstraordinær generalforsamling eller oppdraget på annen måte opphørte før utløpet av tjenestetiden, skal selskaper som er foretak av allmenn interesse etter [revisorloven § 1-2](#) sjette ledd, sende begrunnelse for dette til Finanstilsynet. Departementet kan i forskrift fastsette regler om at melding om begrunnelse for avslutning av revisjonsoppdrag etter andre punktum også skal gjelde andre revisjonspliktige allmennaksjeselskaper.

0 Endret ved lover [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), tidligere § 7-3, [19 juni 2009 nr. 60](#) (ikr. 1 juli 2009 iflg. [res. 19 juni 2009 nr. 706](#)), [22 juni 2012 nr. 35](#) (ikr. 1 juli 2012 iflg. [res. 22 juni 2012 nr. 566](#)), [20 juni 2014 nr. 29](#) (ikr. 1 juli 2014 iflg. [vedtak 26 juni 2014 nr. 866](#)), [20 nov 2020 nr. 128](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 20 nov 2020 nr. 2420](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-2

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen samsvarer med aksjeloven [§ 7-2](#), med enkelte unntak for foretak av allmenn interesse.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-2 ...Revisor tjenestegjør inntil en annen revisor er valgt...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 22.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjelovens system er at revisjonsoppdrag er løpende og varer frem til ny revisor velges, som hovedregel på ordinær generalforsamling, se nærmere Bror Petter Gulden, *Den eksterne revisor*, 9. utg., Gyldendal, 2015 s. 89 flg. og Matre i Banoun, Gjems-Onstad og Skaar (red.), *Høyt skattet – Festskrift til Frederik Zimmer*, Universitetsforlaget, 2014 s. 404–407. Når ny revisor velges på ordinær generalforsamling, vil det opprettholde kontinuiteten ved at den årlige revisjonsprosessen normalt avsluttes ved at revisjonsberetningen fremlegges på ordinær generalforsamling, jf. [§ 7-4](#). Revisorlovutvalget mener bestemmelsen ikke er til hinder for at foretaket eller revisor sier opp revisjonsoppdraget, men at annet ledd er til hinder for at foretaket fritt kan avsette revisor før revisjon av årsregnskapet for et regnskapsår er fullført, se [NOU 2017: 15 s. 176](#). Revisorloven [§ 9-6](#) er til hinder for at revisor fritt kan avslutte oppdraget.

Det antas at loven ikke er til hinder for at selskapet og revisor avtaler at revisjonsoppdraget skal ha en viss varighet, eller at det vedtektsfestes at revisor skal velges for en viss periode, jf. [Prop. 37 LS \(2019–2020\)](#) s. [136–137](#) og Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven § 7-2. Bestemmelsen må imidlertid ses i sammenheng med revisorloven [§ 2-3](#), som setter forbud mot begrensinger i det frie revisorvalget gjennom avtaler eller vedtekter.

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-2 ...Selskaper som er foretak av allmenn interesse etter revisorl...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Revisjonsforordningen [artikkel 17](#) nr. 1 omhandler krav til firmarotasjon, som innebærer at et foretak av allmenn interesse kan beholde samme revisor i en sammenhengende periode på maksimalt ti år. Revisor kan ikke gjenvelges i en etterfølgende periode på fire år. Hensynet bak bestemmelsen er å styrke tilliten til revisjonen og sikre at revisors uavhengighet ikke svekkes. Bestemmelsen gir hjemmel for å utvide revisjonsoppdragets varighet. Se [NOU 2017: 15 s. 242](#) flg. og [Prop. 37 LS \(2019–2020\) s. 213](#) flg.

Karnov Lovkommentar 4 til § 7-2 ...Oppdragsperioden kan utvides til høyst:...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Revisjonsforordningen [artikkel 17](#) åpner for nasjonale valgmuligheter, ved å utvide perioden for firmarotasjon, noe lovgiver har valgt å benytte under gitte vilkår i bokstav a og b. Bakgrunnen for at lovgiver ønsket å utvide perioden for firmarotasjon, er at foretaket bør ha mulighet til å beholde revisor i en lengre periode i situasjoner hvor det er uheldig med revisorbytte, for eksempel ved fusjoner eller vesentlige transaksjoner, se [NOU 2017: 15 s. 244](#) og [Prop. 37 LS \(2019–2020\) s. 214](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 7-2 1. ledd bokstav a.

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen hjemler unntak fra kravet om firmarotasjon for revisor etter en sammenhengende periode på 10 år. Perioden kan utvides til en periode på maksimalt 20 år, under forutsetning av at foretaket gjennomfører en anbudsprøss.

Karnov Lovkommentar 6 til § 7-2 1. ledd bokstav b.

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Oppdragsperioden til revisor kan utvides til 24 år dersom foretaket velger minst to revisjonsselskap som utarbeider en felles revisjonsberetning.

Karnov Lovkommentar 7 til § 7-2 ...Selskapet kan ikke avsette revisor før utløpet av tjenestetid...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjennomfører EUs revisjonsdirektiv [2006/43/EF artikkel 38](#) nr. 1. Bestemmelsens formål er å beskytte revisors faglige integritet mot press fra revisjonsklienten. Press fra revisjonsklienten vil også være en trussel mot revisors uavhengighet, jf. revisorloven [§ 8-1](#).

Revisors tjenestetid løper fra ett års ordinære generalforsamling til neste års ordinære generalforsamling, selv om oppdraget ikke er tidsbestemt. I juridisk teori er det delte oppfatninger om saklighetskravet gjelder alle revisorskifter, også når det skjer på ordinær generalforsamling. Bror Petter Gulden, *Den eksterne revisor*, 9. utg., Gyldendal, 2015 s. 96 og Matre i Banoun, Gjems-Onstad og Skaar (red.), *Høyt skattet – Festskrift til Frederik Zimmer*, Universitetsforlaget, 2014 s. 407–409 antar at saklighetskravet gjelder generelt, mens Aarbakke mfl. note 2.1–2.2.5 til aksjeloven § 7-2 mener saklighetskravet kun gjelder ved avsettelse av revisor før utløpet av tjenestetiden. Revisorlovutvalget mener saklighetskravet gjelder kun når revisor avsettes før utløpet av tjenestetiden, se [NOU 2017: 15 s. 176](#). Se også [Ot.prp. nr. 78 \(2008–2009\) s. 85](#). Bestemmelsen har til formål å beskytte revisors faglige integritet og opprettholde revisors tillit som allmennhetens tillitsperson. Saklig grunn kan for eksempel være forhold på revisors side, som at han eller hun ikke overholder taushetsplikten, eller bryter kontraktsvilkårene.

Karnov Lovkommentar 8 til § 7-2 ...Uenighet vedrørende regnskapsmessig behandling eller revisjo...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet er å beskytte revisors faglige integritet og uavhengighet samt opprettholde revisors tillit som allmennhetens tillitsperson. Revisor skal ikke utsettes for press fra selskapet vedrørende revisors faglige vurderinger. Se blant annet Finanstilsynets tilsynsrapport [18/11440](#) om oppsigelse av revisor på ekstraordinær generalforsamling. For selskaper som er underlagt reglene om pliktig bærekraftsrapportering, vil uenighet vedrørende pliktig bærekraftsrapportering eller attestasjonshandlinger ikke anses som saklig grunn for avsettelse, jf. [§ 7-6](#) tredje ledd og [Prop. 57 L \(2023–2024\) s. 133](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 7-2 ...Opphører revisors oppdrag før utløpet av tjenestetiden, skal...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder uansett om det er foretaket som avsetter revisor, eller om revisor fratrer sitt oppdrag etter revisorloven [§ 9-6](#) før utløpet av tjenestetiden. Revisor har rett til å trekke seg fra oppdraget hvis revisor ikke gis mulighet til å oppfylle sine plikter etter revisorloven, eller det foreligger andre særlige grunner. Revisor har plikt til å trekke seg fra oppdraget når det er påpekt vesentlige lovbrudd, og den reviderte ikke iverksetter tiltak for å rette på forholdene, se nærmere Roger Kjelløkken mfl., *Revisorloven og revisjonsforordningen*, Fagbokforlaget, 2021 s. 252 flg. Styret må sørge for å kalle inn til ekstraordinær generalforsamling for valg av ny revisor. Konsekvensen av å ikke få på plass en valgt revisor for selskapet er etter en viss tid tvangsoppløsning, jf. [§ 16-15](#) første ledd nr. 4.

Karnov Lovkommentar 10 til § 7-2 ...Det samme gjelder dersom revisor ikke lenger fyller vilkåren...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan for eksempel være at revisors godkjenning er trukket tilbake, jf. revisorloven §§ [14-1](#) og [14-2](#), eller at revisor ikke lenger er uavhengig av selskapet, jf. revisorloven [kapittel 8](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 7-2 ...Selskapet skal uten ugrunnet opphold gi melding til Foretaks...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen må ses i sammenheng med plikten til å registrere revisor i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven [§ 3-7](#) første ledd nr. 2. Foretaksregisteret kontrollerer om selskapet har revisor, og iverksetter varsel om tvangsoppløsning dersom selskapet mangler revisor, jf. foretaksregisterloven [§ 4-5](#), jf. [§ 16-16](#). Meldeplikten til Foretaksregisteret gjelder uavhengig av om det er ordinært eller ekstraordinært revisorskifte, se nærmere Bror Petter Gulden, *Den eksterne revisor*, 9. utg., Gyldendal, 2015 s. 109–112. Revisor har også plikt til å melde sin fratreden til Foretaksregisteret, jf. revisorloven [§ 9-6](#) siste punktum.

Karnov Lovkommentar 12 til § 7-2 ...Hvis foretaket valgte ny revisor på ekstraordinær generalfor...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Foretak av allmenn interesse plikter å melde til Finanstilsynet om årsaken til at et revisjonsoppdrag opphører før utløpet av den ordinære tjenestetiden. Bestemmelsen gjelder uavhengig av om det er revisor eller foretaket som avslutter revisjonsoppdraget. Bakgrunnen for meldeplikten er at

Finanstilsynet skal bli informert om årsaken for at revisjonsoppdraget opphørte, og eventuelt iverksette tilsyn med selskapet på grunn av revisorsskiftet. «Foretak av allmenn interesse» er definert i revisorloven [§ 1-2](#) siste ledd.

Revisor skal rapportere til Finanstilsynet hvis foretaket velger ny revisor på ekstraordinær generalforsamling, eller revisjonsoppdraget på annen måte utløper før utløpet av tjenestetiden, jf. finanstilsynsloven [§ 3 a](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 13 til § 7-2 ...Departementet kan i forskrift fastsette regler om at melding...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er pr. mars 2025 ikke fastsatt forskrift med hjemmel i denne bestemmelsen.

§ 7-3. Nyvalg av revisor

(1) Generalforsamlingen kan bare foreta nytt valg av revisor når det i innkallingen er sagt at forslag til nyvalg vil bli fremsatt. Revisor har rett til å redegjøre for generalforsamlingen for sitt syn på forslaget.

(2) Har generalforsamlingen forkastet forslag om nyvalg av revisor, kan aksjeeiere som representerer minst en tjuedel av aksjekapitalen, innen en måned etter generalforsamlingen begjære at tingretten ved kjennelse oppnevner en revisor i tillegg til selskapets øvrige revisorer. Begjæringen skal tas til følge om den finnes å ha rimelig grunn.

(3) Retten fastsetter tjenestetid og godtgjørelse for revisor som den har oppnevnt. Vil revisor tre tilbake før tjenestetiden er ute, skal retten gis rimelig forhåndsvarsel.

0 Endret ved lover [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), tidligere § 7-4, [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-3

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen samsvarer med aksjeloven [§ 7-3](#), med ett unntak. Kravet om nyvalg etter aksjeloven [§ 7-3](#) kan fremsettes av aksjeminoritet som representerer minst 10 prosent av aksjekapitalen, mens denne bestemmelsen krever minst 5 prosent av aksjekapitalen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-3 ...Generalforsamlingen kan bare foreta nytt valg av revisor når...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder ved alle revisorskifter. Det må fremkomme av innkallingen til generalforsamling, både ordinær og ekstraordinær, at det er nyvalg av revisor. Det er trolig ingen nullitet dersom regelen brytes, men vedtaket om nyvalg kan angripes etter [§ 5-22](#), se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven § 7-3. Formkravet fraviker fra den alminnelige innkallingsregelen i [§ 5-10](#) ved at det må presiseres at det er nyvalg av revisor.

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-3 ...Revisor har rett til å redegjøre for generalforsamlingen for...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets revisor har rett til å uttale seg til generalforsamlingen om forslag til nyvalg av revisor.

Karnov Lovkommentar 4 til § 7-3 ...Har generalforsamlingen forkastet forslag om nyvalg av revis...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir aksjeminoriteten vern ved at det kreves tilslutning fra minst en tjuedel av aksjekapitalen. Kompetansen er lagt til tingretten. Se nærmere Aarbakke note 1.1 til aksjeloven § 7-3.

Karnov Lovkommentar 5 til § 7-3 ...Begjæringen skal tas til følge om den finnes å ha rimelig gr...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Begjæringen til tingretten må angi det forhold som aksjonærene mener gir «rimelig grunn» for å oppnevne en tilleggsrevisor. Rimelig grunn må vurderes ut fra om det er et reelt behov for å oppnevne en tilleggsrevisor, og må ses i sammenheng med revisors plikter etter revisorloven [kapittel 9](#). Se Aarbakke mfl. note 2.2 til aksjeloven § 7-3, som legger til grunn at rimelig grunn foreligger når det er holdepunkter for at selskapet ikke vil oppfylle revisjonsplikten, og når det må antas at den ordinære revisoren ikke vil ivareta alle aksjonærenes interesse. Se [LB-2004-3089](#), der minoritetsaksjonærene ikke fikk medhold i at det forelå rimelig grunn til å oppnevne revisor. Begjæringen var begrunnet i kritikkverdige forhold knyttet til økonomistyring og regnskapsførselen i selskapet samt et alvorlig og varig motsetningsforhold mellom aksjonærgruppene vedrørende driften. Lagmannsretten la til grunn at det ikke var forhold som tydet på at den valgte revisor ikke kunne avdekke kritikkverdige forhold, selv om det syntes å være stor uenighet mellom to aksjonærgrupper om hva som var en forsvarlig drift av selskapet.

Karnov Lovkommentar 6 til § 7-3 3. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En tilleggsrevisor må oppfylle revisorlovens krav på lik linje med selskapets ordinære revisor.

§ 7-4. Revisjonsberetning

(1) Revisor skal for hvert regnskapsår avgi revisjonsberetning til generalforsamlingen. Revisjonsberetningen skal være styret i hende senest to uker før den ordinære generalforsamling. I selskaper som nevnt i [§ 5-11 b](#) skal revisjonsberetningen være styret i hende senest 22 dager før generalforsamlingen.

0 Endret ved lover [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), tidligere § 7-8, [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-4

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen samsvarer med aksjeloven [§ 7-4](#). Med unntak for selskaper med aksjer tatt opp til handel på et regulert marked, der fristen er 22 dager.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-4 ...Revisor skal for hvert regnskapsår avgi revisjonsberetning t...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Revisjonsberetningen er revisors uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen. Revisor har en plikt til å avlegge revisjonsberetning, jf. revisorloven [§ 9-7](#). Plikten gjelder ikke dersom årsregnskapet ikke er utarbeidet. Revisjonsberetningens formål er å øke regnskapsbrukernes tillit til den finansielle

informasjonen som selskapet offentliggjør. Årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen er offentlige, jf. regnskapsloven [§ 8-1](#). For morselskap i konsern er det morselskapets revisor som avlegger revisjonsberetning for konsernet, jf. revisorloven [§ 9-8](#). Et regnskapsår følger normalt kalenderåret.

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-4 ...Revisjonsberetningen skal være styret i hende senest to uker...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordinær generalforsamling skal avholdes innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår (innen 30. juni), jf. [§ 5-6](#) første ledd. Styret plikter å sende revisjonsberetningen til aksjonærene senest en uke før generalforsamlingen, jf. [§ 5-6](#) sjette ledd. Se nærmere Aarbakke mfl. note 1.1–1.4 til aksjeloven § 7-4.

Karnov Lovkommentar 4 til § 7-4 ...I selskaper som nevnt i § 5-11 b skal revisjonsberetningen v...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder for selskaper med aksjer tatt opp til handel på et regulert marked. Fristen på 22 dager er satt for at styret skal motta revisjonsberetningen tidsnok til at den kan bli tilgjengelig på selskapets internettside innen innkallingsfristen på 21 dager.

§ 7-5. Revisor deltar i generalforsamlingen

(1) Revisor skal delta i generalforsamlingen når de saker som skal behandles, er av en slik art at dette må anses som nødvendig. For øvrig har revisor rett til å delta i generalforsamlingen.

(2) Revisor kan delta elektronisk på generalforsamlingen. Blir generalforsamlingen holdt som fysisk møte, kan styret kreve at revisor deltar fysisk.

0 Endret ved lover [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), tidligere § 7-10, [28 mai 2021 nr. 51](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 28 mai 2021 nr. 1667](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-5

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen samsvarer med aksjeloven [§ 7-5](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-5 ...Revisor skal delta i generalforsamlingen når de saker som sk...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Revisors plikt til å delta vil typisk være ved saker som knytter seg til årsregnskapet og årsberetningen, men det kan også være andre saker som knytter seg til revisjonsberetningen, jf. Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven § 7-5. Hvorvidt revisors nærvær må anses nødvendig, må avgjøres ut fra en konkret helhetsvurdering i det enkelte selskap, herunder selskapets økonomiske situasjon og aksjonærsammensetning, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Gyldendal Rettsdata, 2016 s. 282. Styret avgjør normalt om revisors tilstedeværelse er «nødvendig», men krav fra én aksjonær må være tilstrekkelig til at møteplikten utløses. Revisor kan neppe nektes å delta i generalforsamlingen om han/hun mener at hans/hennes tilstedeværelse må «anses som nødvendig». Det antas at revisor neppe har møteplikt ved en ren rutinemessig behandling av

årsregnskapet, jf. Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven § 7-5 og Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Gyldendal Rettsdata, 2016 s. 282.

Revisor har opplysningsplikt overfor generalforsamlingen, jf. revisorloven [§ 10-2](#) første ledd. Opplysningsplikten gjelder imidlertid ikke dersom opplysningen vil være til uforholdsmessig skade for den reviderte.

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-5 ...For øvrig har revisor rett til å delta i generalforsamlingen...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 01.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Retten til å delta på generalforsamling gjelder sannsynligvis ikke i sak om å si opp revisor, se nærmere Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven § 7-5.

§ 7-5 a. Møte mellom styret og revisor

(1) Styret i selskaper som er mellomstore eller store foretak etter [regnskapsloven](#), skal hvert år ha et møte med revisor uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen er til stede. Dersom et flertall av styrets medlemmer også inngår i selskapets daglige ledelse, skal likevel hele styret delta i møtet, med unntak av daglig leder.

(2) Formålet med møtet skal være at styret og revisor drøfter sentrale regnskapsmessige forhold og andre forhold som revisor mener styret bør informeres om, herunder regnskapsmessige forhold der revisor ser vesentlige svakheter og mangler ved de vurderingene den daglige ledelsen har gjort.

(3) Kravet etter første ledd gjelder ikke for:

1. datterselskaper som har samme revisor som morselskapet dersom morselskapet er omfattet av kravet i første ledd,
2. datterselskaper som har samme revisor som morselskapet, dersom morselskapet uten å være omfattet av kravet i første ledd likevel avholder et slikt møte med revisor som nevnt der.

(4) Møtet skal gjennomføres som et fysisk eller elektronisk møte. Revisor deltar i møtet på samme måte som styremedlemmene. Dersom møtet avholdes som et fysisk møte, kan revisor delta elektronisk om dette godkjennes av styremedlemmene.

0 Tilføyd ved lov [20 nov 2020 nr. 128](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 20 nov 2020 nr. 2420](#)), endret ved lov [21 juni 2024 nr. 42](#) (i kraft 1 nov 2024 iflg. [res. 11 okt 2024 nr. 2454](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-5a

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-5 a

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen samsvarer med aksjeloven [§ 7-5 a](#). Se nærmere [Prop. 37 LS \(2019–2020\) s. 119](#).

Karnov Lovkommentar 1a til § 7-5a 1. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er endret ved lov [21. juni 2024 nr. 42](#). Endringen er en nødvendig konsekvens av endringene i kategoriseringen av foretak i regnskapsloven [§ 1-5](#). Endringen er ikke ment å innebære realitetsendringer, se [Prop. 57 L \(2023–2024\) s. 59](#) flg. og [s. 133](#). Det er styrets ansvar å innkalle revisor til møtet. Møtet bør avholdes på et tidspunkt der årsregnskapet i det vesentlige er ferdig revidert, og før styret fastsetter årsregnskapet. Bakgrunnen for møtet er å bidra til åpne diskusjoner mellom styret og revisor. Mellomstore og store foretak er definert i regnskapsloven [§ 1-5](#) tredje og fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-5a ...Dersom et flertall av styrets medlemmer også inngår i selska...

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen må ses i sammenheng med daglig leders ansvar for regnskapet og formuesforvaltningen, jf. [§ 6-14](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 7-5a 2. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med møtet er bredere angitt enn tidligere ved at regnskapsmessige forhold skal drøftes uavhengig av om det foreligger svakheter eller mangler ved daglig leders vurderinger, se [NOU 2017: 15 s. 158](#).

Siktemålet ved å øke oppmerksomheten mot finansielle forhold i selskapet er at det kan bidra til å styrke kontrollfunksjonene i selskapet og bidra til at styret ivaretar sitt forvaltnings- og tilsynsansvar på en bedre måte. Samtidig kan økt fokus på styrets ansvar for den finansielle rapporteringen i selskapet øke forståelsen av rollefordelingen mellom styret og revisor, se [NOU 2008: 16 s. 50](#).

Et annet siktemål med møtet er å avdekke eventuell mangelfull eller misvisende kommunikasjon fra administrasjonen til styret om forhold av interesse for styring og kontroll, se [Prop. 117 L \(2009–2010\) s. 48](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 7-5a 3. ledd nr. 1.

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er regnskapslovens bestemmelser som skal legges til grunn for begrepet «datterselskap», jf. regnskapsloven [§ 1-3](#), og bestemmelsen gjelder alle konsoliderte selskaper, enten de er direkte eller indirekte eid av morselskapet, se [Prop. 117 L \(2009–2010\) s. 117](#). Bestemmelsen gjelder uavhengig av om datterselskap omfattes av kravet i første ledd.

Når revisor er den samme, antas det at viktige forhold i konsernet bør kunne drøftes med morselskapets styre. For at datterselskapet skal regnes å ha samme revisor som morselskapet, er det tilstrekkelig at revisjonen utføres av samme revisjonsselskap eller samarbeidende revisorer som fremstår utad som de er ett revisjonsselskap, jf. [Prop. 117 L \(2009–2010\) s. 117](#).

Datterselskapet trenger ikke å påse at morselskapets styre har avholdt møtet.

Karnov Lovkommentar 6 til § 7-5a 3. ledd nr. 2.

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom morselskapet er unntatt kravet i første ledd, mens datterselskapet ikke faller inn under unntaket, er det tilstrekkelig at morselskapet har avholdt møte med revisor, forutsatt at mor- og datterselskapet har felles revisor.

Karnov Lovkommentar 8 til § 7-5a 4. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 13.04.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Møtet skal kunne avholdes på lik måte som et styremøte, jf. [§ 6-19](#), se nærmere [NOU 2016: 22 s. 186](#).

II. Bærekraftsrapportering

Karnov lovkommentarer: II. Bærekraftsrapportering

Karnov Lovkommentar 1 til II. Bærekraftsrapportering

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Pliktig bærekraftsrapportering ble tilføyd ved lov [21. juni 2024 nr. 42](#) om endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering). Pliktig bærekraftsrapportering gjennomfører EUs direktiv [2022/2464](#) om bærekraftsrapportering (CSRD). Bærekraftsrapportering reguleres i regnskapsloven [kapittel 2](#). Forarbeider er [NOU 2023: 15](#) og [Prop. 57 L \(2023–2024\)](#).

0 Avsnitt tilføyd ved lov [21 juni 2024 nr. 42](#) (i kraft 1 nov 2024 iflg. [res. 11 okt 2024 nr. 2454](#)).

§ 7-6. Bærekraftsrapportering

(1) I selskap som har plikt til å utarbeide bærekraftsrapportering etter [regnskapsloven § 2-3](#), skal revisor attestere bærekraftsrapporteringen. Generalforsamlingen kan i stedet velge en annen revisor til å attestere bærekraftsrapporteringen eller en uavhengig tilbyder av attestasjonstjenester dersom det er adgang til dette etter [revisorloven § 1-3](#). Godtgjørelsen skal godkjennes av generalforsamlingen.

(2) Den som attesterer bærekraftsrapporteringen, skal hvert regnskapsår avgi en attestasjonsuttalelse om bærekraftsrapportering etter [revisorloven § 9-7 a](#) til generalforsamlingen. Uttalelsen skal være styret i hende senest to uker før den ordinære generalforsamlingen. I selskaper som nevnt i [§ 5-11 b](#) skal uttalelsen være styret i hende senest 22 dager før generalforsamlingen.

(3) [§§ 7-2, 7-3](#) og [7-5](#) gjelder tilsvarende for den som er valgt til å attestere bærekraftsrapporteringen etter første ledd.

0 Tilføyd ved lov [21 juni 2024 nr. 42](#) (i kraft 1 nov 2024 iflg. [res. 11 okt 2024 nr. 2454](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-6

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen samsvarer med aksjeloven [§ 7-6](#). Bærekraftsrapportering anses som likeverdig informasjon med årsregnskapet og skal revideres på lik linje med årsregnskapet. For at både selskapene og revisorene skal kunne tilpasse seg kravene til bærekraftsrapportering og attestasjon av bærekraftsrapporteringen, innføres kravene trinnvis over tre år fra og med regnskapsåret 2024.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-6 1. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er i hovedsak store foretak, jf. regnskapsloven [§ 1-5](#) fjerde ledd, og små og mellomstore foretak som er noterte, jf. regnskapsloven [§ 1-5](#) annet og tredje ledd, som plikter å utarbeide bærekraftsrapportering, jf. regnskapsloven [§ 2-3](#). Revisorer som skal attestere bærekraftsrapporteringen, må være godkjent som statsautorisert revisor og i tillegg være godkjent som bærekraftsrevisor, jf. revisorloven [§ 3-3 a](#). Bærekraftsrevisoren kan være selskapets valgte revsior som reviderer årsregnskapet, men det kan også velges en annen bærekraftsrevisor til å attestere bærekraftsrapporteringen. Revisorloven åpner også for at uavhengige tilbydere av attestasjonstjenester kan attestere bærekraftsrapporteringen, jf. revisorloven [§ 1-3](#). Se nærmere [Prop. 57 L \(2023–2024\)](#) s. [84–85](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-6 2. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapers bærekraftsrapportering skal være en tydelig og egen del av årsberetningen, jf. regnskapsloven [§ 2-4](#) første ledd. Bærekraftsrevisoren som reviderer bærekraftsrapporteringen, skal avgi en attestasjonsuttalelse til generalforsamlingen, jf. revisorloven [§ 9-7 a](#). Attestasjonsuttalelsen kan inntas i revisjonsberetningen eller gis som en separat uttalelse, jf. revisorloven [§ 9-7 a](#) fjerde ledd. Ordinær generalforsamling skal avholdes innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår (innen 30. juni), jf. [§ 5-6](#) første ledd. Styret plikter å sende revisjonsberetningen til aksjonærene senest en uke før generalforsamlingen, jf. [§ 5-6](#) sjette ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 7-6 3. ledd

Forfatter: [Kari Birkeland](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 18.03.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsene det vises til, gjelder opphør av revisor, jf. [§ 7-2](#), nyvalg av revisor, jf. [§ 7-3](#), og revisors deltakelse i generalforsamlingen, jf. [§ 7-5](#). Reglene gjelder også for en eventuell uavhengig tilbyder av attestasjonstjenester. Uenighet om pliktig bærekraftsrapportering eller attestasjonshandlinger anses ikke som en saklig grunn for avsettelse, jf. [Prop. 57 L \(2023–2024\) s. 133](#).

Kapittel 8. Utdeling av utbytte og annen anvendelse av selskapets midler

I. Utbytte og konsernbidrag

§ 8-1. Hva som kan deles ut som utbytte

(1) Selskapet kan bare dele ut utbytte så langt det etter utdelingen har tilbake netto eiendeler som gir dekning for selskapets aksjekapital og øvrig bundet egenkapital etter [§§ 3-2](#) og [3-3](#). Beregningen skal foretas på grunnlag av balansen i selskapets sist godkjente årsregnskap, likevel slik at det er den registrerte aksjekapitalen på beslutningstidspunktet som skal legges til grunn.

(2) I beløpet som kan deles ut etter første ledd, skal det gjøres fradrag for kreditt og sikkerhetsstillelse mv. etter [§§ 8-7](#) til [8-10](#) fra før balansedagen som etter disse bestemmelsene skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan dele ut som utbytte. Det skal likevel ikke gjøres fradrag for kreditt og sikkerhetsstillelse mv. som er tilbakebetalt eller avvirket før beslutningstidspunktet, eller kreditt til en aksjeeier i den grad kreditten avvikles ved en avregning i utbyttet. I beløpet som kan deles ut etter første ledd, skal det også gjøres fradrag for egne aksjer som selskapet har ervervet avtalepant i før balansedagen, med et beløp som tilsvarer fordringen pantet skal sikre. Dette gjelder likevel ikke hvis det er gjort fradrag for fordringen etter første punktum.

(3) Ved beregningen etter første ledd skal det gjøres fradrag for andre disposisjoner etter balansedagen som etter loven skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte, eller som omfattes av [§ 12-1](#) første ledd nr 2.

(4) Selskapet kan bare dele ut utbytte så langt det etter utdelingen har en forsvarlig egenkapital og likviditet, jf. [§ 3-4](#).

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [9 mai 2014 nr. 16](#) (ikr. 1 juli 2014 iflg. [res. 9 mai 2014 nr. 625](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-1

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-1](#). Det er et grunnleggende prinsipp at selskaps kreditorer har fortrinnsrett til selskapsformuen, og at aksjeeierne som generalforsamling bare kan beslutte å dele ut selskapets midler som utbytte i den grad selskapskreditorene har fått dekning. Selskapet står med andre ord ikke fritt til å dele ut utbytte, men må ha økonomisk grunnlag for det. Paragrafen regulerer om selskapet har økonomisk grunnlag for å dele ut utbytte, og hvor mye selskapet i så fall kan dele ut i utbytte. De sentrale lovforarbeidene til [§ 8-1](#) er [NOU 1996: 3 s. 155](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 154](#), [NOU 1992: 29 s. 177–178](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 216](#).

Utbyttegrunnlaget beregnes etter paragrafen på grunnlag av formelle og materielle vilkår. Paragrafen er således bygget opp slik at den i første ledd angir en formell, sjablongmessig fremgangsmåte for å beregne om selskapet har tilstrekkelig egenkapital til å dele ut utbytte. Kapitalen som kan deles ut på grunnlag av første ledd, omtales gjerne som selskapets «frie egenkapital», selv om dette uttrykket ikke lenger inngår i lovens ordlyd. At egenkapitalen er «fri», vil si at selskapet har adgang til å disponere over den til fordel for aksjeeierne og ikke bare som ledd i selskapets forretningsmessige virksomhet. Utbyttegrunnlaget etter bestemmelsen er bestemmende ikke bare for selskapets adgang til å dele ut utbytte, men også for andre utbyttelignende disposisjoner, jf. [§ 8-5](#), [§ 8-6](#) tredje ledd, [§ 8-7](#), [§ 8-10](#), [§ 9-3](#) og [§ 12-2](#). Slike disposisjoner reduserer utbyttegrunnlaget, og disposisjonene må ses i sammenheng. Bestemmelsene i [§ 8-1](#) annet og tredje ledd er utslag av dette. Annet ledd gjelder disposisjoner som er foretatt før balansedagen (som i praksis som hovedregel er 31. desember), mens tredje ledd gjelder disposisjoner som er foretatt etter balansedagen. Paragrafens fjerde ledd oppstiller en materiell begrensning i selskapets utdelingsadgang, idet den slår fast at selskapets alminnelige plikt til alltid å ha forsvarlig egenkapital og likviditet også gjelder i forbindelse med utdeling av utbytte. Selv om selskapet har fri egenkapital på grunnlag av beregningen i første til tredje ledd, kan selskapet bare dele ut utbytte så langt selskapet etter utdelingen oppfyllerplikten etter [§ 3-4](#).

Paragrafen har blitt justert en rekke ganger siden aksjelovens vedtakelse. Det ble gjort betydelige endringer i bestemmelsen ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#) om lov om endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger). Forarbeidene til endringsloven er [Prop. 111 L \(2012–2013\)](#), som for de endringene som gjelder [§ 8-1](#), har sin bakgrunn i Gudmund Knudsens utredning [Forenkling og modernisering av aksjeloven](#). Endringene omtales i proposisjonen i [punkt 5.4](#) og i spesialmotivene i [kapittel 8](#).

Det overordnede formålet med regelen er å beskytte selskapskreditorenes dekningsinteresse og ivareta aksjeeiernes avkastningsinteresse.

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-1 ...bare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er ufravikelig og kan verken fravikes i vedtektene eller med samtykke fra samtlige aksjeeiere.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-1 ...dele ut utbytte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder direkte for utbytteutdeling. Allmennaksjeloven har også andre regler som stiller krav om at vedkommende disposisjon må ligge innenfor fri egenkapital, se [note 1](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-1 ...netto eiendeler...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

«Netto eiendeler» er selskapets eiendeler (jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) A og B) fratrukket selskapets gjeld (jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) D), se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 112](#). Det følger av annet punktum at det er den balanseførte verdien av eiendeler og gjeld som er avgjørende.

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-1 ...gir dekning for...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

At selskapets netto eiendeler skal gi dekning for selskapets aksjekapital og bundet egenkapital for øvrig, vil si at selskapet etter utdelingen skal ha tilbake netto eiendeler med en balanseført verdi som minst tilsvarer summen av selskapets aksjekapital og bundet egenkapital for øvrig.

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-1 ...aksjekapital...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets aksjekapital vil fremgå av vedtektene, jf. [§ 2-2](#) første ledd nr. 5. Etter [§ 8-1](#) første ledd annet punktum er det aksjekapitalen registrert i Foretaksregisteret på tidspunktet for generalforsamlingens beslutning om utbytte (jf. [§ 8-2](#) første ledd) som skal legges til grunn. Dersom utbytte beslutes utdelt av styret på grunnlag av styrefullmakt, jf. [§ 8-2](#) annet ledd, er det den registrerte aksjekapitalen på tidspunktet for styrets beslutning som skal legges til grunn. At utbytteutdeling etter [§ 8-1](#) forutsetter at selskapet har tilbake netto eiendeler som gir dekning for aksjekapitalen, innebærer at aksjekapitalen fungerer som en såkalt utdelingssperre, og størrelsen på aksjekapitalen påvirker selskapets fleksibilitet til å foreta utdelinger.

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-1 ...balansen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det vil si at det er den balanseførte verdien av eiendeler og gjeld som er avgjørende ved beregning av utbyttegrunnlaget, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) punkt 8.1](#). At utbyttegrunnlaget skal beregnes på grunnlag av balansen, betyr at det er selskapets økonomiske status på balansedagen som er avgjørende for selskapets utdelingsadgang. Etter allmennaksjeloven anses utbytte som deles ut på grunnlag av balansen i årsregnskapet, som «ordinært utbytte» og utbytte som deles ut på grunnlag av en mellombalanse, som «ekstraordinært utbytte», jf. [§ 8-2 a](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-1 ...sist godkjente årsregnskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 5-6](#) annet ledd nr. 1, som legger kompetansen til å godkjenne selskapets årsregnskap til den ordinære generalforsamlingen. Det følger av ordlyden at det er adgang til å dele ut utbytte også før det er fastsatt årsregnskap for det forrige regnskapsåret, basert på det årsregnskapet som sist ble godkjent av generalforsamlingen. For eksempel vil det våren 2023 være adgang til å utdele utbytte på grunnlag av årsregnskapet for 2021 frem til ordinær generalforsamling har fastsatt årsregnskapet for 2022. Adgangen til å dele ut utbytte på grunnlag av en mellombalanse etter [§ 8-2 a](#) supplerer adgangen etter [§ 8-1](#) første ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-1 ...den registrerte aksjekapitalen på beslutningstidspunktet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kapitalforhøyelser eller kapitalnedsettinger som er besluttet etter balansedagen, og som er registrert før tidspunktet for beslutning av utbytte, får av den grunn betydning for utbyttegrunnlaget. Det er kun endringer i aksjekapitalen etter balansedagen som etter ordlyden påvirker utbyttegrunnlaget – det skal ikke tas hensyn til endringer i andre deler av den bundne egenkapitalen, jf. §§ [3-2](#) og [3-3](#), se [Prop. 111 L \(2012–2013\) punkt 8.1](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 8-1 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter annet ledd skal det i beløpet som kan deles ut etter første ledd, gjøres fradrag for kreditt og sikkerhetsstillelse mv. etter §§ [8-7](#) til [8-10](#). Reguleringen i annet ledd har sammenheng med allmennaksjelovens øvrige regler, som stiller krav om at visse typer disposisjoner må ligge innenfor selskapets frie egenkapital, se [note 1](#). Etter allmennaksjeloven må disposisjonene samlet (i sum) ligge innenfor selskapets frie egenkapital etter [§ 8-1](#) første ledd.

Annet ledd gjelder disposisjoner som er foretatt før balansedagen for det sist godkjente årsregnskapet. Disposisjoner foretatt etter balansedagen går til fradrag etter tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 11 til § 8-1 ...som etter disse bestemmelsene skal ligge innenfor rammen av...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd første punktum gjelder kreditt og sikkerhetsstillelse etter §§ [8-7](#) til [8-10](#). Etter bestemmelsen skal kreditt og sikkerhetsstillelse gå til fradrag i den frie egenkapitalen, forutsatt at disposisjonene etter bestemmelsene der skal ligge innenfor det beløpet som kan deles ut etter [§ 8-1](#) første ledd. Forutsetningen innebærer at det ikke skal gjøres fradrag for disposisjonene, i den grad de er unntatt fra den begrensningen, jf. for eksempel [§ 8-10](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 12 til § 8-1 ...Det skal likevel ikke gjøres fradrag for kreditt og sikkerhe...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen innebærer at den frie egenkapitalen «fylles opp igjen» etter balansedagen i den grad kreditt og sikkerhetsstillelse mv. etter §§ [8-7](#) til [8-10](#) betales tilbake eller avvikles før tidspunktet for selskapets beslutning om utbyttedeling. Tilsvarende gjelder dersom selskapets utestående kreditt til en aksjeeier avvikles (gjøres opp) ved at kreditten avregnes i utbyttet. At kreditten «avregnes» i utbyttet, vil si at kredittens pålydende går til fradrag i aksjeeierens krav på utbytte.

Karnov Lovkommentar 13 til § 8-1 ...avtalepant i før...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 9-5](#).

Karnov Lovkommentar 14 til § 8-1 ...etter balansedagen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For selskaper som har kalenderåret som regnskapsår, jf. regnskapsloven [§ 1-7](#), vil balansedagen være 31. desember.

Karnov Lovkommentar 15 til § 8-1 ...etter loven skal ligge innenfor rammen av de midler selskape...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 1](#). Bestemmelsen regulerer ikke om den frie egenkapitalen «fylles opp igjen» ved at disposisjoner som etter loven skal ligge innenfor den frie egenkapitalen, avvikles etter balansedagen. I lovforarbeidene ([Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 114](#)) forutsettes det at aksjelovens hovedregel er at den frie egenkapitalen ikke fylles opp igjen, men at [§ 8-1](#) annet ledd annet punktum gjør et unntak fra denne regelen for kreditt og sikkerhetsstillelse etter [§ 8-7](#) til [§ 8-10](#). Departementet legger i lovforarbeidene til grunn at prinsippet i annet ledd må få anvendelse også når disse disposisjonene er foretatt etter balansedagen og tilbakebetales eller avvikles etter balansedagen.

Karnov Lovkommentar 16 til § 8-1 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Den materielle begrensningen i fjerde ledd har særlig betydning når det deles ut utbytte etter at det har gått noen tid etter balansedagen. Bestemmelsen er en påminnelse om særlig styrets plikt til å vurdere forsvarligheten ved utbytteutdelinger. Innholdet i kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet er omtalt i kommentarene til [§ 3-4](#).

§ 8-2. Beslutning om utbytte

(1) Beslutning om utdeling av utbytte treffes av generalforsamlingen etter at styret har lagt frem forslag om utdeling eller annen anvendelse av overskudd. Har selskapet bedriftsforsamling, kan det bestemmes i vedtektene at beslutning om utdeling av utbytte skal treffes av bedriftsforsamlingen med forbehold for generalforsamlingens fastsetting av årsregnskapet og årsberetningen. Det kan ikke besluttet utdelt høyere utbytte enn styret har foreslått eller godtar. Innenfor rammene av styrets forslag kan bedriftsforsamlingen fastsette det høyeste beløpet som kan utdeles som utbytte.

(2) Generalforsamlingen kan etter at den har godkjent årsregnskapet for siste regnskapsår, gi styret fullmakt til å beslutte utdeling av utbytte på grunnlag av selskapets årsregnskap. Fullmakten kan ikke gjelde for lengre tid enn frem til førstkomende ordinære generalforsamling. Generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt skal uten opphold meldes til Foretaksregisteret. Styret kan ikke gjøre bruk av fullmakten før den er registrert.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-2

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

De sentrale lovforarbeidene til [§ 8-2](#) er [NOU 1996: 3 s. 155](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 154](#), [NOU 1992: 29 s. 178](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 216](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-2 ...generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «generalforsamlingen» omfatter både ordinær og ekstraordinær generalforsamling. Utdeling av utbytte skal behandles på ordinær generalforsamling, jf. [§ 5-6](#) annet ledd nr. 1. Etter [§ 8-2](#) har likevel også ekstraordinær generalforsamling kompetanse til å beslutte utdeling av utbytte, forutsatt at styret legger frem forslag om dette. Generalforsamlingen kan avholdes etter reglene om forenklet generalforsamling i §§ [5-7](#) flg., forutsatt at vilkårene for avholdelse av slik generalforsamling for øvrig er oppfylt.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-2 ...styret har lagt frem forslag om utdeling eller annen anvende...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens kompetanse er betinget av styrets forslag.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-2 ...kan ikke...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen oppstiller en absolutt skranke for generalforsamlingens kompetanse og innebærer at styret har kontroll over selskapets utbytteutdeling. Regelen har sammenheng med styrets forvaltnings- og tilsynsansvar. Dersom generalforsamlingens flertall er uenig i styrets forslag, men styret nekter å føye

seg etter flertallets oppfatning om utbyttets størrelse, må styret enten trekke seg, eller generalforsamlingsflertallet må kaste styret og velge et nytt styre som er villig til å foreslå et utbytte på nivå med generalforsamlingsflertallets ønske.

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-2 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen kom inn i allmennaksjeloven med lov [14. juni 2013 nr. 40](#) om lov om endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger). Forarbeidene til endringsloven er [Prop. 111 L \(2012–2013\)](#), som for de endringene som gjelder [§ 8-2](#), har sin bakgrunn i Gudmund Knudsens utredning [Forenkling og modernisering av aksjeloven](#). Endringene omtales i proposisjonens [punkt 5.5](#) og i spesialmotivene i [kapittel 8](#).

Bestemmelsen hjemler adgang for generalforsamlingen til å gi styret myndighet til å vedta tilleggsutbytte på grunnlag av selskapets årsregnskap og oppstiller nærmere regler for slik fullmakt til styret. Generalforsamlingen kan skreddersy fullmakten ved å fastsette begrensninger for styrets myndighet, for eksempel i form av beløpsmessige begrensninger, tidsmessige begrensninger, at fullmakten ikke skal omfatte tingsutbytte, etc. Det kan også knyttes vilkår til fullmakten. Aktuelle vilkår kan være at visse økonomiske milepæler må være nådd, at selskapet har foretatt et planlagt oppkjøp, at det ikke er skjedd vesentlige endringer i markedssituasjonen, osv.

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-2 ...Generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Både ordinær og ekstraordinær generalforsamling kan beslutte styrefullmakt, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 115](#). Beslutning krever flertall av de avgitte stemmene, jf. [§ 5-17](#) første ledd, med mindre vedtektene inneholder avvikende flertallskrav. Generalforsamlingen kan avholdes etter reglene om forenklet generalforsamling i §§ [5-7](#) flg., forutsatt at vilkårene for avholdelse av slik generalforsamling for øvrig er oppfylt.

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-2 ...Fullmakten kan ikke gjelde for lengre tid enn frem til først...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fullmakten må med andre ord være tidsmessig begrenset. Ordinær generalforsamling er skjæringstidspunkt også der fullmakten er besluttet av en ekstraordinær generalforsamling avholdt etter den ordinære generalforsamlingen, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 115](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-2 ...meldes til Foretaksregisteret...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tilsvarende gjelder for andre styrefullmakter, jf. [§ 9-4](#) fjerde ledd, [§ 10-16](#) og [§ 11-8](#) femte ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-2 ...kan ikke...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er absolutt. Utdeling av utbytte på grunnlag av en beslutning av styret truffet før registrering vil være ulovlig etter [§ 3-7](#).

§ 8-2 a. Utbytteutdeling på grunnlag av en mellombalanse

- (1) Selskapet kan dele ut ekstraordinært utbytte på grunnlag av en mellombalanse som er fastsatt og revidert etter reglene for årsregnskap. Balansedagen kan ikke ligge lenger tilbake i tid enn seks måneder før dagen det treffes beslutning om ekstraordinært utbytte.
- (2) Bestemmelsene i [§ 8-1](#) om hva som kan deles ut som utbytte, gjelder tilsvarende for utdeling av ekstraordinært utbytte.
- (3) Beslutning om ekstraordinært utbytte treffes av generalforsamlingen. [§ 8-2](#) første ledd gjelder tilsvarende.
- (4) Besluttes det å dele ut ekstraordinært utbytte, skal mellombalansen sendes til Regnskapsregisteret.
- (5) Utdeling til aksjeeierne kan foretas først når mellombalansen er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret.

0 Tilføyd ved lov [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-2a

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-2 a

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Paragrafen kom inn i allmennaksjeloven med lov [14. juni 2013 nr. 40](#) om lov om endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger). Forarbeidene til endringsloven er [Prop. 111 L \(2012–2013\)](#), som for de endringene som gjelder [§ 8-2 a](#), har sin bakgrunn i Gudmund Knudsens utredning [Forenkling og modernisering av aksjeloven](#). Endringene omtales i proposisjonen i [punkt 5.5](#) og i spesialmotivene i [kapittel 8](#).

Adgangen til å dele ut utbytte på grunnlag av en mellombalanse (såkalt ekstraordinært utbytte, se ordlyden i første ledd annet punktum) gir selskapet mulighet til å få tilgang til et positivt resultat uten å måtte vente til neste årsregnskap er godkjent.

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-2a ...fastsatt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kravet om at mellombalansen skal være «fastsatt» etter reglene for årsregnskap, innebærer at mellombalansen skal underskrives av samtlige styremedlemmer, jf. regnskapsloven [§ 3-5](#) første ledd første punktum, og av daglig leder hvis selskapet har det, jf. regnskapsloven [§ 3-5](#) første ledd annet punktum. Mellombalansen skal også godkjennes av generalforsamlingen, jf. allmennaksjeloven [§ 5-6](#) annet ledd nr. 1 og [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 66](#). Det må uten videre være klart at mellombalansen kan godkjennes av både ordinær og ekstraordinær generalforsamling.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-2a ...seks måneder...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter [§ 8-2 a](#) første ledd annet punktum kan ikke balansedagen for mellombalansen ligge lenger tilbake i tid enn seks måneder før dagen treffes beslutning om ekstraordinært utbytte. Mellombalansen kan med andre ord på beslutningstidspunktet ikke være eldre enn seks måneder. For fristberegningen gjelder [§ 18-4](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-2a 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningskompetansen ved utdeling av ekstraordinært utbytte ligger hos generalforsamlingen. Generalforsamlingen kan ikke gi styret fullmakt til å beslutte ekstraordinært utbytte på grunnlag av en mellombalanse, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 63](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-2a 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Plikten sikrer at Regnskapsregisteret inneholder de til enhver tid mest oppdaterte regnskapene for selskapene. Plikten likestiller mellombalanser og årsregnskap med hensyn til offentlig tilgang til beregningsgrunnlaget for utbytteutdelingen. For årsregnskapet er plikten til å sende inn til Regnskapsregisteret fastsatt i regnskapsloven [§ 8-1](#) (om offentlighet) og [§ 8-2](#) (om innsending til Regnskapsregisteret).

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-2a 5. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen kan utbetaling til aksjeeierne eller overføring av et tingsutbytte ikke skje før mellombalansen er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret. Utdeling som skjer forut for registrering, er ulovlig etter [§ 3-7](#), og mottakeren vil ha tilbakeføringsplikt, se [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 66](#).

§ 8-2 b. Innsending av mellombalanser til Regnskapsregisteret

- (1) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om innsending av mellombalanser til Regnskapsregisteret og bestemmelser som pålegger selskapet elektronisk innsending.
- (2) Departementet kan i forskrift gi bestemmelser som pålegger gebyr for å registrere mellombalanser i Regnskapsregisteret og om gebyrets størrelse og innkreving.

0 Tilføyd ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-2b

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-2 b

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-2 b](#). Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#) om lov om endringer i aksjelovgivningen mv. (oppløsning og avvikling, mellombalanser m.m.). Bestemmelsens sentrale forarbeider er [Prop. 100 L \(2017–2018\) Endringer i aksjelovgivningen mv. \(oppløsning og avvikling, mellombalanser m.m.\)](#), der bestemmelsen omtales på [s. 45](#) og på [s. 67](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-2b ...forskrift...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se forskrift [24. oktober 2020 nr. 2199](#) om registrering og offentliggjøring av mellombalanser, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet, som trådte i kraft 1. januar 2021.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-2b ...bestemmelser som pålegger selskapet elektronisk innsending...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se forskrift om registrering og offentliggjøring av mellombalanser [§ 2](#), som pålegger elektronisk innsending via Altinn, og at mellombalanser skal sendes inn sammen med noteopplysninger og eventuell revisjonsmelding.

§ 8-2 c. Innsynsrett i mellombalanser registrert i Regnskapsregisteret

- (1) Enhver har rett til å gjøre seg kjent med innholdet av mellombalansen hos Regnskapsregisteret.
- (2) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvordan innholdet av mellombalanser skal gjøres tilgjengelig og om betaling av gebyr for innsyn.

0 Tilføyd ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-2c

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-2 c

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-2 c](#). Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#) om lov om endringer i aksjelovgivningen mv. (oppløsning og avvikling, mellombalanser m.m.). Bestemmelsens sentrale forarbeider er [Prop. 100 L \(2017–2018\) Endringer i aksjelovgivningen mv. \(oppløsning og avvikling, mellombalanser m.m.\)](#), der bestemmelsen omtales på [s. 45](#) og på [s. 67](#). Departementets begrunnelse for at innsyn i mellombalansen bare skal kunne kreves hos Regnskapsregisteret, er å unngå å belaste selskapene økonomisk for behandling av innsynsbegjæringer.

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-2c ...forskrift...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se forskrift [24. oktober 2020 nr. 2199](#) om registrering og offentliggjøring av mellombalansar, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet, som trådte i kraft 1. januar 2021. Etter forskriftens [§ 3](#) skal Regnskapsregisteret kunngjøre mellombalanser i [Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon](#). Etter forskriftens [§ 4](#) kan Regnskapsregisteret gi opplysninger om mellombalanser med vedlegg i form av papirkopier eller ved elektronisk overføring.

§ 8-3. Utbetaling av utbytte

- (1) Utbyttet tilfaller de aksjeeiere som er aksjeeiere på det tidspunktet beslutningen treffes, om ikke noe annet fremgår av beslutningen.
- (2) Retten til utbytte kan ikke skilles fra eierretten for lenger tid enn to år.
- (3) Utbetalingsdagen kan ikke settes senere enn seks måneder etter beslutningen.

Karnov lovkommentarer: § 8-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-3

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-3](#). Bestemmelsen regulerer utbetaling av utbytte. I lovforarbeidene omtales bestemmelsen i [NOU 1992: 29 s. 178](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 216](#), [NOU 1996: 3 s. 155–156](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 154](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-3 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens fravikelige hovedregel er at utbytte tilfaller de aksjeeiere som er aksjeeiere på beslutningstidspunktet, det vil si tidspunktet for generalforsamlingens beslutning etter [§ 8-2](#) første ledd eller [§ 8-2 a](#) eller styrets beslutning om tilleggsutbytte etter [§ 8-2](#) annet ledd. Hovedregelen kan etter ordlyden i [§ 8-3](#) fravikes i beslutningen. Det kan for eksempel besluttes at utbytte skal tilfalle aksjeeiere som er aksjeeiere på et tidspunkt før eller etter generalforsamlingens beslutning. Aarbakke

mfl. (Juridika) § 8-3 note 1.1 antar at hovedregelen også kan fravikes i selskapets vedtekter. Hvem som er aksjeeiere, skal fremgå av selskapets aksjeeierbok, jf. [§ 4-5](#).

Høyesterett slår i [Rt-2005-539](#) (avsnitt 26) fast at bestemmelsen må forstås slik at utbyttet også i de tilfeller hvor utbyttet senere settes høyere av retten etter [§ 8-4](#), fordeles ut fra antall aksjer på tidspunktet for generalforsamlingens beslutning.

Dersom selskapets vedtekter inneholder vedtektsbestemmelser som omtalt i [§ 2-2](#) annet ledd, skal utbytte ikke tilfalle aksjeeierne. Eventuelt overskudd skal i så fall disponeres i samsvar med de særlige vedtektsbestemmelsene.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-3 ...tilfaller de...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal i utgangspunktet deles ut et like stort beløp pr. aksje. Det følger av likhetsprinsippet, jf. [§ 4-1](#) første ledd første punktum. Unntak fra utgangspunktet gjelder der selskapets aksjer er delt inn i ulike aksjeklasser, jf. [§ 4-1](#) første ledd annet punktum. I vedtektene kan det således for eksempel bestemmes at aksjer i én klasse skal ha fortrinnsrett til utbytte før de ordinære aksjene, eller at aksjene i én klasse overhodet ikke skal ha rett til å motta utbytte. Det antas at generalforsamlingen med tilslutning fra samtlige aksjeeiere kan dele ut et ulikt beløp pr. aksje. Dette omtales gjerne som «skjevdeling» av utbytte. Den enkelte aksjeeier kan også i forbindelse med en konkret beslutning frasi seg et utbytte som er besluttet utdelt.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-3 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen omtales i en upublisert tolkningsuttalelse fra lovavdelingen fra 30. oktober 1997 (jnr. 97/10198 E). Uttalelsen gjaldt bestemmelsens forgjenger i aksjeloven 1976 [§ 12-7](#). Bestemmelsen viderefører denne, og departementet antar i tolkningsuttalelsen at den forståelsen departementet der gir uttrykk for, vil ha relevans også for forståelsen av [§ 8-3](#) annet ledd. Departementet legger i uttalelsen til grunn at bestemmelsen i utgangspunktet tar sikte på en total fraskillelse av utbytteretten, men at den ut fra begrunnelsen for bestemmelsen må forstås slik at den også er til hinder for at aksjeeieren beholder en så liten andel av utbyttet at man må anta at aksjeeieren ikke lenger har noen økonomisk interesse i selskapet. Begrunnelsen for bestemmelsen er således at aksjeeieren ikke skal miste interessen for å utøve sine organisatoriske rettigheter (stemmerettigheter etc.) ved at den økonomiske interessen er gått over til en annen. Departementet antar endelig at bestemmelsen ikke begrenser adgangen til å avtale «skjevdeling» av utbytte.

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-3 ...seks måneder...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. fristberegningsregelen i [§ 18-4](#) annet ledd.

§ 8-4. Klage til tingretten

- (1) Aksjeeiere som eier minst en tjuedel av aksjekapitalen, kan anmode tingretten om å fastsette et høyere utbytte enn fastsatt etter [§ 8-2](#). Retten skal ved kjennelse fastsette et høyere utbytte dersom det er urimelig lavt ut fra hensynet til aksjeeierne, selskapets likviditet og forholdene ellers.
- (2) Retten kan ikke beslutte å utdele mer enn fem prosent av selskapets egenkapital etter balansen og ikke mer enn tillatt etter [§ 8-1](#) og selskapets vedtekter.
- (3) Retten kan avvise anmodningen dersom aksjeeierne ikke på forhånd har gjort rimelig forsøk på å få styret og i tilfelle generalforsamlingen med på beslutning om høyere utbytte.

0 Endret ved lov [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-4

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I de sentrale lovforarbeidene omtales bestemmelsen i [NOU 1996: 3 s. 156](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 155](#), [NOU 1992: 29 s. 178](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 216](#).

Bestemmelsen viderefører aksjeloven 1976 [§ 12-6](#) annet ledd, slik at også denne bestemmelsens forarbeider er relevante, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 187–190](#).

Bestemmelsen gir en minoritet tilsvarende en tjuedel av aksjekapitalen adgang til å klage på størrelsen på utbyttet fastsatt av generalforsamlingen på grunnlag av styrets forslag. Bestemmelsen beskytter mot såkalt utsulting, det vil si der aksjeeiermajoriteten bevisst tilsidesetter minoritetens interesse i utbytte, og mot at utbytte settes «urimelig lavt» på annet grunnlag, se [Rt-2003-335 \(avsnitt 14\)](#). Minoritetens rett til å anmode tingretten om et høyere utbytte er i samsvar med dette ikke knyttet til noen bestemt situasjon og gjelder uten hensyn til styrets og generalforsamlingens begrunnelse for den utbyttebeslutning som er truffet, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 189](#). Bestemmelsen har sammenheng med aksjerettens vinningsformål og med at utbytte fastsettes av generalforsamlingen med alminnelig flertall. Det er normalt en forutsetning at en rimelig del av årsoverskuddet utdeles som utbytte. En for restriktiv utbyttepolitikk påvirker også aksjenes likviditet og pris. Bestemmelsen innebærer en begrensning i flertallets frihet til å fastsette utbytte, med det formål å sikre at aksjeeierne gis en rimelig løpende avkastning i form av utbytte når forholdene ligger til rette for det. Høyesterettspraksis om bestemmelsen inkluderer blant annet [HR-2016-1439-A](#), [Rt-2005-539](#) og [Rt-2003-335](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-4 ...Aksjeeiere...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Anmodningen kan komme fra én eller flere aksjeeiere som til sammen eier minst en tjuedel (5 prosent) av selskapets registrerte aksjekapital.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-4 ...anmode...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Anmodningen gjøres gjeldende i stevning til tingretten.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-4 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forutsetningen for tingrettens plikt er at aksjeeierne på forhånd har gjort rimelige forsøk på å få styret og i tilfelle generalforsamlingen til å øke utbyttet, jf. tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-4 ...kjennelse...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kjennelsen kan ankes, jf. [§ 18-3](#) annet ledd. Ankegrunnen kan være at tingrettens kjennelse er uheldig, jf. [§ 18-3](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-4 ...et høyere utbytte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd trekker opp rammene for tingrettens kompetanse.

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-4 ...urimelig lavt ut fra hensynet til aksjeeierne, selskapets li...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tingretten skal prøve om et besluttet utbytte er «urimelig lavt». Tingretten skal vurdere rimeligheten ut fra hensynet til aksjeeierne, selskapets likviditet og forholdene ellers. Tingrettens vurderingsgrunnlag er således svært bredt. I Agder lagmannsretts kjennelse i [LA-2002-84](#) la lagmannsretten til grunn følgende:

«[D]et lar seg vanskelig gjøre å oppstille generelle eller objektive retningslinjer for hva som er urimelig lavt utbytte fra en økonomisk virksomhet og i så fall hva utbyttet bør være. Dette kan variere fra bransje til bransje og være påvirket av en rekke forskjellige interne og eksterne forhold. Resultatet i den enkelte sak må således fremkomme gjennom en konkret avveining av de interesser som gjør seg gjeldende, sammenholdt med selskapets resultater over tid, bransjeforhold, fremtidsutsikter, mm. De konkurrerende interesser vil være de aksjonærer som er uenige i utbyttefastsettelsen på den ene siden og selskapet og de øvrige aksjonærer, på den andre siden.»

Dette gir et fornuftig utgangspunkt for rettsanvendelsen. Relevante momenter i den konkrete vurderingen er blant annet om utbyttepolitikken har rammet selskapets aksjeeiere likt, selv om tingrettens kompetanse ikke er begrenset til disse tilfellene. Styrets vurdering av hva som for selskapet er en fornuftig utbyttepolitikk, ligger i kjernen av styrets forretningsmessige skjønn. I samsvar med praksis om intensiteten i domstolenes prøving av styrets beslutninger antas det at terskelen for å overprøve styrets vurderinger også i denne sammenheng er høy.

Departementet stiller i [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 190](#) spørsmål ved om skifteretten (nå tingretten) er bundet av selskapets balanse, eller om tingretten etter omstendighetene kan fravike denne, for eksempel dersom tingretten mener at selskapet reelt har utbyttegrunnlag selv om det ikke har det etter årsoppgjøret. Bakgrunnen kan være at tingretten er uenig i selskapets bruk av regnskapsprinsipper, vurderinger eller lignende. Etter lovforarbeidene er tingretten bundet av den fastsatte balansen, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 190](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-4 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen er tingretten naturligvis bundet av selskapets utdelingsgrunnlag etter [§ 8-1](#) og eventuelle begrensninger i vedtektene. I tillegg gjelder det en absolutt kvantitativ begrensning på 5 prosent av selskapets egenkapital (jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) første ledd C) etter balansen. Tingretten er ikke bundet av styrets forslag til utbytte på grunnlag av [§ 8-2](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-4 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tingretten kan kreve at de aksjeeierne som er misfornøyd med utbyttet, på forhånd gjør rimelige forsøk på å få styret og/eller generalforsamlingen med på et høyere utbytte.

§ 8-5. Konsernbidrag

(1) Selskapet kan utdele konsernbidrag til annet konsernselskap, jf. [skatteloven §§ 10-2](#) til [10-4](#). Som konsernselskap regnes også foretak som inngår i et konsern etter [samvirkeloven § 5](#).

(2) Bestemmelsene i §§ 8-1 til 8-4 gjelder tilsvarende for utdeling av konsernbidrag. Summen av utbytte og konsernbidrag kan i et enkelt år ikke overstige grensen etter § 8-1.

0 Endret ved lover [26 mars 1999 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2000), [29 juni 2007 nr. 81](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 23 nov 2007 nr. 1287](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-5

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-5](#).

Etter skatteloven §§ [10-2](#) til [10-4](#) har konsernselskaper anledning til å fordele inntekter mellom selskapene med virkning for beskatningen, med det formål å utjevne konsernselskapenes ligningsmessige overskudd og underskudd. Konsernselskaper er selvstendige rettssubjekter, og konsernbidrag er materielt sett en overføring av verdier (penger eller andre eiendeler) fra ett konsernselskap til et annet. Sett fra et aksjerettslig ståsted innebærer det at konsernledelsen ikke kan stå fritt til å treffe beslutninger om konsernbidrag utelukkende ut fra hva som skattemessig er det mest gunstige for konsernet som helhet. [Paragraf 8-5](#) gir aksjerettslig hjemmel for konsernbidrag og innebærer at de samme materielle og formelle begrensningene gjelder for konsernbidrag som for utbytte.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 8-5](#) er [NOU 1996: 3 s. 156](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 155](#), [NOU 1992: 29 s. 178](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 216](#). Bestemmelsen viderefører aksjeloven 1976 [§ 12-4](#) annet ledd, slik at også denne bestemmelsens forarbeider er relevante, se [Ot.prp. nr. 16 \(1979–80\) s. 9–11](#) og [s. 13](#).

II. Gaver

§ 8-6. Gaver

- (1) Generalforsamlingen kan beslutte å gi leilighetsgaver, og dessuten gaver til allmenntilgang eller liknende formål som må anses rimelige ut fra gavens formål, selskapets stilling og omstendighetene for øvrig.
- (2) Styret kan til samme formål gi gaver som i forhold til selskapets stilling er av liten betydning.
- (3) Andre gaver kan bare gis med tilslutning fra samtlige aksjeeiere og bare dersom gaven ligger innenfor rammen av de midler som kan benyttes til utdeling av utbytte.

Karnov lovkommentarer: § 8-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-6

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-6](#). I de sentrale lovforarbeidene omtales bestemmelsen i [NOU 1996: 3 s. 149](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 155](#), [NOU 1992: 29 s. 178](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 216–217](#). Innholdsmessig svarer bestemmelsen til aksjeloven 1976 [§ 12-9](#), som omtales i [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 191](#) og i [NUT 1970:1 Innstilling til lov om aksjeselskaper s. 173–174](#).

Paragrafen oppstiller materielle og formelle begrensninger i selskapets adgang til å gi gaver. Reguleringen bygger på et skille mellom på den ene side såkalte leilighetsgaver og gaver til allmenntilgang eller lignende formål og på den annen side gaver uten slike formål. Paragrafen er bygget opp slik at første ledd angir når generalforsamlingen med alminnelig flertall kan beslutte å gi gaver,

annet ledd angir når styret kan beslutte å gi gaver, og tredje ledd angir når gaver kan gis med tilslutning fra samtlige aksjeeiere.

Allmennaksjeloven gir ingen legaldefinisjon av det gavebegrepet som inngår i ordlyden i [§ 8-6](#). Avgrensningen av hva som er en gave i allmennaksjelovens forstand, må av den grunn skje med utgangspunkt i norsk retts alminnelige gavedefinisjon, som går ut på at en gave er en formuesoverføring (verdioverføring) som blir foretatt for å berike mottakeren, se Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovenes utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget, 2014 s. 285–286. Gavebegrepet inneholder således et økonomisk vilkår (verdioverføring) og et vilkår som knytter seg til disposisjonens formål. Det beror på en konkret vurdering av de individuelle omstendighetene hva som er formålet. Disposisjonsformålet som avgrensningskriterium skiller gaver fra andre typer disposisjoner selskapet gjør, herunder utdelinger og alminnelige forretningsdisposisjoner.

Gaver som gis i strid med [§ 8-6](#), er ulovlige. Allmennaksjeloven inneholder ingen særlige regler om ulovlige gaver, og det er et spørsmål i hvilken utstrekning mottakeren har plikt til å tilbakeføre den ulovlige gaven til selskapet, og hva slags ansvar den som har medvirket til en ulovlig gave på vegne av selskapet, har i denne forbindelse. I juridisk teori er det lagt til grunn at mottakerens tilbakeføringsplikt overfor selskapet dels må reguleres på grunnlag av den alminnelige regelen om myndighetsoverskridelse i allmennaksjeloven [§ 6-33](#), dels på grunnlag av en analogisk anvendelse av reglene om ulovlig utdeling i [§ 3-7](#), se Andenæs s. 458–459 og Aarbakke mfl. (Juridika) § 8-6 note 0.6.

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-6 ...Generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens kompetanse til å beslutte gaver med alminnelig flertall avgrenses i bestemmelsen ut fra gavens art (gaven må være en leilighetsgave eller gave til allmennyttig eller lignende formål) og ut fra gavens omfang (gaven må anses rimelig ut fra dens formål, selskapets stilling og omstendighetene for øvrig). Når de vilkårene bestemmelsen stiller til gavens art og omfang, er oppfylt, gjelder det etter ordlyden ingen ytterligere materielle begrensninger i generalforsamlingens kompetanse. Det er således ikke et vilkår at verdien av slike gaver skal ligge innenfor selskapets frie egenkapital etter [§ 8-1](#) eller lignende. Det alminnelige kravet til forsvarlig egenkapital i [§ 3-4](#) gjelder også i forbindelse med gaver.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-6 ...beslutte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutning treffes med alminnelig flertall, jf. [§ 5-17](#) første ledd, med mindre vedtektene gir avvikende flertallskrav.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-6 ...leilighetsgaver...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Leilighetsgaver er gaver som ytes ved spesielle anledninger hvor det foreligger en alminnelig forventning om gave fra selskapet, så som for eksempel bursdag, bryllup eller fratredelse av stilling i selskapet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-6 ...allmennyttig eller liknende formål...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Gaver til allmennyttige eller lignende formål kan være forskningsbidrag eller tiltak som kommer allmennheten til gode.

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-6 ...rimelige ut fra gavens formål, selskapets stilling og omsten...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal etter ordlyden foretas en helhetlig vurdering av gavens rimelighet, sett hen til formålet med gaven, selskapets stilling og omstendighetene for øvrig. Når det gjelder gavens formål, er det lagt til grunn i eldre litteratur at gave til et formål som det er meget nærliggende å støtte, kan være større enn gaver til mer fjerntliggende tiltak, se Jan Skåre, [Lov om aksjeselskaper](#), Tanum, 1980 s. 256. Ordlyden viser til «selskapet stilling». Det må forstås som en henvisning til selskapets samlede økonomiske stilling. Det er usikkert om ordlyden på dette punkt har noen selvstendig betydning i tillegg til § 3-4. Det følger av ordlyden «omstendighetene for øvrig» at vurderingen er svært bred, og at det til slutt må foretas en avveining av de ulike forholdene. I lovforarbeidene vises det til at selskapets interesse i gaven vil være et vesentlig moment, se [NUT 1970:1 Innstilling til lov om aksjeselskaper s. 174](#), hvor det uttales at «gavens nytte for selskapet under enhver omstendighet vil være et vesentlig moment ved vurderingen av om gaven bør anses lovlig». Det støtter opp under at det avgjørende ved tvil bør være om selskapets interesse, sett hen til selskapets økonomiske stilling, tilsier at gaven gis.

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-6 ...Styret...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrets kompetanse til å treffe beslutning om at gave skal gis, avgrenses i bestemmelsen ut fra gavens art (gaven må være en leilighetsgave eller gave til allmenntilgang eller lignende formål, jf. første ledd) og ut fra gavens omfang (gaven må i forhold til selskapets stilling være av liten betydning). Når de vilkårene i bestemmelsen stiller til gavens art og omfang, er oppfylt, gjelder det etter ordlyden ingen ytterligere materielle begrensninger i styrets kompetanse. Det er således ikke et vilkår at verdien av slike gaver skal ligge innenfor selskapets frie egenkapital etter § 8-1 eller lignende. Det alminnelige kravet til forsvarlig egenkapital i § 3-4 gjelder også i forbindelse med gaver.

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-6 ...samme formål...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Gaven må være en leilighetsgave eller gå til et allmenntilgang eller lignende formål, jf. første ledd og kommentarene til den bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-6 ...liten betydning...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det hører under styret å vurdere konkret om gaven målt opp mot selskapets økonomiske stilling er av «liten betydning». Vurderingen er skjønnsmessig, og for styret har det betydning at det ser hen til alle relevante forhold, slik at vurderingen skjer på forsvarlig grunnlag.

Karnov Lovkommentar 10 til § 8-6 ...Andre gaver...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det vil si gaver som ikke er leilighetsgaver eller gaver til allmenntilgang eller lignende formål.

Karnov Lovkommentar 11 til § 8-6 ...bare...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret er ufravikelig. Om ulovlige gaver se [note 1](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 8-6 ...med tilslutning fra samtlige aksjeeiere...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Samtlige aksjeeiere må slutte seg til gaven. Etter ordlyden er det ikke et vilkår at aksjeeierne som generalforsamling behandler gaven. Aksjeeierne fremgår av aksjeeierboken, jf. [§ 4-5](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 8-6 ...bare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret er ufravikelig.

Karnov Lovkommentar 14 til § 8-6 ...innenfor rammen av de midler som kan benyttes til utdeling a...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Gaver har det til felles med utdelinger (jf. [§ 3-6](#) annet ledd) at de innebærer en verdioverføring fra selskapet som ikke er forretningsmessig begrunnet (se [note 1](#)). Gaver som verken er leilighetsgaver eller er til allmennyttige eller lignende formål, kan derfor bare gis innenfor rammen av selskapets frie egenkapital etter [§ 8-1](#).

III. Kreditt og sikkerhetsstillelse mv

Karnov lovkommentarer: III. Kreditt og sikkerhetsstillelse mv

Karnov Lovkommentar 1 til III. Kreditt og sikkerhetsstillelse mv

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven [kapittel 8 del III](#) regulerer de av selskapets disposisjoner som går ut på at selskapet gir kreditt eller stiller sikkerhet. Formålet med bestemmelsene i §§ [8-7](#) flg. er å beskytte selskapskapitalen mot misbruk.

Utgangspunktet for reguleringen er bestemmelsen i [§ 8-7](#) om kreditt til fordel for en aksjeeier eller noen av aksjeeierens nærstående. For selskapet har slike disposisjoner klare likhetstrekk med utdeling fra selskapet til en aksjeeier. De innebærer således etter sin art og som alminnelig utgangspunkt anvendelse av selskapets midler til annet enn selskapets verdiskapende virksomhet. Dersom aksjeeieren ikke betaler tilbake kreditten, eller selskapet må innfri sikkerheten, har det videre skjedd en verdioverføring til aksjeeieren som kommer aksjeeieren til gode, sml. definisjonen av «utdeling» i aksjeloven [§ 3-6](#) annet ledd, som er omtalt i kommentarene til bestemmelsen. Likheten med utdelinger og hensynet til å forhindre omgåelse av utdelingsreglene tilsier derfor en særregulering av kreditt og sikkerhetsstillelse til aksjeeier mv.

Formålet med særreguleringen slår ikke til der aksjeeieren i tillegg til å være aksjeeier også er ansatt i en hovedstilling i selskapet, og vedkommende mottar kreditten eller sikkerhetsstillelsen i egenskap av å være ansatt. Særregelen i [§ 8-8](#), om kreditt til ansatt som er aksjeeier mv., må ses mot den bakgrunn. Bestemmelsen i [§ 8-9](#) utvider særreguleringen i [§ 8-7](#) til også å omfatte kreditt og sikkerhetsstillelse til tillitsvalgte mv. Personkretsen har en tilknytning til selskapet, som gjør at det er en særlig risiko for at disposisjonene har et innhold som stemmer mer overens med interessen til mottakeren av kreditten/sikkerhetsstillelsen enn med selskapets interesse. Dette begrunner en særregulering også av denne typen kreditt og sikkerhetsstillelse. Regelen i [§ 8-8](#) har i tillegg en side til gaveregelen i [§ 8-6](#) og til regelen i [§ 3-8](#) om avtaler med aksjeeiere eller medlemmer av selskapets ledelse mv., og hensynet til å forhindre omgåelse av disse. Når det gjelder [§ 8-10](#), har den sammenheng med regelen i [§ 3-6](#) annet jf. første ledd om at utdeling fra selskapet bare kan skje etter reglene om utbytte mv. Det er i juridisk teori lagt til grunn av utdelingsbegrepet i [§ 3-6](#) annet ledd etter omstendighetene omfatter

verdioverføring til en mottaker som ikke er aksjeeier på tidspunktet da verdioverføringen mottas, men som blir aksjeeier i tilknytning til overføringen, se Hedvig Bugge Reiersen, *Aksjelovenes utdelingsbegrep*, Universitetsforlaget 2014 s. 243 flg. Disposisjonene som faller inn under [§ 8-10](#), har i samsvar med dette klare likhetstrekk med utdeling fra selskap til aksjeeier og kreditt/sikkerhet til fordel for aksjeeier. Denne likheten, og hensynet til å forhindre omgåelse av [§ 3-6](#) annet jf. første ledd og [§ 8-7](#), tilsier derfor en særregulering også av slike disposisjoner.

§ 8-7. Kreditt til aksjeeiere mv

- (1) Selskapet kan bare gi kreditt til eller stille sikkerhet til fordel for en aksjeeier eller noen av aksjeeierens nærstående innenfor rammen av de midler som selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter [§ 8-1](#). Det skal stilles betryggende sikkerhet for kravet på tilbakebetaling eller tilbakesøkning.
- (2) Beregningen av selskapets frie egenkapital etter første ledd første punktum kan foretas på grunnlag av en mellombalanse. I så fall gjelder [§ 8-2 a](#) første og fjerde ledd tilsvarende. Er beregningen foretatt på grunnlag av en mellombalanse, kan kredittgivningen eller sikkerhetsstillelsen foretas av selskapet først når mellombalansen er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret.
- (3) Forbudet i første ledd gjelder tilsvarende ved kreditt til eller sikkerhetsstillelse til fordel for en aksje- eller andelseier i annet selskap i samme konsern eller noen av dennes nærstående.
- (4) Forbudet i første og tredje ledd gjelder ikke
 1. kreditt med vanlig løpetid i forbindelse med forretningsavtaler,
 2. kreditt eller sikkerhet til fordel for morselskapet eller annet selskap i samme konsern,
 3. kreditt eller sikkerhet til fordel for en juridisk person som har slik bestemmende innflytelse som nevnt i [§ 1-3](#) over selskapet, eller til fordel for datterselskap av en slik juridisk person, forutsatt at kreditten eller sikkerhetsstillelsen skal tjene foretaksgruppens økonomiske interesser.

Første punktum nr. 3 gjelder ikke når den juridiske personen er stat, kommune eller fylkeskommune.

0 Endret ved lover [21 juni 2002 nr. 43](#) (ikr. 1 juli 2002 iflg. [res. 21 juni 2002 nr. 569](#)), [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)), [16 juni 2023 nr. 67](#) (i kraft 1 juli 2023 iflg. [res. 16 juni 2023 nr. 905](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-7

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-7](#). I de opprinnelige lovforarbeidene til allmennaksjeloven 1997 omtales bestemmelsen blant annet i [NOU 1996: 3 s. 48](#) og [s. 151](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 45–49](#) og [s. 155](#), [NOU 1992: 29 s. 174](#) og [s. 178–179](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 59–67](#) og [s. 217](#). Bestemmelsen avløser aksjeloven 1976 [§ 12-10](#) første ledd og annet ledd nr. 1 jf. nr. 3 og 4, som omtales i [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 191–192](#) og i [NUT 1970:1 Innstilling til lov om aksjeselskaper s. 174](#).

Bestemmelsen har blitt endret flere ganger siden vedtakelsen. Større endringer ble sist gang gjort ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#) om endringer i aksjelovgivningen mv. (oppløsning og avvikling, mellombalanser m.m.), da nåværende annet ledd om adgangen til å beregne selskapets frie egenkapital på grunnlag av en mellombalanse ble tilføyd. Tilføyelsen erstattet daværende bestemmelse om adgangen til å beregne fri egenkapital på grunnlag av en mellombalanse, som opprinnelig ble innført ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#). De sentrale forarbeidene til endringslov [14. desember 2018 nr. 95](#) er [Prop. 100 L \(2017–2018\) Endringer i aksjelovgivningen mv. \(oppløsning og avvikling, mellombalanser m.m.\)](#).

Før dette ble det gjort endringer i bestemmelsen ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#) om endringer i aksjelovgivningen mv. (forenklinger), som tilføyde den opprinnelige bestemmelsen om adgang til å foreta beregningen av selskapets frie egenkapital på grunnlag av en mellombalanse ved innføringen av et nytt annet punktum i [§ 8-7](#) første ledd, som i dag altså er erstattet av [§ 8-7](#) annet ledd. Endringsloven inneholdt også bestemmelsen i det som i dag er [§ 8-7](#) fjerde ledd nr. 3, som presiserer unntaket fra begrensningene i første ledd for kreditt og sikkerhetsstillelse i visse foretaksgrupper. Unntaket ble opprinnelig tatt inn i bestemmelsen som nytt tredje ledd nr. 3. Med vedtakelsen av nytt annet ledd i 2018 ble tidligere tredje ledd nytt fjerde ledd. De sentrale forarbeidene til endringslov [14. juni 2013 nr. 40](#) er [Prop. 111 L \(2012–2013\) Endringer i aksjelovgivningen mv. \(forenklinger\)](#), som har sin bakgrunn i Gudmund Knudsens utredning [Forenkling og modernisering av aksjeloven](#) og i Justisdepartementets høringsbrev 13. juli 2007.

Reguleringen i [§ 8-7](#) suppleres av alminnelige regler og prinsipper for disposisjoner over selskapets verdier. Selv om en kreditt eller sikkerhetsstillelse ytes i overensstemmelse med [§ 8-7](#), kan den etter omstendighetene for eksempel være i strid med selskapets vedtekter, herunder i strid med det vedtektsfestede formålet, i strid med [§ 3-6](#) annet jf. første ledd eller være ulovlig fordi selskapets egenkapital og/eller likviditet som følge av disposisjonen ikke lenger kan anses som forsvarlig etter [§ 3-4](#), eller fordi disposisjonen er i strid med [§ 6-28](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-7 ...Selskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 16](#) om hvilket selskapsorgan som har myndighet til å beslutte inngåelsen av avtale mellom selskapet og en aksjeeier mv om å gi kreditt eller stille sikkerhet.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-7 ...bare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «bare» at kravet om betryggende sikkerhet er ufravikelig. Det kan verken fravikes i selskapets vedtekter eller ved enighet mellom samtlige aksjeeiere i selskapet. Det følger av formålet om kapitalbeskyttelse.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-7 ...gi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «gi» at det avgjørende for om kreditten er lovlig, er selskapets stilling på tidspunktet for selskapets ytelse, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 155](#) og [NOU 1996: 3 s. 152](#). Dette står i motsetning til ordlyden i bestemmelsens forgjenger i aksjeloven 1976 [§ 12-10](#) første ledd, der ordlyden var «ha», slik at selskapet ikke kunne la kreditt eller sikkerhetsstillelse til fordel for en aksjeeier bli stående dersom selskapets frie egenkapital etter ytelsestidspunktet ble lavere enn tillatt etter bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-7 ...kreditt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «kreditt» omfatter pengelån og andre pengekreditter, som for eksempel betalingshenstand for varer, arbeidsytelser og lignende. Bestemmelsens formål tilsier at ordlyden «kreditt» også omfatter tilfeller der selskapets kreditorposisjon overfor aksjeeieren er overdratt fra en tredjeperson, slik også Aarbakke mfl. (Juridika) [§ 8-7](#) note 1.2. Aarbakke mfl. legger samme sted til grunn at også en situasjon der en aksjeeier mv. overtar ansvaret for en forpliktelse selskapet allerede har mot en utenforstående, omfattes. Resultatet av et slikt debitorskifte er at selskapet blir fri fra sin forpliktelse overfor tredjeperson. Situasjonen dekkes således ikke av formålet med [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-7 ...stille...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «stille» at det avgjørende for om sikkerhetsstillelsen er lovlig, er selskapets stilling på tidspunktet for selskapets ytelse, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 155](#) og [NOU 1996: 3 s. 151](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-7 ...sikkerhet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden er generell og dekker enhver disposisjon som går ut på at selskapet stiller sikkerhet for innfrielse av en forpliktelse som påhviler en aksjeeier mv. Typiske eksempler på sikkerhet er pant i fast eiendom, deponering av penger eller verdipapirer, kausjon og garanti. Hvorvidt en ytelse av selskapet går ut på å stille sikkerhet i bestemmelsens forstand, kommer an på om ytelsen reelt sett gir sikkerhet for aksjeeierens betalingsforpliktelse. Det er et bevisspørsmål, se til illustrasjon [Rt-1992-742](#) og [Rt-1998-383](#). Se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 8-7 note 1.2 for eksempler på disposisjoner som omfattes av ordlyden «stille sikkerhet».

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-7 ...nærstående...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-5](#). Formålet med å inkludere nærstående er å forhindre omgåelse av bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-7 ...innenfor rammen av de midler som selskapet kan benytte til u...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjelder etter bestemmelsen to begrensninger i selskapets adgang til å gi kreditt eller stille sikkerhet til aksjeeiere mv.: Kreditten/sikkerhetsstillelsen må ligge innenfor rammen av selskapets frie egenkapital etter [§ 8-1](#) første ledd, og det må stilles betryggende sikkerhet for kravet på tilbakebetaling eller tilbakesøking (selskapets latente ansvar), jf. [§ 8-7](#) første ledd annet punktum. Den kvantitative begrensningen innebærer ved kreditt at kredittbeløpet må ligge innenfor den frie egenkapitalen. Ved sikkerhet er det selskapets krav på tilbakesøking som må ligge innenfor. Se om beregningen av selskapets frie egenkapital kommentarene til [§ 8-1](#), hvor det vises til at summen av selskapets disposisjoner som bare kan foretas innenfor rammene av den frie egenkapitalen, ikke kan overstige den frie egenkapitalen til enhver tid, slik at det ved en konkret beregning av om vilkåret er oppfylt, skal tas hensyn til allerede eksisterende kreditter/sikkerhetsstillelser.

Karnov Lovkommentar 10 til § 8-7 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «skal» at kravet om betryggende sikkerhet er ufravikelig. Det kan verken fravikes i selskapets vedtekter eller ved enighet mellom samtlige aksjeeiere i selskapet. Det følger av formålet om kapitalbeskyttelse.

Karnov Lovkommentar 11 til § 8-7 ...betryggende sikkerhet for kravet på tilbakebetaling eller ti...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Der selskapet har gitt kreditt til en aksjeeier, er det selskapets krav på tilbakebetaling (hovedstol med tillegg av eventuelle renter) som skal sikres, mens det der selskapet har stilt sikkerhet, er selskapets tilbakesøkningskrav (selskapets latente ansvar) som skal sikres.

Ordlyden «betryggende sikkerhet» legger ingen begrensninger for sikkerhetens form, som dermed kan være realsikkerhet (for eksempel pant i eiendeler, herunder i aksjer i andre selskaper eller i selskapet) eller personlig sikkerhet.

Det lar seg neppe gjøre å oppstille generelle retningslinjer for hva som konkret skal til for at en sikkerhet er å anse som «betryggende». Forarbeidene belyser i liten grad temaet for vurderingen av om en konkret sikkerhet er betryggende eller ikke, og det står heller ikke noe konkret om hvorvidt ordlyden «betryggende» innebærer et kvalifisert krav til sikkerheten. Det er likevel nærliggende å forstå ordlyden «betryggende sikkerhet» slik at det kreves høy grad av sikkerhet. På den annen side er det etter ordlyden ikke et krav at sikkerheten skal være absolutt, og det er på det rene at kreditt og sikkerhet til fordel for en aksjeeier alltid vil innebære en viss finansiell risiko sett fra selskapets ståsted. Poenget med vilkåret om «betryggende sikkerhet» må være å stille krav om at risikoen skal reduseres til et akseptabelt nivå. Styret (etter omstendighetene eventuelt daglig leder) må etter bestemmelsen gjennomføre en konkret risikovurdering ut fra situasjonen på vurderingstidspunktet (tidspunktet for avgivelsen av kreditten/sikkerhetsstillelsen). Lovforarbeidene indikerer at utgangspunktet for vurderingen er om sikkerheten som stilles, vil være tilstrekkelig til å gi full dekning for selskapets krav på tilbakebetaling av lånet eller selskapets latente ansvar og dermed regresskrav mot aksjeeieren, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 59](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 46](#). I [Rt-2012-1717](#) (Compania la Gomera) la Høyesteretts ankeutvalg tilsvarende til grunn i tilknytning til kravet om betryggende sikkerhet etter [§ 12-6](#) nr. 2, se [note 6](#) til [§ 12-6](#).

Med bakgrunn i disse generelle utgangspunktene vil både rettslige og økonomiske forhold inngå i vurderingen av om sikkerheten konkret er «betryggende» i bestemmelsens forstand. Eksempler på rettslige momenter er om avtalen om sikkerhet er gyldig, har ordinært rettsvern og er omstøtelig dersom den som har stilt sikkerheten, skulle gå konkurs. Eksempler på økonomiske forhold er faktiske dekningsutsikter. Kausjonistens formuesstilling vil for eksempel være avgjørende ved kausjon. Hvorvidt sikkerheten er betryggende, skal som nevnt vurderes ut fra forholdene på tidspunktet selskapet gir kreditten eller stiller sikkerheten. Fremtidsutsikter, slik de fremstår på dette tidspunktet, inngår likevel også i den økonomiske vurderingen. Sannsynligheten for at verdien av sikkerheten vil gå tapt eller reduseres frem mot tidspunktet for debtors plikt til å innfri lånet, er således relevant. Det følger av det som her er sagt, at det som ledd i vurderingen av om sikkerheten er betryggende, ved realsikkerhet vil være nødvendig å beregne estimert salgsverdi av pantet og ved personlig sikkerhet vil være nødvendig å vurdere betalingssevnen til den som stiller sikkerheten.

Sikkerhet i egne aksjer omtales særlig av Stig Berge og Christian Grüner Sagstad, «[Lån til aksjonær: Sikkerhet i egne aksjer](#)», *Revisjon og Regnskap*, nr. 3, 2014, s. 27–30.

Karnov Lovkommentar 12 til § 8-7 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 8-2 a](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 8-7 ...Er beregningen foretatt på grunnlag av en mellombalanse, kan...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ytes kreditten eller stilles sikkerheten før slik registrering og kunngjøring, gjelder reglene om ugyldighet og tilbakeføring av ytelsen i aksjeloven [§ 8-11](#), jf. [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 67](#).

Karnov Lovkommentar 14 til § 8-7 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen likestiller aksje- og andelseiere og deres nærstående med aksjeeiere i selskapet selv ved å utvide virkeområdet for begrensningene i første ledd til også å omfatte selskapets kreditt og sikkerhetsstillelse til slike personer. Regelen er begrunnet i omgåelseshensyn, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 192](#). Hva som anses som konsern, herunder mor- og datterselskap, er regulert i [§ 1-3](#). Som utgangspunkt har man bare å gjøre med et konsern i aksjelovens forstand dersom morselskapet er et norsk aksjeselskap. Etter [§ 1-4](#) første ledd omfattes også datteraksjeselskap av aksjeselskap av regelen, slik at datterselskapet bare kan gi kreditt eller stille sikkerhet til fordel for en aksjeeier i aksjeselskapet innenfor rammene av første ledd. Videre følger det av [§ 1-4](#) annet ledd at regelen i [§ 8-7](#) tredje jf. første ledd også gjelder der morselskapet er et utenlandsk selskap. De norske allmennaksjeselskapene i konsernet kan i slike konsernforhold bare gi kreditt eller stille sikkerhet til fordel for en aksje- eller andelseier i de øvrige konsernselskapene innenfor rammene av første ledd. Der aksje- eller andelseieren som tilgodeses ved selskapets disposisjon, er et selskap som inngår i samme konsern som selskapet, gjelder begrensningene i første ledd likevel ikke. Etter fjerde ledd nr. 2 er således kreditt og sikkerhet til fordel for morselskapet eller annet selskap i samme konsern unntatt. Etter fjerde ledd nr. 3 er også kreditt og sikkerhet til fordel for en juridisk person som inngår i foretaksgruppe som nevnt der, unntatt.

Karnov Lovkommentar 15 til § 8-7 4. ledd nr. 1.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «kreditt med vanlig løpetid i forbindelse med forretningsavtaler» viderefører ordlyden i aksjeloven 1976 [§ 12-10](#) tredje ledd. Etter ordlyden må to vilkår være oppfylt for at unntaket skal gjelde:

For det første må kreditten ha vanlig løpetid. Det lar seg ikke gjøre å oppstille alminnelige retningslinjer for hva som er å anse som «vanlig løpetid», og hvorvidt løpetiden konkret er «vanlig», må vurderes ut fra vedkommende type avtale. Dersom det finnes en markedspraksis for vedkommende avtaletype, vil den måtte anses som retningsgivende.

For det andre må kreditten være gitt i forbindelse med «forretningsavtale». Ordlyden omfatter avtaler som inngår i selskapets vanlige virksomhet. Ordinære pengelån vil neppe kunne ytes aksjeeier mv. som ledd i selskapets vanlige virksomhet. Unntaksbestemmelsen i fjerde ledd nr. 1 forutsetter imidlertid at selskapet vil kunne gi aksjeeier mv. betalingshenstand i forbindelse med vanlige forretningsavtaler. Aarbakke mfl. (Juridika) § 8-7 fjerde ledd nr. 1 note 3.1 gir forskudd på lønn som et annet eksempel. Det er naturlig å forstå ordlyden «forretningsavtaler» slik at anvendelse av unntaksbestemmelsen forutsetter at ikke bare løpetiden for kreditten er vanlig, men at også rentevilkår og avtalevilkårene for øvrig er vanlige.

Karnov Lovkommentar 16 til § 8-7 4. ledd nr. 2.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjør unntak fra begrensningene i første ledd for kreditt og sikkerhetsstillelse til fordel for morselskap og andre selskaper i samme konsern. Regelen har betydning for datterselskaper i konsern, forutsatt at datterselskapet er et allmennaksjeselskap, og innebærer at datterallmennaksjeselskaper kan gi kreditt til og stille sikkerhet til fordel for morselskapet og andre selskaper i konsernet som datteraksjeselskapet inngår i, uavhengig av begrensningen i første ledd. Fri egenkapital og betryggende sikkerhet er således ikke forutsetninger for slike disposisjoner. Hva som anses som konsern, herunder mor- og datterselskap, er regulert i [§ 1-3](#). Som utgangspunkt har man bare å gjøre med et konsern i allmennaksjelovens forstand dersom morselskapet er et norsk allmennaksjeselskap, jf. [§ 1-3](#) annet ledd. Etter [§ 1-4](#) første ledd gjelder konsernreglene i [§ 8-7](#) likevel også der morselskapet er et aksjeselskap, slik at et datterallmennaksjeselskap av et aksjeselskap etter [§ 8-7](#) fjerde ledd nr. 2 kan yte kreditt eller stille sikkerhet til fordel for morselskapet og andre selskaper i

konsernet uavhengig av begrensningene i første ledd. I forarbeidene begrunnes konsernunntaket med at lån mellom konsernselskaper må antas å være forretningsmessig begrunnet, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 192](#). Se fjerde ledd nr. 3 og [note 17](#) for unntak i visse konsernlignende forhold, herunder konsern med utenlandsk morselskap.

Karnov Lovkommentar 17 til § 8-7 4. ledd nr. 3.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjør unntak fra begrensningene i første ledd for kreditt og sikkerhetsstillelse i konsernlignende forhold dersom visse vilkår er oppfylt. Bestemmelsen ble tilføyd ved endringslov [14. juni 2013 nr. 40](#), se [note 1](#). Regelen har betydning for datterselskaper i de konsernlignende forholdene som omfattes, forutsatt at det kredittytende selskapet er et allmennaksjeselskap. Bakgrunnen for bestemmelsen er at konserndefinisjonen i [§ 1-3](#) omfatter konserner der morselskapet er et norsk allmennaksjeselskap. Konsernunntaket i nr. 2 utvides på grunnlag av bestemmelsen i [§ 1-4](#) første ledd til også å omfatte konsernforhold der morselskapet er et norsk aksjeselskap. Opprinnelig inneholdt [§ 1-4](#) annet ledd en bestemmelse i annet punktum som regulerte konsernunntakets anvendelse der morselskapet var et utenlandsk selskap. I praksis var rekkevidden av unntaket i slike konsernforhold likevel uklar. Vedtakelsen av særbestemmelsen i nr. 3 om unntak for visse konsernlignende forhold, til erstatning for den tidligere bestemmelsen i [§ 1-4](#) annet ledd annet punktum, har som formål å presisere når et norsk datterallmennaksjeselskap kan yte kreditt og stille sikkerhet til fordel for et «morselskap» der dette ikke er et norsk aksje- eller allmennaksjeselskap. Det følger av ordlyden «juridisk person» at «morselskapet» kan ha en hvilken som helst foretaksform og være av en hvilken som helst nasjonalitet, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 115](#). Forutsetningen er at den juridiske personen har slik bestemmende innflytelse som nevnt i [§ 1-3](#), med andre ord samme bestemmende innflytelse som et morselskap har overfor et datterselskap. Offentligrettslige rettssubjekter omfattes likevel ikke, se fjerde ledd annet punktum og [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#).

Karnov Lovkommentar 18 til § 8-7 ...skal tjene foretaksgruppens økonomiske interesser...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter ordlyden er formålet med kreditten eller sikkerhetsstillelsen avgjørende for om unntaket får anvendelse. Unntaket gjelder således bare der det kredittgivende selskapets formål med disposisjonen er å ivareta hensynet til konsernet (foretaksgruppen) eller til et konsernselskap (et selskap i foretaksgruppen), se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 70](#). Dersom formålet på den annen side er å begunstige eierne bak konsernet, får unntaket ikke anvendelse. I så fall er selskapets disposisjon i strid med [§ 8-7](#) med mindre vilkårene i [§ 8-7](#) første ledd er oppfylt.

Det følger av departementets uttalelser i lovforarbeidene at det avgjørende for om kreditten eller sikkerhetsstillelsen skal anses å «tjene foretaksgruppens økonomiske interesser», er om disposisjonen har en «fornuftig og forretningsmessig begrunnelse og ikke er gitt for å begunstige eierne bak konsernet», se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 70](#). Departementet oppstiller i bestemmelsens spesialmotiver en presumsjon for at lån og sikkerhetsstillelse internt i et konsern og i en konsernlignende foretaksgruppe er forretningsmessig begrunnet og vil tjene konsernets eller foretaksgruppens økonomiske interesser, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#). Det er nærliggende å forstå uttalelsen slik at det gjelder en presumsjon for at formålet med kreditt- og sikkerhetsstillelse internt i konsernlignende foretaksgrupper nettopp er å «tjene foretaksgruppens økonomiske interesser». Når det så gjelder hva som skal til for å sette presumsjonen til side, uttaler departementet at det «ikke [kan] stilles strenge krav til nytteverdien av kreditten eller sikkerhetsstillelsen, så lenge den er begrunnet ut fra økonomiske interesser i foretaksgruppen», se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#). Det presiseres samme sted at ordlyden «foretaksgruppen» ikke skal forstås slik at det er et krav at foretaksgruppen samlet har nytte av kreditten eller sikkerhetsstillelsen, men at det er tilstrekkelig at ett eller flere av foretakene i gruppen har økonomisk nytte av disposisjonen.

Departementet viser til at «[s]tyret har en plikt til å påse at disposisjonen har en fornuftig begrunnelse også sett fra selskapets ståsted», og skriver at det er selskapets styre som etter bestemmelsen er ansvarlig for å påse at lånet eller sikkerhetsstillelsen har et slikt formål, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#) og [s. 70](#). Lån og sikkerhetsstillelse faller likevel ikke etter sin art utenfor daglig leders myndighet, jf. [§ 6-14](#) annet ledd, og det er et spørsmål om uttalelsen i forarbeidene er til hinder for at daglig leder etter omstendighetene treffer beslutningen. Det må uten videre være klart at spørsmålet må besvares benektende. Ordlyden gir således ingen holdepunkter for at kreditt- og sikkerhetsstillelse til fordel for et konsernselskap bare kan besluttes av styret, og det må uten videre være klart at det avgjørende for den interne beslutningskompetansen er de alminnelige reglene for avgrensningen mellom styrets og daglig leders myndighet, jf. i den forbindelse særlig [§ 3-8](#) og [§ 6-14](#) om daglig leders myndighet. Der verdien av kreditten/sikkerhetsstillelsen er slik at avtalen mellom selskapet og aksjeeieren mv. gjør at avtalen faller utenfor anvendelsesområdet til [§ 3-8](#), antas det at daglig leder i prinsippet etter omstendighetene vil kunne ha myndighet til å beslutte inngåelse av denne typen avtaler. Ved vurderingen av den interne beslutningskompetansen har det betydning at det i normaltilfellene og som utgangspunkt er vanskelig å se for seg at et selskap som ledd i sin vanlige virksomhet vil kunne gi alminnelig pengelån eller stille sikkerhet til fordel for en aksjeeier mv., med mindre selskapet er en bank eller annen form for kredittinstitusjon.

Karnov Lovkommentar 19 til § 8-7 ...den juridiske personen er stat, kommune eller fylkeskommune...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Unntaksbestemmelsen i nr. 3 tar sikte på juridiske personer som er opprettet og organisert etter privatrettslig lovgivning, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#).

§ 8-8. Kreditt til ansatt som er aksjeeier mv

(1) Bestemmelsene i [§ 8-7](#) er ikke til hinder for at selskapet gir kreditt til eller stiller sikkerhet til fordel for en aksje- eller andelseier eller noen av dennes nærstående når

1. skyldneren er ansatt i hovedstilling i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern, og
2. kreditten ytes i samsvar med det som er vanlig ved finansiell bistand til ansatte.

(2) Første ledd gjelder ikke dersom aksjeeieren eier mer enn en prosent av aksjekapitalen i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern. Like med aksjeeierens egne aksjer regnes her aksjer som eies av aksjeeierens personlig nærstående.

Karnov lovkommentarer: § 8-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-8

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjør unntak fra [§ 8-7](#) dersom tre kumulative vilkår er oppfylt. Unntaket ble opprinnelig føyd til i aksjeloven 1976 [§ 12-10](#) tredje ledd på bakgrunn av at det i «mange selskaper er ... vanlig at selskapet yter de ansatte lån eller stiller sikkerhet for ansattes forpliktelser i forbindelse med anskaffelse av bolig, bil m v», og at det ikke ble ansett som rimelig at ansatte som eier aksjer, skulle ha dårligere mulighet enn andre ansatte til å motta lån eller sikkerhet fra selskapet, se [Ot.prp. nr. 57 \(1982–83\) s. 1](#). Vilkårene for å gjøre unntak knytter seg dels til debtors stilling, dels til arten av selskapets kredittstillelse. Dette er vilkårene: (i) Debitor (skyldneren) må være ansatt i hovedstilling i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern, jf. [§ 8-8](#) første ledd nr. 1, (ii) kreditten må ytes i samsvar med det som er vanlig ved finansiell bistand til ansatte, jf. [§ 8-8](#) første ledd nr. 2, og (iii) debitor og debtors nærstående må til sammen ikke eie mer enn 5 prosent av aksjekapitalen i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern, jf. [§ 8-8](#) annet ledd.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 8-8](#) er [NOU 1996: 3 s. 48](#) og [s. 151](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 45–49](#) og [s. 155](#), [NOU 1992: 29 s. 174](#) og [s. 179](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 59–67](#) og [s. 217](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-8 ...gir...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 4](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-8 ...kreditt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 5](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-8 ...stiller...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 6](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-8 ...sikkerhet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 7](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-8 ...nærstående...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

«Nærstående» defineres i [§ 1-5](#). Formålet med å inkludere nærstående er å forhindre omgåelse.

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-8 ...ansatt i hovedstilling...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I forarbeidene til bestemmelsens forgjenger i aksjeloven 1976 (lov [4. juni 1976 nr. 59](#)) vises det til at «hovedstilling» skal forstås på samme måte som i dagjeldende representasjonsforskrift, se [Ot.prp. nr. 57 \(1982–83\) s. 3](#). I någjeldende representasjonsforskrift (forskrift [24. august 2017 nr. 1277](#) om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv.) defineres hovedstilling i [§ 1](#) første ledd bokstav b som «arbeidsforhold hvor det skal arbeides gjennomsnittlig minst 50 prosent av arbeidstiden for ansatte i heltidsstilling som utfører arbeid av samme art».

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-8 ...det som er vanlig ved finansiell bistand til ansatte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det tilsvarende avgrensningskriteriet i bestemmelsens forgjenger i aksjeloven 1976 [§ 12-10](#) fjerde ledd var formulert annerledes. Vilåret var der at kreditten var «ytet i henhold til en fast låneordning eller som selskapet har for de ansatte». Lovforarbeidene til aksjeloven 1997 [§ 8-7](#) første ledd nr. 2 kommenterer ikke hvorfor ordlyden på dette punkt ble endret, se [NOU 1996: 3 s. 151](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 155](#). Dette tilsier at den endrede formuleringen ikke har betydning for forståelsen av avgrensningskriteriet, og at uttalelser om dette kriteriet i eldre forarbeider fortsatt er relevant. Aarbakke mfl. (Juridika) [§ 8-8](#) note 1.3 legger tilsvarende til grunn. I [Ot.prp. nr. 57 \(1982–83\) s. 3](#) trekkes det frem som relevante momenter i vurderingen om kreditten ytes i henhold til forholdsvis klare objektive kriterier for hvem som kan få kreditt, kredittens størrelse, kredittens formål og øvrige vilkår. Departementet viser samme sted til at det er avgjørende om det ut fra dette fremstår som nokså

klart at det er i egenskap av ansatt i selskapet at kreditten gis. Samme sted påpekes det at det ikke er nødvendig at kredittordningen er nedfelt i skriftlige retningslinjer, forutsatt at det kan påvises en relativt fast praksis innen vedkommende selskap, og at kreditten er gitt i henhold til denne.

§ 8-9. Kreditt til tillitsvalgte mv

- (1) Bestemmelsene i [§ 8-7](#) gjelder tilsvarende for selskapets adgang til å gi kreditt til eller stille sikkerhet til fordel for et styremedlem, daglig leder eller et medlem av bedriftsforsamlingen i selskapet eller i annet selskap i samme konsern, eller noen av disses nærstående.
- (2) Første ledd er ikke til hinder for at selskapet gir kreditt til eller stiller sikkerhet til fordel for en ansatt eller noen av den ansattes nærstående når
1. den ansatte er valgt som de ansattes representant i styret eller bedriftsforsamlingen etter regler i loven her eller i vedtektsbestemmelsene, og
 2. skyldneren er ansatt i hovedstilling i selskapet eller i et annet selskap i samme konsern, og
 3. kreditten ytes i samsvar med det som er vanlig ved finansiell bistand til ansatte.

Karnov lovkommentarer: § 8-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-9

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-9](#). Paragrafen likestiller kreditt og sikkerhetsstillelse til styremedlem, daglig leder og bedriftsforsamlingsmedlem med kreditt til aksjeeiere mv. ved at den gir [§ 8-7](#) tilsvarende anvendelse for selskapets adgang til å gi kreditt / stille sikkerhet til fordel for styremedlemmer osv. samt unntar kreditt til ansattvalgte styre- og bedriftsforsamlingsmedlemmer når debitor er ansatt i hovedstilling, og kreditten ytes i samsvar med det som er vanlig ved finansiell bistand til ansatte. De sentrale lovforarbeidene til [§ 8-9](#) er [NOU 1996: 3 s. 48](#) og s. [151–152](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\)](#) s. [45–49](#) og s. [155](#), [NOU 1992: 29 s. 174](#) og s. [178–179](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\)](#) s. [59–67](#) og s. [217](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-9 ...gi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 4](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-9 ...kreditt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 5](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-9 ...stille...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 6](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-9 ...sikkerhet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 7](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-9 ...konsern...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-3](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-9 ...nærstående...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 1-5](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-9 ...regler i loven her...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. §§ [6-4](#) og [6-5](#) for styremedlemmer og [§ 6-35](#) jf. [§ 6-35](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-9 ...hovedstilling...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 7](#) til [§ 8-8](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 8-9 ...det som er vanlig ved finansiell bistand til ansatte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 8](#) til [§ 8-8](#).

§ 8-10. Kreditt og annen finansiell bistand til erverv av aksjer i selskapet mv.

(1) Selskapet kan stille midler til rådighet eller gi kreditt eller stille sikkerhet i forbindelse med en tredjepersons erverv av aksjer eller rett til erverv av aksjer i selskapet eller selskapets morselskap innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter [§ 8-1](#).

(2) Beregningen av det beløp som kan ytes etter første ledd kan bygge på en mellombalanse. I så fall gjelder [§ 8-2 a](#) første og fjerde ledd tilsvarende. Bistanden kan ytes av selskapet først når mellombalansen er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret.

(3) Finansiell bistand skal ytes på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Det kan bare ytes bistand til erverv av aksjer som er fullt innbetalt.

(4) Styrets vedtak om finansiell bistand skal godkjennes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring før den ytes.

(5) Styret skal sørge for at det foretas en kredittvurdering av den part eller de parter som mottar finansiell bistand og at det utarbeides en redegjørelse for bistanden. Redegjørelsen skal minst inneholde:

1. bakgrunnen for forslaget om finansiell bistand,
2. vilkår som er knyttet til gjennomføringen av disposisjonen,
3. prisen som tredjepersonen skal betale for aksjene eller retten til aksjene,
4. en vurdering av selskapets interesse i å gjennomføre en slik disposisjon, og
5. en vurdering av de konsekvenser disposisjonen får for selskapets egenkapital og likviditet, jf. [§ 3-4](#).

Styret skal avgi en erklæring om at det er i selskapets interesse å yte bistanden, og at kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet i [§ 3-4](#) vil være oppfylt.

(6) Redegjørelsen og erklæringen skal dateres og signeres av samtlige styremedlemmer, med unntak av styremedlemmer som var inhabile etter [§ 6-27](#) ved styrets behandling av saken. Har en som skal signere, innvendinger mot redegjørelsen eller erklæringen, skal vedkommende signere med påtegnet forbehold og gjøre rede for innvendingene i redegjørelsen. Redegjørelsen og erklæringen skal vedlegges innkallingen til generalforsamlingen.

(7) Når styret har fattet vedtak om finansiell bistand etter denne bestemmelsen skal redegjørelsen og erklæringen etter femte ledd uten opphold og før bistanden ytes sendes til Foretaksregisteret. Innsideinformasjon etter markedsmissbruksforordningen artikkel 7, jf. [verdipapirhandelloven § 3-1](#), skal ikke sendes Foretaksregisteret.

(8) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder ikke:

1. utdeling av utbytte og konsernbidrag etter reglene i [kapittel 8](#),
2. gave etter reglene i [§ 8-6](#),
3. kapitalnedsetting etter reglene i [kapittel 12](#), og
4. fisjon etter reglene i [kapittel 14](#).

(9) Departementet kan ved forskrift eller enkeltvedtak gjøre unntak fra reglene i første til syvende ledd for erverv av aksjer av eller for ansatte i selskapet. Tilsvarende gjelder for erverv av aksjer av eller for ansatte i selskap i samme konsern eller foretaksgruppe som nevnt i [§ 8-7](#) fjerde ledd nr. 3.

(10) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innsending av redegjørelse og erklæring etter femte ledd til Foretaksregisteret, offentliggjøring av informasjon i redegjørelsen og erklæringen, gebyr for å registrere redegjørelsen og erklæringen, samt gebyr for innsyn.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [24 juni 2011 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 647](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1648](#), med unntak av annet ledd), [6 des 2019 nr. 77](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#), gjelder annet ledd), [18 juni 2021 nr. 137](#) (ikr. 18 juni 2021 iflg. [res. 18 juni 2021 nr. 1986](#)). **Endres** ved lov [20 juni 2025 nr. 106](#) (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

Karnov lovkommentarer: § 8-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-10

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Denne bestemmelsen tilsvarer langt på vei [§ 8-10](#) i aksjeloven, med noen få unntak. Hovedforskjellen er at aksjeloven [§ 8-10](#) fjerde ledd inneholder et unntak for finansiell bistand i konsernforhold, som man ikke har i allmennaksjeloven. Videre er unntakshjemmelen i niende ledd noe snevrere sammenlignet med den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven. Med unntak av spesialmotivene er det felles forarbeider til aksjeloven og allmennaksjeloven.

Henvisninger til Aarbakke mfl. viser til de ajourførte elektroniske kommentarene til allmennaksjeloven i Juridika som henviser til aksjeloven. Notehenvisningene til Aarbakke er dermed til kommentarene til aksjeloven.

Bestemmelsen oppstiller begrensninger for selskapets mulighet til å yte finansiell bistand i forbindelse med tredjepersons erverv av aksjer i selskapet eller selskapets morselskap. Det grunnleggende hensynet bak [§ 8-10](#) er å verne selskapskapitalen, herunder beskyttelse av selskapets, kreditorenes og minoritetsaksjeeiernes interesser. Bestemmelsen har vært gjennom flere lovendringer i nyere tid. Ved lov [6. desember 2019 nr. 77](#), som trådte i kraft 1. januar 2020, ble det blant annet innført strengere krav til synliggjøring av styrets vurdering av om det er i selskapets interesse å yte slik bistand. Adgangen til å gjøre unntak ved forskrift eller enkeltvedtak ble innskrenket, som blant annet medførte at eiendomsselskaper som tidligere var unntatt, nå er omfattet av bestemmelsen.

Virkningene ved overtredelse av [§ 8-10](#) er regulert av en generell ugyldighetsregel i [§ 8-11](#). Finansiell bistand som er ytet i strid med [§ 8-10](#), medfører i utgangspunktet at disposisjonen er ugyldig, og [§ 8-11](#) annet ledd oppstiller en plikt til å føre midlene, eller et beløp tilsvarende verdien av midlene, tilbake til selskapet. Overtredelse vil også kunne innebære erstatningsansvar etter [§ 17-1](#) og straffeansvar etter [§ 19-2](#). Se også [Rt. 2011 s. 855](#), som gjaldt straffeansvar for grov utroskap for finansiell bistand i strid med [§ 8-10](#). Når det gjelder virkninger overfor tredjemann, oppstiller [§ 8-11](#)

første ledd annet punktum et unntak for godtroende medkontrahent, se for øvrig kommentarene til [§ 8-11](#).

Flere høringsinstanser pekte i forbindelse med [høringsnotatet](#) fra 2016 om endringer i [§ 8-10](#) på at virkningene av overtredelse av [§ 8-10](#) ikke var utdypet. I lovforarbeidene gir departementet uttrykk for at det ikke skal knyttes ugyldighetsvirkninger til enhver saksbehandlingsfeil, og ser behovet for å foreta en samlet vurdering av alle bestemmelsene [§ 8-11](#) knytter ugyldighetsvirkninger til, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 96](#). For saksbehandlingsfeil er det dermed ikke avklart hvilke ugyldighetsvirkninger som vil kunne inntreffe ved overtredelse av [§ 8-10](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-10 ...stille midler til rådighet...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Uttrykket «stille midler til rådighet» kom inn i norsk aksjelovgivning i forbindelse med harmonisering av EØS-regulering av selskapsfinansiert aksjeerverv. Før endringslov [22. desember 1995 nr. 80](#) dekket forgjengeren til allmennaksjeloven [§ 8-10](#), dagjeldende aksjeloven 1976 [§ 12-10](#) sjette ledd, finansiell bistand i form av lån og sikkerhetsstillelse. Med bakgrunn i daværende annet selskapsdirektiv [77/91/EØF artikkel 23](#) ble forbudet i allmennaksjeloven utvidet slik at også tilfeller hvor selskapet har «stilt midler til rådighet» ble omfattet, jf. [Ot.prp. nr. 4 \(1995–96\) s. 35](#). Någjeldende allmennaksjelov [§ 8-10](#) tilsvarende langt på vei forbudet slik det fremkom i [§ 12-10](#) sjette ledd i aksjeloven 1976 etter tilpasning til EØS-retten. Uttrykket «stille midler til rådighet» anvendes i direktiv [2017/1132/EU artikkel 64](#), som direkte bare gjelder for allmennaksjeselskaper.

I forbindelse med senere lovendringer ble det foreslått å endre ordlyden til «annen finansiell bistand», jf. [NOU 1996: 3 s. 249](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 49](#). Justiskomiteen endret imidlertid uttrykket tilbake til «stille midler til rådighet» i tråd med den norske oversettelsen av annet selskapsdirektiv [artikkel 23](#). Begge disse formuleringene er skjønnsmessig utformet, og eventuelle ulikheter i lovtolkning er ikke kommentert i forarbeidene. Det må derfor kunne antas at det ikke var tilsiktet noen realitetsforskjell mellom de to begrepene, slik at forarbeider til begge uttrykk vil være relevante ved tolkning av lovens ordlyd (i samme retning, se Aarbakke mfl. note 1.2).

Bakgrunnen for å utvide forbudet var lovgivers ønske om å dekke mer enn bare lån og sikkerhetsstillelser samt omgåelsessynspunkter. Formuleringen «stille midler til rådighet» er vid og åpner i utgangspunktet for at en rekke typer disposisjoner kan falle inn under bestemmelsens anvendelsesområde. Det er en skjønnsmessig regel som er ment som en rettslig standard, jf. [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 60](#) og [s. 66](#).

Mangfoldet av selskapets muligheter til å yte finansiell bistand ved tredjepersons erverv av dets aksjer, eller morselskapets aksjer, innebærer at det kan oppstå vanskelige grensedragninger og utfordringer knyttet til vurderingen av om en disposisjon faller inn under lovens ordlyd.

I forarbeidene fremgår det at disposisjoner som vil være omfattet av uttrykket «stille midler til rådighet», er kapitaltilførsler til kjøperen som ikke er lån. Dette kan være gaver o.l., men det kan også være tilførsel av egenkapital uten gavepreg. Som eksempel kan nevnes at selskapet tegner aksjer i et kjøpende aksjeselskap. Også andre typer disposisjoner som ikke direkte innebærer en kapitaltilførsel, kan i prinsippet tenkes omfattet. Et eksempel på det kan være tilfeller der et selskap garanterer at kjøperen ikke skal lide tap ved et eventuelt senere salg av aksjene, jf. [NOU 1992: 29 s. 180](#). Uttalelsen fra forarbeidene må imidlertid ses i sammenheng med åttende ledd, som kom inn ved senere lovendring, og hvor enkelte typer disposisjoner nå uttrykkelig er unntatt fra bestemmelsens virkeområde, slik som utdeling av utbytte og gaver. Se [note 15](#) til åttende ledd.

En praktisk problemstilling er tilfeller hvor kjøperselskapet yter en form for motytelse til målselskapet for dets finansielle bistand i forbindelse med aksjeervervet. Hvorvidt man i slike tilfeller faller inn under bestemmelsens anvendelsesområde, må vurderes konkret. Forarbeidene omtaler ikke dette spørsmålet konkret, men dersom motytelsen fra kjøperselskapet til målselskapet tilsvarer eller overstiger den finansielle bistanden som ytes fra målselskapet, har målselskapet netto ikke stilt noen midler til rådighet og det må antas at man derfor faller utenfor bestemmelsens anvendelsesområde. Dersom motytelsen fra kjøperselskapet ikke overstiger den finansielle bistanden, må det antas at man likeledes vil kunne gjøre fradrag for den delen som tilsvarer motytelsens størrelse, slik at kun den delen som netto stilles til rådighet vil måtte gjennomgå en behandling etter [§ 8-10](#).

Det fremgår av forarbeidene at det er forholdene på tidspunktet disposisjonen foretas som skal legges til grunn ved vurderingen av adgangen til å yte finansiell bistand, jf. [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 65](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-10 ...sikkerhet...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

For begrepet «sikkerhet» vises det til kommentarene til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-10 ...i forbindelse med...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette vilkåret oppstiller et krav om en viss saklig og tidsmessig sammenheng mellom aksjeervervet og den finansielle bistanden. Forarbeidene gir klart uttrykk for at det ikke er et krav om at bistanden ytes før eller samtidig med ervervet, men at også bistand som er ytet etter aksjeervervet, kan være omfattet av bestemmelsen. Det må foretas en konkret vurdering av om disposisjonene skjer i sammenheng, eller om det er tale om helt adskilte disposisjoner. Et vesentlig moment i vurderingen er formålet med disposisjonene. Enkeltstående disposisjoner som har en selvstendig forretningsmessig begrunnelse, rammes derfor ikke av bestemmelsen, jf. [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 155](#).

I høringsrunden i 2016 i forbindelse med forslag til endringer i aksjelovgivningen ble det fremmet forslag om en tydeligere avgrensning av hvilke disposisjoner som omfattes av bestemmelsen, ved at kun bistand som ble ytet «med sikte på» aksjeervervet skulle være omfattet. Etter departementets syn ville en slik tidsavgrensning uthule begrensningen i bestemmelsen og svekke selskapskapitalen i for stor grad. Departementet pekte likevel på at dagens regel kan føre til usikkerhet om en disposisjon er omfattet av bestemmelsen, men at regelen likevel har en klar preventiv virkning. «Å belyse disposisjoner som befinner seg i grenseland er i en del tilfeller positivt etter departementets mening. Dette gjelder særlig der det er tvilsomt om bistanden vil overleve vurderingen som skal foretas i redegjørelsen og senere av styret, samt eventuelt generalforsamlingen. Dette gir et større vern av selskapet og dets interesser. Dette kan i enkelte tilfeller medføre at ugunstige disposisjoner ikke blir forsøkt gjennomført.», jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 96–97](#).

I praksis ser man eksempler på at målselskapet tar forbehold om at angitte sikkerheter kun er gyldig i den grad sikkerhetsstillelsen er i samsvar med [§ 8-10](#), såkalt «limitation language»

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-10 ...tredjepersons...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Begrensningene i [§ 8-10](#) gjelder kun finansiell bistand i forbindelse med andre rettssubjekters erverv av aksjer i selskapet, jf. [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#). Selskapets erverv av egne aksjer er derfor ikke underlagt begrensningene i [§ 8-10](#). Disposisjoner hvor selskapet yter kreditt ved salg av egne aksjer, er derimot omfattet av bestemmelsen, jf. Johan Giertsen, *Selskapsfinansierte aksjeerverv*, Universitetsforlaget, 1996 s. 70.

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-10 ...morselskap...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Morselskap er i [§ 1-3](#) annet ledd definert som et allmennaksjeselskap som eier aksjer i et selskap eller har bestemmende innflytelse over et selskap, jf. kommentarene til [§ 1-3](#). Definisjonen i [§ 1-3](#) gjelder dermed kun allmennaksjeselskap, men ettersom [§ 1-4](#) første og annet ledd får anvendelse på [§ 8-10](#), gjelder begrensningene etter [§ 8-10](#) også der morselskapet er et aksjeselskap eller et utenlandsk selskap. Se kommentarene til [§ 1-4](#).

Begrensningen til erverv av aksjer i selskapet eller selskapets morselskap innebærer at finansiell bistand ved salg av aksjer i datterselskap ikke er omfattet av [§ 8-10](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-10 ...innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdel...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Finansiell bistand som er omfattet av [§ 8-10](#), må ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan utdele som utbytte. Hvorvidt selskapet har tilstrekkelig fri egenkapital, vil bero på en vurdering etter [§ 8-1](#). Etter [§ 8-1](#) annet ledd annet punktum og tredje ledd kommer finansiell bistand som allerede er gitt, til fradrag ved beregningen av selskapets frie egenkapital. Henvisningen til [§ 8-1](#) innebærer at adgangen til å yte finansiell bistand kan begrenses som følge av forsvarlighetskravet etter [§ 3-4](#), jf. [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#), jf. [§ 8-1](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-10 2. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Denne bestemmelsen kom inn ved endringslov [6. desember 2019 nr. 77](#) og trådte i kraft 1. januar 2021. Grunnlaget for beregningen av beløpet som kan ytes etter første ledd, kan nå bygge på en mellombalanse i henhold til [§ 8-2 a](#) første og fjerde ledd. Mellombalansen må være registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret før bistanden kan ytes.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-10 ...vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets bistand skal ytes på «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper». Det beror på en konkret og helhetlig vurdering om selskapets avtale om finansiell bistand er inngått på «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper», se Nærings- og fiskeridepartementets [tolkningsuttalelse](#) 6. oktober 2020. Selskapets styre er ansvarlig for å påse at vilkåret er oppfylt, se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 98](#). Vurderingen er utpreget skjønnsmessig. Uttalelser i lovforarbeidene gir likevel grunnlag for å oppstille visse, overordnede, retningslinjer for styrets skjønnsutøvelse. Det foreligger ikke praksis fra Høyesterett som belyser vilkåret nærmere.

Sett hen til vilkårets skjønnsmessige karakter er det grunn til å tro at domstolene som alminnelig utgangspunkt vil være tilbakeholdne med å overprøve styrets vurdering av om en konkret avtale om finansiell bistand er inngått på «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper», jf. til illustrasjon for eksempel avgjørelsen i [HR-2016-1440-A avsnitt 46](#).

Ifølge forarbeidene innebærer ordlyden «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» i utgangspunktet et krav om at det skal være «likevekt i kontraktsforholdet», se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#), jf. [NOU 1996: 3 s. 116](#). Departementet legger tilsvarende til grunn i [tolkningsuttalelsen](#) 6. oktober 2020 s. 3. Henvisningen til «likevekt» knytter seg til partenes ytelser og avtalevilkårene for

øvrige. Vurderingen av likevekt er derfor ikke en isolert vurdering av den objektive verdien av partenes ytelser. Avtalevilkårene for øvrige er også relevante.

- I departementets [tolkningsuttalelse](#) 6. oktober 2020 skriver departementet at kravet til likevekt ikke vil være oppfylt der en avtale om finansiell bistand innebærer en ensidig verdioverføring fra selskapet som yter bistanden, jf. tolkningsuttalelsen s. 3. I lovforarbeidene vises det likevel til at «[d]et som fremstår som en forretningsmessig transaksjon mellom konsernselskaper, skal ikke innebære en ensidig overføring fra ett selskap til et annet som ikke er forretningsmessig begrunnet», se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 116](#). Det følger av den siterte uttalelsen at vilkåret om «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» ikke kan forstås som et ubetinget forbud mot at en avtale om finansiell bistand innebærer en ensidig verdioverføring fra selskapet. Etter den siterte forarbeidsuttalelsen kan avtalen innebære en ensidig verdioverføring dersom mangelen på likevekt er «forretningsmessig begrunnet». De siterte forarbeidsuttalelsene suppleres av departementets uttalelser i de alminnelige motivene om at «[k]ravet til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper må vurderes ut fra hva som er forretningsmessig begrunnet for den aktuelle avtalen. Hvorvidt avtalen er forretningsmessig begrunnet, må blant annet vurderes på bakgrunn av behovet for avtalen og om avtalen er i selskapets/konsernets interesse. En avtale som reelt sett innebærer en tapping av selskapet fordi det foreligger en særlig risiko for at avtalemotparten ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etter avtalen, eller at avtalen på annen måte ikke er i selskapets interesse, vil kunne være i strid med vilkåret om forretningsmessige vilkår og prinsipper», se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 71](#).
- Oppsummert viser de siterte uttalelsene i lovforarbeidene at vilkåret om «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» har nær sammenheng med aksjelovens utdelingsregler, og at det overordnede formålet med vilkåret er å forhindre at selskapets avtaler om finansiell bistand inneholder en skjult utdeling. Avtalen vil nettopp inneholde en skjult utdeling dersom den, som følge av at det *ikke* er likevekt mellom partenes ytelser, innebærer en verdioverføring fra selskapet og verdioverføringen ikke er forretningsmessig begrunnet, jf. aksjeloven [§ 3-6](#) og allmennaksjeloven [§ 3-6](#), jf. §§ [8-1/8-1](#) flg. Utdelingen er ulovlig og skal tilbakeføres til selskapet, med mindre den gjennomføres etter reglene om utbytte, kapitalnedsettelse eller noen av de andre utdelingsreglene.
- En forutsetning for at det er likevekt mellom partenes ytelser, er at avtalen er inngått til markedsmessige (armlengdes) vilkår. Dette fremgår også uttrykkelig av direktivbestemmelsen som [§ 8-10](#) er basert på, se direktiv [2012/30/EU artikkel 25](#) nr. 2, som i dag er erstattet av direktiv [2017/1132/EU artikkel 64](#). Avtalevilkårene må vurderes sett hen til dette. Som alminnelig utgangspunkt innebærer kravet om markedsmessige vilkår at rente, garantiprovisjon etc. skal fastsettes på grunnlag av observerbare eller estimerte markedsvilkår for tilsvarende type avtale om finansiell bistand inngått under sammenlignbare faktiske omstendigheter. Formålet med vilkåret om «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» tilsier at et eventuelt estimat gjøres med utgangspunkt i en vurdering av hvilket innhold avtalen ville ha hatt dersom den var blitt inngått mellom to uavhengige parter.
- Størrelsen på rente/garantiprovisjon vil i praksis være et resultat av en vurdering av kreditors/garantistens risiko for å lide tap på kredittytelse/sikkerhetsstillelsen. Relevante forhold ved vurderingen er debtors finansielle styrke / sannsynligheten for mislighold og om det stilles sikkerhet for kreditors tilbakebetalingskrav / garantistens regresskrav.
- Eventuelle avvik fra observerbare eller estimerte markedsmessige vilkår, for eksempel slik at det ikke skal løpe renter på en kreditt, eller at det ikke skal betales garantiprovisjon for sikkerhet, at størrelsen på rente/garantiprovisjon avviker fra observerbare/estimerte markedsvilkår, eller at det ikke stilles sikkerhet for Målselskapets tilbakebetalingskrav eller

tilbakeføringskrav, vil føre til at avtalen innebærer en verdioverføring fra Målselskapet. Avtalen vil bare oppfylle vilkåret om «vanlige forretningsmessige vilkår» dersom overføringen er begrunnet i Målselskapets interesse.

Ordlyden «vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper» er behandlet nærmere i kommentarene til [§ 3-9](#).

Tidligere inneholdt [§ 8-10](#) et uttrykkelig krav om at det måtte stilles «betryggende sikkerhet for kravet på tilbakebetaling eller tilbakesøkning», sml. vilkåret i [§ 8-7](#) første ledd annet punktum. Ved lovendringen som trådte i kraft 1. januar 2020, ble dette vilkåret fjernet. I spesialmotivene skriver departementet at «[h]vorvidt det må stilles sikkerhet eller ikke, avhenger av om dette er nødvendig for at vilkåret om vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper er oppfylt», se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 107](#). I bestemmelsens alminnelige motiver skriver departementet ([Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 97–98](#)):

«Departementet mener at betryggende sikkerhet for kravet på tilbakebetaling eller tilbakesøking i de aller fleste tilfeller vil være nødvendig for å sikre likevekt i kontraktsforholdet, og for å unngå ensidig verdioverføringer fra selskapet som yter den finansielle bistanden».

Den siterte uttalelsen har sammenheng med aksjelovgivningens utdelingsregler, se ovenfor i denne noten. Uttalelsen førte likevel til en viss usikkerhet med hensyn til den praktiske betydningen av vilkåret om vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper og når det er nødvendig at selskapet betinger seg sikkerhet for å sikre at vilkåret er oppfylt. I en [tolkingsuttalelse](#) fra Nærings- og fiskeridepartementet datert 6. oktober 2020 presiserer departementet at det må foretas en selvstendig og konkret helhetsvurdering av avtaleforholdet for å vurdere om det er behov for at det stilles sikkerhet for å oppfylle vilkåret om vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Departementet skriver i samsvar med dette at lovendringen ikke innebærer en hovedregel om at man kun i særlige tilfeller skal stille betryggende sikkerhet, og at det ikke er et krav om at det kun skal stilles sikkerhet dersom det er særlig risiko for at debitor ikke kan betjene gjelden. Departementet peker likevel på at debitors finansielle stilling vil være et moment i helhetsvurderingen som må foretas.

Karnov Lovkommentar 10 til § 8-10 ...Det kan bare ytes bistand til erverv av aksjer som er fullt...

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan etter tredje ledd annet punktum, jf. [§ 2-11](#) og [§ 10-12](#) tredje ledd, kun yte bistand til erverv av aksjer som er fullt innbetalt.

Karnov Lovkommentar 11 til § 8-10 4. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd oppstiller krav om at vedtak om finansiell bistand etter [§ 8-10](#) første og fjerde ledd må godkjennes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring. Godkjennelsen må foreligge før den finansielle bistanden ytes. Se kommentarene til [§ 5-18](#) om beslutning om vedtektsendring.

Karnov Lovkommentar 12 til § 8-10 5. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Femte ledd regulerer krav til styrets behandling før det fattes vedtak om finansiell bistand til erverv av aksjer. Ved lovendringene som trådte i kraft 1. januar 2020, ble kravene til styrets vurdering og redegjørelsens innhold skjerpet. Formålet med de skjerpede saksbehandlingsreglene i femte ledd er å beskytte eksisterende minoritetsaksjeeiere og kreditorer gjennom å tydeliggjøre styrets ansvar og sikre

at styrets vurdering danner grunnlag for en velbegrunnet vurdering og beslutning av aksjeeierne på generalforsamlingen. Innholdet i redegjørelsen vil dessuten kunne inngå i vurderingen av om det foreligger ansvarsbetingende handlinger ved eventuell konkurs, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 94](#).

Etter femte ledd første punktum fremgår det at styret må sørge for at det foretas en kredittvurdering av den eller de parter som skal motta finansiell bistand. Det er ingen krav til hvordan kredittvurderingen gjennomføres, slik at vurderingen kan gjøres både av en ekstern part eller av selskapet selv.

Det ligger til styret å sørge for at det utarbeides en redegjørelse for den finansielle bistanden. I femte ledd nr. 1 til 5 oppstilles en punktliste til hva redegjørelsen minst skal inneholde. Blant annet skal det fremgå en vurdering av selskapets interesse i å gjennomføre disposisjonen og hvilke konsekvenser bistanden får for selskapets egenkapital og likviditet, jf. [§ 3-4](#). Tidligere var det tilstrekkelig å kun opplyse om at bistanden var i selskapets interesse.

Etter femte ledd tredje punktum skal styret avgi en erklæring om at det er i selskapets interesse å yte bistanden, og at kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet i [§ 3-4](#) vil være oppfylt. Departementet peker i lovforarbeidene på at kravet til erklæring har særlig betydning når styret setter bort utarbeidelsen av redegjørelsen, og at erklæringen tydeliggjør at styret fortsatt har ansvaret for selve vurderingen som foretas. Erklæringen kan også ha selvstendig betydning ved spørsmål om styreansvar i tilfeller hvor et styremedlem har signert erklæringen og vært involvert i diskusjonene, men ikke har deltatt på styremøtet hvor beslutning om å yte finansiell bistand ble truffet, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 95](#).

Som det fremgår av [§ 8-10](#) sjette ledd siste punktum, skal både redegjørelsen og erklæringen legges ved innkallingen til generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 13 til § 8-10 6. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Sjette ledd regulerer krav til signering og datering av redegjørelsen og erklæringen. Styret kan bestemme at erklæringen inntas i samme dokument som redegjørelsen, men styremedlemmene plikter uansett å datere og signere redegjørelsen og erklæringen særskilt.

Samtlige habile styremedlemmer skal signere både redegjørelsen og erklæringen, uavhengig av om de har deltatt i styrebehandlingen eller ikke. Formålet med et signeringskrav er å tydeliggjøre styrets ansvar og sikre at innholdet i redegjørelsen og erklæringen gir et korrekt bilde av disposisjonen som skal foretas. Varamedlemmer som deltok i behandlingen av redegjørelsen og erklæringen, plikter å signere dokumentene.

Inhabile styremedlemmer skal ikke signere redegjørelsen. Inhabilitetsvurderingen foretas etter [§ 6-27](#) på tidspunktet styret behandler den finansielle bistanden.

Det fremgår av forarbeidene at ordinære styremedlemmer med langvarig fravær kan unnlate å signere der hvor fraværet har medført at styremedlemmet ikke har kunnet opprettholde kunnskap om selskapet, slik som ved sykdom. Fravær som skyldes for eksempel ferie eller andre arbeidsoppgaver fritar ikke styremedlemmer fra plikten til å signere. Se [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 96](#). Se imidlertid Aarbakke mfl. note 7.1, som gir uttrykk for at et unntak for langvarig fravær harmoniserer dårlig med lovens ordlyd og styremedlemmers plikter, og som mener lovens ordlyd her bør tas på ordet.

Styremedlemmer som har motforestillinger til disposisjonen, må signere redegjørelsen og erklæringen med påtegning om hvilke deler av dokumentene motforestillingen knytter seg til. Det er ikke et krav at styremedlemmet avgir en forklaring for hvorfor han eller hun er uenig med innholdet. Motforestillingene skal imidlertid inntas i redegjørelsen. I lovforarbeidene pekes det på at man ved å

innta et signeringskrav fra samtlige styremedlemmer sørger for å oppfordre styremedlemmer til å gi uttrykk for motforestillinger for å unngå eventuelt styreansvar. Det vil også kunne føre til økt kvalitet på vurderingene som skal foretas, og dermed verne aksjeeiernes interesser, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 95–96](#).

Redegjørelsen og erklæringen skal legges ved innkallingen til generalforsamlingen.

I forarbeidene ble det gitt uttrykk for at det er avtroppende styre som skal foreta vurderingen av om selskapet skal gi finansiell bistand ved aksjeerverv, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 96](#). Uttalelsene medførte at det oppstod tvil om dette også gjelder i tilfeller hvor [§ 8-10](#)-behandlingen gjennomføres etter at nytt styre er valgt. Spørsmålet kommer særlig på spissen i oppkjøpssituasjoner hvor det typisk velges inn nytt styre rett etter at oppkjøpet har funnet sted. Nærings- og fiskeridepartement avga en [tolkingsuttalelse](#) datert 6. oktober 2020, hvor det ble presisert at det kun vil være avtroppende styre som skal foreta [§ 8-10](#)-behandling når slik finansiell bistand ytes før aksjene er ervervet og generalforsamlingen har valgt nytt styre. Kun sittende styre har kompetanse til å fatte vedtak, slik at det vil være påtroppende styre som skal gjennomføre [§ 8-10](#)-behandling når bistanden ytes etter at aksjene er overdratt, så fremt bistanden gis «i forbindelse med» ervervet.

Karnov Lovkommentar 14 til § 8-10 7. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Når vedtak om finansiell bistand er fattet, skal styret sende redegjørelsen og erklæringen til Foretaksregisteret uten opphold og før bistanden ytes. Unntak gjelder informasjon som anses som innsideinformasjon etter verdipapirhandelloven [§ 3-2](#). Etter [§ 8-10](#) tiende ledd kan departementet i forskrift fastsette nærmere regler om innsending til Foretaksregisteret. For så vidt gjelder forskriftsbestemmelsen se [note 16](#).

Innsending av informasjon til Foretaksregisteret skaper notoritet og en viss grad av publisitet, i tillegg til at det verner sentrale selskapsrettslige interesser slik som kreditorinteressen, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 99](#). Det er styret som er ansvarlig for innsendelse til Foretaksregisteret. Den finansielle bistanden kan ikke ytes før innsendingen er foretatt, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 107](#). Dersom innsending skjer elektronisk via Altinn, vil man få en automatisk bekreftelse fra Foretaksregisteret om at dokumentasjonen og registermeldingen er sendt inn (og mottatt). Finansiell bistand kan først ytes etter at denne bekreftelsen er mottatt.

I lovforarbeidene pekes det også på at krav til innsendelse hos Foretaksregisteret kan ha en viss preventiv virkning ved at det blant annet kan gi kreditorvern for de kreditorer som følger med på kunngjøringer i Foretaksregisteret. Fordi redegjørelsen kan inneholde forretningshemmeligheter, er det viktig at selskapene kan sensurere dokumentene før innsending til Foretaksregisteret, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 107](#).

I praksis kan det oppstå utfordringer ved lånefinansiert overdragelse av aksjer hvor det nye styret i selskapet, som skal yte finansiell bistand og foreta [§ 8-10](#)-behandling, først velges inn etter at aksjene er overdratt. Det vil i slike tilfeller være en periode fra overdragelse av aksjene og frem til nytt styre er valgt hvor långiver i praksis har gitt et usikret lån, fordi sikkerhet først kan stilles når [§ 8-10](#)-behandlingen er gjennomført. En del banker har eliminert denne risikoen ved å benytte oppgjørskonto hvor lånebeløpet holdes i en konto pantsatt til fordel for banken frem til nytt styre er valgt inn og finansiell bistand er vedtatt i henhold til [§ 8-10](#).

Karnov Lovkommentar 15 til § 8-10 8. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Åttende ledd kom inn ved endringslov [6. desember 2019 nr. 77](#), og loven angir nå hvilke disposisjoner som ikke er omfattet av bestemmelsens anvendelsesområde. Listen er ikke ment å være uttømmende og skal ikke tolkes antitetisk. Eksempelvis kan også fusjon falle utenfor virkeområdet til [§ 8-10](#), men dette vil bero på en helhetsvurdering av blant annet fusjonens formål, selskapenes økonomiske stilling, nærhet i tid og faktiske virkninger av fusjonen. Den samme vurderingen vil også måtte foretas for fisjon med etterfølgende fusjon («fisjon-fusjon»), jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 97](#).

Karnov Lovkommentar 16 til § 8-10 9. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 23.09.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Niende ledd kom inn ved lovendringen som trådte i kraft 1. januar 2020, og innskrenket den generelle adgangen til å gjøre unntak fra reglene i §§ [8-10](#), [8-8](#) og [8-9](#) ved forskrift og enkeltvedtak. Unntaksadgangen er nå begrenset til tilfeller der ervervet skjer av eller for ansatte i selskapet. I forbindelse med lovendringen ble forskriftsadgangen overført fra Kongen til departementet, og forskriftshjemmelen ble utvidet til å omfatte erverv av aksjer av eller for ansatte i samme «foretaksgruppe». For nærmere om begrepet «foretaksgruppe» se kommentarene til [§ 8-7](#) fjerde ledd.

Bakgrunnen for å endre forskriftshjemmelen var et ønske om å gi aksjeloven mer næringsnøytrale regler, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 99](#). Lovendringen medførte at unntaksforskriftens [kapittel 3](#), som gjaldt enkelte typer eiendomsselskaper, ble opphevet, slik at eiendomsselskaper fra og med 1. januar 2020 må gjennomgå ordinær behandling etter [§ 8-10](#).

Til forskjell fra [§ 8-10](#) i aksjeloven kan det ikke gjøres unntak fra §§ [8-8](#) til [8-9](#) samtidig som man ved forskrift eller enkeltvedtak gjør unntak fra reglene i første til syvende ledd. Det er dermed en snevrere unntakshjemmel sammenlignet med [§ 8-10](#) i aksjeloven.

Karnov Lovkommentar 17 til § 8-10 10. ledd

Forfatter: [Katrine Alexandra Bach-Gansmo](#), Advokat, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Tiende ledd kom inn ved endringslov [6. desember 2019 nr. 77](#) og gir departementet forskriftshjemmel til å gi utfyllende bestemmelser om innsending av redegjørelse og erklæring etter sjette ledd til Foretaksregistret, slik som innsendingsmåte, hvilken informasjon og dokumenter som skal sendes inn, hvilken informasjon som skal offentliggjøres, samt gebyrer for innsending og innsyn, jf. [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 108](#). Det er pr. mars 2024 ikke gitt noen slik forskrift.

§ 8-11. Ulovlig kreditt og sikkerhetsstillelse mv

(1) Har selskapet gitt kreditt eller for øvrig handlet i strid med reglene i §§ [8-7](#) til [8-10](#), er disposisjonen ugyldig. Er det stilt sikkerhet, kan ugyldighet likevel ikke gjøres gjeldende overfor en medkontrahent som var i aktsom god tro da sikkerheten ble stilt.

(2) Midler som er overført fra selskapet, eller et beløp tilsvarende verdien av midlene, skal straks føres tilbake til selskapet. Den som på selskapets vegne har foretatt eller godkjent en ulovlig disposisjon, er ansvarlig etter reglene i [§ 3-7](#) annet ledd.

Karnov lovkommentarer: § 8-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-11

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 8-11](#). Bestemmelsen regulerer virkningen av overtredelse av §§ [8-7](#) til [8-10](#). Bestemmelsen er bygd opp slik at den i første ledd regulerer vilkårene for ugyldighet som følge av overtredelse av reglene, mens annet ledd regulerer tilbakeføring til selskapet

av midler som er overført på grunnlag av en ugyldig avtale om kreditt eller sikkerhetsstillelse. Aksjeloven 1976 (lov [4. juni 1976 nr. 59](#)) hadde ingen tilsvarende regulering som den i [§ 8-11](#). I de sentrale lovforarbeidene omtales bestemmelsen i [NOU 1996: 3 s. 48](#) og [s. 152](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 45–49](#) og [s. 155](#), [NOU 1992: 29 s. 174](#) og [s. 178–179](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 59–67](#) og [s. 217](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-11 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Overtredelse av reglene i §§ [8-7](#) til [8-10](#) har forskjellig virkning avhengig av om selskapets disposisjon gikk ut på å gi kreditt eller for øvrig stille midler til rådighet (jf. [§ 8-11](#) første ledd første punktum), eller om selskapets ytelse i stedet gikk ut på å stille sikkerhet (jf. [§ 8-11](#) første ledd annet punktum).

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-11 ...kreditt eller for øvrig handlet i strid med...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «kreditt» omtales i [note 5](#) til [§ 8-7](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-11 ...er...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter ordlyden «er» fører enhver overtredelse av reglene i §§ [8-7](#) flg. til at selskapets disposisjon er ugyldig, herunder også manglende overholdelse av saksbehandlingsregler. Tilsvarende følger av bestemmelsens forarbeider, hvor det ikke skilles mellom ulike former for overtredelse av §§ [8-7](#) flg. Se [NOU 1996: 3 s. 152](#) der det står at «disposisjoner i strid med §§ [8-7 til 8-10] er ugyldige».

Det blir i den sentrale juridiske teorien ikke problematisert om det er grunnlag for å tolke ordlyden «er» innskrenkende, med den følge at ikke enhver overtredelse av §§ [8-7](#) til [8-10](#) gjør selskapets disposisjon ugyldig. Aarbakke mfl. (Juridika) note 1.1 til [§ 8-11](#) og Andenæs s. 471 synes å forutsette at ethvert brudd på §§ [8-7](#) til [8-10](#) gjør selskapets disposisjon ugyldig etter [§ 8-11](#) første ledd.

Departementet skriver likevel i [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 96](#) at det «mener» at det ikke skal knyttes ugyldighetsvirkninger til enhver saksbehandlingsfeil. Departementet begrunner ikke uttalelsen, og omtaler heller ikke forholdet mellom uttalelsen og lovens ordlyd/lovforarbeider nærmere.

I lys av departementets uttalelse i [Prop. 135 L \(2018–2019\) s. 96](#) må det anses som usikkert om overtredelse av enhver bestemmelse i §§ [8-7](#) flg. medfører at selskapets disposisjon er ugyldig etter [§ 8-11](#) første ledd første punktum. Når det gjelder overtredelse av de materielle og personelle kompetansereglene, må det uten videre være klart at det gjør selskapets disposisjon ugyldig etter [§ 8-11](#) første ledd første punktum. Eksempler på feil som i samsvar med dette uten videre fører til ugyldighet, er at selskapets disposisjon i strid med [§ 8-7](#) første ledd første punktum ikke har dekning i selskapets frie egenkapital, eller at det ikke er stilt betryggende sikkerhet etter [§ 8-7](#) første ledd annet punktum. Tilsvarende gjelder dersom selskapets bistand etter [§ 8-10](#) i strid med [§ 8-10](#) tredje ledd ikke er ytt på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper, eller styrets vedtak om finansiell bistand ikke er godkjent av generalforsamlingen. Også disse feilene fører ubetinget til at selskapets disposisjon er ugyldig. Når det gjelder overtredelse av saksbehandlingsregler, er det derimot usikkert om overtredelsen uten videre fører til ugyldighet etter [§ 8-11](#) første ledd første punktum, eller om det i samsvar med alminnelige prinsipper om ugyldighet som følge av saksbehandlingsfeil gjelder et krav om at feilen har eller kan ha virket inn på beslutningens innhold, jf. [Rt-2003-1501 avsnitt 47](#). Manglende eller mangelfull redegjørelse/erklæring etter [§ 8-10](#) sjette og syvende ledd er eksempler på feil som det etter dette er usikkert om automatisk gjør selskapets disposisjon ugyldig etter [§ 8-11](#)

første ledd første punktum. Reelle hensyn tilsier at ugyldighet ved manglende overholdelse av saksbehandlingsregler i samsvar med alminnelige prinsipper som hovedregel bare inntreffer dersom feilen har eller kan ha virket inn på beslutningens innhold.

Regelen i [§ 8-10](#) åttende ledd har sin bakgrunn i EUs kapitalbeskyttelsesdirektiv, som i dag er erstattet av direktiv [2017/1132/EU](#), hvor [artikkel 64](#) gjelder oppkjøpsfinansiering. Innsendingskravets EU-rettslige bakgrunn gjør at det for allmennaksjeselskapers vedkommende ikke kan utelukkes at manglende innsending fører til ugyldighet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-11 ...ugyldig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

At selskapets disposisjon er «ugyldig», vil si at avtaler som er inngått, ikke kan kreves oppfylt, se [NOU 1996: 3 s. 152](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-11 ...det stilt sikkerhet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Når selskapet har gitt kreditt, gjelder det ingen unntak fra ugyldighetsregelen i første ledd første punktum. Ved kreditt inntreffer ugyldighet således ubetinget og uavhengig av medkontrahentens subjektive forhold, se tilsvarende for utdelinger [§ 3-7](#) første ledd første punktum. Etter første ledd annet punktum er dette annerledes for sikkerhetsstillelse, og bestemmelsen oppstiller et unntak fra regelen om ugyldighet. Ugyldighet kan etter bestemmelsen ikke gjøres gjeldende overfor en godtroende medkontrahent. Begrunnelsen for unntaksregelen er at ugyldighet i slike tilfeller først og fremst rammer selskapets medkontrahent, som sikkerheten ble stilt overfor, se [NOU 1996: 3 s. 152](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 8-11 ...god tro...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ifølge lovforarbeidene knytter god tro-vurderingen seg til disposisjonens lovlighet da den ble foretatt, se [NOU 1996: 3 s. 152](#). I samsvar med dette er det avgjørende om medkontrahenten på tidspunktet for sikkerhetsstillelsen skjønte eller burde ha skjont at sikkerhetsstillelsen var ulovlig. I rettspraksis er det lagt til grunn at der selskapets medkontrahent er en bank, er utgangspunktet for aktsomhetsvurderingen at de anses som profesjonelle aktører som har som sin kjernevirksomhet å gi lån til næringsdrivende mot ulike former for sikkerhet, se [Rt-2013-1601 avsnitt 58](#). Høyesterett uttaler der at banker av den grunn må forutsettes å sette seg grundig inn i de regler som gjelder på området, og at aktsomhetsplikten øker ut fra kredittens betydning for selskapets stilling. Videre vektlegger Høyesterett i avgjørelsen at det ved aktsomhetsvurderingen skal ses hen til at [§ 8-10](#) verner om sentrale aksjerettslige interesser, og at en långiver derfor har «all oppfordring» til å undersøke virkeområdet for [§ 8-10](#) ([Rt-2013-1601 avsnitt 58](#)). På bakgrunn av [Rt-2013-1601](#) følger det at medkontrahentens aktsomhetsplikt, i alle fall der medkontrahenten er en profesjonell aktør, er streng.

Karnov Lovkommentar 8 til § 8-11 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer plikten til å tilbakeføre midler som er overført fra selskapet på grunnlag av en ugyldig avtale om kreditt eller sikkerhetsstillelse, og således er overført ulovlig. Tilbakeføringsregelen er bygd opp etter mønster av tilbakeføringsregelen i [§ 3-7](#). Utgangspunktet etter første punktum er således at mottakeren skal tilbakeføre det som er mottatt, mens medvirkeren etter [§ 8-11](#) annet ledd annet punktum har et subsidiært ansvar etter reglene i [§ 3-7](#) annet ledd. [Paragraf 3-7](#) annet ledd er omtalt i kommentarene til denne bestemmelsen.

Det er selskapet som har krav på tilbakeføring, og det hører i utgangspunktet under selskapets styre å fremme tilbakeføringskrav etter bestemmelsen. Etter [§ 17-7](#) annet ledd gjelder [§ 17-4](#) og [§ 17-5](#) tilsvarende for selskapets krav på tilbakeføring. Selskapets konkursbo trer inn i selskapets krav, jf. dekningsloven [§ 2-2](#) og [Rt-2008-385](#), som omhandler tilbakeføring etter [§ 3-7](#). En spesialartikkel om temaet er skrevet av Marit Bliksås Carlsen, «[Restitusjon i aksjeselskapsforhold ved rådgighetsoverskridelser](#)», *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, 2012, s. 5–29.

Karnov Lovkommentar 9 til § 8-11 ...Midler som er overført fra selskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «midler som er overført fra selskapet» angir hovedregelen for omfanget av tilbakeføringsplikten etter første punktum. Utgangspunktet er at midler som er overført, for eksempel hovedstolen under en låneavtale, skal tilbakeføres krone for krone. Det skal beregnes forsinkelsesrente på selskapets tilbakeføringskrav, jf. forsinkelsesrenteloven [§ 3](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 8-11 ...et beløp tilsvarende verdien av midlene...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Der midlene som er overført, ikke er inntakte, er det verdien av midlene som skal tilbakeføres. Der den ulovlige kreditten har skjedd i form av ulovlig betalingshenstand, må det tilsvarende legges til grunn at det er et beløp tilsvarende kjøpesummen som skal tilbakeføres. Også der det er et beløp tilsvarende verdien av midlene som tilbakeføres, skal det beregnes forsinkelsesrente på selskapets tilbakeføringskrav, jf. forsinkelsesrenteloven [§ 3](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 8-11 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen etablerer et objektivt tilbakeføringsansvar for mottakerne av midler som er overført på grunnlag av en disposisjon som er ugyldig etter første ledd første punktum. Formålet med tilbakeføringsregelen er å gjenopprette status quo forut for den ulovlige verdioverføringen. Selv om det ikke fremgår av ordlyden at det er «mottakeren» av midlene som er ansvarlig etter første ledd, må det derfor uten videre anses som klart at tilbakeføringsansvaret påhviler den som har mottatt de ulovlig overførte midlene.

Karnov Lovkommentar 12 til § 8-11 ...Den...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen om ansvar for den som på selskapets vegne har medvirket til ugyldige disposisjoner som leder til at selskapets midler er overført ulovlig, og således til en reduksjon i selskapets formuesstilling, ble tatt inn i loven etter forslag fra aksjelovutvalget, se [NOU 1996: 3 s. 152](#). Ansvar er subsidiært i forhold til selskapets krav på tilbakebetaling etter første punktum, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 217](#). Ansvar vil typisk kunne være aktuelt for styremedlem, daglig leder, revisor og andre, herunder også aksjeeiere, se [NUT 1970:1 Innstilling til lov om aksjeselskaper s. 173](#) om kretsen av potensielt ansvarlige etter bestemmelsen i aksjeloven 1976 [§ 12-8](#) annet ledd, som bestemmelsen i [§ 8-11](#) annet ledd annet punktum altså er utformet etter.

Karnov Lovkommentar 13 til § 8-11 ...er ansvarlig etter reglene i § 3-7 annet ledd....

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 12.10.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til denne bestemmelsen.

Kapittel 9. Egne aksjer

Karnov lovkommentarer: Kapittel 9. Egne aksjer

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 9. Egne aksjer

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjer kan erverves på ulike måter, for eksempel ved tegning eller kjøp eller som gave. Når aksjer erverves ved tegning eller kjøp, ytes det et vederlag for aksjen. Sett fra selskapets ståsted innebærer tegning av egne aksjer at selskapet ikke reelt sett tilføres ny kapital, mens erverv av aksjer mot vederlag for øvrig har likhetstrekk med tilbetaling av aksjekapital og utbetaling av utbytte. Erverv av egne aksjer innebærer i realiteten i sin alminnelighet at selskapet disponerer over midlene til fordel for aksjeeier i stedet for som ledd i utøvelsen av selskapets verdiskapende virksomhet. Selskapets erverv av egne aksjer har derfor en side til likhetshensynet og beskyttelse av kreditorenes dekningsinteresse og tilsier en særregulering av slike disposisjoner.

Selskapets erverv av egne aksjer kan påvirke omsetningskursen. Særlig for allmennaksjeselskaper kan dette bidra til å stabilisere kursen og av den grunn være i selskapets interesse. På den annen side kan det bidra til kursmanipulasjon til skade for aksjeerververe. Selskapet kan også ellers ha saklig motiv for å erverve og eie egne aksjer. Selskapet vil typisk ønske å ha en reserve av egne aksjer til bruk som vederlag ved fusjon/fisjon eller oppkjøp eller til bruk for eksempel som ledd i aksje- og opsjonsprogrammer. Reglene om erverv av egne aksjer i aksjeloven [kapittel 9](#) er utslag av en avveining av slike hensyn, se [NOU 1992: 29 s. 107](#) flg.

Direktiv [\(EU\) 2017/1132](#) av 14. juni 2017 om visse aspekter ved selskapsrett (kodifisering) har regler om egne aksjer i [artikkel 59](#) flg. Direktivet erstatter tidligere direktiv [2012/30/EU](#) (kapitaldirektivet), der reglene om erverv av egne aksjer fantes i [artikkel 20](#) flg.

Direktiv [\(EU\) 2017/1132](#) gjelder bare for allmennaksjeselskaper. I lovforarbeidene til allmennaksjeloven [kapittel 9](#) vises det likevel til at reglene om erverv av egne aksjer langt på vei er de samme for aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper, og at tidligere direktiv [2012/30/EU](#) hadde betydning også for utformingen av aksjelovens regler om egne aksjer, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 84](#).

I. Tegning av egne aksjer

§ 9-1. *Forbud mot at selskapet tegner egne aksjer*

(1) Et allmennaksjeselskap kan ikke tegne egne aksjer. Et datterselskap kan heller ikke tegne aksjer i morselskapet. Er en aksje i selskapet tegnet av andre enn selskapet, men for selskapets regning, anses aksjen tegnet av den som har opptrådt som aksjetegner.

(2) Dersom aksjer i forbindelse med stiftelsen tegnes i strid med reglene i første ledd første punktum, anses stifterne for å ha tegnet aksjen for egen regning. Dersom aksjer i forbindelse med kapitalforhøyelse tegnes i strid med reglene i første ledd første og annet punktum, anses styret for å ha tegnet aksjene for egen regning. Stifterne eller styremedlemmene hefter solidarisk for det beløpet som skal betales for aksjen. Stiftere og styremedlemmer som har stemt imot aksjetegningen, eller som kan godtgjøre at de på beslutningstidspunktet verken kjente til eller burde ha kjent til den ulovlige aksjetegningen, er likevel ikke ansvarlige etter reglene i første, annet og tredje punktum.

0 Endret ved lov [26 juni 1998 nr. 46](#).

Karnov lovkommentarer: § 9-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-1

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 9-1](#). Den inneholder et absolutt forbud for allmennaksjeselskapet mot å tegne egne aksjer, jf. første ledd, og angir konsekvensene av tegning av aksjer i strid med forbudet, jf. annet ledd.

I lovforarbeidene omtales [§ 9-1](#) i [NOU 1996: 3 s. 111](#) og s. 154–[155](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\)](#) s. [101–102](#), [NOU 1992: 29 s. 105](#) og [s. 111](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\)](#) s. [19](#), s. 106–[110](#) og [s. 190](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-1 ...kan ikke...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «kan ikke» at en aksjetegning foretatt av selskapet selv er ugyldig. Forbudet er absolutt og fullt ut i overensstemmelse med direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 59](#) første ledd, som gjelder for allmennaksjeselskaper.

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-1 ...tegne...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «tegne» omfatter tegning både ved stiftelsen og ved senere kapitalforhøyelser.

Karnov Lovkommentar 4 til § 9-1 ...Et datterselskap kan heller ikke tegne aksjer i morselskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen utvider forbudet i første punktum til i konsernforhold også å gjelde datterselskapets tegning av aksjer i morselskapet. Forbudet er absolutt og fullt ut i overensstemmelse med direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 67](#) første ledd. Formålet med bestemmelsen er å forhindre omgåelse av første punktum.

«Datterselskap» defineres i [§ 1-3](#) tredje ledd og omfatter ethvert selskap uavhengig av foretaksform – herunder utenlandske selskaper – som er underlagt et allmennaksjeselskap som er morselskap etter [§ 1-3](#) første jf. annet ledd. Etter [§ 1-4](#) annet ledd omfattes norsk datterselskap med utenlandsk morselskap av bestemmelsen. I konsernforhold der morselskapet er aksjeselskap, jf. aksjeloven [§ 1-3](#) første jf. annet ledd, er forbudet for datterselskapet mot å tegne aksjer i morselskapet hjemlet i aksjeloven [§ 9-1](#) første ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 5 til § 9-1 ...i selskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter ordlyden «i selskapet» gjelder ikke bestemmelsen der en aksje i morselskapet er tegnet av andre enn datterselskapet, men for datterselskapets regning. Bestemmelsens formål og plassering tilsier likevel at bestemmelsen gjelder tilsvarende for denne situasjonen. Se tilsvarende Aarbakke mfl. (Juridika) § 9-1 note 1.3.

Karnov Lovkommentar 6 til § 9-1 ...anses aksjen tegnet av den som har opptrådt som aksjetegner...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «anses aksjen tegnet av den som har opptrådt som aksjetegner» at selskapet uten videre er uforpliktet av aksjetegningen, se [NOU 1996: 3 s. 155](#). Aksjetegningen anses i samsvar med bestemmelsen som gyldig, men aksjetegneren kan ikke holde selskapet ansvarlig for aksjeinnskuddet i samsvar med det som er avtalt mellom aksjetegneren og selskapet.

Karnov Lovkommentar 7 til § 9-1 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer virkningene av at aksjer er tegnet i strid med forbudene i første ledd. Reguleringen forutsetter at tegningen er gyldig, men at selskapet ikke anses som tegner. Selskapet er dermed heller ikke ansvarlig for innbetaling av aksjeinnskudd.

Karnov Lovkommentar 8 til § 9-1 ...anses...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «anses» at selskapet uten videre er uforpliktet som tegner og dermed også uforpliktet til å betale inn aksjeinnskudd etc.

Karnov Lovkommentar 9 til § 9-1 ...stifterne...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 2-1](#) første ledd. Utgangspunktet etter bestemmelsen der det er flere stiftere, er at alle stifterne anses for å ha tegnet aksjen for egen regning. Stifterne er som hovedregel solidarisk ansvarlige, jf. tredje punktum. Hovedregelen modifiseres i fjerde punktum.

Karnov Lovkommentar 10 til § 9-1 ...for å ha tegnet aksjen for egen regning...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger formentlig av ordlyden «anses ... for å ha tegnet» at stifterne anses som aksjeeiere på grunnlag av tegningen. Der det er flere stiftere, blir det i så fall etablert et sameie i aksjen, jf. [§ 4-3](#). Se i denne retning også Aarbakke mfl. (Juridika) § 9-1 annet ledd note 2.2.

Karnov Lovkommentar 11 til § 9-1 ...første ledd første og annet punktum...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrets ansvar etter bestemmelsen omfatter også ansvar der et datterselskap har tegnet aksjer i morselskapet etter [§ 9-1](#) første ledd annet punktum, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 190](#), der det også står at det er datterselskapets styremedlemmer som i slike tilfeller er ansvarlige.

Karnov Lovkommentar 12 til § 9-1 ...anses styret for å ha tegnet aksjene for egen regning...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlemmene er som hovedregel solidarisk ansvarlige, jf. tredje punktum. Hovedregelen modifiseres i fjerde punktum. Det følger formentlig av ordlyden «anses for å ha tegnet» at styremedlemmene anses som aksjeeiere på grunnlag av tegningen. Se i denne retning også Aarbakke mfl. (Juridika) § 9-1 note 2.2. Der det er flere styremedlemmer, blir det i så fall etablert et sameie i aksjen, jf. [§ 4-3](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 9-1 ...det beløpet som skal betales for aksjen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 2-3](#) første ledd nr. 3 (stiftelse) og [§ 10-1](#) annet ledd nr. 3 (kapitalforhøyelse). Aksjeinnskuddet består av pålydende pluss eventuell overkurs.

Karnov Lovkommentar 14 til § 9-1 ...godtgjøre...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «godtgjøre» at bevisbyrden påhviler den enkelte stifter eller det enkelte styremedlem.

Karnov Lovkommentar 15 til § 9-1 ...verken kjente til eller burde ha kjent til den ulovlige aksj...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansvarsfrihet forutsetter at vedkommende stifter eller styremedlem er i aktsom god tro, det vil si at vedkommende verken kjente til eller kan bebreides for ikke å ha kjent til den ulovlige aksjetegningen. Departementet skriver i forarbeidene at uvitenhet om loven ikke er tilstrekkelig til at vedkommende går fri fra solidaransvarsregelen, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 190](#).

II. Erverv av egne aksjer på annen måte enn ved tegning

§ 9-2. Selskapets adgang til å erverve egne aksjer

- (1) Et allmennaksjeselskap kan erverve egne aksjer dersom den samlede pålydende verdi av beholdningen av egne aksjer etter ervervet ikke overstiger ti prosent av aksjekapitalen. Ervervet må ikke medføre at aksjekapitalen med fradrag av det samlede pålydende av beholdningen av egne aksjer blir mindre enn minste tillatte aksjekapital etter [§ 3-1](#) første ledd.
- (2) Beholdningen av egne aksjer omfatter aksjer som selskapet eier eller har avtalepant i. Aksjer ervervet til eie eller pant av andre enn selskapet, men for selskapets regning, regnes som ervervet av selskapet. Et morselskaps beholdning av egne aksjer omfatter også de aksjer som et datterselskap eier eller har avtalepant i.
- (3) Selskapet kan bare erverve aksjer som er fullt innbetalt.

Karnov lovkommentarer: § 9-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-2

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I motsetning til hva som gjelder for selskapets erverv av egne aksjer ved tegning, følger det av [§ 9-2](#) at det ikke gjelder et absolutt forbud mot at selskapet erverver egne aksjer på annen måte enn ved tegning. Aksjeloven §§ [9-2](#) til [9-5](#) oppstiller likevel særlige vilkår for slike erverv, og selskapet kan bare erverve egne aksjer innenfor rammene av vilkårene. [Paragraf 9-6](#) gjør unntak fra vilkårene for visse typer erverv av egne aksjer, se nærmere i kommentarene til denne bestemmelsen. Konsekvensene av at aksjer er ervervet av selskapet i strid med §§ [9-2](#) til [9-5](#), reguleres i [§ 9-7](#).

De sentrale lovforarbeidene til [§ 9-2](#) er [NOU 1996: 3 s. 152–153](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 101–103](#) og [s. 156](#), [NOU 1992: 29 s. 105–112](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 19–20](#), s. [106–110](#) og s. [190–191](#).

Allmennaksjeselskaper kan bare erverve egne aksjer dersom den samlede pålydende verdi av beholdningen av egne aksjer ikke overstiger ti prosent av aksjekapitalen. Tilsvarende vilkår ble for aksjeselskapers vedkommende opphevet ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#), se [Prop. 111 L \(2012–2013\) punkt 5.13](#) og [s. 117](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-2 ...Ervervet må ikke medføre at aksjekapitalen med fradrag av de...**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen i annet punktum har sammenheng med likhetstrekkene mellom erverv av egne aksjer og kapitalnedsettelse med tilbakebetaling til aksjeeieren. Den setter et tak for hvor mange egne aksjer selskapet totalt kan eie og ha avtalepant i, og innebærer en kvantitativ begrensning i selskapets adgang til å erverve egne aksjer. Formålet med begrensningen er å sikre at selskapet har en reell aksjekapital på minst 1 000 000 norske kroner, som er allmennaksjelovens minstekrav i [§ 3-1](#). Etter [§ 9-2](#) første ledd annet punktum skal taket beregnes på grunnlag av selskapets aksjekapital og den minste tillatte aksjekapitalen etter [§ 3-1](#) første ledd (1 000 000 kroner). Summen av pålydende på alle egne aksjer selskapet eier, kan ikke utgjøre et større beløp enn differansen mellom selskapets aksjekapital og 1 000 000 kroner.

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-2 2. ledd**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 9-2](#) annet ledd presiserer hvordan «beholdningen av egne aksjer» etter første punktum skal beregnes. For det første inngår aksjer som selskapet eier og aksjer selskapet har avtalepant i etter [§ 9-5](#), jf. [§ 9-2](#) annet ledd første punktum. For det andre inngår aksjer ervervet til eie eller pant av andre enn selskapet, men for selskapets regning, jf. [§ 9-2](#) annet ledd annet punktum. Ved beregningen av et morselskaps beholdning av egne aksjer inngår for det tredje aksjer datterselskapet eier i morselskapet eller har avtalepant i, jf. [§ 9-2](#) annet ledd tredje punktum.

§ 9-3. Krav til fri egenkapital mv

(1) Et allmennaksjeselskap kan bare erverve egne aksjer dersom vederlaget som skal ytes for aksjene, ligger innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter [§ 8-1](#).

(2) Beregningen av selskapets frie egenkapital etter første ledd kan foretas på grunnlag av en mellombalanse. I så fall gjelder [§ 8-2 a](#) første og fjerde ledd tilsvarende. Er beregningen foretatt på grunnlag av en mellombalanse, kan aksjene erverves av selskapet først når mellombalansen er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret.

0 Endret ved lover [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [9 mai 2014 nr. 16](#) (ikr. 1 juli 2014 iflg. [res. 9 mai 2014 nr. 625](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 9-3**Karnov Lovkommentar 1 til § 9-3****Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 9-3](#).

Selskapet kan etter bestemmelsen bare erverve egne aksjer i den grad vederlaget som skal ytes for aksjene, ligger innenfor rammen av selskapets frie egenkapital etter [§ 8-1](#).

De sentrale lovforarbeidene til [§ 9-3](#) er [NOU 1996: 3 s. 153](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 101–103](#) og s. [156–157](#), [NOU 1992: 29 s. 105–112](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 19–20](#), s. [106–110](#) og s. [191](#).

Bestemmelsens ordlyd ble justert ved endringslov [14. juni 2013 nr. 40](#), som følge av at definisjonen av fri egenkapital da ble tatt ut av [§ 8-1](#), se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 117](#). Samtidig ble det åpnet for bruk av mellombalanse som grunnlag for å beregne fri egenkapital. Det ble opprinnelig gjort ved en bestemmelse i [§ 9-3](#) annet punktum.

Det ble senere gjort en redaksjonell endring i ordlyden ved endringslov [9. mai 2014 nr. 16](#), da bestemmelsen i daværende [§ 9-3](#) tredje punktum om at selskapet ikke kunne erverve egne aksjer «ut over det som er forenlig med forsiktig og god forretningsskikk, under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter balansedagen, eller som må forutsettes å ville inntreffe», ble sløffet for å bringe bestemmelsen på linje med [§ 8-1](#) og [§ 12-2](#). Foranledningen var at det såkalte forsiktighetskravet i [§ 8-1](#) og [§ 12-2](#) ved endringslov [14. juni 2013 nr. 40](#) ble sløffet og ble erstattet av henvisningen til kravet om forsvarlig egenkapital og likviditet i någjeldende [§ 8-1](#) fjerde ledd. Det følger av henvisningen i [§ 9-3](#) første ledd til [§ 8-1](#) at dette kravet også gjelder i forbindelse med selskapets erverv av egne aksjer, se [Prop. 36 L \(2013–2014\) s. 6–7](#).

Ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#) ble nåværende [§ 9-3](#) annet ledd om bruk av mellombalanse tilføyd som erstatning for daværende [§ 9-3](#) første ledd annet punktum, se [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 68](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-3 ...kan bare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «kan bare» at regelen er ufravikelig. Formålet med regelen om at vederlaget må ligge innenfor selskapets frie egenkapital, er kreditorbeskyttelse.

Dersom vederlaget er annet enn penger, er det virkelig verdi (omsetningsverdi) av dette som må oppfylle kravet, se [NOU 1992: 29 s. 111](#) og [NOU 1996: 3 s. 153](#).

Styret er ansvarlig for å påse at kravet er oppfylt i det enkelte tilfelle, se [NOU 1996: 3 s. 153](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-3 ...§ 8-2 a første og fjerde ledd...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen til [§ 8-2 a](#) første ledd innebærer at bruk av mellombalanse forutsetter at mellombalansen er fastsatt og revidert etter reglene for årsregnskap, og at balansedagen ikke kan ligge lenger tilbake i tid enn seks måneder før dagen for selskapets erverv.

Henvisningen til [§ 8-2 a](#) fjerde ledd innebærer at selskapet har plikt til å sende mellombalansen til Regnskapsregisteret dersom det erverves aksjer på grunnlag av den.

Karnov Lovkommentar 4 til § 9-3 ...Er beregningen foretatt på grunnlag av en mellombalanse, kan...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ervervet av aksjene kan ikke gjennomføres før mellombalansen er registrert i Regnskapsregisteret og kunngjort i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon. Gjennomføres ervervet før slik registrering og kunngjøring, gjelder reglene i [§ 9-7](#) om virkningen av ulovlig erverv av aksjer, se [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 68](#).

§ 9-4. Fullmakt fra generalforsamlingen

(1) Selskapet kan bare erverve egne aksjer dersom generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring har gitt styret fullmakt til å foreta slike erverv.

(2) Fullmakten skal gjelde for et bestemt tidsrom, som ikke kan være lenger enn to år. Fullmakten skal angi den høyeste pålydende verdien av de aksjer som selskapet i alt kan erverve, og det minste og høyeste beløp som kan betales for aksjene.

(3) Generalforsamlingen skal også angi på hvilke måter erverv og avhendelse av egne aksjer kan skje.

(4) Generalforsamlingens beslutning skal meldes til Foretaksregisteret og må være registrert før aksjer kan erverves i henhold til fullmakten.

0 Endret ved lov [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 9-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-4

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 9-4](#).

Bestemmelsen gir regler om den personelle beslutningskompetansen og saksbehandlingen. I utgangspunktet hører det under styrets myndighet å foreta aksjekjøp. Ved kjøp av egne aksjer følger det av første ledd at styrets myndighet er betinget av at generalforsamlingen har gitt styret særskilt fullmakt. Betingelsen har sammenheng med likheten mellom erverv av egne aksjer og utbytte.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 9-4](#) er [NOU 1996: 3 s. 153](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 101–103](#) og [s. 157](#), [NOU 1992: 29 s. 105–112](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 19–20](#), s. [106–110](#) og [s. 191](#).

Bestemmelsen svarer til [artikkel 60](#) nr. 1 bokstav a i direktiv [\(EU\) 2017/1132](#).

Dersom et styre avtaler erverv av egne aksjer uten fullmakt fra generalforsamlingen, vil avtalen være i strid med [§ 9-4](#). Avtalen kan føre til ugyldighet etter [§ 9-7](#). Aarbakke mfl. (Juridika) § 9-7 første ledd note 1.1 antar at dette gjelder også selv om generalforsamlingen godkjenner ervervet i ettertid.

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-4 ...generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «generalforsamling» omfatter både ordinær og ekstraordinær generalforsamling.

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-4 ...flertall som for vedtektsendring...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtektsendring beslattes med tilslutning fra minst to tredeler av de avgitte stemmene og av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd, med mindre strengere flertallskrav er fastsatt i vedtektene. Begrunnelsen for vilkåret om flertall som for vedtektsendringer er likheten mellom erverv av egne aksjer og nedsettelse av aksjekapitalen, se [NOU 1992: 29 s. 112](#) og [NOU 1996: 3 s. 153](#). I tillegg sikrer det kvalifiserte flertallskravet at aksjeeiere med aksjer uten stemmerett har innflytelse på beslutningen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 9-4 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd stiller sammen med bestemmelsen i tredje ledd visse krav til fullmaktens innhold: Fullmakten kan bare gis for et bestemt tidsrom, som ikke må overstige to år. Fullmakten skal også angi et tak for hvor mange aksjer som kan erverves, og det minste og høyeste beløp selskapets vederlag for aksjene kan være.

Karnov Lovkommentar 5 til § 9-4 ...aksjene...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Angivelsen gjelder det henholdsvis laveste og høyeste beløp som kan betales for hver enkelt aksje, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 157](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 9-4 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med vilkåret er ifølge lovforarbeidene å sørge for at generalforsamlingen gjøres oppmerksom på at selskapets erverv og avhendelser av egne aksjer har en side til likhetsprinsippet, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 103](#) og [s. 157](#).

Generalforsamlingen kan beslutte at styret skal stå helt fritt med hensyn til ervervsmåter og salg. I så fall vil det være styrets ansvar å sikre etterlevelsen av likhetsprinsippet. I forbindelse med høringen av utkast til aksjeloven 1997 i [NOU 1996: 3](#) ble det spilt inn at det burde være et uttrykkelig vilkår for erverv av egne aksjer at samtlige aksjeeiere mottok det samme tilbudet fra selskapet, og at reglene om fortrinnsrett som gjelder ved kapitalforhøyelse, burde gjelde tilsvarende ved erverv av egne aksjer, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 102–103](#). Departementet mente imidlertid at slike begrensninger ville gjøre adgangen til å erverve egne aksjer upraktisk, og at likhetsprinsippet i stedet ivaretas av bestemmelsen i tredje ledd, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 102–103](#). Generalforsamlingen kan uansett beslutte begrensninger i styrets fullmakt, for eksempel slik at fullmakten bare kan brukes dersom samtlige aksjeeiere gis likelydende tilbud. Generalforsamlingen kan også beslutte regler om fortrinnsrett som skal gjelde ved selskapets erverv av egne aksjer.

Karnov Lovkommentar 7 til § 9-4 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med vilkåret om registrering i Foretaksregisteret er å gi utenforstående tilgang på opplysninger om at det foreligger fullmakt til å erverve egne aksjer. Tilsvarende vilkår om registrering av styrefullmakt gjelder etter [§ 8-2](#) annet ledd fjerde punktum, [§ 10-16](#) annet punktum og [§ 11-8](#) jf. [§ 10-16](#). Erverv av egne aksjer på grunnlag av fullmakt som ikke er registrert, er i strid med bestemmelsen, og kan formentlig føre til ugyldighet etter [§ 9-7](#) første ledd.

§ 9-5. Avtalepant i egne aksjer

Bestemmelsene i [§§ 9-2](#) til [9-4](#) gjelder tilsvarende for selskapets erverv av avtalepant i egne aksjer. Ved anvendelsen av [§§ 9-3](#) og [9-4](#) regnes den fordring avtalepantet skal sikre, som vederlag fra selskapet.

Karnov lovkommentarer: § 9-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-5

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 9-5](#). Den slår fast at [§§ 9-2](#) til [9-4](#) gjelder tilsvarende for selskapets erverv av avtalepant i egne aksjer.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 9-5](#) er [NOU 1996: 3 s. 153](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 101–103](#) og [s. 157](#), [NOU 1992: 29 s. 105–112](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 19–20](#), [s. 106–110](#) og [s. 191](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-5 ...den fordring avtalepantet skal sikre...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens ordlyd «den fordring avtalepantet skal sikre» tilsvarer pantekravet, jf. panteloven [§ 1-1](#) første ledd. Pantekravet skal tallfestes eller er begrenset ved et maksimumsbeløp (jf. panteloven [§ 1-4](#) første

ledd), med eventuelle tilleggskrav (jf. panteloven [§ 1-5](#)). Pantekravet regnes etter [§ 9-5](#) annet punktum som selskapets vederlag ved anvendelsen av §§ [9-3](#) og [9-4](#), slik at det er pantekravets verdi som må ligge innenfor selskapets frie egenkapital etter [§ 9-3](#) første ledd etc.

§ 9-6. Unntak fra §§ 9-2 til 9-5

(1) Bestemmelsene i §§ 9-2 til 9-5 er ikke til hinder for at egne aksjer erverves som gave, ved tvangsinnndrivelse til dekning av selskapets fordring, ved overtakelse av annen virksomhet gjennom fusjon, fisjon eller på annen måte eller ved innløsning etter [§ 16-19](#).

(2) Hvis den samlede pålydende verdi av beholdningen av egne aksjer (jf [§ 9-2](#) annet ledd og første ledd i paragrafen her) overstiger ti prosent av aksjekapitalen, skal en aksje ervervet etter første ledd så snart som mulig og senest innen to år etter ervervet avhendes eller slettes ved nedsetting av aksjekapitalen.

0 Endret ved lov [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)).

Karnov lovkommentarer: § 9-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-6

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller enkelte unntak fra begrensningene og kompetanse-/saksbehandlingsreglene i §§ [9-2](#) til [9-5](#).

De sentrale lovforarbeidene til [§ 9-6](#) er [NOU 1996: 3 s. 153–154](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 101–103](#) og [s. 157](#), [NOU 1992: 29 s. 106–113](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 19–20](#), [s. 106–110](#) og [s. 191–192](#).

Unntaksbestemmelsen har sin bakgrunn i tidligere direktiv 2012/30/EU [artikkel 22](#), jf. direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 61](#), som gjelder for allmennaksjeselskaper.

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-6 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen i første ledd svarer fullt ut til aksjeloven [§ 9-6](#) første ledd. Unntaket innebærer at de kvantitative begrensningene i [§ 9-2](#) ikke gjelder, det gjelder ikke noe krav om at vederlaget må ligge innenfor selskapets frie egenkapital, og styrets kompetanse er ikke betinget av fullmakt fra generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-6 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Der selskapet har ervervet aksjer (til eie eller pant), har selskapet på visse vilkår plikt til enten å avhende aksjene eller slette dem ved nedsetting av aksjekapitalen. Vilkåret er at samlede pålydende verdi av beholdningen av egne aksjer overstiger ti prosent av selskapets aksjekapital. Det følger av henvisningen innenfor parentes at man til selskapets beholdning av egne aksjer skal regne med både aksjer som er ervervet i medhold av første ledd, aksjer selskapet for øvrig eier eller har avtalepant i, aksjer ervervet til eie eller pant av andre enn selskapet, men for selskapets regning, og – for morselskap – aksjer som et datterselskap eier eller har avtalepant i.

§ 9-7. Virkning av ulovlig erverv av egne aksjer

(1) Har selskapet inngått en avtale om erverv av en aksje eller avtalepant i strid med reglene i §§ [9-2](#) til [9-5](#), er avtalen ugyldig dersom den andre avtaleparten innså eller burde ha innsett at selskapet handlet i strid med

reglene. Dersom ugyldighet blir konstatert etter at selskapet har oppfylt sin del av avtalen, kan selskapet holde tilbake aksjen inntil vederlaget betales tilbake.

(2) Dersom en aksje er ervervet i strid med reglene i §§ 9-2 til 9-5 og avtalen er bindende for selskapet etter første ledd, skal de aksjer ervervet gjelder, så snart som mulig og senest innen tre måneder etter ervervet avhendes eller slettes ved nedsetting av aksjekapitalen. Kan aksjen ikke avhendes innen fristens utløp uten tap for selskapet, skal de som ervervet aksjen på selskapets vegne, overta aksjen på samme vilkår som selskapet. Styremedlemmer som har stemt imot ervervet, eller som kan godtgjøre at de på beslutningstidspunktet verken kjente til eller burde ha kjent til det ulovlige aksjeerhvervet, er likevel ikke ansvarlige etter reglene i annet punktum.

(3) Har selskapet i strid med bestemmelsene i § 9-5 ervervet pant i egne aksjer, og avtalen ikke anses ugyldig etter første ledd, skal pantsettelsen bringes til opphør innen utløpet av fristen i annet ledd.

Karnov lovkommentarer: § 9-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-7

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven § 9-7. Bestemmelsen gir regler om virkningen av at aksjer erverves i strid med bestemmelsene i §§ 9-2 til 9-5.

De sentrale lovforarbeidene til § 9-7 er [NOU 1996: 3 s. 154](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 101–103](#) og [s. 158](#), [NOU 1992: 29 s. 106–114](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 19–20](#), [s. 106–110](#) og [s. 192–193](#).

I direktiv [\(EU\) 2017/1132](#) reguleres følgene av erverv i strid med direktivets bestemmelser i [artikkel 62](#) (jf. tidligere direktiv [2012/30/EU artikkel 23](#)), og § 9-7 har delvis sammenheng med artikkelen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-7 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen er ikke en avtale om erverv av eller avtalepant i egne aksjer i strid med §§ 9-2 til 9-5 uten videre ugyldig. Etter første punktum er det et vilkår for ugyldighet at medkontrahenten innså eller burde ha innsett at avtalen var i strid med §§ 9-2 til 9-5. God tro-vilkåret er i lovforarbeidene begrunnet i at det vil kunne være vanskelig for selskapets medkontrahent, som altså er aksjeeier i selskapet, å vurdere om de nærmere vilkårene for å erverve egne aksjer er oppfylt, se [NOU 1996: 3 s. 154](#). I likhet med hva som gjelder for medkontrahentens aktsomhetsplikt etter § 6-33, forutsetter lovforarbeidene at selskapets medkontrahent heller ikke etter § 9-7 første ledd første punktum har noen undersøkelsesplikt, se [NOU 1996: 3 s. 154](#). Medkontrahenten skal tvert imot som alminnelig utgangspunkt kunne gå ut fra at selskapet har rett til å erverve egne aksjer, herunder at selskapets beholdning av egne aksjer ikke er større enn det som er tillatt, at styret har fullmakt, og at det foreligger tilstrekkelig fri egenkapital, se [NOU 1996: 3 s. 154](#). Dersom styrefullmakt til erverv av egne aksjer ikke er registrert i Foretaksregisteret, kan medkontrahenten vanligvis ikke høres med at vedkommende var i aktsom god tro med hensyn til at styret hadde fullmakt fra generalforsamlingen, jf. foretaksregisterloven § 10-1 og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 158](#). Dersom ugyldighet blir konstatert, og selskapet har oppfylt sin del av avtalen, har selskapet etter § 9-7 første ledd annet punktum tilbakeholdsrett i aksje(r) selskapet besitter på grunnlag av den ugyldige avtalen, inntil selskapets medkontrahent har tilbakebetalt vederlaget.

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-7 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder situasjonen der det ikke er sannsynliggjort at medkontrahenten ikke var i aktsom god tro med hensyn til selskapets overtredelse av §§ 9-2 til 9-5, slik at avtalen er bindende for

selskapet etter første ledd. Selskapet har i slike tilfeller etter første punktum plikt til enten å avhende aksjene eller slette dem ved nedsetting av aksjekapitalen. Dette skal gjøres snarest mulig, og senest innen tre måneder etter ervervet. I direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 62](#) (jf. tidligere direktiv [2012/30/EU artikkel 23](#)) er fristen ett år, men departementet viser til at det ikke kan anses som urimelig at styret har plikt til å reagere forholdsvis raskt for å bringe forholdet i orden der det har skjedd et erverv i strid med lovens bestemmelser, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 158](#).

Annet punktum forutsetter at aksjene bare kan avhendes dersom selskapet finner en kjøper som er villig til å overta aksjen til en pris som innebærer at selskapet ikke lider tap ved ervervet. Lykkes ikke selskapet med å finne en slik kjøper, og aksjen heller ikke kan slettes etter reglene om kapitalnedsetting, har den eller de som ervervet aksjene på selskapets vegne etter annet punktum, plikt til å overta aksjen på samme vilkår som selskapet. Formålet med regelen er å forhindre ulovlig erverv av egne aksjer samt unngå at selskapet lider tap som følge av ulovlig erverv av egne aksjer, se [NOU 1992: 29 s. 114](#). Styremedlem som har stemt imot ervervet, eller som kan godtgjøre at vedkommende på beslutningstidspunktet verken kjente til eller burde ha kjent til det ulovlige ervervet, er fritatt for ansvar etter fjerde punktum. Se om den tilsvarende bestemmelsen i [§ 9-1](#) annet ledd fjerde punktum i [note 15](#) til [§ 9-1](#).

§ 9-8. Datterselskaps erverv av aksjer i morselskapet

Reglene i [§§ 9-2](#) til [9-7](#) gjelder tilsvarende for et datterselskaps erverv av eller avtalepant i aksjer i morselskapet.

Karnov lovkommentarer: § 9-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-8

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 9-8](#).

Bestemmelsen har betydning i konsernforhold og likestiller et datterselskaps erverv av egne aksjer med datterselskapets erverv av eller avtalepant i aksjer i morselskapet.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 9-8](#) er [NOU 1996: 3 s. 155](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 101–103](#) og [s. 158](#), [NOU 1992: 29 s. 112](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 19–20](#), s. [106–110](#) og [s. 191](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-8 ...gjelder tilsvarende...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen viderefører likestillingen mellom morselskapet og datterselskapet i [§ 9-2](#) annet ledd fjerde punktum ved at reglene om erverv av egne aksjer i [§§ 9-2](#) til [9-7](#) gjelder tilsvarende for datterselskaps erverv av aksjer i morselskapet. I slike tilfeller er det datterselskapets aksjekapital som er avgjørende etter [§ 9-2](#), kravet til fri egenkapital i [§ 9-3](#) gjelder datterselskapets egenkapital, og kompetanse- og saksbehandlingsreglene i [§ 9-4](#) gjelder for datterselskapets behandling, se [NOU 1992: 29 s. 112](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-8 ...datterselskaps...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens henvisning til at [§§ 9-2](#) til [9-7](#) gjelder for datterselskapet, slik at det er datterselskapets aksjekapital, frie egenkapital etc. som er avgjørende, forutsetter at «datterselskap» etter bestemmelsen skal forstås som «datterallmennaksjeselskap». Ordlyden «datterselskap» skal i samsvar med dette

tolkes innskrenkende i forhold til definisjonen av datterselskap i [§ 1-3](#) tredje ledd, som også omfatter datterselskaper som er aksjeselskap, eller som har en annen selskapsform. Etter [§ 1-4](#) annet ledd omfatter ordlyden «datterselskap» også datterselskap med utenlandsk morselskap.

Kapittel 10. Forhøyelse av aksjekapitalen

Karnov lovkommentarer: Kapittel 10. Forhøyelse av aksjekapitalen

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 10. Forhøyelse av aksjekapitalen

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Forhøyelse av aksjekapitalen reguleres i [kapittel 10](#). Kapitalforhøyelse kan skje ved nytegning av aksjer etter §§ [10-1](#) flg. eller ved overføring av selskapets egne midler, såkalt fondsemissjon, etter §§ [10-20](#) flg. Om kombinasjon av kapitalforhøyelse ved nytegning med fondsemissjon se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 495.

En kapitalforhøyelse innebærer at den vedtektsbestemte aksjekapitalen i selskapet endres. En kapitalforhøyelse er dermed en grunnleggende vedtekts- og selskapsendring.

I. Kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer

Karnov lovkommentarer: I. Kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer

Karnov Lovkommentar 1 til I. Kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Forhøyelse av aksjekapitalen ved nytegning av aksjer innebærer at selskapet utsteder nye aksjer til én eller flere aksjetegnere mot å bli tilført nye verdier eller eventuelt bli kvitt gjeld, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 495. Selskapet er altså part i transaksjonen.

Kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer besluttet av generalforsamlingen, jf. §§ [10-1](#) til [10-13](#). Generalforsamlingen kan imidlertid gi styret fullmakt til å beslutte kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer etter §§ [10-14](#) til [10-19](#).

Reglene om kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer kommer til anvendelse ved den kapitalforhøyelsen som må foretas i et eksisterende overtakende selskap ved fusjon eller fisjon, se [§ 13-4](#) og [§ 14-3](#) annet ledd.

§ 10-1. Beslutning av generalforsamlingen

- (1) Beslutning om å forhøye aksjekapitalen ved nytegning av aksjer treffes av generalforsamlingen hvis ikke noe annet er bestemt i denne loven. Slik beslutning kan ikke treffes før selskapet er registrert.
- (2) En beslutning om å forhøye aksjekapitalen skal minst angi:
 1. det beløp aksjekapitalen skal forhøyes med. Det kan i stedet fastsettes en øvre og en nedre grense for forhøyelsen;
 2. aksjenes pålydende (nominelle beløp);
 3. det beløp som skal betales for hver aksje, eller en fullmakt for styret til senere å fastsette tegningskursen innenfor en øvre og nedre grense som skal angis i beslutningen;

4. hvem som kan tegne de nye aksjene;
5. fristen for å tegne aksjene. Fristen for tegning av aksjer på grunnlag av fortrinnsrett etter [§ 10-4](#) må ikke være kortere enn to uker fra avgivelsen av underretningen etter tredje ledd;
6. tid og sted for oppgjør av aksjeinnskudd;
7. de regler som ved overtegning skal gjelde for fordelingen av aksjer som ikke er tegnet på grunnlag av fortrinnsrett, hvis ikke fordelingen er overlatt til styret;
8. fra hvilket tidspunkt de nye aksjene gir rett til utbytte;
9. dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet, hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre;
10. anslåtte utgifter ved kapitalforhøyelsen, herunder hvor mye som i tilfelle skal betales i provisjon for garanti for tegning av aksjer. Det skal redegjøres for innholdet av garantien.

(3) Aksjeeiere eller andre som etter beslutningen skal ha rett til å tegne de nye aksjene, skal gis skriftlig underretning, med mindre adressen er ukjent. Underretningen skal angi hva man skal gjøre dersom man vil bruke fortrinnsretten, og hvilken frist som gjelder for å benytte den.

0 Endret ved lover [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer. Bestemmelsen fastslår at det er generalforsamlingen som har kompetanse til å beslutte kapitalforhøyelse. Videre oppstilles det nærmere krav til henholdsvis beslutningens innhold og underretningen om beslutningen til aksjeeierne. Bestemmelsen svarer med noen unntak til aksjeloven [§ 10-1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For allmennaksjeselskaper gjelder det ingen begrensning med tanke på hvem som kan innbys til å tegne nye aksjer, sml. aksjeloven [§ 10-1](#) første ledd tredje punktum. I motsetning til aksjeselskaper kan altså allmennaksjeselskaper rette tegningsinnbydelser til allmennheten.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-1 ...Beslutning...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis aksjer tegnes uten at det er truffet beslutning av det kompetente organ, er aksjene ugyldige, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 497 og [Rt-1997-1312](#) (straffesak).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-1 ...nytegning...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer innebærer at kapitalforhøyelsen skjer mot aksjeinnskudd. Aksjekapitalen forhøyes ved innskudd av nye eiendeler, for eksempel ny kapital. Det er antatt at de nye innskuddene kan anvendes til oppskrivning av de eldre aksjenes pålydende, slik at antall aksjer forblir uendret, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-1 note 0.2.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-1 ...treffes av generalforsamlingen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det fremgår av bestemmelsen at det er generalforsamlingen som har kompetanse til å beslutte kapitalforhøyelse. En kapitalforhøyelse er en beslutning som direkte berører aksjeeiernes stilling, og den overordnede beslutningsmyndigheten ligger derfor hos aksjeeierne gjennom generalforsamlingen, se for eksempel [NOU 1996: 3 s. 79](#). Siden en kapitalforhøyelse innebærer en vedtektsendring, følger det også av [§ 5-18](#) første ledd at beslutningen må treffes av generalforsamlingen. Beslutningen om kapitalforhøyelse kan treffes på ordinær eller ekstraordinær generalforsamling.

Det fremgår ikke av bestemmelsen hvilket flertallskrav som kreves. En kapitalforhøyelse innebærer imidlertid alltid en vedtektsendring, og for de deler av beslutningen som innebærer en vedtektsendring, kreves det at beslutningen treffes med flertall som for vedtektsendringer. Simpelt flertall etter [§ 5-17](#) er tilstrekkelig for de deler av beslutningen som ikke innebærer vedtektsendring, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 497 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-1 note 2.2. I praksis vil imidlertid alle punkter bli vedtatt under ett med flertall som for vedtektsendringer. Etter den alminnelige regel kreves det da tilslutning fra minst to tredeler av så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-1 ...annet er bestemt...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer kan i enkelte tilfeller gjennomføres av styret, jf. §§ [10-17](#), [11-7](#), [11-11](#) og [11-13](#). I slike tilfeller er det imidlertid truffet et forutgående vedtak av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendringer, se §§ [10-14](#) og [11-2](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-1 ...er registrert...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret om at selskapet må være registrert, skal bidra til å skille klart mellom stiftelsesprosessen og senere kapitalforhøyelse, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 218](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-1 ...minst...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Oppregningen i annet ledd er minimumskrav, og det er ikke noe i veien for at også andre bestemmelser inntas i beslutningen. Nr. 9 gjelder imidlertid bare dersom det er eller skal være flere aksjeklasser i selskapet.

Karnov Lovkommentar 9 til § 10-1 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen skal presisere hvilket beløp aksjekapitalen skal forhøyes med. Dette beløpet vil utgjøre summen av pålydende på de nyutstedte aksjene. Dersom det samlede aksjeinnskuddet er høyere enn det beløpet aksjekapitalen økes med, er det overskytende overkurs.

Kapitalforhøyelsesbeløpet kan angis med en øvre og en nedre grense. Det er praktisk dersom man på forhånd ikke vet hvor mange aksjer som faktisk vil bli tegnet i kapitalforhøyelsen.

Karnov Lovkommentar 10 til § 10-1 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen må angi aksjenes pålydende. Alle aksjene i selskapet skal ha samme pålydende, se [§ 3-1](#) annet ledd. Ved utstedelse av nye aksjer må pålydende derfor være det samme som for tidligere aksjer, slik dette fremgår av vedtektene.

Generalforsamlingen kan med vedtektsflertall beslutte å endre aksjenes pålydende. Én mulighet er å splitte aksjene i et valgt forhold, for eksempel slik at én aksje byttes mot to nye. Aksjenes pålydende vil i så fall reduseres. Dersom man ønsker å øke aksjenes pålydende, kan antallet aksjer reduseres i et valgt forhold, for eksempel slik at to aksjer byttes mot én ny. I begge tilfeller vil den totale aksjekapitalen forbli uendret, men endringen av aksjenes pålydende kan besluttes i forbindelse med en kapitalforhøyelse.

Karnov Lovkommentar 11 til § 10-1 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen skal beslutte tegningskursen, altså det beløp som skal betales pr. aksje, eventuelt kan generalforsamlingen gi styret fullmakt til å fastsette kursen innenfor et intervall fastsatt av generalforsamlingen. At det bare er i allmennaksjeselskaper styret kan gis fullmakt til å fastsette kursen, er begrunnet med at det er allmennaksjeselskapene som har praktisk behov for en slik regel, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 218](#).

Generalforsamlingen kan stille krav om at kursen skal beregnes etter visse objektive kriterier, jf. [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 218](#). Dersom det kan gis en eksakt angivelse av hvordan kursen skal beregnes, er det ikke noe i veien for at kursen fastsettes etter at tegning har funnet sted, jf. [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 193](#).

Tegningskursen kan være lik pålydende eller høyere. Differansen mellom tegningskursen og aksjenes pålydende kalles *overkurs*. Tegningskursen kan ikke være lavere enn aksjenes pålydende, jf. [§ 10-12](#) fjerde ledd jf. [§ 2-12](#).

Det kan tenkes at potensielle tegnere ikke er villige til å betale aksjenes pålydende for å tegne aksjer. Årsaken kan være at selskapet har gått med underskudd, slik at aksjenes verdi er lavere enn pålydende, eller at selskapets fremtidsutsikter er dårlige. I slike tilfeller kan underkursproblemet løses ved at selskapet på samme generalforsamling gjennomfører en kapitalnedsettelse, jf. [§ 12-1](#) første ledd nr. 1, som gjennomføres ved nedsetting av aksjenes pålydende, jf. [§ 12-1](#) annet ledd. Kapitalnedsettelsen og kapitalforhøyelsen kan i så fall iverksettes samtidig, jf. [§ 12-5](#) annet ledd, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-1 note 2.5.

Karnov Lovkommentar 12 til § 10-1 2. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi hvem som kan tegne de nye aksjene. Se [note 2](#), hvor det fremgår at allmennheten kan innbys til å tegne aksjer i allmennaksjeselskaper.

Karnov Lovkommentar 13 til § 10-1 2. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen skal angi fristen for å tegne de nye aksjene. Det er etter loven ikke krav om at eksakt tegningsperiode angis, så lenge det fremgår hvor lang tegningsfristen skal være, se Mads Henry

Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 499, som påpeker at styret, innenfor lovens og vedtakets rammer, således kan fastsette når tegningsperioden skal begynne å løpe.

Dersom alle aksjer skal tegnes i forbindelse med generalforsamlingen, skal dette fremgå av beslutningen, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-1 note 2.7.

I motsetning til hva som gjelder for aksjeselskaper, gjelder det ingen regel om maksimal tegningsfrist på tre måneder for allmennaksjeselskaper.

Karnov Lovkommentar 14 til § 10-1 ...Fristen for tegning av aksjer på grunnlag av fortrinnsrett e...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For aksjer som tegnes på grunnlag av fortrinnsrett, må fristen være minst to uker fra aksjeeierne fikk melding om kapitalforhøyelsen. Ved rettede emisjoner gjelder det ingen slik minimumsfrist.

Karnov Lovkommentar 15 til § 10-1 2. ledd nr. 6.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi tid og sted for oppgjør av aksjeinnskudd.

Karnov Lovkommentar 16 til § 10-1 ...tid...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Oppgjørstidspunktet er forfallstidspunktet for selskapets fordring på kapitalinnskuddet.

Det er etter [§ 10-9](#) annet ledd et vilkår at aksjeinnskudd skal være ytet fullt ut før kapitalforhøyelsen meldes til Foretaksregisteret. Oppgjørstidspunktet må derfor settes slik at kapitalen er innbetalt innen kapitalforhøyelsen må meldes til Foretaksregisteret. Samtidig er det krav om at kapitalforhøyelsen må meldes til Foretaksregisteret senest tre måneder etter at tegningsfristen er utløpt, jf. [§ 10-9](#) første ledd første punktum.

Karnov Lovkommentar 17 til § 10-1 ...sted...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Sted for oppgjøret kan angis ved å opplyse hvilket kontonummer beløpet skal betales til. Dersom aksjeinnskuddet består av andre eiendeler enn penger, må beslutningen angi sted for overlevering av formuesgodene.

Se [§ 10-13](#) om særskilt innbetalingskonto for aksjeinnskudd.

Karnov Lovkommentar 18 til § 10-1 2. ledd nr. 7.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi hvilke regler som skal gjelde for fordeling av aksjer ved overtegning. At fordelingen kan overlates til styret, innebærer at generalforsamlingen enten kan fastsette regler for hvordan fordelingen av aksjer skal skje, eller overlate dette til styrets skjønn.

Aksjeloven inneholder ingen tilsvarende bestemmelse.

Karnov Lovkommentar 19 til § 10-1 2. ledd nr. 8.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi fra hvilket tidspunkt de nye aksjene gir rett til utbytte. Etter [§ 10-11](#) gir de nye aksjene rettigheter i selskapet fra registreringen av kapitalforhøyelsen, men generalforsamlingen kan beslutte at de nye aksjene skal gi rett til utbytte fra enten et tidligere eller et senere tidspunkt enn dette, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-1 note 2.10.

Karnov Lovkommentar 20 til § 10-1 2. ledd nr. 9.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder bare dersom det er eller skal være flere aksjeklasser i selskapet. Dersom det skal være ulike aksjeklasser i selskapet, skal generalforsamlingens beslutning angi hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre. Denne delen av generalforsamlingens beslutning innebærer en vedtektsendring, jf. [§ 4-1](#) første ledd tredje punktum.

Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-1 note 2.11.

Karnov Lovkommentar 21 til § 10-1 2. ledd nr. 10.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med bestemmelsen er at eksisterende aksjeeiere og mulige tegnere skal få informasjon om i hvilken grad kapitalforhøyelsen netto vil tilføre selskapet ny kapital, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 117](#).

Karnov Lovkommentar 22 til § 10-1 ...anslåtte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det fremgår av ordlyden at det kun kreves et anslag over utgiftene.

Karnov Lovkommentar 23 til § 10-1 ...utgifter ved kapitalforhøyelsen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette skal forstås på samme måte som begrepet «stiftelsesutgifter» i [§ 2-5](#), se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 117](#), hvor det videre fremgår at det selvsagt ikke er noe i veien for at også andre kostnader som har forbindelse med kapitalforhøyelsen, angis, selv om slike kostnader strengt tatt ikke omfattes av [§ 2-5](#). I tillegg til utgiftsposten «garantiprovisjon til fulltegningsgarantistene», som er særskilt nevnt i bestemmelsen, er «honorar til tilrettelegger» en praktisk og tung utgiftspost.

Karnov Lovkommentar 24 til § 10-1 ...garanti...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Utgifter i forbindelse med garanti skal særskilt nevnes. Dersom det er avgitt fulltegningsgaranti, skal generalforsamlingens beslutning inneholde opplysninger om hvor mye som skal betales i provisjon for garantien.

Karnov Lovkommentar 25 til § 10-1 ...redegjøres...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal gis opplysninger om innholdet av garantien. Plikten til redegjørelse gjelder bare for garantier.

Karnov Lovkommentar 26 til § 10-1 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiere eller andre som har rett til å tegne de nye aksjene, skal varsles om sin tegningsrett og de frister som gjelder for å kunne benytte seg av den. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse dersom allmennheten innbys til å tegne aksjer.

Karnov Lovkommentar 27 til § 10-1 ...skriftlig underretning...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Varsling skal skje ved skriftlig underretning. Se [§ 1-7](#).

Karnov Lovkommentar 28 til § 10-1 ...Underretningen skal angi hva man skal gjøre dersom man vil b...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det må angis hvor man kan tegne seg, og innen hvilke frister man må tegne seg.

§ 10-2. Aksjeinnskudd i annet enn penger og andre særlige tegningsvilkår

- (1) Generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse skal inneholde enhver avtale eller bestemmelse om
 1. at aksjer skal kunne tegnes med rett eller plikt til å gjøre innskudd med andre eiendeler enn penger (jf [§ 10-12](#) første ledd), at aksjeinnskuddsforpliktelsen skal kunne gjøres opp ved motregning (jf [§ 10-12](#), jf [§ 2-12](#) annet ledd annet punktum), eller at aksjer skal kunne tegnes på andre særlige vilkår. Det skal angis hvilke eiendeler det gjelder, innskyterens navn og adresse, hvor mange aksjer selskapet skal yte for innskuddet, og hvilke vilkår som skal gjelde;
 2. at selskapet skal overta andre eiendeler enn penger mot vederlag i annet enn aksjer. Det skal angis hvilke eiendeler det gjelder, overdragerens navn og adresse, det vederlaget som selskapet skal yte, og hvilke vilkår som skal gjelde;
 3. at selskapet skal bli part i en avtale, eller at noen skal ha særskilte rettigheter overfor eller fordeler av selskapet. Det skal i så fall angis hvilke vilkår som skal gjelde, og navn og adresse på den som er tilgodesett.
- (2) I stedet for å gjengi avtalen eller bestemmelsen i generalforsamlingens beslutning kan det henvises til en skriftlig avtale etter reglene i [§ 2-4](#) annet ledd.
- (3) Styret skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse etter reglene i [§ 2-6](#) første og annet ledd. Tidspunktet for verdsettelsen av eiendeler selskapet skal overta, kan tidligst være fire uker før generalforsamlingens beslutning. [§ 2-6](#) fjerde ledd gjelder tilsvarende.
- (4) Redegjørelsen og skriftlig avtale som nevnt i annet ledd skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen.
- (5) En avtale eller bestemmelse som ikke er tatt inn i eller angitt i generalforsamlingens beslutning slik det kreves i denne paragrafen, kan ikke gjøres gjeldende mot selskapet.

0 Endret ved lov [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-2

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen har regler om innskudd i andre eiendeler enn penger og andre særlige tegningsvilkår og må ses i sammenheng med §§ [2-4](#) og [2-6](#), som gir tilsvarende regler i forbindelse med stiftelse.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-2](#), med unntak av en mindre forskjell i tredje ledd annet punktum. Videre gjelder det noen forskjeller mellom de to bestemmelsene på grunn av henvisningene til [§ 2-6](#).

Bestemmelsen må ses i sammenheng med direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 70](#) nr. 2 til 4.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-2 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 2-4](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-2 ...Tidspunktet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Regulering av tidspunktet for verdsettelse av tingsinnskudd ble tilføyet ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#) og var ment å innebære en tydeligere regulering, se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 38](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-2 5. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan i så fall erklære seg ubundet av avtalen, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 89 om den tilsvarende bestemmelsen i [§ 2-4](#) tredje ledd.

§ 10-3. Styrets forslag

- (1) Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse, jf [§§ 10-1](#) og [10-2](#), samt forslag til de vedtektsendringer som er påkrevd.
- (2) Forslaget skal begrunnes. Det skal gis en kort redegjørelse for forhold som må tillegges vekt når det gjelder å tegne nye aksjer. Dersom generalforsamlingen ikke samtidig skal behandle årsregnskapet, skal redegjørelsen også omfatte hendinger som er inntruffet etter siste balansedag, og som er av vesentlig betydning for selskapet.
- (3) Dersom det foreslås at generalforsamlingen skal treffe beslutning etter [§ 10-5](#) om å fravike aksjeeiernes rett til å tegne de nye aksjene, skal dette særskilt angis og begrunnes.
- (4) Styrets forslag skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen.
- (5) Avskrift av seneste årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning skal utlegges på selskapets kontor samtidig med innkallingen, hvis ikke generalforsamlingen samtidig skal behandle årsregnskapet. Innkallingen skal opplyse om dette.

Karnov lovkommentarer: § 10-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-3

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder styrets forslag til generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse og svarer til aksjeloven [§ 10-3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-3 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd presiserer at styrets forslag til generalforsamlingen skal bestå av to elementer: forslag til beslutning om å forhøye aksjekapitalen og forslag til de vedtektsendringer som aksjekapitalen fører med seg.

Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse. Generalforsamlingen kan altså ikke ta opp saken selv, men kan i kraft av sin instruksjonsmyndighet overfor styret etter [§ 5-1](#) pålegge styret å ta opp saken.

Styrets forslag er imidlertid ikke bindende for generalforsamlingens beslutning utover det som følger av [§ 10-5](#) annet punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-3 ...begrunnes...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det fremgår av [NOU 1996: 3 s. 166](#) at rettstilstanden fra aksjeloven 1976 (lov [4. juni 1976 nr. 59](#)) er ment videreført. Etter aksjeloven 1976 [§ 4-1](#) annet ledd annet punktum var det krav om en «kort begrunnelse».

På grunn av selskapenes behov for konfidensialitet blant annet ved nyinvesteringer kreves det ikke mer enn en kort begrunnelse. Hovedformålet med kapitalforhøyelsen må imidlertid alltid angis, jf. [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 51](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-3 ...forhold...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med bestemmelsen er at aksjeeierne skal gis mulighet til å vurdere verdien av egen fortrinnsrett, eventuelt til å vurdere styrets forslag om tilsidesettelse av fortrinnsretten.

Når det gjelder hvilke forhold det skal redegjøres for, er det sentrale at de vesentligste opplysninger kommer frem. Det kan være opplysninger som direkte angår selskapets økonomiske stilling, eller opplysninger som mer indirekte kan ha betydning for aksjenes verdi. Det må også opplyses om negative forhold ved selskapet, jf. [NOU 1996: 3 s. 166](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-3 ...ikke...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette er aktuelt når forslaget om kapitalforhøyelse ikke skal behandles på selskapets ordinære generalforsamling, se [§ 5-5](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-3 ...hendinger som er inntruffet etter siste balansedag, og som e...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom generalforsamlingen ikke samtidig skal behandle årsregnskapet, skal redegjørelsen omfatte hendelser av betydning for vurderingen av årsregnskapet, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 503.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-3 ...særskilt angis og begrunnes...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forslaget om å fravike fortrinnsretten skal særskilt angis og begrunnes. Regelen samsvarer med aksjeloven 1976 [§ 4-1](#) annet ledd, jf. [NOU 1996: 3 s. 166](#). Det fremgår av [NUT 1970:1 s. 92](#) at det skal opplyses hvem som skal ha rett til å tegne aksjene, og grunnen til at fortrinnsretten ønskes fraveket. Poenget er at aksjeeierne allerede på forhånd kan gjøre seg kjent med styrets motiv for helt eller delvis å fravike fortrinnsretten.

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-3 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [§ 5-10](#). Forslag til vedtektsendringer skal gjengis i selve innkallingen, jf. [§ 5-10](#) fjerde ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 9 til § 10-3 ...hvis ikke generalforsamlingen samtidig skal behandle årsregn...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette er aktuelt når forslaget om kapitalforhøyelse ikke skal behandles på selskapets ordinære generalforsamling, se [§ 5-5](#).

§ 10-4. Aksjeeiernes fortrinnsrett

- (1) Ved forhøyelse av aksjekapitalen ved aksjetegning mot innskudd i penger har aksjeeierne fortrinnsrett til de nye aksjene i samme forhold som de fra før eier aksjer i selskapet.
- (2) Aksjeeiernes fortrinnsrett kan ikke settes til side i vedtektene. Har selskapet flere aksjeklasser, og forskjellen gjelder stemmerett, rett til utbytte eller rettigheter ved utlodning av selskapets eiendeler ved oppløsning av selskapet, kan vedtektene likevel bestemme at aksjeeierne ved forholdsmessig kapitalforhøyelse innen hver aksjeklasse bare skal ha fortrinnsrett til aksjer innen den aksjeklasse de fra før har aksjer i.
- (3) Blir fortrinnsretten ikke nyttet fullt ut, har de aksjeeiere som har brukt sin fortrinnsrett, og som vil overta en større andel av aksjene, rett til å tegne den andelen av kapitalforhøyelsen som ikke er tegnet. De aksjer det gjelder, skal i så fall fordeles mellom disse aksjeeierne mest mulig i forhold til det antall tegningsretter hver av dem har nyttet. Styret kan likevel beslutte at ubrukte tegningsretter skal selges slik at verdien kommer de aksjeeiere til gode som ikke har nyttet sin tegningsrett. Dersom selskapet har vedtektsbestemmelse som nevnt i annet ledd annet punktum, gjelder bestemmelsen i dette ledds første og annet punktum for hver aksjeklasse, likevel slik at aksjer som ikke er tegnet av aksjeeierne i én aksjeklasse, også kan tegnes av aksjeeierne i andre aksjeklasser.
- (4) En fortrinnsrett ved kapitalforhøyelse som er knyttet til en aksje, kan ikke av aksjeeieren skilles fra aksjen før kapitalforhøyelsen er besluttet.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-4

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiernes fortrinnsrett til nye aksjer ved kapitalforhøyelse er en grunnleggende aksjeeierrettighet. Bestemmelsen gir uttrykk for det aksjerettslige likhetsprinsippet, se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 128. Fortrinnsretten kan forhindre utvanning av de eksisterende aksjeeiernes økonomiske eller organisatoriske rettigheter i selskapet. Fortrinnsretten gir aksjeeierne rett til å tegne de nyutstedte aksjene slik at de opprettholder sin forholdsmessige andel av aksjene også etter kapitalforhøyelsen, eventuelt til å selge sine tegningsretter.

Bestemmelsen sier ikke noe om tegningskursen. Selv om tegningskursen går klar av forbudet mot tegning til underkurs, jf. [§ 10-12](#) fjerde ledd, jf. [§ 2-12](#) første ledd, kan det stilles spørsmål om hvorvidt tegningskursen kan være så lav at den kan rammes av forbudet mot myndighetsmisbruk i [§ 521](#). Dersom tegningskursen settes svært lavt, vil kapitalforhøyelsen i realiteten innebære en innskuddsplikt for aksjeeierne, ettersom unnlatt tegning vil innebære utvanning av aksjeeiernes

økonomiske rettigheter i selskapet. Ved vurderingen av om en fortrinnsrettsemisjon til lav tegningskurs kan rammes av forbudet mot myndighetsmisbruk, må det vurderes om den aktuelle kapitalforhøyelsen er saklig begrunnet i selskapets interesse. Videre må det vurderes om det er forholdsmessighet mellom de fordeler kapitalforhøyelsen er egnet til å gi for selskapet, og de ulemper den er egnet til å medføre for minoritetsaksjeeierne. Problemstillingen er reist og drøftet av Filip Truyen, «[Finnes det en nedre grense for hvilken emisjonskurs minoritetsaksjonærene må godta?](#)» (udatert).

Bestemmelsen samsvarer langt på vei med aksjeloven [§ 10-4](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-4 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd slår fast prinsippet om aksjeeiernes fortrinnsrett ved aksjetegning mot innskudd i penger.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-4 ...penger...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiernes fortrinnsrett er begrenset til kapitalforhøyelser hvor aksjene tegnes mot innskudd i penger. Ved innskudd i andre eiendeler enn penger har aksjeeierne altså ikke fortrinnsrett til de nye aksjene. Begrunnelsen for dette er at kapitalforhøyelse mot innskudd i andre eiendeler enn penger må være rettede emisjoner mot navngitte personer, og at det derfor er upraktisk om aksjeeierne skulle ha fortrinnsrett ved den typen kapitalforhøyelser, se [NOU 1996: 3 s. 164](#). Et tingsinnskudd vil ofte være en specie-ytelse, som for eksempel en fast eiendom eller aksjer i et annet selskap. Det vil være vanskelig å etterleve et krav om at aksjeeierne skulle gis rett til å tegne en forholdsmessig andel av de nye aksjene i slike tilfeller. Den praktiske betydningen av den formelle forskjellen kan imidlertid diskuteres, i og med at enhver endring av aksjekapitalen innebærer en vedtektsendring og av den grunn må besluttes med flertall som for vedtektsendringer, se nærmere Filip Truyen, *Aksjonærenes myndighetsmisbruk*, Cappelen Akademisk Forlag, 2005 s. 366–367.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-4 ...aksjeeierne...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Alle aksjeeiere har fortrinnsrett til nye aksjer, også når det er ulike aksjeklasser i selskapet, se annet ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-4 ...samme forhold...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Fortrinnsretten gir aksjeeierne rett til å tegne de nyutstedte aksjene slik at de opprettholder sin forholdsmessige andel av aksjene også etter kapitalforhøyelsen, eventuelt til å selge sine tegningsretter.

Siden de nye aksjene skal ha samme pålydende som de gamle, jf. [§ 3-1](#) annet ledd annet punktum, kan det oppstå praktiske problemer med å fordele aksjene forholdsmessig på aksjeeierne dersom forhøyelsen ikke svarer til den tidligere aksjekapitalen multiplisert med et helt tall. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 504 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-4 note 1.3 foreslår at dette kan løses enten ved at selskapet nedsetter alle aksjers pålydende slik at hver gammel aksje gir rett til én eller flere nye aksjer, eller ved at tegningsrettene omsettes.

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-4 ...fortrinnsrett...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er aksjeeiernes «fortrinnsrett» som ikke kan settes til side i vedtektene. Siden aksjeeiernes fortrinnsrett etter første ledd er begrenset til kapitalforhøyelser som skjer ved aksjetegning mot innskudd i penger, kan loven tolkes slik at man kan vedtektsfeste særrettigheter til å delta i fremtidige kapitalforhøyelser som skjer mot innskudd i andre eiendeler enn penger. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 506–507 mener imidlertid at en utvidende formålstolkning synes å være på sin plass, slik at loven antas å stenge for å vedtektsfeste særrettigheter til å delta i fremtidige kapitalforhøyelser også der det er bestemt at innskuddet skal gjøres i andre eiendeler enn penger. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-4 note 2.1 synes Andenæs' syn har mye for seg, motsatt Matres kommentarer til bestemmelsen i Rettsdata, *Norsk Lovkommentar*.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-4 ...kan ikke settes til side i vedtektene...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeiernes fortrinnsrett kan ikke settes til side i vedtektene på annen måte enn det som er angitt i annet ledd annet punktum. Hovedregelen er altså at aksjeeierne må ta stilling til fravikelse av fortrinnsrett i forbindelse med den enkelte kapitalforhøyelse.

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-4 ...Har selskapet flere aksjeklasser, og forskjellen gjelder ste...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis det er flere aksjeklasser i selskapet, gjelder det en særlig adgang til å vedtektsfeste at aksjeeierne ved forholdsmessig forhøyelse innen hver aksjeklasse bare skal ha fortrinnsrett til aksjene i den aksjeklasse de fra før har aksjer i. Forutsetningen er at forskjellen mellom aksjeklassene gjelder stemmerett, rett til utbytte eller rettigheter ved utlodning av selskapets eiendeler ved oppløsning av selskapet.

Karnov Lovkommentar 9 til § 10-4 ...Har selskapet flere aksjeklasser...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forutsetningen er at det er flere aksjeklasser i selskapet, jf. [§ 4-1](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 10 til § 10-4 ...har brukt sin fortrinnsrett...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forutsetningen for å kunne bruke denne sekundære fortrinnsretten er at aksjeeieren har utnyttet sin primære fortrinnsrett etter første ledd.

Karnov Lovkommentar 11 til § 10-4 ...rett...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

De aksjeeierne som vil overta en større del av aksjene enn de har rett til etter første ledd, har altså en ytterligere fortrinnsrett fremfor utenforstående for den del av aksjene som ikke er tegnet i kraft av aksjeeieres primære fortrinnsrett.

Karnov Lovkommentar 12 til § 10-4 ...mest mulig...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er ikke mulig å foreta en nøyaktig forholdsmessig fordeling. Fordelingen foretas av styret, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-4 note 3.2.

Karnov Lovkommentar 13 til § 10-4 ...Styret kan likevel beslutte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret har hjemmel til å utnytte ubrukte tegningsretter til fordel for aksjeeiere som ikke har nyttet sin tegningsrett. Generalforsamlingen kan imidlertid i kraft av sin overordnede stilling beslutte at salg av ubrukte tegningsretter ikke skal finne sted, noe styret i så fall vil være bundet av, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 505. I motsetning til hva som gjelder for aksjeselskaper, er salgsadgangen ikke begrenset til å gjelde salg til aksjeeierne. Dette henger sammen med at det for allmennaksjeselskaper ikke gjelder en tilsvarende begrensning som i aksjeloven [§ 10-1](#) første ledd tredje punktum.

Karnov Lovkommentar 14 til § 10-4 ...Dersom selskapet har vedtektsbestemmelse som nevnt i annet l...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er vanskelig tilgjengelig. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 507 uttrykker det klarere:

«[B]egrensningen av fortrinnsretten til den aksjeklasse aksjonærene fra før har aksjer i, [kan] bare fastsettes så lenge fortrinnsretten til aksjer i andre aksjeklasser blir benyttet fullt ut. Vedtektene kan ikke begrense den supplerende fortrinnsretten etter [§ 10-4](#) tredje ledd til aksjer i en annen aksjeklasse hvis fortrinnsretten til disse ikke nyttes fullt ut. Her har aksjonærene i de øvrige aksjeklasser den lovbestemte supplerende fortrinnsrett.»

§ 10-5. Tilsidesettelse av aksjeeiernes fortrinnsrett

Generalforsamlingen kan med flertall som for vedtektsendring beslutte å fravike det som er bestemt om aksjeeiernes fortrinnsrett i [§ 10-4](#) eller i vedtektene. Generalforsamlingen kan likevel ikke beslutte større avvik fra aksjeeiernes fortrinnsrett enn det som er angitt i styrets forslag, med mindre de aksjeeiere som vil få sin rett forringet, samtykker i dette.

Karnov lovkommentarer: § 10-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-5

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-5](#) og regulerer generalforsamlingens adgang til å sette aksjeeiernes fortrinnsrett til side.

Bestemmelsen regulerer ikke nærmere hvem fortrinnsretten kan fravikes til fordel for. Bestemmelsen er ikke til hinder for at fortrinnsretten fravikes til fordel for eksempelvis enkelte aksjeeiere. En slik emisjon vil imidlertid innebære et brudd med det aksjerettslige likhetsprinsippet og påvirke de interne maktforholdene i selskapet. Det kan imidlertid være saklig begrunnet i selskapets interesse å rette en emisjon mot personer som er aksjeeiere fra før, se for eksempel [NUT 1970:1 s. 93](#), Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 508–509 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-4 note 1.1.

Bestemmelsen sier heller ikke noe om på hvilke vilkår fortrinnsretten kan fravikes. I praksis er spørsmål om emisjonskursen viktig. Ideelt sett bør emisjonskursen fastsettes på grunnlag av selskapets underliggende verdier, se nærmere Filip Truyen, *Aksjonærenes myndighetsmisbruk*, Cappelen Akademisk Forlag, 2005 s. 365–424.

Allmennaksjeloven [§ 5-21](#) vil utgjøre en skranke for generalforsamlingens myndighet til å beslutte rettet emisjon. Bestemmelsen oppstiller et generelt forbud mot myndighetsmisbruk. Om myndighetsmisbruk i forbindelse med rettet emisjon se Truyen (2005) s. 365–424 og den tilsvarende vurderingen etter aksjeloven [§ 6-28](#) første ledd i Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 169–213.

En beslutning om å sette fortrinnsretten til side må være saklig begrunnet i selskapets interesse. Videre kreves en viss forholdsmessighet mellom de fordeler beslutningen er egnet til å gi for selskapet, og de ulemper kapitalforhøyelsen er egnet til å medføre for (minoritets)aksjeeierne.

Det fremgår av [Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse](#) punkt 4 at dersom styret vedtar kapitalforhøyelse med fravikelse av fortrinnsretten på bakgrunn av fullmakt, bør begrunnelsen offentliggjøres i børsmelding i forbindelse med kapitalforhøyelsen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-5 ...flertall som for vedtektsendring...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Som hovedregel vil «flertall som for vedtektsendring» si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmene som av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-5 ...fravike...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fortrinnsretten anses fraveket dersom aksjene kan tegnes i et annet forhold enn det som følger av aksjeeiernes relative andel. Fortrinnsretten anses altså fraveket både i tilfeller der aksjeeierne ikke skal ha fortrinnsrett til noen av aksjene, og i tilfeller der aksjeeierne skal ha fortrinnsrett til bare en del av aksjene.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-5 ...fortrinnsrett...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens adgang til å fravike fortrinnsretten er betinget av at kapitalforhøyelsen skjer ved nytegning av aksjer. Ved fondsemisjon gjelder det ingen tilsvarende regel om rett til å fravike aksjeeiernes fortrinnsrett, se [§ 10-23](#). Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-4 note 1.2 om kapitalforhøyelser som gjennomføres som en kombinasjon av kapitaltilførsel ved innbetaling og fondsemisjon.

Aksjeeiernes fortrinnsrett er etter [§ 10-4](#) begrenset til kapitalforhøyelse mot innskudd i penger og gjelder altså ikke ved kapitalforhøyelse mot tingsinnskudd. Det må imidlertid antas at denne formelle forskjellen får begrenset betydning, i og med at reglene om myndighetsmisbruk gjelder både ved kapitalforhøyelse mot innskudd i penger og ved kapitalforhøyelse mot tingsinnskudd, se Filip Truyen, *Aksjonærenes myndighetsmisbruk*, Cappelen Akademisk Forlag, 2005 s. 367.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-5 ...styrets forslag...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styrets forslag som setter rammen for avviket fra fortrinnsretten, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 506.

§ 10-6. Innføring av fortrinnsretten i tegningsrettsregisteret

Fortrinnsrett til å tegne nye aksjer skal innføres i tegningsrettsregisteret i verdipapirsentralen etter reglene i [§ 4-11](#).

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-6

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For allmennaksjeselskaper skal fortrinnsrett til å tegne nye aksjer innføres i tegningsrettsregisteret i verdipapirsentralen. Det vises til kommentarene til [§ 4-11](#).

§ 10-7. Tegning mv.

(1) Tegningen av nye aksjer skal skje på et særskilt tegningsformular som er inntatt i eller vedlagt tegningsinnbydelse eller prospekt som er utformet i samsvar med de krav som følger av lov eller forskrift. Første punktum er ikke til hinder for at aksjer tegnes på et elektronisk dokument, forutsatt at det også tilbys tegning på fysisk dokument, dersom en aksjetegner krever det. Nye aksjer kan også tegnes i protokollen for generalforsamlingen som beslutter kapitalforhøyelsen.

(2) Tegningsformularet skal angi hvor den som tegner nye aksjer kan gjøre seg kjent med beslutningen om kapitalforhøyelse, innkallingen til generalforsamlingen med vedlegg som nevnt i [§§ 10-2](#) og [10-3](#), selskapets vedtekter, årsregnskapet og årsberetningen for de to siste år og annet tegningsmateriale. Tegningsformularet skal også angi hvordan tegningskursen skal fastsettes dersom denne skal fastsettes av styret etter [§ 10-1](#) annet ledd nr 3.

(3) Tegning av aksje på annen måte enn det som er fastsatt i paragrafen her, eller med forbehold som ikke stemmer med generalforsamlingens beslutning, er ikke bindende for selskapet eller tegneren. Bestemmelsene i [§ 2-10](#) gjelder tilsvarende.

(4) Bestemmelser i denne loven er ikke til hinder for at selskapet kan bli ansvarlig etter en skadesløserklæring som utstedes i forbindelse med kapitalforhøyelsen til noen som på forretningsmessig basis gjennomfører eller tilrettelegger kapitalforhøyelsen. Ansvar etter første punktum er begrenset til det samlede beløpet av aksjeinnskudd regnet netto etter fradrag for utgifter til kapitalforhøyelsen.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [21 des 2001 nr. 117](#) (ikr. 1 jan 2002 iflg. [res. 21 des 2001 nr. 1475](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-7

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer hvordan aksjer skal tegnes, krav til tegningsformularet og konsekvensene av at tegning skjer på annen måte enn det som følger av bestemmelsen.

Den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven [§ 10-7](#) har noe andre regler om tegning på grunn av begrensningene som følger av aksjeloven [§ 10-1](#) første ledd tredje punktum.

Bestemmelsen er en parallell til [§ 2-10](#) første ledd første og annet punktum, som gjelder aksjetegning ved stiftelse av aksjeselskap.

Se om aksjetegning Magnus Aarbakke, «Aksjetegning. Ugyldighet, mislighold og ansvar», *Tidsskrift for Rettsvitenskap*, 1989, s. 333–358 ([TFR-1989-333](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-7 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens første ledd angir hvordan tegning av nye aksjer skal skje.

Tegningen skal skje på følgende måter:

1. På et særskilt tegningsformular. Slik tegning kan skje på et fysisk dokument eller på et elektronisk dokument, dog slik at selskapet må tilby tegning på fysisk dokument dersom en aksjetegner krever det. Dersom kapitalforhøyelsen faller inn under reglene i verdipapirhandelloven [kapittel 7](#), gjelder det særlige regler, se NOU 1996: 3 s. 224.
2. I protokollen for generalforsamlingen som beslutter kapitalforhøyelsen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-7 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er forstått slik at det ikke kan gis andre opplysninger enn de som kreves etter annet ledd, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-7 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-7 ...to siste år...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

I tilfeller hvor selskapet ikke har vært i virksomhet så lenge, kreves det heller ikke fremlagt andre opplysninger om resultatet av selskapets drift, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-7 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-7 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd angir følgene av at aksje er tegnet på annen måte enn det som er fastsatt i [§ 10-7](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-7 ...annen måte...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Hva som ligger i dette, kan skape tvil, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-7 note 3.1. Eksempler på feil som kan medføre ugyldighet, er om aksjene er «tegnet» på et dokument som ikke fremstår som et tegningsformular, eller om aksjene ikke er tegnet i protokollen for generalforsamlingen som beslutter kapitalforhøyelsen.

Se nærmere om mulige følger av at det er gitt uriktige eller misvisende opplysninger, i tegningsdokumentet, i Aarbakke mfl. (Juridika) § 10-7 note 3.4.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-7 ...tilsvarende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom aksjetegning er skjedd på annen måte enn foreskrevet i første og annet ledd, er tegningen uforbindende for tegneren og selskapet i samme utstrekning som ved stiftelse etter [§ 2-10](#). Om betydningen av registrering av kapitalforhøyelsen i Foretaksregisteret se kommentarene til [§ 2-10](#).

§ 10-8. *Utilstrekkelig tegning*

Blir det minstebeløpet som er fastsatt av generalforsamlingen ikke tegnet innen tegningsfristens utløp, bortfaller kapitalforhøyelsen.

Karnov lovkommentarer: § 10-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-8

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer følgen av at minstebeløpet fastsatt av generalforsamlingen ikke blir tegnet, og svarer til aksjeloven [§ 10-8](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-8 ...minstebeløpet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 10-1](#) annet ledd nr. 1. Tegning av det fastsatte minstebeløpet er et vilkår for gjennomføring av kapitalforhøyelsen.

Dersom minstebeløpet er tegnet før fristen går ut, er det ikke noe til hinder for at selskapet aksepterer senere tegning, jf. [NUT 1970:1 s. 97](#), slik også Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 513 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-8 note 1.1.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-8 ...tegningsfristens utløp...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 10-1](#) annet ledd nr. 5.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-8 ...bortfaller...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det som er innbetalt, skal i så fall betales tilbake.

§ 10-9. *Melding til Foretaksregisteret*

(1) Er det minstebeløpet som er fastsatt av generalforsamlingen tegnet, skal kapitalforhøyelsen meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter tegningsfristens utløp. Meldingen skal angi beløpet for kapitalforhøyelsen.

(2) Før kapitalforhøyelsen meldes til Foretaksregisteret, skal aksjeinnskudd være ytet fullt ut, herunder skal resultatet av teknisk bistand, forsknings- og utviklingsarbeider mv være stilt til rådighet for selskapet. I meldingen til Foretaksregisteret skal det opplyses om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene. Dette skal bekreftes av revisor. Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak i Norge eller i en EØS-stat, en advokat eller en statsautorisert regnskapsfører. [§ 2-19](#) gjelder tilsvarende.

(3) Er kapitalforhøyelsen ikke meldt til Foretaksregisteret innen fristens utløp, kan registrering ikke finne sted. Tegningene av aksjer er da ikke lenger bindende. Det samme gjelder om registrering nektes på grunn av feil som ikke kan rettes.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [16 des 2011 nr. 63](#) (ikr. 1 jan 2012 iflg. [res. 16 des 2011 nr. 1260](#)), [10 apr 2015 nr. 17](#) (ikr. 1 jan 2016 iflg. [res. 10 apr 2015 nr. 350](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 2 mai 2018 iflg. [res. 27 apr 2018 nr. 637](#)), [16 des 2022 nr. 90](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 des 2022 nr. 2255](#)), [16 juni 2023 nr. 67](#) (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 24 nov 2023 nr. 1896](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-9

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Melding til Foretaksregisteret er betinget av at det fastsatte minstebeløpet for kapitalforhøyelsen er tegnet, jf. første ledd, samt at aksjeinnskuddene er innbetalt til selskapet, jf. annet ledd.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-9](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-9 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd setter frist for å melde kapitalforhøyelsen til Foretaksregisteret. Fristen er tre måneder etter tegningsfristens utløp etter [§ 10-1](#) annet ledd nr. 5. Se den tilsvarende noten til [§ 2-18](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-9 ...minstebeløpet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 2](#) til [§ 10-8](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-9 ...skal...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se bestemmelsens tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-9 ...meldes til Foretaksregisteret...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. foretaksregisterloven [§ 4-1](#) annet ledd.

Styret har det overordnede ansvaret for at meldeplikten overholdes, men daglig leder er også ansvarlig, jf. foretaksregisterloven [§ 4-2](#) annet ledd.

Elektronisk melding kan i medhold av forskrift [18. desember 1987 nr. 984](#) om registrering av foretak [§ 9](#) første ledd signeres av meldepliktig etter foretaksregisterloven [§ 4-2](#) (styremedlem og daglig leder), signaturberettiget eller daglig leder. Utskrift av protokollen fra generalforsamlingen som beslutter kapitalforhøyelsen, skal vedlegges meldingen, jf. foretaksregisterloven [§ 4-4](#) første ledd bokstav a.

Dersom aksjeinnskuddene er innbetalt til selskapet når kapitalforhøyelsen meldes til Foretaksregisteret, kan ikke registrering nektes med den begrunnelse at kapitalen som er tilført selskapet, er gått tapt etter innbetalingen, se Aarbakke mfl. (Juridika) § 10-9 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-9 ...innen tre måneder...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [§ 18-4](#) annet og tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-9 ...beløpet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom generalforsamlingen i sin beslutning har angitt et eksakt beløp aksjekapitalen skal forhøyes med, jf. [§ 10-1](#) annet ledd nr. 1, er det dette beløpet som skal angis i meldingen til Foretaksregisteret. Dersom generalforsamlingen i sin beslutning har angitt en øvre og en nedre grense for forhøyelsen, må styret i meldingen til Foretaksregisteret angi et beløp innenfor det angitte intervallet.

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-9 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd fastslår at aksjeinnskudd skal være ytet fullt ut før kapitalforhøyelsen meldes til Foretaksregisteret.

Se kommentarene til [§ 2-18](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 10-9 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd regulerer virkningen av at kapitalforhøyelsen ikke meldes for registrering innen fristen. Regelen om konsekvensen av at kapitalforhøyelsen ikke er meldt innen fristen, er den samme som ved stiftelse, se kommentarene til [§ 2-18](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 10 til § 10-9 ...ikke finne sted...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første punktum slår fast at registrering ikke kan finne sted dersom meldingsfristen er oversett.

Karnov Lovkommentar 11 til § 10-9 ...ikke lenger bindende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet punktum regulerer forholdet mellom partene og slår fast at tegningene av aksjer ikke lenger er bindende dersom kapitalforhøyelsen ikke er meldt til Foretaksregisteret innen fristens utløp. Se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 160](#). Også eventuelle andre forpliktelser som selskapet eller tegnerne har etter kapitalforhøyelsen, faller bort, se [RG-2008-1142](#).

En forpliktelse til å innbetale aksjeinnskuddet faller ikke bort ved oversittelse av meldefristen dersom det er vedkommendes eget mislighold som er grunnen til at kapitalforhøyelsen ikke kan meldes innen fristen, se [HR-2018-111-A](#), hvor Høyesterett la til grunn at betalingsforpliktelsen bestod på kontraktsrettslig grunnlag.

§ 10-10. Registrering av kapitalforhøyelsen

(1) Aksjekapitalen anses forhøyd med det beløp som er angitt i meldingen etter [§ 10-9](#) når kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret.

(2) Kapitalforhøyelsen kan ikke registreres dersom det samlede beløp av aksjer som er bindende tegnet og tildelt, etter fradrag av aksjer som er slettet etter reglene i [§ 10-12](#) fjerde ledd, jf [§ 2-13](#) femte ledd, er mindre enn den fastsatte kapitalforhøyelsen eller det minstebeløpet som må tegnes etter generalforsamlingens beslutning.

Karnov lovkommentarer: § 10-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-10

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-10](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-10 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer tidspunktet for når kapitalforhøyelsen anses forhøyet.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-10 ...anses forhøyd...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Registreringen er skjæringstidspunktet for hvilket beløp aksjekapitalen anses forhøyet med. Se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-10 note 1.1, som antar at det for utøvelse av mindretallsrettigheter kan være tilstrekkelig at aksjekapitalen er tegnet når retten gjøres gjeldende. Se også Kåre I. Moljord, «Selskapsrettslige og skatterettslige virkninger av registrering av kapitalforhøyelse i handelsregisteret», *Lov og Rett*, 1984, s. 420–421 ([LOR-1984-420](#)) på [s. 420](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-10 ...registrert...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er registreringen av kapitalforhøyelsen i Foretaksregisteret som er det avgjørende tidspunktet for når aksjekapitalen skal anses forhøyet. Når aksjekapitalen er registrert, må fremgangsmåten etter [kapittel 12](#) følges dersom kapitalforhøyelsen skal nedsettes. Før registreringen er det imidlertid antatt at generalforsamlingen kan omgjøre beslutningen med flertall som for vedtektsendringer, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-10 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-10 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd må ses i sammenheng med [§ 10-8](#) om at kapitalforhøyelsen bortfaller om minstebeløpet fastsatt av generalforsamlingen ikke er tegnet innen tegningsfristens utløp. Ved vurderingen av om tilstrekkelig antall aksjer er tegnet, skal det gjøres fradrag for aksjer som er slettet etter reglene i [§ 10-12](#) fjerde ledd, jf. [§ 2-13](#) femte ledd, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-10 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-10 ...bindende tegnet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 10-7](#) tredje ledd.

§ 10-11. Rettigheter etter de nye aksjene

De nye aksjene gir rettigheter i selskapet fra registreringen av kapitalforhøyelsen, om ikke noe annet er fastsatt i generalforsamlingens beslutning. Retten til å møte på generalforsamlingen og andre rettigheter som enhver aksjeeier har, inntreffer i alle tilfelle senest ved registreringen.

Karnov lovkommentarer: § 10-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-11

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer fra hvilket tidspunkt de nye aksjene gir rettigheter i selskapet, og svarer til aksjeloven [§ 10-11](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-11 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Utgangspunktet er at det er registreringen av kapitalforhøyelsen i Foretaksregisteret som gir tegnerne aksjerettigheter i selskapet.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-11 ...rettigheter...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan for eksempel omfatte stemmerett, se [NUT 1970:1 s. 96](#).

Se [§ 10-1](#) annet ledd nr. 7 om at generalforsamlingens beslutning skal angi fra hvilket tidspunkt aksjene gir rett til utbytte.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-11 ...noe annet...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen kan beslutte at aksjene skal gi aksjerettigheter på et tidligere eller senere tidspunkt enn registreringstidspunktet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-11 ...andre rettigheter...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Rettigheter som skal tilkomme enhver aksjeeier, såkalte individualrettigheter, se [NUT 1970:1 s. 96](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-11 ...senest...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Individualrettighetene kan ikke utskytes til etter registreringen, se [NUT 1970:1 s. 96](#).

§ 10-12. Aksjeinnskudd, forfall og oppgjør mv

(1) Eiendeler som ikke kan balanseføres etter regnskapsloven, kan ikke brukes som aksjeinnskudd. En plikt til å utføre et arbeid eller en tjeneste for selskapet kan ikke i noe tilfelle brukes som aksjeinnskudd. Eiendeler som selskapet mottar som aksjeinnskudd, skal vurderes til virkelig verdi, med mindre det følger av regnskapsloven at innskuddet skal videreføres til balanseførte verdier.

(2) Selskapet kan dekke utgifter ved kapitalforhøyelsen i den utstrekning utgiftene ikke overstiger aksjeinnskuddet. Overstiger utgiftene aksjeinnskuddet, kan utgiftene likevel dekkes i den utstrekning de ligger innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter [§ 8-1](#).

(3) Selskapets krav på innskudd stiftes ved aksjetegningen og forfaller på det tidspunktet som er fastsatt i generalforsamlingens beslutning. Dette tidspunktet kan ikke være senere enn det tidspunktet kapitalforhøyelsen meldes til Foretaksregisteret, jf [§ 10-9](#).

(4) [§§ 2-12](#) til [2-17](#) gjelder tilsvarende for oppgjøret av aksjeinnskuddet. Hvis tilbud om tegning av aksjer ved kapitalforhøyelsen rettes til 100 personer eller flere og gjelder et beløp på minst 100 000 euro, kan en annen enn aksjetegneren gjøre opp et forfalt aksjeinnskudd på aksjetegnerens vegne etter følgende regler:

1. Slike aksjer skal foreløpig registreres på en egen konto i verdipapirsentralen. Aksjene gir ikke rettigheter i

selskapet før tegneren har gjort opp aksjeinnskuddet eller en annen enn tegneren har overtatt rettighetene etter reglene i nr 2 og 3, jf [§ 4-2](#).

2. Dersom aksjetegneren ikke har gjort opp aksjeinnskuddet innen syv dager etter at vedkommende er gitt oppfordring om dette, kan den som har gjort opp på vegne av aksjetegneren, etter registreringen av kapitalforhøyelsen overta aksjen selv ved å melde dette til selskapet innen to dager etter at fristen i oppfordringen har gått ut, eller selge den for tegnerens regning og risiko. For den nevnte oppfordringen gjelder [§ 2-13](#) tredje ledd tilsvarende. Salget skal foretas til børskurs eller en kurs som etter markedets stilling er rimelig.
3. Dersom en slik adgang fremgår av tegningsgrunnlaget, kan aksjen overtas eller selges etter reglene i nr 2 etter tre dager fra forfallstidspunktet og uten særskilt betalingsoppfordring. Skal aksjen overtas, må dette meldes til selskapet innen to dager etter at aksjene tidligst kunne vært overtatt.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-12

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-12](#), med unntak av fjerde ledd annet punktum om intervensjonsbetaling.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-12 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til [§ 2-7](#), som gjelder ved stiftelse. Se kommentarene til [§ 2-7](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-12 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd er endret ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#). Se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 118](#).

Aksjeinnskudd kan benyttes til å dekke utgiftene ved kapitalforhøyelsen så lenge utgiftene ikke overstiger aksjeinnskuddet.

Dersom utgiftene ved kapitalforhøyelsen overstiger aksjeinnskuddet, er det likevel adgang til å benytte fri egenkapital til å dekke utgiftene.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-12 ...utgifter ved kapitalforhøyelsen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «utgifter til kapitalforhøyelsen» menes utgifter i forbindelse med utarbeidelse av generalforsamlingsbeslutning og styrets forslag til denne, utgifter til utarbeidelse av redegjørelse etter [§ 10-2](#) mv., se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-10 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-12 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd svarer til [§ 2-11](#), som gjelder ved stiftelse, se kommentarene til [§ 2-11](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-12 4. ledd**Forfatter:** [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI**Versjon:** 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Første punktum slår fast at reglene i §§ [2-12](#) til [2-17](#) som regulerer oppgjør av krav på aksjeinnskudd ved stiftelse av allmennaksjeselskap, får tilsvarende anvendelse for oppgjør av krav på aksjeinnskudd ved kapitalforhøyelse. Se kommentarene til §§ [2-12](#) til [2-17](#).

Annet punktum oppstiller regler om intervensjonsbetaling. Regler om intervensjonsbetaling ble lovfestet ved lov [15. desember 2006 nr. 88](#) og gjelder bare for allmennaksjeselskaper, ikke aksjeselskaper. Ulovfestede prinsipper om intervensjonsbetaling gjelder ved siden av de lovfestede reglene, se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 4.1.4.2](#). Å legge til rette for at norske selskaper kan innhente kapital i det internasjonale markedet på samme måte som utenlandske selskaper, har vært et sentralt hensyn bak lovfestingen av reglene om intervensjonsbetaling, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 4.1.4.1](#).

Bakgrunnen for innføringen av reglene er nærmere omtalt i [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 4.1](#):

Den som tegner aksjer ved en kapitalforhøyelse, påtar seg en forpliktelse til å innbetale aksjeinnskuddet, jf. bestemmelsens tredje ledd. Aksjeinnskuddet skal være innbetalt innen et fastsatt tidspunkt, som ikke kan være senere enn tidspunktet kapitalforhøyelsen meldes til Foretaksregisteret. En kapitalforhøyelse kan ikke meldes til Foretaksregisteret før samtlige aksjeinnskudd er gjort opp, jf. [§ 10-9](#) annet ledd, og aksjekapitalen anses først forhøyet når kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret, jf. [§ 10-10](#). Dersom noen av tegnerne misligholder sin betalingsforpliktelse, hvilket ikke er upraktisk ved større kapitalforhøyelser, vil det ta noe tid før kapitalforhøyelsen blir registrert, og tegnerne kan overta aksjene. Ved enkelte kapitalforhøyelser er det av stor betydning at kapitalforhøyelsen kan registreres raskt, og reglene om intervensjonsbetaling gjør det mulig å kunne registrere kapitalforhøyelsen uten forsinkelse grunnet manglende betaling fra noen av tegnerne.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-12 ...rettes til 100 personer eller flere og gjelder et beløp på m...**Forfatter:** [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI**Versjon:** 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Adgangen til å foreta intervensjonsbetaling er søkt begrenset til de tilfeller hvor det er avgjørende at kapitalforhøyelsen kan registreres raskt, se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 4.1.4.2](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-12 ...en annen enn aksjetegneren...**Forfatter:** [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI**Versjon:** 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Adgangen til å foreta en intervensjonsbetaling tilkommer etter lovens ordlyd en annen enn aksjetegneren. Selv om det i praksis antas å være særlig praktisk at det er tilretteleggere og utstedere av garantier i forbindelse med kapitalforhøyelsen som foretar intervensjonsbetaling, er bestemmelsen generelt utformet, og adgangen er følgelig ikke forbeholdt de nevnte gruppene, se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 4.1.4.3](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 10-12 4. ledd nr. 1.**Forfatter:** [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI**Versjon:** 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjer som er gjenstand for intervensjonsbetaling, gir ikke rettigheter i selskapet før eierforholdet er avklart. De aktuelle aksjene skal derfor registreres midlertidig på en egen konto i verdipapirsentralen, se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 4.1.4.4](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 10-12 4. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir tegneren en syv dagers frist for å gjøre opp innskuddet før intervensjonsbetaleren får rett til å overta aksjen. Dersom tegneren ikke gjør opp aksjeinnskuddet, kan intervensjonsbetaleren overta aksjene selv eller selge dem.

Karnov Lovkommentar 11 til § 10-12 ...syv dager etter at vedkommende er gitt oppfordring om dette...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Intervensjonsbetaleren skal gi tegneren en oppfordring med en frist på syv dager til å gjøre opp aksjeinnskuddet. Det er først etter dette tidspunktet intervensjonsbetaleren kan overta aksjen eller selge den.

Karnov Lovkommentar 12 til § 10-12 ...melde dette til selskapet innen to dager etter at fristen i...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom intervensjonsbetaleren ønsker å overta aksjen, må dette meldes til selskapet innen to dager etter at fristen i oppfordringen er gått ut. En slik regel er ment å begrense intervensjonsbatalerens muligheter for spekulasjon, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) punkt 4.1.4.4.](#)

Karnov Lovkommentar 13 til § 10-12 4. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter dette alternativet kan aksjen selges eller overtas allerede tre dager etter forfall, og uten at det sendes særskilt oppfordring om å betale etter forfall. Forutsetningen er at en slik adgang følger av tegningsgrunnlaget.

§ 10-13. Særskilt innbetalingskonto for aksjeinnskudd

Aksjeinnskudd i penger skal innbetales på særskilt konto i en kredittinstitusjon i Norge eller i en EØS-stat. Kontoen kan ikke disponeres av selskapet før kapitalforhøyelsen er registrert. Den kan heller ikke overdras, stilles som sikkerhet eller tas som utlegg for gjeld. Dersom kapitalforhøyelsen faller bort, skal det beløp som er innbetalt på aksjene, uten opphold betales tilbake til aksjetegnerne. Det samme gjelder dersom en aksjetegning ikke godtas eller ikke er bindende.

0 Endret ved lov [16 juni 2023 nr. 67](#) (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 24 nov 2023 nr. 1896](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-13

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens første ledd svarer til aksjeloven [§ 10-13](#). Allmennaksjeloven inneholder ingen bestemmelse tilsvarende aksjeloven [§ 10-13](#) annet ledd.

Etter bestemmelsens første punktum skal aksjeinnskudd i penger innbetales på særskilt konto. Etter annet og tredje punktum er selskapets disposisjonsadgang over kontoen begrenset. Fjerde og femte punktum regulerer når innbetalt aksjeinnskudd skal betales tilbake.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-13 ...skal...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeinnskuddet skal innbetales på en særskilt konto. Allmennaksjeselskaper kan ikke fravike denne regelen, slik aksjeselskaper kan, sml. aksjeloven [§ 10-13](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-13 ...særskilt konto...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet må ha en egen konto spesielt for innbetaling av aksjeinnskuddene. Det kan ikke stå andre beløp på kontoen, se [NOU 1996: 3 s. 168](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-13 ...kredittinstitusjon...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.08.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «kredittinstitusjon i Norge» menes kredittinstitusjon som har tillatelse til å drive slik virksomhet etter lov [10. april 2015 nr. 17](#) om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven), se lovens [§ 1-5](#) fjerde ledd som definerer kredittinstitusjon som bank og kredittforetak.

Karnov Lovkommentar 4a til § 10-13 ...i en EØS-stat...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.08.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved lov [16. juni 2023 nr. 67](#) ble det innført et tillegg om at aksjeinnskudd også kan innbetales på særskilt konto i en kredittinstitusjon «i en EØS-stat». Endringen gjennomfører digitaliseringsdirektivet (direktiv [\(EU\) 2019/1151](#) artikkel 13g nr. 6 om at betaling av aksjeinnskudd skal kunne skje elektronisk til en bankkonto i en bank som opererer i EU, dersom betalingen er et krav for å stifte eller registrere et selskap, se [Prop. 76 LS \(2022–2023\) s. 88](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-13 ...registrert...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet kan først disponere over kontoen når kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret. Regelen sikrer at aksjetegnerne får tilbake sine innskudd dersom det ikke skulle bli noe av kapitalforhøyelsen, se [NOU 1996: 3 s. 168](#). Begrunnelsen for å sette registreringen som skjæringstidspunkt, er at det er først ved registreringen det er på det rene at det ikke blir aktuelt med tilbakebetaling til tegnerne, se [NOU 1996: 3 s. 168](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-13 ...overdras, stilles som sikkerhet eller tas som utlegg for gje...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje punktum er en presisering av forbudet mot at selskapet disponerer over kontoen.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-13 ...faller bort...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [§ 10-8](#), [§ 10-9](#) tredje ledd og [§ 10-10](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-13 ...beløp...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det antas at også renter på aksjeinnskuddene skal tilfalle aksjetegnerne, se Aarbakke mfl. (Juridika) § 10-13 note 1.3.

II. Styrefullmakt om kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer

Karnov lovkommentarer: II. Styrefullmakt om kapitalforhøyelse ved nytegning av aksj...

Karnov Lovkommentar 1 til II. Styrefullmakt om kapitalforhøyelse ved nytegning av aksj...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens utgangspunkt er at det er generalforsamlingen som beslutter kapitalforhøyelse, jf. [§ 10-1](#). Siden en kapitalforhøyelse innebærer en selskapsendring, er det et bevisst valg at den overordnede beslutningsmyndigheten skal ligge hos aksjeeierne selv gjennom generalforsamlingen. Dersom aksjekapitalen skal forhøyes utenom den ordinære generalforsamlingen, må det derfor i utgangspunktet kalles inn til ekstraordinær generalforsamling. Særlig i større selskaper kan det være relativt tid- og kostnadskrevende å gjennomføre en ekstraordinær generalforsamling. Generalforsamlingen har imidlertid anledning til å gi styret fullmakt til å beslutte kapitalforhøyelse.

Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt er en totrinnsprosess: Etter forslag fra styret må generalforsamlingen først beslutte tildeling av fullmakt til styret. Slik beslutning må treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#). Styret kan deretter beslutte kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakten. Bruk av styrefullmakt innebærer således at selve forhøyelsen kan gjennomføres uten generalforsamlingens medvirkning. Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt utgjør i så måte et tidsbesparende og fleksibelt alternativ for forhøyelse av aksjekapitalen.

Styrefullmakten kan forlenges eller fornyes av generalforsamlingen, slik at styret til enhver tid kan være utstyrt med en styrefullmakt.

Bruk av styrefullmakt er praktisk ved overtakelse av andre selskaper ved fusjon eller i andre situasjoner hvor det er behov for å gjennomføre kapitalforhøyelse raskt.

Styrefullmakt kan bare gis til kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer.

Om kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt se Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014.

§ 10-14. Generalforsamlingens beslutning om tildeling av styrefullmakt

- (1) Generalforsamlingen kan med flertall som for vedtektsendring gi styret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen ved nytegning av aksjer.
- (2) Generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt skal angi:
 1. det beløp aksjekapitalen i alt skal kunne forhøyes med;
 2. hvor lang tid fullmakten skal gjelde for;
 3. om aksjeeiernes fortrinnsrett etter [§ 10-4](#) skal kunne fravikes;
 4. om fullmakten omfatter kapitalforhøyelse mot innskudd i andre eiendeler enn penger eller rett til å pådra selskapet særlige plikter, jf [§ 10-2](#);
 5. dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet, hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre. Skal de nye aksjene utgjøre en egen klasse, skal også hovedtrekkene ved de rettighetene som skal gjelde for den nye aksjeklassen, angis;
 6. om fullmakten omfatter beslutning om fusjon etter [§ 13-5](#).

(3) Styrefullmakten kan ikke gjelde et større beløp enn at det samlede pålydende av aksjer som kan utstedes etter fullmakten, ligger innenfor halvdelens av aksjekapitalen på den tid da fullmakten ble registrert. Fullmakten kan ikke gis for mer enn to år om gangen.

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-14

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-14](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-14 ...Generalforsamlingen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutning om tildeling av styrefullmakt skal treffes av generalforsamlingen. Bestemmelsen er begrunnet i hensynet til aksjeeierne og gjelder uten unntak.

Generalforsamlingen kan treffe beslutning om tildeling av styrefullmakt før selskapet er registrert i Foretaksregisteret, jf. [NUT 1970:1 s. 99](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-14 ...flertall som for vedtektsendring...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Som hovedregel vil det si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Selv om beslutning om tildeling av styrefullmakt ikke i seg selv innebærer en vedtektsendring, skal generalforsamlingens beslutning om tildeling av styrefullmakt fattes med flertall som for vedtektsendring. Det skjerpede flertallskravet innebærer et vern for aksjeeierne, i og med at fullmakten gir styret kompetanse til på et senere tidspunkt å beslutte kapitalforhøyelse.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-14 ...gi styret fullmakt...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller ikke noe krav om at selskapet må være registrert før styrefullmakt tildeles. Dersom styrefullmakt tildeles før selskapet er registrert, vil registreringen av styrefullmakten i tilfelle skje samtidig med registreringen av selskapet.

Styrefullmakten gir styret kompetanse til å forhøye aksjekapitalen.

Styrets kompetanse til å beslutte kapitalforhøyelse forutsetter at styret har fått fullmakt fra generalforsamlingen. Det antas at styret ikke kan beslutte kapitalforhøyelse uten fullmakt under forutsetning av at generalforsamlingen godkjenner kapitalforhøyelsen i ettertid, se nærmere Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 89–91.

Flertallskravet ved supplerings, endring eller fornyelse av en tidligere gitt fullmakt er ikke regulert, men det må antas at samme prosedyre som for tildeling av styrefullmakt etter bestemmelsen her må følges, se Bråthen (2014) s. 92–93.

Bestemmelsen regulerer heller ikke spørsmålet om flertallskravet ved tilbakekalling av styrefullmakt, men det antas at tilbakekalling av styrefullmakt kan besluttes av generalforsamlingen med simpelt flertall, i henhold til allmennaksjelovens hovedregel, se nærmere Bråthen (2014) s. 93 flg.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-14 ...nytegning av aksjer...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrefullmakt kan bare gis til kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer og altså ikke til fondsemissjon.

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-14 ...skal angi...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd angir minimumskravene til generalforsamlingens beslutning. De minimumskravene som skal angis i generalforsamlingens beslutning, skal også fremgå av styrets forslag, jf. [§ 10-15](#) første punktum.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-14 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal angis et konkret beløp. Det er neppe noe i veien for at det også angis et minstebeløp, se Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 64.

Det samlede pålydende av aksjer som kan utstedes etter fullmakten, kan ikke gjelde et større beløp enn halvdelen av aksjekapitalen på det tidspunkt fullmakten registreres, jf. [§ 10-14](#) tredje ledd første punktum.

Ved samtidige fullmakter etter [§ 10-14](#) tredje ledd og [§ 11-8](#) tredje ledd kan hver av fullmaktene ha et pålydende beløp på opptil halvdelen av aksjekapitalen, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 33](#).

Bestemmelsen forutsetter at styret kan benytte én og samme fullmakt til å foreta flere kapitalforhøyelser. Dersom det utstedes flere fullmakter, må de samlet holdes innenfor denne kvantitative begrensningen, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 31](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-14 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I aksjeloven 1976 [§ 4-8](#) var tidsbegrensningen på fem år. Fem års gyldighetstid ble også foreslått i [NOU 1992: 29 s. 233](#) og fulgt opp i [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 225](#), men i [NOU 1996: 3 s. 169](#) ble gyldighetstiden foreslått redusert til to år. Begrunnelsen var blant annet at aksjeeierne skulle kunne vurdere fullmakten hyppigere. Forslaget ble fulgt opp i [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 162](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 10-14 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom aksjeeierne fortrinnsrett skal kunne fravikes, må det fremgå av generalforsamlingens beslutning.

Se kommentarene til [§ 10-4](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 10-14 2. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

En forutsetning for at styret skal kunne treffe kapitalforhøyelse på disse vilkårene, er at det fremgår av generalforsamlingens beslutning, se [Rt-2001-1513](#) (Vading Motor).

Karnov Lovkommentar 11 til § 10-14 2. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom selskapet har aksjer av ulike slag, skal generalforsamlingen ta stilling til hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre. I motsatt fall er det antatt at fullmakten ikke kan brukes, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 522.

Dersom de nye aksjene skal utgjøre en ny aksjeklasse, skal generalforsamlingens beslutning angi hovedtrekkene ved de rettighetene som skal gjelde for den nye aksjeklassen.

Karnov Lovkommentar 12 til § 10-14 2. ledd nr. 6.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom styret skal kunne treffe beslutning om fusjon etter [§ 13-5](#), skal dette fremgå uttrykkelig av styrefullmakten. Det vises til kommentarene til [§ 13-5](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 10-14 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Den kvantitative begrensningen er begrunnet i hensynet til aksjeeierne, jf. [NUT 1970:1 s. 99](#).

Rammen for styrefullmakten er halvdelen av aksjekapitalen på den tid da fullmakten blir registrert. Det er altså aksjekapitalen på det tidspunkt fullmakten blir registrert, som er avgjørende for om styrefullmakten ligger innenfor halvparten av aksjekapitalen. Forutsatt at kapitalforhøyelsen registreres senest samtidig med fullmakten, kan man ta hensyn til en kapitalforhøyelse som er vedtatt, men ikke registrert, på det tidspunktet generalforsamlingen beslutter å gi fullmakt, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 33](#).

Ordlyden sier at det er aksjekapitalen på tiden da fullmakten ble registrert, som er avgjørende. Forarbeidene sier ikke noe eksplisitt om hva som gjelder ved kapitalnedsettelse. Det er imidlertid antatt i teorien at det samme må gjelde for kapitalnedsettelse, altså at rammen for styrefullmakten er selskapets aksjekapital slik den var da fullmakten ble registrert. Etterfølgende kapitalendringer skal altså ikke hensyntas. Ved kapitalnedsettelse innebærer det at rammen for styrefullmakten langt kan overgå størrelsen på aksjekapitalen, men det foreligger ikke rettskilder som tilsier en annen løsning. Se nærmere Lars Jacobsen, kommentar til § 10-14 på Lovdata 2. november 2010, Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 64 og Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 522.

§ 10-15. Styrets forslag til generalforsamlingens beslutning

Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om tildeling av styrefullmakt, jf. [§ 10-14](#). Bestemmelsene i [§ 10-3](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 10-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-15

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer styrets forslag til generalforsamlingens beslutning om tildeling av styrefullmakt og svarer til aksjeloven [§ 10-15](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-15 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret forbereder generalforsamlingens beslutning om tildeling av styrefullmakt ved å legge frem forslag til generalforsamlingens beslutning.

Hvilke opplysninger styrets forslag skal inneholde, fremgår av [§ 10-14](#). Det kreves ikke at styret legger frem forslag til vedtektsendringer, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-15 note 1.1 og Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 521.

At [§ 10-3](#) gis «tilsvarende» anvendelse, innebærer at [§ 10-3](#) annet til femte ledd også gjelder for styrets forslag til generalforsamlingens fullmaktstildeling. Bestemmelsene i [§ 10-3](#) første ledd erstattes imidlertid av [§ 10-14](#) når det gjelder forslag om tildeling av styrefullmakt.

I hvilken grad generalforsamlingen er bundet av styrets forslag, beror på en tolkning av [§ 5-10](#) fjerde ledd første punktum, jf. [§ 5-14](#) første ledd. Spørsmålet er nærmere behandlet i Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 113–120.

§ 10-16. Melding til Foretaksregisteret

Generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt skal uten opphold meldes til Foretaksregisteret. Styret kan ikke gjøre bruk av fullmakten før den er registrert.

Karnov lovkommentarer: § 10-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-16

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer melding til og registrering av styrefullmakt i Foretaksregisteret og svarer til aksjeloven [§ 10-16](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-16 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrefullmakten skal meldes til Foretaksregisteret uten opphold. Styret kan ikke treffe beslutning om kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt før styrefullmakten er registrert i Foretaksregisteret.

Det må antas at det er tilstrekkelig at styret har truffet beslutning om kapitalforhøyelse før fullmakten løper ut, se Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 67.

§ 10-17. Styrets beslutning om kapitalforhøyelse

- (1) For styrets beslutning om å forhøye aksjekapitalen gjelder [§ 10-1](#) tilsvarende.
- (2) Skal nye aksjer kunne tegnes mot innskudd i andre eiendeler enn penger, eller skal det for øvrig gjelde andre særlige tegningsvilkår, skal vilkårene fastsettes av styret. [§ 10-2](#) gjelder tilsvarende.
- (3) Aksjeeiere eller andre som etter beslutningen skal ha fortrinnsrett til å tegne de nye aksjene, skal gis underretning etter reglene i [§ 10-1](#) tredje ledd.

Karnov lovkommentarer: § 10-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-17

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Den grunnleggende forutsetningen for at styret skal kunne beslutte kapitalforhøyelse, er at styret har fått fullmakt fra generalforsamlingen. Det antas at styret ikke kan beslutte kapitalforhøyelse uten fullmakt under forutsetning av at generalforsamlingen godkjenner kapitalforhøyelsen i ettertid, se nærmere Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 89–91.

For styrets beslutning gjelder de alminnelige reglene om saksbehandling i allmennaksjeloven [kapittel 6](#), herunder lovens hovedregel om at beslutningen fattes med alminnelig flertall blant styrets medlemmer, jf. [§ 6-25](#) første ledd.

Loven regulerer ikke spørsmålet om hvorvidt styret kan benytte fullmakten til å inngå opsjonsavtale med bindende virkning for selskapet, men spørsmålet har vært diskutert i juridisk teori, se for eksempel Bråthen (2014) s. 122 med videre henvisninger.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-17](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-17 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

At det er styret som treffer beslutningen om kapitalforhøyelse, nødvendiggjør at det oppstilles enkelte modifikasjoner for hvilke opplysninger beslutningen skal angi. Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-17 note 1.1, Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 523–524, og Gina Bråthen, *Kapitalforhøyelse i henhold til styrefullmakt*, Gyldendal, 2014 s. 148–153.

For øvrig er det opp til styret å avgjøre om styrefullmakten skal benyttes, og i så fall når den skal nyttes, og på hvilke vilkår.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-17 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrets kompetanse til å beslutte kapitalforhøyelse mot innskudd i andre eiendeler enn penger eller på andre særlige tegningsvilkår er betinget av at styrefullmakten eksplisitt åpner for dette, jf. [§ 10-14](#) annet ledd nr. 4.

Henvisningen til [§ 10-2](#) innebærer blant annet at styret skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse etter reglene i [§ 2-6](#), jf. [§ 10-2](#) tredje ledd. [Paragraf 10-2](#) fjerde ledd er ikke relevant når styret treffer beslutning om kapitalforhøyelse.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-17 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) tredje ledd. Tredje ledd annet punktum er ikke relevant når styret treffer beslutning om kapitalforhøyelse.

§ 10-18. Tegningen

Ved tegningen av nye aksjer gjelder reglene i [§ 10-7](#) tilsvarende, likevel slik at nye aksjer kan tegnes i protokollen for styremøtet.

Karnov lovkommentarer: § 10-18

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-18

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen har regler om aksjetegning i forbindelse med kapitalforhøyelse besluttet av styret i henhold til fullmakt.

Bestemmelsen oppstiller andre regler for tegning av aksjer enn aksjeloven [§ 10-18](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-18 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene for aksjetegning ved kapitalforhøyelse besluttet av generalforsamlingen gjelder tilsvarende, se kommentarene til [§ 10-7](#).

[Paragraf 10-7](#) annet ledd annet punktum er ikke aktuell når aksjer tegnes etter [§ 10-18](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-18 ...likevel slik at nye aksjer kan tegnes i protokollen for styr...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter [§ 10-7](#) kan aksjer tegnes i protokollen for generalforsamlingen som beslutter kapitalforhøyelsen, men når kapitalforhøyelse besluttet av styret, kan aksjer altså tegnes i styreprotokollen.

§ 10-19. Gjennomføringen av kapitalforhøyelsen

- (1) Bestemmelsene i [§§ 10-8](#) til [10-13](#) gjelder tilsvarende for kapitalforhøyelse i henhold til styrebeslutning.
- (2) Styret kan foreta de vedtektsendringer som kapitalforhøyelsen gjør påkrevd.

Karnov lovkommentarer: § 10-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-19

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer gjennomføringen av kapitalforhøyelsen og svarer til aksjeloven [§ 10-19](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-19 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til §§ [10-8](#) til [10-13](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-19 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret kan foreta de vedtektsendringer som kapitalforhøyelsen gjør påkrevd. Hensynet til beskyttelse av aksjeeierne, som begrunner at kapitalforhøyelse må besluttet av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendringer, anses ivarettatt ved at tildelingen av styrefullmakten må besluttet med flertall som for vedtektsendringer.

III. Kapitalforhøyelse ved fondsemissjon

Karnov lovkommentarer: III. Kapitalforhøyelse ved fondsemissjon

Karnov Lovkommentar 1 til III. Kapitalforhøyelse ved fondsemissjon

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 10 del III](#) regulerer fondsemissjon. En fondsemissjon vil si at deler av selskapets frie egenkapital omdisponeres til aksjekapital og således blir en del av selskapets bundne egenkapital. At selskapets egenkapital er bundet, vil si at den ikke kan deles ut til aksjeeierne som utbytte etter [§ 8-1](#) eller for øvrig disponeres over til fordel for aksjeeierne, se nærmere i kommentarene til [kapittel 3 del I](#) om bundet egenkapital.

En fondsemissjon kan gjennomføres enten ved oppskrivning av de enkelte aksjers pålydende (også kalt tilskrivning) eller ved at det utstedes nye aksjer som det ikke ytes vederlag for (også kalt friaksjer).

Det kan være ulike begrunnelser for å gjennomføre en fondsemissjon. Eksempelvis vil det å øke selskapets bundne egenkapital redusere selskapets mulighet for å foreta utdelinger til aksjeeierne, hvilket kan øke selskapets kredittverdighet.

§ 10-20. Generalforsamlingens beslutning om fondsemissjon

- (1) Forhøyelse av aksjekapitalen ved fondsemissjon kan skje ved overføring til aksjekapitalen fra midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter [§ 8-1](#).
- (2) Beregningen av selskapets frie egenkapital etter første ledd kan foretas på grunnlag av en mellombalanse. I så fall gjelder [§ 8-2 a](#) første og fjerde ledd tilsvarende.
- (3) Beslutning om fondsemissjon treffes av generalforsamlingen. Beslutningen kan ikke treffes før selskapet er registrert i Foretaksregisteret.
- (4) Generalforsamlingens beslutning skal angi
 1. det beløp aksjekapitalen forhøyes med;
 2. om kapitalforhøyelsen skal gjennomføres ved at aksjenes pålydende forhøyes eller ved utstedelse av nye aksjer;
 3. dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet, hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre.

0 Endret ved lover [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-20

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer generalforsamlingens beslutning om fondsemissjon og svarer til aksjeloven [§ 10-20](#).

Bestemmelsen ble endret ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#), se [Prop. 100 L \(2017–2018\)](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-20 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer adgangen til å foreta fondsemissjon. Adgangen er betinget av at overføringen til aksjekapitalen kan dekkes av selskapets utbyttegrunnlag etter [§ 8-1](#). Det foretas altså en ren regnskapspostering. Selskapet blir verken tilført nye aktiva eller blir kvitt gjeld.

Henvisningen til [§ 8-1](#) innebærer at det er balansen i selskapets sist godkjente årsregnskap som skal legges til grunn, men se annet ledd om at beregningen kan foretas på grunnlag av en mellombalanse.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-20 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beregningen av selskapets frie egenkapital kan foretas på grunnlag av en mellombalanse. Om krav til mellombalanse se [§ 8-2 a](#) første ledd. Henvisningen til [§ 8-2 a](#) fjerde ledd innebærer at dersom beslutningen om å forhøye kapitalen ved fondsemissjon er basert på en mellombalanse, skal selskapet sende mellombalansen til Regnskapsregisteret, se [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 68](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-20 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen må treffes av generalforsamlingen. Det er ikke adgang til å gi styret fullmakt til å beslutte fondsemissjon.

En kapitalforhøyelse innebærer en vedtektsendring, og den delen av beslutningen som innebærer en vedtektsendring, må treffes med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#).

Vilkåret om at selskapet må være registrert, skal bidra til å skille klart mellom stiftelsesprosessen og senere kapitalforhøyelse.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-20 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd stiller krav til hva generalforsamlingens beslutning skal angi.

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-20 4. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi forhøyelsen av aksjekapitalen med et bestemt beløp.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-20 4. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi om kapitalforhøyelsen skal gjennomføres ved at aksjenes pålydende forhøyes, eller ved at det utstedes nye aksjer.

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-20 4. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 9.

§ 10-21. Forslag om fondsemissjon

Styret skal utarbeide forslag til beslutning om fondsemissjon samt forslag til de vedtektsendringer som er påkrevd. Forslaget skal begrunnes. [§ 10-3](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 10-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-21

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om styrets forslag til generalforsamlingens beslutning om fondsemissjon og svarer til aksjeloven [§ 10-21](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-21 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om fondsemissjon og forslag til påkrevde vedtektsendringer. Se kommentarene til [§ 10-3](#).

§ 10-22. Melding til Foretaksregisteret

(1) Generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelsen skal meldes til Foretaksregisteret. Meldingen skal inneholde opplysninger om hvorvidt beslutningen er basert på sist godkjente årsregnskap eller en mellombalanse og datoen for fastsettelsen av årsregnskapet eller mellombalansen.

(2) Aksjekapitalen anses forhøyd med det meldte beløp når kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret. Er beslutningen om kapitalforhøyelse basert på en mellombalanse, kan kapitalforhøyelsen tidligst registreres i Foretaksregisteret når mellombalansen er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-22

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-22

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om melding av kapitalforhøyelsen til Foretaksregisteret. Bestemmelsen ble endret ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#), se [Prop. 100 L \(2017–2018\)](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-22](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-22 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et krav om at generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse meldes til Foretaksregisteret. Dette følger også av foretaksregisterloven [§ 4-1](#) annet ledd. I meldingen til Foretaksregisteret skal det opplyses om beslutningen er basert på sist godkjente årsregnskap eller en mellombalanse. Datoen for fastsettelsen av årsregnskapet etter mellombalansen skal også angis i meldingen.

Bestemmelsen oppstiller ingen frist for når kapitalforhøyelsen må meldes til Foretaksregisteret.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-22 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjekapitalen anses forhøyet på det tidspunktet kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret.

Registreringen av mellombalansen i Regnskapsregisteret og kunngjøringen av denne er en forutsetning for at kapitalforhøyelsen kan tre i kraft, se [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 69](#).

§ 10-23. Tildeling av aksjene

- (1) Dersom kapitalforhøyelsen skal skje ved utstedelse av nye aksjer, skal de nye aksjene tildeles selskapets aksjeeiere i samme forhold som de fra før eier aksjer i selskapet.
- (2) Er det flere aksjeklasser i selskapet, skal aksjeeierne bare tildeles aksjer innen den aksjeklassen de fra før har aksjer i, dersom ikke noe annet er fastsatt i vedtektene. For øvrig kan første ledd ikke fravikes i vedtektene.
- (3) [§ 10-11](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 10-23

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-23

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder tildeling av aksjer og kommer altså til anvendelse dersom fondsemisjonen gjennomføres ved utstedelse av nye aksjer (også kalt friaksjer).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 10-23](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-23 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved fondsemisjon som gjennomføres ved utstedelse av nye aksjer (friaksjer), skal aksjene fordeles forholdsmessig mellom aksjeeierne. Det er ikke anledning til å fravike aksjeeiernes fortrinnsrett.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-23 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom det er flere aksjeklasser i selskapet, skal aksjeeierne i en aksjeklasse bare tildeles aksjer innen den aksjeklassen vedkommende fra før har aksjer i. Forbeholdet om at noe annet er fastsatt i vedtektene, er forstått slik at avvikende vedtektsbestemmelse kan gå ut på at tildelingen skal skje etter reglene i første ledd selv om selskapet har flere aksjeklasser, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 10-23 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-23 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-11](#).

Kapittel 11. Finansielle instrumenter

Karnov lovkommentarer: Kapittel 11. Finansielle instrumenter

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 11. Finansielle instrumenter

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Et aksjeselskap kan finansieres på ulike måter. Et skille går mellom såkalt egenfinansiering og fremmedfinansiering.

Med «fremmedfinansiering» menes finansiering som hentes utenfra, for eksempel ulike typer lån, som lån fra banker, obligasjonslån mv. Selskapets fremmedfinansiering er ikke regulert i allmennaksjeloven, men reguleres i utgangspunktet av alminnelige kontraktsrettslige regler. Det er selskapets ledelse som treffer beslutninger om fremmedfinansiering.

Med «egenfinansiering» menes finansiering med egne midler, enten ved at aksjeeierne foretar innskudd i selskapet, for eksempel ved kapitalforhøyelse, eller ved selvfinansiering ved egne overskudd. Ved egenfinansiering spiller aksjeeierne gjennom generalforsamlingen en sentral rolle.

[Kapittel 11](#) har regler om ulike finansielle instrumenter: lån med rett til å kreve utstedt aksjer (§§ [11-1](#) til [11-9](#)), tegningsrettsaksjer (§§ [11-10](#) og [11-11](#)) og frittstående tegningsretter (§§ [11-12](#) og [11-13](#)). Felles for disse tre finansieringsformene er at de gir innehaveren rett til å kreve utstedt aksjer i selskapet. Ved å utstede slike instrumenter binder altså selskapet seg til å foreta kapitalforhøyelse på et senere tidspunkt når rettighetshaveren gjør bruk av tegningsretten.

For lån med rett til å kreve utstedt aksjer er retten til å kreve utstedt aksjer knyttet til lånefordringen, for tegningsrettsaksjer er retten knyttet til en aksje tegnet i en kapitalforhøyelse. Frittstående tegningsretter er tegningsretter som utstedes uavhengig av låneopptak eller kapitalforhøyelse.

[Paragraf 11-14](#) gir regler om lån med rente som helt eller delvis avhenger av utbyttet som deles ut til aksjeeierne eller av selskapets resultat. Til forskjell fra hva som gjelder for de tre førstnevnte finansieringsformene som er regulert i [kapittel 11](#), gir ikke lån etter [§ 11-14](#) rettighetshaveren (långiveren) noen rett til å kreve utstedt aksjer i selskapet.

Finansielle instrumenter er behandlet i blant annet Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 529–554 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) kapittel 11.

I. Lån med rett til å kreve utstedt aksjer

Karnov lovkommentarer: I. Lån med rett til å kreve utstedt aksjer

Karnov Lovkommentar 1 til I. Lån med rett til å kreve utstedt aksjer

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Et lån med rett til å kreve utstedt aksjer gir fordringshaveren rett til å kreve utstedt aksjer mot innskudd i penger eller ved at fordringen nyttes til motregning.

§ 11-1. Adgangen til å ta opp lån hvor fordringen gir rett til å kreve utstedt aksjer

Et allmennaksjeselskap kan ved avtale om lån gi fordringshaveren rett til å kreve utstedt aksjer mot innskudd i penger eller mot at fordringen nyttes til motregning.

Karnov lovkommentarer: § 11-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-1](#). Allmennaksjeloven har ingen bestemmelse tilsvarende aksjeloven [§ 11-1](#) annet ledd, hvilket innebærer at det i allmennaksjeselskaper ikke gjelder et forbud

mot å skille retten til å kreve utstedt aksjer fra fordringen. Se om begrunnelsen i [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) punkt 3.5](#) og [NOU 1992: 29 punkt 9.3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir selskapet hjemmel til å ta opp lån som gir fordringshaveren rett til å kreve utstedt aksjer i selskapet. Låneavtalen kan gå ut på at fordringshaveren gis tegningsrett til nye aksjer mot innskudd («warrants») eller mot at fordringen mot selskapet motregnes med aksjeinnskuddet (konvertibelt lån). Låneavtalen gir altså fordringshaveren rett, ikke plikt, til å kreve utstedt aksjer.

En slik avtale innebærer altså at selskapet forplikter seg til å foreta en kapitalforhøyelse på et senere tidspunkt dersom långiveren krever aksjer utstedt.

Loven oppstiller ingen øvre grense for hvor mye aksjekapitalen kan økes med, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 113](#) og [NOU 1996: 3 s. 170](#), hvor det fremgår at det tidligere gjaldt en begrensning om at aksjekapitalen maksimalt kunne økes med inntil halvdelen av selskapets aksjekapital på det tidspunkt generalforsamlingens beslutning om låneopptak ble truffet.

Hva som menes med «avtale om lån», er drøftet nærmere i Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 531–532.

Se nærmere om fordeler med slike låneformer i Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-1 note 1.2.

§ 11-2. Beslutning av generalforsamlingen

- (1) Opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#) besluttes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring. Ved bruk av retten til å kreve utstedt aksjer etter en slik låneavtale kan aksjekapitalen forhøyes uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen.
- (2) Generalforsamlingen skal for hvert enkelt lån fastsette lånevilkårene. Beslutningen skal angi:
 1. det samlede lånebeløp. Det kan fastsettes en øvre og en nedre grense for beløpet;
 2. hvem som kan tegne lånet;
 3. fristen for tegning av lånet. Fristen for tegning på grunnlag av [§ 11-4](#) må ikke være kortere enn to uker fra avgivelsen av underretningen etter tredje ledd;
 4. fordringens pålydende (nominelle beløp) og rente;
 5. kursen ved tegningen av lånet. Generalforsamlingen kan overlate til styret å fastsette tegningskursen innenfor en øvre og en nedre grense som fastsettes av generalforsamlingen;
 6. tid og sted for når lån skal være innbetalt til selskapet;
 7. de regler som ved overtegning skal gjelde for fordelingen av lån som ikke er tegnet på grunnlag av fortrinnsrett, hvis ikke fordelingen er overlatt til styret;
 8. vilkår for å kunne kreve utstedt aksjer, herunder hva som skal ytes som vederlag for de nye aksjene;
 9. fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer. Fristen må ikke være lengre enn fem år fra generalforsamlingens beslutning ble truffet;
 10. dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet, hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre;
 11. hvilken stilling rettighetshaverne skal ha ved selskapets beslutning om forhøyelse eller nedsetting av aksjekapitalen, ved ny beslutning om utstedelse av tegningsretter som omhandlet i dette kapitlet, eller ved oppløsning, fusjon, fisjon eller omdanning. Det kan bestemmes at rettighetshaverne ved slike beslutninger skal ha samme rettigheter som en aksjeeier;
 12. fra hvilket tidspunkt de nye aksjene gir rett til utbytte;

13. om tegningsretten av fordringshaveren skal kunne skilles fra fordringen og utnyttes uavhengig av denne.

(3) Aksjeeiere eller andre som etter beslutningen skal ha rett til å tegne lånene, skal gjøres kjent med beslutningen etter reglene i [§ 10-1](#) tredje ledd.

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 11-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-2

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer generalforsamlingens beslutning om opptak av lån hvor fordringen gir rett til å kreve utstedt aksjer. Bestemmelsen må ses i sammenheng med direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 68](#) nr. 4, jf. nr. 1.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-2](#). Allmennaksjeloven inneholder ingen regel tilsvarende aksjeloven [§ 11-2](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-2 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kompetansen til å beslutte opptak av lån som gir fordringshaveren rett til å kreve utstedt aksjer i selskapet, ligger hos generalforsamlingen. Beslutningen må treffes med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#). Som hovedregel vil det si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Generalforsamlingen kan imidlertid gi styret fullmakt til å treffe beslutning om opptak av lån som gir fordringshaveren rett til å kreve utstedt aksjer, se §§ [11-8](#) og [11-9](#).

Loven åpner ikke for at styret uten fullmakt kan treffe beslutning om opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#), med forbehold om generalforsamlingens etterfølgende godkjenning, se [NOU 1992: 29](#) s. [126–127](#).

Ved låneavtalen påtar selskapet seg en plikt til å utstede aksjer, og den senere kapitalforhøyelsen kan derfor gjennomføres uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen.

Allmennaksjeloven inneholder ingen bestemmelse tilsvarende aksjeloven [§ 11-2](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-2 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen skal i sin beslutning angi lånevilkårene. Bestemmelsen svarer i stor grad til [§ 10-1](#) om beslutning om kapitalforhøyelse ved nytegring av aksjer.

Normalt vil fastsettelse av lånevilkårene skje i forbindelse med beslutningen om selve låneopptaket, men det er ikke noe i veien for at det vedtas særskilt. Siden det ikke er angitt hvilket flertallskrav som gjelder for beslutning om lånevilkårene, er det antatt at det kan vedtas med alminnelig flertall så lenge det ikke medfører endring av vedtektene, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-2 note 3.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-2 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Lånet kan tas opp hos én eller flere kreditorer, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-2 note 3.2.

Alternativet med å fastsette en øvre og en nedre grense for beløpet kan være aktuelt hvor man innbyr potensielle långivere til å tegne seg for lånet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-2 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeierne har fortrinnsrett til tegning av lån, se [§ 11-4](#).

Se [note 12](#) til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 4.

Karnov Lovkommentar 6 til § 11-2 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 5, med ett unntak: I motsetning til hva som gjelder for aksjeselskaper, gjelder det ingen regel om maksimal tegningsfrist på tre måneder for allmennaksjeselskaper. Det vises derfor til [note 13](#) til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 5.

Karnov Lovkommentar 7 til § 11-2 2. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Den enkelte fordrings pålydende og rente skal angis i generalforsamlingens beslutning.

Karnov Lovkommentar 8 til § 11-2 2. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen kan enten fastsette tegningskursen i sin beslutning eller delegere kompetansen til å fastsette tegningskursen til styret.

Karnov Lovkommentar 9 til § 11-2 2. ledd nr. 6.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi tid og sted for når lånet skal være innbetalt til selskapet. Det er ikke oppstilt begrensninger, slik at dette er opp til selskapet.

Karnov Lovkommentar 10 til § 11-2 2. ledd nr. 7.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi hvilke regler som skal gjelde for fordelingen av lån ved overtegning. At fordelingen kan overlates til styret, innebærer at generalforsamlingen enten kan fastsette regler for hvordan fordelingen av aksjer skal skje, eller overlate dette til styrets skjønn.

Aksjeloven inneholder ingen tilsvarende bestemmelse.

Karnov Lovkommentar 11 til § 11-2 2. ledd nr. 8.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi hvilke vilkår som skal gjelde for at långiveren skal kunne kreve utstedt aksjer. Det kan fastsettes nærmere forutsetninger som må være oppfylt for at långiveren

skal kunne kreve utstedt aksjer. For eksempel kan det fastsettes at lånet skal konverteres når det besluttet av et flertall av obligasjonseierne.

Et sentralt lånevilkår, som er eksplisitt nevnt, og som må angis i beslutningen, er hvilket vederlag som skal ytes for de nye aksjene. Loven regulerer ikke hvordan vederlaget skal fastsettes. Om forholdet til underkursforbudet i [§ 2-12](#) første ledd første punktum vises det til Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 note 3.8 til [§ 11-2](#).

Det er antatt at generalforsamlingen kan fastsette momenter som skal være avgjørende for ombyttings- eller aksjetegningskursen, og overlate til styret å fastsette den eksakte kursen, se Aarbakke mfl. (Juridika) § 11-2 note 3.8.

Beslutninger som nevnt i nr. 11 kan påvirke verdien av rettighetshavernes ombyttings- og tegningsretter, og generalforsamlingens beslutning skal derfor angi hvilken stilling rettighetshaverne skal ha ved slike beslutninger. Det kan bestemmes at de skal ha samme rettigheter som aksjeeiere, for eksempel at de skal ha fortrinnsrett til aksjer ved kapitalforhøyelse, se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 11-2 note 3.11.

Karnov Lovkommentar 12 til § 11-2 2. ledd nr. 9.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer, som ikke kan være lengre enn fem år fra generalforsamlingen traff sin beslutning. Begrunnelsen for tidsbegrensningen er at det kan være uheldig om det i lang tid etter at beslutningen ble truffet, finnes rettighetshavere som kan tegne aksjer til en kurs som er uforholdsmessig lav i forhold til aksjenes egentlige verdi. Bestemmelsen er altså ment å innebære et ekstra vern av aksjeeierne, jf. [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 226](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 11-2 2. ledd nr. 10.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 9.

Karnov Lovkommentar 15 til § 11-2 2. ledd nr. 12.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 8.

Karnov Lovkommentar 16 til § 11-2 2. ledd nr. 13.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen kan beslutte at tegningsretten skal kunne skilles fra fordringen. Se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) punkt 3.5](#) om begrunnelsen for regelen.

Karnov Lovkommentar 17 til § 11-2 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) tredje ledd.

§ 11-3. Styrets forslag

Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#), jf [§ 11-2](#) annet ledd. [§ 10-3](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 11-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-3

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-3 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Til grunn for generalforsamlingens beslutning om låneopptak som nevnt i [§ 11-1](#) skal det ligge et forslag fra styret. Styrets forslag skal inneholde opplysninger som nevnt i [§ 11-2](#), se kommentarene til denne bestemmelsen.

Det fremgår videre at [§ 10-3](#) gjelder tilsvarende, og det vises derfor til kommentarene til denne bestemmelsen. Henvisningen til [§ 10-3](#) gjelder ikke de bestemmelser [§ 10-3](#) selv viser til ([§ 10-1](#) og [§ 10-2](#)).

§ 11-4. Aksjeeiernes fortrinnsrett

Aksjeeierne har fortrinnsrett til tegning av lån som nevnt i [§ 11-1](#). Bestemmelsene i [§§ 10-4](#) og [10-5](#) gjelder tilsvarende. [§ 10-4](#) gjelder likevel ikke for aksjer som utstedes på grunnlag av tegningsretten.

Karnov lovkommentarer: § 11-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-4

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-4](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-4 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeierne har fortrinnsrett til tegning av lån som gir fordringshaveren rett til å kreve utstedt aksjer. Det vises til kommentarene til [§§ 10-4](#) og [10-5](#). Når fordringshaveren benytter sin rett til å kreve aksjer, har aksjeeierne selvsagt ikke fortrinnsrett.

§ 11-5. Tegning av lån, innføring i tegningsrettsregister

(1) For tegning av lån som nevnt i [§ 11-1](#), gjelder [§ 10-7](#) tilsvarende.

(2) Rettighetene til å kreve utstedt aksjer skal innføres i et tegningsrettsregister, jf [§ 4-11](#).

Karnov lovkommentarer: § 11-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-5

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-5](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-5 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene om tegning av aksjer ved kapitalforhøyelse gjelder tilsvarende ved tegning av lån som gir fordringshaveren rett til å kreve utstedt aksjer. Se [NOU 1992: 29 s. 129](#). Det vises til kommentarene til [§ 10-7](#).

§ 11-6. Melding til Foretaksregisteret om beslutningen om låneopptaket mv

(1) Blir det minstebeløpet som er fastsatt av generalforsamlingen ikke tegnet innen tegningsfristens utløp, bortfaller beslutningen om låneopptaket. Beløp som er innbetalt, skal i så fall uten opphold betales tilbake.

(2) Er beløpet som er fastsatt av generalforsamlingen tegnet, skal beslutningen uten opphold meldes til Foretaksregisteret. Meldingen skal inneholde opplysning om det beløpet aksjekapitalen kan forhøyes med, og om fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer i selskapet.

(3) [§ 10-13](#) gjelder tilsvarende for innbetaling av lån.

Karnov lovkommentarer: § 11-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-6

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-6](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-6 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved utilstrekkelig tegning bortfaller beslutningen om låneopptaket, og innbetalt beløp skal betales tilbake uten opphold. Den tilsvarende bestemmelsen ved kapitalforhøyelse er [§ 10-8](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-6 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutning om låneopptak skal uten opphold meldes til Foretaksregisteret når lånebeløpet fastsatt av generalforsamlingen etter [§ 11-2](#) tredje ledd nr. 1 er tegnet. Dersom det er fastsatt en øvre og en nedre grense for lånebeløpet, jf. [§ 11-2](#) tredje ledd nr. 1 annet punktum, inntreffer meldeplikten når minstebeløpet er tegnet, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-6 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-6 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lån til selskapet skal innbetales på særskilt konto.

§ 11-7. Gjennomføring av kapitalforhøyelsen ved utstedelse av nye aksjer

(1) Når fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer i selskapet er utløpt, skal kapitalforhøyelsen straks meldes til Foretaksregisteret. Varer fristen lengre enn 12 måneder, skal styret senest en måned etter utløpet av hvert regnskapsår melde det beløpet som aksjekapitalen er forhøyd med i løpet av året. Når registrering har funnet sted, anses aksjekapitalen forhøyd og aksjer utstedt med det beløpet som er meldt.

(2) Endringer i selskapets vedtekter som kapitalforhøyelsen gjør nødvendige, kan meldes uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen.

(3) De nye aksjene gir rettigheter i selskapet etter reglene i [§ 10-11](#). Utstedes aksjene mot innskudd, gjelder reglene om innbetaling av aksjeinnskudd i [§§ 2-12 til 2-17](#) og [§§ 10-12 og 10-13](#) tilsvarende. Selskapets krav på innskudd stiftes ved aksjetegningen og forfaller på det tidspunkt som er fastsatt i generalforsamlingens beslutning.

Karnov lovkommentarer: § 11-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-7

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-7](#) og gir regler om gjennomføring av kapitalforhøyelsen når det kreves utstedt aksjer i selskapet på bakgrunn av tegningsretter.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-7 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Kapitalforhøyelsesbeløpet skal straks meldes til Foretaksregisteret når fristen for å kreve aksjer utstedt er utløpt. Dersom tegningsretten varer lenger enn 12 måneder, er det tilstrekkelig at kapitalforhøyelse meldes senest en måned etter utløpet av hvert regnskapsår. Det er imidlertid ikke noe i veien for at kapitalforhøyelse meldes oftere enn det loven krever, jf. [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 228](#).

Ansaret for at melding blir sendt ligger hos styret, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 540.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-7 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen etter loven er at vedtektsendringer besluttet av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#). Men siden generalforsamlingen har truffet beslutning om selve låneopptaket, må vedtektene endres etter hvert som krav om konvertering fremsettes.

Generalforsamlingen eller styret kan ikke motsette seg at aksjekapitalen forhøyes i slike tilfeller. Endring av vedtektene kan derfor meldes til Foretaksregisteret uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen. Det fremgår av forarbeidene at det heller ikke er nødvendig med styrevedtak, jf. [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 163](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-7 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen til [§ 10-11](#) innebærer at rettighetene som aksjeeier som hovedregel inntreffer i og med registreringen av kapitalforhøyelsen i Foretaksregisteret. Se kommentarene til [§ 10-11](#).

Etter annet punktum gjelder §§ [2-12 til 2-17](#) og §§ [10-12 og 10-13](#) tilsvarende når aksjene utstedes mot innskudd. Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-7 note 3.2 om situasjonen der aksjene utstedes mot at fordringen nyttes til motregning.

Det er antatt at henvisningen til [§ 10-12](#) må forstås slik at de relevante deler av [§ 10-9](#) også kommer til anvendelse, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 541 og Aarbakke mfl. (Juridika) § 11-7 note 3.2.

§ 11-8. Generalforsamlingens beslutning om tildeling av styrefullmakt

- (1) Generalforsamlingen kan med flertall som for vedtektsendring gi styret fullmakt til å treffe beslutning om opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#).
- (2) Generalforsamlingens beslutning skal angi:
1. det samlede beløp for lån som kan tas opp;
 2. det beløp aksjekapitalen i alt skal kunne forhøyes med;
 3. hvor lang tid fullmakten skal gjelde for;
 4. om aksjeeiernes fortrinnsrett ved tegning av lånene etter [§ 11-4](#), jf [§§ 10-4](#) og [10-5](#), skal kunne fravikes;
 5. dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet, hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre. Skal de nye aksjene utgjøre en egen klasse, skal også hovedtrekkene ved de rettighetene som skal gjelde for den nye aksjeklassen, angis.
- (3) Styrefullmakten kan ikke gjelde et større beløp enn at det samlede pålydende av de aksjer som kan utstedes i henhold til låneavtale på bakgrunn av fullmakten, ligger innenfor halvdelen av aksjekapitalen på den tid da fullmakten ble registrert. Fullmakten kan ikke gis for mer enn to år om gangen.
- (4) Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt. Forslaget skal begrunnes. Bestemmelsene i [§ 10-3](#) gjelder tilsvarende.
- (5) [§ 10-16](#) gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 11-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-8

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen kan gi styret fullmakt til å treffe beslutning om opptak av lån hvor fordringen gir rett til å kreve utstedt aksjer. Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-8](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-8 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning om å gi styret fullmakt til å treffe beslutning om opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#) må treffes med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#). Som hovedregel vil det si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-8 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd angir hva generalforsamlingens beslutning skal angi. Det vises til kommentarene til [§ 10-14](#) annet ledd, som har tilsvarende relevans.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-8 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd oppstiller begrensninger når det gjelder kapitalforhøyesbeløpet og hvor lang tid fullmakten kan gjelde.

Ved samtidige fullmakter etter [§ 10-14](#) tredje ledd og [§ 11-8](#) tredje ledd kan hver av fullmaktene ha et pålydende beløp på opptil halvdelen av aksjekapitalen, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 33](#).

Det vises til kommentarene til [§ 10-14](#) tredje ledd, som gjelder tilsvarende.

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-8 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det vises til kommentarene til [§ 10-3](#), som gjelder tilsvarende, med det unntak at det normalt ikke må utarbeides forslag til vedtektsendringer, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 542 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-8 note 4.1.

Karnov Lovkommentar 6 til § 11-8 5. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen til [§ 10-16](#) innebærer at generalforsamlingens beslutning om tildeling av styrefullmakt uten opphold skal meldes til Foretaksregisteret, og at styret ikke kan gjøre bruk av styrefullmakten før den er registrert.

§ 11-9. Styrets beslutning om låneopptak i henhold til fullmakt mv

- (1) For styrets beslutning om opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#), gjelder [§ 11-2](#) tilsvarende.
- (2) Aksjeeiere eller andre som etter beslutningen skal ha rett til å tegne lånene, skal gjøres kjent med beslutningen etter reglene i [§ 10-1](#) tredje ledd.
- (3) For tegning av lånene gjelder [§ 10-18](#) tilsvarende. [§ 11-7](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 11-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-9

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder styrets beslutning om opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#). Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-9](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-9 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For styrets beslutning om opptak av lån som nevnt i [§ 11-1](#) gjelder de samme krav som til generalforsamlingens beslutning etter [§ 11-2](#), se kommentarene til [§ 11-2](#). Styrets beslutning må ligge innenfor styrefullmaktens rammer.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-9 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) tredje ledd. Tilsvarende bestemmelse ved styrets beslutning om kapitalforhøyelse er [§ 10-17](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-9 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til §§ [10-18](#) og [11-7](#).

II. Tegningsrettsaksjer

Karnov lovkommentarer: II. Tegningsrettsaksjer

Karnov Lovkommentar 1 til II. Tegningsrettsaksjer

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjer tegnet i en kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer etter [§ 10-1](#) som gir aksjetegneren rett til senere å kreve utstedt én eller flere nye aksjer mot innskudd, kalles «tegningsrettsaksjer».

Adgangen til å utstede tegningsrettsaksjer i aksjeselskaper ble innført ved lov [15. desember 2006 nr. 88](#). Se nærmere om begrunnelsen i [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\)](#) s. [38–40](#).

§ 11-10. Beslutning av generalforsamlingen om utstedelse av tegningsrettsaksjer

(1) I beslutning om kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer etter [§ 10-1](#) kan generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring bestemme at de aksjer som tegnes i forbindelse med kapitalforhøyelsen, skal gi aksjetegneren rett til senere å kreve utstedt én eller flere nye aksjer mot innskudd. Ved bruk av retten til å kreve utstedt aksjer etter en slik beslutning kan aksjekapitalen forhøyes uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen.

(2) Generalforsamlingens beslutning skal i tillegg til det som følger av [§ 10-1](#), angi:

1. vilkår for å kunne kreve utstedt aksjer, herunder hva som skal ytes som vederlag for de nye aksjene;
2. fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer. Fristen må ikke være lengre enn fem år fra generalforsamlingens beslutning ble truffet;
3. dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet, hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre;
4. hvilken stilling rettighetshaverne skal ha ved selskapets beslutning om forhøyelse eller nedsetting av aksjekapitalen, ved ny beslutning om utstedelse av tegningsretter som omhandlet i dette kapitlet, eller ved oppløsning, fusjon, fisjon eller omdanning. Det kan bestemmes at rettighetshaverne ved slike beslutninger skal ha samme rettigheter som en aksjeeier;
5. fra hvilket tidspunkt de nye aksjene gir rett til utbytte;
6. om tegningsretten av aksjeeieren skal kunne skilles fra aksjen og utnyttes uavhengig av denne.

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 11-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-10

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer generalforsamlingens beslutning om utstedelse av tegningsrettsaksjer og svarer i det vesentlige til aksjeloven [§ 11-10](#), med unntak av annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-10 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen kan beslutte at aksjer tegnet i kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer skal gi tegneren rett til senere å kreve utstedt én eller flere aksjer mot innskudd. Det er antatt at «innskudd» må forstås som «innskudd i penger», jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 543. Beslutningen krever flertall som for vedtektsendring. Som hovedregel vil det si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmer som av den

aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Generalforsamlingen kan ikke gi styret fullmakt til å utstede tegningsrettsaksjer, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 118](#).

I og med at retten til å kreve utstedt aksjer stiftes ved en kapitalforhøyelse, kommer de alminnelige reglene om kapitalforhøyelse ved nytegning til anvendelse, se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 543.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-10 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Siden reglene om kapitalforhøyelse ved nytegning uansett kommer til anvendelse på beslutninger om utstedelse av tegningsrettsaksjer, kommer kravene i annet ledd i tillegg til de krav til generalforsamlingens beslutning som følger av [§ 10-1](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-10 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi hvilke vilkår som må være oppfylt for å kunne kreve utstedt aksjer, og det er presisert at det skal angis hva som skal ytes som vederlag for de nye aksjene.

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-10 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 11-2](#) annet ledd nr. 9.

Karnov Lovkommentar 6 til § 11-10 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 11-2](#) annet ledd nr. 10.

Karnov Lovkommentar 7 til § 11-10 2. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 11-2](#) annet ledd nr. 11.

Karnov Lovkommentar 8 til § 11-10 2. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 11-2](#) annet ledd nr. 12.

Karnov Lovkommentar 9 til § 11-10 2. ledd nr. 6.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 11-2](#) annet ledd nr. 13.

§ 11-11. Fortrinnsrett, tegningsrettsregister, melding til Foretaksregisteret

(1) Reglene i [§ 10-4](#) om aksjeeiernes fortrinnsrett gjelder ikke for aksjer som utstedes på grunnlag av rettigheter som nevnt i [§ 11-10](#).

(2) Rettighetene til å kreve utstedt aksjer skal innføres i et tegningsrettsregister, jf [§ 4-11](#).

(3) Beslutningen om å utstede aksjer etter [§ 11-10](#) skal meldes til Foretaksregisteret, jf [§ 10-9](#). Meldingen skal angi at de aksjer som kapitalforhøyelsen gjelder, gir rett til å kreve utstedt nye aksjer i selskapet, det beløpet aksjekapitalen kan forhøyes med ved bruk av tegningsrettene og fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer. [§ 11-7](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 11-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-11

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førstemanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen har diverse regler som knytter seg til selve rettigheten etter en tegningsrettsaksje og utøvelse av denne rettigheten. Bestemmelsen er i hovedsak lik aksjeloven [§ 11-11](#), med det unntak at aksjeloven ikke inneholder en tilsvarende regel som allmennaksjeloven [§ 11-11](#) annet ledd om at retten til å kreve utstedt aksjer skal innføres i et tegningsrettsregister.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-11 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førstemanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen slår fast at aksjeeierne ikke har fortrinnsrett til aksjer som utstedes når en rettighetshaver benytter sin tegningsrett.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-11 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førstemanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det vises til kommentarene til [§ 4-11](#).

III. Frittstående tegningsretter

Karnov lovkommentarer: III. Frittstående tegningsretter

Karnov Lovkommentar 1 til III. Frittstående tegningsretter

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førstemanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Frittstående tegningsretter er rettigheter som gir rettighetshaveren rett til å kreve utstedt aksjer. I motsetning til hva som gjelder for lån med rett til å kreve utstedt aksjer og tegningsrettsaksjer, er ikke frittstående tegningsretter knyttet til verken lån eller aksjer.

Når rettighetshaveren benytter sin rett til å kreve utstedt aksjer, må altså selskapet utstede aksjer. Selskapet forplikter seg altså til på et senere tidspunkt, når rettighetshaveren har rett til å kreve det, å gjennomføre kapitalforhøyelse.

Adgangen til å utstede frittstående tegningsretter i allmennaksjeselskaper ble innført ved lov [13. juni 1997 nr. 45](#) (allmennaksjeloven).

Se Marius Borgen, «[Frittstående tegningsretter til aksjer: De selskapsrettslige regler](#)», *Tidsskrift for forretningsjus*, 2003, nr. 1, s. 109–164.

§ 11-12. Beslutning av generalforsamlingen om utstedelse av frittstående tegningsretter

(1) Generalforsamlingen kan med flertall som for vedtektsendring beslutte at det skal utstedes tegningsretter som gir rettighetshaveren rett til senere å kreve utstedt én eller flere nye aksjer i selskapet. Ved bruk av retten til å kreve utstedt aksjer etter en slik beslutning kan aksjekapitalen forhøyes uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen.

(2) Generalforsamlingens beslutning skal angi:

1. antallet tegningsretter som skal utstedes. Det kan fastsettes en øvre og en nedre grense for antallet;
2. hvem som skal tegne tegningsrettene;
3. fristen for tegning av tegningsrettene. Fristen for tegning på grunnlag av fortrinnsrett må ikke være kortere enn to uker fra avgivelsen av underretningen etter tredje ledd;
4. det vederlaget som skal ytes for tegningsrettene. Generalforsamlingen kan overlate til styret å fastsette vederlaget innenfor en øvre og en nedre grense som fastsettes av generalforsamlingen;
5. de regler som ved overtegning skal gjelde for fordelingen av tegningsretter som ikke er tegnet på grunnlag av fortrinnsrett, hvis ikke fordelingen er overlatt til styret;
6. vilkår for å kunne kreve utstedt aksjer, herunder hva som skal ytes som vederlag for de nye aksjene;
7. fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer. Fristen må ikke være lengre enn fem år fra generalforsamlingens beslutning ble truffet;
8. dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet, hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre;
9. hvilken stilling rettighetshaverne skal ha ved selskapets beslutning om forhøyelse eller nedsetting av aksjekapitalen, ved ny beslutning om utstedelse av tegningsretter som omhandlet i dette kapitlet, eller ved oppløsning, fusjon, fisjon eller omdanning. Det kan bestemmes at rettighetshaverne ved slike beslutninger skal ha samme rettigheter som en aksjeeier;
10. fra hvilket tidspunkt de nye aksjene gir rett til utbytte.

(3) Aksjeeiere eller andre som etter beslutningen skal ha fortrinnsrett til tegning, skal gjøres kjent med beslutningen etter reglene i [§ 10-1](#) tredje ledd.

(4) Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om utstedelse av tegningsretter som nevnt i første og annet ledd. [§ 10-3](#) gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 11-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-12

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om generalforsamlingens beslutning om utstedelse av frittstående tegningsretter. Det fremgår av bestemmelsen at til grunn for generalforsamlingens beslutning skal ligge et forslag fra styret (jf. fjerde ledd). Bestemmelsen regulerer videre krav til generalforsamlingens beslutning og innhold (første og annet ledd) og krav til underretning til aksjeeiere eller andre som skal ha fortrinnsrett til tegning av tegningsretter (tredje ledd). Bestemmelsen svarer i stor grad til aksjeloven [§ 11-12](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-12 ...Generalforsamlingen...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen om å utstede frittstående tegningsretter skal treffes av generalforsamlingen. Generalforsamlingens beslutning forutsetter et forutgående forslag fra styret, se fjerde ledd.

Generalforsamlingen kan ikke gi styret fullmakt til å utstede frittstående tegningsretter, se [NOU 1992: 29 s. 126](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-12 ...flertall som for vedtektsendring...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutning om å utstede frittstående tegningsretter treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#). Som hovedregel vil det si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd. Begrunnelsen for at beslutningen må fattes med flertall som for vedtektsendringer, er at aksjekapitalen senere kan forhøyes uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-12 ...Ved bruk av retten til å kreve utstedt aksjer etter en slik...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Når rettighetshaveren gjør bruk av retten, kan aksjekapitalen forhøyes uten ytterligere beslutning av generalforsamlingen, altså ved styrebeslutning, jf. [NOU 1992: 29 s. 130](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-12 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd angir hva generalforsamlingens beslutning om utstedelse av frittstående tegningsretter skal angi.

Karnov Lovkommentar 6 til § 11-12 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi hvor mange tegningsretter som skal utstedes. Det kan fastsettes en øvre og en nedre grense for antallet.

Karnov Lovkommentar 7 til § 11-12 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi hvem som skal tegne tegningsrettene.

Det er antatt at selskapet ikke selv kan tegne tegningsrettene, se Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 545.

Karnov Lovkommentar 8 til § 11-12 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens beslutning skal angi fristen for å tegne de nye aksjene. Se kommentarene til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 5, som gjelder tilsvarende, med den begrensning at det ved utstedelse av frittstående tegningsretter ikke gjelder en lengstefrist på tre måneder.

Karnov Lovkommentar 9 til § 11-12 2. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir ingen begrensning med hensyn til hvilket vederlag som skal ytes for tegningsrettene. Det er altså opp til selskapet å fastsette dette, jf. [NOU 1992: 29 s. 130](#), hvor det fremgår at det ikke er noe krav om at rettighetshaveren yter noe vederlag. De alminnelige prinsipper om forbud mot myndighetsmisbruk vil imidlertid sette rammer for aksjeeierflertallets adgang til å

utstede tegningsretter, se [NOU 1992: 29 s. 53](#) og Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 545.

Karnov Lovkommentar 10 til § 11-12 2. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 7.

Karnov Lovkommentar 11 til § 11-12 2. ledd nr. 6.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det må ytes vederlag for utstedelsen av de nye aksjene, se [NOU 1992: 29 s. 130](#). Utstedelse av aksjer til underkurs er ikke tillatt, se [§ 2-12](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 12 til § 11-12 2. ledd nr. 7.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tegningsrettene er, i motsetning til aksjer, midlertidige. Fristen for å bruke retten til å kreve utstedt aksjer skal fremgå av generalforsamlingens beslutning. Den kan være kortere, men ikke lengre, enn fem år fra generalforsamlingens beslutning ble truffet. Tegningsretter som ikke er benyttet innen fristen, bortfaller.

Karnov Lovkommentar 13 til § 11-12 2. ledd nr. 8.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Nr. 8 er aktuell dersom det er eller skal være aksjer av ulike slag i selskapet. Det skal i så fall fremgå av generalforsamlingens beslutning hvilken aksjeklasse de nye aksjene skal tilhøre.

Karnov Lovkommentar 14 til § 11-12 ...hvilken stilling rettighetshaverne skal ha ved selskapets be...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen skal ta stilling til hvilken stilling rettighetshaverne skal ha ved beslutninger som nevnt i bestemmelsen. Dette er beslutninger som virker inn på aksjenes og dermed også på tegningsrettens verdi.

Karnov Lovkommentar 15 til § 11-12 ...Det kan bestemmes at rettighetshaverne ved slike beslutninge...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Tegningsrettshaverne har ikke stemmerett på generalforsamlingen. De kan således ikke være med på å bestemme om beslutninger som nevnt i første punktum skal fattes, eller eventuelt hvilket innhold beslutningene skal ha. At tegningsrettshaverne kan gis samme rettigheter som en aksjeeier, innebærer at de for eksempel kan gis samme rettigheter som aksjeeiere til å tegne nye aksjer i en kapitalforhøyelse, se Marius Borgen, «[Frittstående tegningsretter til aksjer: De selskapsrettslige regler](#)», *Tidsskrift for forretningsjus*, nr. 1, 2003, punkt 3.4.9.

Karnov Lovkommentar 16 til § 11-12 2. ledd nr. 10.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) annet ledd nr. 8.

Karnov Lovkommentar 17 til § 11-12 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til [§ 10-1](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 18 til § 11-12 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Et forslag fra styret er nødvendig for at generalforsamlingen skal kunne treffe beslutning om utstedelse av frittstående tegningsretter. Dersom generalforsamlingen ønsker å treffe en slik beslutning, kan den eventuelt pålegge styret å utarbeide forslag om utstedelse av frittstående tegningsretter, jf. [§ 5-1](#), som gir generalforsamlingen en generell instruksjonsmyndighet overfor styret, jf. Marius Borgen, «[Frittstående tegningsretter til aksjer: De selskapsrettslige regler](#)», *Tidsskrift for forretningsjus*, nr. 1, 2003, punkt 2.2.3.

Generalforsamlingen er ikke bundet av styrets forslag ut over det som følger av [§ 10-5](#) annet punktum, se [§ 11-13](#) første ledd annet punktum, som gir [§ 10-5](#) tilsvarende anvendelse.

Henvisningen til [§ 10-3](#) innebærer blant annet at styret skal utarbeide en redegjørelse i samsvar med [§ 10-3](#) annet ledd. Se kommentarene til [§ 10-3](#).

§ 11-13. Fortrinnsrett, tegningsrettsregister, melding til Foretaksregisteret mv

(1) Aksjeeierne har fortrinnsrett til tegning av tegningsrettene. Bestemmelsene i [§§ 10-4](#) og [10-5](#) gjelder tilsvarende. [§ 10-4](#) gjelder likevel ikke for aksjer som utstedes på grunnlag av tegningsretter som nevnt i [§ 11-12](#).

(2) Rettighetene til å kreve utstedt aksjer skal innføres i et tegningsrettsregister, jf. [§ 4-11](#).

(3) [§ 10-7](#) om tegning, [§ 11-6](#) om melding til Foretaksregisteret og [§ 11-7](#) om gjennomføring av kapitalforhøyelsen ved utstedelse av nye aksjer gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lov [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 11-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-13

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer diverse spørsmål knyttet til selve tegningsretten og gjennomføringen av kapitalforhøyelsen som gjennomføres når rettighetshavere gjør sine rettigheter gjeldende. Bestemmelsen viser til flere bestemmelser i kapittel [10](#) og [11](#). Det vises til kommentarene til de aktuelle bestemmelsene.

For allmennaksjeselskaper er det krav om at rettighetene til å kreve utstedt aksjer skal innføres i et tegningsrettsregister, se allmennaksjeloven [§ 11-13](#) annet ledd. Tilsvarende krav er ikke lovfestet i aksjeloven [§ 11-13](#), se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 39](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-13 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeierne har fortrinnsrett til tegning av frittstående tegningsretter, jf. [§ 10-4](#), men fortrinnsretten kan settes til side etter [§ 10-5](#). Det vises til kommentarene til §§ [10-4](#) og [10-5](#).

Aksjeeierne har ikke fortrinnsrett til aksjer som utstedes på grunnlag av tegningsretter.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-13 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tegningsrettshaveren kan kreve bevis for tegningsretten, se kommentarene til [§ 10-6](#), som er gitt tilsvarende anvendelse.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-13 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se kommentarene til §§ [10-7](#), [11-6](#) og [11-7](#).

IV. Lån med særlige vilkår

Karnov lovkommentarer: IV. Lån med særlige vilkår

Karnov Lovkommentar 1 til IV. Lån med særlige vilkår

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer selskapets opptak av lån med utbytte- eller resultatavhengig rente. For slike lån avhenger altså størrelsen på renten av utviklingen i selskapet. I motsetning til hva som gjelder for de tre andre finansieringsformene som er regulert i [kapittel 11](#), gir ikke lån med hjemmel i [§ 11-14](#) fordringshaveren noen rett til å tegne aksjer i selskapet.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 11-14](#).

§ 11-14. Lån med særlige vilkår

Opptak av lån med rente som helt eller delvis avhenger av det utbyttet som utdeles til aksjeeierne eller av selskapets resultat, må besluttet av generalforsamlingen eller av styret etter fullmakt fra generalforsamlingen. Generalforsamlingens beslutning om lånopptak eller fullmakt til lånopptak krever flertall som for vedtektsendring.

Karnov lovkommentarer: § 11-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-14 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er normalt styret som har kompetanse til å ta opp lån på vegne av selskapet, men for lån med variabel rente som nevnt i [§ 11-14](#), tilligger kompetansen generalforsamlingen. Se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 552–553, som er kritisk til denne særbestemmelsen i [§ 11-14](#).

Loven oppstiller ikke nærmere krav til innholdet av generalforsamlingens beslutning om låneopptak etter bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-14 ...rente...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Renten kan gjøres avhengig av utbytte eller selskapets resultat, se nærmere Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 553 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-14 note 1.4.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-14 ...helt eller delvis...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er tilstrekkelig at renten delvis er avhengig av utbyttet eller selskapets resultat, for at bestemmelsen skal komme til anvendelse.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-14 ...generalforsamlingen eller av styret etter fullmakt fra gener...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 10.05.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kompetansen til å ta opp lån som nevnt i bestemmelsen tilligger generalforsamlingen, eventuelt styret etter fullmakt fra generalforsamlingen.

Loven oppstiller ikke begrensninger for styrefullmakten, og det er således opp til generalforsamlingen om fullmakten skal være begrenset for eksempel i tid eller omfang.

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-14 ...flertall som for vedtektsendring...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Både beslutning om låneopptak og beslutning om tildeling av styrefullmakt må besluttet med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#). Som hovedregel vil det si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Det antas at flertallskravet gjelder både for selve beslutningen om opptak av lån og eventuelt for fastsettelsen av lånevilkårene, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 11-14 note 1.2.

Kapittel 12. Nedsetting av aksjekapitalen

§ 12-1. Beslutning av generalforsamlingen

(1) Beslutning om å nedsette aksjekapitalen treffes av generalforsamlingen. Det beløpet nedsettingen gjelder (nedsettingsbeløpet) kan bare brukes til:

1. dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte;
2. utdeling til aksjeeierne eller sletting av selskapets egne aksjer etter [kapittel 9](#);
3. avsetning til fond som skal brukes etter generalforsamlingens beslutning.

(2) Beslutningen skal angi nedsettingsbeløpet og hva det skal brukes til. Det skal også angis om kapitalnedsettingen skal gjennomføres ved innløsning av aksjer eller ved nedsetting av aksjenes pålydende. Beslutning som nevnt i første ledd nr 2 eller 3 kan bare treffes etter forslag fra styret eller med styrets samtykke.

(3) Dersom det i forbindelse med nedsettingen skal skje utdelinger til aksjeeierne med større beløp enn nedsettingsbeløpet, skal generalforsamlingens beslutning angi dette høyere beløpet og hvordan det skal dekkes.

(4) Bestemmelsene i [§§ 12-1](#) til [12-7](#) gjelder ikke nedsetting av aksjekapitalen etter [§ 2-10](#) tredje ledd, [§ 2-13](#) femte ledd, [§ 2-15](#), [§ 10-7](#), jf [§ 2-10](#) tredje ledd, [§ 10-12](#) fjerde ledd, jf [§ 2-13](#) femte ledd og [§ 2-15](#).

Karnov lovkommentarer: § 12-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 12-1

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 12-1](#).

Bestemmelsen fastsetter regler for den interne kompetansen til å beslutte kapitalnedsetting (første ledd første punktum), begrensninger i generalforsamlingens beslutningskompetanse (første ledd annet punktum), krav til innholdet i generalforsamlingens beslutning (annet og tredje ledd) og unntak fra anvendelsesområdet til reglene om kapitalnedsetting i §§ [12-1](#) til [12-7](#) (fjerde ledd). De sentrale lovforarbeidene til [§ 12-1](#) er [NOU 1996: 3 s. 48](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 164–165](#), [NOU 1992: 29 s. 136](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 229–230](#).

Skatterettslige sider ved kapitalnedsetting behandles av Frederik Zimmer, red., *Bedrift, selskap og skatt. Skattlegging av næringsdrivende, selskaper og eiere*, 9. utg., Universitetsforlaget, 2019, kapittel 15.5.

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-1 ...Beslutning...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Flertallskravet fremgår ikke uttrykkelig av ordlyden i [§ 12-1](#). Kapitalnedsettelse krever imidlertid alltid vedtektsendring (endring av aksjekapital og antall aksjer eller aksjenes pålydende), og det er uten videre klart at beslutning om kapitalnedsetting krever tilslutning fra et flertall, som ved vedtektsendring. Som hovedregel vil det si tilslutning fra minst to tredeler så vel av de avgitte stemmene som av den aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Det kan være fastsatt strengere flertallskrav i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-1 ...generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen kan treffes av ordinær eller ekstraordinær generalforsamling. Generalforsamlingens beslutningskompetanse er som utgangspunkt betinget av at selskapet har en registrert aksjekapital som er høyere enn minste tillatte aksjekapital etter [§ 3-1](#) første ledd. Aksjekapitalen kan således som hovedregel aldri nedsettes til et beløp som er lavere enn dette. Unntak gjelder der generalforsamlingen samtidig setter aksjekapitalen opp igjen.

Det er etter ordlyden ikke et vilkår for beslutning om kapitalnedsetting at selskapet er registrert i Foretaksregisteret. Beslutning om kapitalnedsetting kan derfor treffes før registrering. Unntaksbestemmelsen i fjerde ledd omfatter visse situasjoner som har det til felles at selskapet på tidspunktet for kapitalnedsetting ikke er registrert. Sammenhengen i regelverket tilsier at kapitalnedsetting som besluttet før registrering, kan registreres uten å følge reglene om kreditorvarsel etc.

Der nedsettingsbeløpet skal brukes til utdeling til aksjeeierne eller sletting av selskapets egne aksjer etter [kapittel 9](#) eller avsettes til fond som skal brukes etter generalforsamlingens beslutning, er generalforsamlingens kompetanse betinget av at det foreligger et forslag fra styret, eller at styret har samtykket til beslutningen, jf. annet ledd tredje punktum.

Unntak fra kravet om generalforsamlingsbehandling gjelder på nærmere vilkår kapitalnedsetting ved innløsning av aksjer på grunnlag av bestemmelse i selskapets vedtekter, jf. [§ 12-7](#). Vilkåret er at

selskapet har plikt til å etterkomme krav om innløsning fra en aksjeeier, med mindre annet er fastsatt i vedtektene om beslutningskompetansen, jf. [§ 12-7](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 12-1 ...beløpet nedsettingen gjelder...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjekapitalen skal alltid settes ned med et bestemt beløp, som vil være summen av pålydende av de aksjene som skal innløses ved kapitalnedsetting, eller summen av reduksjonen i pålydende multiplisert med antall utstedte aksjer.

Karnov Lovkommentar 5 til § 12-1 ...bare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er ufravikelig og understreker at nedsettingsbeløpet ikke kan brukes på andre måter enn nevnt i oppregningen i første ledd, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 164](#). Anvendelsesmåtene kan også kombineres.

Karnov Lovkommentar 6 til § 12-1 ...tap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets egenkapital forutsettes etter bestemmelsen tapt, slik at selskapet har en regnskapsmessig underbalanse. Tapet skal som hovedregel beregnes på grunnlag av balansen i selskapets sist godkjente årsregnskap, jf. [§ 12-2](#) første ledd, men en mellombalanse kan også brukes, jf. [§ 12-2](#) tredje ledd. Der nedsettingsbeløpet i sin helhet skal brukes til dekning av tap, trer kapitalnedsettingen i kraft uten kreditorvarsel, jf. [§ 12-5](#) første ledd første punktum. Hovedregelen er i slike tilfeller at selskapet ikke kan beslutte utdeling av utbytte før det har gått tre år fra tidspunktet for registrering i Foretaksregisteret. Unntak gjelder der aksjekapitalen etter at kapitalnedsettingen er registrert, igjen er blitt forhøyet med et beløp som minst tilsvarer nedsettingsbeløpet, jf. [§ 12-5](#) første ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 7 til § 12-1 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Slik utdeling innebærer tilbakebetaling av innbetalt aksjekapital. Se om den skattemessige reguleringen skatteloven [§ 10-11](#) annet ledd annet punktum, som bestemmer at slik tilbakebetaling skatterettslig ikke klassifiseres som utbytte. Generalforsamlingens kompetanse til å beslutte kapitalnedsetting med utdeling til aksjeeierne eller sletting av selskapets egne aksjer forutsetter for det første at styret har foreslått dette, eventuelt samtykker til generalforsamlingens beslutning, jf. annet ledd annet punktum. Videre begrenses generalforsamlingens kompetanse av [§ 12-2](#) annet ledd, se kommentarene til denne bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 8 til § 12-1 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd stiller, sammen med tredje ledd, visse krav til innholdet i generalforsamlingens beslutning.

Karnov Lovkommentar 9 til § 12-1 ...angi nedsettingsbeløpet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Som nevnt i [note 4](#) skal kapitalnedsetting alltid skje med et bestemt beløp. Generalforsamlingens beslutning skal etter annet ledd angi beløpet. I motsetning til ved kapitalforhøyelse er det ved

kapitalnedsetting ikke anledning for generalforsamlingen til å angi beløpet som et minimums- eller maksimumsbeløp.

Karnov Lovkommentar 10 til § 12-1 ...hva det skal brukes til...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. første ledd annet punktum. Nedsettingsbeløpet kan fordeles på de ulike alternative anvendelsesmåtene.

Karnov Lovkommentar 11 til § 12-1 ...innløsning av aksjer eller ved nedsetting av aksjenes pålyde...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjekapitalen er summen av antall utstedte aksjer multiplisert med aksjenes pålydende. Nedsetting av aksjekapitalen kan i samsvar med dette skje på to måter: enten ved at antall utstedte aksjer reduseres, eller ved at pålydende på de utstedte aksjene reduseres. Bestemmelsen i annet ledd første punktum gir uttrykk for dette. «Innløsning» av aksjer vil si at aksjen slettes.

Karnov Lovkommentar 12 til § 12-1 ...bare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er ufravikelig.

Karnov Lovkommentar 13 til § 12-1 ...etter forslag fra styret eller med styrets samtykke...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av bestemmelsen at aksjeeierne ikke kan ta midler ut av selskapet uten styrets samtykke.

Karnov Lovkommentar 14 til § 12-1 ...hvordan det skal dekkes...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen skal med andre ord angi hvilken post i regnskapet som skal belastes, for eksempel at den skal belastes selskapets annen egenkapital, jf. regnskapsloven [§ 6-2](#) C II nr. 2.

Karnov Lovkommentar 15 til § 12-1 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller unntak fra reglene om kapitalnedsetting i enkelte særlige situasjoner med nedsetting av aksjekapitalen og sletting av aksjer i forbindelse med stiftelsen eller senere kapitalforhøyelse. Felles for tilfellene som er unntatt fra reglene, er at selskapet og/eller aksjekapitalen ikke er registrert i Foretaksregisteret.

§ 12-2. Beregning av tap. Krav til egenkapital mv

(1) Ved beregningen av selskapets tap etter [§ 12-1](#) første ledd nr 1, skal balansen i selskapets sist godkjente årsregnskap legges til grunn.

(2) Beslutning som nevnt i [§ 12-1](#) første ledd nr 2 og 3 kan ikke gjelde større beløp enn at selskapet etter nedsettingen har tilbake netto eiendeler som gir dekning for selskapets aksjekapital og øvrig bundet egenkapital etter [§§ 3-2](#) og [3-3](#). Beregningen skal foretas på grunnlag av balansen i selskapets sist godkjente årsregnskap, likevel slik at det er den registrerte aksjekapitalen på beslutningstidspunktet som skal legges til grunn. [§ 8-1](#) annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende. Revisor skal bekrefte at det etter nedsettingen vil være full dekning for selskapets bundne egenkapital.

(3) Beregningen av selskapets tap etter første ledd og krav til fri egenkapital etter annet ledd kan foretas på grunnlag av en mellombalanse. I så fall gjelder [§ 8-2 a](#) første og fjerde ledd tilsvarende.

0 Endret ved lover [25 jan 2002 nr. 2](#) (ikr. 15 feb 2002 iflg. [res. 25 jan 2002 nr. 65](#)), [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [9 mai 2014 nr. 16](#) (ikr. 1 juli 2014 iflg. [res. 9 mai 2014 nr. 625](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 12-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 12-2

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen knytter seg til de tre måtene nedsettingsbeløpet kan anvendes på etter [§ 12-1](#) første ledd annet punktum. De sentrale lovforarbeidene til [§ 12-2](#) er [NOU 1996: 3 s. 48](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 165–166](#), [NOU 1992: 29 s. 136](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 229–230](#).

Bestemmelsen er endret flere ganger etter at allmennaksjeloven trådte i kraft:

Ved endringslov [25. april 2003 nr. 25](#) ble det tilføyd en bestemmelse som åpnet for at det kunne beslutes kapitalnedsetting etter [§ 12-1](#) første ledd nr. 2 og nr. 3 før det var fastsatt årsregnskap for forrige regnskapsår, dersom egenkapitalen ble beregnet på grunnlag av en mellombalanse, se [Ot.prp. nr. 21 \(2002–2003\) s. 26](#).

Endringen som ble gjort i bestemmelsen ved endringslov [14. juni 2013 nr. 40](#), gikk ut på å samordne bestemmelsen med endringene i [§ 8-1](#) om beregning av fri egenkapital og innføring av regler om mellombalanse i [§ 8-2 a](#), se [Prop. 111 L \(2012–2013\) s. 65–66](#).

Ved endringslov [9. mai 2014 nr. 16](#) ble første ledd endret for å bringe bestemmelsen på linje med endringene som ble gjort ved lov [14. juni 2013 nr. 40](#), som blant annet endret reglene for beregning av selskapets egenkapital etter [§ 8-1](#) første ledd og [§ 12-2](#) annet ledd slik at denne kunne beregnes på grunnlag av selskapets «sist godkjente årsregnskap», se [Prop. 36 L \(2013–2014\) s. 7](#), hvor det vises til at slik bestemmelsen var utformet tidligere, skulle beregningen foretas på grunnlag av resultatregnskapet/balansen for «siste regnskapsår». Da kunne det som hovedregel ikke foretas utdeling etter bestemmelsen i tiden etter årsskiftet, men før det var fastsatt årsregnskap for forrige regnskapsår.

Deretter ble det tidligere kravet om revisorbekreftelse av mellombalansen ved lov [16. juni 2017 nr. 71](#) tatt ut av dagjeldende annet ledd sjette punktum, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) Endringer i aksjelovgivningen s. 106](#).

Sist gang bestemmelsen ble endret, var ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#), som trådte i kraft 1. januar 2021, da nåværende tredje ledd om bruk av mellombalanse ble tilføyd til erstatning for tidligere første ledd annet punktum og annet ledd tredje og fjerde punktum. Forarbeidene til endringsloven er [Prop. 100 L \(2017–2018\) Endringer i aksjelovgivningen mv. \(oppløsning og avvikling, mellombalanser m.m.\)](#), se [s. 69](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-2 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at tapet (underbalansen) skal beregnes på grunnlag av balansen i sist godkjente årsregnskap. Unntak følger av tredje ledd, som gir adgang til å benytte en mellombalanse.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-2 ...aksjekapital og øvrig bundet egenkapital etter §§ 3-2 og 3-3...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen innebærer at netto eiendeler minst må tilsvare selskapets bundne egenkapital. Med andre ord skal selskapet etter nedsettingen ha i behold eiendeler med en verdi som minst er lik summen av aksjekapitalen og bundne fond. Ordlyden «netto eiendeler» knytter seg til den balanseførte egenkapitalen, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 165](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 12-2 ...balansen i selskapets sist godkjente årsregnskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 5-5](#) annet ledd nr. 1, som legger kompetansen til å godkjenne selskapets årsregnskap til den ordinære generalforsamlingen. Det følger av ordlyden at det er adgang til å treffe beslutning som nevnt i [§ 12-1](#) første ledd nr. 2 og 3 også før det er fastsatt årsregnskap for det forrige regnskapsåret, basert på det årsregnskapet som sist ble godkjent av generalforsamlingen. Våren 2023 vil det med andre ord være adgang til å treffe slike beslutninger på grunnlag av årsregnskapet for 2021 frem til det er fastsatt årsregnskap for 2022. Adgangen til å anvende mellombalanse etter tredje ledd supplerer bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 12-2 ...§ 8-1 annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det vises til kommentarene til disse bestemmelsene. Henvisningen innebærer at kravet til forsvarlig egenkapital og likviditet også gjelder ved utdeling/sletting av aksjer i forbindelse med kapitalnedsetting i samsvar med [§ 12-1](#) første ledd nr. 2 og avsetning til fond i samsvar med [§ 12-1](#) første ledd nr. 2 og 3.

§ 12-3. Styrets forslag om å nedsette aksjekapitalen

(1) Styret skal utarbeide forslag til generalforsamlingens beslutning om å nedsette aksjekapitalen, samt forslag til de vedtektsendringer som er nødvendige. Forslagene skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen.

(2) Forslagene skal begrunnes. Det skal gis en kort redegjørelse for forhold som må tillegges vekt ved kapitalnedsettingen. Dersom generalforsamlingen ikke samtidig skal behandle årsregnskapet, skal redegjørelsen også omfatte hendelser som er inntruffet etter siste balansedag, og som er av vesentlig betydning for selskapet.

(3) Innkallingen skal opplyse at siste fastsatte årsregnskap med revisjonsberetning er utlagt på selskapets kontor til gjennomsyn, hvis ikke generalforsamlingen samtidig skal behandle årsregnskapet.

Karnov lovkommentarer: § 12-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 12-3

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 12-3](#). Bestemmelsen regulerer styrets forslag til nedsetting av aksjekapitalen. De sentrale lovforarbeidene til [§ 12-3](#) er [NOU 1996: 3 s. 157](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 166](#), [NOU 1992: 29 s. 136](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 230](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-3 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Regelen er ufravikelig.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-3 ...forslag...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forslaget kan som hovedregel ikke gå ut på å nedsette aksjekapitalen under 1 000 000 kroner, se [note 2](#) til [§ 3-1](#). Unntak gjelder der styret foreslår en samtidig forhøyelse av aksjekapitalen til minst 1 000 000 kroner mot innskudd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 12-3 ...begrunnes...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kapitalnedsetting kan beskrives som en omvendt kapitalforhøyelse, og kravet om styrebegrunnelse gir sammenheng med regelen i [§ 10-3](#) annet ledd første punktum. Lovforarbeidene til [§ 12-3](#) annet ledd utdyper ikke nærmere hva som ligger i kravet til begrunnelse, men det er naturlig å se kravet i sammenheng med kravet i annet punktum om at det også skal gis en kort redegjørelse for forhold som må tillegges vekt ved kapitalnedsettingen. I bestemmelsens forgjenger i aksjeloven 1976 [§ 4-1](#) annet ledd annet punktum inneholdt ordlyden kun et krav om en kort begrunnelse. Selv om ordlyden er endret på dette punktet, må det fortsatt kunne legges til grunn at loven heller ikke i dag krever mer enn en kort begrunnelse for forslaget, blant annet sett hen til at forslaget kan bygge på forretningssensitive forhold. For styrets begrunnelse etter [§ 10-3](#) står det i lovforarbeidene at hovedformålet med kapitalforhøyelsen alltid må angis, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 51](#). Tilsvarende må forutsettes å gjelde ved kapitalnedsetting. Forhold som etter sin art ville kunne virke inn på aksjeeiernes stemmegivning, er det nærliggende å anta skal inntas i begrunnelsen, se også i denne forbindelse bestemmelsens annet punktum. I medhold av [§ 5-15](#) kan aksjeeierne kreve ytterligere opplysninger fra selskapsledelsen på generalforsamlingen, innenfor rammene av bestemmelsen der.

Karnov Lovkommentar 5 til § 12-3 ...kort redegjørelse for forhold som må tillegges vekt ved kapi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med bestemmelsen er, sammen med kravet om begrunnelse, å ivareta aksjeeiernes informasjonsbehov. Forhold som typisk omfattes av bestemmelsen, er om kapitalnedsettingen for eksempel inngår i en restrukturering av selskapet, om det foreligger konkrete planer for en samtidig forhøyelse av kapitalen, og lignende.

Karnov Lovkommentar 6 til § 12-3 ...vesentlig betydning for...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Opplysningsplikten etter [§ 12-3](#) annet ledd annet punktum gjelder både positive og negative utviklingstrekk i selskapet etter balansedagen. Hendelsene må etter sin art være viktige for å bedømme selskapets stilling og resultat av virksomheten og ikke fremgå av eventuell årsberetning.

Karnov Lovkommentar 7 til § 12-3 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen har betydning der kapitalnedsettingen besluttet av ekstraordinær generalforsamling. Det følger således av [§ 5-6](#) annet ledd nr. 1 at den ordinære generalforsamlingen godkjenner årsregnskapet, og aksjeeiere vil få dette tilsendt (eventuelt få tilgang til det via selskapets nettsider, jf. [§ 5-11 a](#)) senest en uke før ordinær generalforsamling, jf. [§ 5-6](#) sjette ledd. Det følger av henvisningen fra [§ 12-2](#) tredje ledd til [§ 8-2 a](#) første ledd at dersom en mellombalanse skal brukes for å beregne selskapets tap etter [§ 12-2](#) første ledd eller fri egenkapital etter [§ 12-2](#) annet ledd, skal mellombalansen fastsettes og revideres etter reglene for årsregnskap. Det innebærer blant annet at mellombalansen skal sendes ut til aksjeeierne i samsvar med [§ 5-6](#) sjette ledd (eventuelt gjøres

tilgjengelig på selskapets nettsider, jf. [§ 5-11 a](#)). Det er med andre ord ikke tilstrekkelig i slike tilfeller å opplyse om at mellombalansen er tilgjengelig på selskapets kontor.

Karnov Lovkommentar 8 til § 12-3 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret er ufravikelig.

Karnov Lovkommentar 9 til § 12-3 ...årsregnskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. regnskapsloven [§ 3-2](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 12-3 ...revisjonsberetning...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. revisorloven [§ 9-7](#).

§ 12-4. Melding til Foretaksregisteret

(1) Generalforsamlingens beslutning om å nedsette aksjekapitalen skal meldes til Foretaksregisteret. Meldingen skal inneholde opplysninger om hvorvidt beregningen etter [§ 12-2](#) er basert på sist godkjente årsregnskap eller en mellombalanse og datoen for fastsettelsen av årsregnskapet eller mellombalansen. Er beslutningen om kapitalnedsetting basert på en mellombalanse, kan beslutningen tidligst registreres i Foretaksregisteret når mellombalansen er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret.

(2) Er kapitalnedsettingen ikke meldt til Foretaksregisteret innen to måneder etter at beslutningen ble truffet, bortfaller kapitalnedsettingen.

0 Endret ved lover [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 12-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 12-4

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 12-4](#).

Bestemmelsen gjelder selskapets plikt til å melde generalforsamlingens beslutning om kapitalnedsetting til Foretaksregisteret. De sentrale lovforarbeidene til [§ 12-4](#) er [NOU 1996: 3 s. 157](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 166](#), [NOU 1992: 29 s. 136](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 230](#).

Bestemmelsen ble sist endret ved lov [14. desember 2018 nr. 95](#). Den ble da delt i to ledd, se [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 69–70](#), og tilpasset de nye reglene om bruk av mellombalanse som beregningsgrunnlag etter [§ 12-2](#) som ble innført med samme endringslov.

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-4 ...meldes...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. foretaksregisterloven [§ 4-1](#) annet ledd. Det er styret som er overordnet ansvarlig for at meldeplikten overholdes. Etter foretaksregisterloven [§ 4-2](#) annet ledd er også daglig leder ansvarlig. I praksis meldes kapitalnedsettinger ved elektronisk innsending av blanketten «Samordnet registermelding». Elektronisk melding kan i medhold av forskrift [18. desember 1987 nr. 984](#) om

registrering av foretak [§ 9](#) første ledd signeres av meldepliktig etter foretaksregisterloven [§ 4-2](#) (styremedlem og daglig leder), signaturberettiget eller daglig leder. Protokollen fra generalforsamlingen som beslutter kapitalnedsettingen, skal vedlegges meldingen, jf. foretaksregisterloven [§ 4-4](#) første ledd bokstav a.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-4 ...to måneder...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd om fristberegningen.

§ 12-5. Ikraftttredelse uten kreditorvarsel

(1) Skal hele nedsettingsbeløpet brukes til dekning av tap etter [§ 12-1](#) første ledd nr 1, trer kapitalnedsettingen i kraft når meldingen etter [§ 12-4](#) er registrert. Utdeling av utbytte kan i så fall ikke beslutes før det har gått tre år fra registreringen i Foretaksregisteret, med mindre aksjekapitalen igjen er blitt forhøyd med et beløp som minst svarer til nedsettingen, eller reglene i [§ 12-6](#) er blitt fulgt.

(2) Kapitalnedsettingen trer også i kraft når meldingen etter [§ 12-4](#) er registrert dersom selskapet samtidig med meldingen om kapitalnedsettingen melder at aksjekapitalen er forhøyd ved nytegning av aksjer mot innskudd slik at selskapets bundne egenkapital blir minst like høy som tidligere.

Karnov lovkommentarer: § 12-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 12-5

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer fullt ut til aksjeloven [§ 12-5](#).

Bestemmelsen regulerer ikraftttredelse av kapitalnedsetting i to situasjoner: Første ledd gjelder situasjonen der hele nedsettingsbeløpet skal anvendes til dekning av tap, jf. [§ 12-1](#) første ledd annet punktum nr. 1 og kommentarene til denne bestemmelsen. Annet ledd gjelder der selskapet samtidig melder kapitalnedsetting og kapitalforhøyelse med et beløp som innebærer at selskapets bundne egenkapital blir minst like høy som tidligere. I slike tilfeller trer beslutningen om kapitalnedsetting i kraft straks etter registrering, uten kreditorvarsel etter [§ 12-6](#).

De sentrale lovforarbeidene til [§ 12-5](#) er [NOU 1996: 3 s. 157–158](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 166–167](#), [NOU 1992: 29 s. 136–137](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 230–231](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-5 ...hele...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Der nedsettingsbeløpet også skal brukes til andre formål, gjelder det som hovedregel krav om kreditorvarsel etter [§ 12-6](#), se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 166](#). Unntak gjelder der selskapet samtidig med meldingen om kapitalnedsetting melder at aksjekapitalen er forhøyet ved nytegning av aksjer mot innskudd, og selskapets bundne egenkapital blir minst like høy som tidligere, jf. [§ 12-5](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-5 ...trer kapitalnedsettingen i kraft...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det vil si at aksjekapitalen anses nedsatt, og aksjer anses slettet eller for å ha fått nytt pålydende.

Karnov Lovkommentar 4 til § 12-5 ...registrert...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. forskrift [18. desember 1987 nr. 984](#) om registrering av foretak [§ 8](#). Registreringstidspunktet er tidspunktet for innføring i Foretaksregisteret.

Karnov Lovkommentar 5 til § 12-5 ...Utdeling av utbytte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller en hovedregel om utbyttesperre i tre år fra registreringstidspunktet. Formålet med bestemmelsen er å beskytte kreditorene. Utbyttesperren kan unngås ved å følge reglene for kreditorvarsel i [§ 12-6](#) eller samtidig med kapitalnedsettingen å forhøye aksjekapitalen med et beløp som minst tilsvarer nedsettingsbeløpet, slik at aksjekapitalen blir minst like høy som forut for kapitalnedsettingen. I sistnevnte situasjon gjør ikke kreditorhensyn seg gjeldende.

Karnov Lovkommentar 6 til § 12-5 ...samtidig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Samtidig kapitalnedsetting og kapitalforhøyelse er praktisk og benyttes ved restruktureringer eller andre endringer i eierskapet, gjeldssanering etc. I de situasjonene bestemmelsen omhandler, gjør ikke kreditorhensyn seg gjeldende, fordi kreditorenes dekningsmuligheter er uendret. Det vil således ikke finne sted noen netto utbetaling til aksjeeierne, se [NOU 1996: 3 s. 158](#). Samme sted forutsettes det at unntaksregelen gjelder når det «samtidig [med kapitalnedsettingen] tilføres nye midler til selskapet som tilsvarer nedsettelsesbeløpet». Ut fra denne begrunnelsen virker ikke fondsemisjon inn på utbyttesperren.

I [NOU 1992: 29 s. 136](#) legges det til grunn at ordlyden «innskudd» innebærer at konvertering av gjeld ikke kan brukes til å gjøre opp innskuddet i en kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer dersom det er meningen at kapitalforhøyelsen skal ha betydning for utbyttesperren etter [§ 12-5](#) første ledd. Sett hen til at konvertering er en måte å gjøre opp et aksjeinnskudd på, jf. [§ 10-2](#) første ledd nr. 1, følger det ikke av en naturlig språklig forståelse av ordlyden «innskudd» i [§ 12-5](#) annet ledd at bestemmelsen ikke omfatter innskudd ved konvertering. Samtidig er det klart at kapitalforhøyelse ved konvertering vil styrke selskapets egenkapital, men være uten betydning for likviditeten. Aarbakke mfl. forutsetter på grunnlag av de siterte uttalelsene i [NOU 1992: 29](#) at oppgjør ved konvertering faller utenfor ordlyden «innskudd», se Aarbakke mfl. (Juridika) § 12-5 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 7 til § 12-5 ...innskudd...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare kapitalforhøyelse ved nytegning mot innskudd som har betydning for utbyttesperren, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 166](#). Såkalt fondsemisjon, jf. §§ [10-20](#) flg., er således uten betydning for utbyttesperren.

§ 12-6. Ikrafttredelse etter kreditorvarsel

Skal nedsettingsbeløpet helt eller delvis brukes som nevnt i [§ 12-1](#) første ledd nr 2 eller 3, gjelder følgende regler:

1. Foretaksregisteret skal, så snart beslutningen om kapitalnedsetting er registrert, kunngjøre beslutningen i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon og varsle selskapets kreditorer om at innsigelse mot at nedsettingen settes i kraft, må meldes til selskapet innen seks uker fra kunngjøringen. Det skal fremgå av kunngjøringen om hvorvidt beslutningen om kapitalnedsetting er basert på sist godkjente årsregnskap eller en mellombalanse. Kunngjøringen skal også angi datoen for fastsettelsen av årsregnskapet eller mellombalansen.
2. Gjør en kreditor med uomtvistet og forfalt fordring innsigelse før fristen etter nr 1 er utløpt, kan

beslutningen om kapitalnedsetting ikke settes i kraft før fordringen er betalt. En kreditor med omtvistet eller ikke forfalt fordring kan kreve at betryggende sikkerhet blir stilt, dersom fordringen ikke fra før er betryggende sikret. Tingretten avgjør tvist om det foreligger en fordring og om sikkerheten er betryggende. Retten kan forkaste krav om sikkerhet etter annet punktum når det er klart at det ikke foreligger noen fordring eller at kapitalnedsettingen ikke vil forringe kreditors mulighet til å få dekket fordringen. Krav om rettens avgjørelse må være fremsatt innen to uker etter at kreditor fremsatte kravet om betaling eller sikkerhetsstillelse.

3. Når fristen etter nr 1 er utløpt og forholdet til de kreditorer som i tilfelle har fremsatt innsigelse er avklart etter nr 2, trer beslutningen om kapitalnedsettingen i kraft når melding om dette blir registrert i Foretaksregisteret. En bekreftelse underskrevet av styret og revisor om at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for at beslutningen trer i kraft, skal følge med meldingen.
4. Utdeling til aksjeeierne kan først finne sted når nedsettingen av aksjekapitalen er trådt i kraft. Utdelinger som skjer i forbindelse med kapitalnedsettingen, skal registreres på aksjeeierens konto i verdipapirsentralen.
5. Kapitalnedsettingen faller bort dersom melding etter nr 3 ikke er sendt senest ett år etter at nedsettingen ble besluttet.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [14 juni 2013 nr. 41](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 638](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 12-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 12-6

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer ikrafttredelse av kapitalnedsettingen der nedsettingsbeløpet helt eller delvis skal anvendes til utdeling til aksjeeierne (jf. [§ 12-1](#) første ledd annet punktum nr. 2) eller settes av til fond som skal anvendes etter generalforsamlingens beslutning (jf. [§ 12-1](#) første ledd annet punktum nr. 3). I slike tilfeller er det et vilkår for ikrafttredelse at forholdet til selskapets kreditorer er avklart. Utdeling til aksjeeierne kan ikke finne sted før kapitalnedsetting er trådt i kraft, jf. nr. 4. De sentrale lovforarbeidene til [§ 12-6](#) er [NOU 1996: 3](#) s. 157–158, [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\)](#) s. 167, [NOU 1992: 29](#) s. 137 og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\)](#) s. 231–232.

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-6 ...gjelder...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder uten unntak og uavhengig av om selskapet har kjente kreditorer eller ikke.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-6 ...registrert...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 4](#) til [§ 12-5](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 12-6 ...seks uker...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd om fristberegningen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 12-6 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med kreditorvarselet etter første ledd er å ivareta hensynet til selskapskreditorene som følge av at kapitalnedsettingen vil utvide selskapets adgang til å dele ut utbytte og foreta andre disposisjoner som etter aksjeloven skal ligge innenfor rammene av selskapets utbyttegrunnlag etter [§ 8-1](#), og derfor i prinsippet redusere kreditorenes dekningsgrunnlag. Innsigelser fra kreditorene har etter annet ledd ulik betydning avhengig av om innsigelsen fremsettes av en kreditor med en uomtvistet og forfalt fordring eller en kreditor med en omtvistet eller ikke forfalt fordring.

Karnov Lovkommentar 6 til § 12-6 ...betryggende sikkerhet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 11](#) til [§ 8-7](#) om uttrykket «betryggende sikkerhet». Tilsvarende uttrykk inngår i ordlyden også i [§ 13-15](#) annet ledd. Etter [Rt-2012-1717](#) (Compania la Gomera AS) innebærer kravet til «betryggende sikkerhet» plikt til å stille sikkerhet for hele kreditors fordring, se [avsnitt 43](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 12-6 ...om det foreligger en fordring og om sikkerheten er betryggen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tingrettens kompetanse er etter bestemmelsen begrenset til å prøve om kreditor har en fordring mot selskapet, og om det er stilt betryggende sikkerhet, jf. [Rt-2012-1717](#) [avsnitt 31](#). Det kan ikke kreves fullbyrdselsavgjørelse for at betryggende sikkerhet skal stilles.

Karnov Lovkommentar 8 til § 12-6 ...to uker...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd om fristberegningen. I [Rt-2012-1717](#) la Høyesterett til grunn at toukersfristen ikke gjelder når det stilles betryggende sikkerhet etter at det er rettskraftig avgjort at stilt sikkerhet ikke er betryggende.

Karnov Lovkommentar 9 til § 12-6 ...melding om...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 2](#) til [§ 12-4](#). Slik melding forutsetter at seksukersfristen er utløpt, og at forholdet til kreditorer som eventuelt har gjort innsigelser, er avklart.

Karnov Lovkommentar 10 til § 12-6 ...registrert...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 4](#) til [§ 12-5](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 12-6 ...underskrevet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det antas at kravet til underskrift er teknologinøytralt, slik at både signatur på papir og elektronisk signatur aksepteres, selv om ordlyden «underskrift» ikke er erstattet med «signatur», slik som i den tilsvarende bestemmelsen i aksjeloven [§ 12-6](#) nr. 3 annet punktum, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 106](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 12-6 ...styret...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «styret» tilsier at samtlige styremedlemmer skal signere bekreftelsen. Styrets medlemmer vil regulært ha plikt til å signere erklæringen, forutsatt at innholdet er dekkende for de faktiske omstendigheter. Det er tilstrekkelig med en erklæring om at ingen av kreditorene har fremsatt innsigelser innen fristen, eventuelt at selskapet har avklart forholdet til kreditorer som har fremsatt innsigelse, se [NOU 1996: 3 s. 158](#).

Karnov Lovkommentar 13 til § 12-6 ...ett år...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd om fristberegningen.

§ 12-7. Vedtektsbestemt innløsning av aksjer

(1) I selskapets vedtekter kan det gis bestemmelser om innløsning av aksjer ved nedsetting av aksjekapitalen. Både selskapet og aksjeeieren kan gis rett til å kreve innløsning.

(2) Innløsning etter krav fra selskapet i medhold av bestemmelse i vedtektene kan gjennomføres uten kreditorvarsel etter [§ 12-6](#) dersom

1. innløsningen gjelder aksjer som er utstedt etter at eller samtidig med at innløsningsregelen ble registrert i Foretaksregisteret.
2. aksjene innløses uten utdeling, eller utdelingen ligger innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte etter [§ 8-1](#), og
3. et beløp tilsvarende de innløste aksjenes pålydende avsettes til et bundet fond.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 12-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 12-7

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir hjemmel for at selskapets vedtekter kan inneholde bestemmelser om innløsning av aksjer ved nedsetting av aksjekapitalen, jf. første ledd. I tillegg fastsetter den når kapitalnedsetting med hjemmel i vedtektene kan skje uten kreditorvarsel, jf. annet ledd.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 12-7](#) er [NOU 1996: 3 s. 158–159](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 167–168](#), [NOU 1992: 29 s. 137–138](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 232–234](#).

Bestemmelsen gjennomfører direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 79](#).

Som følge av direktivbestemmelsen skiller allmennaksjeloven [§ 12-7](#) seg på enkelte punkter fra aksjeloven [§ 12-7](#). Dette gjelder for det første adgangen til å gjennomføre kapitalnedsetting uten kreditorvarsel. Etter allmennaksjeloven [§ 12-7](#) er denne adgangen bare åpen der innløsningen skjer etter krav fra selskapet, men ikke der det er aksjeeieren som krever innløsning. For det andre er det etter allmennaksjeloven [§ 12-7](#) annet ledd nr. 3 et vilkår for gjennomføring uten kreditorvarsel at det gjøres avsetning til et bundet fond, se nærmere i kommentarene til denne bestemmelsen

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-7 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen kan det i vedtektene gis regler om at aksjer kan eller skal innløses (slettes) ved nedsetting av aksjekapitalen. Både selskapet og aksjeeieren kan i slik vedtektsbestemmelse gis rett til

å kreve innløsning. Loven overlater det til vedtektene selv å fastsette vilkårene for slik innløsning og eventuelle prosedyreregler, frister etc. for gjennomføring, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 168](#). Vedtektsbestemmelse om innløsning kan tas inn i vedtektene ved stiftelsen eller tilføyes ved senere vedtektsendring. Aksjer som utstedes ved kapitalforhøyelse, kan også gjøres til gjenstand for vedtektsbestemt innløsning. Aksjene vil i så fall utgjøre en egen aksjeklasse, jf. [§ 10-1](#) annet ledd nr. 8. Ved tilføyelse av bestemmelse om tvungen innløsning for allerede utstedte aksjer kreves det tilslutning fra samtlige aksjeeier, jf. [§ 5-20](#) første ledd nr. 3.

Allmennaksjelovens utgangspunkt ved innløsning på grunnlag av vedtektsbestemmelse er at de alminnelige reglene om kapitalnedsetting i §§ [12-1](#) til [12-6](#) gjelder. Det hører således under generalforsamlingen å beslutte kapitalnedsetting, kapitalnedsettingen skal meldes til Foretaksregisteret, og kapitalnedsettingen trer i kraft etter kreditorvarsel. [Paragraf 12-7](#) annet ledd oppstiller et begrenset unntak fra regelen om kreditorvarsel. Etter allmennaksjeloven [§ 12-7](#) er det ikke adgang for styret til å gjennomføre kapitalnedsettingen og nødvendige vedtektsendringer slik det i enkelte tilfeller er for styret i aksjeselskaper etter aksjeloven [§ 12-7](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-7 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved innløsning etter krav fra selskapet på grunnlag av vedtektsbestemmelse om tvungen innløsning kan innløsningen etter bestemmelsen gjennomføres uten kreditorvarsel når tre kumulative vilkår er oppfylt. Bestemmelsen forutsetter at utgangspunktet ved innløsning etter bestemmelse i vedtektene er at slik innløsning trer i kraft etter kreditorvarsel. Til forskjell fra aksjeloven [§ 12-7](#) annet ledd gjelder unntaksbestemmelsen i allmennaksjeloven [§ 12-7](#) annet ledd ikke der innløsning skjer etter krav fra aksjeeieren.

Karnov Lovkommentar 4 til § 12-7 2. ledd nr. 1.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen er det et vilkår for ikrafttredelse uten kreditorvarsel at innløsningen gjelder aksjer som er «utstedt» etter at eller samtidig med at innløsningsregelen ble registrert i Foretaksregisteret. Allmennaksjeloven har ingen uttrykkelig regel om skjæringspunktet for når aksjer skal anses utstedt i forbindelse med stiftelsen eller ved senere kapitalforhøyelser, og det må vurderes konkret om aksjer skal anses som «utstedt» i bestemmelsens forstand, slik at bestemmelsen gjelder for aksjene. Ved utstedelse av aksjer ved stiftelsen av selskapet legger Aarbakke mfl. (Juridika) [§ 12-7](#) note 2.3 til grunn at aksjer må anses «utstedt» etter [§ 12-7](#) annet ledd nr. 1 når selskapet er registrert i Foretaksregisteret. Der innløsningsregelen inngår i selskapets opprinnelige vedtekter, vil aksjer tegnet ved stiftelsen regulært anses som utstedt samtidig med registrering av innløsningsregelen i Foretaksregisteret. Ved senere kapitalforhøyelser utgjør tidspunktet for registrering av kapitalforhøyelsen skjæringstidspunktet for når aksjene anses utstedt, jf. §§ [10-10](#) og [10-11](#) om registreringens betydning. Aksjer som utstedes ved senere kapitalforhøyelser, vil være utstedt «etter» registrering av en opprinnelig innløsningsregel.

Karnov Lovkommentar 5 til § 12-7 2. ledd nr. 2.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen er det et vilkår for ikrafttredelse uten kreditorvarsel at innløsningen enten gjennomføres uten utdeling, eller at eventuell utdeling ligger innenfor selskapets frie egenkapital etter [§ 8-1](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 12-7 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 07.06.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen er det endelig et vilkår for ikrafttredelse uten kreditorvarsel at et beløp tilsvarende de innløste aksjenes pålydende avsettes til et bundet fond. Bestemmelsen har sin bakgrunn i direktiv ([EU](#)) 2017/1132 [artikkel 79](#), og tilsvarende bestemmelse gjelder ikke etter aksjeloven [§ 12-7](#) annet ledd.

Kapittel 13. Fusjon (sammenslåing av selskaper)

Karnov lovkommentarer: Kapittel 13. Fusjon sammenslåing av selskaper

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 13. Fusjon sammenslåing av selskaper

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fusjon er en særlig form for sammenslåing av selskaper som kjennetegnes ved at et selskap (det overdragende selskapet) overdrar hele virksomheten sin samlet til et annet selskap (det overtakende selskapet) mot et vederlag til *aksjeeierne* i det overdragende selskapet. Fusjonsvederlaget kan bestå utelukkende av aksjer i det overtakende selskapet eller av slike aksjer med et tilleggsvederlag i annet enn aksjer. Det overdragende selskapet oppløses ved gjennomføring av fusjonen. Resultatet av en fusjon er i samsvar med dette at aksjeeierne i det overdragende selskapet har fått byttet aksjene i det overdragende selskapet med aksjer i det overtakende selskapet. I lovforarbeidene blir det fremhevet at fusjon av selskaper, i likhet med fisjon av selskaper, i praksis er et viktig redskap for gjennomføring av strukturelle endringer i næringslivet ([Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) punkt 11.1](#)).

Det sentrale med særreglene om fusjon i allmennaksjeloven [kapittel 13](#) er at de gir hjemmel for på enkelte punkter å fravike det som ellers ville følge av alminnelige selskapsrettslige og formuesrettslige regler. Av vesentlig betydning er at det på grunnlag av reglene kan gjennomføres fusjon med tilslutning fra et kvalifisert flertall, og altså etter omstendighetene mot minoritetens vilje, og at det overdragende selskapets kreditorer langt på vei uten videre må finne seg i et debitorskifte, uten på forhånd å ha samtykket til dette.

Fusjon har klare likhetstrekk med fisjon (deling av selskaper). Også fisjon kjennetegnes ved at et selskap overdrar virksomheten sin samlet – helt eller delvis – til ett eller flere overtakende selskaper. I allmennaksjeloven fremgår reglene om fisjon av [kapittel 14](#), som i stor grad henviser til fusjonsreglene.

Det grunnleggende vilkåret om at fusjonsvederlaget ytes direkte til aksjeeierne i det overdragende selskapet, i form av aksjer i det overtakende selskapet (med eventuelt tilleggsvederlag), innebærer som nevnt at fusjon (og fisjon) i realiteten i normaltilfellene innebærer en ombytting av aksjer. Det skjer derfor en kontinuitet i eierinteressen. Allmennaksjelovens regler om fusjon og fisjon bygger likevel på et videre kontinuitetsprinsipp, i den forstand at fusjon og fisjon i sin kjerne går ut på at det overdragende selskapet helt (fusjon) eller delvis (fisjon) anses for å fortsette i det overtakende selskapet, slik at det ikke finner sted noe identitetsskifte eller noen overdragelse i relasjon til deltakere, medkontrahenter eller andre som har rettslige posisjoner overfor det overdragende selskapet, se [HR-2023-1128-A avsnitt 42](#). Dette er det aksjerettslige kontinuitetsprinsippet, som går ut på at det overtakende selskapet trer inn i det overdragende selskapets rettsforhold, se nærmere Johan Giertsen, [Fusjon og fisjon](#), Universitetsforlaget, 1999 s. 27 flg. I rettspraksis fremheves kontinuitetsprinsippet betydning i blant annet [HR-2023-1128-A avsnitt 41](#). Avgjørelsen gjelder spørsmålet om en avtalt forkjøpsrett til aksjer i Kvinnherad Breiband AS ble utløst av en transaksjon i en av aksjonærene. Transaksjonen omfattet blant annet fusjon, fisjon og til slutt salg av de aksjene som ble mottatt gjennom fisjonen. Det endelige resultatet var at aksjene i Kvinnherad Breiband fikk

ny eier. Førstvoterende uttaler i [avsnitt 41](#) at «[b]etydningen av fusjons- og fisjonsinstituttene som omstrukturingsredskaper henger sammen med at de bygger på en forutsetning om kontinuitet i rettighets- og forpliktelsesposisjoner. Kontinuitetsprinsippet er ikke lovfestet, men er helt grunnleggende ved fusjon og fisjon.» Om den avtalte forkjøpsretten ble utløst, berodde på en tolkning av aksjonæravtalen, sett i lys av kontinuitetsprinsippets formål (se [avsnitt 56](#)). Flertallet i Høyesterett konkluderte, basert på en konkret tolkning av aksjonæravtalen, med at transaksjonen utløste den avtalte forkjøpsretten.

Den praktiske konsekvensen av kontinuitetsprinsippet er at kreditorene til det overdragende selskapet må finne seg i at det skjer et debitorskifte, uten deres samtykke. Videre blir alle rettigheter som tilhører det overdragende selskapet, overdratt som ledd i fusjonen. Det gjelder som utgangspunkt uavhengig av om rettigheten er overdragelig eller uoverdragelig. For det overdragende selskapets medkontrahenter innebærer fusjonen at de må finne seg i fusjonen, med mindre annet må anses for å følge av kontrakten.

Fra et skattemessig ståsted er det særlig den selskapsrettslige kontinuiteten som begrunner den skattemessige behandlingen av fusjon (og fisjon). Skatterettslig godtas de former for fusjon og fisjon som gjennomføres i samsvar med de selskapsrettslige reglene, på nærmere vilkår, som skattefrie. Det vil si at selve fusjonen/fisjonen ikke utløser beskatning og kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet. Se nærmere skatteloven §§ [11-1](#) flg. og Frederik Zimmer mfl., *Bedrift, selskap og skatt. Skattlegging av næringsdrivende, selskaper og eiere*, 8. utg., Universitetsforlaget, 2023 del VII.

I allmennaksjeselskaper kan det fastsettes i vedtektene at eksisterende aksjeeiere eller andre skal ha rett til å overta en aksje som har skiftet eier, eller som ønskes overført, jf. allmennaksjeloven [§ 4-19](#) første ledd. Er det fastsatt slik vedtektsfestet forkjøpsrett, gjelder bestemmelsene i allmennaksjeloven §§ [4-20](#) til [4-23](#), jf. allmennaksjeloven [§ 4-15](#) annet ledd og [§ 4-19](#) annet punktum. Det nærmere innholdet av den lovfestede forkjøpsretten ved fusjon (og fisjon) reguleres ikke i allmennaksjeloven og er ikke avklart i rettspraksis. Høyesterett drøfter spørsmålet i HR-2023-1128- A, men tar ikke der endelig stilling til det, se [avsnitt 59](#). Det vises som nevnt ovenfor til at kontinuitetsprinsippet står sterkt, og at lovbestemt forkjøpsrett må forstås på den bakgrunn. Høyesterett fant det likevel ikke nødvendig å ta stilling til spørsmålet i den konkrete saken. I dommen skriver høyesterettsdommer Normann i en særmerknad ([avsnitt 107](#)):

«[r]ettskildene gir – slik jeg ser det – tilstrekkelig støtte for at det klare utgangspunktet er at forkjøpsretten i aksjeloven § 4-21 ikke utløses ved fusjon og fisjon, og at det kreves særlige holdepunkter for å fravike dette. Jeg finner imidlertid ikke holdepunkter i rettskildene for hva som nærmere ligger i dette kravet».

I samme særmerknad står det videre skrevet ([avsnitt 108](#)):

«I lys av den uklarheten lovhistorien har skapt, kan jeg ikke se at det er grunnlag for å oppstille krav om at det uttrykkelig må fremgå av vedtekter eller aksjeeieravtale at den lovfestede forkjøpsretten likevel ikke utløses ved fusjon og fisjon. Jeg peker i denne sammenheng særlig på at Aksjelovutvalget hadde en annen prinsipiell tilnærming til regulering av forkjøpsretten enn Aksjelovgruppen, jf. [NOU 1996: 3](#) s. [72–73](#), jf. førstvoterendes redegjørelse i avsnitt 47–49.»

Fusjon (og fisjon) gir opphav til særlige regnskapsrettslige spørsmål. Det gjelder egne regnskapsstandarder for fusjon (Norsk Regnskapsstandard 9 fusjon) og fisjon (Norsk Regnskapsstandard (F) fisjon (foreløpig)). Regnskapsføringen behandles nærmere av blant andre Torill Hasle Aamelfot mfl., *Fusjon og fisjon. Skatt, regnskap og selskapsrett*, 2. utg., Fagbokforlaget, 2015.

Fusjon (og fisjon) omfattes av konkurranselovens regler om foretakssammenslutninger, jf. konkurranseloven § 17 første ledd bokstav a.

I den sentrale selskapsrettslige litteraturen behandles fusjons- og fisjonsreglene av Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2023 i notene til aksjeloven [kapittel 13](#) og [kapittel 14](#) og av Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 kapittel 42 (fusjon) og kapittel 43 (fisjon). Det er skrevet flere bøker om fusjon og fisjon. Se for eksempel Anders H. Liland, *Fusjon og fisjon av selskaper*, 2. utg., Universitetsforlaget, 2023, Torill Hasle Aamelfot mfl., *Fusjon og fisjon. Skatt, regnskap og selskapsrett*, 2. utg., Fagbokforlaget, 2015 og Johan Giertsen, *Fusjon og fisjon*, Universitetsforlaget, 1999.

I [kapittel 13](#) reguleres fusjonsprosessen. Utgangspunktet for reguleringen er utarbeidelse av en felles fusjonsplan, som skal godkjennes av generalforsamlingen i de selskapene som deltar i fusjonen ([§ 13-3](#)). Fusjonsplanen danner det rettslige grunnlaget for den formelle gjennomføringen av fusjonen, herunder bytteforholdet mellom selskapene som deltar i fusjonen. Fusjonsplanen skal også som hovedregel sendes til de ansatte og aksjeeierne og utgjør dermed grunnlaget for deres vurdering av fusjonen. Begrepet «fusjonsplan» kom inn i aksjelovgivningen med vedtakelsen av aksjeloven 1997. I aksjeloven av 1976 ble uttrykket «fusjonsavtale» brukt om det dokumentet som utgjør det formelle grunnlaget for fusjonen, jf. aksjeloven 1976 [§ 14-2](#) første ledd. Departementets begrunnelse for å erstatte ordlyden «fusjonsavtale» med «fusjonsplan» var et ønske om å ha ensartet terminologi i aksjeloven og allmennaksjeloven, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 168](#). I fusjonsdirektivet (se nærmere like nedenfor) benyttes uttrykket «fusjonsplan» i den danske oversettelsen. Uavhengig av terminologi har fusjonsplanen virkning som en fusjonsavtale mellom partene.

Utenfor aksjelovens regulering i [kapittel 13](#) faller prosessen som leder frem til enigheten de fusjonerende selskapene imellom om å legge frem en fusjonsplan for godkjenning av generalforsamlingen i de fusjonerende selskapene. Forhandlingsprosessen kan etter omstendighetene være krevende og langvarig.

Fusjonsreglene i sin nåværende form ble opprinnelig tatt inn aksjeloven av 1976 som ledd i EØS-tilpasninger ved lov [22. desember 1995 nr. 80](#). I EU-selskapsretten reguleres fusjon og fisjon av selskaper i dag av direktiv [2017/1132 \(EU\) avdeling II](#). Fusjonsreglene i direktivets [avdeling I](#) kapittel [I](#) og [II](#) avløser reguleringen i direktiv [2011/35/EU](#) (fusjonsdirektivet), som er opphevet. Fusjonsreglene i någjeldende og tidligere direktiver gjelder direkte bare for allmennaksjeselskaper. Reglene i aksjeloven [kapittel 13](#) og allmennaksjeloven [kapittel 13](#) er likevel langt på vei likelydende, men med enkelte forskjeller.

I. Virkeområde mv

Karnov lovkommentarer: I. Virkeområde mv

Karnov Lovkommentar 1 til I. Virkeområde mv

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Virkeområdet for reglene om fusjon i [kapittel 13](#) bestemmes dels av selskapsform, jf. [§ 13-1](#), dels av strukturen på den konkrete sammenslåingen, jf. [§ 13-2](#). Vurderingen av om reglene i §§ [13-1](#) flg. konkret gjelder, må i samsvar med dette skje i to trinn.

§ 13-1. Hvilke selskaper omfattes

Bestemmelsene i kapitlet her gjelder fusjon mellom allmennaksjeselskaper, samt fusjon mellom ett eller flere allmennaksjeselskaper og ett eller flere aksjeselskaper. Bestemmelsene i kapitlet her gjelder også fusjon mellom aksjeselskaper hvis vederlaget i aksjer skal ytes av et allmennaksjeselskap, jf [§ 13-2](#) annet ledd.

0 Endret ved lover [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-1

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen definerer virkeområdet for fusjonsreglene i §§ [13-1](#) flg. ut fra selskapsform for de selskapene som deltar i fusjonen. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-1](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 172](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 168](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [234–235](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-1 ...allmennaksjeselskaper...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fusjonsreglene i §§ [13-1](#) flg. gjelder for fusjon mellom allmennaksjeselskaper. Reglene gjelder også der et allmennaksjeselskap er involvert som overtakende eller overdragende selskap, eller vederlaget i aksjer ytes av et allmennaksjeselskap (jf. [§ 13-2](#) annet ledd).

Særregler for visse fusjoner mellom ett eller flere aksjeselskaper og visse utenlandske selskaper hjemmehørende i en annen EØS-stat er gitt i allmennaksjeloven §§ [13-25](#) til [13-36](#), som gjennom henvisningen fra aksjeloven [§ 13-25](#) også gjelder der ett eller flere aksjeselskaper er involvert.

§ 13-2. Fusjonsreglenes virkeområde

(1) Sammenslåing av selskaper er undergitt reglene om fusjon i kapitlet her når et selskap (det overtakende selskapet) skal overta et annet selskaps (det overdragende selskaps) eiendeler, rettigheter og forpliktelser som helhet mot at aksjeeierne i dette selskapet får som vederlag

1. aksjer i det overtakende selskapet, eller
2. slike aksjer med et tillegg som ikke må overstige 20 prosent av det samlede vederlaget.

(2) Tilhører det overtakende selskapet et konsern, og har ett eller flere av konsernselskapene samlet mer enn 90 prosent av både aksjene og stemmene på generalforsamlingen i det overtakende selskapet, kan vederlaget i aksjer i stedet være aksjer i morselskapet, eller aksjer i et annet datterselskap hvor morselskapet alene eller gjennom datterselskap har mer enn 90 prosent av både aksjene og stemmene på generalforsamlingen. Kapitalforhøyelsen i morselskapet eller datterselskapet kan gjennomføres ved at en fordring som utstedes av det overtakende selskapet, og som tilsvarende egenkapitalen det overtakende selskapet tilføres ved fusjonen, nyttes som aksjeinnskudd. Fordringen står tilbake for det overtakende selskaps øvrige fordringshavere.

0 Endret ved lov [26 juni 1998 nr. 46](#).

Karnov lovkommentarer: § 13-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-2

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir virkeområdet for fusjonsreglene i §§ [13-1](#) flg. ut fra innholdet i den konkrete sammenslutningen (fusjonen). Reglene gjelder bare visse særlige former for sammenslåing av selskaper, og bestemmelsen avgrenser i så måte allmennaksjelovens fusjonsbegrep mot andre typer sammenslåing av selskaper. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-2](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s.

[172–173](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 168](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 203–204](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 234–235](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-2 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir en legaldefinisjon av allmennaksjelovens fusjonsbegrep og innebærer at visse vilkår må være oppfylt for at sammenslåing av allmennaksjeselskaper skal og kan være underlagt reglene i §§ [13-3](#) flg. En sammenslåing som ikke oppfyller vilkårene, vil ikke være en «fusjon» i allmennaksjelovens forstand og kan derfor ikke gjennomføres etter det kontinuitetsprinsippet som reglene bygger på.

De grunnleggende vilkårene i fusjonsbegrepet er at et selskap skal overta ett eller flere andre selskapers eiendeler, rettigheter og forpliktelser som helhet, mot at aksjeeierne i det overdragende selskapet eller de overdragende selskapene mottar et vederlag som enten består av aksjer i det overtakende selskapet eller av slike aksjer med et tillegg som ikke må overstige 20 prosent av det samlede vederlaget. Selskapet som overdrar sine eiendeler, rettigheter og forpliktelser, omtales i allmennaksjeloven som «overdragende selskap», mens selskap som overtar eiendelene, rettighetene og forpliktelsene omtales som «overtakende selskap».

Det kan utledes av fusjonsdefinisjonen sammenholdt med [§ 13-2](#) annet ledd og [§ 13-14](#) at allmennaksjeloven i utgangspunktet regulerer tre ulike fusjonstyper:

En fusjon kan således for det første gjennomføres ved at ett eller flere overdragende selskaper fusjonerer inn i et allerede eksisterende (overtakende) selskap. Fusjon der det overtakende selskapet består forut for fusjonen, kalles gjerne for «opptaksfusjon», «fusjon ved opptak», «fusjon ved overtakelse», «oppkjøpsfusjon» eller lignende. Ved gjennomføringen av fusjonen utstedes vederlagsaksjene i det overtakende selskapet som hovedregel ved en kapitalforhøyelse, jf. [§ 13-4](#) jf. [kapittel 10](#).

En annen type fusjon er fusjon som gjennomføres ved at ett eller flere overdragende selskaper fusjonerer inn i et overtakende selskap som stiftes ved gjennomføring av fusjonen. Slik fusjon omtales gjerne som «fusjon ved nystiftelse» eller lignende. Ved gjennomføringen av fusjonen utstedes vederlagsaksjene i det overtakende selskapet etter reglene om stiftelse i [kapittel 2](#), jf. [§ 13-4](#), og det overtakende selskapet anses som stiftet ved fusjonens ikrafttredelse, jf. [§ 13-17](#) første ledd nr. 2.

En fusjon som gjennomføres på grunnlag av [§ 13-2](#) annet ledd, slik at vederlagsaksjene utstedes av morselskapet til det overtakende selskapet, omtales gjerne som «trekantfusjon» eller som «konsernfusjon», se nærmere [note 11](#).

I tillegg til de nevnte fusjonstypene refererer uttrykket «mor–datter-fusjon» til fusjon etter [§ 13-24](#), som kjennetegnes ved at morselskapet i egenskap av overtakende selskap overtar datterselskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser som helhet *uten* at det ytes et vederlag. Uttrykket «omvendt mor–datter-fusjon» refererer på den annen side til fusjoner der et morselskap er overdragende selskap og fusjonerer inn i et datterselskap, slik at datterselskapet er overtakende selskap og utsteder aksjer til aksjonærene i morselskapet.

Endelig kan nevnes grenseoverskridende fusjon etter [§ 13-25](#) flg.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-2 ...et selskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Som hovedregel et allmennaksjeselskap, jf. [§ 13-1](#) første punktum.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-2 ...et annet selskaps...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Som hovedregel et allmennaksjeselskap, jf. [§ 13-1](#) første punktum.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-2 ...helhet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjelovens fusjonsbegrep kjennetegnes ved at det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og plikter *som helhet* overtas av et annet selskap. Det skjer med andre ord en samlet overføring av det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og plikter til det overtakende selskapet. De fusjonerende selskapene kan i samsvar med dette ikke begrense fusjonen slik at enkelte avtaler holdes utenfor fusjonen, for eksempel fordi de anses som uheldige, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 201](#).

Lovavdelingens tolkningsuttalelse av 17. februar 1984 (jnr. 467/84-E) gjaldt et tilfelle der en del av virksomheten i et selskap som ble slått sammen med et annet selskap, ikke ble overført som ledd i sammenslåingen. Sammenslåingen ble av den grunn ansett for ikke å være en fusjon i aksjelovens forstand. Fusjonsbegrepet er ikke i seg selv til hinder for at virksomheten i et selskap restruktureres for eksempel ved fisjon eller innmatssalg som opptakt til en fusjon.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-2 ...aksjeeierne i dette selskapet får som vederlag...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

I tillegg til vilkåret om at overdragende selskaps eiendeler, rettigheter og forpliktelser som helhet overtas av et annet selskap, er det et grunnleggende kjennetegn ved allmennaksjelovens fusjonsbegrep at aksjeeierne i det overdragende selskapet mottar vederlaget, og at vederlaget består av aksjer i det overtakende selskapet, eventuelt med et tilleggsvederlag som ikke må overstige 20 prosent av det samlede vederlaget, jf. nr. 1 og nr. 2. Vederlaget kan skjevdeles mellom aksjeeierne i det overdragende selskapet, se [note 7](#) og [note 8](#). Fordelingen må skje innenfor rammene av [§ 6-28](#) og [§ 5-21](#), og ved eventuelle avvik fra en forholdsmessig fordeling ut fra aksjeeierskapet i det overdragende selskapet må det vurderes hvilket flertallskrav som konkret gjelder. Etter omstendighetene vil det gjelde krav om tilslutning fra samtlige aksjeeiere, se [note 7](#) med videre henvisninger.

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-2 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Minst 80 prosent av vederlaget til aksjeeierne i det overdragende selskapet skal alltid bestå av aksjer i det overtakende selskapet. Prosentsatsen følger motsetningsvis av bestemmelsen i nr. 2 om at tilleggsvederlaget ikke kan overstige 20 prosent av det samlede vederlaget. Ordlyden i [§ 13-4](#), om utstedelse av aksjer i det overtakende selskapet, kan tyde på at en fusjon alltid innebærer at det må utstedes aksjer i det overtakende selskapet enten etter reglene om kapitalforhøyelse i [kapittel 10](#) (der det overtakende selskapet består forut for fusjonen) eller etter reglene om stiftelse i [kapittel 2](#) (der det overtakende selskapet stiftes som ledd i fusjonen). I teorien er det på grunnlag av rettstilstanden under aksjeloven av 1976, som forarbeidene til 1997-loven ikke gir holdepunkter for at det har vært meningen å fravike, likevel lagt til grunn at det etter gjeldende rett er adgang for det overtakende selskapet til å benytte eventuelle egne aksjer det eier fra før, som vederlagsaksjer, se Johan Giertsen, [Fusjon og fisjon](#), Universitetsforlaget, 1999 [s. 106](#).

Det er også lagt til grunn i teorien at vederlagsaksjene kan skjevdeles mellom aksjeeierne i det overdragende selskapet, i den forstand at vederlagsaksjene ikke fordeles forholdsmessig ut fra aksjeinnehavet i det overdragende selskapet. Giertsen (1999) [s. 116](#) legger til grunn at

vederlagsaksjene kan fordeles uforholdsmessig mellom aksjeeierne i det overdragende selskapet. Rettstilstanden forutsettes i samsvar med dette å være den samme ved fusjon som ved fisjon, der det uttrykkelig forutsettes i aksjeloven [§ 14-6](#) tredje ledd at vederlagsaksjene kan skjevdeles. Ved skjevdeling av vederlagsaksjene oppstår det særlige spørsmål om hvilket flertallskrav som gjelder, sml. [§ 14-6](#) tredje ledd, som for skjevdeling av vederlagsaksjer ved fisjon oppstiller et krav om enstemmighet. Giertsen [s. 116](#) legger tilsvarende til grunn som praktisk hovedregel ved skjevdeling av vederlagsaksjer ved fusjon.

Karnov Lovkommentar 8 til § 13-2 ...et tillegg...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovens ordlyd er at aksjeeierne i det overdragende selskapet «får» et vederlag. Ordlyden legger ikke føringer for om det er det overdragende eller det overtakende selskapet som skal yte tilleggsvederlaget. I juridisk teori er det lagt til grunn, under henvisning til gjeldende rett under aksjeloven av 1976 (lov [4. juni 1976 nr. 59](#)), som forarbeidene til 1997-loven ikke gir holdepunkter for at skulle endres, at loven ikke er til hinder for at det overdragende selskapet yter tilleggsvederlaget eller yter en del av dette, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2023 (Juridika) § 13-2 note 1.7 og Johan Giertsen, *Fusjon og fisjon*, Universitetsforlaget, 1999 [s. 119](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 13-2 ...ikke må...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Grensen på 20 prosent er ufravikelig. Dersom verdien av tilleggsvederlaget overstiger 20 prosent, kan transaksjonen ikke gjennomføres etter reglene i [kapittel 13](#), og fusjonen er ikke skattefri.

Karnov Lovkommentar 10 til § 13-2 ...20 prosent av det samlede vederlaget...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Grensen knytter seg til det totale vederlaget, ikke til det den enkelte aksjeeier mottar. En fusjon kan derfor brukes til å innløse enkeltaksjonærer, ved at enkeltaksjonærer i det overdragende selskapet bare mottar tilleggsvederlag og ikke aksjer i det overtakende selskapet, se også [note 7](#) om skjevdeling av vederlagsaksjene. Se nærmere om dette i Johan Giertsen, *Fusjon og fisjon*, Universitetsforlaget, 1999 s. [125–126](#), som også drøfter flertallskravene.

Karnov Lovkommentar 11 til § 13-2 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om såkalt trekantfusjon (konsernfusjon), som kjennetegnes ved at det overtakende selskapet er et selskap i et konsern (der ett eller flere av konsernselskapene samlet har mer enn 90 prosent av både aksjene og stemmene på generalforsamlingen i det overtakende selskapet), og hvor morselskapet (eller et annet datterselskap hvor morselskapet alene eller gjennom datterselskap har mer enn 90 prosent av både aksjene og stemmene i generalforsamlingen) utsteder vederlagsaksjene. Konsernfusjon kan kombineres med en alminnelig fusjon ved opptak etter første ledd, ved at fusjonsvederlaget utstedes dels av morselskapet, dels av datterselskapet.

Karnov Lovkommentar 12 til § 13-2 ...mer enn 90 prosent...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret har som formål å beskytte en eventuell aksjeeierminoritet, som kan kreve seg utløst etter reglene i [§ 4-25](#) første ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 13 til § 13-2 ...kan...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Partene kan velge om de ønsker å gjennomføre fusjonen ved bruk av fordring eller i stedet gjennomføre kapitalforhøyelsen på annen måte.

II. Beslutning om fusjon

§ 13-3. Godkjenning av fusjonsplanen

(1) Styrene i de selskapene som skal fusjonere, skal utarbeide en felles fusjonsplan. Planen skal utarbeides etter reglene i [§§ 13-6](#) til [13-8](#) og signeres av styrene.

(2) I det enkelte selskap treffes beslutningen om fusjon ved at generalforsamlingen godkjenner fusjonsplanen med flertall som for vedtektsendring. I et overdragende selskap kan slik beslutning treffes selv om selskapet allerede er besluttet oppløst for avvikling, med mindre utlodning til aksjeeierne er påbegynt.

(3) I et overdragende selskap har godkjenningen også virkning som tegning av de aksjene som skal mottas som vederlag fra det overtakende selskapet.

(4) Styret i hvert av selskapene som skal fusjonere, skal gi opplysninger til generalforsamlingen i selskapet og til styret i de andre selskapene som deltar i fusjonen, om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom signeringen av fusjonsplanen og behandlingen av fusjonsplanen i generalforsamlingene som skal treffe beslutning om fusjon.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-3

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir fremgangsmåten ved beslutning om fusjon. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-3](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 173](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 168](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 203](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [234–235](#).

Det rettslige grunnlaget for en fusjon er fusjonsplanen mellom de selskapene som deltar i fusjonen (ett eller flere overdragende selskaper og ett overtakende selskap), se kapittelnoten til [kapittel 13](#). Den interne beslutningskompetansen ved fusjon er som hovedregel delt mellom styret og generalforsamlingen. Allmennaksjeloven legger i [§ 13-3](#) opp til at styrene i de fusjonerende selskapene enes om en fusjonsplan (fusjonsavtale) (jf. første ledd), som er betinget av generalforsamlingens godkjenning (jf. annet ledd). At kompetansen til å fremforhandle fusjonsplanen ligger hos styret, er i samsvar med aksjelovens alminnelige regler om styrets kompetanse, jf. [§ 6-12](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-3 ...de selskapene som skal fusjonere...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

De fusjonerende selskapene er i samsvar med dette parter i fusjonsplanen/avtalen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-3 ...fusjonsplan...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fusjonsplanen danner grunnlaget for generalforsamlingens beslutning.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-3 ...skal utarbeides etter reglene i §§ 13-6 til 13-8...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

De nevnte reglene oppstiller minimumskrav til fusjonsplanens innhold. Det er ingenting i veien for at fusjonsplanen også omfatter andre forhold, og etter omstendighetene vil det også være nødvendig og/eller nyttig.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-3 ...signeres...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «signeres» ble tatt inn i bestemmelsen ved endringslov [16. juni 2017 nr. 71](#) og gjør bestemmelsen teknologinøytral, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 106](#). Fusjonsplanen kan i samsvar med dette enten signeres enten på papir eller elektronisk.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-3 ...styrene...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «styrene» at samtlige styremedlemmer har plikt til å signere. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2023 (Juridika) § 13-3 note 1.1 antar at det ikke er adgang til å signere etter fullmakt, heller ikke av de signaturberettigede. Forfatterne tar forbehold for tilfeller der det foreligger en særskilt fullmakt fra ett styremedlem til et annet styremedlem.

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-3 ...generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «generalforsamling» omfatter ordinær eller ekstraordinær generalforsamling. Kravet om generalforsamlingens godkjenning i alle de fusjonerende selskapene gjelder ubetinget og uavhengig av for eksempel om det er nødvendig å forhøye aksjekapitalen i det overtakende selskapet eller ikke (se [note 7 til § 13-2](#)). Unntak fra kravet om generalforsamlingens godkjenning i det overtakende selskapet fremgår av [§ 13-5](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 13-3 ...godkjenner...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingens kompetanse er begrenset til å godkjenne eller forkaste. Godkjenningen må gjelde planen i sin helhet; generalforsamlingen har ikke kompetanse til å gjøre endringer i planen. Dersom generalforsamlingen har innspill, må planen forkastes. Innspill som fremkommer i forbindelse med generalforsamlingens behandling, må styret så vurdere og drøfte med styret i de andre involverte selskapene. Disse må eventuelt i fellesskap endre planen, som deretter på ny må fremlegges for godkjenning etter [§ 13-3](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 13-3 ...med flertall som for vedtektsendring...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 5-18](#) første jf. tredje ledd. Flertallskravet ved vedtektsendring er som hovedregel tilslutning fra minst to tredjedeler både av de avgitte stemmer i generalforsamlingen og av den aksjekapitalen som er representert, jf. [§ 5-18](#) første ledd annet punktum. Ved beregning av stemmeflertallet skal eventuelle blanke stemmer ikke regnes med. Men ved beregning av kapitalflertallet skal samtlige aksjer som deltar i generalforsamlingen, medregnes etter sitt pålydende, uavhengig av om aksjene har begrenset stemmerett eller ikke har stemmerett i det hele tatt. Unntak gjelder for blanke stemmer: De skal heller

ikke regnes med ved beregningen av kapitalflertallet. Aksjer tilhørende aksjeeier som har forlatt møtet før avstemmingen, skal heller ikke regnes med ved beregningen av kapitalflertallet.

Strengere flertallskrav kan være fastsatt i vedtektene, jf. [§ 5-18](#) tredje ledd. Det kan for eksempel være fastsatt strengere flertallskrav for vedtektsendringer ved fusjon.

Særlige flertallskrav kan gjelde i det enkelte tilfellet og for enkelte av selskapene som deltar i fusjonen, som følge av fusjonsplanens nærmere innhold og fusjonens virkninger for aksjeeierne i ett eller flere av de fusjonerende selskapene. Ett eksempel er at vederlagsaksjene skal skjevdeles, jf. [§ 5-20](#) og nærmere [note 7](#) til [§ 13-2](#). Et annet eksempel er at det overdragende selskapet er et allmennaksjeselskap med fritt omsettelige aksjer og at overtakende selskap er et aksjeselskap der det gjelder omsetningsbegrensninger på aksjene i form av styresamstykke og/eller forkjøpsrett. Dersom vederlagsaksjene i et slikt tilfelle skal være undergitt omsetningsbegrensningene, vil de særlige flertallskravene i [§ 5-19](#) gjelde.

Dersom et overdragende selskap har særlige flertallsregler for oppløsning, forutsetter Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2023 (Juridika) § 13-3 note 2.3 at disse etter omstendighetene gjelder også ved fusjon.

Karnov Lovkommentar 10 til § 13-3 ...besluttet oppløst for avvikling...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 16-1](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 13-3 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fusjonsplanen er rettsgrunnlaget for det overtakende selskapets plikt til å utstede vederlagsaksjene ogplikten til å yte aksjeinnskuddet. I så måte har bestemmelsen liten praktisk betydning, utover muligens å klargjøre at det ved fusjon ikke skal signeres særskilte tegningsdokumenter etc. Det må uten videre anses som klart at bestemmelsene i §§ [2-10](#) og [10-7](#) ikke gjelder ved fusjon, se tilsvarende Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2023 (Juridika) § 13-3 note 3.1.

Karnov Lovkommentar 12 til § 13-3 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [24. juni 2011 nr. 31](#) i forbindelse med gjennomføring av endringsdirektiv [2009/109/EF](#) til dagjeldende fusjonsdirektiv (direktiv [78/855/EØF](#)) i allmennaksjeloven, se [Prop. 97 L \(2010–2011\)](#).

§ 13-4. Utstedelse av aksjer i det overtakende selskapet

De aksjene som det overtakende selskapet skal utstede som vederlag til aksjeeiere i et overdragende selskap, utstedes etter reglene om kapitalforhøyelse i [kapittel 10](#) (fusjon ved overtakelse) eller etter reglene om stiftelse i [kapittel 2](#) (fusjon ved stiftelse av nytt selskap) med de særreglene som følger av kapitlet her.

Karnov lovkommentarer: § 13-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-4

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir fremgangsmåten for utstedelse av vederlagsaksjer i det overtakende selskapet. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-4](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [173–174](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [168](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [203](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [234–235](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-4 ...skal utstede som vederlag...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjelder ingen absolutt plikt for det overtakende selskapet til å foreta kapitalforhøyelse med utstedelse av aksjer, se [note 7](#) til [§ 13-2](#), der det vises til at et overtakende selskap kan benytte eksisterende beholdning av egne aksjer som vederlagsaksjer.

§ 13-5. Styrebeslutning i det overtakende selskapet

(1) Kan kapitalforhøyelsen i det overtakende selskapet gjennomføres i henhold til styrefullmakt etter reglene i [§§ 10-14](#) til [10-19](#) som angir at den omfatter fusjon, kan beslutningen om fusjon treffes av styret. Har selskapet bedriftsforsamling, kan beslutningen likevel ikke treffes av styret uten at fusjonsplanen er godtatt av bedriftsforsamlingen.

(2) Eier et allmennaksjeselskap ni tideler eller mer av aksjene i et annet allmennaksjeselskap eller aksjeselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen, kan beslutningen i morselskapet om fusjon med datterselskapet treffes av styret. Det samme gjelder dersom et aksjeselskap eier ni tideler eller mer av aksjene i et allmennaksjeselskap og har en tilsvarende del av de stemmer som kan avgis på generalforsamlingen.

(3) Beslutningen kan ikke treffes av styret dersom aksjeeiere som representerer minst fem prosent av aksjekapitalen, krever det innen to uker etter at underretning til aksjeeierne er utsendt etter [§ 13-12](#) annet ledd. Styret skal i så fall sørge for at møte i generalforsamlingen holdes innen en måned etter at kravet er fremsatt.

0 Endret ved lov [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-5

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen unntar to fusjonssituasjoner fra hovedregelen om generalforsamlingens godkjenning etter [§ 13-3](#) annet ledd. Unntakene gjelder bare for vedtakelsen av fusjonsplanen i det overtakende selskapet. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-5](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [174](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [168](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [203](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [234–235](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-5 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Styrefullmakt til kapitalforhøyelse reguleres av §§ [10-14](#) til [10-19](#), og det vises til kommentarene til disse bestemmelsene. Det skal fremgå av generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt om fullmakten omfatter beslutning om fusjon etter [§ 13-5](#), jf. [§ 10-14](#) annet ledd nr. 6.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-5 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [24. juni 2011 nr. 31](#) i forbindelse med gjennomføring av endringsdirektiv [2009/109/EF](#) til dagjeldende fusjonsdirektiv (direktiv [78/855/EØF](#)) i

allmennaksjeloven, se [Prop. 97 L \(2010–2011\) s. 20–21](#). Det er bare beslutningskompetansen som er særskilt for disse tilfellene. For øvrig vil de alminnelige prosedyreglene for fusjon i [kapittel 13](#) gjelde, se [Prop. 97 L \(2010–2011\) s. 20–21](#). Ved innføringen av bestemmelsen var det et spørsmål om det skulle åpnes også for andre forenklinger ved slike fusjoner, men departementet valgte å videreføre ordningen med at de alminnelige reglene gjelder også her, se [Prop. 97 L \(2010–2011\) s. 18](#).

III. Fusjonsplanen og øvrige saksdokumenter

§ 13-6. Fusjonsplanens innhold

(1) En fusjonsplan skal minst angi:

1. selskapenes foretaksnavn, forretningskommuner, adresser og organisasjonsnummer;
2. fra hvilket tidspunkt transaksjoner i et overdragende selskap regnskapsmessig skal anses å være foretatt for det overtakende selskapets regning;
3. det vederlaget som skal ytes til aksjeeierne i det eller de overdragende selskapene;
4. vilkår for utøvelse av rettigheter som aksjeeier i det overtakende selskapet, og for registrering i aksjeeierregisteret;
5. hvilke rettigheter aksjeeiere med særlige rettigheter og innehavere av tegningsrett som nevnt i [§§ 11-1, 11-10](#) og [11-12 i](#) det eller de overdragende selskapene skal ha i det overtakende selskapet;
6. enhver særlig rett eller fordel som skal tilfalle medlemmer av styret eller daglig leder ved fusjonen.

(2) I fusjonsplanen kan det fastsettes at det overtakende selskapet skal overta forvaltningen av det eller de overdragende selskapene så snart planen er godkjent av alle selskapene som deltar i fusjonen.

0 Endret ved lover [5 sep 2003 nr. 91](#) (ikr. 1 mars 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1118](#)), [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [15 des 2017 nr. 105](#) (ikr. 1 jan 2018 iflg. [res. 15 des 2017 nr. 2041](#), med virkning for regnskapsår avsluttet 31 des 2017 eller senere).

Karnov lovkommentarer: § 13-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-6

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om minimumsinnholdet i fusjonsplanen. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-6](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 174](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [168–169](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [203–204](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [235–236](#).

Bestemmelsen gir regler om minimumsinnholdet i fusjonsplanen. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-6](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 174](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [168–169](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [203–204](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [235–236](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-6 ...minst...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er ingenting i veien for at fusjonsplanen også regulerer andre forhold enn de som fremgår av bestemmelsen. Om planen skal inneholde bestemmelser ut over de som følger av minstekravene i [§ 13-6](#), må vurderes ut fra planens formål og funksjon. I denne forbindelse er det sentralt at planen utgjør det rettslige grunnlaget for fusjonen samt beslutningsgrunnlag for aksjeeierne og grunnlag for kreditorenes vurdering av om de skal gjøre gjeldende innsigelser mot fusjonen, jf. [§ 13-15](#). Dersom det er punkter som i forbindelse med en konkret fusjon ikke er aktuelle, angis dette i planen, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 169](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-6 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fusjonsplanen skal fastsette det regnskapsmessige gjennomføringstidspunktet, altså tidspunktet for når de fusjonerende selskapene opphører som regnskapssubjekter, og det fusjonerte selskapets status som regnskapsenhet inntreffer, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2023 (Juridika) § 13-6 note 1.2. De fusjonerende selskapene har avtalefrihet med hensyn til tidspunktet, som senest kan være tidspunktet for gjennomføring av fusjonen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-6 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se også §§ [13-9](#) (om fusjonsrapport) og [13-10](#) (om redegjørelse for fusjonen). Bestemmelsen regulerer ikke hvilke prinsipper som gjelder for beregningen av dette, og dette er et forhandlingsspørsmål, se [NOU 1996: 3 s. 174](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-6 1. ledd nr. 4.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen forutsetter at aksjeeierne i det overdragende selskapet får aksjer i det overtakende selskapet. Hovedreglene om inntreden av rettigheter etter de nye aksjene fremgår av [§ 10-11](#) (opptaksfusjon) og [§ 2-9](#) (fusjon ved nystiftelse).

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-6 1. ledd nr. 6.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen omfatter styremedlemmer og daglig leder i alle selskapene som er involvert i fusjonen, uavhengig av om fordelene/rettigheten etableres ved sammenslåingen eller er etablert forut for denne, se [NOU 1996: 3 s. 174](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 13-6 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen kan det avtales at det overtakende selskapet skal overta forvaltningen av det eller de overdragende selskapene så snart fusjonsplanen er godkjent av alle de fusjonerende selskapene. At det overtakende selskapet «overtar» forvaltningen, vil si at styret i det overtakende selskapet overtar styrefunksjonen i det eller de overdragende selskapene som omfattes av avtalen, se [NOU 1996: 3 s. 174](#).

§ 13-7. Forslag i fusjonsplanen vedrørende utstedelse av aksjer i det overtakende selskapet mv

(1) Fusjonsplanen skal også inneholde forslag til beslutning om kapitalforhøyelse og vedtektsendringer i det overtakende selskapet i henhold til reglene i [§ 10-21](#) eller [§ 10-3](#), jf [§ 10-17](#). Nye særlige bestemmelser om aksjeeiernes rettsstilling skal angis.

(2) Ved fusjon ved stiftelse av nytt selskap skal planen i stedet inneholde forslag til stiftelsesdokument for det overtakende selskapet. Reglene i [§§ 2-1](#) til [2-5](#) gjelder tilsvarende så langt de passer.

Karnov lovkommentarer: § 13-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-7

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen presiserer at den nærmere fremgangsmåten for utstedelse av aksjer og forslag til vedtektsendringer skal fremgå av fusjonsplanen. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-7](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 175](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 169](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 204](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 235](#).

Der vederlagsaksjene i en opptaksfusjon ikke skal skaffes ved kapitalforhøyelse, vil dette måtte fremgå av fusjonsplanen, og bestemmelsen i [§ 13-7](#) er ikke relevant.

§ 13-8. Vedlegg til fusjonsplanen

Som vedlegg til fusjonsplanen skal følge:

1. vedtektene for de selskapene som deltar i fusjonen;
2. de deltakende selskapenes årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for de siste tre regnskapsår og eventuell halvårsrapport etter [verdipapirhandelloven § 5-6](#) som har balansedag senere enn balansedagen i siste årsregnskap;
3. mellombalanser for de deltakende selskaper, dersom planen undertegnes mer enn seks måneder etter balansedagen for det senest fastsatte årsregnskapet, og det ikke følger en halvårsrapport som nevnt i nr. 2 som vedlegg til fusjonsplanen. Kravet i første punktum gjelder ikke dersom samtlige aksjeeiere i selskapet som deltar i fusjonen, samtykker til dette. Mellombalansen skal være utarbeidet og revidert etter reglene for årsregnskap, og balansedagene må ikke ligge lenger tilbake i tid enn tre måneder før dagen for undertegningen av planen. Mellombalansene skal sendes til Regnskapsregisteret. Kongen kan ved forskrift fastsette unntak fra og gi nærmere regler om kravet til mellombalanser, og kan fastsette andre krav til revisjon av mellombalanser enn det som følger av tredje punktum.

0 Endret ved lover [25 jan 2002 nr. 2](#) (ikr. 15 feb 2002 iflg. [res. 25 jan 2002 nr. 65](#)), [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)), [15 des 2017 nr. 105](#) (ikr. 1 jan 2018 iflg. [res. 15 des 2017 nr. 2041](#), med virkning for regnskapsår avsluttet 31 des 2017 eller senere), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-8

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir de vedleggene som skal følge fusjonsplanen. Bestemmelsen skiller seg fra aksjeloven [§ 13-8](#), som stiller mer begrensede krav til fusjonsplanens vedlegg. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-8](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 175](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 169](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 204](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 236](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-8 ...de selskapene...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtektene til alle selskapene som deltar i fusjonen skal vedlegges.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-8 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen skal årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for alle de deltakende selskapene for de siste tre regnskapsårene vedlegges fusjonsplanen. Der et selskap som deltar i fusjonen, er så nytt at det enten ikke er avlagt årsregnskap eller ikke er avlagt tre årsregnskap, opplyses det om dette. For selskaper som har plikt til å utarbeide halvårsrapport etter verdipapirhandelloven [§ 5-6](#) skal slikt halvårsregnskap vedlegges dersom det har balansedag senere enn balansedagen i siste årsregnskap. Dersom fusjonsplanen signeres mer enn seks måneder etter

balansedagen for det senest fastsatte årsregnskapet, og det ikke er utarbeidet halvårsrapport etter verdipapirhandeloven [§ 5-6](#), gjelder nr. 3 om mellombalanse.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-8 ...mellombalanser...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsen har ethvert selskap som deltar i fusjonen, som hovedregel plikt til å utarbeide en mellombalanse dersom fusjonsplanen signeres mer enn seks måneder etter balansedagen for det senest fastsatte årsregnskapet, og det for dette selskapet ikke følger en halvårsrapport utarbeidet etter verdipapirhandeloven [§ 5-6](#), jf. § 13-8 nr. 3.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-8 ...Kravet i første punktum gjelder ikke dersom samtlige aksjeei...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller unntak fra hovedregelen i [§ 13-8](#) nr. 3 første punktum der samtlige aksjeeiere i selskapet samtykker til det. Ordlyden «selskapet» kan isolert sett tyde på at det bare er aksjonærene i det selskapet plikten til å utarbeide mellombalanse i utgangspunktet gjelder for. Bestemmelsen er imidlertid basert på bestemmelsen i direktiv [2017/1132 \(EU\) artikkel 97](#) nr. 1, og ordlyden «selskapet» i [§ 13-8](#) nr. 3 annet punktum må basert på direktivbestemmelsen forstås slik at samtykke må gis av alle aksjeeierne i alle selskapene som deltar i fusjonen, jf. også [§ 13-10](#) fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-8 ...forskrift...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftshjemmelen er pr. juni 2025 ikke benyttet.

§ 13-9. Rapport om fusjonen

(1) Når fusjonsplanen er ferdig, skal styret i hvert selskap utarbeide en utførlig skriftlig rapport om fusjonen og hva den vil bety for selskapet.

(2) Rapporten skal i det minste:

1. forklare og begrunne fusjonen, rettslig såvel som økonomisk;
2. forklare og begrunne, rettslig såvel som økonomisk, vederlaget til aksjeeierne i overdragende selskap(er);
3. omtale særlige vanskeligheter ved fastsettelsen av vederlaget;
4. redegjøre for den betydning fusjonen kan få for de ansatte i selskapet.

Karnov lovkommentarer: § 13-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-9

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen pålegger hvert selskap som deltar i fusjonen, å utarbeide en skriftlig fusjonsrapport og stiller krav til innholdet i slike rapporter, jf. første ledd. Bestemmelsen gjennomfører direktiv [2017/1132 \(EU\) artikkel 95](#). Den stiller andre, og strengere, krav til fusjonsrapportens innhold enn de som oppstilles i aksjeloven [§ 139](#). Fusjonsrapporten utgjør en del av saksunderlaget for generalforsamlingens behandling av fusjonen, og skal gjøres tilgjengelig for aksjonærene, jf. [§ 13-12](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-9 ...hvert selskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Rapporten knytter seg til hvert enkelt selskap for bedre å belyse fusjonens betydning for det enkelte selskap som inngår i fusjonen, se [NOU 1996: 3 s. 175](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-9 ...utførlig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden er basert på bestemmelsen i direktiv [2017/1132 \(EU\) artikkel 95](#). Ordlyden stiller kvalifiserte krav til rapportens innhold. Det er ikke tilstrekkelig at det i rapporten slås fast at fusjonen og det fastsatte vederlaget er i samsvar med aksjeloven, se [Ot.prp. nr. 4 \(1995–96\) s. 38](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-9 ...rapport om fusjonen og hva den vil bety for selskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Rapporten skal omhandle fusjonen og hva den vil bety for selskapet. Rapportens innhold slik den her beskrives, må være førende ved utarbeidelse av rapporten. Hva rapporten minst skal inneholde, fremgår av annet ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-9 ...forklare og begrunne...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av ordlyden «forklare og begrunne» at styret i rapporten for både må presentere fusjonens rettslige og økonomiske betydning på en måte som er egnet til å hjelpe aksjonærene til å forstå fusjonens rettslige og økonomiske konsekvenser, og presentere styrets argumentasjon for hvorfor fusjonen er i selskapets interesse. Formålet med styrets begrunnelse må nettopp være å forsøke å overbevise aksjeeierne om dette. Ut fra formålet vil det etter omstendighetene kunne være hensiktsmessig at forhandlingssituasjonen som er grunnlaget for fusjonen, forklares nærmere.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-9 ...fusjonen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter nr. 1 er det altså transaksjonen (fusjonen) i sin helhet som skal forklares og begrunnes rettslig og økonomisk. Objektene for styrets forklaring etter henholdsvis nr. 1 og nr. 2 vil henge nær sammen, og det vil etter omstendighetene ikke nødvendigvis være hensiktsmessig å skille klart mellom disse forholdene i rapporten.

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-9 ...rettslig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden innebærer at rettsreglene som er fulgt ved fusjonens gjennomføring, skal forklares og begrunnes.

Karnov Lovkommentar 8 til § 13-9 ...økonomisk...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Sett hen til at aksjonærene er adressat for rapporten, er det nærliggende å forstå vilkåret om at fusjonen skal forklares og begrunnes «økonomisk», slik at det er fusjonens økonomiske betydning for aksjonærene som er av interesse. I den forbindelse vil det være nærliggende å komme inn på fusjonens virksomhetsøkonomiske rasjonale.

Karnov Lovkommentar 9 til § 13-9 ...forklare og begrunne...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 5](#) til nr. 1.

Karnov Lovkommentar 10 til § 13-9 ...rettslig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Kravet innebærer at det blant annet skal gis en redegjørelse for de rettsregler som er fulgt ved fastsettelsen av vederlaget, se [Ot.prp. nr. 4 \(1995–96\) s. 38](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 13-9 ...særlige vanskeligheter...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er naturligvis en forutsetning at det har vært særlige vanskeligheter for styret ved fastsettelsen av vederlaget.

§ 13-10. Sakkyndig redegjørelse for fusjonsplanen

(1) Styret i hvert selskap skal sørge for at det utarbeides en sakkyndig redegjørelse for fusjonsplanen. Bestemmelsene i [§ 2-6](#) annet ledd gjelder tilsvarende.

(2) Redegjørelsen skal minst angi:

1. hvilke fremgangsmåter som er brukt ved fastsettelsen av vederlaget til aksjeeierne i det overdragende selskapet og om fremgangsmåtene har vært hensiktsmessige. Er flere fremgangsmåter brukt, skal aksje verdien ved hver beregningsmåte og hvilken betydning hver av dem har hatt for vederlaget opplyses;
2. en omtale av særlige vanskeligheter ved fastsettelsen av vederlaget;
3. om vederlaget til aksjeeierne er rimelig og saklig begrunnet.

(3) Redegjørelsen for det overtakende selskapet skal også fylle kravene som følger av [§ 2-6](#) første ledd eller [§ 10-2](#), likevel slik at tidspunktet for verdsettelsen tidligst kan være åtte uker før generalforsamlingens beslutning.

(4) Kravene i første og annet ledd gjelder ikke dersom samtlige aksjeeiere i selskapene som deltar i fusjonen, samtykker til dette.

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [19 des 2008 nr. 113](#) (ikr. 19 des 2008 iflg. [res. 19 des 2008 nr. 1529](#)), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-10

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjennomfører direktiv [2017/1132 \(EU\) artikkel 96](#). Bestemmelsen pålegger styret i hvert av de fusjonerende selskapene å utarbeide en redegjørelse for fusjonsplanen. Samtlige aksjeeiere i alle selskapene som deltar i fusjonen, kan samtykke til at slik redegjørelse ikke utarbeides, jf. fjerde ledd.

Kravet om redegjørelse har sammenheng med at det overtakende selskapet ved fusjonen vil overta det eller de overdragende selskapenes virksomhet som aksjeinnskudd (tingsinnskudd). Når redegjørelse er utarbeidet, forutsetter [§ 13-12](#) første ledd at redegjørelsen utgjør en del av saksunderlaget for generalforsamlingens behandling, slik at redegjørelsen skal sendes til hver enkelt aksjeeier i samsvar med [§ 13-12](#) første ledd. Redegjørelsen skal ikke gjøres kjent for de ansatte etter [§ 13-11](#) annet ledd.

Bestemmelsen skiller seg fra tilsvarende bestemmelse i aksjeloven [§ 13-10](#) ved at det etter ordlyden i allmennaksjeloven [§ 13-10](#) jf. allmennaksjeloven [§ 2-6](#) annet ledd er et krav at redegjørelsen utarbeides av en uavhengig sakkyndig (for eksempel revisor). En annen forskjell mellom

allmennaksjeloven [§ 13-10](#) og aksjeloven [§ 13-10](#) er at samtykkekravet i fjerde ledd for allmennaksjeselskaper relaterer seg til alle selskapene som deltar i fusjonen, mens det for aksjeselskaper relaterer seg til hvert enkelt selskap.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-10](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 175](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 169](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 204](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 235–238](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-10 ...Styret...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret er ansvarlig for at det utarbeides en redegjørelse av en uavhengig sakkyndig, som skal være revisor, jf. [§ 2-6](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-10 ...gjelder tilsvarende...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen innebærer blant annet at redegjørelsen skal utarbeides av én eller flere uavhengige sakkyndige som er revisor(er).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-10 ...minst...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er ingenting i veien for også å inkludere andre forhold i redegjørelsen. Hvilke forhold det eventuelt er relevant å omtale, bør vurderes ut fra redegjørelsens funksjon som saksunderlag for generalforsamlingen og sett hen til hvilken informasjon som er gitt i fusjonsdokumentasjonen for øvrig. Aksjeeierne kan på nærmere vilkår kreve tilleggsinformasjon etter [§ 5-15](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-10 2. ledd nr. 3.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Vurderingen av om vederlaget er «rimelig» og «saklig begrunnet», er skjønnsmessig. Bestemmelsens oppbygging forutsetter at den sakkyndige vurderingen skjer på grunnlag av verdsettelsen slik den er beskrevet i nr. 2 og 3.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-10 ...åtte uker...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Verdsettelsen kan etter bestemmelsen ikke være eldre enn åtte uker, jf. om fristberegningen [§ 18-4](#) annet og tredje ledd. Ved stiftelse gjelder etter [§ 2-6](#) første ledd nr. 4 at verdsettelsen ikke kan være eldre enn fire uker.

§ 13-11. Forholdet til de ansatte og bedriftsforsamlingen

(1) Tillitsvalgte i de selskapene som skal fusjonere, skal ha informasjon og har rett til drøfting i samsvar med reglene i [arbeidsmiljøloven § 16-5](#).

(2) Fusjonsplanen med vedlegg og rapporten fra styret skal alltid gjøres kjent for de ansatte i selskapene.

(3) Har selskapet bedriftsforsamling, skal fusjonsplanen og øvrige saksdokumenter forelegges for bedriftsforsamlingen.

(4) En uttalelse fra bedriftsforsamlingen skal inngå i saksdokumentene ved den videre behandlingen av fusjonsplanen i selskapet. Det samme gjelder innkomne skriftlige uttalelser fra de ansatte eller representanter for de ansatte.

0 Endret ved lov [17 juni 2005 nr. 62](#) (ikr. 1 jan 2006 iflg. [res. 17 juni 2005 nr. 609](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-11

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer forholdet til eventuelle ansatte og en eventuell bedriftsforsamling. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-11](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 175](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 169–170](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 205](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 238](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-11 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir en påminnelse om selskapets plikter etter arbeidsmiljøloven [§ 16-5](#) som gjelder informasjon og drøfting med tillitsvalgte i forbindelse med «virksomhetsoverdragelse» i arbeidsmiljølovens forstand. Fusjon omfattes av bestemmelsen, jf. arbeidsmiljøloven [§ 16-1](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 169](#). Arbeidsmiljølovens regler gjennomfører direktiv [2001/23/EØF](#) om ivaretagelse av arbeidstakers rettigheter ved overdragelse av foretak, virksomhet eller deler av foretak eller virksomheter. Direktivet avløser tidligere direktiv [77/187/EØF](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-11 ...Tillitsvalgte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «tillitsvalgte» viser til tillitsvalgte i arbeidsmiljølovens forstand, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 170](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-11 ...Fusjonsplanen med vedlegg og rapporten fra styret...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. §§ [13-3](#), [13-8](#) og [13-9](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-11 ...alltid...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er ufravikelig.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-11 ...gjøres kjent for de ansatte...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styret som er ansvarlig for å gjøre de ansatte kjent med de dokumentene som omfattes av bestemmelsen. I lovforarbeidene presiseres det at det ikke er tilstrekkelig at dokumentene gjøres kjent for en representant for de ansatte, for eksempel for et styremedlem valgt av og blant de ansatte. En ansattrepresentant i styret kan imidlertid *uttrykkelig påta seg* å informere de ansatte i samsvar med bestemmelsen, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 170](#), der også oppslag eller rundskriv som inneholder opplysninger om hvor dokumentene er tilgjengelige, nevnes som eksempler på hvordan styret kan oppfylle sitt ansvar etter bestemmelsen. Tilsvarende oppslag på intranett eller lignende er andre måter. Loven oppstiller ikke frister eller lignende for selskapets informasjonsplikt. Forutsetningen må likevel være at de ansatte skal ha reell mulighet til å gi en uttalelse, herunder ha mulighet til å søke sakkyndig

veiledning i den forbindelse, før innkalling til generalforsamlingen sendes ut, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 170](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-11 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen forutsetter at bedriftsforsamlingen, der fusjonsplanen og øvrige dokumenter fremlegges for denne i samsvar med tredje ledd, avgir en uttalelse om fusjonsplanen, og at en slik uttalelse inngår i fusjonsdokumentasjonen som skal sendes ut til aksjeeierne etter [§ 13-12](#) første ledd. De ansatte, eventuelt representant for de ansatte, har derimot ikke plikt til å avgi uttalelse om fusjonsdokumentasjonen. De ansatte, eventuelt representant for de ansatte, har likevel i samsvar med fjerde ledd *rett* til å avgi uttalelse, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 170](#).

§ 13-12. Underretning til aksjeeierne

(1) Senest en måned før generalforsamlingen skal behandle fusjonsplanen og frem til og med dagen for generalforsamlingen skal fusjonsplanen og øvrige saksdokumenter (jf. [§§ 13-6](#) til [13-11](#)) gjøres tilgjengelige for aksjeeierne på selskapets forretningskontor eller på selskapets nettsider. En aksjeeier kan kreve å få tilsendt dokumentene, med mindre dokumentene kan lastes ned og skrives ut fra selskapets nettsider i hele den perioden som er nevnt i første punktum. Selskapet kan ikke kreve noen form for godtgjøring for å sende dokumentene til aksjeeierne. Innkallingen til generalforsamling skal opplyse om hvor dokumentene er tilgjengelige, eventuell annen informasjon aksjeeierne må ha for å få tilgang til selskapets nettsider, og informasjon om aksjeeierens rettigheter etter annet og tredje punktum.

(2) Skal beslutningen i det overtakende selskapet treffes av styret, skal dokumentene gjøres tilgjengelige for aksjeeierne etter reglene i første ledd senest en måned før generalforsamlingen i hvert av de overdragende selskapene. Aksjeeierne i det overtakende selskapet skal innen fristen etter første punktum underrettes om at dokumentene er tilgjengelige ved skriftlig henvendelse til hver enkelt aksjeeier. Første ledd annet til fjerde punktum gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lover [19 juni 2009 nr. 77](#) (ikr. 3 aug 2009 iflg. [res. 26 juni 2009 nr. 876](#)), [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-12

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjennomfører direktiv [2017/1132 \(EU\) artikkel 97](#). Paragrafen regulerer tilgjengeliggjøring av fusjonsplanen og øvrige fusjonsdokumenter (herunder fusjonsrapporten og redegjørelsen) for aksjeeierne i de fusjonerende selskapene. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-12](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [175–176](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 170](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 205](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 238](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-12 ...Senest...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd om fristberegningen. Fristen for å gjøre fusjonsdokumentene tilgjengelige er én måned før generalforsamlingens behandling, mens fristen for innkalling til generalforsamlingen etter allmennaksjeloven som hovedregel er to uker, jf. [§ 5-10](#) annet ledd, og den for noterte selskaper er 21 dager, jf. [§ 5-11 b](#) nr. 1. Plikten etter [§ 13-12](#) første ledd forutsetter derfor at tilgjengeliggjøringen kan skje uavhengig av selve innkallingen til generalforsamlingen som skal behandle fusjonsplanen, og innebærer at tilgjengeliggjøringen må skje forut for publisering av innkallingen dersom denne ikke publiseres minst én måned før generalforsamlingen skal holdes.

Selskapet kan etter lovens ordlyd velge hvordan dokumentene tilgjengeliggjøres, men aksjonærene kan kreve å få dem tilsendt dersom de ikke kan lastes ned og skrives ut fra selskapets internettsider i hele perioden på en måned før generalforsamlingen avholdes.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-12 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer informasjonsplikten overfor aksjeeierne i det overtakende selskapet når vedtak om fusjon treffes av styret på grunnlag av styrefullmakt etter [§ 13-5](#). Bestemmelsens annet punktum har sammenheng med at [§ 5-11 a](#) ikke gjelder direkte der for dokumenter som skal sendes ut etter [§ 13-12](#) annet ledd første punktum, som følge av at bestemmelsen regulerer situasjonen der fusjonsplanen i det overtakende selskapet ikke skal behandles av generalforsamlingen, men av styret. Spesialmotivene til annet og tredje punktum fremgår av [Ot.prp. nr. 46 \(2008–2009\) s. 42](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-12 ...en måned...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-12 ...skriftlig...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

For selskaper med noterte aksjer følger det av verdipapirhandelloven [§ 5-9](#) sjette ledd at selskapet bare kan bruke elektronisk kommunikasjon når aksjeeieren uttrykkelig har godtatt dette.

§ 13-13. Melding av fusjonsplanen til Foretaksregisteret

- (1) Et allmennaksjeselskap som omfattes av fusjonsplanen, skal melde planen til Foretaksregisteret.
- (2) Foretaksregisteret skal kunngjøre planen gjennom Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon.
- (3) Generalforsamlingen som skal behandle fusjonsplanen, kan tidligst avholdes en måned etter at planen er kunngjort. Skal beslutningen treffes av styret i det overtakende selskapet, må kunngjøringen for dette selskapet skje senest en måned før generalforsamlingen i det eller de overdragende selskapene.

0 Endret ved lover [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-13

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Paragrafen regulerer melding av fusjonsplanen til Foretaksregisteret og gjennomfører direktiv [2017/1132 \(EU\) artikkel 92](#). Meldeplikten påhviler allmennaksjeselskaper som deltar i fusjonen. Eventuelle aksjeselskaper som deltar, har etter bestemmelsens ordlyd derimot ikke meldeplikt. Tilsvarende plikt til å melde fusjonsplanen gjelder heller ikke etter aksjeloven. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-13](#) er [NOU 1996: 3 s. 228](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 196](#), [NOU 1992: 29 s. 205–206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 238–239](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-13 ...allmennaksjeselskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Meldeplikten påligger hvert av selskapene som deltar i fusjonen. Meldeplikten påhviler det enkelte styremedlem og ev. daglig leder, jf. foretaksregisterloven [§ 4-2](#). I praksis meldes fusjoner ved elektronisk innsending av blanketten «Samordnet registermelding». Elektronisk melding kan i medhold av forskrift [18. desember 1987 nr. 984](#) om registrering av foretak [§ 9](#) første ledd signeres av meldepliktig etter foretaksregisterloven [§ 4-2](#) (styremedlem og daglig leder), signaturberettiget eller daglig leder. Protokollen fra generalforsamlingen (ev. styre) som beslutter fusjonen, skal vedlegges meldingen, jf. foretaksregisterloven [§ 4-4](#) første ledd bokstav a.

Meldingen utløser den videre saksbehandlingen som er beskrevet i §§ [13-14](#) flg.

Meldeplikten påligger hvert av selskapene som deltar i fusjonen. Meldeplikten påhviler det enkelte styremedlem og ev. daglig leder, jf. foretaksregisterloven [§ 4-2](#). I praksis meldes fusjoner ved elektronisk innsending av blanketten «Samordnet registermelding». Elektronisk melding kan i medhold av forskrift [18. desember 1987 nr. 984](#) om registrering av foretak [§ 9](#) første ledd signeres av meldepliktig etter foretaksregisterloven [§ 4-2](#) (styremedlem og daglig leder), signaturberettiget eller daglig leder. Protokollen fra generalforsamlingen (eventuelt styret) som beslutter fusjonen, skal vedlegges meldingen, jf. foretaksregisterloven [§ 4-4](#) første ledd bokstav a.

Meldingen utløser den videre saksbehandlingen som er beskrevet i §§ [13-14](#) flg.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-13 ...fusjonsplanen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare fusjonsplanen som omfattes av meldeplikten. Øvrig saksunderlag faller utenfor.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-13 ...melde...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. foretaksregisterloven [§ 4-1](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-13 ...Generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 13-3](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-13 ...en måned...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd. Utgangspunktet for fristen er etter ordlyden tidspunktet for generalforsamlingens behandling av fusjonen. Etter ordlyden er det et vilkår for generalforsamlingens kompetanse til å behandle fusjonsplanen at den er meldt til Foretaksregisteret og kunngjort der minst én måned før datoen for generalforsamlingens behandling.

IV. Gjennomføringen av fusjonen

§ 13-14. Melding av fusjonsbeslutningene til Foretaksregisteret

(1) Senest en måned etter at fusjonsplanen er godkjent av generalforsamlingene, og eventuelt av styret, i alle de selskapene som deltar i fusjonen, skal beslutningene meldes til Foretaksregisteret. Oversittes fristen, bortfaller beslutningen.

(2) I meldingen til Foretaksregisteret etter første ledd skal det opplyses om hvorvidt det er utarbeidet mellombalanser etter [§ 13-8](#) nr. 3 og datoen for fastsettelsen av mellombalansene. Er det utarbeidet mellombalanser, kan melding av fusjonsbeslutningene etter første ledd tidligst registreres i Foretaksregisteret når mellombalansene er registrert i og kunngjort av Regnskapsregisteret.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-14

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Paragrafen regulerer melding av fusjonsbeslutningene til Foretaksregisteret. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-13](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 176](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 170](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 205](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 239](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-14 ...en måned...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd. Utgangspunktet for fristen er etter ordlyden tidspunktet for godkjenning av «generalforsamlingene» (eventuelt av styret i det overtakende selskapet, jf. [§ 13-5](#)) og må forstås slik at fristen løper fra det tidspunktet fusjonen er godkjent av generalforsamlingen i hvert av selskapene som deltar i fusjonen. Virkningen av fristoverskridelse reguleres av annet punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-14 ...generalforsamlingene...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Meldeplikten påligger hvert av selskapene som deltar i fusjonen. Meldingen utløser den videre saksbehandlingen som er beskrevet i §§ [13-15](#) flg.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-14 ...meldes...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. foretaksregisterloven [§ 4-1](#) annet ledd. Meldeplikten påhviler det enkelte styremedlem og ev. daglig leder, jf. foretaksregisterloven [§ 4-2](#). I praksis meldes fusjoner ved elektronisk innsending av blanketten «Samordnet registermelding». Elektronisk melding kan i medhold av forskrift [18. desember 1987 nr. 984](#) om registrering av foretak [§ 9](#) første ledd signeres av meldepliktig etter foretaksregisterloven [§ 4-2](#) (styremedlem og daglig leder), signaturberettiget eller daglig leder. Protokollen fra generalforsamlingene som beslutter fusjonen, skal vedlegges meldingen, jf. foretaksregisterloven [§ 4-4](#) første ledd bokstav a.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-14 ...beslutningen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare generalforsamlingsbeslutningen, eventuelt styrebeslutning på grunnlag av [§ 13-5](#), som etter ordlyden bortfaller. Øvrig saksbehandling består, og dersom partene ønsker å gjennomføre fusjon, er det bare nødvendig at planen behandles på ny av generalforsamlingen (eventuelt styret etter [§ 13-5](#)), se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 20237note 1.4 til § 13-13.

§ 13-15. Kreditorvarsel

Foretaksregisteret skal kunngjøre beslutningene om fusjon i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon og varsle selskapenes kreditorer om at innsigelse mot fusjonen må meldes til selskapet innen seks uker fra kunngjøringen. Det skal fremgå av kunngjøringen om hvorvidt det er utarbeidet mellombalanser etter [§ 13-8](#) nr. 3. Kunngjøringen skal i så fall også angi datoen for fastsettelsen av mellombalansene.

0 Endret ved lover [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [14 juni 2013 nr. 41](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 638](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 30 okt 2020 nr. 2185](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-15

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Paragrafen regulerer hvilke virkninger det får at en kreditor melder innsigelser til et av de fusjonerende selskapene innen kreditorfristen på seks uker. Paragrafen er bygd opp slik at virkningene varierer avhengig av fordringens karakter, jf. første og annet ledd. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-15](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [176–177](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [205–206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [239–240](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-15 ...varsle...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Varslet består i kunngjøringen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-15 ...kreditorer...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovforarbeidene presiserer ikke nærmere hvem som skal anses som «kreditor» i bestemmelsens forstand. [Paragraf 13-15](#) viderefører bestemmelsen i aksjeloven 1976 [§ 14-6](#) første ledd, og uttalelser i lovforarbeidene til denne bestemmelsen ([Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) punkt 4.14](#)) kaster lys over forståelsen. Det forutsettes der ([Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 202](#)) at bare pengekreditorer omfattes av ordlyden «kreditor». Videre forutsettes det at kreditorer til forfalte pengekrav, til omtvistede pengekrav og ikke-forfalte pengekrav omfattes. Departementet viser samme sted til at selskapets medkontrahent ved løpende forpliktelser (for eksempel leieavtaler) ikke regnes som kreditor for fremtidige (ikke-forfalte) terminer. I [Rt-1992-966](#) (RoNoTro Shipping AS) legger Høyesteretts kjæremålsutvalg til grunn at forarbeidenes omtale av lovens ordlyd «kreditor» på dette punkt ikke skal forstås slik at kreditor for et betinget krav ikke er å anse som «kreditor» i bestemmelsens forstand. Saken gjelder et tilfelle der det overdragende selskapet var selvskyldnerkausjonist, og der kreditor etter den underliggende avtalen fremsatte krav om betryggende sikkerhet etter aksjeloven 1976 [§ 14-6](#) annet ledd. Kjæremålsutvalget mente det overdragende selskapet sto i et kredittforhold til kreditor etter den underliggende avtalen, og at betryggende sikkerhet derfor kunne kreves.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-15 ...seks uker...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd om beregning av fristen. Oversittelse av fristen har ingen materiell virkning. Fristoversittelse medfører kun at kreditoren mister retten til å fremsette innsigelser mot fusjonen med de virkninger som reguleres av [§ 13-16](#).

§ 13-16. Innsigelse fra kreditorer

- (1) Gjør en kreditor med uomtvistet og forfalt fordring innsigelse før fristen etter [§ 13-15](#) er utløpt, kan fusjonen ikke gjennomføres før fordringen er betalt.
- (2) En kreditor med omtvistet eller ikke forfalt fordring kan kreve at betryggende sikkerhet blir stilt, dersom fordringen ikke fra før er betryggende sikret. Tingretten avgjør tvist om det foreligger en fordring og om sikkerheten er betryggende.
- (3) Retten kan forkaste krav om sikkerhet etter annet ledd når det er klart at det ikke foreligger noen fordring eller at fusjonen ikke vil forringe kreditors mulighet til å få dekket fordringen.
- (4) Krav om rettens avgjørelse må være fremsatt innen to uker etter at kreditor fremsatte kravet om betaling eller sikkerhetsstillelse.

0 Endret ved lov [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-16

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Paragrafen regulerer hvilke virkninger det får at en kreditor melder innsigelser til et av de fusjonerende selskapene innen kreditorfristen på seks uker. Paragrafen er bygd opp slik at virkningene varierer avhengig av fordringens karakter, jf. første og annet ledd. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-16](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [176–177](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [205–206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [239–240](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-16 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer innsigelser fra kreditor med uomtvistede og forfalte fordringer.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-16 ...kreditor...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 3](#) til [§ 13-15](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-16 ...uomtvistet og forfalt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fusjonen kan ikke gjennomføres før uomtvistede og forfalte fordringer er betalt. Fusjonsbeslutningene bringer ikke i seg selv fordringer til opphør, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 202](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-16 ...betalt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

I samsvar med alminnelig terminologi må ordlyden «betaling» forstås slik at selskapet (debitor) har foretatt en betalingshandling med frigjørende virkning, slik at for eksempel oppgjør ved motregning omfattes. Kravet om at uomtvistede og forfalte fordringer skal betales, gjelder ubetinget og uavhengig av om fordringen er betryggende sikret, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 202](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-16 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer innsigelser fra kreditor etter en fordring som er omtvistet og/eller ikke forfalt.

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-16 ...kan kreve...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

En kreditor med en omtvistet eller ikke forfalt fordring har en ubetinget rett til å kreve at det fusjonerende selskapet stiller betryggende sikkerhet, forutsatt at fordringen ikke allerede er betryggende sikret. Der en fordring som er enten omtvistet og/eller ikke forfalt, allerede er betryggende sikret, gir bestemmelsen kreditor ingen særlige rettigheter.

Karnov Lovkommentar 8 til § 13-16 ...betryggende sikkerhet blir stilt...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Uttrykket «betryggende sikkerhet» brukes også i [§ 8-7](#) og [§ 12-6](#) første ledd nr. 2 annet punktum. Uttrykket omtales ikke særlig i forarbeidene til § 13-16 annet ledd, og det antas at uttrykket skal forstås på samme måte i de ulike bestemmelsene. Det vises til [note 11](#) til [§ 8-7](#) og [note 6](#) til [§ 12-6](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 13-16 ...om det foreligger en fordring og om sikkerheten er betryggen...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Tingrettens kompetanse er begrenset til å prøve for det første om det foreligger en fordring, og for det andre om sikkerheten er betryggende. Fra rettspraksis gir ankeutvalgets kjennelse i [Rt-2012-1717](#) (Compania la Gomera) et eksempel på rettens prøving. Vurderingen av om sikkerheten konkret er betryggende, er skjønsmessig, og det antas i samsvar med rettspraksis om den rettslige prøvingen av vurderinger som typisk ligger innenfor styrets (eventuelt daglig leders) skjønn, at domstolene vil være tilbakeholdne med å overprøve selve vurderingen av om sikkerheten konkret er betryggende dersom det er ført bevis for at styret har tatt hensyn til alle relevante omstendigheter, se nærmere om disse [note 11](#) til [§ 8-7](#). Ved tvil bør styret se til å dokumentere de vurderingene som er gjort, og grunnlaget for disse, for å sikre bevis dersom spørsmålet skulle komme på spissen.

Karnov Lovkommentar 10 til § 13-16 3. leddForfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Tingretten kan etter bestemmelsen forkaste et krav om sikkerhetsstillelse dersom det er «klart» enten at det ikke foreligger noen fordring, eller at fusjonen ikke vil forringe kreditors mulighet til å få dekket fordringen. Ordlyden «klart» stiller krav til sannsynligheten for at det ikke foreligger noen fordring, eller at dekningsmulighetene ikke vil forringes som følge av fusjonen, se [NOU 1996: 3 s. 177](#). Samme sted uttales det at rettens kompetanse til å forkaste et krav om sikkerhet er betinget av at det er «markert sannsynlighetsovervekt» for at det enten ikke foreligger en fordring, eller at fusjonen ikke vil forringe kreditors mulighet til å få dekket fordringen. Tingrettens hjemmel til å forkaste krav etter tredje ledd innebærer at kreditor (eventuelt den angivelige kreditoren) i en viss utstrekning må sannsynliggjøre at det eksisterer en kreditorforhold, eller at det er en viss risiko for at kreditors dekningsmuligheter faktisk vil forringes som følge av fusjonen, se [NOU 1996: 3 s. 176–177](#) med henvisning til [NOU 1992: 29 s. 205](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 13-16 4. leddForfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen setter en frist for kreditor til å fremsette krav for tingretten etter tredje ledd dersom selskapet har avvist krav om sikkerhet, jf. [§ 18-4](#) annet og tredje ledd om fristberegningen.

§ 13-17. Ikrafttredelse av fusjonen

(1) Når fristen for innsigelse etter [§ 13-15](#) er utløpt for alle selskapene som deltar i fusjonen, og forholdet til de kreditorer som i tilfelle har fremsatt innsigelse etter [§ 13-16](#), er avklart, skal det overtakende selskapet gi melding til Foretaksregisteret for alle selskapene som deltar, om at fusjonen skal tre i kraft. Når fusjonen er registrert, inntreer følgende virkninger av fusjonen:

1. det overdragende selskapet er oppløst;
2. det overtakende selskapet er stiftet eller aksjekapitalen i selskapet er forhøyet;
3. det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser er overført til det overtakende selskapet;
4. aksjene i det overdragende selskapet er byttet om med aksjer i det overtakende selskapet. Aksjer i det overdragende selskapet som eies av det overdragende selskapet selv eller det overtakende selskapet, eller som eies av noen som opptrer i eget navn, men for det overdragende eller det overtakende selskapets regning, kan ikke byttes om med aksjer i det overtakende selskapet;
5. krav på vederlag i annet enn aksjer er forfalt, med mindre annet er fastsatt;
6. andre virkninger som er bestemt i fusjonsplanen.

(2) Selv om forholdet til kreditorer som har fremsatt innsigelse etter [§ 13-16](#), ikke er avklart, kan tingretten etter krav fra det selskapet fordringene gjelder, beslutte at fusjonen kan gjennomføres og meldes til Foretaksregisteret.

(3) Ved fusjon etter [§ 13-2](#) annet ledd skal meldingen til Foretaksregisteret vedlegges en erklæring fra styret i det overtakende selskapet om at eierforholdene i konsernet ved ikrafttreddelsen oppfyller kravene etter bestemmelsen.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-17

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen fastsetter tidspunktet for når fusjonen trer i kraft (jf. første ledd første punktum), og hvilke selskapsrettslige virkninger det har at fusjonen trer i kraft (jf. første ledd annet punktum). De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-17](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 177](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 240](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-17 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjelder etter bestemmelsen ingen frist for melding om ikrafttreddelse. I lovforarbeidene står det at meldingen «skal sendes etter at kreditorenes frist for å reise innsigelser etter [§ \[13-15\]](#) er utløpt» og forholdet til eventuelle kreditorer som har reist innsigelser, er avklart, se [NOU 1996: 3 s. 177](#). Ut fra dette er det nærliggende å melde ikrafttreddelse så snart disse forutsetningene er oppfylt. Det kan etter omstendighetene foreligge særlige forhold som gjør at melding om ikrafttreddelse likevel må utsettes, for eksempel i påvente av avklaringer fra konkurransemyndighetene, konsesjonsmyndighetene og lignende.

Lovens ordlyd «skal» kan ikke forstås slik at bestemmelsen er til hinder for å avbryte en fusjon i perioden mellom generalforsamlingens godkjenning og melding om ikrafttreddelse til Foretaksregisteret. For eksempel kan styret i et av de fusjonerende selskapene eller begge (alle) de fusjonerende selskapene komme til at det likevel ikke er grunnlag for å gjennomføre fusjonen, fordi vilkårene for gjennomføring slik de følger av fusjonsplanen, ikke er oppfylt. Situasjonen har likhetstrekk med situasjonen der betingelsene for gjennomføring etter for eksempel en aksjekjøpsavtale eller en avtale om virksomhetsoverdragelse viser seg ikke å være oppfylt og heller

ikke vil bli oppfylt. På grunn av særtrekkene ved fusjonsplanen som avtaleforhold er det ikke uten videre slik at styret i det eller de fusjonerende selskapene kan beslutte å la være å gjennomføre en vedtatt fusjon uten å involvere generalforsamlingen. Aksjeloven har ikke særlige regler om dette, og spørsmålet må vurderes konkret. Tore Bråthen, *Styremedlem og aksjonær*, 2. utg., Fagbokforlaget, 2009 s. 238 flg. drøfter problemstillingen. Hans konklusjon er at fusjonen bare kan avbrytes på grunnlag av beslutning om godkjenning fra generalforsamlingen, truffet med alminnelig flertall, se s. 241. Dette vil ut fra vilkårene i fusjonsplanen, eventuelle betingelser for generalforsamlingens beslutning om godkjenning av fusjonen etc. kunne være annerledes.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-17 ...overtakende selskapet...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det overtakende selskapet skal etter bestemmelsen sende melding på vegne av alle de fusjonerende selskapene, se [NOU 1996: 3 s. 177](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-17 ...gi melding...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. foretaksregisterloven [§ 4-1](#) annet ledd jf. [§ 4-3](#) første og annet ledd. Meldingen kan signeres av ett styremedlem dersom meldingen er elektronisk, jf. [§ 4-3](#) annet ledd jf. forskrift [18. desember 1987 nr. 984](#) om registrering av foretak [§ 9](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-17 ...registrert...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Registreringstidspunktet er tidspunktet for innføring i registeret av meldingen om ikrafttredelse, jf. foretaksregisterloven [§ 6-1](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-17 ...inntretr...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Virkningene som er ramset opp i annet punktum nr. 1 til 6, inntretr uten videre. Listen i nr. 1 til 6 er ikke uttømmende, men angir at virkningene inntretr samtidig på registreringstidspunktet med mindre annet er særskilt angitt, jf. nr. 5 og nr. 6.

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-17 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med å gi tingretten slik kompetanse er å forhindre at en fusjon stanser opp der hvor det dreier seg om en tvist som gjelder begrensede verdier, se [NOU 1996: 3 s. 177](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 13-17 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir en særregel som gjelder for såkalte trekantfusjoner («konsernfusjoner»), jf. [§ 13-2](#) annet ledd. Fusjonstypen kjennetegnes ved at vederlagsaksjene kan utstedes i overtakende selskaps morselskap eller et søsterselskap eller annet selskap i konsernet. Forutsetningen for gjennomføring av slik fusjon er at ett eller flere konsernselskaper samlet eier mer enn 90 prosent av både aksjene og stemmene på generalforsamlingen i det overtakende selskapet. Etter [§ 13-17](#) tredje ledd skal det overtakende selskaps styre avgi en erklæring om at eierforholdene i konsernet ved fusjonens ikrafttredelse oppfyller vilkårene i [§ 13-2](#) annet ledd.

§ 13-18. Forvaltningen av overdragende selskap

- (1) Når fusjonen er registrert i Foretaksregisteret, kan det overtakende selskapet etter alminnelige regler overføre formelle posisjoner som eier eller rettighetshaver til eiendeler som har tilhørt et overdragende selskap.
- (2) Fastsetter fusjonsplanen at det overtakende selskapet skal overta forvaltningen av et overdragende selskap så snart planen er godkjent av alle selskapene, jf [§ 13-6](#) annet ledd, skal det overtakende selskapet sørge for at det overdragende selskapets eiendeler og saker holdes atskilt inntil fusjonen trer i kraft.
- (3) Utbetaling av vederlag i annet enn aksjer til aksjeeiere i selskap som er registrert i en verdipapirsentral, skal registreres på aksjeeierens konto i verdipapirsentralen.
- (4) Det overtakende selskapet skal oppbevare det eller de overdragende selskapenes selskapsdokumentasjon i minst ti år etter regnskapsårets slutt det året fusjonen er registrert i Foretaksregisteret, jf. [§ 1-6](#). Har det eller de overdragende selskapenes aksjer vært registrert i en verdipapirsentral, skal det overtakende selskapet også oppbevare en kopi av aksjeeierregisteret i minst ti år, slik dette er ved registreringen av fusjonen.
- (5) Det overtakende selskapet skal oppbevare det eller de overdragende selskapenes oppbevaringspliktige regnskapsmateriale i samsvar med bokføringslovens bestemmelser.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), [15 mars 2019 nr. 6](#) (ikr. 1 jan 2020 iflg. [res. 6 des 2019 nr. 1656](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-18**Karnov Lovkommentar 1 til § 13-18**

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder forvaltningen av det overdragende selskapet. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-18](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 177](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 240](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-18 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det overtakende selskapet kan i medhold av bestemmelsen utferdige skjøte, transportere gjeldsbrev mv. og foreta andre disposisjoner som er nødvendig for å overføre formelle eier- og rettighetsposisjoner til det overtakende selskapet, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 171](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-18 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter [§ 13-6](#) annet ledd er det anledning til å fastsette i fusjonsplanen at det overtakende selskapet skal overta forvaltningen av det eller de overdragende selskapene så snart fusjonsplanen er godkjent av alle de fusjonerende selskapenes generalforsamlinger etter [§ 13-3](#) annet ledd (eventuelt styret etter [§ 13-5](#)). Bestemmelsen i [§ 13-18](#) har betydning for de tilfellene der det er gjort. Det overtakende selskapet har i så fall plikt til å sørge for at det overdragende selskapets eiendeler og saker holdes adskilt inntil fusjonen trer i kraft etter [§ 13-17](#). Det overtakende selskapets plikt på dette punkt har blant annet betydning dersom det ikke skulle bli noe av fusjonen, for eksempel som følge av konkurs hos et fusjonerende selskap i perioden etter beslutningstidspunktet etter [§ 13-3](#) annet ledd (alternativt etter [§ 13-5](#)) eller av andre årsaker, se [note 2](#) til [§ 13-17](#). Plikten kan også ha betydning der det overdragende selskapets kreditorer har innsigelser mot fusjonen og krever oppgjør eller sikkerhet etter [§ 13-16](#). Det vil i den forbindelse ha betydning at det lar seg gjøre å identifisere overdragende selskaps eiendeler etc., og at disse derfor er atskilt.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-18 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det ble gjort en språklig oppdatering av bestemmelsen ved endringslov [16. juni 2017 nr. 71](#), se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 106](#). Se [§ 16-10](#) fjerde ledd, som gir en tilsvarende regel ved oppløsning etter [kapittel 16](#)

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-18 4. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [§ 16-10](#) femte ledd, som gir en tilsvarende regel ved oppløsning etter [kapittel 16](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-18 ...selskapsdokumentasjon...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «selskapsdokumentasjon» ble tilføyd som erstatning for ordlyden «bøker» ved endringslov [16. juni 2017 nr. 71](#). Uttrykket «bøker» ble også anvendt i bestemmelsens forgjenger i aksjeloven 1976 [§ 14-6](#) femte ledd. Det er ikke helt klart hvilke dokumenter «selskapsdokumentasjon» omfatter. Tidligere ble det lagt til grunn at «bøker» i tillegg til årsregnskap etc. også omfattet protokoller og andre dokumenter som selskapet har plikt til å utarbeide og oppbevare (herunder for eksempel aksjeeierbok), Jan Skåre, *Lov om aksjeselskaper*, 2. utg., Tanum-Norli, 1980, s. 289. Det var ikke meningen å endre rettstilstanden ved lovendringen i 2017, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 106](#). Det tilsier at ordlyden «selskapsdokumentasjon» skal forstås tilsvarende. Det stemmer overens med det departementet skriver om begrepet «selskapsdokumentasjon» i [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 21](#) om at «aksjeeierboken, stiftelsesdokumenter, generalforsamlingsprotokoller og styreprotokoller» ligger i «kjernen av begrepet» *selskapsdokumentasjon*.

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-18 ...§ 1-6...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen til [§ 1-6](#) understreker at allmennaksjelovens alminnelige krav til oppbevaring av selskapsdokumentasjon gjelder for overtakende selskaps oppbevaringsplikt etter [§ 13-18](#) fjerde ledd. Vilkåret i [§ 1-6](#) første ledd er at slik dokumentasjon skal «oppbevares på betryggende måte», herunder være tilgjengelig fra Norge. Ordlyden «betryggende måte» skal forstås slik at dokumentasjonen skal være sikret mot urettmessig endring, ødeleggelse og tap, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 103](#).

§ 13-19. Særlige rettigheter i et overdragende selskap

(1) Aksjeeier eller andre som har tegningsrett etter [§§ 11-1](#), [11-10](#) eller [11-12](#) eller andre særlige rettigheter i et overdragende selskap, kan kreve rettighetene innløst av det overdragende eller det overtakende selskapet dersom rettighetene i det overtakende selskapet ikke minst tilsvarer rettighetene vedkommende hadde i det overdragende selskapet.

(2) Innløsningssummen skal fastsettes etter rettighetenes virkelige verdi. Oppnås ikke enighet, fastsettes innløsningssummen ved skjønn, med mindre en annen fremgangsmåte blir avtalt.

Karnov lovkommentarer: § 13-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-19

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer stillingen til personer som eier finansielle instrumenter, eller som har andre særretter i det overdragende selskapet, og fastslår at innehaverne av slike særlige rettigheter på

nærmere vilkår kan kreve rettighetene innløst. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-19](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [177–178](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [204](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [240](#). Bestemmelsen har sin bakgrunn i direktiv [2011/35/EU artikkel 15](#), som direkte gjelder for allmennaksjeselskaper, men som aksjelovutvalget mente også burde gjelder for aksjeselskaper, se [NOU 1996: 3 s. 178](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-19 ...tegningsrett...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen omfatter innehavere av konvertible lån ([§ 11-1](#)), tegningsrettsaksjer ([§ 11-10](#)) og frittstående tegningsretter ([§ 11-12](#)). Bestemmelsen har på dette punkt sammenheng med [§ 13-6](#) første ledd nr. 5, som bestemmer at fusjonsplanen skal angi hvilke rettighetene innehavere av tegningsrett som nevnt i §§ [11-1](#), [11-10](#) og [11-12](#) i det overdragende selskapet skal ha i det overtakende selskapet. Formålet med at slike rettigheter skal angis i fusjonsplanen, er å avklare dem.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-19 ...andre særlige rettigheter...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

[Artikkel 15](#) i direktiv [2011/35/EU](#) gjelder bare eiere av verdipapirer som det knytter seg særlige rettigheter til. [Paragraf 13-18](#) omfatter i tillegg innehavere av «andre særlige rettigheter», uten at det i lovforarbeidene presiseres hvilke rettigheter det her siktes til. Det må uten videre være klart at bestemmelsen ikke griper inn i overdragende selskaps opsjonsavtaler eller lignende. Sammenhengen med [§ 13-6](#) første ledd nr. 5, som bestemmer at fusjonsplanen skal angi hvilke rettigheter «aksjeeiere med særlige rettigheter» i et overdragende selskap skal ha i det overtakende selskapet, kunne tilsi at det er slike andre særrettigheter som omfattes av ordlyden «andre særlige rettigheter» i [§ 13-19](#) første ledd. Formålet med at slike rettigheter skal angis i fusjonsplanen, er å avklare dem. Johan Giertsen, *Fusjon og fisjon*, Universitetsforlaget, 1999, s. [169](#) nevner som eksempel på «særlige rettigheter» etter [§ 13-6](#) første ledd nr. 5 rett for aksjeeieren til å bli ansatt i selskapet, se [Rt-1937-392](#). Det følger likevel forutsetningsvis av [§ 13-19](#) første og annet ledd at paragrafen omfatter særlige rettigheter som kan innløses, slik at for eksempel rett til arbeid og lignende faller utenfor.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-19 ...rettighetene...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Innløsningsretten omfatter bare tegningsretten. Der det er aksjeeiere som innehar slike rettigheter, gir ikke bestemmelsen grunnlag for å kreve aksjen innløst.

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-19 ...ikke minst tilsvare...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Rettighetshavernes stilling i det overtakende selskapet skal fremgå av fusjonsplanen, jf. [§ 13-6](#) første ledd nr. 5.

Karnov Lovkommentar 6 til § 13-19 ...virkelige verdi...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Formålet med bestemmelsen tilsier at det er virkelig verdi forut for fusjonen.

Karnov Lovkommentar 7 til § 13-19 ...skjønn...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Skjønnnet reguleres av de alminnelige reglene i skjønnsprosessloven, jf. lov [1. juni 1917 nr. 1](#) om skjønn og ekspropriasjonssaker.

Karnov Lovkommentar 8 til § 13-19 ...avtalt...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Avtalen kan for eksempel gå ut på at innløsningssummen skal fastsettes ved voldgift eller av en uavhengig ekspert.

V. Ugyldig fusjon

Karnov lovkommentarer: V. Ugyldig fusjon

Karnov Lovkommentar 1 til V. Ugyldig fusjon

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Paragrafene [13-20](#) til [13-23](#) gir særregler om søksmål om gyldigheten av fusjonsbeslutninger. Reglene oppstiller blant annet unntak fra de alminnelige reglene om søksmål om gyldigheten av generalforsamlingsbeslutninger i §§ [5-22](#) flg.

§ 13-20. Søksmål om ugyldighet

Søksmål med påstand om at et selskaps beslutning om fusjon skal kjennes ugyldig, må reises før fusjonen er registrert i Foretaksregisteret etter [§ 13-17](#). Søksmål som reises etter utløpet av fristen, skal avvises.

Karnov lovkommentarer: § 13-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-20

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen fastsetter en særlig frist for ugyldighetssøksmål rettet mot beslutningen om fusjon. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-20](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 178](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 240](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-20 ...Søksmål...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovforarbeidene må forstås slik at de forutsetter at lovens alminnelige regler om anfektelse av generalforsamlingsbeslutninger i §§ [5-22](#) flg. supplerer særreglene i §§ [13-20](#) flg. og får anvendelse der §§ [13-20](#) flg. ikke har særregler. I [NOU 1992: 29 s. 206](#) står det således at «[d]e alminnelige regler i [§§ 5-22 flg.] om anfektelse av generalforsamlingsbeslutninger egner seg ikke fullt ut for beslutning om å godkjenne fusjonsplan». I juridisk litteratur legger Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2023Juridika) § 13-19 note 0.2 og Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 596 tilsvarende til grunn. Dette innebærer blant annet at kretsen av søksmålsberettigede etter [§ 13-20](#) er aksjeeier, styremedlem og daglig leder, jf. [§ 5-22](#). Tredjepersoner har ikke søksmålsrett etter reglene, og eventuelle innsigelser fra tredjepersoner må avgjøres etter andre regler.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-20 ...må...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Søksmålsfristen etter bestemmelsen er absolutt. Se [Rt-2011-181](#), hvor problemstillingen var om søksmålsfristen i trekantfusjoner også gjaldt for anfektelsen (angripelsen) av generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse og utstedelse av vederlagsaksjer i konsernselskapet som skal utstede disse. Høyesteretts konkluderte bekreftende. Kjennelsen omtales nærmere i kommentarene til [§ 14-10](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-20 ...registrert...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Registreringstidspunktet markerer skjæringstidspunktet for hvilke ugyldighetssøksmål retten kan ta til behandling. Søksmål som kommer inn etter dette, skal avvises etter bestemmelsens annet ledd. Fristen vil ved fusjoner som meldes umiddelbart etter utløpet av kreditorfristen på seks uker, jf. [§ 13-15](#), innebære en viss nedkorting. Begrunnelsen er de særlige hensyn som gjør seg gjeldende ved fusjon. Etter registreringen, og således gjennomføring av fusjonen, vil eiendelene til det overdragende selskap eller de overdragende selskaper og det overtakende selskapet være integrert i ett felles selskap, og det vil kunne være både kostbart og komplisert å gjenopprette status quo forut for fusjonens gjennomføring, se [NOU 1996: 3 s. 178](#). Også hensynet til ansatte, kreditorer og andre kontraktparter tilsier at registreringstidspunktet er søksmålsfrist ved fusjon. Se også [Rt-2011-181 avsnitt 64](#). Fristen innebærer at ugyldighetssøksmålet vil være kjent før fusjonens ikrafttredelse eventuelt er meldt etter [§ 13-17](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 13-20 ...avvises...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er bare ugyldighetssøksmål som etter ordlyden skal avvises. Bestemmelsen er ikke til hinder for at det reises sivilrettslig erstatningskrav.

§ 13-21. Frist for å avhjelpe mangler

Reises søksmål om ugyldighet, skal retten gi selskapet en frist på tre måneder for å bringe i orden det forholdet søksmålet bygger på.

Karnov lovkommentarer: § 13-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-21

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Der ugyldighetssøksmål er reist innenfor fristen i [§ 13-20](#), gir [§ 13-21](#) selskapet anledning til å rette feilen som danner grunnlag for søksmålet så fremt det lar seg gjøre, i løpet av en frist på tre måneder. Selskapet har ingen tilsvarende rett til å rette etter de alminnelige reglene som gjelder for søksmål om ugyldige beslutninger etter §§ [5-22](#) flg. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-20](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 178](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 240](#). Bestemmelsen har sin bakgrunn i direktiv [2011/35/EU artikkel 22](#), som bare gjelder direkte for allmennaksjeselskaper. Direktiv [2011/35/EU artikkel 22](#) er avløst av direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 108](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-21 ...skal...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Rettens plikt til å gi selskapet anledning til å bringe forholdet i orden er absolutt og således et vilkår for å avsi dom etter [§ 13-22](#).

Rettens plikt til å gi selskapet anledning til å bringe forholdet i orden er absolutt og således et vilkår for å avsi dom etter [§ 13-22](#).

§ 13-22. Dom om ugyldighet

(1) Dom som kjenner beslutningen om fusjon ugyldig, har virkning for alle med søksmålsrett i selskapet.

(2) Er beslutningen om fusjonen meldt til Foretaksregisteret etter [§ 13-14](#), skal retten uten opphold melde dommen til Foretaksregisteret, som kunngjør dommen på selskapets kostnad i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon.

0 Endret ved lover [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [14 juni 2013 nr. 41](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 638](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-22

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-22

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer virkningene av dom som går ut på at generalforsamlingens beslutning om fusjon er ugyldig. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-22](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 178](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 240](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-22 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Sml. [§ 5-24](#) og kommentarene til denne bestemmelsen. Virkningene av frifinnende dom omfattes ikke av bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-22 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer hvordan dom som går ut på at generalforsamlingens beslutning er ugyldig, skal gjøres kjent.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-22 ...uten opphold...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er etter ordlyden ikke et vilkår at dommen er rettskraftig, slik at tingrettens meldeplikt inntreffer uten opphold etter at dommen er avsagt, uavhengig av om spørsmål om eventuell anke er avklart eller ikke.

§ 13-23. Selskapets ansvar

Når generalforsamlingens beslutning kjennes ugyldig, hefter selskapet solidarisk med de øvrige selskaper som deltar i fusjonen, for de forpliktelser som er oppstått etter at virkningene av fusjonen skulle ha inntrådt, men før kunngjøringen av dommen etter [§ 13-22](#) annet ledd.

Karnov lovkommentarer: § 13-23

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-23

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer virkningene av ugyldighet. Den forutsetter at virkningene av fusjonen ikke er inntrådt etter [§ 13-17](#), når dom på ugyldighet er avsagt, og oppstiller et solidaransvar for forpliktelser som er stiftet i perioden fra fusjonen i samsvar med partenes forutsetninger skulle ha inntrådt etter [§ 13-17](#), og frem til tidspunktet for kunngjøring av dom på ugyldighet etter [§ 13-22](#) annet ledd. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-22](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 178](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 171](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 206](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 240](#).

VI. Fusjon mellom konsernselskaper

Karnov lovkommentarer: VI. Fusjon mellom konsernselskaper

Karnov Lovkommentar 1 til VI. Fusjon mellom konsernselskaper

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 13-24](#) gir regler om forenklet fusjonsprosess ved fusjon mellom konsernselskaper som skjer uten vederlag. Paragrafene regulerer vederlagsfri fusjon mellom henholdsvis morselskap og heleid datterselskap, der datterselskapet er overdragende selskap, og fusjon mellom heleide søsterselskaper. Forenklingen består i at det ikke skal beregnes vederlag, og at fusjonen kan gjennomføres uavhengig av de bestemmelsene i §§ [13-3](#) flg. som har som formål å beskytte aksjeeierne i overdragende selskap (herunder kan for eksempel fusjonsrapport og redegjørelse for fusjonen utelates, i tillegg til vedleggene til fusjonsplanen).

§ 13-24. Fusjon mellom morselskap og heleid datterselskap

- (1) Eier et allmennaksjeselskap samtlige aksjer i et annet allmennaksjeselskap eller aksjeselskap, kan selskapenes styre vedta en fusjonsplan som går ut på at datterselskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser som helhet skal overføres til morselskapet uten vederlag. Det samme gjelder dersom et aksjeselskap eier samtlige aksjer i et allmennaksjeselskap.
- (2) For gjennomføringen av fusjonen gjelder følgende regler:
 1. Styrene skal utarbeide en felles fusjonsplan etter reglene i [§ 13-6](#). [§ 13-6](#) første ledd nr 3 og 4 gjelder ikke.
 2. [§ 13-11](#) gjelder tilsvarende.
 3. Senest en måned før og frem til styrets beslutning i morselskapet skal følgende dokumenter gjøres tilgjengelige for aksjeeierne på selskapets forretningskontor eller på selskapets internettsider:
 - a. fusjonsplanen, jf. nr. 1;
 - b. de deltakende selskapenes årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for de tre siste regnskapsår og eventuell halvårsrapport etter [verdipapirhandelloven § 5-6](#) som har balansedag senere enn balansedagen i siste årsregnskap;
 - c. mellombalanser for de deltakende selskapene. [§ 13-8](#) nr. 3 gjelder tilsvarende.

Aksjeeierne i morselskapet skal innen en måned før styrets beslutning underrettes om at dokumentene er tilgjengelige ved skriftlig henvendelse til hver enkelt aksjeeier. [§ 13-12](#) første ledd annet til fjerde punktum gjelder tilsvarende.
 4. Senest en måned før styrets beslutning i morselskapet skal allmennaksjeselskaper som deltar i fusjonen, melde fusjonsplanen til Foretaksregisteret. [§ 13-13](#) gjelder tilsvarende.
 5. Senest en måned etter at fusjonsplanen er vedtatt av styrene i alle de selskapene som deltar i fusjonen, skal beslutningene meldes til Foretaksregisteret. [§§ 13-14](#) til [13-16](#) gjelder tilsvarende.
 6. [§§ 13-17](#) til [13-19](#) gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lover [25 apr 2003 nr. 25](#) (ikr. 25 apr 2003 iflg. [res. 25 apr 2003 nr. 487](#)), [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24](#)

[juni 2011 nr. 646](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-24

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-24

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir særregler for gjennomføring av fusjon der morselskapet er overtakende selskap, og et heleid datterselskap er overdragende selskap. De sentrale lovforarbeidene til [§ 13-24](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [191–192](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [171–172](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [240–241](#) og Prop. 97 L (2010–2011) punkt 3.9. Bestemmelsen gjennomfører

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-24 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer virkeområdet og den interne beslutningskompetansen i de fusjonerende selskapene. Virkeområdet er angitt å være fusjoner der et morselskap som eier samtlige aksjer i datterselskapet/datterselskapene, skal overta datterselskapets/datterselskapenes eiendeler, rettigheter og forpliktelser i sin helhet, uten at det ytes vederlag. Morselskapet er altså overtakende selskap, og ett eller flere heleide datterselskaper er overdragende selskaper. Ved slike fusjoner har styrene i de fusjonerende selskapene kompetanse til å beslutte fusjonen. At beslutningskompetansen er lagt til de fusjonerende selskapenes styrever, har sammenheng med at fusjon i slike tilfeller er et konserninternt organisasjonsspørsmål.

Bestemmelsen gjelder der morselskapet og datterselskapet begge er allmennaksjeselskap, der morselskapet er allmennaksjeselskap og datterselskapet er aksjeselskap, og der morselskapet er aksjeselskap og datterselskapet er allmennaksjeselskap.

Årsaken til at det i den nevnte fusjonstypen ikke skal ytes vederlag til aksjeeieren i det overdragende selskapet, er at det er det overtakende selskapet – morselskapet – som er eneste aksjeeier i det overdragende selskapet. Utstedelse av vederlagsaksjer i det overtakende selskapet (morselskapet) ville i samsvar med dette gå ut på at det skulle utstedes aksjer i morselskapet som skulle tilfalle morselskapet selv. Det er i strid med allmennaksjelovens regel om forbud mot tegning av egne aksjer, jf. [§ 9-1](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-24 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir de reglene som gjelder ved gjennomføring av vederlagsfri fusjon mellom morselskap og heleid datterselskap. Styrene i morselskapet og i datterselskapet skal utarbeide en felles fusjonsplan etter [§ 13-6](#). [Paragraf 13-6](#) første ledd nr. 3 om fusjonsvederlaget og [§ 13-6](#) første ledd nr. 4, om utøvelse av aksjonærrettigheter i morselskapet og registrering i morselskapets aksjonærregister, gjelder ikke. Det følger videre av bestemmelsen at reglene om vedlegg til fusjonsplanen ([§ 13-8](#)), fusjonsrapport ([§ 13-9](#)) og redegjørelse for fusjonen ([§ 13-10](#)) ikke gjelder. Heller ikke regelen i [§ 13-12](#) om underretning av aksjeeierne gjelder. Etter [§ 13-24](#) annet ledd nr. 3 gjelder det i stedet en særregel om informasjon til aksjeeierne i morselskapet. I tillegg innebærer det en vesentlig forenkling at det ikke skal beregnes vederlag. Reglene om forholdet til de ansatte og bedriftsforsamlingen i [§ 13-11](#) og kreditorbeskyttelsesreglene i §§ [13-14](#) til [13-16](#) gjelder samt reglene om ikrafttredelse etter §§ [13-17](#) til [13-19](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-24 ...3...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer hvilke dokumenter som skal gjøres tilgjengelige for morselskapets aksjonærer, enten på selskapets forretningskontor eller på selskapets internettsider. Fusjonsplanen, de deltakende selskapenes årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for de tre siste regnskapsår og eventuell halvårsrapport etter verdipapirhandelloven [§ 5-6](#), som har balansedag senere enn balansedagen i siste årsregnskap og mellombalanser for de deltakende selskapene, skal gjøres tilgjengelig for morselskapets aksjeeiere. Årsregnskap, etc. og mellombalanser er obligatoriske vedlegg til fusjonsplanen i fusjoner som ikke er konsernfusjoner, jf. [§ 13-8](#) nr. 2 og 3.

Morselskapet har etter bestemmelsen plikt til å underrette aksjonærene sine om at dokumentene er tilgjengelig, ved skriftlig henvendelse til hver enkelt av dem. Henvisningen i [§ 13-24](#) annet ledd nr. 3 bokstav c til [§ 13-12](#) første ledd annet til fjerde punktum innebærer at aksjonærene kan kreve å få dokumentene tilsendt dersom dokumentene ikke kan lastes ned og skrives ut fra selskapets internettsider i hele den relevante perioden. Videre innebærer bestemmelsen at selskapet ikke kan kreve noen godtgjørelse for slik utsendelse til aksjonærene.

VII. Fusjon over landegrensene

Karnov lovkommentarer: VII. Fusjon over landegrensene

Karnov Lovkommentar 1 til VII. Fusjon over landegrensene

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved endringslov [21. desember 2007 nr. 129](#) i forbindelse med gjennomføringen av Europaparlaments- og rådsdirektiv [2005/56/EF](#) om grenseoverskridende fusjoner mellom selskaper med begrenset ansvar. Direktiv [2005/56/EF](#) er i dag avløst av direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 118](#) flg. Grenseoverskridende fusjon kjennetegnes ved at de fusjonerende selskapene er hjemmehørende i ulike EØS-stater. Fusjonsreglene i allmennaksjeloven [kapittel 13](#) gjelder bare for fusjoner mellom allmennaksjeselskaper og mellom allmennaksjeselskaper og aksjeselskaper. Forarbeidene til bestemmelsen inkluderer [Ot.prp. nr. 78 \(2006–2007\)](#).

0 Overskriften tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-25. Virkeområde mv.

(1) Bestemmelsene i [§§ 13-25](#) til [13-36](#) gjelder fusjon mellom ett eller flere allmennaksjeselskaper og ett eller flere utenlandske selskaper med begrenset ansvar som har sitt registrerte forretningskontor eller sitt hovedkontor i en annen EØS-stat, og som er underlagt lovgivningen i en annen EØS-stat enn Norge. Et allmennaksjeselskap kan bare fusjoneres med et utenlandsk selskap etter første punktum som har en selskapsform som etter sin stats selskapslovgivning svarer til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Også aksjeselskap kan delta i en fusjon som nevnt i første og annet punktum, og reglene i [§§ 13-25](#) til [13-36](#) gjelder i så fall også for aksjeselskapet.

(2) Ved fusjon etter første ledd gjelder følgende regler tilsvarende for det norske selskapet så langt de passer og med de tilpasninger som følger av [§§ 13-25](#) til [13-36](#):

1. [§ 13-2](#) første ledd. Begrensningen i [§ 13-2](#) første ledd nr. 2 gjelder likevel ikke dersom det etter lovgivningen som et av de deltakende selskapene er underlagt, er adgang til å gjennomføre fusjon med et tillegg til vederlaget i aksjer som overstiger 20 prosent av det samlede vederlaget,
2. [§ 13-3](#) annet til fjerde ledd,
3. [§§ 13-4](#) og [13-5](#),
4. [§ 13-8](#) nr. 1 og 2 og [§ 13-9](#),

5. [§§ 13-11](#) til [13-16](#),
6. [§ 13-17](#) annet ledd,
7. [§ 13-18](#) første, tredje og fjerde ledd,
8. [§ 13-19](#),
9. [§§ 13-21](#) til [13-23](#).

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#), endret ved lov [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)).

§ 13-26. Utarbeidelse av fusjonsplan

- (1) Styret i allmennaksjeselskapet skal sammen med de kompetente organer i de utenlandske selskapene som deltar i fusjonen, utarbeide en felles fusjonsplan. Planen skal signeres av styret.
- (2) Fusjonsplanen skal minst angi:
 1. selskapenes selskapsform, foretaksnavn og registrerte forretningskontor, herunder forslag om dette for det overtakende selskapet etter fusjonen,
 2. bytteforholdet mellom aksjer eller selskapsandeler og eventuelt vederlag i tillegg til aksjer eller selskapsandeler som skal ytes til aksjeeierne i det overdragende selskapet,
 3. regler om tildeling av aksjer eller selskapsandeler i det overtakende selskapet,
 4. sannsynlige virkninger av fusjonen for sysselsettingen i selskapene,
 5. fra hvilket tidspunkt aksjene eller selskapsandelene gir rett til utbytte i det overtakende selskapet, og alle særlige vilkår som gjelder for å utøve denne retten,
 6. fra hvilket tidspunkt transaksjoner i et overdragende selskap regnskapsmessig skal anses å være foretatt for det overtakende selskaps regning,
 7. hvilke rettigheter aksjeeiere med særlige rettigheter og innehavere av tegningsrett som nevnt i [§§ 11-1, 11-10](#) og [11-12 i](#) det eller de overdragende selskapene skal ha i det overtakende selskapet eller hvilke tiltak som foreslås til fordel for slike rettighetshavere,
 8. enhver særlig rett eller fordel som skal tilfalle de uavhengige sakkyndige, medlemmer av selskapets kontroll- eller tilsynsorganer, medlemmer av styret, daglig leder eller tilsvarende beslutningstakere,
 9. vedtekter for det overtakende selskapet etter fusjonen,
 10. fremgangsmåten for fastsettelse av nærmere regler for arbeidstakernes innflytelse i det overtakende selskapet, der dette er relevant,
 11. opplysninger om vurderingen av de eiendeler og forpliktelser som overføres til det overtakende selskapet,
 12. datoen for de deltakende selskapenes årsregnskap som har dannet grunnlag for fastsettelsen av vilkårene for fusjonen.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#), endret ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

§ 13-27. Rapport om fusjonen

- (1) I tillegg til det som er fastsatt i [§ 13-9](#), skal styrets rapport om fusjonen redegjøre for den betydning fusjonen kan få for kreditorene og aksjeeierne i selskapet.
- (2) Rapporten skal gjøres tilgjengelig for aksjeeierne og de tillitsvalgte, eller for de ansatte i selskapet, senest en måned før generalforsamlingen skal behandle fusjonsplanen.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-28. Sakkyndig redegjørelse for fusjonsplanen

(1) Styret i hvert selskap som deltar i fusjonen, skal sørge for at det utarbeides en sakkyndig redegjørelse for fusjonsplanen. Redegjørelsen skal utarbeides av en eller flere uavhengige sakkyndige. Selskapene kan likevel i fellesskap anmode den ansvarlige myndighet i en EØS-stat hvor et av de deltakende selskapene er registrert, om å oppnevne en eller flere uavhengige sakkyndige, eller i fellesskap engasjere en eller flere uavhengige sakkyndige som er godkjent av en slik myndighet, til å gjennomgå den felles fusjonsplanen og utarbeide en felles skriftlig redegjørelse til alle aksjeeierne i de deltakende selskapene.

(2) Som uavhengig sakkyndig etter første ledd annet punktum skal benyttes en revisor. Det samme gjelder der selskapene engasjerer norsk uavhengig sakkyndig etter reglene i første ledd tredje punktum. Departementet kan i forskrift bestemme at også andre yrkesgrupper kan benyttes som uavhengige sakkyndige etter første ledd.

(3) Redegjørelsen skal minst ha det innhold som følger av [§ 13-10](#). Redegjørelsen skal gjøres tilgjengelig for aksjeeierne senest en måned før generalforsamlingen skal behandle fusjonsplanen. Dersom felles skriftlig redegjørelse etter første ledd tredje punktum er utarbeidet på et annet språk enn norsk, svensk eller dansk, skal en autorisert oversettelse av redegjørelsen til norsk gjøres tilgjengelig for aksjeeierne innen fristen i annet punktum.

(4) Kravet om sakkyndig redegjørelse etter første til tredje ledd gjelder ikke dersom samtlige aksjeeiere i selskapene som deltar i fusjonen, samtykker til dette.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#), endret ved lov [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)).

§ 13-29. Melding og kunngjøring av fusjonsplanen

I tillegg til det som er fastsatt i [§ 13-13](#), skal meldingen til Foretaksregisteret og Foretaksregisterets kunngjøring inneholde opplysninger om:

1. selskapsform, foretaksnavn og registrert forretningskontor for hvert av selskapene som deltar i fusjonen,
2. registeret der hvert av selskapene er registrert, og selskapenes registreringsnummer,
3. fremgangsmåten for utøvelse av rettigheter som tilkommer kreditorer og mindretallsaksjeeiere, der dette er relevant, i hvert av selskapene, samt adressen hvor fullstendige opplysninger om reglene for denne fremgangsmåten kan fås kostnadsfritt.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-30. Vilkår for godkjenning av fusjonsplanen

Generalforsamlingen kan sette som vilkår for å godkjenne fusjonsplanen at en etterfølgende generalforsamling i selskapet uttrykkelig godkjenner de ordninger som fastsettes for arbeidstakernes innflytelse i det overtakende selskapet.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-31. Fusjonsattest

(1) Når fristen for innsigelse etter [§ 13-15](#), jf. [§ 13-25](#) annet ledd nr. 5, er utløpt for et allmennaksjeselskap som deltar i fusjonen, og forholdet til de kreditorer som har fremsatt innsigelse etter [§ 13-16](#) er avklart, skal selskapet gi melding til Foretaksregisteret om at det har oppfylt vilkårene for å gjennomføre fusjonen. Foretaksregisteret skal utstede en attest som bekrefter at de dokumenter og formaliteter som kreves forut for fusjonen, er utarbeidet og gjennomført.

(2) Dersom det overtakende selskapet skal være underlagt lovgivningen i en annen EØS-stat enn Norge, skal et allmennaksjeselskap som deltar i fusjonen, sende attesten etter første ledd sammen med en kopi av fusjonsplanen som er godkjent av generalforsamlingen, til den ansvarlige myndighet i denne EØS-staten innen seks måneder etter tidspunktet for utstedelse av attesten.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-32. Registrering av fusjonen

(1) Skal det overtakende selskapet være underlagt lovgivningen i Norge, skal fusjonen registreres i Foretaksregisteret når følgende vilkår er oppfylt:

1. alle utenlandske selskaper som deltar i fusjonen, har meldt fusjonsattesten fra den ansvarlige myndigheten i den EØS-staten selskapet er registrert, innen seks måneder etter tidspunktet for utstedelse av attesten, sammen med en kopi av fusjonsplanen som er godkjent av generalforsamlingen i selskapet,
2. alle selskapene som deltar i fusjonen, har godkjent fusjonsplanen på samme vilkår,
3. ordninger for arbeidstakernes innflytelse er fastsatt i samsvar med [§ 13-34](#), der dette er relevant,
4. det overtakende selskapet er lovlig stiftet der fusjonen gjennomføres ved stiftelse av nytt selskap,
5. lovgivningen for øvrig ikke er til hinder for å registrere fusjonen.

(2) Ved fusjoner som nevnt i første ledd skal Foretaksregisteret uten opphold underrette registreringsmyndighetene i de EØS-statene der de deltakende selskapene er registrert, om at fusjonen har trådt i kraft.

(3) Dersom det overtakende selskapet skal være underlagt lovgivningen i en annen EØS-stat enn Norge, skal fusjonen registreres i Foretaksregisteret når Foretaksregisteret har mottatt melding fra registreringsmyndigheten hvor det overtakende selskapet er registrert, om at fusjonen har trådt i kraft.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#), endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 11 feb 2022 iflg. [res. 11 feb 2022 nr. 193](#)).

§ 13-33. Rettsvirkninger av fusjonen

(1) En fusjon over landegrensene skal ha de rettsvirkninger som følger av [§ 13-17](#) første ledd nr. 1 til 6. I tillegg skal fusjonen ha som virkning at de deltakende selskaperes rettigheter og plikter som følger av arbeidsavtaler eller arbeidsforhold og som gjelder på det tidspunkt fusjonen trer i kraft, overføres til det overtakende selskapet.

(2) Rettsvirkningene av fusjonen inntreffer på det tidspunkt som er fastsatt i lovgivningen som regulerer det overtakende selskapet. Dersom det overtakende selskapet skal være underlagt norsk rett, inntreffer rettsvirkningene når fusjonen blir registrert i samsvar med [§ 13-32](#) første ledd.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-34. Arbeidstakernes innflytelse

Kongen gir i forskrift nærmere regler om arbeidstakernes innflytelse i det overtakende selskapet, herunder om avgjørelse av tvister. Reglene i forskriften gjelder i stedet for tilsvarende regler i denne lov eller annen lovgivning om arbeidstakernes rett til representasjon i styrende organer.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-35. Ugyldighet

(1) Søksmål med påstand om at et allmennaksjeselskaps beslutning om fusjon over landegrensene skal kjennes ugyldig, må reises før Foretaksregisteret har utstedt fusjonsattest etter [§ 13-31](#). Søksmål som reises etter utløpet av fristen, skal avvises.

(2) Retten som et søksmål etter første ledd er brakt inn for, kan beslutte at søksmålet skal ha oppsettende virkning for utstedelse av fusjonsattesten etter [§ 13-31](#) eller for registrering av fusjonen etter [§ 13-32](#).

(3) En fusjon over landegrensene kan ikke kjennes ugyldig etter at fusjonen har trådt i kraft.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 13-36. Fusjon over landegrensene mellom morselskap og heleid datterselskap

Ved fusjon over landegrensene der et selskap eier samtlige aksjer i et eller flere andre selskap som deltar i fusjonen, gjelder §§ 13-25 til 13-35 med følgende tilpasninger:

1. Fusjonsplanen skal inneholde de opplysninger som følger av § 13-26 annet ledd nr. 1, nr. 4 og nr. 6 til 12.
2. § 13-28 om sakkyndig redegjørelse gjelder ikke.
3. § 13-3 annet ledd (jf. § 13-25 annet ledd nr. 2) om generalforsamlingens godkjenning av fusjonsplanen gjelder ikke for det overdragende selskapet.

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

Kapittel 14. Fisjon (deling av selskaper)

Karnov lovkommentarer: Kapittel 14. Fisjon deling av selskaper

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 14. Fisjon deling av selskaper

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene i [kapittel 14](#) om fisjon (deling) gir hjemmel for å dele et allmennaksjeselskap ved at allmennaksjeselskapet (overdragende selskap) overdrar en del av virksomheten sin til et annet – overtakende – selskap mot at vederlag fra det overtakende allmennaksjeselskapet ytes direkte til aksjeeierne i det overdragende selskapet. Vederlaget vil bestå av aksjer i det overtakende selskapet, eventuelt med et tilleggsvederlag i annet enn aksjer. Fisjon (deling) skiller seg fra fusjon ved at det overtakende selskapet kun overtar en del av det overdragende selskapets virksomhet, slik at dette altså ikke overtar det overdragende selskapets eiendeler/rettigheter/forpliktelser «som helhet», sml. ordlyden i [§ 13-2](#) første ledd om fusjon. Fisjon kan i så måte beskrives som en «delvis fusjon». Allmennaksjelovens fisjonsregler bygger, i likhet med fusjonsreglene, på et kontinuitetsprinsipp. Fellestrekkene mellom fusjon og fisjon gjenspeiles i allmennaksjeloven [kapittel 14](#) ved at flere av bestemmelsene i [kapittel 14](#) korresponderer med bestemmelsene i [kapittel 13](#) eller henviser til fusjonsreglene i [kapittel 13](#). I kommentarene til [kapittel 14](#) henvises det derfor i stor grad til kommentarene til de korresponderende bestemmelsene i [kapittel 13](#). En generell omtale av fisjon er også gitt i [kapittelnoten](#) til [kapittel 13](#) om fusjon.

Særreglene om fisjon – deling av selskaper – kom inn i aksjelovgivningen med vedtakelsen av aksjelovene 1997. [Aksjeloven 1976](#) hadde ikke tilsvarende særregler, og deling av aksjeselskap under 1976-loven måtte gjennomføres for eksempel ved at selskapet stiftet et nytt selskap og overførte en del av sin eksisterende virksomhet til det nye selskapet som tingsinnskudd. Innenfor rammene av utbytteregele og kapitalnedsetting kunne aksjene i det nye selskapet så overføres til eksisterende aksjeeiere i selskapet som ble delt, eller noen av disse aksjeeierne, se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 208](#).

I likhet med fusjon reiser fisjon konkurranserettslige, skatterettslige og regnskapsrettslige spørsmål. Det vises til [kapittelnoten](#) til [kapittel 13](#) for en oversikt over sentral spesiallitteratur på området.

Allmennaksjeloven [kapittel 14](#) er langt på vei sammenfallende med aksjeloven [kapittel 14](#), med enkelte unntak. Tilsvarende som [kapittel 13](#) om fusjon har også fisjonsreglene forankring i et EU-direktiv, opprinnelig direktiv [82/891/EØF](#) om deling av åpne aksjeselskaper (fisjonsdirektivet). Fisjonsdirektivet er avløst av direktiv [\(EU\) 2017/1132 avdeling II kapittel III](#). Det tidligere fisjonsdirektivet og någjeldende direktiv [\(EU\) 2017/1132](#) gjelder direkte bare for selskaper tilsvarende allmennaksjeselskaper (jf. allmennaksjeloven [§ 1-1](#)). Ved vedtakelsen av aksjeloven 1997 ble det likevel ansett som hensiktsmessig at aksjelovens regler som utgangspunkt tilsvarte reglene for allmennaksjeselskaper. Tilsvarende har vært lagt til grunn ved senere endringer i allmennaksjelovens fisjonsregler med bakgrunn i direktivforpliktelser. Allmennaksjeloven §§ [14-11 a](#) og [14-11 b](#) ble for

eksempel tilføyd som følge av gjennomføringen av direktiv [2009/109/EF](#), som blant annet gjorde endringer i fisjonsdirektivet. Tilsvarende, tilnærmet likelydende bestemmelser ble samtidig tilføyd i aksjeloven, jf. §§ [14-11 a](#) og [14-11 b](#), se nærmere i kommentarene til disse bestemmelsene.

I. Virkeområde mv

Karnov lovkommentarer: I. Virkeområde mv

Karnov Lovkommentar 1 til I. Virkeområde mv

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Virkeområdet for reglene om fisjon i [kapittel 14](#) bestemmes dels av selskapsform, jf. [§ 14-1](#), dels av strukturen på den konkrete delingen, jf. [§ 14-2](#). Vurderingen av om reglene i §§ [14-1](#) flg. konkret gjelder, må i samsvar med dette skje i to trinn.

§ 14-1. Hvilke selskaper omfattes

- (1) Bestemmelsene i kapitlet her gjelder fisjon av allmennaksjeselskap.
- (2) Bestemmelsene i kapitlet her gjelder også ved fisjon av et aksjeselskap når et allmennaksjeselskap er overtakende selskap eller skal yte vederlaget i aksjer (jf [§ 14-2](#) tredje ledd).

0 Endret ved lov [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-1

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen definerer virkeområdet for fisjonsreglene i §§ [14-1](#) flg. ut fra selskapsform for de selskapene som deltar i fisjonen. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-1](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [178–179](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [172](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [207](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [241–242](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-1 ...allmennaksjeselskap...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fisjonsreglene i aksjeloven [kapittel 14](#) gjelder etter hovedregelen i allmennaksjeloven [§ 14-1](#) første ledd når selskapet som skal fisjoneres (overdragende selskap), er et allmennaksjeselskap, uavhengig av om det eller de overtakende selskapene er et allmennaksjeselskap eller et aksjeselskap. Etter annet ledd utvides anvendelsesområdet til også å omfatte fisjon av et aksjeselskap (som overdragende selskap) når overtakende selskap er et allmennaksjeselskap, eller vederlagsaksjene skal utstedes i et allmennaksjeselskap, jf. [§ 14-1](#) annet ledd.

§ 14-2. Fisjonsreglenes virkeområde

- (1) Deling av et selskap er undergitt reglene om fisjon i kapitlet her når selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles på selskapet selv (det overdragende selskapet) og ett eller flere overtakende selskaper mot at aksjeeierne i det overdragende selskapet får som vederlag
 1. aksjer i selskapet eller i ett eller alle av de overtakende selskaper, eller
 2. slike aksjer med et tillegg som ikke må overstige 20 prosent av det samlede vederlaget.

(2) Fisjon er også undergitt reglene i kapitlet her når det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles på to eller flere overtakende selskaper mot at aksjeeierne i det overdragende selskapet får vederlag som angitt i første ledd.

(3) Tilhører et overtakende selskap et konsern, og har ett eller flere av konsernselskapene samlet mer enn 90 prosent av både aksjene og stemmene på generalforsamlingen i det overtakende selskapet, kan vederlaget i aksjer i stedet være aksjer i morselskapet, eller aksjer i et annet datterselskap hvor morselskapet alene eller gjennom datterselskap har mer enn 90 prosent av både aksjene og stemmene på generalforsamlingen. Kapitalforhøyelsen i morselskapet eller datterselskapet kan gjennomføres ved at en fordring som utstedes av det overtakende selskapet, og som tilsvarer den egenkapitalen det overtakende selskapet tilføres ved fisjonen, nyttes som aksjeinnskudd. Fordringen står tilbake for det overtakende selskapets øvrige fordringshavere.

0 Endret ved lov [26 juni 1998 nr. 46](#).

Karnov lovkommentarer: § 14-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-2

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir virkeområdet for fusionsreglene i §§ [14-1](#) flg. ut fra innholdet i den konkrete delingen (fisjonen). Reglene gjelder bare visse særlige former for deling av selskaper, og bestemmelsen avgrenser i så måte allmennaksjelovens fusionsbegrep mot andre former for deling av selskaper. Bestemmelsen beskriver tre ulike former for fisjon: *fisjon ved spalting* (jf. første ledd), *fisjon ved oppløsning* (jf. annet ledd) og *konsernfisjon* (jf. tredje ledd). Dersom en deling skjer på en annen måte enn de som er beskrevet i [§ 14-2](#), kan ikke delingen gjennomføres etter §§ [14-3](#) flg. og må gjennomføres på annen måte og etter andre regler. Selskapet kan for eksempel oppløses, og virksomheten deretter skytes inn i flere nyetablerte eller eksisterende selskaper, deler av virksomheten kan selges, osv.

De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-2](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 179](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 172](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 241–242](#). Bestemmelsen er bygget opp på samme måte som [§ 13-2](#) om fusjon.

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-2 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen beskriver fisjon med fortsettelse av det overdragende selskapet, såkalt fisjon ved spalting. Denne delingsformen kjennetegnes ved at bare en del av virksomheten (eiendeler, rettigheter og forpliktelser) i et eksisterende allmennaksjeselskap skal skilles ut fra selskapet ved overføring til et annet allmennaksjeselskap eller til et aksjeselskap, slik at det overdragende allmennaksjeselskapet består etter at fisjonen er gjennomført, og eier den gjenværende delen av virksomheten. I lovforarbeidene pekes det på at slik fisjon (deling) fremstår som et speilbilde av fusjon ved opptak, og at sammenhengen i regelverket tilsier at vederlag ved fisjon ved spalting derfor i utgangspunktet består i aksjer i ett av eller alle de overtakende selskapene eller slike aksjer med et tillegg som ikke må overstige 20 prosent av det samlede vederlaget, se [NOU 1996: 3 s. 179](#). Bestemmelsen i tredje ledd oppstiller et unntak fra hovedregelen om at vederlagsaksjene skal utstedes av det eller de overtakende selskapene. Unntaket svarer til unntaket i [§ 13-2](#) annet ledd. Det er aksjeeierne i det overdragende selskapet som skal motta fusionsvederlaget.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-2 ...fordeles...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Høyesterett slo i [Rt-2008-438](#) fast at fusionsbegrepet omfatter fisjoner der det etableres en såkalt fusionsfordring mellom selskapene som deltar i fisjonen, som tilføres det overtakende selskapet som

eneste eiendel. Avgjørelsen omtales av Hedvig Bugge Reiersen og Beate Sjøfjell, «Report from Norway. Redemption through demergers», *European Company Law*, 2009, vol. 6, s. 40–43 og Tore Bråthen, *Styremedlem og aksjonær*, Fagbokforlaget, 2009 s. 242–248.

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-2 ...på selskapet selv...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden forutsetter at det overdragende selskapet skal bestå etter at fisjonen er gjennomført. Dette skiller fisjon ved spalting fra fisjon ved oppløsning, jf. annet ledd.

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-2 ...vederlag...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et særtrekk ved fisjon at aksjeeierne i det overdragende selskapet får vederlag i form av aksjer i det overtakende selskapet, eventuelt med et tillegg som angitt i nr. 2. Unntak fra vilkåret om at det skal ytes slikt vederlag, gjelder ved fisjon etter [§ 14-11 b](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 14-2 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 7](#) til [§ 13-2](#). Det er etter ordlyden ikke et vilkår at aksjene i det overtakende selskapet fordeles likt mellom aksjeeierne i det overdragende selskapet. Selv om vederlagsaksjene som utgangspunkt skal fordeles på aksjeeierne i det overdragende selskapet i forhold til størrelsen på den enkeltes aksjepost, er såkalt skjevdelfingsfisjon tillatt. For skjevdelfingsfisjon gjelder det særlige flertallsregler, jf. [§ 14-6](#) tredje ledd. Fisjon kan i samsvar med dette brukes for å dele et selskap mellom ulike aksjonærgrupper og til å løse ut en aksjonær fra et eksisterende selskap.

Karnov Lovkommentar 7 til § 14-2 ...et tillegg...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 8](#) til [§ 13-2](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 14-2 ...20 prosent av det samlede vederlaget...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 10](#) til [§ 13-2](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 14-2 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen beskriver fisjon ved oppløsning av det overdragende selskapet. Slik fisjon skiller seg fra fisjon ved spalting etter første ledd ved at det overdragende selskapet ved fisjon ved oppløsning nettopp oppløses i forbindelse med fisjonens gjennomføring. Til forskjell fra fisjon etter første ledd fordeles derfor det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser i sin helhet ved oppløsningsfisjon.

Karnov Lovkommentar 10 til § 14-2 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder hvor et overtakende selskap tilhører et konsern, og definerer såkalt konsernfisjon eller trekantfisjon. Som ved fusjon der et overtakende selskap tilhører et konsern, kan vederlagsaksjene i forbindelse med en fisjon der overtakende selskap er et konsernselskap, utstedes av

et annet konsernselskap. Bestemmelsen i tredje ledd svarer til bestemmelsen i [§ 13-2](#) annet ledd. Se [note 11](#) til [§ 13-2](#).

Karnov Lovkommentar 11 til § 14-2 ...mer enn 90 prosent...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 12](#) til [§ 13-2](#).

Karnov Lovkommentar 12 til § 14-2 ...kan...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 13](#) til [§ 13-2](#).

II. Fremgangsmåte og virkning

§ 14-3. Gjennomføring av fisjonen

- (1) I det selskapet som skal deles (det overdragende selskapet), gjennomføres fisjonen etter reglene i [§§ 14-4](#) til [14-11](#).
- (2) I det eller de overtakende selskapene gjennomføres fisjonen etter reglene om stiftelse i [kapittel 2](#) (fisjon ved stiftelse av nytt selskap) eller etter reglene om kapitalforhøyelse i [kapittel 10](#) (fisjon ved overføring til et eksisterende selskap), med de særregler som følger av [§§ 14-4](#) til [14-11](#).
- (3) Når det overdragende selskapet fortsetter, gjelder [§ 12-2](#) tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 14-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-3

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir hvilke lovregler som gjelder ved gjennomføringen av fisjon for henholdsvis overdragende selskap og det eller de overtakende selskapene. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-3](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 179](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 172](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 241–242](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-3 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir hvilke bestemmelser som gjelder for det overdragende selskapet ved gjennomføring av fisjonen. Resultatet av fisjonen vil for det overdragende selskapet være enten at det skal fortsette å bestå også etter fisjonens gjennomføring, eller at det skal opphøre som følge av at selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser i sin helhet er fordelt på to eller flere overtakende selskaper. Departementet forutsetter i [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 172](#) at det ikke er behov for å supplere fisjonsreglene med de alminnelige reglene i [kapittel 12](#) om kapitalnedsetting og [kapittel 16](#) om oppløsning. Ved fisjon ved spalting, jf. [§ 14-2](#) første ledd, er det likevel presisert i [§ 14-3](#) tredje ledd at [§ 12-2](#) gjelder tilsvarende. Henvisningen innebærer at de alminnelige kravene til egenkapitalens størrelse gjelder også der kapitalnedsettingen skjer som ledd i en fisjon. Aarbakke mfl. (Juridika) § 14-4 note 1.4 påpeker at det må være en forutsetning for at de alminnelige reglene om kapitalnedsetting ikke skal få anvendelse, at fisjonsplanen innebærer en beslutning om å nedsette aksjekapitalen i det overdragende selskapet der denne skal settes ned. Da vil generalforsamlingen vedta denne, og beslutningen kan legges ved meldingen til Foretaksregisteret.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-3 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer fisjonens gjennomføring i det eller de overtakende selskapene. [Paragraf 14-2](#) legger ikke føringer med hensyn til om det overtakende selskapet eksisterer forut for fisjonen, eller om det stiftes som ledd i gjennomføring av fisjonen. Avhengig av hva som er situasjonen, forutsetter fisjonens gjennomføring normalt at det skjer enten en kapitalforhøyelse i et allerede eksisterende overtakende selskap, eller at dette stiftes. Unntak fra den praktiske hovedregelen om at det skjer en kapitalforhøyelse ved fisjon ved overføring til eksisterende selskap, gjelder der det overtakende selskapet har en beholdning av egne aksjer som kan benyttes som vederlagsaksjer. De alminnelige reglene om stiftelse i [kapittel 2](#) gjelder for fisjon ved stiftelse av nytt selskap, og reglene om kapitalforhøyelse i [kapittel 10](#) gjelder for fisjon ved overføring til et eksisterende selskap når gjennomføringen av fisjonen forutsetter en kapitalforhøyelse der, i begge tilfeller med de særregler som følger av §§ [14-4](#) til [14-11](#). Kapitalforhøyelsen kan etter omstendighetene skje ved fondsemissjon, se lovavdelingens uttalelse 12. september 2001 ([2001/07090 EP](#)), som gjaldt et tilfelle med fisjon der vederlaget gikk ut på en oppskrivning av aksjenes pålydende. Forutsetningen må være at samme person eier samtlige aksjer i både overdragende og overtakende selskap, eventuelt at flere aksjeeiere eier forholdsmessig tilsvarende eierandeler i begge selskaper.

§ 14-4. Fisjonsplan mv

- (1) Styret i det selskapet som skal deles, skal utarbeide og signere en fisjonsplan som minst inneholder opplysning om forhold som angitt i [§ 13-6](#) første ledd. I tillegg skal fisjonsplanen angi:
 1. fordelingen av selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser på de selskapene som deltar i fisjonen;
 2. fordeling av aksjer og annet vederlag på aksjeeierne i det overdragende selskapet.
- (2) Ved fisjon ved overføring til et eksisterende selskap skal styrene i de selskapene som deltar, utarbeide en felles fisjonsplan.
- (3) Bestemmelsene i [§§ 13-7](#) til [13-13](#) gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-4

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen stiller krav om utarbeidelse av en fisjonsplan. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-4](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 180](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [172–173](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#) og [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 242](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-4 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen tar utgangspunkt i at det eller de overtakende selskapene ikke nødvendigvis eksisterer forut for fisjonen. I så fall vil det bare være ett selskap som er involvert i fisjonen, nemlig det overdragende selskapet. Styret i dette selskapet skal da utarbeide og signere fisjonsplanen. Ved fisjon ved overføring til et eksisterende selskap skal styret i alle selskapene som deltar i fisjonen, utarbeide en felles fisjonsplan, jf. annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-4 ...signere...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «signere» ble tatt inn i bestemmelsen ved endringslov [16. juni 2017 nr. 71](#) og gjør bestemmelsen teknologinøytral, se [Prop. 112 L \(2016–2017\) s. 10](#). Fisjonsplanen kan i samsvar med dette signeres enten på papir eller elektronisk.

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-4 ...minst...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller minimumskrav til fisjonsplanens innhold. Det er ingenting i veien for at fusjonsplanen også omfatter andre forhold.

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-4 ...§ 13-6 første ledd...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjelder i utgangspunktet de samme krav til fisjonsplanens innhold som til fusjonsplanens innhold.

Karnov Lovkommentar 6 til § 14-4 ...I tillegg...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens annet punktum gir noen særkrav for fisjonsplanen som ikke har noen parallell i fusjonsplanen. De særlige kravene har sammenheng med det som kjennetegner en fisjon, nemlig at det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles mellom flere selskaper.

Karnov Lovkommentar 7 til § 14-4 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fisjon med overføring til eksisterende overtakende selskap(er) innebærer i realiteten en fisjonsfusjon, fordi man har en kombinasjon av deling og sammenslåing. Fisjonsplanen vil i slike tilfeller være en kombinert delingsplan og avtale om sammenslåing, se [NOU 1996: 3 s. 180](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 173](#)

§ 14-5. Opplysningsplikt

Styret i det selskapet som skal deles, skal gi opplysninger til sin generalforsamling og til styret i et overtakende selskap om vesentlige endringer i eiendeler, rettigheter og forpliktelser som har funnet sted i tiden mellom signeringen av fisjonsplanen og vedtakelsen av fisjonsplanen.

0 Endret ved lover [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-5

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen pålegger det overdragende selskapets styre en særlig opplysningsplikt overfor «sin» generalforsamling og overfor styret i det eller de overtakende selskapene. Tilsvarende bestemmelse gjelder ved fusjon, jf. [§ 13-3](#) fjerde ledd. Se om bestemmelsens EU-rettslige bakgrunn i [note 12](#) til [§ 13-3](#).

De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-5](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 180](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 173](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 242](#) og [Prop. 97 L \(2010–2011\) s. 22](#).

§ 14-6. *Beslutning om fisjon*

- (1) I selskapet som skal deles, treffes beslutningen om fisjon ved at generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendringer godkjenner fisjonsplanen. [§ 13-3](#) tredje ledd gjelder tilsvarende.
- (2) Ved fisjon ved overføring til et eksisterende selskap treffes beslutning på tilsvarende måte i det overtakende selskapet. [§ 13-5](#) gjelder tilsvarende.
- (3) Skal aksjeeierne i det overdragende selskapet ikke kunne delta i samme forhold i alle selskapene som deltar i fisjonen, kreves det tilslutning fra alle de avgitte stemmer og fra hele den aksjekapital som er representert i generalforsamlingen.

Karnov lovkommentarer: § 14-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-6

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer beslutningsorgan og flertallskrav i de respektive selskapene som deltar i fisjonen. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-6](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 180](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 173](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [241–242](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-6 ...generalforsamlingen...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 7](#) til [§ 13-3](#). [Paragraf 14-11 b](#) oppstiller et begrenset unntak fra hovedregelen om generalforsamlingens godkjenning for fisjoner som gjennomføres ved at det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles på to eller flere overtakende selskaper som til sammen eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet. I slike tilfeller gir [§ 14-11 b](#) hjemmel for at beslutningen om fisjon treffes av styret, samt at fisjonen gjennomføres uten vederlag.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-6 ...flertall som for vedtektsendringer...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 9](#) til [§ 13-3](#). Se også Aarbakke mfl. (Juridika) § 14-4 note 1.3 om at flertallskravet etter de konkrete omstendighetene kan være skjerpet, jf. [§ 5-18](#) annet ledd og [§ 5-20](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-6 ...godkjenner...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 8](#) til [§ 13-3](#). Se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 14-4 note 1.5 om virkningen av generalforsamlingens beslutning der det overtakende selskapet skal stiftes i forbindelse med fisjonen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-6 ...§ 13-3 tredje ledd...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Henvisningen innebærer at beslutning om å godkjenne fisjonen i det overdragende selskapet har virkning som tegning av vederlagsaksjene.

Karnov Lovkommentar 6 til § 14-6 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved trekantfisjoner (jf. [§ 14-2](#) tredje ledd) innebærer generalforsamlingens beslutning om godkjenning av fisjonsplanen ikke samtidig vedtak om kapitalforhøyelse og utstedelse av

vederlagsaksjene. Et særskilt vedtak om dette må fattes av generalforsamlingen i det selskapet som skal utstede disse. Se [Rt-2011-181](#), hvor problemstillingen var om søksmålsfristen i trekantfisjoner også gjaldt for anfektelsen (angripelsen) av generalforsamlingens beslutning om kapitalforhøyelse og utstedelse av vederlagsaksjer i konsernselskapet som skal utstede disse. Høyesterett konkluderte bekreftende. Kjennelsen omtales nærmere i [note 2](#) til [§ 14-10](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 14-6 ...§ 13-5...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved fisjon ved overføring til eksisterende selskap følger det av annet ledd at også generalforsamlingen i det eller de overtakende selskapene skal godkjenne fisjonsplanen, med flertall som for vedtektsendringer.

Karnov Lovkommentar 8 til § 14-6 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller et unntak fra flertallskravet i første ledd som gjelder for den særlige situasjonen at overdragende selskaps aksjeeier ikke skal kunne delta i samme forhold i alle selskapene som deltar i fisjonen.

Karnov Lovkommentar 9 til § 14-6 ...kunne...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Der aksjeeierne har fått tilbud om å delta forholdsmessig i alle selskapene, men avslått dette, gjelder det ikke et krav om enstemmighet, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 173](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 14-6 ...representert i generalforsamlingen....

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av dette at det bare er aksjeeiere som møter og avgir stemme på generalforsamlingen, som kan blokkere fisjonen.

§ 14-7. Melding til Foretaksregisteret, kreditorvarsel

Bestemmelsene i [§§ 13-14](#) til [13-16](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 14-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-7

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen presiserer at reglene for fusjon om melding til Foretaksregisteret og kreditorvarsel gjelder tilsvarende ved fisjon. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-7](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 180](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 173](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 242](#).

§ 14-8. Ikrafttredelse mv

(1) Bestemmelsene i [§ 13-17](#) og [§ 13-18](#) første, tredje, fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende.

(2) Er det flere overtakende selskaper, skal hvert av disse gi melding til Foretaksregisteret om ikrafttredelsen. Virkningene av fisjonen inntreffer når melding fra alle overtakende selskaper er registrert.

(3) Er det overdragende selskapet oppløst ved fisjonen, skal minst ett av de overtakende selskapene melde oppløsningen til Foretaksregisteret.

0 Endret ved lov [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-8

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer på hvilket tidspunkt fisjonen trer i kraft. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-8](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 180](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 174](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 242](#). Ikrafttredelse av fisjon er tilsvarende som ved fusjon knyttet til registrering av melding om ikrafttredelse i Foretaksregisteret.

§ 14-9. Særlige rettigheter i det overdragende selskapet

Bestemmelsene i [§ 13-19](#) gjelder tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 14-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-9

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir [§ 13-18](#) om innehaverne av visse finansielle instrumenters stilling ved fusjon tilsvarende anvendelse ved fisjon. Det vises til kommentarene til [§ 13-18](#). De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-9](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 179–180](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 174](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 242](#).

§ 14-10. Ugyldig fisjon

Bestemmelsene i [§§ 13-20](#) til [13-23](#) gjelder tilsvarende. [§ 13-23](#) gjelder likevel slik at hvis det er flere overtakende selskaper som deltar i fisjonen, er et overtakende selskap ikke ansvarlig for forpliktelser som er pådratt av andre overtakende selskaper.

0 Endret ved lov [25 jan 2002 nr. 2](#) (ikr. 15 feb 2002 iflg. [res. 25 jan 2002 nr. 65](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-10

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer ugyldig fisjon. Henvisningene til [§§ 13-20](#) til [13-23](#) innebærer at det også ved fisjon gjelder særregler om søksmålsfrist, om selskapets adgang til å rette opp eventuelle feil ved beslutningen og om virkningen av dom på ugyldighet. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-10](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og [s. 179–180](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og [s. 174](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og [s. 207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og [s. 242](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-10 ...tilsvarende...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Utgangspunktet etter første punktum er at de reglene som gjelder for anfektelse (angripelse) av generalforsamlingsgodkjenning av fusjon, gjelder tilsvarende ved fisjon. Det innebærer blant annet at den særlige søksmålsfristen i [§ 13-20](#) gjelder.

[Rt-2011-181](#) gjaldt spørsmålet om hvorvidt fristen etter aksjeloven [§ 13-20](#), som er lik allmennaksjeloven [§ 13-20](#), også gjelder for søksmål om gyldigheten av beslutning om kapitalforhøyelse og utstedelse av vederlagsaksjer ved trekantfisjon, slik at fristen også for slikt søksmål utløper når fisjonen er registrert gjennomført i Foretaksregisteret. Bakgrunnen for problemstillingen er at beslutningen om kapitalforhøyelse og utstedelse av vederlagsaksjer treffes særskilt av generalforsamlingen i det vederlagsutstedende selskapet. Ut fra ordlyden i allmennaksjeloven [§ 14-10](#) jf. [§ 13-20](#) er det derfor et spørsmål om søksmålsfristen i [§ 13-20](#) gjelder også for generalforsamlingsbeslutningen i det vederlagsutstedende selskapet, eller om fristen kun gjelder for søksmål om gyldigheten av beslutningene om å vedta fisjonsplanen. I slike tilfeller vil søksmålsfristen etter omstendighetene kunne utløpe en knapp uke etter at aksjonærene i det vederlagsutstedende selskapet senest ble gjort kjent med fisjonsplanene. Høyesterett konkluderte i [Rt-2011-181 avsnitt 80](#) med at fristregelen i aksjeloven [§ 14-10](#) jf. [§ 13-19](#), som tilsvarende allmennaksjeloven [§ 14-10](#) jf. [§ 13-20](#), gjelder også for søksmål om gyldigheten av beslutning om kapitalforhøyelse og utstedelse av vederlagsaksjer ved en trekantfisjon.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-10 ...likevel slik...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet punktum modifiserer utgangspunktet etter første punktum om at reglene om anfektelse (angripelse) av generalforsamlingsbeslutning om fusjon fullt ut gjelder tilsvarende ved anfektelse (angripelse) av generalforsamlingsbeslutning om fisjon. Bestemmelsen begrenser således anvendelsen av reglene i [§ 13-23](#) i tilfeller der det er mer enn ett overtakende selskap som deltar i fisjonen. I så fall er et overtakende selskap ikke ansvarlig for forpliktelser som er pådratt av andre overtakende selskaper.

§ 14-11. Fordeling av eiendeler og forpliktelser

- (1) Hvis det ut fra fisjonsplanen ikke lar seg gjøre å bestemme hvilket selskap som skal eie en eiendel, eies denne i sameie mellom selskapene etter forholdet mellom de nettoverdier som har tilfalt selskapene ved fisjonen.
- (2) Hvis det ut fra fisjonsplanen ikke lar seg gjøre å bestemme hvilket selskap som skal hefte for en forpliktelse som var oppstått før virkningen av fisjonen inntreffer, hefter de selskapene som har deltatt i fisjonen, solidarisk for forpliktelsen.
- (3) Hvis det selskapet som skal hefte for en forpliktelse etter fisjonsplanen, ikke oppfyller forpliktelsen, hefter de selskapene som har deltatt i fisjonen, solidarisk for forpliktelsen. Heftelsen er likevel for hvert av de øvrige selskapene begrenset til et beløp tilsvarende den nettoverdien som tilfalt selskapet ved fisjonen.

Karnov lovkommentarer: § 14-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-11

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om rett til eiendeler og ansvar for forpliktelser etter at fisjonen er gjennomført. Reglene har betydning for forholdet mellom de fisjonerende selskapene, men også for forholdet til kreditorene. De sentrale lovforarbeidene til [§ 14-11](#) er [NOU 1996: 3 s. 82](#) flg. og s. [180–181](#), [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 112](#) flg. og s. [174](#), [NOU 1992: 29 s. 194](#) flg. og s. [207](#), [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 128](#) flg. og s. [242](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-11 1. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen har sin bakgrunn i fisjonsdirektivet (direktiv [82/891/EØF](#)) [artikkel 3](#) nr. 3 bokstav a, som er erstattet av direktiv ([EU](#)) [2017/1132 artikkel 137](#) nr. 3).

Utgangspunktet for reguleringen er at fisjonsplanen skal angi fordelingen av det overdragende selskapets eiendeler, jf. [§ 14-4](#) første ledd annet punktum nr. 1. I samsvar med dette vil det i sin alminnelighet følge av fisjonsplanen hvilket av selskapene som har deltatt i fisjonen, som har rett til de enkelte eiendelene etter at fisjonen er gjennomført. Regelen i første ledd har betydning dersom det ut fra fisjonsplanen ikke lar seg gjøre å bestemme hvilket selskap som skal eie en konkret eiendel. At «det ikke lar seg gjøre», vil si at det ut fra en fortolkning av planen ikke er mulig å avgjøre hvilket selskap som eier eiendelen. Etter bestemmelsen eier selskapene som har deltatt i fisjonen, i slike tilfeller eiendelen i sameie. Sameiebrøken fastsettes etter forholdet mellom de nettoverdiene som har tilfalt selskapene ved fisjonen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-11 2. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen har sin bakgrunn i fisjonsdirektivet (direktiv [82/891/EØF](#)) [artikkel 3](#) nr. 3 bokstav b, som er erstattet av direktiv ([EU](#)) [2017/1132 artikkel 137](#) nr. 3).

Utgangspunktet for reguleringen er at fisjonsplanen skal angi fordelingen av det overdragende selskapets forpliktelser, jf. [§ 14-4](#) første ledd annet punktum nr. 1. I samsvar med dette vil det i sin alminnelighet følge av fisjonsplanen hvilket av selskapene som har deltatt i fisjonen, som skal hefte for en forpliktelse som var oppstått før virkningen av fisjonen inntreffer.

Regelen i annet ledd har betydning dersom det ut fra fisjonsplanen ikke lar seg gjøre å bestemme hvilket selskap som skal hefte for en slik forpliktelse. At det «ikke lar seg gjøre», vil si at det ut fra en fortolkning av planen ikke er mulig å avgjøre hvilket selskap som er ansvarlig for forpliknelsen. Regelen er etter annet ledd at selskapene som har deltatt i fisjonen, i slike tilfeller er solidarisk ansvarlige for forpliknelsen. Bestemmelsen tar ikke stilling til regressen. I lovforarbeidene gis det uttrykk for en forutsetning om at det eller de selskapene med sterkest tilknytning til forpliknelsen i utgangspunktet er ansvarlig i regressen, og at det der det ikke lar seg gjøre å fastslå at forpliknelsen har sterkest tilknytning til ett eller flere av selskapene, er nærliggende å fordele ansvaret forholdsmessig etter nettoverdien av det hver av selskapene har beholdt eller overtatt etter fisjonsplanen, se [NOU 1992: 29](#) s. [207–208](#). Se om uttrykket «nettoverdi» i [note 8](#) til [§ 14-11](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-11 3. ledd

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller et subsidiært solidaransvar overfor kreditorene. Tilsvarende solidaransvar følger av fisjonsdirektivet (direktiv [82/891/EØF](#)) [artikkel 12](#) nr. 3 og nr. 6. Formålet med bestemmelsen er kreditorbeskyttelse. Sett fra kreditorenes ståsted innebærer således fisjon et tvungen debitorskifte, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 174](#). I motsetning til ved fusjon vil en fisjon kunne innebære at kreditorer som opprinnelig ytte kreditt på grunnlag av en vurdering av inntekspotensialet og dekningsmassen til det overdragende selskapet, faktisk får forringet dekningsgrunnlaget sitt dersom grunnlaget bortfaller. Det vil det gjøre dersom det overdragende selskapet fisjonerer ut en inntektsgivende del av virksomheten sin, samtidig som forpliknelsen overfor kreditor blir liggende i det overdragende selskapet, se Johan Giertsen, [Fusjon og fisjon](#), Universitetsforlaget, 1999 s. 297. Solidaransvarsregelen i tredje ledd er uttrykk for at fisjonen i seg selv ikke skal redusere kreditorenes dekningsmuligheter. Solidaransvaret er ikke særskilt tidsmessig begrenset, men er begrenset beløpsmessig. Ansvaret er for det enkelte selskap således begrenset til et maksbeløp tilsvarende den nettoverdien selskapet enten beholdt etter at fisjonen er gjennomført, eller som tilfalt selskapet ved fisjonen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-11 ...forpliktelse...**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fisjonsplanen omfatter fordeling av rettigheter, eiendeler og forpliktelser som eksisterer på tidspunktet for fisjonen. Ordlyden «forpliktelse» i [§ 14-11](#) tredje ledd refererer således forutsetningsvis til eksisterende forpliktelser på fisjonstidspunktet, se tilsvarende Aarbakke mfl. (Juridika) § 14-11 note 3.1.

Karnov Lovkommentar 6 til § 14-11 ...ikke oppfyller...**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Lovforarbeidene (se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 174](#) og [NOU 1996: 3 s. 181](#) med videre henvisninger) synes å forutsette at selskapene som har deltatt i fisjonen, hefter for det ansvarlige selskapets (hoveddebitors) betalingsevne og -vilje, slik at kreditor kan rette krav mot de øvrige selskapene på grunnlag av bestemmelsen så snart hoveddebitor ikke har oppfylt på forfallsdatoen. Se tilsvarende Johan Giertsen, [Fusjon og fisjon](#), Universitetsforlaget, 1999 s. 301.

Karnov Lovkommentar 7 til § 14-11 ...de selskapene som har deltatt i fisjonen...**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter ordlyden har det overdragende selskapet og det eller de overtakende selskap solidaransvar etter bestemmelsen. Ordlyden oppstiller et ubetinget ansvar (jf. «har»), slik at ansvaret inntreffer uavhengig av om det for eksempel er stilt sikkerhet. Ved trekantfisjon er det et spørsmål om et vederlagsutstedende morselskap skal anses for å ha «deltatt i fisjonen» i bestemmelsens forstand og er solidaransvarlig på linje med overdragende og overtakende selskap(er). Johan Giertsen, [Fusjon og fisjon](#), Universitetsforlaget, 1999 s. 300 konkluderer med at det vederlagsutstedende selskapet har solidaransvar etter bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 8 til § 14-11 ...nettoverdien...**Forfatter:** [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS**Versjon:** 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «nettoverdi» skal etter forarbeidene forstås slik at det er de virkelige og ikke de bokførte verdiene som skal være avgjørende, se [Ot.prp. nr. 36 \(1993–94\) s. 242](#), med videre henvisning til [NOU 1992: 29 s. 208](#), hvor Aksjelovgruppen skriver at «[n]år bestemmelsen bruker ordet ‘nettoverdi’ og ikke ‘egenkapital’, er det for å indikere at de bokførte verdier ikke skal være avgjørende i forhold til kreditor». Henvisningen til «nettoverdier» innebærer at solidaransvaret overfor kreditorene er en form for «first come, first serve»-ansvar. Hvis et selskap som ikke skal hefte etter fisjonsplanen, mottar flere krav som til sammen overstiger nettoverdien som tilfalt selskapet ved fisjonen, og selskapet har innfridd forpliktelser inntil sitt maksimale ansvar, er selskapet ikke ansvarlig for eventuelle nye krav som blir gjort gjeldende, se Johan Giertsen, [Fusjon og fisjon](#), Universitetsforlaget, 1999 s. 302.

Tilsvarende begrensning inngår i ansvarsregelen i [§ 16-12](#) første ledd første punktum, som gjelder ved avvikling.

§ 14-11 a. Særlige regler for likedelingsfisjon

Når en fisjon skjer ved overføring til ett eller flere nystiftede selskaper, og aksjene i det eller de nystiftede selskapene skal tildeles aksjeeierne i selskapet som deles, i samme forhold som de eide aksjer i det delte selskapet, gjelder ikke [§ 13-8](#) nr. 3, [§ 13-9](#) og [§ 13-10](#), jf. [§ 14-4](#) tredje ledd.

0 Tilføyd ved lov [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-11a**Karnov Lovkommentar 1 til § 14-11 a**Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir særregler for såkalt likedelingsfisjon, det vil si fisjon som skjer ved overføring fra et overdragende selskap til ett eller flere nystiftede selskaper som overtakende selskap(er), og der aksjene i det eller de nystiftede overtakende selskap(ene) skal tildeles aksjeeierne i overdragende selskap i samme forhold som de eide aksjer i det overdragende selskapet. Særreglene består i at styrerapport og redegjørelse for fisjonsplanen kan unnlates ved slike fisjoner, se [Prop. 97 L \(2010–2011\)](#). Saksbehandlingen for slike fisjoner blir således enklere enn for fisjoner for øvrig.

[Paragraf 14-11 a](#) ble tilføyd allmennaksjeloven ved endringslov [24. juni 2011 nr. 31](#) og har sammenheng med gjennomføringen av endringer i fisjonsdirektivet (direktiv [82/891/EØF](#)) [artikkel 22](#), som nå er erstattet av direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 156](#) nr. 4). Direktivbestemmelsen gjelder direkte bare for allmennaksjeselskaper, men departementet valgte å innføre tilsvarende forenklinger også for aksjeselskaper, se [Prop. 97 L \(2010–2011\) s. 20](#).

§ 14-11 b. Fisjon når de overtakende selskapene eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet

Dersom fisjonen skal gjennomføres ved at det overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles på to eller flere overtakende selskaper som til sammen eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet, kan fisjonen gjennomføres ved at beslutningen etter [§ 14-6](#) i selskapet som skal deles, treffes av styret og uten at det ytes vederlag.

0 Tilføyd ved lov [24 juni 2011 nr. 31](#) (ikr. 30 juni 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 646](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-11b**Karnov Lovkommentar 1 til § 14-11 b**Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder for såkalte oppstrømsfisjoner, som går ut på at et overdragende selskap fordeles på minst to overtakende selskaper som til sammen eier samtlige aksjer i det overdragende selskapet. Slike fisjoner kan etter bestemmelsen besluttet av styret i det overdragende selskapet og uten at det ytes vederlag til aksjeeierne i det overdragende selskapet. I slike tilfeller ville utstedelse av vederlagsaksjer til aksjeeierne i det overdragende selskapet innebære at de overtakende selskapene måtte tegne egne aksjer, i strid med [§ 9-1](#).

[Paragraf 14-11 b](#) ble tilføyd allmennaksjeloven ved endringslov [24. juni 2011 nr. 31](#) og har sammenheng med gjennomføringen av endringer i fisjonsdirektivet (direktiv [82/891/EØF](#)) [artikkel 20](#) som ble gjort ved direktiv [2009/109/EF artikkel 3](#) nr. 7, som nå er erstattet av direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 154](#). Direktivbestemmelsen gjelder direkte bare for allmennaksjeselskaper, men departementet valgte å innføre tilsvarende forenklinger også for aksjeselskaper, se [Prop. 97 L \(2010–2011\) s. 19](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-11b ...overdragende selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktel...Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma ASVersjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden, sammenholdt med ordlyden i [§ 14-2](#) første ledd (fisjon ved spalting) og annet ledd (oppløsningsfisjon), tyder på at bestemmelsen kun gjelder ved oppløsningsfisjon. Det knyttet seg likevel tidligere en viss usikkerhet til dette, fordi direktivbestemmelsen som paragrafen er basert på

(fisjonsdirektivet (direktiv [82/891/EØF](#)) [artikkel 20](#) etter endringen ved direktiv [2009/109/EF](#)), uttrykkelig gjaldt ved spaltings- og oppløsningsfisjon, jf. [artikkel 25](#). Direktiv [\(EU\) 2017/1132 artikkel 154](#) gjelder bare fisjon ved overtakelse (oppløsning).

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-11b ...to eller flere overtakende selskaper som til sammen eier sam...

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter ordlyden skal summen av de aksjer de overtakende selskapene eier i det overdragende selskapet, tilsvare samtlige utstedte aksjer i det overdragende selskapet.

III. Fisjon over landegrensene

Karnov lovkommentarer: III. Fisjon over landegrensene

Karnov Lovkommentar 1 til III. Fisjon over landegrensene

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Fisjon over landegrensene, såkalt grenseoverskridende fisjon, går ut på at selskapene som deltar i fisjonen, er eller skal være hjemmehørende i ulike stater. [Paragraf 14-12](#) gjelder bare grenseoverskridende fisjoner der selskapene som deltar i fisjonen, er hjemmehørende i minst to EØS-stater.

0 Overskriften tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

§ 14-12. Fisjon over landegrensene

(1) Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder fisjon hvor de deltakende selskapene er eller skal være underlagt lovgivningen i minst to forskjellige EØS-stater.

(2) Et allmennaksjeselskap kan delta i en fisjon etter første ledd dersom følgende vilkår er oppfylt:

1. lovgivningen som de øvrige deltakende selskapene er eller skal være underlagt, er ikke til hinder for å gjennomføre fisjonen,
2. lovgivningen som det eller de overtakende selskapene er eller skal være underlagt, gir de ansatte minst like gode representasjonsrettigheter som det som følger av rådsdirektiv [2005/56/EF](#) artikkel 16.

(3) I et norsk overdragende selskap gjennomføres fisjonen etter reglene i fjerde ledd. I et norsk overtakende selskap gjennomføres fisjonen etter reglene om stiftelse i [kapittel 2](#) (fisjon ved stiftelse av nytt selskap) eller etter reglene om kapitalforhøyelse i [kapittel 10](#) (fisjon ved overføring til et eksisterende selskap), med de særregler som følger av fjerde ledd.

(4) For gjennomføringen av en fisjon over landegrensene gjelder følgende regler tilsvarende så langt de passer:

1. [§ 14-1](#), [§ 14-2](#) første og annet ledd og [§ 14-3](#) tredje ledd,
2. [§ 13-26](#), jf. [§ 14-4](#) første ledd annet punktum nr. 1 og 2, og [§ 13-7](#) og [§ 13-8](#) nr. 1 og 2,
3. [§ 13-9](#), jf. [§ 13-27](#), og [§ 13-10](#),
4. [§ 13-11](#) og forskrift fastsatt i medhold av [§ 13-34](#),
5. [§§ 13-12](#) og [13-13](#), jf. [§ 13-29](#),
6. [§ 13-30](#),
7. [§§ 14-5](#) og [14-6](#),
8. [§§ 13-14](#) til [13-16](#) og [§§ 13-31](#) og [13-32](#),
9. [§ 13-17](#), jf. [§ 13-33](#),

10. [§§ 14-8, 14-9](#) og [14-11](#),
11. [§ 13-35](#).

0 Tilføyd ved lov [21 des 2007 nr. 129](#).

Karnov lovkommentarer: § 14-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-12

Forfatter: [Hedvig Bugge Reiersen](#), Partner, Wikborg Rein Advokatfirma AS

Versjon: 02.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder grenseoverskridende fisjon og ble tilføyd allmennaksjeloven ved endringslov [21. desember 2007 nr. 129](#). Regelen har, i motsetning til allmennaksjeloven [§ 13-25](#), ikke bakgrunn i et direktiv. Det er for fisjoner således ikke vedtatt direktivbestemmelser tilsvarende [direktiv 2017/1132](#) (EU) avdeling II kapittel II som gjelder for fusjoner over landegrensene. På grunnlag av EF-domstolens avgjørelse 13. desember 2005 i sak [C-411/03](#), den såkalte SEVIC-dommen, er det likevel antatt at retten til å gjennomføre fisjon over landegrenser innad i EØS følger av EØS-avtalens [artikkel 31](#) jf. [artikkel 34](#).

Kapittel 15. Omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselskap

Karnov lovkommentarer: Kapittel 15. Omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselsk...

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 15. Omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselsk...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 15](#) regulerer omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselskap. Bestemmelser om omdanning fra aksjeselskap til allmennaksjeselskap finnes i aksjeloven [kapittel 15](#).

For omdanning av allmennaksjeselskap til SE-selskap se SE-loven [§ 6](#). Ved slik omdanning gjelder reglene i allmennaksjeloven [kapittel 15](#) så langt de passer.

§ 15-1. Omdanningsvedtaket

(1) Et allmennaksjeselskap kan omdannes til aksjeselskap med flertall som for vedtektsendring. Medfører omdanningen at retten til å avhende eller erverve aksjer begrenses etter reglene i [aksjeloven § 4-15](#) annet og tredje ledd, gjelder [§ 5-19](#) annet ledd tilsvarende.

(2) Styret skal utarbeide forslaget til omdanningsvedtak og vedtektsendring. Dokumentene skal vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. Forslaget skal begrunnes og inneholde oversikt over virkningene av omdanningen.

0 Endret ved lov [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)).

Karnov lovkommentarer: § 15-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 15-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir hjemmel for omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselskap. Omdanning kan gjennomføres ved vedtektsendring og er basert på et kontinuitetsprinsipp, se [NOU 1992: 29](#) s. [201–202](#).

Omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselskap forutsetter endring av vedtektene. Vedtektenes bestemmelse om at selskapet er et allmennaksjeselskap, jf. allmennaksjeloven [§ 1-1](#) annet ledd nr. 2, må endres. Videre må vedtektenes bestemmelse om foretaksnavn endres ettersom selskapsformen skal fremgå av foretaksnavnet, jf. foretaksnavneloven [§ 2-2](#) femte ledd. Dersom selskapets aksjekapital skal endres i forbindelse med omdanningen, krever også dette vedtektsendring, jf. [§ 2-2](#) første ledd nr. 5. Eventuell nedsetting av aksjekapitalen må for øvrig gjennomføres i henhold til reglene i [kapittel 12](#) om nedsetting av aksjekapitalen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 15-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutning om omdanning av allmennaksjeselskap til aksjeselskap krever endring av vedtektene, og beslutningen må følgelig treffes av generalforsamlingen.

Dersom selskapet i forbindelse med omdanningen vedtektsfester at aksjene skal være fritt omsettelige også etter at selskapet har blitt aksjeselskap, kan beslutningen treffes med flertall som for vedtektsendringer, jf. [§ 5-18](#), se [Ot.prp. nr. 65 \(1998–99\) s. 27](#).

Dersom omdanningen medfører en begrensning i retten til å avhende eller erverve aksjer, krever beslutningen tilslutning av mer enn ni tideler av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen, samt minst to tredeler av de avgitte stemmer, jf. [§ 5-19](#) annet ledd. Det skjerpede flertallskravet er begrunnet i hensynet til minoritetsaksjeeierne; det skal ikke være lettere å innskrenke deres rett til å omsette aksjen i forbindelse med en omdanning til aksjeselskap enn ellers, jf. [Ot.prp. nr. 65 \(1998–99\) s. 27](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 15-1 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styret som utarbeider forslag til omdanningsvedtak og vedtektsendring. Styret har dessuten en opplysningsplikt og skal begrunne forslaget og gi en oversikt over virkningen av en omdanning. Dokumentene skal vedlegges innkallingen til generalforsamlingen.

§ 15-2. Melding til Foretaksregisteret

(1) Omdanningsvedtaket skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at vedtaket ble truffet.

(2) Er vedtaket ikke meldt til Foretaksregisteret innen fristens utløp, kan registrering ikke finne sted. Vedtaket er da ikke lenger bindende. Det samme gjelder om registrering nektes på grunn av feil som ikke kan rettes.

Karnov lovkommentarer: § 15-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 15-2

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer melding av omdanningsvedtaket til Foretaksregisteret.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 15-2](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 15-2 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutning om omdanning skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at vedtaket ble truffet. Utgangspunktet for tremånedersfristen er dagen generalforsamlingen traff beslutning om omdanning. Plikten til å melde omdanningsvedtaket til Foretaksregisteret påligger styret.

Virkningene av fristoversittelse er regulert i annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 15-2 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer virkningene av fristoversittelse etter første ledd. Er vedtaket ikke meldt til Foretaksregisteret innen tre måneder etter at generalforsamlingen traff beslutningen om omdanning, kan registrering ikke finne sted. Vedtaket er da ikke lenger bindende, hvilket blant annet innebærer at selskapet fortsetter som et allmennaksjeselskap. Det samme gjelder om registrering nektes på grunn av feil som ikke kan rettes. Se nærmere om virkningene av at vedtaket ikke er bindende i Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) aksjeloven § 15-2 note 2.1.

Om beregning av fristen se kommentarene til [§ 18-4](#).

§ 15-3. Omdanningstidspunkt mv

Selskapet anses som et aksjeselskap fra det tidspunktet omdanningsvedtaket er registrert i Foretaksregisteret.

Karnov lovkommentarer: § 15-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 15-3

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen fastslår tidspunktet for når et selskap skal anses som omdannet til et aksjeselskap.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 15-3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 15-3 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er tidspunktet for registreringen av omdanningsvedtaket i Foretaksregisteret som er avgjørende for når selskapet går over fra å være et allmennaksjeselskap til å være et aksjeselskap.

Kapittel 16. Oppløsning og avvikling

Karnov lovkommentarer: Kapittel 16. Oppløsning og avvikling

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 16. Oppløsning og avvikling

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Et aksjeselskaps virksomhet kan avvikles etter reglene om oppløsning her i allmennaksjeloven [kapittel 16](#) eller etter reglene om konkurs. Reglene i dette kapittelet gjelder hvis oppløsning er besluttet av generalforsamlingen ([del I](#)), av tingretten ([del II](#)) eller ved dom etter krav fra en aksjeeier ([del III](#)). Reglene i dette kapittelet kan benyttes også for et insolvent selskap hvis alle kreditorer samtykker, se

[HR-2019-317-A](#) (Juletrebelysning) [avsnitt 42](#), med henvisning til Andenæs (2016) s. 619–620. I dommen uttales det at reglene er utformet med sikte på avvikling av solvente selskaper, og at hvis de benyttes på insolvente selskaper, «må [det] gjelde et grunnleggende krav om at hensynet til kreditorene blir ivare tatt».

Det kan være ulike grunner til at selskapet besluttet oppløst. I noen tilfeller var ikke virksomheten levedyktig, i andre tilfeller er det forhold på aksjeeiersiden som gjør at samarbeidet i aksjeselskapsform ikke er ønsket mer. Noen ganger skal virksomheten fortsette i en annen selskapsform eller i utlandet. Reglene forsøker å ivareta ulike interesser ved opphør av virksomheten, og da særlig kreditorenes interesse i å få dekning for sine krav.

Oppløsning av selskapet innebærer overordnet at kreditorene får oppgjør for sine krav, overskytende deles ut til aksjeeiere, og selskapet slettes i Foretaksregisteret. Det er denne prosessen loven omtaler som «avvikling». Hvis selskapets virksomhet opphører eller selges, men selskapet består, foreligger det ingen oppløsning i dette kapitlets forstand. Se om ulike former for oppløsning av selskap Aarbakke mfl., noter til kapitelloverskriften i aksjeloven [kapittel 16](#). Reglene om oppløsning i de to aksjelovene er langt på vei sammenfallende, og kilder knyttet til aksjeloven vil være relevante også for allmennaksjeloven.

I. Oppløsning og avvikling etter beslutning av generalforsamlingen

Karnov lovkommentarer: I. Oppløsning og avvikling etter beslutning av generalforsam...

Karnov Lovkommentar 1 til I. Oppløsning og avvikling etter beslutning av generalforsam...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Normalt er det generalforsamlingen som treffer beslutning om avvikling, slik at bestemmelsene i §§ [16-1–16-14](#) får anvendelse.

§ 16-1. *Beslutning om oppløsning*

- (1) Beslutning om å oppløse selskapet treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring når ikke noe annet er bestemt i lov.
- (2) Er det inntrådt forhold som etter vedtektene skal medføre oppløsning av selskapet, eller skal selskapet oppløses som følge av bestemmelse i lov, skal generalforsamlingen så snart som mulig treffe beslutning om oppløsning av selskapet. Beslutningen treffes med flertall av de avgitte stemmer.
- (3) Generalforsamlingen kan ikke treffe beslutning om oppløsning etter at selskapet er besluttet oppløst ved dom eller kjennelse etter reglene i kapitlet her.

Karnov lovkommentarer: § 16-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-1 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen kan beslutte oppløsning med flertall som for vedtektsendring, jf. allmennaksjeloven [§ 5-18](#). Det betyr at det kreves to tredels flertall blant så vel avgitte stemmer som representert aksjekapital, med mindre strengere krav følger av vedtektene.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-1 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan inntas bestemmelser om forhold som skal lede til oppløsning av selskapet i vedtektene, eller det kan følge av lov at selskap skal oppløses. Hvis slike forhold inntreffer, kreves bare et flertall av avgitte stemmer på generalforsamling. Da er det ingen hensyn som tilsier at et kvalifisert flertall må stemme for beslutningen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-1 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis oppløsning er besluttet ved dom, bortfaller generalforsamlingens kompetanse til å beslutte oppløsning.

§ 16-2. Styrets ansvar for å avvikle selskapet. Selskapets øvrige organer

- (1) Avviklingen av selskapet hører under styret.
- (2) Når selskapet er besluttet oppløst, trer styret i stedet for daglig leder.
- (3) Bestemmelsene om styret i [kapittel 6](#), herunder reglene om ansattes rett til å velge medlemmer av styret, gjelder tilsvarende under avviklingen.
- (4) Reglene om generalforsamlingen og bedriftsforsamlingen gjelder under avviklingen så langt de passer.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-2 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er styret som er ansvarlig for gjennomføringen av avviklingen, det vil si at fra selskapet er besluttet oppløst, får styret nye oppgaver og ansvar. Frem til 2018 var lovens ordning at det skulle velges et eget avviklingsstyre, men denne ordningen ble endret. Se [Prop. 100 L \(2017–2018\) s. 25](#) flg.

Manglende overholdelse av styrets plikter kan lede til erstatningsansvar for styrets medlemmer, se [HR-2019-317-A](#) (Juletrebelysning). Enestyret ble her frifunnet for krav fra en kreditor som ikke fikk dekning for sitt krav i forbindelse med avviklingen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-2 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Daglig leder fratrer sin stilling når selskapet besluttes avvirket. Avviklingsperioden kan ta litt tid, og det kan være hensiktsmessig med noe drift i virksomheten i avviklingsfasen, jf. allmennaksjeloven [§ 16-5](#) annet ledd. Den daglige ledelse ligger i så fall under styret. Ordningen sikrer en helhetlig ledelse av selskapet i avviklingsfasen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-2 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

De ordinære reglene for styrets oppgaver, valg og saksbehandling i allmennaksjeloven [kapittel 6](#) gjelder også i avviklingsfasen. Det samme gjelder ulovfestede prinsipper, som styrets plikt til å arbeide for selskapsinteressen. Som følge av oppgavene i [kapittel 16](#) som kommer i tillegg, vil hensynet til å ivareta kreditorinteressene komme «klart i forgrunnen», se [NOU 2016: 22 s. 189](#) og [HR-2019-317-A](#) (Juletrebelysning) [avsnitt 47](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 16-2 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene i [kapittel 5](#) om generalforsamlingens og bedriftsforsamlingens myndighet gjelder i avviklingsfasen. Det vil si at reglene om generalforsamlingsbeslutninger i [kapittel 16](#) må suppleres med ordinære regler.

§ 16-3. Melding til Foretaksregisteret

Beslutning om å oppløse selskapet skal straks meldes til Foretaksregisteret.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-3

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen om oppløsning skal meldes til Foretaksregisteret, og den gjøres dermed kjent for tredjepersoner som eksempelvis kunne tenkes å inngå avtaler med selskapet. Etter foretaksregisterloven [§ 4-2](#) første ledd nr. 4 påhviler plikten det enkelte styremedlem.

§ 16-4. Kreditorvarsel

(1) Ved registrering av meldingen om oppløsning skal Foretaksregisteret kunngjøre beslutningen om å oppløse selskapet i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon. I kunngjøringen skal selskapets kreditorer varsles om at de må melde sine krav til styrets leder innen seks uker fra kunngjøringen. Navn og adresse til styrets leder skal fremgå av kunngjøringen.

(2) Alle kreditorer med kjent adresse skal så vidt mulig varsles særskilt av selskapet.

0 Endret ved lov [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [14 juni 2013 nr. 41](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 638](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-4 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Beslutningen om oppløsning har særlig betydning for selskapets kreditorer, som skal ha dekket sine krav. Foretaksregisteret skal derfor kunngjøre beslutningen og gi kreditorene varsel om at de må melde sine krav til styrets leder innen seks uker etter kunngjøringen. Fristen har ikke preklusiv virkning for kreditorene, det vil si at kravet ikke faller bort dersom det ikke blir meldt i tide. Men det kan bli vanskeligere å oppnå dekning, se Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven [§ 16-4](#) og Andenæs (2016) s. 623.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-4 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I tillegg til den alminnelige kunngjøringen fra Foretaksregisteret etter første ledd skal styret varsle selskapets kreditorer med kjent adresse «så vidt mulig». I de fleste tilfeller vil ikke dette være noe problem.

For hvem som regnes som kreditorer, se Aarbakke mfl. note 2.1 til aksjeloven [§ 16-4](#).

§ 16-5. Selskapets stilling under avviklingen

- (1) Når oppløsning er besluttet, skal selskapet ved sitt foretaksnavn på brev, kunngjøringer og andre dokumenter tilføye ordene «under avvikling».
- (2) Selskapets virksomhet kan fortsette under avviklingen i den utstrekning det er ønskelig for en hensiktsmessig gjennomføring av avviklingen.
- (3) Under avviklingen skal årsregnskap avlegges, revideres og sendes til Regnskapsregisteret etter samme regler som ellers.

0 Endret ved lov [5 sep 2003 nr. 91](#) (ikr. 1 mars 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1118](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-5 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er nødvendig å signalisere for omverdenen at selskapet er under avvikling, og dette skal derfor fremgå av foretaksnavnet i hele perioden. Tilsvarende følger av foretaksnavneloven [§ 7-1](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-5 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan være hensiktsmessig å fortsette virksomheten i avviklingsperioden, eksempelvis hvis en salgsbedrift står foran en sesong der det er mulig å få solgt ut varer. Det er imidlertid en forutsetning i loven at avvikling skal skje innen rimelig tid, se Aarbakke mfl. note 2.1 til aksjeloven [§ 16-5](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-5 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene om avleggelse av årsregnskap gjelder også i avviklingsperioden. Innholdet av regnskapet vil bli preget av at selskapet er under avvikling, se [§ 16-6](#).

§ 16-6. Avviklingsbalanse mv

- (1) Styret skal lage en oversikt over selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser, og gjøre opp en balanse med henblikk på avviklingen.
- (2) Oversikten og balansen skal revideres.
- (3) Oversikten og balansen skal i revidert stand legges ut på selskapets kontor til ettersyn for aksjeeierne.
- (4) Kopi av balansen med revisors erklæring skal sendes til alle aksjeeiere med kjent adresse.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-6 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En viktig del av styrets arbeid under avviklingen er å sørge for at kreditorene får oppgjør, jf. allmennaksjeloven [§ 16-7](#), og at overskytende verdier går til aksjeeierne etter [§ 16-9](#). Plikten til å lage en oversikt over eiendeler, rettigheter og forpliktelser og sette opp en avviklingsbalanse er sentral i

arbeidet. Plikten ble vurdert fjernet i 2018 for å gi fleksibilitet til styret, men departementet ønsket å beholde den som et dokumentasjonskrav, se [Prop. 100 L \(2017–2018\)](#) s. [31–32](#).

Plikten til å lage oversikten forutsetter at avviklingsstyret i nødvendig utstrekning tar stilling til omtvistede krav, se [HR-2019-317-A](#) (Juletrebelysning) [avsnitt 39](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-6 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

At oversikten og balansen skal revideres, innebærer at regnskapsloven gjelder for avviklingsbalansen. Loven inneholder enkelte særlige regler for avviklingssituasjonen. Det gjelder regnskapsloven [§ 4-5](#), som innebærer at verdsettelsen av eiendeler og rettigheter ikke nødvendigvis skal skje ut fra en forutsetning om fortsatt drift.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-6 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Aksjeeierne skal ha tilgang til dokumentasjonen som viser selskapets eiendeler, rettigheter og forpliktelser, på selskapets kontor, eventuelt i revidert stand.

Karnov Lovkommentar 4 til § 16-6 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Avviklingsbalansen, men ikke oversikten, skal sendes alle aksjeeiere med kjent adresse, med tillegg av revisors erklæring der slik erklæring finnes.

§ 16-7. Dekning av selskapets forpliktelser

(1) Styret skal sørge for at selskapets forpliktelser dekkes i den utstrekning ikke kreditor har frafalt sitt krav eller samtykker i å ta en annen som debitor i stedet.

(2) Kan en kreditor ikke finnes, eller nekter han eller hun å motta sitt tilgodehavende, skal beløpet deponeres i Norges Bank etter reglene i [lov 17 februar 1939 nr 2](#) om deponering i gjeldshøve.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-7 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den sentrale oppgaven for styret er å sørge for at selskapets forpliktelser dekkes. Unntak gjelder bare hvis kreditor har frafalt sitt krav eller samtykker i å få en annen debitor. Dette siste er praktisk når virksomheten skal fortsette i et annet selskap. Forpliktelser skal dekkes selv om de ikke ble meldt innen fristen, og selv om de ikke er forfalt, se Andenæs (2016) s. 623. Se nærmere om oppgjør av ulike forpliktelser Aarbakke mfl. note 1.4 og 1.5 til aksjeloven [§ 16-7](#). Selskapets kontraktsmessige forpliktelser må for øvrig håndteres i henhold til kontraktsrettslige regler.

[HR-2019-317-A](#) (Juletrebelysning) gjaldt et erstatningssøksmål fra en kreditor som ikke fikk dekning under avviklingen, mot avviklingsstyret. Dette enestyret fant at det omtvistede kravet ikke var berettiget, noe kravshaveren bestred. Høyesterett tok utgangspunkt i at kreditorinteresser kommer klart i forgrunnen under styrets arbeid, men at det ikke innebærer noen plikt til å gi dekning for uberettigede krav ([avsnitt 47](#) flg.). Det ble deretter uttalt at det må foreligge «et betydelig spillerom»

for styret når det gjelder å ta standpunkt til et omtvistet pengekrav, og at det bare er dersom «handlemåten er klart uforsvarlig», det kan bli aktuelt med erstatningsansvar ([avsnitt 51](#)). Det ble imidlertid tilføyd at styret i en avviklingssituasjon kan ha «plikt til å sikre at en kreditor med et omtvistet krav oppnår dekning i like stor grad som øvrige kreditorer dersom kravet viser seg å være berettiget» ([avsnitt 52](#)). Enestyret ble frifunnet, da det var reell usikkerhet rundt hvilket selskap som var rett kreditor for det aktuelle kravet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-7 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Når kreditor ikke mottar oppgjør som forutsatt, kan det aktuelle beløpet deponeres for at avviklingen ikke skal forsinkes.

§ 16-8. Omgjøring av selskapets eiendeler til penger

Selskapets eiendeler skal omgjøres i penger så langt dette er nødvendig for å dekke dets forpliktelser. For øvrig skal eiendelene omgjøres i penger med mindre aksjeeierne er enige om naturalutdeling.

Karnov lovkommentarer: § 16-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-8

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

For å kunne gjøre opp selskapets forpliktelser kan det være nødvendig å realisere selskapets eiendeler i penger. Styret bestemmer hvordan dette skal skje, men plikten til å ivareta selskapsinteressen innebærer en plikt til å arbeide for en god pris. En beslutning fra generalforsamlingen om hvilke eiendeler som skal realiseres, er bindende for styret, se Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven [§ 16-8](#), så lenge kreditorene får oppgjør. Uoverdragelige rettigheter kan ikke realiseres uten samtykke, se Andenæs (2016) s. 624.

Overskytende etter at kreditorene har fått oppgjør, skal utdeles til aksjeeierne, jf. allmennaksjeloven [§ 16-9](#). Med mindre aksjeeierne bestemmer på generalforsamling at de vil fordele eiendeler mellom seg, skal også disse realiseres og pengene fordeles.

§ 16-9. Utdeling til aksjeeierne

(1) Utdeling til aksjeeierne av annet overskudd enn utbytte etter [§ 8-1](#) kan ikke finne sted før selskapets forpliktelser er dekket og det er gått minst seks uker siden kunngjøringen av kreditorvarselet i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon etter [§ 16-4](#).

(2) Utdeling kan likevel foretas når det bare gjenstår uvisse eller omtvistede forpliktelser og det avsettes et tilstrekkelig beløp til dekning av dem. Med mindre annet er avtalt, skal beløpet settes inn på felleskonto for selskapet og den kreditor det gjelder, slik at uttak ikke kan skje uten begge parter skriftlige samtykke eller endelig dom.

(3) Utdelingen skal registreres på aksjeeierens konto i verdipapirregisteret.

0 Endret ved lover [5 juli 2002 nr. 64](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [vedtak 20 des 2002 nr. 1627](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [9 mai 2014 nr. 16](#) (ikr. 1 juli 2014 iflg. [res. 9 mai 2014 nr. 625](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-9 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene om utbyttebetaling i allmennaksjeloven [§ 8-1](#) gjelder også i avviklingsfasen, slik at generalforsamlingen kan beslutte å dele ut utbytte etter alminnelige regler. Det følger forutsetningsvis av [§ 16-9](#) første ledd og er lagt til grunn i [HR-2018-1983-A](#) (Røde Kors) [avsnitt 28](#). Utdeling av netto overskudd i forbindelse med avviklingen, gjerne kalt likvidasjonsutbytte, kan skje når selskapets forpliktelser er dekket, og det er gått minst seks uker siden kunngjøring av kreditorvarsel. Se Andenæs (2016) s. 624–625. Det er styret som beslutter slikt likvidasjonsutbytte innenfor alminnelige regler for styrebehandling, se Aarbakke mfl. note 1.4 til aksjeloven [§ 16-9](#).

Se unntak fra vilkåret om at alle forpliktelser skal være dekket før styret kan beslutte utbytte, i annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-9 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjøres unntak for hovedregelen i første ledd om at likvidasjonsutbytte bare kan besluttes når alle forpliktelser er dekket, for uvisse og omtvistede forpliktelser. Det må i så fall avsettes et tilstrekkelig beløp til dekning av disse på en felleskonto for selskap og den aktuelle kreditor. Ordningen sikrer at aksjeeierne kan få sin andel av overskuddet i selskapet uten å måtte vente på avklaring av omtvistede krav.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-9 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen må ses i sammenheng med rettsvernsreglene i allmennaksjeloven [§ 4-13](#) og plikten til å registrere aksjen i verdipapirsentral jf. [§ 4-4](#). Selskapet kan betale med frigjørende virkning til den som er registrert i verdipapirsentralen, se også Aarbakke mfl. note 0.1 til allmennaksjeloven [§ 16-9](#).

§ 16-10. Endelig oppløsning

- (1) Etter avsluttet utdeling, skal styret legge frem et revidert sluttoppgjør for generalforsamlingen.
- (2) Når sluttoppgjøret er godkjent av generalforsamlingen, skal det meldes til Foretaksregisteret at selskapet er endelig oppløst.
- (3) Bestemmelsene i [§§ 17-3](#) til [17-5](#) gjelder også etter endelig oppløsning.
- (4) Styret skal sørge for at selskapsdokumentasjonen oppbevares i minst ti år etter regnskapsårets slutt det året selskapet er endelig oppløst, jf. [§ 1-6](#). Styret skal også sørge for at kopi av aksjeeierregisteret oppbevares i minst ti år etter regnskapsårets slutt det året selskapet er endelig oppløst, slik dette er når selskapet registreres som endelig oppløst.
- (5) Styret skal sørge for at selskapets oppbevaringspliktige regnskapsmateriale oppbevares i samsvar med bokføringslovens bestemmelser.

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [16 juni 2017 nr. 71](#) (ikr. 1 juli 2017 iflg. [res. 16 juni 2017 nr. 760](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-10

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Allmennaksjeloven [§ 16-10](#) regulerer avviklingsprosessen etter at eiendelene er realisert, kreditorer har fått oppgjør for uomtvistede krav, og overskuddet er fordelt til aksjeeierne.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-10 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret plikter å utarbeide et sluttoppgjør som skal fremlegges for generalforsamlingen for godkjennelse. I selskaper underlagt revisjon må sluttoppgjøret være revidert.

Sluttoppgjøret må vise hva styret har gjort i henhold til reglene i [kapittel 16](#), altså hvilke eiendeler selskapet hadde, hvilke som er solgt og tilført selskapet, hvilke forpliktelser selskapet hadde, og om de er gjort opp, og utdelinger til aksjeeierne, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 16-10](#). Det må forutsettes at vilkårene i [§ 16-9](#), herunder seksukersfristen etter kreditorvarsel, må være oppfylt før sluttoppgjøret settes opp, se Andenæs (2016) s. 625.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-10 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret plikter å sørge for at endelig oppløsning registreres i Foretaksregisteret.

Karnov Lovkommentar 4 til § 16-10 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan fremkomme informasjon som gjør at det er aktuelt å fremme erstatningskrav mot personer tilknyttet selskapet, jf. allmennaksjeloven [§ 17-1](#), også etter at selskapet er oppløst. Det følger av allmennaksjeloven [§ 16-10](#) tredje ledd at slike krav kan fremsettes av generalforsamlingen, eventuelt av et mindretall av aksjeeierne på selskapets vegne etter reglene i allmennaksjeloven §§ [17-3–17-5](#), også etter at selskapet er oppløst. Selskapets organer må dermed tre i funksjon igjen, ved at styret må beslutte innkalling til ekstraordinær generalforsamling, se Aarbakke mfl. note 3.1.

Karnov Lovkommentar 5 til § 16-10 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styremedlemmene fratrer når selskapet er oppløst, men har likevel plikt til å sørge for at selskapsdokumentasjonen oppbevares i minst 10 år etter regnskapsårets slutt det året oppløsning skjer. En utskrift av aksjeeierregisteret skal også oppbevares i 10 år, jf. annet punktum.

Karnov Lovkommentar 6 til § 16-10 5. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret plikter også å oppfylle bokføringslovens bestemmelser om oppbevaring av regnskapsmateriale.

§ 16-11. Etterutlodning

Det som måtte tilfalle selskapet av beløp som er avsatt etter [§ 16-9](#) annet ledd, utdeling til aksjeeiere som ikke blir hevet, og det som for øvrig måtte vise seg å tilhøre det oppløste selskapet, utloddet etterskuddsvis. Er beløpet så lite at en etterutlodning ville medføre uforholdsmessig ulempe eller kostnad, kan styret i stedet anvende det til veldedige, humanitære eller miljømessige formål.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-11

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan tilkomme selskapet midler etter oppløsning, og disse skal i så fall etterutloddet til aksjeeierne. Dette kan gjelde beløp som var avsatt etter allmennaksjeloven [§ 16-9](#), utdeling til aksjeeiere som ikke mottas, eller nye eiendeler.

§ 16-12. Ansvar for udekkede forpliktelser

(1) Overfor kreditorer som ikke har fått dekning etter [§ 16-7](#) og heller ikke er tilstrekkelig sikret ved avsetning etter [§ 16-9](#) annet ledd, hefter aksjeeierne solidarisk inntil verdien av det som vedkommende har mottatt som utdeling etter [§ 16-9](#). Overfor slik kreditor hefter dessuten styrets medlemmer solidarisk uten begrensning, hvis det ikke godtgjøres at de har opptrådt med tilbørlig aktsomhet.

(2) I regressomgangen skal fordeling skje mellom aksjeeierne i forhold til hva hver enkelt har fått utdelt. [Lov 17 februar 1939 nr 1](#) om gjeldsbrev [§ 2](#) tredje ledd gjelder tilsvarende.

(3) Kreditors krav etter første ledd foreldes tre år etter at selskapets endelige oppløsning ble registrert i Foretaksregisteret.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-12 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et grunnleggende prinsipp i aksjeselskapsretten at kreditorene skal få dekning før aksjeeierne. Dersom en kreditor ikke har fått dekning etter allmennaksjeloven [§ 16-7](#), og aksjeeierne har mottatt utdeling etter [§ 16-9](#), hefter de solidarisk for mottatt beløp. Dette er en spesialregel om aksjeeiers ansvar overfor kreditor, som går foran den generelle regelen i allmennaksjeloven [§ 1-2](#) første ledd. Regelen må for øvrig suppleres med alminnelige erstatningsregler for aksjeeier, særlig allmennaksjeloven [§ 17-1](#), se Andenæs (2016) s. 629.

Allmennaksjeloven [§ 16-12](#) første ledd går også foran [§ 3-7](#), som bestemmer at ulovlig utbytte ikke skal tilbakeføres til selskapet hvis mottaker var i god tro. Dette fremgår direkte av lovteksten for så vidt gjelder likvidasjonsutbytte besluttet av styret i henhold til reglene i allmennaksjeloven [§ 16-9](#) første ledd. I [HR-2018-1983-A](#) (Røde Kors) var spørsmålet om aksjeeiere heftet etter aksjeloven [§ 16-12](#) første ledd bare for mottatt likvidasjonsutbytte eller også for ordinært utbytte mottatt i avviklingsperioden etter reglene i aksjeloven [§ 8-1](#). Ordlyden i [§ 16-12](#) første ledd, ”mottatt som utdeling etter § 16-9”, kan tas til inntekt for at aksjeeierne bare hefter for det ordinære likvidasjonsutbyttet. Høyesterett kom imidlertid til at alle utdelinger i perioden etter utløpet av seksukersfristen omhandlet i [§ 16-9](#) første ledd er omfattet av den objektive tilbakebetalingsreglen i [§ 16-12](#) første ledd. Førstvoterende la til grunn at [§ 16-9](#) første ledd må forstås slik at det ”etter utløpet av seksukersfristen oppstår et nytt regime der utdelinger til aksjeeierne reguleres uttømmende av § 16-9” ([avsnitt 28](#)). Det ble lagt vekt på hensynet til at kreditorenes krav skal dekkes ved en frivillig avviklingsprosess. Tilsvarende må gjelde for allmennaksjelovens regler.

Det følger av annet punktum at også styremedlemmene hefter overfor kreditorer som ikke har fått dekning, med mindre de kan godtgjøre at de har opptrådt aktsomt. Dette er en lovfesting av det alminnelige culpaansvaret. Styremedlemmenes maksimale ansvar er det beløp som er utdelt etter aksjeloven [§ 16-9](#), se Andenæs (2016) s. 628.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-12 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selv om aksjeeierne hefter solidarisk for mottatt beløp etter første ledd, skal kravet fordeles forholdsmessig mellom dem ut fra hvor mye de har mottatt. Dersom en aksjeeier har innfridd hele beløpet, har han således regresskrav mot øvrige aksjeeiere.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-12 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den forbigåtte kreditors krav er underkastet foreldelsesreglene, og starten på treårsfristen er ved registrering av oppløsningen i Foretaksregisteret. Et kontraktsfestet krav vil også være underlagt kontraktens regler, herunder om reklamasjon og passivitet.

§ 16-13. Omgjøring av beslutning om oppløsning

(1) Beslutning om å oppløse selskapet kan omgjøres av generalforsamlingen med det flertall som var nødvendig for beslutningen om oppløsning. Er selskapet oppløst på grunn av bestemmelser i lov eller vedtekter, kan beslutningen bare omgjøres når oppløsningsgrunnen ikke lenger er til stede.

(2) Omgjøring kan ikke besluttes dersom selskapet har foretatt utdeling til aksjeeierne av annet enn utbytte. Er egenkapitalen mindre enn aksjekapitalen, må aksjekapitalen dessuten være nedsatt til det beløpet som er i behold. Er den egenkapital som er i behold, mindre enn minstekravet etter [§ 3-1](#), må den bringes opp til minst dette beløpet.

(3) Omgjøringen av en beslutning om oppløsning skal straks meldes til Foretaksregisteret.

0 Endret ved lov [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-13 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En beslutning om oppløsning fra generalforsamlingen kan omgjøres hvis det ikke er vilkår i lov eller vedtekter som hindrer dette. En oppløsningsbestemmelse i vedtektene som hindrer omgjøring, kan antakelig endres, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 16-13](#). Omgjøring kan bare skje hvis vilkårene i første ledd er oppfylt.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-13 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er tre vilkår som må være oppfylt for at omgjøring av beslutning av oppløsning kan finne sted: For det første må det ikke ha vært foretatt utdeling i henhold til allmennaksjeloven [§ 16-9](#), altså i henhold til allmennaksjeloven [§ 8-1](#), se Aarbakke mfl. note 2.1 til aksjeloven [§ 16-13](#). For det annet må selskapets egenkapital tilfredsstille kravene i allmennaksjeloven §§ [3-1](#) og [3-4](#), og for det tredje må vedtektenes krav til aksjekapital være oppfylt. De to siste vilkårene kan oppfylles ved at selskapet tilføres nødvendig kapital eller at aksjekapitalen settes ned.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-13 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Omgjøring av oppløsningsbeslutning må meldes til Foretaksregisteret snarest. Her må også styrets medlemmer fremgå, se Andenæs (2016) s. 630.

§ 16-14. Tingretten overtar ansvaret for avviklingen

(1) Tingretten kan ved kjennelse beslutte å overta ansvaret for avviklingen av selskapet når særlige grunner taler for det dersom

1. selskapet ikke er meldt endelig oppløst til Foretaksregisteret senest ett år etter registreringen av melding etter [§ 16-3](#), eller
2. aksjeeiere som representerer minst en femdel av aksjekapitalen krever det.

(2) Styret skal gis anledning til å uttale seg før avgjørelsen treffes. Foretaksregisteret skal gi tingretten melding om at fristen etter første ledd nr 1 er utløpt.

(3) Har retten overtatt avviklingen, skal den videre avvikling skje etter reglene i [§ 16-18](#). Rettens kjennelse har virkning som en kjennelse om konkursåpning etter [konkursloven kapittel VIII](#).

(4) Er selskapet oppløst på grunn av bestemmelsene i lov eller vedtekter, kan boet bare leveres tilbake til selskapet etter [konkursloven § 136](#) dersom oppløsningsgrunnen ikke lenger er til stede. § 16-13 annet ledd gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [14 des 2018 nr. 95](#) (ikr. 1 mars 2019 iflg. [res. 14 des 2018 nr. 1922](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-14 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan være behov for tingrettens bistand til å forestå avviklingen av selskapet, og dette kan skje i to situasjoner. For det første dersom prosessen trekker ut i tid, og selskapet ikke er meldt oppløst innen ett år etter registrering av melding om at oppløsning er besluttet (nr. 1). For det annet kan tingretten beslutte å overta ansvaret for avviklingen hvis aksjeeiere som representerer minst en femtedel av kapitalen, krever det. I begge tilfeller må det foreligge «særlige grunner», se nærmere Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven [§ 16-14](#). Bestemmelsen skal sikre minoritetsvernet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-14 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Styret skal involveres før tingretten beslutter å overta ansvaret. Hvis det er sannsynlig at styret vil sørge for snarlig avvikling, vil det antakelig ikke foreligge særlige grunner til å overta selv om det er gått ett år fra beslutning ble meddelt Foretaksregisteret.

Tingrettene har ikke noen plikt til å overvåke avviklingsprosesser for å kunne melde fra når det har gått ett år etter oppløsningsbeslutning er meldt, men Foretaksregisteret skal gi tingrettene beskjed, jf. annet punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-14 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis tingretten overtar ansvaret, følges reglene om tvangsoppløsning i allmennaksjeloven [§ 16-18](#) og konkursloven [kapittel VIII](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 16-14 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tingretten kan levere boet tilbake til selskapet, men bare dersom eventuelle vilkår for oppløsning i lov eller vedtekter ikke lenger hindrer fortsatt drift.

II. Oppløsning og avvikling etter kjennelse fra tingretten

0 Overskriften endret ved lov [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

§ 16-15. *Oppløsning etter kjennelse fra tingretten*

(1) Hvis ikke generalforsamlingen treffer beslutning om oppløsning, skal tingretten ved kjennelse beslutte selskapet oppløst i følgende tilfeller:

1. når selskapet skal oppløses som følge av bestemmelse i lov eller vedtekter;
2. når selskapet ikke har meldt til Foretaksregisteret et styre som fyller de vilkår som følger av bestemmelsene gitt i eller i medhold av lov;
3. når selskapet ikke har meldt til Foretaksregisteret en daglig leder som fyller de vilkår som er fastsatt i lov;
4. når selskapet ikke har meldt til Foretaksregisteret en revisor som fyller de vilkår som er fastsatt i lov;
5. når årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetningen som selskapet skal sende til Regnskapsregisteret etter [regnskapsloven § 8-2](#), ikke er innsendt innen seks måneder etter fristen for slik innsendelse, eller når Regnskapsregisteret ved fristens utløp ikke kan godkjenne innsendt materiale som årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning.

(2) Retten kan bare beslutte selskapet oppløst som følge av bestemmelse i vedtektene når en aksjeeier har fremsatt krav om det og generalforsamlingen har unnlatt å treffe beslutning om oppløsning etter [§ 16-1](#).

0 Endret ved lover [2 juli 1999 nr. 59](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [res. 2 juli 1999 nr. 715](#)), [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-15 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir grunner for at selskapet skal oppløses, uavhengig av om selskapet selv tar initiativ. Nr. 1 angir at selskapet skal oppløses når det følger av lov eller vedtekter. De øvrige alternativene angir situasjoner hvor selskapet ikke oppfyller allmennaksjelovens eller regnskapslovens krav.

Selskapet skal motta varsel om at forhold omhandlet i [§ 16-15](#) første ledd ikke er oppfylt, direkte fra aktuell myndighetsinstans. Aktuell myndighetsinstans er enten Foretaksregisteret eller Regnskapsregisteret. Selskapet skal gis en frist på en måned for å bringe forholdene i orden og dermed unngå oppløsning av selskapet. Det er ikke alle forhold som kan gi grunnlag for oppløsning, som er like enkle for registrene å overvåke, som brudd på vedtektsbestemmelser.

Hvis forholdene bringes i orden av selskapet, bortfaller oppløsningssaken.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-15 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet får ytterligere en fireukersfrist for å bringe forholdene i orden etter at varselet om oppløsning er kunngjort gjennom Brønnøysundregistrene.

§ 16-16. *Behandling av saker om oppløsning etter [§ 16-15](#)*

(1) Når vilkårene i [§ 16-15](#) første ledd nr 1 til 4 er oppfylt, skal Foretaksregisteret sende selskapet varsel om dette. I tilfelle som nevnt i [§ 16-15](#) første ledd nr 5 sendes varsel av Regnskapsregisteret. Selskapet skal gis en frist på en måned til å bringe forholdet i orden og underrettes om følgene av at fristen oversittes.

(2) Har selskapet ikke brakt forholdet i orden ved fristens utløp, skal Foretaksregisteret eller Regnskapsregisteret gjenta varselet ved kunngjøring i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon. I kunngjøringen skal det angis at vilkårene for oppløsning av selskapet er oppfylt, og at selskapet har en frist på fire uker fra kunngjøringen til å bringe forholdet i orden. Følgene av at fristen oversittes, skal også angis.

(3) Dersom det finnes hensiktsmessig, kan varsel etter denne bestemmelsen i stedet gis av tingretten.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [5 sep 2003 nr. 92](#) (ikr. 1 jan 2004 iflg. [res. 5 sep 2003 nr. 1119](#)), [24 juni 2011 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 647](#)), [14 juni 2013 nr. 41](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 638](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-16 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet skal motta varsel om at forhold omhandlet i [§ 16-15](#) første ledd ikke er oppfylt, direkte fra aktuell myndighetsinstans. Aktuell myndighetsinstans er enten Foretaksregisteret eller Regnskapsregisteret. Selskapet skal gis en frist på en måned for å bringe forholdene i orden og dermed unngå oppløsning av selskapet. Det er ikke alle forhold som kan gi grunnlag for oppløsning, som er like enkle for registrene å overvåke, som brudd på vedtektsbestemmelser.

Hvis forholdene bringes i orden av selskapet, bortfaller oppløsningssaken.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-16 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet får ytterligere en fireukersfrist for å bringe forholdene i orden etter at varselet om oppløsning er kunngjort gjennom Brønnøysundregistrene.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-16 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Tingretten kan også gi varslene omhandlet i første og annet ledd, se nærmere Aarbakke mfl. note 3.1 til aksjeloven [§ 16-16](#).

§ 16-17. Tingrettens kjennelse

(1) Er varsel til selskapet kunngjort etter [§ 16-16](#) annet ledd og selskapet har oversittet fristen i kunngjøringen, skal Foretaksregisteret eller Regnskapsregisteret varsle tingretten om dette.

(2) Retten skal uten ytterligere varsel ved kjennelse beslutte selskapet oppløst etter [§ 16-15](#), med mindre beslutning om oppløsning allerede er truffet av generalforsamlingen. Kjennelsen har virkning som kjennelse om konkursåpning etter [konkursloven kapittel VIII](#).

(3) Dersom vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det, kan Kongen av eget tiltak treffe vedtak om at selskapet tillates å drive videre, og at saken likevel ikke skal oversendes tingretten for tvangsoppløsning, men at selskapet skal gis en ytterligere frist før tvangsoppløsning gjennomføres. Kongen skal treffe vedtak om at selskapet i så fall skal betale en løpende tvangsmulkt til staten fra en frist som fastsettes og frem til forholdet er rettet.

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 9 feb 2007 iflg. [res. 9 feb 2007 nr. 154](#)), [24 juni 2011 nr. 33](#) (ikr. 1 juli 2011 iflg. [res. 24 juni 2011 nr. 647](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-17 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det register som har sendt varsel etter [§ 16-16](#) første eller annet ledd, skal varsle tingretten dersom selskapet oversitter fristene.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-17 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis ikke generalforsamlingen i selskapet har truffet beslutning om oppløsning, skal tingretten beslutte selskapet oppløst ved kjennelse. Hensynet til selskapet anses ivaretatt ved varslene sendt etter [§ 16-16](#). Kjennelsen har virkning som kjennelse om konkursåpning etter konkursloven, og avvikling skal skje etter reglene i konkursloven og dekningsloven, jf. [§ 16-18](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-17 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

En oppløsning av selskapet kan stanses av departementet, nå Nærings- og fiskeridepartementet, hvis vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det, se Aarbakke mfl. note 3.1 til aksjeloven [§ 16-17](#).

§ 16-18. Avvikling av selskapet

(1) Når tingretten har besluttet selskapet oppløst, skal selskapet avvikles etter reglene i konkursloven og dekningsloven.

(2) Boet kan bare leveres tilbake til selskapet etter [konkursloven § 136](#) dersom oppløsningsgrunnen ikke lenger er tilstede.

0 Endret ved lov [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-18

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-18 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 16-18](#) regulerer avviklingsprosessen der denne er overtatt av tingretten, og denne skal følge reglene i konkurs- og dekningsloven. Dette gjelder først og fremst saksbehandlingsreglene og reglene om kreditors stilling. Det følger av aksjeloven [§ 6-18](#) annet ledd at styret representerer selskapet ved gjeldsforhandling og konkurs.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-18 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et vilkår for tilbakelevering av boet til selskapet at oppløsningsgrunnen ikke lenger er til stede, jf. tilsvarende i [§ 16-14](#) fjerde ledd. Dette er en betinget omgjøringsadgang.

III. Oppløsning og avvikling ved dom etter krav fra aksjeeier

Karnov lovkommentarer: III. Oppløsning og avvikling ved dom etter krav fra aksjeeie...

Karnov Lovkommentar 1 til III. Oppløsning og avvikling ved dom etter krav fra aksjeeie...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den tredje alternative grunnlaget for oppløsning av selskapet er at en aksjeeier har fremsatt krav som følge av misligholdslignende situasjoner. Terskelen for at en aksjeeier kan kreve oppløsning, er svært høy, slik at dette er en snever unntaksregel. Lovens ordning er at den som ikke ønsker å fortsette aksjeeierforholdet, selger sine aksjer.

§ 16-19. Oppløsning ved dom

(1) En aksjeeier kan kreve selskapet oppløst ved dom når et selskapsorgan eller andre som representerer selskapet, har handlet i strid med [§§ 5-21](#) og [6-28](#) og særlig tungtveiende grunner taler for oppløsning som følge av dette.

(2) Når selskapet har nedlagt påstand om det, kan dommen i stedet gå ut på at aksjeeierens aksjer skal innløses av selskapet. Innløsningssummen fastsettes i dommen under hensyn til selskapets økonomiske stilling og muligheter. Er innløsningen ikke gjennomført innen den frist som følger av dommen, og dette ikke skyldes aksjeeierens forhold, kan aksjeeieren kreve at tingretten ved kjennelse beslutter selskapet oppløst.

(3) Går dommen ut på oppløsning av selskapet, gjelder [§ 16-18](#) tilsvarende. Dommen har virkning som en kjennelse om konkursåpning etter [konkursloven kapittel VIII](#).

0 Endret ved lov [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-19

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-19 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 16-19](#) første ledd oppstiller to vilkår for å få selskapet oppløst med dom: For det første må det foreligge myndighetsmisbruk av enten generalforsamlingen eller ledende organer, jf. [§§ 5-21](#) og [6-28](#). Se noter til disse bestemmelsene. For det annet må det foreligge særlig tungtveiende grunner som taler for oppløsning som følge av myndighetsmisbruket. Ordlyden taler for at terskelen er meget høy, og det samme gjør det forhold at oppløsning av selskapet kan være inngripende for mange interessegrupper. Se nærmere om særlige grunner Andenæs (2016) s. 633.

I [Rt-2000-931](#) (Inco) ble det lagt til grunn at den tilsvarende bestemmelsen i [aksjeloven av 1976](#) ble supplert av en rett til å kreve oppløsning etter ulovfestet rett. Det er diskutert i forarbeidene til 1997-loven om også [§ 16-19](#) skulle kunne suppleres med ulovfestet rett, se [NOU 1992: 29 s. 188](#). Det må uansett være et minimumsvilkår at det foreligger «særlig tungtveiende grunner», se tilsvarende Andenæs (2016) s. 636. I [HR-2016-1439-A](#) (Bergshav Holding) la Høyesterett til grunn at myndighetsmisbruk i form av utsulting – langvarig mangelfull utbyttebetaling – kunne gi grunnlag for oppløsning etter aksjeloven [§ 16-19](#). Høyesterett konkluderte ikke med om dette var myndighetsmisbruk i henhold til aksjeloven [§ 5-21](#), men kom til at det uansett var et myndighetsmisbruk som kunne lede til oppløsning etter [§ 16-19](#). Det strenge kravet til «særlig tungtveiende grunner» var imidlertid ikke oppfylt, slik at det ikke ble gitt medhold i oppløsningskravet. Aksjeeieren fikk imidlertid medhold i sitt subsidiære krav om innløsning, jf. aksjeloven [§ 4-24](#). Se nærmere om situasjoner hvor oppløsning er aktuelt, Aarbakke mfl. note 1.3 til aksjeloven [§ 16-19](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-19 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis aksjeeier krever oppløsning, kan selskapet nedlegge påstand om innløsning av saksøkerens aksjer i stedet. Det innebærer at selskapet kan unngå oppløsning av selskapet ved å forplikte seg til å innløse saksøkerens aksjer i stedet. Dette er ikke en hjemmel for aksjeeieren til å kreve aksjene innløst, denne må eventuelt finnes på ulovfestet grunnlag, se Andenæs (2016) s. 635.

Retten fastsetter innløsningssummen etter selskapets stilling og muligheter, noe som må forstås som at det skal tas utgangspunkt i fortsatt drift, se Aarbakke mfl. note 2.3. Innløsning kan skje ved nedsettelse av aksjekapitalen eller ved at selskapet overtar aksjene, jf. [§ 9-6](#) første ledd.

Hvis ikke selskapet gjennomfører innløsning som forutsatt, kan tingretten beslutte selskapet oppløst.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-19 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis saksøker får medhold i oppløsningskravet, gjelder tilsvarende regler om avvikling av selskapet som ved tvangsoppløsning ved kjennelse etter §§ [16-15](#) flg.

Kapittel 17. Erstatning mv

Karnov lovkommentarer: Kapittel 17. Erstatning mv

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 17. Erstatning mv

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 17](#) regulerer først og fremst erstatningskrav mot personer som er tilknyttet selskapet, fremsatt av selskapet eller andre. Dette gjelder krav knyttet til brudd på selskapsrettslige normer.

Erstatningskrav mot selskapet, i eller utenfor kontrakt, reguleres av alminnelige erstatningsregler.

Erstatningssaker basert på allmennaksjeloven [kapittel 17](#) reiser mange vanskelige spørsmål, både av selskapsrettslig, erstatningsrettslig og kontraktsrettslig karakter. Det er derfor nødvendig å supplere de selskapsrettslige kildene med erstatningsrettslige og kontraktsrettslige kilder. Dette gjelder eksempelvis krav til erstatningsrettslig vern, adekvat årsakssammenheng og utmåling av erstatning. I fremstillingen her vil vekten være på de særlige selskapsrettslige spørsmålene som oppstår i tilknytning til allmennaksjeloven [kapittel 17](#).

Reglene i [kapittel 17](#) er sammenfallende med reglene i aksjeloven [kapittel 17](#), og teori og praksis knyttet til aksjelovens bestemmelser er dermed relevante også for tolkningen av allmennaksjeloven. Se utførlig fremstilling av erstatningsreglene hos Aarbakke mfl. i notene til aksjeloven [kapittel 17](#) og Andenæs (2016) s. 645 flg.

§ 17-1. Erstatningsansvar

(1) Selskapet, aksjeeier eller andre kan kreve at daglig leder, styremedlem, medlem av bedriftsforsamlingen, uavhengig sakkyndig, gransker eller aksjeeier erstatter skade som de i den nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende.

(2) Selskapet, aksjeeier eller andre kan også kreve erstatning av den som forsettlig eller uaktsomt har medvirket til skadevolding som nevnt i første ledd. Erstatning kan kreves av medvirkeren selv om skadevolderen ikke kan holdes ansvarlig fordi han eller hun ikke har utvist forsett eller uaktsomhet.

0 Endret ved lover [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)).

Karnov lovkommentarer: § 17-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-1

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 03.12.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 17-1](#) er den sentrale bestemmelsen i kapittelet og angir hvilke personer som kan fremme krav mot hvem, og på hvilke vilkår. I første ledd reguleres krav fra selskapet, aksjeeier eller andre som følge av at ulike personer tilknyttet selskapet har handlet forsettlig eller uaktsomt. Bestemmelsen beskrives slik i [HR-2017-2375-A](#) (Ulvesund Elektro) [avsnitt 25](#):

«Bestemmelsen er en særlig regulering av den alminnelige erstatningsrettslige culpanormen, og den omfatter også krav om erstatning for et rent formuestap hos en kreditor, jf. [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 167](#). Den viderefører [§ 15-1](#) i aksjeloven 1976. Lovgiver har ansett en slik ‘generell’ og ‘skjønnsmessig’ regel som ‘ønskelig og nødvendig’, fordi dette gir ‘en stor grad av fleksibilitet’ og legger opp til at ansvarsspørsmålet ‘må løses ut fra en konkret vurdering av forholdene i det enkelte tilfellet’, jf. [Ot.prp. nr. 36 \(1993–1994\) s. 82](#).»

I annet ledd reguleres medvirkningsansvar for personer som har medvirket til skadeforvoldelse som nevnt i første ledd. Bestemmelsen er beskrevet som en lovfesting av det alminnelige culpaansvaret og som en skjønnsmessig og fleksibel regel som legger opp til en konkret vurdering i det enkelte skadetilfellet, se [HR-2017-2375-A](#) (Håheller) [avsnitt 25](#), med henvisning til forarbeidene.

Det kan oppstå krevende foreldesspørsmål, se nærmere analyse i Aarbakke mfl. note 1.8 til aksjeloven § 17-1. I [HR-2023-585-A](#) uttales det at styreansvaret er et selvstendig ansvar som løper parallelt med selskapets ansvar overfor en kontraktspart, og følgelig må foreldelsesfristen avbrytes særskilt overfor styremedlemmer. Det legges til grunn at når fristen etter foreldelsesloven [§ 9](#) nr. 1 starter å løpe når skadelidte har «nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige», er friststart den samme for krav mot selskapet og styremedlemmene. Den skadelidte forbrukers anførsel om at fristen mot styremedlemmene først startet å løpe da det ble klart at selskapet ikke kunne betale, førte dermed ikke frem.

Karnov Lovkommentar 2 til § 17-1 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd angir at det er selskapet, aksjeeier eller andre som kan fremme krav mot personer som har roller i selskapet når de volder skade forsettlig eller uaktsomt. Slike handlinger vil normalt ramme selskapet, og det er naturlig at selskapet som juridisk person kan fremme erstatningskrav. Selskapet ivaretar selskapsinteressen, først og fremst interessene til aksjeeierfellesskapet og kreditorfellesskapet. Dersom selskapet får erstatning, vil dette normalt også ivareta aksjeeiernes og kreditorenes interesser. Det kan også være situasjoner hvor aksjeeier eller kreditorer lider tap som de ønsker å forfølge selv, og de kan på nærmere vilkår fremme slike krav basert på [§ 17-1](#). Dette vil bli utypet nedenfor.

Felles for personene som er opplistet som ansvarssubjekter, er at de har plikter overfor selskapet og andre etter aksjerettslige regler og prinsipper. Dette gjelder styremedlemmer, daglig leder, aksjeeier, medlem av bedriftsforsamlingen eller gransker. Det er et vilkår for ansvar etter [§ 17-1](#) at de opptrer «i den nevnte egenskap», det vil si at det foreligger brudd på normer som gjelder for den aktuelle rollen, typisk i lov eller vedtekter. Dette omfatter også utførelse av verv styremedlemmene har som valgkomité og revisjonskomité, se Aarbakke mfl. note 1.1. Ved brudd på andre normer, som ikke

gjelder ansvarssubjektets rolle overfor selskapet, gjelder alminnelige erstatningsregler. I disse tilfellene kommer ikke øvrige regler i allmennaksjeloven [kapittel 17](#) til anvendelse.

Revisor omfattes ikke av [§ 17-1](#), og ansvar reguleres av revisorloven. Det er også enkelte særbestemmelser i allmennaksjeloven som oppstiller ansvar for revisor ved brudd på pliktene, som [§ 2-19](#).

Culpavurderingen har en objektiv og en subjektiv side: Det må foreligge brudd på en plikt, og det må i den forbindelse være utvist uaktsomhet, se Normann Aarum, Kristin, *Styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskaper*, Gyldendal, 1994, s. 187. Ved brudd på en av ansvarssubjektets plikter er det presumsjon for at det er utvist culpa, se [HR-2016-1440-A](#) (Håheller) [avsnitt 41](#) og [HR-2020-1947-A](#) (Akademiet) [avsnitt 74](#).

Når det gjelder den objektive siden av culpavurderingen, må altså utgangspunktet tas i de plikter som påhviler ansvarssubjektet. Overordnet plikter ansvarssubjektene å bidra til at allmennaksjeloven og tilhørende aksjerettslige prinsipper, selskapets vedtekter og annen lovgivning overholdes. Noen av pliktene er skjønnsmessige, som spørsmålet om hvorvidt styremedlemmers handleplikt i [§ 3-5](#) er overtrådt, og Høyesterett påpeker i [HR-2016-1440-A](#) (Håheller) at det skal spesielle omstendigheter til for at styrets vurdering skal overprøves. Tilsvarende, selv om styret har det overordnede forvalteransvaret i [§ 6-12](#), vil ikke enhver uheldig disposisjon utgjøre pliktbrudd, se Andenæs (2016) s. 648, som fremholder at ikke «enhver feilvurdering eller kritikkverdig opptreden er erstatningsrettslig uforsvarlig».

Det er også rom for subjektive unnskyldningsgrunner, som fritar for ansvar til tross for presumsjonen for uaktsomhet. Ansvarssubjektene skal vurderes ut fra sin faktiske kunnskap, samt kunnskap de burde hatt, se Andenæs (2016) s. 649. Det vil si at det kan være ansvarsskjerpene om ett styremedlem har mer informasjon enn de øvrige, eksempelvis styreleder fordi han har tett kontakt med daglig leder. Det er imidlertid ikke ansvarsbefriende om man mangler kompetanse til å skjøtte styrevervet, se Andenæs (2016) s. 650 og Aarbakke mfl. note 1.11 til aksjeloven [§ 17-1](#).

Tapet vil normalt utgjøre formuestap, ved at selskapets økonomiske stilling er svekket. Alminnelige regler når det gjelder krav til erstatningsrettslig vernet interesse, adekvat årsakssammenheng og økonomisk tap, vil gjelde, se [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 114](#) og Aarbakke mfl. note 1.10 til aksjeloven [§ 17-1](#), med henvisning til [Rt-2011-562](#). I og med at ansvarssubjektene har påtatt seg særlige plikter overfor selskapet, vil selskapets interesser normalt være erstatningsrettslig vernet. Det kan stille seg annerledes for mer avledede interesser som kreditorer og aksjeeiere, se nedenfor.

[HR-2021-967-A](#) gjaldt utmåling av en selskapskreditors erstatningskrav mot styrets medlemmer, og Høyesterett tok utgangspunkt i [Rt-1992-64](#) (P-pilledom II) og uttalelsen om at årsakskravet normalt er oppfylt hvis skaden ikke ville ha skjedd om handlingen eller unnlatelsen tenkes borte. Videre ble det lagt til grunn at formuestapet skal beregnes ut fra en differansebetraktning mellom faktisk og hypotetisk hendelsesforløp, hvor det blant annet må tas stilling til hvordan skadelidte ville handlet dersom skadevolder ikke hadde opptrådt uaktsomt. Skadelidte har bevisbyrden for den usikkerhet som er knyttet til et hypotetisk hendelsesforløp, og både fordeler og ulemper knyttet til den skadevoldende handling må tas i betraktning. I den aktuelle saken hadde styremedlemmene utvist uaktsomhet ved å unnlate å informere kreditorer om selskapets svekkede økonomi. Ved beregning av kreditorens tap ble det tatt utgangspunkt i krav oppstått etter uaktsomhetstidspunktet, men det ble gjort fradrag for innbetalinger han hadde mottatt for tidligere oppståtte krav i samme periode.

Karnov Lovkommentar 3 til § 17-1 ...Selskapet...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapet vil stå i et kontraktsforhold til ansvarssubjektene, og erstatningskrav fra selskapet vil dermed være erstatningskrav i kontrakt. Aksjer tegnes ved tegningsavtale, som også binder selskapet, og begge parter er bundet av vedtektene, se nærmere Andenæs (2016) s. 662. Daglig leder står i et ansettelsesforhold, og de øvrige ansvarssubjektene, herunder styremedlemmene, vil ha oppdrag på vegne av selskapet.

Mange av ansvarssubjektenes plikter gjelder direkte overfor selskapet, og selskapet vil dermed være direkte skadelidt ved overtredelse. Erstatningskrav vil være aktuelt når pliktbruddet har skadet selskapsinteressen og redusert selskapets formuesmasse, se Aarbakke mfl. note 1.10 til [§ 17-1](#).

Dersom selskapet går konkurs, vil boet tre inn i selskapets krav, se nærmere Aarbakke mfl. note 1.13. Selskapet kan fremme krav selv om erstatningsbeløpet ikke tilkommer aksjeeierne, dersom det kommer kreditorene til gode. Kreditorinteressene inngår i selskapsinteressen, jf. [Rt-1993-1399](#) (Ytternes).

Karnov Lovkommentar 4 til § 17-1 ...aksjeeier...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Se Andenæs (2016) s. 657 flg. og Aarbakke mfl. note 1.20 flg. til aksjeloven [§ 17-1](#).

Aksjeeier kan lide tap på to måter: som et tap avledet av selskapets tap eller som et særtap. Et avledet tap oppstår fordi selskapets formuesmasse reduseres, og det resulterer i at verdien av aksjen reduseres. Konkret kan det medføre at aksjeeier får redusert utbyttegrunnlag eller får lavere salgsvederlag når aksjen selges. Et særtap oppstår uavhengig av om selskapet påføres tap, ved at et av ansvarssubjektene opptrer direkte erstatningsansvarlig overfor ham. Et typisk eksempel er at daglig leder gir uriktige opplysninger ved aksjetegning. I disse tilfellene pådras ikke nødvendigvis selskapet et tap, men aksjeeier kan lide tap fordi han betaler for mye for aksjen.

Aksjeeiers krav mot ansvarssubjektene vil være utenfor kontrakt, med unntak av krav mot andre aksjeeiere. Aksjeeierne anses å stå i et kontraktsforhold med hverandre, gjennom tilslutning til stiftelsesavtalen og vedtektene, se nærmere analyse i Christoffersen, Margrethe Buskerud, *Aksjeeiers lojalitetsplikt*, Gyldendal, 2019, s. 81 flg.

I [HR-2022-2484-A](#) (Spiro) fikk en investor i selskapet ikke medhold i krav mot styremedlemmer, begrunnet med at de hadde gitt feilaktig informasjon forut for en emisjon. Høyesterett uttalte at de avtalerettslige reglene gjelder som utgangspunkt ved aksjetegning. Avtalen inngås imidlertid mellom selskapet og tegnerne, mens styremedlemmene ikke er part i denne. Retten mener likevel at avtaleloven §§ [33](#) og [36](#) gir veiledning for hvilke krav som stilles til styrets medlemmer. Det betyr at styremedlemmenes plikt til å gi informasjon til aksjetegnere på selskapets vegne har fellestrekk med den kontraktsrettslige opplysningsplikten. Høyesterett understreker at styret har anledning til å ta risiko, særlig sett i lys av at formålet med aksjeselskaper er å legge til rette for at aksjeeiere tar risiko. Terskelen for ansvar for styrets forretningsmessige feilvurderinger er derfor høy jf. blant annet [Rt-1991-119](#) Normount og [HR-2017-2375-A](#) Ulvesund [avsnitt 42](#). Høyesterett kom til at det var gitt noenlunde korrekte opplysninger om faktiske forhold. Styremedlemmene hadde riktignok feilvurdert situasjonen, men handlingene oversteg ikke den høye terskelen for å ilegge erstatningsansvar på et slikt grunnlag. Det ble i vurderingen lagt vekt på at saken gjaldt profesjonelle investorer som må bære risikoen for egne forventninger om fremtiden. Investorene var klar over at det fremdeles heftet teknisk risiko knyttet til utviklingen av selskapets produkt.

Reglene i [§ 17-1](#) må suppleres med alminnelige erstatningsrettslige regler. Kravet om at erstatning bare kan kreves hvis den skadede interessen nyter erstatningsrettslig vern, reiser komplekse spørsmål når det gjelder aksjeeiers krav på erstatning for tap avledet av selskapets tap. Det er forutsatt i

allmennaksjeloven [§ 17-6](#) at aksjeeier kan ha et slikt krav, og allmennaksjeloven [§ 17-1](#) er et aktuelt grunnlag. De øvrige erstatningsvilkårene må imidlertid være oppfylt, og det har særlig vært omdiskutert om aksjeeiers krav på avledet tap nyter erstatningsrettslig vern. I [Rt-2004-1816](#) (Skiltmaker) besvarte Høyesteretts flertall spørsmålet benektende når det gjaldt en aksjeeiers krav på erstatning for redusert utbytte. Flertallet på tre dommere presiserte at en aksjeeier som velger å legge virksomhet i en egen juridisk person, må ta konsekvensene av dette, slik at tap utbytte ikke kan kreves erstattet. Synspunktet er kritisert, særlig i erstatningsrettslig teori, se Hagstrøm, Viggo og Stenvik, Are, *Erstatningsrett*, Universitetsforlaget, 2019, s. 479–481, men har støtte hos Andenæs (2016) s. 658 flg. Se nærmere analyse i Aarbakke mfl. note 1.25. Skiltmakerdommen ble opprettholdt i [LB-2018-69934](#) og må fortsatt anses å være gjeldende rett. I lys av senere dommer om hvilke interesser som er erstatningsrettslig vernet, særlig [Rt-2015-276](#) (Bori) [avsnitt 26](#), kan resultatet i Skiltmakerdommen forsvares. Det ble her uttalt at spørsmålet om hvorvidt en interesse er erstatningsrettslig vernet, beror på «en bredere avveining, hvor tapssituasjonen, karakteren av pliktbruddet og de interesser som beskyttes og håndhevingssynspunkter vil inngå». Selskapsrettslige hensyn kan tale for at aksjeeiers interesse i å få utbetalt utbytte ikke er erstatningsrettslig vernet, se Andenæs (2016) s. 660–661. I [HR-2019-1969-A](#) (EY) ble det presisert at dersom aksjeeiers tap ikke er knyttet til aksjeinnehavet, men skyldes at han er i en kreditorposisjon, kan dette tapet kreves erstattet. Aksjeeiers tap er dermed et særtap og ikke et avledet tap. Se nærmere om dommen i Christoffersen, Margrethe Buskerud, *Nytt i privatretten* 1/2020.

Karnov Lovkommentar 5 til § 17-1 ...andre...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 03.12.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er angitt at «andre» enn selskapet og aksjeeier kan fremme krav basert på allmennaksjeloven [§ 17-1](#). Dette omfatter selskapets kreditorer, både frivillige (kontraktparter) og ufrivillige kreditorer.

Ansvarssubjektene i allmennaksjeloven [§ 17-1](#) står ikke i et kontraktsforhold til selskapets kreditorer, og de pliktene som påhviler dem, gjelder som et utgangspunkt overfor selskapet. Det kan derfor spørres om disse kan påberopes av selskapets kreditorer. I [HR-2017-2375-A](#) (Håheller) ble kreditor tilkjent erstatning fordi daglig leder hadde brutt sine plikter etter [§ 6-14](#) fjerde ledd, uten at det ble problematisert om kreditors interesser var vernet. Det må legges til grunn at selskapets kreditorer har en berettiget forventning om at selskapets ledelse utfører sine plikter etter loven, jf. utgangspunktet for vurderingen som presisert i [HR-2020-312-A](#) (Solem) [avsnitt 72](#).

På samme måte som aksjeeieres tap kan kreditorenes tap være særtap eller tap avledet av selskapets tap. Det avledede tapet består i redusert dekningsmulighet. Som for aksjeeiers krav om erstatning for avledet tap har det vært omtvistet hvorvidt kreditorenes tap avledet av selskapets tap har erstatningsrettslig vern. Høyesteretts kjæremålsutvalg la til grunn at en kreditor har søksmålskompetanse for et krav om erstatning for tap avledet av selskapets tap, i [Rt-2006-765](#) (Actinor), men kjennelsen sier ikke noe om hvorvidt de materielle vilkårene for erstatning var oppfylt. Spørsmålet om kreditorenes tap avledet av selskapets tap har erstatningsrettslig vern, er derfor ikke avklart av Høyesterett. Det er imidlertid på det rene at det ikke finnes en dom som [Rt-2004-1816](#) (Skiltmaker) som avskjærer erstatningsrettslig vern for kreditors avledede tap, og etter mitt syn slår heller ikke hensynene fremhevet i Skiltmakerdommen til på samme måte for kreditorer som for aksjeeiere. Etter mitt syn er det mest nærliggende å legge til grunn at kreditors tap fordi han eller hun ikke får dekning når selskapet påføres tap, kan nyte erstatningsrettslig vern. Se Andenæs (2016) s. 653 flg.

Karnov Lovkommentar 6 til § 17-1 ...daglig leder...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Daglig leder kan bli erstatningsansvarlig når han forvolder skade ved brudd på de plikter som påhviler ham. Daglig leders plikter reguleres av allmennaksjeloven [§ 6-14](#), og brudd på disse reglene vil dermed kunne lede til erstatningsansvar. Pliktene kan også følge av ansettelsesforholdet. I [HR-2017-2375-A](#) (Ulvesund Elektro) kom Høyesterett til at daglig leder hadde misligholdt sin plikt etter [§ 6-14](#) fjerde ledd til å sørge for at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte (avsnitt 43–44). Dette ledet til at verken han eller styret hadde oversikt over selskapets økonomiske stilling, noe som påførte selskapets kreditor et tap. Høyesterett kom også med en viktig avklaring når det gjaldt daglig leders og styrets erstatningsansvar i situasjoner hvor selskapet har misligholdt sin opplysningsplikt overfor kontraktsparter. Det ble presisert at dette ikke automatisk leder til at ledelsen har opptrådt erstatningsansvarlig, fordi den må ha et visst handlingsrom for å ivareta selskapets samlede interesser ([avsnitt 37](#) flg.)

Se analyse av daglig leders stilling i Smith Ulseth, Terese, *Daglig leders stillingsvern*, Universitetsforlaget, 2006.

Dersom daglig leder påfører selskapet tap ved handlinger på fritiden, reguleres et eventuelt erstatningskrav av alminnelige erstatningsregler.

Karnov Lovkommentar 7 til § 17-1 ...styremedlem...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 03.12.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Se Andenæs (2016) s. 645 flg. og Aarbakke mfl. note 1.6 flg. til aksjeloven [§ 17-1](#). For inngående analyse se Kristin Normann Aarum, *Styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskaper*, Gyldendal, 1994 samt Margrethe Buskerud Christoffersen, «[Erstatningsansvar for styremedlemmer i aksjeselskaper – blir det stadig strengere?](#)», *Tidsskrift for forretningsjus*, 2024 s. 228 flg.

Erstatningsansvar for styrets medlemmer er personlig, og det må som et utgangspunkt vurderes særskilt om det enkelte styremedlem har utvist uaktsomhet. Uaktsomhetskravets objektive element innebærer at det må vurderes om styremedlemmet har brutt en plikt. Allmennaksjeloven inneholder ikke bestemmelser som pålegger styremedlemmet plikter direkte; bestemmelsene retter seg mot styret som organ. Dette gjelder først og fremst §§ [6-12](#) og [6-13](#), som omhandler det overordnede forvalteransvaret og tilsynsansvaret. I tillegg finnes spesialhjemler, som styrets handleplikt i [§ 3-5](#) og plikt til å håndtere omsetningsbegrensninger i [kapittel 4](#). Pliktene retter seg imidlertid indirekte mot styrets medlemmer, for når de påtar seg styrevervet, oppstår en ulovfestet lojalitetsplikt som innebærer en plikt til å ivareta selskapets interesser. Denneplikten må anses å innebære en plikt til å sørge for at styret oppfyller sine plikter etter lov og vedtekter, se Andenæs (2016) s. 648. Taushetsplikt er et annet utslag av lojalitetsplikten, se analyse hos Gudmund Knudsen, «Styremedlemmers taushetsplikt», [Lov og Rett, 2015, s. 363–380](#). Brudd på lojalitetsplikten kan medføre erstatningsansvar, se Normann Aarum, Kristin, *Styremedlemmers erstatningsansvar i aksjeselskaper*, Gyldendal, 1994, s. 350 og Jessica Östberg, *Styrelseledamöters lojalitetsplikt*, Stockholm: Jure, 2016, s. 446–447. Det er derfor grunn til å ta utgangspunkt i de plikter som påhviler styret, i vurderingen av om det er utvist uaktsomhet, slik det ble gjort i [HR-2016-1440-A](#) (Håheller).

Selv om styret er øverste forvaltningsorgan, vil det ikke si at styret har brutt sine plikter, og styrets medlemmer kan holdes erstatningsansvarlig for alle handlinger og unnlatelser som anses som forvaltning av selskapet. Særlig i større selskaper må styret overlate driften av selskapet til ansatte, og det må vurderes konkret om styret har overholdt pliktene i det enkelte skadetilfelle. Hvis styret har sørget for god organisering av virksomheten, forsvarlige ansettelser og tilstrekkelige rapporteringsrutiner, vil ikke styrets medlemmer nødvendigvis kunne holdes erstatningsansvarlig fordi ansatte gjør feil. Det er uansett på det rene at all virksomhet er forbundet med risiko, og det er således ikke slik at enhver feilvurdering fra ledelsen er ansvarsbetingende, se Aarbakke mfl. note 1.11. Ledelsen vil dessuten måtte ivareta ulike interesser og må i den forbindelse ha et visst strategisk

handlingsrom, se [HR-2017-2375-A](#) (Ulvesund Elektro). Pliktene kan følge av aksjerettslige regler eller andre regler som gjelder for selskapet. [HR-2022-695-A](#) (Reno Norden) gjaldt erstatningskrav mot styremedlemmer i et børsnotert selskap, jf. allmennaksjeloven [§ 17-1](#), fremsatt av en investor som tegnet og kjøpte aksjer i selskapet i tiden før selskapet gikk konkurs. Investoren anførte at selskapet ikke hadde overholdt informasjonsplikten overfor børsen, som etter dagjeldende verdipapirhandellov gjaldt «innsideinformasjon» som definert i lovens § 3-2. Styremedlemmene ble frifunnet fordi Høyesterett kom til at vilkårene for informasjonsplikt ikke var oppfylt, nærmere bestemt presisjonsvilkåret i tidligere verdipapirhandelloven § 3-2.

Styrets oppgaver vil påvirkes av andre aktører. Hvis selskapet har daglig leder, kan dette redusere styrets ansvar for oppfølging av daglige oppgaver, se Aarbakke mfl. note 1.11 til aksjeloven [§ 17-1](#). Det kan være spørsmål om grensegangen mellom styrets og revisors plikter, se [Rt-2003-696](#) (Ivaran). Se analyse av ansattevalgte styremedlemmers stilling i Terese Smith Ulseth, «Taushetsplikt for ansattevalgte styremedlemmer», *Lov og Rett*, 2014, s. 25–40.

Manglende kvalifikasjoner anses ikke ansvarsbefriende; det er det enkelte styremedlems egen risiko hvis man påtar seg et verv man ikke er kvalifisert til, se Andenæs (2016) s. 650. Styremedlemmene skal underkastes samme vurdering, se Aarbakke mfl. note 1.11 til [§ 17-1](#). Særlige kvalifikasjoner er i seg selv ikke ansvarsskjerpene, men det kan tenkes at kvalifikasjonene, eksempelvis at man er jurist, gjør at man blir mer involvert i et sakskompleks og dermed får mer kunnskap, og dette kan være ansvarsskjerpene.

Karnov Lovkommentar 8 til § 17-1 ...aksjeeier...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Se Andenæs (2016) s. 662 flg. og Aarbakke mfl. note 1.16 til aksjeloven [§ 17-1](#).

Aksjeeiers plikter følger dels av allmennaksjeloven og alminnelige prinsipper og dels av avtaler aksjeeier inngår i anledning aksjeeierskapet. Det mest nærliggende pliktbruddet i allmennaksjeloven vil være å treffe ulovlige vedtak på generalforsamling, eksempelvis vedtak som utgjør myndighetsmisbruk jf. [§ 5-21](#).

[HR-2020-1947-A](#) (Akademiet) er et eksempel på at majoritetsaksjeeier holdes ansvarlig for brudd på den alminnelige lojalitetsplikten overfor minoritetsaksjeeier. Handlinger som ledet til at virksomhet ble flyttet fra selskapet til et annet konsernselskap, hvor minoritetsaksjeeieren ikke hadde eierinteresser, ble ansett å krenke minoritetsvernet og lojalitetsplikten. Det forelå dermed ansvarsgrunnlag etter aksjeloven [§ 17-1](#).

Brudd på aksjeeieravtaler reguleres av kontraktsrettslige prinsipper, og det er ikke naturlig å bruke [§ 17-1](#). Men brudd på plikter i vedtekter, selskapsavtalen og tegningsavtaler vil typisk være handlinger begått i egenskap av å være aksjeeier og vil være omfattet av [§ 17-1](#).

Karnov Lovkommentar 9 til § 17-1 ...i den nevnte egenskap...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Vilkåret om at erstatningsansvar er knyttet til skadeforvoldelse som inntreffer når ansvarssubjektet opptrer i «nevnte egenskap», innebærer at skader forvoldt på fritiden og uavhengig av selskapsforholdet ikke er omfattet av bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 10 til § 17-1 ...uaktsomt...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Uaktsomhetskravet må som et utgangspunkt forstås på samme måte som på andre rettsområder, slik at de alminnelige hensynene gjør seg gjeldende. Det vil si det er relevant om ansvarssubjektet hadde handlingsalternativer, og hvilke berettigede forventninger skadelidte hadde. Se eksempler på uaktsomhet og videre referanser i Aarbakke mfl. note 1.11. I aksjeselskapsretten er det imidlertid, som vist i [note 1](#) til [§ 17-1](#), presumsjon for uaktsomhet når ansvarssubjektet har begått et brudd på plikter i aksjeloven, vedtekter eller alminnelige prinsipper. Det innebærer at det blir lagt mye vekt på å vurdere pliktbrudd i dommene, se [HR-2016-1440-A](#) (Håheller) [avsnitt 41](#) flg.

Karnov Lovkommentar 11 til § 17-1 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Alle som medvirker til skadeforvoldelse omhandlet av første ledd, altså skadeforvoldelse begått av ansvarssubjektene opplistet der, kan holdes ansvarlig etter annet ledd. Dette kan typisk være aksjeeiere, rådgivere og familiemedlemmer, se Aarbakke mfl. note 2.5 og 2.6 til aksjeloven [§ 17-1](#) og Andenæs (2016) s. 663. Bestemmelsen kom inn i 2006 og er særlig behandlet i [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 112](#) flg.

Høyesterett anvendte bestemmelsen i [HR-2016-1440-A](#) (Håheller), der erstatningskrav var fremmet mot et ektepar fra selskapets kreditor. Ekteparet var parter i en kontrakt med en tredjeperson, og denne kontrakten ble overført til selskapet som ikke overholdt forpliktelsene. Hustruen var eneksjeeier og enestyre og ble holdt ansvarlig for brudd på plikter i begge roller. Mannen ble holdt ansvarlig som medvirker, uten at det ble presisert hvilken rolle han hadde hatt i saken. Det fremgår imidlertid at de to var sammen om å treffe beslutninger. Rådgivere kan også holdes ansvarlig etter denne bestemmelsen, se [LB-2015-90147](#) om advokats medvirkning til at selskapets representant tilegnet seg selskapets midler på en ulovlig måte.

Se grundig analyse om medvirkeransvar i konsernforhold i Normann, Kristin, «Medvirkeransvaret i aksjeloven og allmennaksjeloven § 17-1 (2) – særlig om medvirkeransvar i konsernforhold», i Knudsen, Gudmund mfl. (red.), *Selskap, kontrakt, konkurs og rettskilder, Festskrift til Mads Henry Andenæs*, Gyldendal Akademisk, 2010, s. 232–252.

Karnov Lovkommentar 12 til § 17-1 ...medvirket...

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Ifølge forarbeidene, [Ot.prp. nr. 55 \(2005–2006\) s. 167](#), kreves en positiv tilskyndelse, altså mer enn uformell påvirkning, for at det skal foreligge relevant medvirkning. Aksjeeier kan eksempelvis holdes ansvarlig for medvirkning når han instruerer et styremedlem til å treffe en bestemt beslutning, noe som kan være særlig aktuelt i konsern, se Normann, Kristin, «Medvirkeransvaret i aksjeloven og allmennaksjeloven § 17-1 (2) – særlig om medvirkeransvar i konsernforhold», i Knudsen, Gudmund mfl. (red.), *Selskap, kontrakt, konkurs og rettskilder, Festskrift til Mads Henry Andenæs*, Gyldendal Akademisk, 2010, s. 241 flg.

§ 17-2. Lemping

Erstatningsansvar etter [§ 17-1](#) kan lempes etter [lov om skadeserstatning § 5-2](#).

Karnov lovkommentarer: § 17-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-2 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den klare hovedregelen er at den som idømmes erstatningsansvar, skal erstatte hele det erstatningsmessige tapet selv om dette kan bli belastende for skadevolder. Det er mange forsikringsmuligheter som kan være relevante i selskapsforhold, både for styremedlemmer og ledende ansatte, som daglig leder, noe som reduserer risikoen for å bli økonomisk ansvarlig. Det kan også tenkes ansvarsbefriende forhold, som at skadelidte har medvirket til skaden ved egen skyld, slik at ansvaret faller helt eller delvis bort, jf. skadeerstatningsloven [§ 5-1](#).

I unntakstilfeller kan erstatningsansvaret bli så urimelig at det er grunnlag for lemping, jf. allmennaksjeloven [§ 17-2](#), med videre henvisning til skadeerstatningsloven [§ 5-2](#), se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 17-2](#) med videre henvisninger.

§ 17-3. Selskapets beslutning om å fremme krav

(1) Generalforsamlingen avgjør om erstatningskrav på selskapets vegne mot dem som er nevnt i [§ 17-1](#), skal fremmes. Er det åpnet gjeldsforhandling eller konkurs, gjelder reglene i konkursloven.

(2) Første ledd gjelder tilsvarende for inngåelse av forhåndsavtale mellom selskapet og noen som er nevnt i [§ 17-1](#) som regulerer eller begrenser deres erstatningsansvar.

Karnov lovkommentarer: § 17-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-3 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er generalforsamlingen som skal avgjøre om det fremmes krav etter allmennaksjeloven [§ 17-1](#), noe som er naturlig, siden det er særlig aktuelt å fremme krav mot personer i selskapets ledelse. Hvis det skal fremmes krav mot en aksjeeier, vil denne være inhabil til å stemme på generalforsamling, jf. aksjeloven [§ 5-3](#) fjerde ledd. Dette er et gyldighetsvilkår, slik at søksmål fremsatt av styret skal avvises, se Andenæs (2016) s. 667. Styret har likevel representasjonsrett i et søksmål besluttet av generalforsamlingen, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 17-3](#).

Bestemmelsen gjelder bare krav basert på allmennaksjeloven [§ 17-1](#), så erstatningskrav basert på andre regler fremmes av styret som selskapets øverste organ.

Det følger av annet punktum at konkursloven gjelder søksmålskompetansen når det er åpnet gjeldsforhandling eller konkurs, slik at generalforsamlingens kompetanse dermed bortfaller. Det innebærer som et utgangspunkt at ved konkurs skal konkursboet ta stilling til erstatningskrav, jf. konkursloven [§ 100](#). Se nærmere om konkursboets krav som følge av tap selskapet er påført, Andenæs (2016) s. 671.

Karnov Lovkommentar 2 til § 17-3 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskapets ledelse har heller ikke adgang til å inngå avtale med aktuelle ansvarssubjekter om erstatningsansvaret; også denne kompetansen tilligger generalforsamlingen. Inhabilitetsbestemmelsen i allmennaksjeloven [§ 5-3](#) fjerde ledd og forbudet mot myndighetsmisbruk i [§ 5-21](#) får anvendelse når generalforsamlingen treffer vedtak om forhåndsavtale, se Aarbakke mfl. note 2.1 til aksjeloven [§ 17-3](#) med videre henvisninger.

Se om bestemmelsen Reiersen, Hedvig Bugge, *Ansvarsbegrensning og ansvarsfrihet i aksjeselskaper*, Fagbokforlaget, 2007.

§ 17-4. *Krav på selskapets vegne*

(1) Har selskapets generalforsamling truffet beslutning om ansvarsfrihet eller forkastet forslag om å kreve erstatning mot noen som er nevnt i [§ 17-1](#), kan aksjeeiere som eier minst en tidel av aksjekapitalen, gjøre erstatningsansvar gjeldende på selskapets vegne og i dets navn. Har selskapet 100 eller flere aksjeeiere, kan kravet også gjøres gjeldende av aksjeeiere som utgjør minst 10 prosent av det samlede antall. Er erstatningssøksmål reist, kan det fortsette selv om enkelte aksjeeiere trekker seg eller avhender sine aksjer.

(2) Erstatningssøksmålet må anlegges ved felles fullmektig innen tre måneder etter generalforsamlingens beslutning. Er det begjært granskning etter [§§ 5-25](#) til [5-28](#), regnes fristen fra den dag begjæringen er endelig avslått eller i tilfelle granskningen er avsluttet.

(3) Kostnadene ved erstatningssøksmålet er selskapet uvedkommende. Kostnadene kan likevel kreves dekket av selskapet med inntil det beløp som er kommet selskapet til gode ved søksmålet.

(4) Paragrafen her gjelder ikke når beslutningen nevnt i første ledd er truffet med flertall som for vedtektsendring. Det samme gjelder ved inngått forlik.

0 Endret ved lov [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)).

Karnov lovkommentarer: § 17-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-4

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder situasjoner hvor generalforsamlingen har besluttet ikke å forfølge et mulig erstatningskrav basert på allmennaksjeloven [§ 17-1](#). Minoritetsaksjeeiere gis på visse vilkår rett til å fremme krav på selskapets vegne.

Se Andenæs (2016) s. 668–669.

Karnov Lovkommentar 2 til § 17-4 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis generalforsamlingen har vedtatt enten at det ikke skal fremmes søksmål, eller at det treffes vedtak om ansvarsfrihet, kan aksjeeiere som eier minst en tidel av aksjekapitalen, fremme kravet på selskapets vegne og i selskapets navn. Et positivt utfall medfører at selskapet tilføres penger. Hvis selskapet har mer enn hundre aksjeeiere, gjelder det samme for 10 prosent av antallet aksjeeiere. Kravet må være oppfylt når søksmål tas ut, og søksmålet faller ikke bort selv om det skulle falle fra aksjeeiere, slik at minstekravene ikke lenger er oppfylt, se Andenæs (2016) s. 668. Unntak fra dette følger av fjerde ledd.

Som alternativ til å fremme erstatningskravet kan aksjeeierne som ønsker at selskapet fremmer krav, angripe vedtaket som innebærer ansvarsfrihet, med krav om ugyldighet. Dette kan være begrunnet med myndighetsmisbruk eller inhabilitet, se Aarbakke mfl. note 1.1 til aksjeloven [§ 17-4](#). Vedtaket om ansvarsfrihet kan også falle bort basert på allmennaksjeloven [§ 17-5](#), fordi generalforsamlingen ikke hadde fått tilstrekkelig informasjon.

Karnov Lovkommentar 3 til § 17-4 2. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I saker reist av minoriteten på vegne av selskapet skal det utpekes en fullmektig som representerer selskapet. Det kan ha stor verdi å få avklart forholdene, og det oppstilles derfor en frist på tre måneder for at minoriteten reiser søksmål, regnet fra generalforsamlingsbeslutningen. Det gjelder egne frister for tilfeller hvor det er begjært granskning.

Karnov Lovkommentar 4 til § 17-4 3. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

De aksjeeierne som stemmer for søksmålet, må bære kostnadene. Unntak gjelder hvis søksmålet når frem slik at selskapet tilføres penger, da kan kostnadene kreves dekket innenfor erstatningsbeløpet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 17-4 4. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd oppstiller et unntak fra kravet om minoritetens rett til å fremme krav i selskapets navn hvis beslutningen om ansvarsfrihet ble truffet med samme flertall som ved vedtektsendring, altså to tredeler av så vel avgitte som representerte stemmer, jf. allmennaksjeloven [§ 5-18](#).

Minoritetssøksmål er også utelukket når selskapet har inngått forlik etter at det ble truffet beslutning om å kreve erstatning, se Aarbakke mfl. note 4.3 til aksjeloven [§ 17-4](#).

§ 17-5. *Beslutning om ansvarsfrihet*

Har generalforsamlingen truffet beslutning om ansvarsfrihet eller om at ansvar ikke skal gjøres gjeldende, kan selskapet likevel fremme krav grunnet på forhold som generalforsamlingen på vesentlige punkter ikke fikk riktige og fullstendige opplysninger om da beslutningen ble truffet.

Karnov lovkommentarer: § 17-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-5 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvis generalforsamlingen har truffet beslutning om ikke å forfølge et erstatningskrav etter [§ 17-1](#), kan beslutningen omgjøres hvis det viser seg at generalforsamlingen ikke hadde riktige og fullstendige opplysninger. Se om bestemmelsen Andenæs (2016) s. 667–668 og Reiersen, Hedvig Bugge, *Ansvarsbegrensning og ansvarsfrihet i aksjeselskaper*, Fagbokforlaget, 2007. Sistnevnte legger til grunn at bestemmelsen ikke får betydning for en forhåndsavtale om ansvarsbegrensning, og at denne følger alminnelige kontraktsrettslige regler, se s. 109–110

§ 17-6. *Konkurrerende krav*

Aksjeeiere, kreditorer eller andre som har lidt tap fordi selskapet er påført tap, er bundet av selskapets skadeoppgjør, og deres krav står tilbake for selskapets krav.

Karnov lovkommentarer: § 17-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-6

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.10.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder såkalte avledede tap, altså tap tredjepersoner lider fordi selskapet er påført et tap. Dette vil typisk gjelde aksjeeier som får reduserte utbyttemuligheter, eller kreditor som får reduserte dekningsmuligheter, fordi selskapets formuesmasse er redusert. Kravshaverne for avledet tap vil for det første være bundet av selskapets skadeoppgjør, typisk et forlik. For det annet vil kravene stå tilbake for selskapets krav. Det sentrale innholdet er at selskapet først skal avgjøre om selskapet vil forfølge tapet, og i så fall har ikke tredjeparter rett til å fremme krav. Dette er logisk, for det er selskapet som er primærskadelidt, og dersom selskapets krav fører frem, vil ikke tredjepart være påført tap. Skadevolder skal heller ikke risikere forfølgning fra flere for samme skade. Hvis selskapet

og skadevolder inngår et forlik hvor ansvar frafalles eller reduseres, binder dette eventuelle tredjeparter med avledet tap.

Et spørsmål er om generalforsamlingens beslutning om ansvarsfrihet er omfattet av bestemmelsen. Den rådende oppfatning synes å være at slike beslutninger er omfattet hvis de er gitt i henhold til en bestemt sak, se Aarbakke mfl. note 1.2 til aksjeloven [§ 17-6](#).

Et vanskelig underliggende spørsmål er når aksjeeier og kreditor har krav på erstatning for avledet tap, altså når de har et krav som må samordnes med selskapets. Se Andenæs (2016) s. 656–657 om kreditors krav og s. 658 flg. om aksjeeiers avledede krav samt Aarbakke mfl. note 1.25 og 1.26 til aksjeloven § 17-1. Se også Hagstrøm, Viggo og Stenvik, Are, *Erstatningsrett*, Universitetsforlaget, 2019, s. 479–481.

Det ble slått fast i [Rt-2012-543](#) (Bastesen) at aksjeloven [§ 17-6](#) ikke er en hjemmel for at tredjeparter kan fremme slike krav, men dersom det finnes andre hjemler, som [§ 17-1](#), reguleres forholdet til selskapets krav. Bestemmelsen kan således sies å bygge på en forutsetning om at aksjeeiere og kreditorer kan ha grunnlag for å fremme erstatningskrav. Det har imidlertid vært omdiskutert i hvilken grad både aksjeeiere og kreditorer har rett til å kreve erstattet avledet tap, det vil si hvorvidt alminnelige erstatningsvilkår vil være oppfylt i slike situasjoner. Se utfyllende kommentarer til dette spørsmålet i tilknytning til allmennaksjeloven [§ 17-1](#).

For kreditorenes del ble det lagt til grunn i [Rt-2006-765](#) (Actinor) at det er prosessuell adgang for kreditorer til å fremme krav om erstatning for avledet tap. Det synes å være enighet i teorien om at dette forutsetter at kravet kan føre frem, altså at erstatningsvilkårene kan være oppfylt, se Andenæs (2016) s. 657. For aksjeeieres del ble det lagt til grunn av flertallet i [Rt-2004-1816](#) (Skiltmaker) at avledet tap i form av utbytte ikke kan kreves erstattet. Resultatet er omdiskutert og særlig kritisert i Hagstrøm, Viggo og Stenvik, Are, *Erstatningsrett*, Universitetsforlaget, 2019, s. 479–481. Deres syn er at det er tilstrekkelig at de ordinære kravene til adekvat årsakssammenheng er oppfylt, og det vil det normalt være i et tilfelle hvor selskapet påføres tap. Det vil da være nærliggende at kreditorenes dekningsmasse reduseres, og at de kan bli påført tap.

§ 17-7. Andre krav på selskapets vegne

Bestemmelsene i [§§ 17-4](#) og [17-5](#) gjelder tilsvarende for selskapets krav på tilbakeføring etter [§§ 3-7](#), [3-8](#) og [8-11](#), samt selskapets krav på godtgjørelse etter [§ 6-17](#).

0 Endret ved lov [18 juni 2021 nr. 122](#) (i kraft 1 juli 2022 iflg. [res. 8 april 2022 nr. 570](#)).

Karnov lovkommentarer: § 17-7

Karnov Lovkommentar 2 til § 17-7 1. ledd

Forfatter: [Margrethe Buskerud Christoffersen](#), Professor, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.02.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene knyttet til ansvarsfrihet i §§ [17-4](#) og [17-5](#) gjelder for andre krav mot personer omhandlet i [§ 17-1](#).

Kapittel 18. Rettergangsregler mv

Karnov lovkommentarer: Kapittel 18. Rettergangsregler mv

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 18. Rettergangsregler mv

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 18](#) inneholder rettergangsregler mv. som får anvendelse når et allmennaksjeselskap er part i en rettssak.

§ 18-1. Rettssak mellom selskapet og styret

- (1) I tilfelle av rettssak mellom selskapet og styret eller enkelte av styrets medlemmer, skal styret innkalle generalforsamlingen for valg av én eller flere personer som skal opptre for selskapet under saken. Dette gjelder ikke hvis slikt valg er foretatt da saksanlegg ble besluttet.
- (2) Foretar generalforsamlingen ikke valg som nevnt, kan forkynning for selskapet skje overfor en av aksjeeierne.
- (3) Har selskapet bedriftsforsamling, fører bedriftsforsamlingen saken for selskapet. Forkynning for selskapet skjer overfor lederen av bedriftsforsamlingen.
- (4) Paragrafen her gjelder ikke sak etter [§ 17-4](#).

Karnov lovkommentarer: § 18-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 18-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

I alminnelighet er det styret som representerer selskapet i saker for domstolene. Det følger av domstoloven [§ 191](#) annet ledd og tvisteloven [§ 2-5](#) første ledd. Disse reglene passer imidlertid ikke i saker mellom selskapet og styret eller i saker mellom selskapet og enkelte av styrets medlemmer. Bestemmelsen har derfor særlige regler om hvem som skal representere selskapet i slike saker.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 18-1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 18-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved rettssak mellom selskapet og styret eller enkelte av styrets medlemmer har styret plikt til å kalle inn til generalforsamling slik at det kan velges én eller flere personer som kan overta styrets rolle som representant for selskapet i rettssaken.

Om krav til innkallingen til generalforsamling se [§ 5-10](#).

Om flertallskrav ved valg se [§ 5-17](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 18-1 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er lagt til grunn at bestemmelsen må leses med den reservasjon at forkynning ikke kan skje overfor en aksjeeier som er selskapets motpart i saken, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 18-1 note 3.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 18-1 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er lagt til grunn at generalforsamlingen kan velge partsrepresentanter etter første ledd selv om selskapet har bedriftsforsamling, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 18-1 note 3.1.

Karnov Lovkommentar 5 til § 18-1 4. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd bestemmer at denne paragrafen ikke gjelder når minoritetsaksjeeiere fremmer et krav på vegne av selskapet etter [§ 17-4](#). Her er representasjonsspørsmålet løst i [§ 17-4](#) annet ledd.

§ 18-2. Rettssak mellom selskapet og bedriftsforsamlingen

I tilfelle av rettssak mellom selskapet og selskapets bedriftsforsamling eller flertallet i bedriftsforsamlingen, gjelder [§ 18-1](#) første og annet ledd tilsvarende.

Karnov lovkommentarer: § 18-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 18-2

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer hvem som skal representere selskapet i rettssak mellom selskapet og bedriftsforsamlingen.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 18-2](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 18-2 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er lagt til grunn at henvisningen til [§ 18-1](#) annet ledd innebærer at forkynning kan skje overfor hver enkelt aksjeeier dersom det ikke er valgt en representant, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven* og *allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 18-2 note 0.1.

§ 18-3. Tingrettens saksbehandling mv

(1) Når tingretten behandler saker etter loven her, gjelder reglene om saksbehandling i [arveloven § 169](#) når noe annet ikke fremgår av loven her.

(2) Kjennelser og beslutninger som tingretten treffer etter denne loven, kan ankes.

(3) Anke etter annet ledd kan ikke grunnes på at avgjørelsen er uhensiktsmessig eller uheldig. Dette gjelder ikke kjennelse etter [§§ 5-25](#) til [5-28](#) og [§ 8-4](#).

0 Endret ved lover [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)), [17 juni 2005 nr. 90](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 26 jan 2007 nr. 88](#)) som endret ved lov [26 jan 2007 nr. 3](#), [14 juni 2013 nr. 40](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 635](#)), [14 juni 2019 nr. 21](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 28 feb 2020 nr. 200](#)) som endret ved lov [18 des 2020 nr. 149](#).

Karnov lovkommentarer: § 18-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 18-3

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer tingrettens saksbehandling når tingretten skal behandle saker etter allmennaksjeloven.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 18-3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 18-3 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelser som legger myndighet til tingretten, er [§ 5-9](#) annet ledd, jf. [§ 5-12](#), [§ 5-25](#) annet ledd, jf. [§ 5-26](#) og [§ 5-28](#), [§ 6-39](#), [§ 7-3](#) annet, jf. tredje ledd, [§ 8-4](#), [§ 12-6](#) nr. 2, [§ 13-16](#) annet og tredje ledd, jf. [§ 14-7](#), [§ 13-17](#) annet ledd, jf. [§ 14-8](#) første ledd, [§ 16-14](#), [§ 16-15](#) til [§ 16-18](#) og [§ 16-19](#) annet ledd tredje punktum.

Enkelte av disse reglene har egne regler om saksbehandling, og saksbehandlingsreglene i arveloven [§ 169](#) supplerer disse.

Karnov Lovkommentar 3 til § 18-3 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen slår fast at kjennelser og beslutninger som tingretten har truffet etter allmennaksjeloven, kan ankes. Se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 18-3 note 2.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 18-3 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Anke etter annet ledd, altså anke over tingrettens kjennelser og beslutninger, kan ikke grunnes på at avgjørelsen er uhensiktsmessig eller uheldig. Unntak er oppstilt for kjennelser etter §§ [5-25](#) til [5-28](#), som gjelder gransking, og kjennelser etter [§ 8-4](#) om utdeling av utbytte.

§ 18-4. Beregning av frister

(1) Ved beregning av frister som er regnet i dager, telles ikke med den dag da fristen begynner å løpe. Derimot medregnes møtedagen eller den dag da den handlingen fristen gjelder, tidligst kan foretas eller senest må være foretatt. For frister som regnes i virkedager, skal lørdag, helgedag eller dag som etter lovgivningen er likestilt med helgedag, ikke medregnes.

(2) Frister som er regnet i uker, måneder eller år, ender på den dag i den siste uke eller den siste måned som etter sitt navn eller tall svarer til den dag da fristen begynner å løpe. Har ikke måneden dette tallet, ender fristen på den siste dag i måneden.

(3) Ender en handlingsfrist på en lørdag, helgedag eller dag som etter lovgivningen er likestilt med helgedag, forlenges fristen til den nærmest følgende virkedag.

0 Endret ved lov [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 jan 2022 iflg. [res. 17 des 2021 nr. 3657](#)).

Karnov lovkommentarer: § 18-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 18-4

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir regler om fristberegning etter loven.

Det fremgår ikke av bestemmelsen hva som utløser og hva som avbryter fristene, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 18-4 note 0.2, hvor det fremgår at dette er spørsmål som må avgjøres ved tolkning av de enkelte bestemmelser.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 18-4](#).

§ 18-5. (Opphevet)

0 Tilføyd ved lov [21 des 2001 nr. 117](#) (ikr. 1 jan 2002 iflg. [res. 21 des 2001 nr. 1475](#)), opphevet ved lov [11 juni 2021 nr. 84](#) (i kraft 1 jan

2022 iflg. [res. 17 des 2021 nr. 3657](#)).

Kapittel 19. Straff

§ 19-1. Overtredelse av loven med forskrifter

- (1) Stifter, medlem av styret eller bedriftsforsamlingen, daglig leder, firmategner, uavhengig sakkyndig og revisor som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her, straffes med bøter eller under skjerpende forhold med fengsel i inntil ett år.
- (2) Ledende ansatt som er tildelt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede saksområder, og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her under utøvelsen av sin myndighet, straffes med bøter eller under skjerpende forhold med fengsel i inntil ett år.
- (3) Foreldelsesfristen for adgang til å reise straffesak er fem år.

0 Endret ved lov [19 juni 2015 nr. 65](#) (ikr. 1 okt 2015).

Karnov lovkommentarer: § 19-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 19-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen hjemler straffansvar for overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 19-1](#), med det unntak at allmennaksjelovens bestemmelse også omfatter uavhengig sakkyndig.

Karnov Lovkommentar 2 til § 19-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens første ledd hjemler straffansvar for en bestemt personkrets, nemlig stifter, medlem av styret eller bedriftsforsamlingen, daglig leder, firmategner, uavhengig sakkyndig og revisor. Straffetruelsen omfatter alle bestemmelser som er gitt i eller i medhold av aksjeloven.

Skyldkravet er forsett eller uaktsomhet. Strafferammen ble i gjeldende lov økt til fengsel i inntil ett år, se [NOU 1996: 3](#) s. [92](#) og [201](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 19-1 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd utvider personkretsen som omfattes av straffebestemmelsen i første ledd, til også å omfatte ledende ansatte som har selvstendig beslutningsmyndighet innenfor avgrensede saksområder. Det følger av forarbeidene at bestemmelsen for eksempel vil kunne ramme ansatte som disponerer selskapets midler i strid med reglene i lovens [kapittel 3](#), se [NOU 1996: 3 s. 201](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 19-1 3. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen fastsetter foreldelsesfristen for overtredelser av straffebestemmelsene i første og annet ledd til fem år. Om begrunnelsen for at fristen ble satt til fem år, se [NOU 1996: 3 s. 201](#).

§ 19-2. Grov uforstand

(1) Medlem av styret, daglig leder, revisor og uavhengig sakkyndig som viser grov uforstand under utførelsen av sitt verv for selskapet, straffes med bøter eller under skjerpende forhold fengsel i inntil ett år. Det samme gjelder en ledende ansatt som er tildelt myndighet til å treffe beslutning på selskapets vegne innenfor avgrensede saksområder, og som viser grov uforstand under utøvelsen av sin myndighet.

(2) Foreldelsesfristen for adgang til å reise straffesak er fem år.

0 Endret ved lov [19 juni 2015 nr. 65](#) (ikr. 1 okt 2015).

Karnov lovkommentarer: § 19-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 19-2

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 19-2](#) og er ny i gjeldende aksjelover.

Karnov Lovkommentar 2 til § 19-2 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd hjemler straffansvar for såkalt grov uforstand.

Karnov Lovkommentar 3 til § 19-2 ...styret, daglig leder, revisor og uavhengig sakkyndig...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Personkretsen omfatter styret, daglig leder, revisor og ledende ansatt.

Bestemmelsens tidligere første ledd tredje punktum om medvirkning ble opphevet ved lov [19. juni 2015 nr. 65](#) med begrunnelse at den ble ansett overflødig ved siden av straffeloven [§ 15](#), se [Prop. 64 L \(2014–2015\) s. 166](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 19-2 ...grov uforstand...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er ment å særlig ha betydning for handlemåter som ikke innebærer overtredelse av konkrete bestemmelser i loven, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 182](#) og [NOU 1996: 3 s. 201](#). For eksempler på tilfeller hvor straffansvar etter bestemmelsen kan være aktuelt, se [NOU 1996: 3 s. 93](#) og [s. 201](#).

Grov uforstand foreligger når vedkommende grovt tilsidesetter sine tjenesteplikter ved en handling eller unnlatelse, og vedkommende i den forbindelse utviser forsett eller grov uaktsomhet, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 19-2 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 5 til § 19-2 ...under utførelsen av sitt verv...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Den grove uforstanden må være utvist under utøvelse av vedkommendes verv.

Karnov Lovkommentar 6 til § 19-2 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Se [note 4](#) til [§ 19-1](#).

Kapittel 20. Særlige selskaper

Karnov lovkommentarer: Kapittel 20. Særlige selskaper

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 20. Særlige selskaper

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 20](#) inneholder særregler for to typer selskaper: skipsallmennaksjeselskaper og statsallmennaksjeselskaper. Det dreier seg om selskaper som er allmennaksjeselskaper i allmennaksjelovens forstand og således i utgangspunktet omfattet av allmennaksjeloven, men som altså på enkelte punkter er undergitt særregler i [kapittel 20](#).

I. Skipsallmennaksjeselskaper

Karnov lovkommentarer: I. Skipsallmennaksjeselskaper

Karnov Lovkommentar 1 til I. Skipsallmennaksjeselskaper

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Skipsallmennaksjeselskaper er selskaper som utelukkende driver skipsfart og virksomhet med boreplattformer eller liknende flyttbare innretninger.

Tilsvarende særregler for skipsaksjeselskaper er fastsatt i aksjeloven [kapittel 20](#).

§ 20-1. Særregler for skipsallmennaksjeselskaper

Kan selskapet utelukkende drive skipsfart og virksomhet med boreplattformer eller liknende flyttbare innretninger, gjelder følgende særregler:

1. Et ansvarlig selskap kan velges til styremedlem eller tilsettes som daglig leder.
2. I vedtektene kan det bestemmes at et ansvarlig selskap skal være daglig leder. I så fall kan oppsigelse vedtas av generalforsamlingen med minst to tredeler av de avgitte stemmer, dersom det ikke er tatt forbehold om oppsigelse med mindre stemmetall.

Karnov lovkommentarer: § 20-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 20-1

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller særregler for skipsallmennaksjeselskaper. Begrunnelsen for at man innførte visse særregler for skipsallmennaksjeselskaper, var at rederiene ofte har en spesiell organisasjon, se [NUT 1970:1](#) s. 188–189.

Karnov Lovkommentar 2 til § 20-1 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd definerer hva som menes med et skipsallmennaksjeselskap, og dermed virkeområdet for særreglene om skipsallmennaksjeselskaper i §§ [20-1](#) og [20-2](#). Dersom et selskap faller inn under definisjonen, har det en rett, men ikke en plikt til å følge særreglene i [kapittel 20](#), se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) kapittel 20 note 2.

Karnov Lovkommentar 3 til § 20-1 ...Kan...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Jf. selskapets vedtektsbestemte virksomhet, jf. [§ 2-2](#) første ledd nr. 4. Det må også være en forutsetning at selskapet faktisk driver virksomhet som nevnt, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 20-1 note 1.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 20-1 ...utelukkende...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et krav at selskapet «utelukkende» driver med virksomhet som nevnt. Selskapet kan altså ikke kombinere aktiviteter som nevnt i bestemmelsen med andre aktiviteter. Det er imidlertid antatt at et skipsallmennaksjeselskap må kunne kombinere aktiviteter som nevnt i bestemmelsen med aktiviteter som har en praktisk sammenheng med disse, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 20-1 note 1.1. Se også Andenæs 2016 s. 677–678.

Karnov Lovkommentar 5 til § 20-1 ...virksomhet med boreplattformer eller liknende flyttbare innr...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Formuleringen er benyttet for å harmonisere avgrensningen av særreglene for skipsallmennaksjeselskaper i allmennaksjeloven med lov [24. juni 1994 nr. 39](#) om sjøfarten (sjøloven) [§ 507](#) om sjølovens anvendelse på boreplattformer og lignende flyttbare innretninger, jf. [NOU 1996: 3 s. 195](#). Av sjøloven [§ 507](#) første ledd første punktum fremgår det at det er en forutsetning at den flyttbare innretningen skal brukes til «undersøkelse etter eller utnytting, lagring eller transport av undersjøiske naturforekomster eller til hjelp for slik virksomhet».

Karnov Lovkommentar 6 til § 20-1 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir hjemmel for at et ansvarlig selskap kan velges til styremedlem eller tilsettes som daglig leder i skipsallmennaksjeselskaper. Dette er et unntak fra lovens alminnelige regel om at bare fysiske personer kan være styremedlemmer og daglig leder.

Med «ansvarlig selskap» menes her et selskap hvor alle deltakerne har ubegrenset og personlig ansvar for selskapets forpliktelser, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 20-1 note 1.2.

Karnov Lovkommentar 7 til § 20-1 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan vedtektsfestes at et ansvarlig selskap skal være daglig leder.

Dersom vedtektene bestemmer at et ansvarlig selskap skal være daglig leder, er det generalforsamlingen som kan si opp daglig leder. Flertallskravet er to tredeler av de avgitte stemmer, med mindre det er vedtektsfestet at oppsigelse kan skje med mindre stemmetall.

§ 20-2. Skipsallmennaksjeselskaper med et ansvarlig selskap som styremedlem eller daglig leder

Er et ansvarlig selskap styremedlem eller daglig leder etter [§ 20-1](#) nr 1, gjelder følgende:

1. De enkelte deltakere i det ansvarlige selskapet anses som styremedlemmer eller daglige ledere, men de utøver vervet i egenskap av deltakere i det ansvarlige selskapet og som et selskapsanliggende i dette.

2. Deltakerne i det ansvarlige selskapet har bare én stemme i styret.
3. Beslutning om å fjerne eller si opp det ansvarlige selskap som styremedlem eller daglig leder må treffes under ett for alle medlemmene av det ansvarlige selskapet og kan lyde på dette selskapet.
4. Når en ny deltaker trer inn i det ansvarlige selskapet, går vervet også over på den nye deltakeren. Ved uttredden bortfaller vervet for den som trer ut. Ved uttredden av den siste som var deltaker på valgtiden, bortfaller vervet også for de øvrige deltakerne i det ansvarlige selskapet.
5. Inntrer det etter valget for én av deltakerne i det ansvarlige selskapet en hindring som nevnt i [§ 6-11](#), får det virkning også for de øvrige deltakerne. Vervet faller likevel ikke bort for de øvrige deltakerne dersom den som hindringen gjelder, trer ut av det ansvarlige selskapet innen tre måneder.

Karnov lovkommentarer: § 20-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 20-2

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller visse særregler for skipsallmennaksjeselskaper som etter [§ 20-1](#) har valgt eller tilsatt et ansvarlig selskap som styremedlem eller daglig leder.

Bestemmelsen svarer i hovedsak til aksjeloven [§ 20-2](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 20-2 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom et ansvarlig selskap er styremedlem eller daglig leder i et skipsallmennaksjeselskap, tilkommer statusen som henholdsvis styremedlem og daglig leder den enkelte deltakeren i det ansvarlige selskapet.

De alminnelige regler om henholdsvis styremedlemmer og daglig leder gjelder for de enkelte deltakerne i det ansvarlige selskapet, se nærmere Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 20-2 note 1.1.

Beslutninger som skal treffes, må følge reglene for beslutninger i lov [21. juni 1985 nr. 83](#) (selskapsloven), se nærmere Aarbakke mfl. (Juridika) § 20-2 note 1.1.

Karnov Lovkommentar 3 til § 20-2 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det ansvarlige selskapet har bare én stemme i styret. Hvordan det ansvarlige selskapet skal stemme, avgjøres etter selskapslovens regler om beslutninger i ansvarlige selskaper, se særlig selskapsloven [§ 2-12](#) første ledd om at beslutning krever enstemmighet med mindre annet er avtalt i selskapsavtalen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 20-2 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom det blir truffet beslutning om at et ansvarlig selskap skal fjernes som styremedlem eller sies opp som daglig leder, gjelder beslutningen for samtlige medlemmer i det ansvarlige selskapet.

Karnov Lovkommentar 5 til § 20-2 1. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Et ansvarlig selskaps status som styremedlem eller daglig leder i et skipsallmennaksjeselskap endres ikke som følge av at en ny deltaker trer inn i eller ut av det ansvarlige selskapet; vervet går over på den nye deltakeren og bortfaller for deltakeren som trer ut.

Dersom alle som var deltakere i det ansvarlige selskapet på valgtiden trer ut av det ansvarlige selskapet, bortfaller vervet.

Karnov Lovkommentar 6 til § 20-2 1. ledd nr. 5.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom kravene i [§ 6-11](#) ikke lenger er oppfylt, bortfaller vervet for samtlige deltakere. Henvisningen til [§ 6-11](#) innebærer at daglig leder og minst halvparten av deltakerne i det ansvarlige selskapet må være (1) bosatt her i riket eller (2) bosatt i og statsborgere i en EØS-stat eller Storbritannia, se nærmere [Prop. 140 L \(2020–2021\) s. 78](#). Det fremgår av [§ 6-11](#) første ledd annet punktum at departementet kan gjøre unntak fra nevnte krav.

Det er videre et vilkår etter [§ 6-11](#) annet ledd at styremedlemmer er myndige, det vil si at de må være over 18 år og ikke kan være umyndiggjort.

Forholdet kan imidlertid bringes i orden ved at det styremedlemmet som ikke oppfyller lovens krav til styremedlemmer, trer ut av det ansvarlige selskapet innen tre måneder.

§ 20-3. Utenlandsk statsborger som styremedlem

Valg av styremedlem i et selskap som eier norsk skip, krever tilslutning fra samtlige aksjeeiere dersom valget av styremedlemmet vil medføre at skipet ikke lenger er norsk.

Karnov lovkommentarer: § 20-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 20-3

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller en særregel om valg av utenlandsk statsborger som styremedlem i selskap som eier norsk skip.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 20-3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 20-3 ...selskap som eier norsk skip...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen kommer til anvendelse på alle selskaper som eier norsk skip.

Karnov Lovkommentar 3 til § 20-3 ...samtlige aksjeeiere...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom valget av styremedlemmet medfører at skipet ikke lenger anses å være norsk, må samtlige aksjeeiere gi sin tilslutning. Dette gjelder selv om styrevalget ligger hos bedriftsforsamlingen eller er overført til andre, jf. Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 20-3 note 1.1.

Karnov Lovkommentar 4 til § 20-3 ...valget...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer valget av styremedlem. Dersom et tidligere valgt styremedlem kommer i en stilling som medfører at skipet ikke lenger anses å være norsk, er det antatt at styrevervet vil opphøre, jf. Mads Henry Andenæs, *Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper*, Oslo, 2016 s. 328 og Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) § 20-3 note 1.1.

Karnov Lovkommentar 5 til § 20-3 ...skipet ikke lenger er norsk...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Om når et skip skal anses som norsk, se sjøloven [§ 1](#) første ledd nr. 4, jf. annet og tredje ledd.

II. Statsallmennaksjeselskaper

Karnov lovkommentarer: II. Statsallmennaksjeselskaper

Karnov Lovkommentar 1 til II. Statsallmennaksjeselskaper

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Statsallmennaksjeselskaper er selskaper der staten eier alle aksjer. Statsallmennaksjeselskaper er underlagt allmennaksjelovens regler, med visse særregler i §§ [20-4](#) til [20-7](#).

Særreglene styrker generalforsamlingens stilling i statsallmennaksjeselskapene. Begrunnelsen for å ha visse særregler for statsallmennaksjeselskapene er først og fremst de særskilte hensyn til politisk styring og kontroll som gjør seg gjeldende når staten er eier, særlig ivaretagelse av Stortingets kontrollmyndighet, se [NOU 2004: 7 s. 33](#), hvor det videre fremgår at særreglene også kan forstås på bakgrunn av Grunnloven [§ 19](#), som pålegger Kongen å bestyre statens eiendom. Se nærmere Jens Chr. Hauge, «[Styring av statsaksjeselskaper – særlig om kompetansefordelingen mellom statsråd, styre og daglig ledelse](#)», *Lov og Rett*, 1986 nr. 6, s. 352–366.

§ 20-4. Særbestemmelser for statsallmennaksjeselskaper

I selskaper der staten eier alle aksjer, gjelder følgende særregler:

1. Styret velges av generalforsamlingen, selv om selskapet har bedriftsforsamling. [§ 6-4](#) gjelder likevel for de ansattes rett til å velge medlemmer og observatører til styret. Det kan bestemmes i vedtektene at samtlige medlemmer og observatører til styret skal velges av bedriftsforsamlingen.
2. Kongen kan overprøve bedriftsforsamlingens beslutning etter [§ 6-37](#) fjerde ledd eller styrets beslutning etter [§ 6-12](#) femte ledd, jf [§ 6-37](#) fjerde ledd, dersom vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det.
3. Ekstraordinær generalforsamling kan kreves holdt av det departementet som selskapet hører under, av styret eller av to medlemmer av bedriftsforsamlingen.
4. Generalforsamlingen er ikke bundet av styrets eller bedriftsforsamlingens forslag om utdeling av utbytte.

Karnov lovkommentarer: § 20-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 20-4

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller enkelte unntak fra de alminnelige reglene i allmennaksjeloven, særlig forholdet mellom generalforsamlingen og bedriftsforsamlingen og forholdet mellom generalforsamlingen og styret, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 183](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 20-4](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 20-4 ...staten...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «staten» menes staten som rettssubjekt, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) [§ 20-4](#) note 1.1.

Karnov Lovkommentar 3 til § 20-4 ...alle...

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er et vilkår at staten eier samtlige aksjer, for at særreglene skal få anvendelse. Det innebærer at reglene for eksempel ikke kommer til anvendelse på heleide datterselskaper til slike selskaper. Bestemmelsen om Riksrevisjonens kontroll i [§ 20-7](#) gjelder derimot også for heleide datterselskaper til selskaper der staten eier alle aksjene, se [§ 20-7](#) og [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 183](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 20-4 1. ledd nr. 1.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det fremgår av bestemmelsen at det er generalforsamlingen, og ikke bedriftsforsamlingen, som velger selskapets styre. Dette er ansett å være den mest betydningsfulle av særbestemmelsene om statsallmennaksjeselskapene, se Jens Chr. Hauge, «[Styring av statsaksjeselskaper – særlig om kompetansefordelingen mellom statsråd, styre og daglig ledelse](#)», *Lov og Rett*, 1986, nr. 6, s. 352. I praksis er det da departementet som utgjør generalforsamlingen og velger styret, se Magnus Aarbakke mfl., *Aksjeloven og allmennaksjeloven*, Universitetsforlaget, 2017 (Juridika) [§ 20-4](#) note 1.2.

Karnov Lovkommentar 5 til § 20-4 1. ledd nr. 2.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 28.05.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Kongen kan overprøve bedriftsforsamlingens, eventuelt styrets, beslutning i visse saker. Saker om omgjøring vil i alminnelighet være «saker av viktighet» som skal behandles av Kongen i statsråd, jf. Grunnloven [§ 28](#), se [Ot.prp. nr. 19 \(1974–75\) s. 89](#). Overprøvingskompetansen er altså lagt til Kongen i statsråd, og det vil være statsråden som vil forberede saken for vedtak i regjeringen, se nærmere Jens Chr. Hauge, «[Styring av statsaksjeselskaper – særlig om kompetansefordelingen mellom statsråd, styre og daglig ledelse](#)», *Lov og Rett* 1986, nr. 6. Hvilke beslutninger Kongen kan overprøve, fremgår av henvisningen til allmennaksjeloven [§ 6-37](#) fjerde ledd: (1) saker som gjelder investeringer av betydelig omfang i forhold til selskapets ressurser, og (2) rasjonalisering eller omlegging av driften som vil medføre større endring eller omdisponering av arbeidsstyrken. Forutsetningen for at Kongen skal kunne overprøve beslutninger som nevnt, er at vesentlige samfunnsmessige hensyn tilsier det.

Karnov Lovkommentar 6 til § 20-4 1. ledd nr. 3.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Statsråden som generalforsamling kan bare utøve sin myndighet i statsallmennaksjeselskapet gjennom ordinær eller ekstraordinær generalforsamling, se nærmere Jens Chr. Hauge, «[Styring av statsaksjeselskaper – særlig om kompetansefordelingen mellom statsråd, styre og daglig ledelse](#)», *Lov og Rett*, 1986, nr. 6. Myndigheten til å kreve avholdt ekstraordinær generalforsamling er lagt til det departementet som selskapet hører under, styret eller to medlemmer av bedriftsforsamlingen.

Karnov Lovkommentar 7 til § 20-4 1. ledd nr. 4.

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Generalforsamlingen har avgjørende myndighet når det gjelder utdelinger av utbytte fra statsallmennaksjeselskapet. Bestemmelsen oppstiller unntak fra allmennaksjelovens alminnelige regel

om at det ikke kan besluttes utdelt høyere utbytte enn styret, eventuelt bedriftsforsamlingen, har foreslått eller godtar, se [§ 8-2](#) første ledd tredje og fjerde punktum.

§ 20-5. Generalforsamling i statsallmennaksjeselskaper

(1) I selskaper der staten eier alle aksjer, står departementet for innkallingen til både ordinær og ekstraordinær generalforsamling og bestemmer innkallingsmåten. Innkallingen skal skje med minst det varsel som er bestemt i [§ 5-10](#) annet ledd, med mindre kortere varsel i særlige tilfeller er helt nødvendig. Til møtet innkalles daglig leder og medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen, og dessuten den revisor som reviderer årsregnskapet dersom de saker som skal behandles er av en slik art at hans eller hennes nærvær kan anses ønskelig. Revisor skal ellers innkalles når Riksrevisjonen krever det.

(2) Saker som ikke er meddelt dem som har krav på innkalling etter de regler som gjelder for innkalling til generalforsamling, kan bare avgjøres av generalforsamlingen når de møtende medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen enstemmig samtykker i det. Er daglig leder eller et medlem av styret eller bedriftsforsamlingen uenig i den beslutningen som treffes av den som representerer selskapets aksjer, skal vedkommende kreve sin dissens tilført protokollen.

0 Endret ved lov [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)).

Karnov lovkommentarer: § 20-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 20-5

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir visse særregler for innkalling til og avholdelse av generalforsamling i selskaper der staten eier alle aksjer, se [Ot.prp. nr. 23 \(1996–97\) s. 184](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 20-5](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 20-5 1. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Statsråden som generalforsamling må utøve sin myndighet i selskapet gjennom ordinær eller ekstraordinær generalforsamling. Det er departementet som står for innkalling til generalforsamling, hvilket er et unntak fra allmennaksjelovens alminnelige regel om hvem som har myndighet til å kalle inn til generalforsamling i aksjeselskaper, se [§ 5-9](#).

Regelen om at det er departementet som bestemmer innkallingsmåten, er et unntak fra den alminnelige regelen i [§ 5-10](#).

Daglig leder, medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen, og i visse gitte tilfeller revisor, skal også innkalles til generalforsamling. Dette er en utvidelse av den alminnelige regelen i [§ 5-10](#) første ledd, som bare påbyr innkalling av aksjeeierne.

Karnov Lovkommentar 3 til § 20-5 2. ledd

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom generalforsamlingen skal avgjøre saker som ikke er meddelt dem som har krav på innkalling til generalforsamling etter første ledd, kreves det enstemmig samtykke både fra aksjeeieren (staten) og de møtende medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen.

Etter annet punktum kan selskapets ledelse kreve protokollert dissenser i de beslutninger som treffes.

§ 20-6. (Opphevet)

0 Tilføyd ved lov [19 des 2003 nr. 120](#) (ikr. 1 jan 2004), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), opphevet ved lov [20 des 2023 nr. 114](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 20-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 20-6

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen oppstiller krav om kjønnsrepresentasjon i styret i statsallmennaksjeselskaper.

Bestemmelsen ble innført ved lov [19. desember 2003 nr. 120](#).

Om begrunnelsen for innføring av regler om kjønnsrepresentasjon i styret i statsaksjeselskaper se [Ot.prp. nr. 97 \(2002–2003\)](#) s. [37–38](#).

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 20-6](#).

§ 20-7. Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltningen av statens interesser og kan foreta undersøkelser mv. i selskaper der staten eier alle aksjene og heleide datterselskaper til slike selskaper etter [riksrevisjonsloven](#).

0 Endret ved lover [26 juni 1998 nr. 46](#), [15 jan 1999 nr. 2](#) (ikr. 1 aug 1999 iflg. [vedtak 25 juni 1999 nr. 711](#)), [19 des 2003 nr. 120](#) (ikr. 1 jan 2004), tidligere § 20-6, [7 mai 2004 nr. 21](#) (ikr. 1 juli 2004, endringsloven henviser, formentlig ved en inkurie, til § 20-6), [15 des 2006 nr. 88](#) (ikr. 1 jan 2007 iflg. [res. 15 des 2006 nr. 1432](#)), [20 juni 2025 nr. 52](#).

Karnov lovkommentarer: § 20-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 20-7

Forfatter: [Gina Bråthen](#), Førsteamanuensis i rettsvitenskap, Handelshøyskolen BI

Versjon: 14.12.2022 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen kom inn i allmennaksjeloven ved lov [7. mai 2004 nr. 21](#) om Riksrevisjonen.

Bestemmelsen svarer til aksjeloven [§ 20-7](#).

Nærmere regler om innhold og omfang av Riksrevisjonens kontroll finnes i instruks [11. mars 2004 nr. 700](#) om Riksrevisjonens virksomhet.

Kapittel 21. Ikrafttredelses- og overgangsregler

§ 21-1. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.¹ De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.

1 Fra 1 jan 1999 iflg. [res. 17 juli 1998 nr. 616](#).

§ 21-2. Overgangsregler

1. Et aksjeselskap som er stiftet før loven trer i kraft, regnes som allmennaksjeselskap når selskapet før lovens ikrafttredelse er registrert som allment aksjeselskap i Foretaksregisteret.

— — —

3. Kravet i [§ 3-1](#) annet ledd annet punktum om at aksjene skal lyde på like stort beløp, gjelder ikke for selskaper som hadde aksjer med ulikt pålydende da [lov 4 juni 1976 nr 59](#) om aksjeselskaper trådte i kraft. Ved kapitalforhøyelse kan det ikke utstedes aksjer som lyder på andre beløp enn de tidligere aksjene. I generalforsamlingen gir aksjene med lavest pålydende en stemme og de øvrige aksjer tilsvarende flere stemmer når annet ikke er fastsatt i vedtektene.
4. [§§ 2-11](#) til [2-18](#) gjelder bare når selskapet stiftes etter at loven er trådt i kraft. Har selskapet holdt konstituerende generalforsamling før loven trer i kraft, gjelder de regler som gjaldt tidligere.
- 6. Innskudd i forbindelse med stiftelse og innskudd i forbindelse med kapitalforhøyelse som ikke er fullt innbetalt før loven trer i kraft, skal være innbetalt til selskapet senest ett år etter registreringen av stiftelsen eller kapitalforhøyelsen.
- 7. [§ 3-8](#) gjelder ikke avtaler om erverv som inngås før loven trer i kraft.
- 8. [§ 3-9](#) gjelder ikke avtaler mellom konsernselskaper som inngås før loven trer i kraft.
- 14. [§§ 10-12](#) og [10-13](#) gjelder bare når beslutning om kapitalforhøyelse treffes etter at loven er trådt i kraft. Er beslutningen truffet før loven trer i kraft, gjelder de regler som gjaldt tidligere.
- 21. Har et allmennaksjeselskap utstedt verdipapirer som gir annen rett til å tegne aksjer ved kapitalforhøyelse enn det er adgang til etter kapittel 10 i loven her, kan generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring beslutte å innløse verdipapirene med tilhørende tegningsretter. Rettighetshavere med kjent adresse skal gis skriftlig underretning om beslutningen, og den skal kunngjøres i to landsdekkende aviser. Beslutningen skal registreres i Foretaksregisteret og i tilfelle i Verdipapirsentralen. Etter at beslutningen er registrert i Foretaksregisteret, kan tegningsrettene ikke gjøres gjeldende ved kapitalforhøyelse i selskapet. Innløsningssummen fastsettes etter verdipapirenes virkelige verdi på den dag registreringen fant sted. Oppstår det tvist om innløsningssummen, fastsettes denne ved skjønn i den rettskrets hvor selskapet har sitt forretningskontor. Kostnadene ved skjønnnet dekkes av selskapet. Det samlede innløsningsbeløp skal innbetales på særskilt konto i bank som kan drive virksomhet her i riket. Beløpet foreldes etter reglene i [lov om foreldelse av fordringer § 4](#) første ledd.
- 22. Forskrifter gitt i medhold av [lov 4 juni 1976 nr 59](#) om aksjeselskaper gjelder også etter at loven her har trådt i kraft.
- 23. Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

0 Endret ved lover [18 juni 1999 nr. 41](#) (ikr. 18 juni 1999 iflg. [res. 18 juni 1999 nr. 985](#)), [30 aug 2002 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2003 iflg. [res. 30 aug 2002 nr. 938](#)).